Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş

Cuvintele duhovnicești

II

(Jurnal 2002-2004)

Teologie pentru azi

București
2011

Am să vă vorbesc astăzi despre *incendii*. Sper să nu fiţi *surprinşi*, pentru că n-am să mă refer numai la *incendiile normale* – când *îţi arde casa*, spre exemplu – ci şi la *incendiile existenţiale*.

Când focul aprinde acoperişul casei şi când alergi disperat să stingi focul *uiţi de tine*. Te chinui să scoţi apă mai repede din fântână, trimiţi după oameni să te ajute, te aventurezi să intri în foc, pentru ca să salvezi unele lucruri.

Pe care să le scoţi *mai întâi*?! Ce să ei *prima dată*?! Îţi vine să scoţi multe din foc. Chiar tot ce ai în casă...Dar s-ar putea să nu mai poţi, să nu mai ai timp...pentru că salvarea lucrurilor din foc se face *în contratimp*.

Focul mănâncă toată agoniseala noastră iar noi ne vedem neputincioşi şi fără vreo forţă ca să-l putem opri.

Doar rugăciunea ne poate scăpa. Dar ca să te rogi, trebuie să ai încredere în Dumnezeu, să-L simţi pe El *al tău*, adică *un Prieten*. Dacă nu-L simţi *Prieten* vei şi uita să *I te rogi*, atunci, în acele clipe, când focul *devoră* toată agoniseala ta de-o viaţă.

Priveşti şi plângi. Plânsul ţi se poate transforma în *amintirea păcatelor tale* sau *în blesteme*, în *blasfemii* la adresa lui Dumnezeu. Drăcuiturile s-ar putea înteţii.

Fără cuviinţă, Îl poţi blestema pe Dumnezeu sau pe tine însuţi. Spumegi de mânie, de ură.

„De ce nu s-a aprins focul *la vecini*?! De ce tocmai *mie*?!! De ce *eu*?!!!”…

Şi aceste cuvinte, aceste gânduri te pot *tortura* zile şi nopţi întregi. Ele te pot *scoate din sărite* zile la rând şi te pot împinge la o *necredinţă* şi mai mare, dacă deja *nu crezi*.

Dar ce rost are să vă vorbesc eu despre astfel de lucruri?

Focul şi *ce rămâne* după ce el se stinge mi s-a părut o bună introducere la *vorbirea despre durere*.

Într-o carte de *Dogmatică* am găsit o frază frumoasă cândva. Aici se spunea despre *durere*, că „este *pustiirea* ce a rămas după ce *a trecut focul*” (*Dogmatica*, București, ed. 1958, p. 631), prin *foc* înţelegându-se *lanţul plăcerilor* de tot felul.

Spunem, mai *în glumă* sau mai *în serios*, că „suntem în focuri” când avem de rezolvat ceva urgent, ceva presant. Suntem *în focuri*, adică *în dureri*.

Dar putem să spunem, că suntem şi „în focurile patimilor” când ne referim la *dorinţe perverse*.

Perversitatea e *un foc anormal* – pentru cine *luptă* împotriva ei – dar pentru aceia care sunt legaţi de *moda zilei* de astăzi ea împinge la multe *nereguli*.

Îţi doreşti *să te culci* cu femeia aproapelui tău şi acest lucru cere multe blestemăţii sau doreşti să ai o bijuterie, pe care ai văzut-o în geamul unui magazin de lux şi pentru asta vrei *să furi*.

Şi de aici începe *predica de astăzi*.

Pe măsură ce *doreşti* ceva, *suferi* pentru acel ceva. Dacă doreşti *să înveţi carte*, atunci trebuie să suferi zile în şir ca să înveţi să scrii, să citeşti, să treci examene…

Dacă doreşti *să te lupţi cu patimile tale*, atunci trebuie să posteşti, să te chinui, să suferi, să te rogi, să te spovedeşti mereu, să îţi răstigneşti voia.

Doreşti, dar nu vrei *să suferi*?! Atunci nu poţi *reuşi*. Dar, într-o altă ordine de idei, *a dori* înseamnă *a-ţi face plăcere*, a căuta plăcere, satisfacţie.

Mănânci mult, bei mult, cauţi plăcerea sexuală mereu sau plăcerea de a privi imagini pornografice şi, pe cât cauţi mai mult plăcerea, simţi că *te scindezi* în tine însuţi, că te îmbolnăveşti, că te pierzi în detaliile pe care le detești.

Plăcerea doreşte mai multă *plăcere*. Însă plăcerea naşte *durere*, suferinţe, boli…şi, în sfârşit, moarte. Moartea apare la sfârşit. Dar pe ea *ţi-o pregăteşti* prin toate plăcerile care-ţi fac *plăcere tâmpită*, nerațională.

Sfântul Maxim Mărturisitorul[1] a vorbit despre *plăcere* şi *durere* în răspunsul al 6-lea către egumenul Talasie[2]. Această dumnezeiască minte a Bisericii, prea curată și plină de înțelepciune, spunea că plăcerea *din simțuri*, plăcerea păcătoasă, a intrat *prin păcat* în firea Sfântului Adam şi că ea *nu a existat* în om de la început [3].

Păcătuind Sfântul Adam, el a făcut ca *plăcerea sa de Dumnezeu* să devină *plăcere de lucruri*, plăcere de ceea ce se vede *în apropiere*[4].

Astfel, omul a început să dorească lucruri *împotriva firii*, împotriva lui însuşi. El „şi-a văzut plăcerea *mişcându-se potrivnic* firii, spre lucrurile sensibile”[5], spre lucrurile care-l înconjurau şi pe care le găsea *atrăgătoare*, tentante.

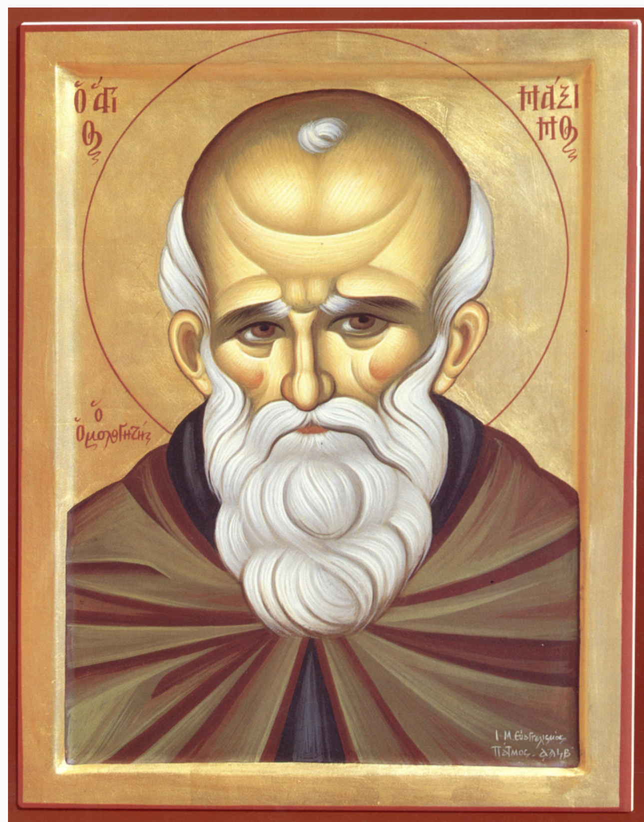
[1] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Maxim_M%C4%83rturisitorul.

[2] *** *Filocalia Românească* (FR), vol 3, trad, intr. şi note de Pr. Prof. Acad. Dr. Dumitru Stăniloae, ed. a II-a, Ed. Harisma, Bucureşti, 1994, p. 336-347.

[3] Idem, p. 336.

[4] Idem, p. 337.

[5] Ibidem.

Simţurile omeneşti au devenit nişte *curse* pentru el. Prin simţuri, omul a început *să se ispitească pe sine* şi *să dorească răul*. Iar răul *naşte mereu* păcate…

Dumnezeu însă nu ne-a lăsat din mână! El *a înfipt* în plăcere, „ca pe un mijloc *de pedepsire*, durerea”[6].

În *mijlocul* plăcerii sau ca *rezultat* al ei apare *durerea*. Consecinţa plăcerii devine *durerea* şi aceasta duce *la moarte*, la un sfârşit al vieţii fizice, prin degradarea pe care o produce în om.

Plăcerea ca păcat sau ca *foc al patimilor* e contrară raţiunii şi firii umane, pentru că nu a existat în om *de la început*.

Ea apare în firea noastră *după păcat*, după *primul păcat* al *primului om*. Împotriva plăcerii e *durerea* iar durerea are rolul de *a „înlătura plăcerea potrivnică* firii”[7].

Dacă m-aţi întreba *ce rost* are *nevoinţa* în Ortodoxie, v-aş răspunde: ea *înlătură* plăcerea păcătoasă din noi și *stagnarea noastră în rău*, în lene, în nelucrare.

---

[6] Ibidem.
[7] Ibidem.

Nevoinţa, austeritatea personală înlătură din noi *incendiul* patimilor. Ea este *un furtun de apă rece*, cu mare presiune şi care *stinge* acest *foc al Satanei* din trupul nostru.

Mai important decât focul din *jurul nostru* e *focul sufletesc* din noi înşine.

Fără post, fără rugăciune, fără răbdare, fără multă-multă răbdare nu putem să stingem *focul ruşinos* al poftei.

La o vârstă tânără, în adolescenţă, lucrurile sunt mai complicate. Uneori hormonii le fac feste şi celor în vârstă, mai ales în jurul punctului dificil al menopauzei şi andropauzei. Dar pofta poate fi *disciplinată*, reorientată.

Dacă îţi îndrepţi inima şi gândul *numai* spre Dumnezeu, atunci Îl *vei dori* numai pe El. Pofta, dorința noastră, care acum e îndreptată *spre* sexualitate, spre bani, spre petreceri, dacă e *reîndreptat*ă spre Dumnezeu va deveni una sfântă.

Plăcerea sufletului e *una singură* dar depinde pe ce *o centrăm*: pe *Dumnezeu* sau pe *lucruri*.

Fie dar, iubiţii mei, să-L iubim pe Dumnezeu *mai presus* de orice şi *de noi înşine*. Dacă El e în noi, atunci fericirea noastră e *fără margini*. Dacă vreţi să fiţi *fericiţi*, trebuie să știți atunci că *Hristos e fericirea voastră*! Alegeţi-L pe El şi nu veţi regreta niciodată. El vă va *potoli* orice *mişcare deşucheată* din voi într-o *pace fără de sfârşit*. Amin!

*

Rugăciunile de seară ale *Ceaslovului*[8] sunt rugăciunile pe care le spunem zilnic, înainte de somn, ca pe nişte *ultime gânduri* în faţa lui Dumnezeu sau ca pe nişte *puncte de plecare* în meditaţiile noastre premergătoare somnului.

Noaptea şi *somnul…*

Iar somnul e *un mister* în care nu ştim ce *o să ne aiureze inima* (*cf*. Is. Sir. 34, 5, ed. BOR 1988: „*Ghicitul*, *tâlcuirea semnelor* şi *visele deşarte* sunt ca la aceea care este *gata să nască*; inima *aiurează*).

Vreau să mă opresc asupra *Rugăciunii cinstitei Cruci*, a rugăciunii finale[9]. E rugăciunea în timpul căreia *ne închinăm* pernele, pătura, patul.

---

[8] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Ceaslov.

[9] *** *Ceaslov*, tipărit de PFP Justinian, ed. a II-a, Ed. IBMBOR, București, 1993 (reeditare a ed. 1973), p. 175-176.

O rugăciune foarte specială şi aceasta, datorită *conţinutului* ei.

Primele cuvinte ale rugăciunii pot *nedumeri* pe cineva *neavizat*. Te poate întreba: Ce înseamnă „*Să învie* Dumnezeu”, dacă El *a înviat deja*? De unde *să mai învie*?

Din punct de vedere istoric, omul are dreptate: El a înviat a treia zi din morţi. Însă, din punct de vedere personal, Hristos trebuie *să învie în noi* sau noi *să viem* (atenţie la cuvântul acesta special!) *întru El*, să fim vii, în mod duhovniceşte, întru El, în dragostea Lui.

În Sfântul Botez *ne-am îngropat* cu Hristos şi *am înviat* împreună cu El. Acest lucru *semnificativ* pentru viaţa noastră, ni-l confirmă Sfântul Apostol Pavel: căci „ne-am îngropat cu El, în moarte, prin Botez, pentru ca, precum Hristos *a înviat* din morţi, prin slava Tatălui, aşa *să umblăm* şi noi *întru înnoirea vieţii*” (Rom. 6, 4, ed. BOR 1988).

Sfântul Botez e *adevărata noastră naştere*, naşterea *prin excelenţă*.

În prima rugăciune a slujbei Sfântului Botez citim: „fă să ia *chip* Hristosul Tău în acesta ce *se va naşte din nou* prin a mea nevrednicie”[10]. Pentru că Sfântul Botez e „naşterea de sus”, „din apă şi din Duh” (In. 3, 3, 5, ed. BOR 1988), despre care Îi vorbea Iisus lui Nicodim.

Am *înviat* împreună cu El, cu Iisus Cel Iubit din apa sfinţită a cristelniţei dar păcatele, patimile ne-au *omorât* mai apoi.

Tocmai de aceea, *acum* şi *mereu* cerem, ca El *să învie* în noi, să ne facă *din nou* ai Lui şi *să risipească* din inima, mintea şi trupul nostru pe *vrăjmaşii Lui*, care au devenit *şi ai noştri*.

În rugăciunea Sfântului Sofronie al Ierusalimului[11], tot de la Sfântul Botez, *vrăjmaşii* sau *vrăjmaşul*, singularizat, poartă numele de „duhul cel întunecat”, de „duh viclean”.

Vrăjmaşii noştri sunt *întunecaţi*, sunt vicleni, profită de orice ocazie pentru ca să ne facă rău. Ei sunt *diavolii*.

Pe aceştia trebuie *să-i risipească* Dumnezeu şi nu pe cei care ne fac *rău* în primul rând.

Autorul acestei rugăciuni duhovniceşti – necunoscut mie la această dată – foloseşte primele două versete ale Ps. 67 (care fac parte şi din *stihurile* Paştelui) – stihuri profetice – pentru a ne fi *pavăză* în noapte împotriva diavolului.

---

[10] *** *Molitfelnic*, ed. a 5-a, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 1992, p. 32.

[11] Idem, p. 34.

Dumnezeu *să învie în noi*, în inima noastră şi de acolo *să-i risipească* pe vrăjmaşii noştri. Căci „prin Botez ne-a scos *cu sila* din robie”[12] – din robia demonilor – dându-ne să împlinim „poruncile *libertăţii*”.[13]

Nu e de ajuns numai *să fim*, să existăm pur şi simplu pe acest pământ – „să vegetăm” spun unii, nu fără *răutate* – ci trebuie *să fim liberi*, liberi de *robia păcatului* şi *în adevăr*, căci adevărul, el, singurul, *ne face liberi* (In. 8, 32).

Să fim liberi, *liberi de păcat*…şi, în acelaşi timp – sau asta presupune *şi faptul* – de *a fi liberi faţă de vrăjmaşii spirituali*, de demoni.

De la *faţa Domnului* să fugă cei ce-L urăsc pe El – spune rugăciunea. Cei ce-L urăsc, bineînţeles că *fug* de la faţa Lui. Nu pot suporta slava Sa, măreţia slavei Sale.

Dar problema practică – şi care trebuie rezolvată – e *alungarea demonilor* de la *chipul lui Dumnezeu din om*, spre care Dumnezeu priveşte.

Aceşti vrăjmaşi ai noştri *se cuibăresc*, îşi fac cuibul, ca nişte fiinţe *parazitare*, în noi înşine. De aceea, împotriva lor cerem harul dumnezeiesc pentru ca *să-i alunge* pe aceşti *huligani* spirituali, pe aceste fiinţe care ne urăsc continuu şi care Îl urăsc şi pe El, pe Dumnezeu, cu şi mai multă înverşunare.

O ură sălbatică, o ură plină *de răzbunare*.

Cu toată această ură *îndreptată* spre fiinţa noastră, Sfântul Serafim de Sarov ne îndeamnă, cu blândeţe: „Cât despre diavol, *să nu ne temem* de el. Cel care se teme de Dumnezeu, *îi vine de hac* diavolului. Faţă de el (de cel credincios n. n.), diavolul este *neputincios*”[14].

Tocmai de aceea: „să piară cum piere fumul”. Să fugă de la noi, așa „cum se topeşte ceara de la faţa focului”.

Fumul şi repeziciunea cu care se topeşte lumânarea aprinsă reprezintă *similitudini* cu fuga demonilor din noi.

Când vine harul Său în noi, demonii fug. Smerenia îi alungă pe draci, pentru că ei nu o suportă: e *prea dumnezeiască*.

Smerenia e „haina lui Dumnezeu”, e chenoză, e deşertare, e *condiţia asumată* de Fiul lui Dumnezeu pentru mântuirea omului.

---

[12] Sfântul Marcu Ascetul, în *FR*, vol. 1, trad., intr. şi note de Pr. Prof. Acad. Dr. Dumitru Stăniloae, ed. a IV-a, Ed. Harisma, Bucureşti, 1993, p. 349.
[13] Ibidem.
[14] *** *Viaţa, învăţăturile şi profeţiile Sfântului Serafim din Sarov*, trad. de Arhim. Paulin Lecca, Schitul Sfântul Serafim de Sarov, 1999, p. 139-140.

Din faţa smereniei pier diavolii, pentru că smerenia e *iubire profundă* de Dumnezeu, Care S-a smerit din *dragoste profundă* pentru oameni.

Nu poţi să fii *smerit*, dacă nu cunoşti că *Dumnezeu e iubire* şi că El, Cel care e Iubire, și-a arătat iubirea Sa până la Cruce, până la această moarte *extrem de chinuitoare*.

Sfânta Cruce este *iubire* pentru că Fiul lui Dumnezeu și-a ales-o Sieşi, ca să arate că iubirea merge *până la capăt* şi că ea, iubirea, e *mai tare* decât moartea.

Despre moartea lui Iisus Hristos, despre asumarea „substitutivă"[15] a morţii de către El, adică *în locul nostru* – pentru că noi nu puteam face asta *datorită păcatului* – Fericitul Dumitru Stăniloae spunea, într-o lucrare a sa de tinerețe:

„Moartea altora a trebuit să o ia Iisus asupra Sa pentru că *a luat păcatul* lor. Păcatul atrage după sine moartea. Şi fiindcă a luat *păcatul tuturor*, a trebuit să ia şi *moartea tuturor*"[16].

El a luat „moartea tuturor", dându-ne viaţă *la toţi* prin Sfântul Botez.

Am ieşit din *apa aceea sfinţită* – pe care mulţi *o hulesc* şi *o contestă* – drep *fiii lui Dumnezeu după har*.

Am ieşit *imaculaţi*, albi mai mult decât zăpada, după cum dorea şi Sfântul Proroc Isaia (*cf.* Is. 1, 18, ed. BOR 1988).

Ne-am spălat, am lepădat „pe omul cel vechi, *stricat* de poftele înşelăciunii"[17] şi am devenit *părtaşi învierii*[18] Domnului, plini fiind de *lumina* şi *frumuseţea orbitoare* a harului Prea Sfintei Treimi.

Iubirea lui Dumnezeu e în noi. La fel şi pacea şi curăţia şi smerenia şi toată fapta cea bună, pentru că am fost pecetluiţi cu „pecetea darului Sfântului Duh"[19].

O mare taină, o mare putere, pe care o observăm numai lucrând *împotriva* diavolului.

„Arată-ne pe toţi *biruitori până la sfârşit*", se roagă preotul în taină, într-o altă rugăciune a Sfântului Botez.

Aidoma lui, cerem şi noi *biruinţă* împotriva diavolului, prin semnul Sfintei Cruci, în rugăciunea pe care *o discutăm*.

---

[15] Pr. Prof. Dr. John Breck, *Darul sacru al vieţii*, trad. şi cuvânt înainte de PS Dr. Irineu Pop Bistriţeanul, Ed. Patmos, Cluj-Napoca, 2001, p. 272. Părintele John spune ad litteram: „natura *substitutivă* a suferinţei lui Hristos".

[16] Dumitru Stăniloae, *Iisus Hristos sau Restaurarea omului*, ed. a II-a, Ed. Omniscop, Craiova, 1993, p. 313.

[17] *** *Molitfelnic*, ed. cit, p. 34.

[18] Ibidem.

[19] Idem, p. 38.

De la faţa celor care Îl iubesc pe Dumnezeu şi care se închină, se însemnează cu semnul Crucii, diavolul *să fugă*.

Să se depărteze vrăjmaşul nostru, pentru ca să ne bucurăm şi să ne veselim „înaintea lui Dumnezeu”.

Să ne desfătăm *în veselie duhovnicească* (*cf.* Ps. 67, 3, ed. BOR 1988) înaintea Lui. Bucuria *învingerii* diavolului e o bucurie care ne-a venit *prin Cruce*. Nu trebuie să uităm acest lucru niciodată!

Bucuria ne-a venit prin *suferinţa Crucii*. Prin moartea Domnului Iisus Hristos am simţit bucuria, am trăit-o.

Şi bucuria *învierii din păcat* o simţim tot *prin suferinţă*, prin *suferinţa ascezei*. Asceza *ne învie* din păcate, ne face vii, prin răstignirea în noi a tuturor păcatelor. Tocmai de aceea ne bucurăm prin Cruce, pentru că *din ea* ne vine toată bucuria.

„Bucură-te, prea cinstită şi de viaţă făcătoare crucea Domnului” – îi spunem Sfintei Cruci – şi prin aceasta *n-o însufleţim*, ci *ne manifestăm revărsarea inimii*, preaplinul dragostei noastre, pentru modul în care *am primit* tot binele, toată fericirea.

Cineva – un coleg de facultate – m-a întrebat în mod expres despre acest lucru, dacă nu cumva Ortodoxia socoteşte Sfânta Cruce *o persoană*, un obiect *însufleţit*, conştient.

Lui – şi mie, de altfel – îi răspund acum, spunându-i că Sfânta Ortodoxie nu *însufleţeşte* ceea ce în mod normal nu are *suflet*, ci ea ştie *să exprime*, foarte profund, simţămintele cele *mai curate* şi *mai sfinte* ale oamenilor.

Iubim Crucea pentru că *n-o separăm* de Cel care a sfinţit-o cu sângele Său cel dumnezeiesc.

Ea e „preacinstită”, pentru că e *mult lăudată* şi *mult mărită* de fiecare dintre noi, dar şi de Oştile cereşti, pentru că e *smerenia iubirii* Fiului lui Dumnezeu întrupat.

Ea e „făcătoare de viaţă”, pentru că ne-a adus Viaţa, pe Cel care ne dă *să-L mâncăm* şi *să-L bem*, pentru ca să avem *viaţă* în noi din belşug.

„Trupul Meu este *adevărata mâncare* şi Sângele Meu, *adevărata băutură*” (In. 6, 55, ed. BOR 1988), ne spune Iisus Cel Prea Dulce.

Pentru că cel care *se împărtăşeşte* cu El are *viaţa veşnică* în el însuşi, în trupul lui.

Crucea dă *viaţă* din Hristos, nu *de la sine*. Fără Hristos, crucea ar fi rămas *un obiect de tortură* al unei epoci demult apuse. Ar fi rămas *o vechitură* a istoriei, *un blam* al păcatelor mari.

Dar, prin El, ea *dă viaţă* oricărui crede, că *Iisus e Fiul lui Dumnezeu întrupat*.

Lui Anania, Domnul i-a spus despre Sfântul Pavel: „Eu îi voi arăta *câte trebuie să pătimească* el pentru numele Meu" (F. Ap. 9, 16, ed. BOR 1988). Adică îi voi arăta lui Pavel *ce valoare* şi *ce adâncime* are Crucea, suferinţa, durerea, răbdarea durerii pentru Mine.

Şi Sfântul Pavel *a gustat bucuria* care *vine din durere*, din *durerea suportată* pentru adevărul şi dragostea lui Iisus, Cel mult Pătimitor, pentru că el *a ajuns să spună* – atât de măreţ – : „eu pe toate le socotesc că sunt *pagubă*, faţă de *înălţimea cunoaşterii* lui Iisus Hristos, Domnul meu, pentru Care m-am *lipsit* de toate şi le privesc drept *gunoaie*, ca pe Hristos *să dobândesc*"(Filip. 3, 8, ed. BOR 1988).

Crucea, *puterea* Crucii. Puterea ei este *puterea* lui Hristos, Cel răstignit pe Cruce. El e Domnul, *în al Cărui* nume sau *pentru al Cărui* nume *tot genunchiul se pleacă* (Filip. 2, 10), de voie sau fără voie.

Prin moartea Sa, El S-a pogorât la Iad şi a călcat, prin ridicarea celor Drepţi din Iad, a Sfinţilor Vechiului Testament, *puterea* diavolului.

Diavolul avea *putere* peste cei care *păcătuiau*. Iar Sfinţii – până la Hristos – mergeau tot în Iad, pentru că nu se stricase *puterea* Satanei şi, în primul rând, nu se *spălase* păcatul Protopărinţilor.

Dar, prin Cruce, aceştia – Sfinţii Vechiului Testament şi noi – am scăpat de sub *puterea* diavolului, pentru a avea *în aceasta* – în Sfânta Cruce – *puterea* şi *motivul* alungării „a tot pizmaşului".

Satana, tot el e şi „pizmaşul", cel care ne pizmuieşte, ne invidiază. Ne invidiază liniştea, pocăinţa, smerenia, pe care el *nu le are* şi de care *fuge necontenit*.

Ne rugăm Sfintei Cruci *să ne ajute*. Nu în sensul că ea *ar fi o persoană* – după cum am mai precizat – ci în sensul că *puterea lui Hristos*, prin Sfânta Cruce, *ni se face prezentă*.

Spunem „Sfântă Cruce, ajută-mi!" şi înţelegem, de fapt: „Doamne, Cel care ai învins prin Cruce, ajută-ne nouă, cu puterea ei, cu puterea care iese *din* Tine *prin* ea!".

Crucea nu e *separată* de Hristos. Hristos *lucrează prin* Cruce, Îşi arată *puterea* şi *iubirea* prin Cruce, Îşi revarsă *prin ea bogăţia de har*.

Ne rugăm ca Hristos, datorită Crucii Sale, a Jertfei Sale, să ne ajute, alături de rugăciunile Prea Curatei Maicii Sale şi ale tuturor Sfinţilor Săi.

Faptul că în cultul ortodox *ne închinăm* Sfintei Cruci nu e unul lipsit de *importanţă dogmatică*. Prin aceasta facem ca *Jertfa Domnului* să fie ceea ce este: *punctul central al răscumpărării noastre* din mâna diavolului.

Punând Crucea *înaintea* noastră, Sfânta Biserică ne arată de unde vine *puterea noii noastre vieţi* eclesiale, începutul învierii noastre *interioare*.

Ne închinăm Crucii pentru că ne închinăm lui Hristos. Și pentru că ne închinăm Domnului şi Dumnezeului nostru şi pentru că-L iubim pe El, tocmai de aceea iubim tot ceea ce *a făcut El pentru noi* şi, în special, iubim Crucea Lui.

Ea este „armă asupra diavolului”. Ea e *puterea* lui Hristos. E *mediul* prin care Hristos Dumnezeu Îşi arată *razele incandescente* ale dumnezeirii Sale.

Suntem „*străini* şi *călători*” (Evr. 11, 13, ed. BOR 1988), pentru că mergem *prin* Cruce *spre* Hristos.

Asumându-ne *calea îngustă* (Mt. 7, 14), ne-am asumat *calea crucii*, îngustimea, *austeritatea vieţii duhovniceşti*.

Ne-am pus de la început cu faţa *spre* Hristos, dar cu picioarele îndreptându-ne *spre* spini, spre balaurii şi scorpiile Iadului.

Crucea e *o muncire de sine* împotriva *răutăţii voinţei personale*. E un supliciu, un chin şi, în cele din urmă, o moarte, *o omorâre a răului din noi*.

Punându-se rugăciunea aceasta la finalul *rugăciunilor personale de seară*, s-a pus, ca *semn distinctiv* al creştinului ortodox, *purificarea necontenită de patimi*.

Ortodoxul e *ascet*.

E *o întrupare necontenită* a ascezei.

El nu se laudă că *a atins culmi ameţitoare* sau că deja *e mântuit*, ci *el luptă neîncetat*, cu privirea aţintită la Hristos, Care *îl întăreşte* continuu.

Chiar dacă mergem *spre somn*, cu alte cuvinte, nu trebuie să uităm că viaţa noastră e *o luptă duhovnicească* şi că somnul intră şi el *în viaţa noastră morală*.

Citind, spicuind *Dicţionarul enciclopedic de iudaism*[20] – pe care l-am cumpărat de curând, și care are multe lucruri, foarte multe lucruri *hulitoare*, după cum era *de aşteptat* – am

[20] Ed. Hasefer, București, 2001.

găsit în el însă şi o mică rugăciune evreiască, care trebuie rostită *înainte de culcare*, în care două fragmente mi-au atras atenţia *în mod plăcut*: „*torni* somnul pe ochii mei şi *aţipirea* pe pleoapele mele” şi „să nu mă *adoarmă* somnul morţii”[21]. Şi aceste două idei le găsim, într-un alt fel spuse, şi în rugăciunile noastre.

Dacă e ceva *plăcut*, folositor – vorba Sfântului Vasile cel Mare[22] – trebuie *să ne facem albină*, ca să îl *colectăm* de acolo (*Omilia către tineri*).

Dar privind *harul* rugăciunilor noastre, *naturaleţea* şi *gingăşia* expresiilor străine pălesc deodată.

Într-o rugăciune a Sfântului Teodor Studitul[23] – ca *pregătire* pentru somn – găsim scris: „dă-mi şi mie, Hristoase al meu, Cuvinte al lui Dumnezeu, somnul dulce, uşor şi degrab trecător, plin de visurile cele bune şi izbăvit de nălucirile cele rele”[24] – ca apropiere de *prima expresie evreiască* iar de a doua – aproape identice – avem primul tropar, de dinainte de aşezarea în pat: „ca nu cumva *să adorm întru moarte*”[25].

Pe când expresiile evreieşti cer – prima – *somn* iar a doua – *păzirea vieţii* – expresiile ortodoxe au amândouă în vedere *viaţa morală*, neadormirea *în păcat*.

Moartea nu trebuie *să ne găsească nepregătiţi*. Aceasta e *chintesenţa* rugăciunii de seară şi a tuturor rugăciunilor ortodoxe.

*

În vasta operă a Sfântului Ioan Gură de Aur[26] găsim şi o predică rostită în ziua Bobotezei, pare-se *netradusă* în româneşte sau cel puţin eu *nu cunosc* această traducere.

Mi-a fost tradusă din limba engleză de cineva *foarte iubit*[27] şi în ea am găsit o mărturie *absolut preţioasă* despre *Sfânta Agheasmă Mare*.

---

[21] Idem, p. 681.
[22] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Vasile_cel_Mare.
[23] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Teodor_Studitul.
[24] Sfântul Nicodim Aghioritul, *Apanthisma. Rugăciunile Sfinţilor Părinţi*, Ed. Sofia, Mănăstirea Petru Vodă, Bucureşti, 1999, p. 215.
[25] *** *Ceaslov*, ed. cit., p. 175.
[26] Un blog românesc dedicat sieşi: http://www.ioanguradeaur.ro/.
[27] De doamna preoteasă, de viitoarea mea soție.

Spune Sfântul Ioan: „El a fost *botezat* (Hristos n. n.) şi *a sfinţit firea apei*. Pentru că astăzi, luând apă (de la Sfântul locaş n. n.), o ducem acasă şi o păstrăm *tot anul*, din moment ce azi *s-au sfinţit apele;* şi *un fenomen evident* se întâmplă: aceste ape în esenţa lor *nu se strică* odată cu trecerea timpului ci, luate astăzi, pentru tot anul şi chiar pentru doi sau trei ani, rămân *nestricate* şi *proaspete*, după care mult timp nu încetează de *a fi apă*, ca şi cum *ar fi luată din fântână*".

Mărturia lui este atât *de limpede*, încât orice om cu bun simţ *o recunoaşte* şi *o acceptă*. E o mărturie care închide gura neoprotestanţilor, care sunt întotdeauna avizi de „documente" şi de „mărturii *stricte* şi *nefalsificat*e".

Acest fragment e o parte, o mică *fărâmă* a Sfintei Tradiţii, *a autenticităţii vieţii bisericeşti*. Mărturiile Sfintei Tradiţii sunt *relevante* numai dacă ţi le *impropriezi*, dacă ţi le *asumi* și dacă observi *identitatea de experiență eclesială* cu timpurile trecute ale Bisericii.

Astfel, *Sfânta Agheasmă Mare* e *o mărturie eclesială* a Botezului Domnului Hristos dar, în acelaşi timp, şi *a divino-umanităţii Sale*.

A fost botezat ca *un om* dar *a sfinţit firea apei* ca *un Dumnezeu*, El fiind *Dumnezeu întrupat*.

Această *apă sfinţită* rămâne *un document viu* al *istoricităţii* Sfântului Său Botez.

Sfântul Botez sau *Teofania Sa*, *arătarea* Sa oamenilor, *revelarea* Sa umanităţii, va fi urmată – după cum bine preciza Sfântul Ioan, tot în predica de care ne ocupăm – de cea de „a doua, (din)…viitor, care se va întâmpla cu slavă la *sfârşitul* lumii", a *chipului* acestei lumi.

Botezul Său şi *a doua Sa venire întru slavă* sunt revelări ale *divinităţii Sale*. Oamenii au recunoscut şi vor recunoaşte în ziua venirii Sale, că Cel care vine e *Hristos*, Fiul lui Dumnezeu întrupat, Care S-a botezat în Iordan.

Predica are şi alte aspecte deosebit de interesante.

Botezul „evreiesc", cel al Vechiului Testament, „*spăla* necurăţiile, dar nu *îndepărta* păcatele". Ei „nu erau *eliberaţi de vină*", de mustrarea conştiinţei, de păcate, ci numai de *necurăţia trupească*.

Nu era deci *soteriologic* ci *corporal*, pentru că viza întreţinerea *curăţiei trupeşti*.

Botezul Sfântului Ioan Botezătorul[28] era *unul intermediar*: între cel evreiesc şi cel ortodox.

Sfântul Ioan Gură de Aur îl numeşte foarte plastic: „era *ca un pod* între cele două botezuri, conducând prin el însuşi de la *primul* către *ultimul*”.

Sfântul Ioan, glasul cel viu al pustiei, „*a cerut* şi *a sfătuit* pentru convertirea de la *viciu* la *fapte bune* şi la încredere în nădejdea mântuirii şi în împlinirea faptelor bune”. Botezul lui cerea *pocăinţă*, roade vrednice de pocăinţă (Mt. 3, 8), *compatibile* cu pocăinţa.

El îndemna la moralitate. Am putea spune că era un botez prin care *se promitea* o viaţă morală.

Dar acest botez – ca unul *intermediar* – „nu *împărţea* (oamenilor pe) Duhul Sfânt şi nu *dăruia iertare prin har*”.

Aceste mari *binefaceri* le promite oamenilor şi *le dăruieşte* Sfântul Botez al ortodocşilor.

Acum, cele două botezuri au încetat şi în locul lor a rămas al treilea: *al ortodocşilor*.

Sfântul Ioan Gură de Aur, după ce evidenţiază fiecare botez în parte, arată că Iisus nu s-a botezat cu *niciunul* din cele trei enumerate mai sus, pentru că El *nu a avut păcat* şi nici nu *avea nevoie* să primească pe Duhul Sfânt, pentru că era *deofiinţă* cu El şi Duhul *Se odihnea întru* El, întru Iisus Hristos.

Motivele Botezului Său au fost în număr de două: ca să fie *cunoscut de popor* şi pentru ca El *să împlinească toate poruncile*, „toată dreptatea” (Mt. 3, 15, ed. BOR 1988).

Duhul Sfânt – spune Sfântul Ioan – „S-a pogorât (acum n. n.) anunţând *mila universală* a lui Dumnezeu şi arătând odată cu ea, că *omul duhovnicesc* trebuie să fie *gingaş*, *simplu* şi *pur* (nevinovat)”.

Fraze extrem de *calde* şi de *sensibile*. Sensibilitatea îmbibată de har a Sfântului Ioan Gură de Aur este foarte emoţionantă. Însă avem de-a face cu o emoţie *profund ascetică*, calmă, ca *un surâs al curăţiei* şi *al nepătimirii*.

Opera lui e *uimitoare* în acest sens. De fapt, Sfântul Ioan *excelează* în toate domeniile de care s-a ocupat.

El a vorbit cu *o profundă atenţie* şi *înţelegere de fiecare dată*, cu *o precizie extrem de rară*. Trebuie să-i urmăm *exemplul* în această direcţie. Dar asta înseamnă *o înţelegere*

[28] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Ioan_Botez%C4%83torul.

amplă a subiectului de care ne ocupăm şi *adâncă* în acelaşi timp.

Ne trebuie *ascetism* în cărţile şi cuvântările noastre, *atenţie*, *logică duhovnicească*, *acrivie* pentru fiecare cuvânt, pentru fiecare literă, pentru fiecare virgulă.

*

Am observat în fiinţa unui bărbat plăcerea de *a face rău*, bucuria de *a distruge un copac* fără niciun motiv temeinic. O bucurie *satanică*.

Există, din nefericire, şi astfel de *bucurii*.

Se bucură că oamenii suferă. Sau se bucură, că cei pe care îi gelozesc ei sunt acum *în mare necaz*. În infatuarea lor, astfel de oameni consideră această *răutate* un mod *amuzant* de a-ţi trăi viaţa, *o aventură* de care se simt capabili.

Sunt înfiorătoare *treptele mojiciei*, ale păcatului. Se folosesc de cuvinte ca să se ascundă, să dispreţuiască, să întindă tot felul de curse.

Oamenii *duplicitari* sunt foarte *urâţi* sufleteşte. Ei se împrietenesc cu tine, te laudă, te ascultă, te ajută, pentru ca *să te vândă* numai și numai *din invidie*.

Ce să faci acum? Să nu mai vorbeşti cu nimeni? Să nu mai ai *încredere* în nimeni? Acest lucru nu e *o soluţie raţională*.

Trebuie să te rogi lui Dumnezeu şi să ai discernământ. Trebuie să discernem tot ceea ce ni se întâmplă. Să discernem cu mintea lui Hristos.

Există şi oameni loiali, oameni cucernici, oameni ai lui Dumnezeu. Nu sunt numai *impostori*, ci şi *Sfinţi* pe pământul ăsta.

În vremea de azi, nu ştim *în ce parte* să ne îndreptăm. Nu ştim *ce să facem*, pentru că nu vedem *prea multe posibilităţi* pentru *un om cucernic*.

E uşor să fii *imoral* – şi mulţi *te acceptă* aşa – dar e foarte greu să fii *cucernic*, pentru că cei nedrepţi îţi *invidiază* liniştea şi cuminţenia ta.

Satana îi pune pe „oamenii săi” să se lege de tine. Tu nu le faci nimic, dar pe ei *îi incomodezi*. Văzându-te, eşti *o mustrare* pentru ei chiar şi *tăcând*.

Greu şi *urât* lucru e *beţia*. Datorită bărbaţilor din familia mea, care sunt *îmbâcsiţi* de această patimă, am urât beţia *în mod instinctiv*.

Urmările beţiei lor le-am trăit pe propria-mi piele şi ele m-au dezgustat profund. Ţipete, drăcuituri, înjurături, blesteme, laude ticăloase, nebunie…

Păcatul e o nebunie. El nu te lasă *să te concentrezi* asupra lucrului bun, a lucrului folositor.

În bine, ajungi la un moment dat, când *te afunzi* în el. Până nu uităm că *există rău* şi până *nu ne afundăm cu toată fiinţa în bine*, în pace, în har, nu suntem cu totul *ai lui Dumnezeu*.

Mai rămâne *un rest*. Mai rămâne *o mică virare* în noroi, în păcate.

Pe calea duhovnicească ne poartă *smerenia* şi *iubirea*.

Harul Său, prin virtuţi, ne duce mai departe, ne trage după El, bineînţeles: cu *totala noastră voinţă*.

Dorul după bine întâlneşte dorinţa lui Dumnezeu de *a ne umple de tot binele*. Împreună cu El, în mod sinergic, ne mântuim. Nu *eu* pentru *mine*. Ci *eu* şi *Dumnezeu* pentru *Dumnezeu*. Şi dacă ceva e *pentru* Dumnezeu, din iubire pentru El, atunci e *şi pentru tine*.

Asist cu consternare în cadrul slujbelor noastre bisericești – cele atât de *dumnezeieşti*, de *prea teologice* – la câtă *plictiseală* nasc în cei care vin la Sfânta Biserică.

Cei care au o frecvenţă de câteva decenii la Biserică se laudă numai *cu frecvenţa*, dar nu se văd şi *roadele ei*. Doar după *roade* îi veți cunoaşte, după înţelegerea lor, după virtuţile, smerenia şi liniştea lor.

Cei începători, proaspăt *convertiți* sau *reconvertiţi* sunt *debusolaţi*. Nu ştiu *ce să facă*, *de unde* să înceapă viața lor ortodoxă şi pentru că nu au *buni sfătuitori* – de multe ori se întâmplă asta – ajung numai să imite *aberaţiile* liturgice și comportamentale ale celor pe care i-au găsit aici, în Biserică și care nici ei nu au avut de unde să învețe lucruri fundamentale, în consonanță cu întreaga Tradiție teologică și ascetică a Bisericii.

Am spus *aberaţii* şi nu-mi retrag afirmaţia. Tot felul de *semne*, de *apucături*, de *obiceiuri* neconforme cu Ortodoxia au intrat în Sfintele noastre Biserici.

Explicaţii care mai de care mai *tâmpite*, mai *neroade* auzi cu adresă la lucruri *foarte subtile*, de *mare finețe teologică* și *duhovnicească*.

Mintea trupească îşi spune aici cuvântul, în locul *celei duhovniceşti*. Ce e *mai grav* e că slujitorii altarului – mulţi dintre ei, *prea mulți*, din păcate – au aceeaşi *minte trupească*, care face *mult rău* credincioşilor Sfintei Biserici și prin care se dau explicații *neconforme* cu modul de *luminare* și de *sfințire* al oamenilor.

Ascultăm predici pline de *neadevăruri*, formulate astfel din *neștiință teologică crasă* și din *lipsă de experiență duhovnicească*, cu conținut *fad*, adesea însă spuse pe un ton *docent*, care *irită profund* şi nu învaţă pe cineva ceva.

Se predică *pe ei* mai ales şi mai puţin *pe Hristos*. Iar când vor *să-L predice* pe El sunt stângaci, incoerenţi, doar *aluzivi*.

Primirea Tainei Sfintei Hirotonii nu te scapă *automat* de neştiinţă, de prostie, de patimi, de lipsa de vocaţie. Se reped la posturi, la avantaje materiale, la propriul lor *bine*, *uitând* – sau *neştiind* – că *binele preotului* e *binele duhovnicesc al enoriaşilor lui* şi nu propria sa *situaţie bună*.

Se complac în multe lucruri nepermise. De fapt, *ne complăcem*. Uităm *cine suntem* sau *nu ne interesează cine suntem*. Prin ceea ce facem dăm *apă la moară* celor care râd de prea sfânta noastră credinţă, cea atât de nestudiată, de necunoscută, de neiubită la modul *activ*, pertinent. Le dăm motive *să-şi bată joc* de noi.

Cuvinte *uşoare* şi *seci*, luate de *ici* sau de *colo*, netrecute *prin ei*, la mulţi predicatori ai ierarhiei noastre bisericești. Vorbesc ca și când nimeni nu și-ar da seama că *habar au ce spun*, că sunt *o insultă* la adresa *ideii de propovăduire făcută în numele Domnului*.

Mă doare sufletul auzindu-i şi scriind aceste lucruri despre ei. Un adevăr *foarte dureros* pentru toţi. Un adevăr *ingrat*, nenorocit...

Cei care îndrăznesc să vorbească în harul lui Dumnezeu din ierarhie, monahi sau mireni sunt *etichetaţi* în chip şi fel.

Ne *etichetăm prostește* unii pe alții în loc *să ne ajutăm frățește*.

Trăim o luptă imensă *între noi* și nu numai *în noi*. Dar cel care rabdă – nu *puţin* – ci *până la sfârşit*, acela *se va mântui*.

Grija de Sfintele Biserici, de împodobirea lor, de reconstruirea și întreținerea lor e *foarte bună*. Dar *și mai bună* e *îngrijirea de sufletele păstoriţilor*.

Riscăm să avem Biserici și Mănăstiri *foarte frumoase* în care să nu mai vină *aproape nimeni*.

Riscăm să pierdem din vedere lucrul *cel mai important*: *oamenii*, cei care zidesc Bisericile și fără de care Bisericile nu stau în picioare. Și, de fapt, nici nu ne interesează Bisericile...dacă nu avem *oameni* în ele. Dacă în ele *nu mai intră nimeni*...ele devin *muzee*.

O Biserică *frumoasă* cu *suflete urâte* e aidoma unui *palat imperial* plin cu *tot felul de jivine*.

Doamne, nu ne uita! Nu lăsa Sfânta Ta Biserică de ruşine, de ocară tuturor necredincioşilor. Luminează mintea noastră ca să facem voia Ta şi să ne mântuim cu toţii.

Uităm să fim *recunoscători*.

Pierdem timpul cu orice de pe lumea asta dar mai puţin cu rugăciunea. Nu ştim că rugăciunea e *un gând*, un suspin, un gest, câteva cuvinte din inimă pentru alţii şi pentru noi.

Mă privesc şi observ cât de multe lucruri *îmi lipsesc*. Mă cutremur de *nesimţirea mea*, de *pofta mea nestăpânită*, de *egoismul meu*, de *infatuarea mea*, de *mândria mea luciferică*.

Aceste *grozăvii interioare* mă cutremură pentru că sunt *înspăimântătoare*.

Şi până când nu te apuci să lupţi *cu moştrii din tine* nu poţi să fii *al lui Dumnezeu*, nu poţi *să fii ortodox*.

La noi timpul *nu se măsoară în bani* – ca în etica economiei concurenţiale – ci *în virtute*. O singură deviză avem: *trebuie să iubim pe Dumnezeu şi pe oameni*.

Drumurile *te obosesc* dacă eşti *slăbit mental*, dacă eşti *obosit mental*. Cei care lucrează mult cu capul înţeleg ce e aceea *oboseala*. Pur şi simplu *cazi de-ampicioarelea*.

Ajung uneori *atât de obosit* încât nu mai am putere să vorbesc, să mă mişc, să fac şi cele mai *simple* gesturi.

Dar această oboseală e *bună* pentru că *te umileşte*, îţi arată *neputinţele tale*. Bolile ne arată că suntem *dependenţi* – cu trup şi suflet – de *mila lui Dumnezeu*.

Una e *să crezi că poţi să faci ceva* şi alta e *să faci*.

Când *încep* şi *sfârşesc un lucru* am întotdeauna impresia că am făcut *prea puţin*.

Suntem slabi, o, *uimitor de slabi*!

Cine cunoaşte *treptele slăbiciunii* ştie să aibă *milă* şi *respect* faţă de oameni.

Viaţa ascetică *fără căderi* îl tratează pe om *de sus*, cu *o autoritate fariseică*. Dar cine a trecut prin ispite, prin căderi, prin boli, necazuri, neputinţe, neajunsuri şi a cunoscut *mila lui*

Dumnezeu din destul, acela are *milă* şi *lacrimi* şi *consideraţie* pentru cei care suferă, pentru cei care plâng, pentru cei care suspină, pentru cei ce sunt în *braţele* singurătăţii şi ale deznădejdii.

Să avem milă! În locul *glasului răstit* sau *a multelor explicaţii*, să avem *cuvinte blânde*, spuse din inimă, care *să intre la inimă*, care să intre la inima *celor necăjiţi*.

Să iubim *rugăciunile celor săraci*!

Ajutorul dat lor e *rugăciune*. Se întoarce asupra noastră ca *urmări* ale rugăciunii lor spre Dumnezeu.

Iubirea niciodată *nu pierde nimic* chiar dacă e jignită, bătută, hulită, îndurerată, chiar crucificată. Ea *nu cade* niciodată. Ea ne face *să nu cădem*, pentru că iubim pe Dumnezeu şi pe oameni şi pentru ei *jertfim tot*.

Ce poate fi *mai frumos* decât *să-I slujeşti* lui Dumnezeu? Ce poate fi *mai sfânt* decât *să mori din dragoste pentru altul*?

Iubirea e o taină pe care *o cunosc* numai cei care *o au îi ei înşişi*.

Un suflet neortodox – Simone Weil[29] – a spus un lucru foarte adevărat: „Păcatul e *o încercare* de *a umple un gol*".

El pare că *umple* un gol. Există *o falsă saţietate* a păcatului care nu durează însă *prea mult*. După un păcat, sufletul doreşte *alt păcat*, pentru că păcatul *nu îl împlineşte ontologic* pe om.

El îţi dă senzaţia că *te umple* pe măsură ce, de fapt, *te goleşte de orice bine*. E „o încercare"...însă una *nerentabilă*. *Pierzi*, când crezi că *tocmai atunci câştigi*.

Confundăm adesea *bucuria reală* cu *„veselia" păcatului*.

Spectacolele live, showurile televizate, filmele de tot felul ne produc senzaţia falsă *de plin*, de *divertisment*, de *desfătare*. Însă nimic nu este *mai efemer* decât această *senzaţie*.

O muncă imensă pentru *un efect halucinant de o clipă*.

Eu respect filmele mai mult pentru munca *consumată* pentru ele decât pentru „educativul" lor (dacă el *există* întru câtva).

Lăudăm munca lor, a acestor actori, regizori, scenografi, figuranţi mult prea mult, *nedrept de mult* dar uităm să lăudăm *munca trudnică* şi *cea mai cinstită* şi *absolut necesară* a agricultorilor, a fermierilor, a celor din fabrici, a celor din

---

[29] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Simone_Weil.

mine, a celor care ne asigură transportul, sănătatea, viața pașnică...

Muncă grea, obositoare, epuizantă.

Ai milă, Doamne, de toţi cei care muncesc şi trudesc nespus de mult în lumea asta, care trăiesc în sărăcie lucie și în codiții inumane și întăreşte puterile lor cele slabe!

Trebuie să recunoaştem *cine suntem* şi să dăm *cinstire* tuturor, căci la toţi putem să găsim *un motiv de laudă*.

Nu numai *să mustrăm*, ci *să şi lăudăm*!

Autoritatea trebuie îmbinată *cu mila* şi *cu smerenia*.

Avem nevoie de *multă smerenie* pentru viaţa aceasta.

*

Sunete *stridente*, enervante…Nu sunt astfel, sistemele de alarmă, declanşate, ale maşinilor? Sau sunetele intermitente ale telefonului? Sau ale ceasului?

Dar tot în acest fel sunt şi *mustrările* conştiinţei: intermitente, supărătoare, dureroase, enervante, dacă nu le iei în seamă.

Sistemele de alarmă sunt *personificări* ale mustrărilor de conştiinţă personale. Ele sunt *câinii de pază* ai automobiliştilor dar au şi conotaţia spirituală *a avertismentelor morale*.

Unde ne-am uitat sufletul? Unde suntem plecaţi, când sufletul nostru este furat, *jefuit* de Satana? Unde suntem noi?

Toate aceste întrebări au profunde *conotaţii duhovniceşti*.

Tehnicizarea accentuată a vieţii noastre ne demonstrează cât de enervantă e *lipsa de sens*, haosul, impersonalismul.

Folosim maşini pe care nu le-am construit personal, dar le-am cumpărat şi le folosim fără a ne întreba *cine* le-a făcut, *din ce* le-a făcut, *în ce scop* le-a făcut. Mă refer la *scopul real* al producerii lor.

Ne lăudăm cu munca altora, ca şi când ar fi *propria noastră muncă*. Dar, mai ales, ne raportăm la munca altora, la viaţa altora, fără să ne intereseze *cine sunt* aceşti „alţii” şi *ce vor ei* în definitiv.

Adesea aud că „viaţa n-are sens”. Dar corect este: noi nu ştim că ea *are sens* sau nu toţi ştim *sensul vieţii*.

Mulţi aleargă după idealuri, după idei, după sentimente... Însă împlinirea noastră e *Hristos*, e *persoana Lui*.

Însă oricât de mult trâmbiţează Sfânta Ortodoxie acest mare adevăr, că *fericirea noastră* este *Hristos*, oamenii rămân *nepăsători*. Foarte mulţi dintre ei.

Te loveşti de inimile lor ca de *un zid*. Le vorbeşti şi cuvintele *trec* pe lângă ei. Durerea te covârşeşte. Încerci şi gânduri de deznădejde în faţa unor astfel de oameni.

Se ascund dar se laudă că sunt „puternici”.

Banii sunt socotiţi *principiul vital* al vieţii lor şi îşi pierd orice omenie, orice bunătate.

Suferim enorm din cauza *răcirii* dragostei sau *a absenţei* ei.

Un cuvânt bun *îi poate salva* pe oameni.

În viaţă – îmi spunea cineva – trebuie *să laşi loc* de „bună ziua”. Trebuie să fii om, un om generos, un om de caracter, un om *integru*.

Chiar dacă n-am lăsat lucruri mari în urmă, dacă am lăsat în urmă, la moartea noastră, oameni care *ne iubesc*, care *ne respectă cu adevărat*, am lăsat *totul*, tot ce era *mai bun*.

Dacă nimeni *nu plânge* absenţa noastră, atunci am trăit egoist. Ne-am pierdut viaţa ca *exemple rele* pentru ceilalţi.

Trebuie să ieşim din „culcuşul nostru” pentru *iubirea de oameni*. Uneori trebuie *să îţi jertfeşti* timpul, nervii, răbdarea, viaţa pentru oameni. Din iubire pentru ei. Trebuie să le arăţi *cum îi iubeşte* Dumnezeu pe oameni, cum aşteaptă El mântuirea oamenilor. Cu cât *dor*, cu câtă *înduioşare* îi chemă, îi ocroteşte, îi bucură.

Eterodocşii ne-au *îmbâcsit* cu imaginea unui Dumnezeu anost, ireal, neafectuos. Neavând imaginea Lui în ei, neavând chipul Lui în ei, ca reflex al dragostei lor de El şi al Lui de ei, tot povestesc despre *un Dumnezeu fantomă*, care nu are nimic de-a face cu Dumnezeu, cu *Dumnezeul nostru*.

Dumnezeul lor e *un idol*. Al nostru e *viu*.

Morala lor, comportamentul lor e *un manierism searbăd* pentru că nu au *o viaţă duhovnicească*.

Neavând pe Duhul iubirii nu cunosc iubirea Tatălui pentru Fiul şi nici iubirea Tatălui, prin Fiul, pentru oameni.

Ei se limitează la tot felul de supoziţii, de tertipuri „teologice”, de interpretări aberante, fără a intra în *esenţa vieţii adevărate*.

Nu pot şi nici nu ştiu *viaţa adevărată*. Nu văd smerenia, dragostea, curăţia, cuminţenia, sfinţenia dreptei cunoaşteri de Dumnezeu.

Şi tocmai de aceea *o scriitură ortodoxă* nu e *facilă* pentru ei. Ei nu se umplu din *smerenia ei*. Nu înţeleg *impulsul* din cauza căruia *a fost scrisă*, pentru că Duhul nu strigă şi din ei: *Avva! Părinte!*

Trecem prea uşor, uluitor de uşor peste *marele adevăr*: că nu putem înţelege Sfânta Ortodoxie fără harul Prea Sfintei Treimi. Fără Duhul în noi nu putem pricepe nicio iotă din maldărele de cărţi sfinte ale noastre.

Ne rătăcim neştiind *Scripturile* şi nici *puterea lui Dumnezeu*, adică harul Său. Mergem aiurea, la întâmplare. Şi de aceea ne permitem să spunem tot felul de *inepţii*, care mai de care mai *caraghioase* despre dreapta credinţă.

Pentru că lumea *nu-L cunoaşte* pe Dumnezeu, de aceea nici nu acceptă *iluminările Lui*. I se par prea „banale”, prea „neştiinţifice”, pe când *ştiinţa* în *Teologie* e cea mai *drăcească cugetare* şi *prostie posibilă*.

Ne rătăcim şi nici măcar nu considerăm că am făcut *vreun rău* sau că nu suntem *ortodocşi*.

Suntem ortodocşi fără *simțirea harului* și *a luminării Sal*e? Putem fi? Eu cred, că în adevăratul sens al cuvântului *nu putem*.

Suntem prea departe de *adevărul sfânt* al Sfintei Ortodoxii.

O, Doamne, cât *întuneric* în minţile noastre! Câtă neîncredere, câtă prostie, câtă infatuare găsim în noi şi cu toate acestea *nu ne pasă*.

Pasivitatea noastră e *exasperantă*.

Ne târguim cu Iadul în noi, dându-i sufletul pe degeaba, în mod gratuit.

*

Iubiţi-i pe copiii dumneavoastră[30], pe cei care vă fac bine, pe rude, casa, pământul pe care-l locuiţi şi pe care îl aveţi

---

[30] Avem aici două fragmente din ceea ce eu numeam pe atunci „motive omiletice”. Mă gândeam *ce aş fi putut să le spun* unor oameni, dacă le-aş fi vorbit *în mod deschis*. Gândindu-mă la acest lucru, improvizam multe atitudini predicatoriale şi improvizaţiile, unele dintre ele, le scriam şi prin ele mă transpuneam în situaţia de *a predica*.

în posesie, într-un cuvânt: tot ce vă aparţine mai mult sau mai puţin!...Însă trebuie să știți că această iubire e *parţială*.

A iubi un fragment nu se compară cu *a iubi totul*. Și *a iubi tot ce există* nu se compară cu *iubirea de Dumnezeu*.

Dacă *tot iubim* atâtea lucruri, de ce să nu facem *un pas mai mare*? Dacă tot suntem în stare *să suferim pentru ceva*, să luptăm pentru ceva, de ce să nu suferim şi să nu luptăm pentru *adevăratul Bine*, care este *Dumnezeu*?

Iubirea lui Dumnezeu e *sensul ultim* sau *scopul* pe care îl are *iubirea de îndeplinit*. Dacă Îl iubim pe El, ne iubim şi familia, pentru că El ne învaţă *să ne respectăm* şi *să ne iubim* pe cei dragi ai noştri.

Copilul nostru e *lumina noastră*...Dar el e *un dar* al lui Dumnezeu. Dacă uităm că fata sau băiatul nostru e *al lui Dumnezeu*, e *de la El*, atunci începem să-i drăcuim, să-i blestemăm, să-i urâm.

Să privim în noi! Să fim atenţi la cea ce credem despre *cei din jur*! Cum îi considerăm? Dar cum ne consideră şi ei pe noi? Dacă ne devenim *indiferenţi* unii altora ajungem *să ţipăm* de atâta singurătate şi urât, deşi suntem *în mijlocul oraşului*.

Dacă vrea copilul o jucărie şi i-o poţi cumpăra, cumpără-i-o iar dacă nu poţi să faci aşa ceva pentru el, atunci învaţă-l realitatea: suntem *săraci* şi *nu ne permitem*!

Trebuie să înţeleagă că *nu îi vrei răul*. Că eşti *de partea lui*, că suferi pentru el şi că şi ţie *îţi pare rău* că nu poţi să îi iei o jucărie, jucăria care *îi place lui*.

Copilul simte *iubirea*, simte *grija* dar şi *perversitatea*.

E bine să facem copii, să-i dorim, să ne rugăm lui Dumnezeu să ne dea copii dar, în acelaşi timp, e bine să ne şi curăţim de păcate pentru noi şi pentru copiii noştri, ca aceştia *să nu urmeze* ticăloşiile şi nebuniile noastre.

Părinţii sunt vinovaţi pentru copiii lor, când sunt *iresponsabili* faţă de ei.

Dacă nu eşti *în stare* sau *nu vrei să îi înțelegi* și *să-i ajuți*, atunci mai bine nu mai faci copii. Nu mai fă copii, dacă nu ești în stare să le dai *o educaţie bună* sau să renunți *la tine* pentru *ei*.

Faci copii şi îi laşi aiurea. E *plăcută* sexualitatea...însă ea are *consecințe faptice*.

Am inclus aici aceste *căutări de voce*, pentru că se integrează organic perioadei în care se scria această carte. Din păcate n-am putut *să predic nimănui* la acea vârstă plină de *entuziasm* şi *bucurie duhovnicească*.

Dacă îţi place *să faci dragoste*, atunci trebuie *să şi dai dragoste* celor pe care *îi faci din dragoste*.

Însă a iubi un copil pentru a ţi-l face *sclav* sau a-l iubi pentru *a spera să te umple de bani*, de avere, de trai bun după urma lui e iarăşi *o nebunie* de care trebuie să scăpăm.

Aruncăm pe umerii lor *poverile noastre*, fără să admitem că fiecare are *responsabilităţi proprii*.

Ce trebuie să facem, oameni buni? Să iubim! Iubirea niciodată nu ne face de ruşine. Nu ne lasă să fim arătaţi cu degetul.

Să iubim *binele* şi nu să iubim *prostituarea*.

Astăzi, când spui „iubeşte", omul se gândeşte mai întâi la *a păcătui*, decât la *a da o mână de ajutor*, la *a respecta* şi *a întreţine o familie*, la a-i respecta pe cei care *ne-au născut* şi *crescut*.

Iubiţi pe Dumnezeu şi pe oameni! Faceţi din inimile dumneavoastră *o masă a frăţietăţii* la care să mâncăm cu toţii şi să nu ne certăm pentru *te miri ce*. Acest lucru vrea Dumnezeu de la noi!

Să ne iubim *între noi*, pentru ca să învăţăm *să-L iubim pe El*, pe Cel care ne iubeşte *mai mult decât sperăm* şi *înţelegem* noi.

Nu contează la Dumnezeu cine eşti, de unde vii, câţi ani ai sau de eşti bărbat sau femeie, ci *unde* mergi. Pentru Dumnezeu contează *ce vrei să faci* cu viaţa ta, *ce crezi tu* că e viaţa ta, *cui dai tu* viaţa ta.

Ortodoxia este *practică* şi tocmai de aceea e *sfinţenia întrupată*.

Noi nu filosofăm despre cai verzi pe pereţi, ci vorbim despre lucruri *existente*, palpabile, adevărate.

Iubiţi fraţi, ceea ce contează e să avem puterea *să ne privim unii pe alţii în ochi* şi *să le mulţumim* celorlalți pentru ceea ce sunt ei. Dar şi să ne cerem unii altora *iertare*.

Trebuie să fim sinceri cu noi măcar *o clipă*, măcar atât, pentru că vine clipa când toţi *o să fim atât de sinceri* cât n-am fost niciodată...

*

Problema cea mai importantă a predicii nu e aceea ca ea *să fie plăcută* în general, ci ca ea să aibă *efecte* în cei care o ascultă, în cei care *o aud* pentru prima dată.

Poţi să vorbeşti *nefinisat*, chiar *barbar* pentru un anume fel de public...Dar dacă *ai prins* cu aceste cuvinte sufletele care te ascultă, atunci predica ta e *cea mai strălucită* dintre toate.

Și asta, pentru că una e *ceea ce vrem noi să spunem* şi alta e *puterea de înțelegere* a publicului nostru credincios.

Și astfel, dacă *te-am convins pentru Hristos*, atunci predica a fost *una fericită*. Dacă prin ea *nimeni nu a înţeles nimic nou*, atunci *am vorbit la pereţii Bisericii*, care au zugrăviţi pe ei numai Sfinţi.

Predica trebuie *să îi urce* pe cei de jos pe *pereţii* Sfintei Biserici, adică să îi facă *să dorească să fie Sfinți*, ca și cei *pictați* pe pereții Bisericii.

Cuvântul lui Dumnezeu trebuie să fie spus *cu putere* şi *puterea harului Său* e aceea care *îi mişcă* pe oameni, care îi face să simtă *tinereţea veșnică* a sfinţeniei.

O, cuvântul e o forţă cu care *naşti* sau *te sinucizi*!

*

Uneori aud vehiculându-se ideea „mitologiei" care ar *exista* în Sfintele Scripturi. Mituri, poveşti, fabulații…

Primele două capitole ale cărţii *Facerea* sunt desemnate de unii teologi drept „descrieri mitologice". Oare asta înseamnă că sunt doar „basme", că sunt „invenţii"?

De ce n-ar fi nişte *realităţi dumnezeieşti*, inspirate de Sfântul Duh? De ce nu?!

Ne place să socotim că în unele vremuri „s-a greşit", că acei oameni nu erau „savanţi" şi „specialişti" în „Biblie" cum suntem noi dar, în schimb, nu ne place să admitem că toate acestea ale Revelației păstrate de Biserică sunt *realităţi*, că Sfânta Scriptură exprimă *realităţi divino-umane*.

Aceşti teologi însă *se bazează pe ceva* când afirmă aceste lucruri. Dar *pe ce* anume?

Nu am găsit *încă* vreun pasaj în Sfânta Scriptură, care să spună că primele două capitole ale ei sunt „năzăreli", aidoma cu ceea ce găsim în cultele păgâne. Și nici nu cred că *am să-l găsesc*...Însă există altul şi altele, pasaje coerente și bogate în

teologie, care spun că *toată Scriptura e insuflată de Sfântul Duh*.

Sfântul Moise e dovedit de acești teologi drept „un personaj care *compilează*”, pentru ca să poată scrie cartea *Facerea*. Compilează mai multe surse...

Dacă cartea *Facerea* însă e o carte „umană”, eu *nu o accept*. Dar dacă ea este *inspirată de Dumnezeu* şi *scrisă teandric*, atunci nu mă tem să spun că *o accept cu toată inima*.

De ce primele două capitole din Sfânta Scriptură sunt „mitologice”?

Un autor ca Paul Evdokimov[31] susţine acest lucru, spunând următoarele: „structura *mitologică indispensabilă* şi *voită* ca atare…(în) istorisirea *creaţiei* şi *a căderii*”[32].

*

Cel mai urât lucru într-o viață de om mi se pare a fi faptul de a ajunge *cu patimi grosolane* până la adânci bătrâneţi.

Deopotrivă, bărbaţi şi femeie, ajung la bătrâneţe cu *patimile vii* ale tinereţii mai mult sau mai puţin *modificate*.

De aceea, mitul *respectabilităţii*, ca şi acela al *imparţialităţii* cad, când e vorba să privim pe om *în adevărata lui realitate*.

O femeie *respectabilă*, o doamnă *respectabilă*, un domn *respectabil*…Și în spatele tuturor acestor *etichete* se ascunde, de fapt, de foarte multe ori, în mod grețos, realitatea depravată a unui tânăr ambiţios, pervers, decăzut.

Nu pun semnul de egalitate între *maturitate* şi *adolescentism* dar constat aceleaşi *mişcări spre rău* și la unii și la alții. Pentru că patimile sunt aceleaşi: la fel *de vii* și *de nevindecate*.

Care e, până la urmă, *diferenţa* între *grosolănie* şi *rafinament* într-o *patimă*? Nu sunt, de fapt, *grade diferite* ale *aceluiaşi rău*?

Într-un film pe care l-am văzut astăzi, trei inşi – doi bărbaţi şi o femeie – plănuiesc *să jefuiască* o bancă şi până la urmă *jefuiesc mai multe*.

---

[31] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Paul_Evdokimov.

[32] Paul Evdokimov, *Ortodoxia*, Ed. IBMBOR, București, 1996, p. 208.

Un plan riguros îi duce la *o reuşită imensă*. Fură sute de mii de dolari din banii statului. Până aici nimic *interesant*: un film american *banal* şi oarecum *de succes*.

Însă infractorul principal era un mare escroc, un mare spărgător de bănci, care simulase *o amnezie parţială*, fiind imobilizat într-un cărucior medical.

El e ajutat de propria lui asistentă medicală, căreia i se alăturase şi soţul ei, și aceasta numai din ideea de *a face ceva special*.

Astfel, *furtul* se transformă într-o *aventură*.

Fac abstracţie de sancțiunile legii şi femeia fuge cu bărbatul, destul de *în vârstă* în comparaţie cu ea, cu *imobilizatul* în cărucior.

El putea *să îi fie bunic...*

Ajung la finalul filmului în situaţia de *a fura nişte bijuterii*. Femeia invocă faptul că trebuie să i se scoată inelul de pe mână, de către bijutier, *în altă parte*, iar *imobilizatul* în cărucior, care părea *foarte bolnav*, se ridică din cărucior şi prădă magazinul.

El fusese lăsat singur în magazin în ideea că era *grav bolnav*.

Morala filmului e *de profunzime*. Ca *să înţelegi* nu trebuie *să te pierzi* în detalii de suprafaţă.

Tânăra se căsătorise cu soţul ei din timpul liceului. O iubire romantică, pe atunci *compatibilă*, dar care acum nu o mai *împlinea* pe femeie.

Marele infractor, cu imaginea lui de *om foarte descurcăreţ*, o *fascinează* pe tânăra soţie.

Tânărul e arestat de poliţie şi cei doi scapă...

Cu alte cuvinte, fugi după un *alt bărbat* nu pentru că *te împlineşte în mod real*, ci pentru că *îți creează iluzia* că el *îţi poate împlini visele*.

Fascinaţia ia locul *raţiunii*, a echilibrului, făcându-te să te comporţi *cu totul diferit* decât până acum.

Contemporaneitatea noastră trăieşte aproape *ca în filme*. Filmele *ne dictează* acte de comportament, atitudini, reacţii.

Avem idealuri feminine şi masculine după *regulile gândirii trupeşti* şi după acestea *alergăm frenetic*, pierzând mult timp şi multă energie.

Dar ştiţi *ce nu facem* noi? Nu ne uităm *atent* la cei din jurul nostru, la cei care *ne iubesc în mod real* şi nu auzim *glasul lor* datorită *scufundării* noastre în vise, în euforii, în *aşteptări*.

Idealuri deşarte am putea spune dar *reale*.

Problema nu e *să înţelegi* că ele *ne distrug viaţa* – căci asta este *evident* – ci marea problemă e *să-i admitem pe toţi* așa cum *ne admitem* – chiar dacă *ne place* sau *nu* – *pe noi înşine*.

„E sexy. Îmi place! E o femeie pe care *mi-aș dori-o*", ar putea spune cineva despre o femeie, despre femeia *aceasta*, cea de pe coperta revistei *acesteia* sau despre cea care trece *acum* pe stradă...

Și spune acest lucru pentru că *o priveşte trupeşte*, văzând în ea numai *o femeie bună la pat*.

Dar ce ar spune, acelaşi bărbat, despre *o femeie urâtă*, grasă, cu bube pe mâini şi pe tot trupul, cu picioare grase?…O femeie *urâtă*...Ar spune, că *nu-i trebuie* pentru că şi pe aceasta *o priveşte numai trupeşte*.

Reclamele ne-au învăţat să iubim numai femeile *frumoase*, femeile cu *decolteuri*, cu sânii *mari*, cu fuste *scurte*, cu rochii *transparente*, fără să ne spună *ce fac toată ziua* astfel de femei...sau *din ce bani* se păstrează atât de bine.

Dar viaţa de zi cu zi ne arată – întorcându-ne astfel *în mod brutal* cu picioarele pe pământ – că femeile şi bărbaţii nu sunt toţi *frumoşi*, extraordinari, că nu sunt toţi *fotogenici* şi, mai ales, că nu toţi *îşi permit* să aibă haine de lux şi, mai mult, unii nu au nici ce mânca, nici unde sta, nici cu cine discuta...

Nu aţi văzut oameni care *vorbesc* cu câinii, pentru că nu au oameni *lângă ei*?

N-aţi văzut bătrâni pe care *nu-i iubeşte nimeni* şi care *îşi doresc moartea*, pentru că *nu mai suportă* viaţa de zi cu zi?

E bine ca din când în când să ne mai *oprim din vise* şi să *mai privim* și *în jurul* nostru.

Poate vom vedea durerea, suferinţa, patimile care nu dispar *cu vârsta*, ci *se amplifică* şi mai mult.

E corect să îl atenţionezi pe un copil să nu se uite la filme porno, să nu se masturbeze, să nu se culce cu prima care îi apare în faţă şi să aştepte, în mod cast, clipa binecuvântată a căsătoriei, cu răbdare, cu încredere...

Dar ce să-i spun *celui matur*, care face *aceleaşi lucruri*? El nu e *un copil*...El știe *ce face*...Dar preferă *să nu gândească matur*...

Observând viaţa sufletească a oamenilor ne dăm seama că avem *patimi comune*, pe lângă *un pământ comun*, un soare *comun*, o ţară *comună*, o limbă *comună*.

Datoria noastră de conștiință este aceea de *a înţelege* că purificarea de patimi e *o nevoie* tot la fel de *elementară* cum e *păstrarea liniştii în bloc* sau *preparatul mesei de seară*.

O problematizare *acută* a spiritualităţii, dar oarecum *exagerată* ne-a făcut să vedem în *viaţa duhovnicească* o *îndeletnicire de lux* a omului şi nu *o normalitate*.

Dacă ar fi ceva „extraordinar" în viaţa noastră, cum ar mai fi înţeleasă porunca: „rugaţi-vă neîncetat" sau „iubiţi pe vrăjmaşii voştri"?

Dacă ar fi numai ceva *foarte pregătit* tot parcursul vieţii noastre spirituale şi nu s-ar *amesteca* cu munca, cu existenţa de zi cu zi, cum ar mai fi poruncile divine *împlinite în mod neîncetat*, permanent de către noi?

Interpretarea „preţioasă" a vieţii duhovniceşti nu e pentru *a o intensifica în viaţa unui mirean*, a unui credincios care trăieşte în lume, ci pentru a face din *viaţa duhovnicească* o perspectivă *pur monastică* sau *anahoretică* şi de a-l transforma pe credinciosul mirean într-un *inadaptat*, într-un om care *încurcă* lumea în propria sa casă şi în perimetrul său de activitate socială.

Observ – și e foarte dureroasă pentru mine *observaţia* aceasta – că anumite cercuri monastice din România dar și din alte țări ortodoxe încearcă *să-i interpreteze* pe Sfinţii Părinţi şi viaţa duhovnicească, exclusiv dintr-o perspectivă *a etosului monahal*, fără să se gândească la „normalul" *vieţii mirenilor* sau *al preoţilor de mir* oricât de *anormal* ar fi sau ar părea el pentru aceștia.

Însă aici nu cred că e vorba despre *o înţelegere amplă* a vieții duhovnicești ci despre *alte considerente*.

Pentru că nu există *o luptă reală*, în Biserica noastră, între *monahism* şi *mirenism* ci acestea sunt doar *două direcţii*, ale *aceleiaşi căi spre mântuire*, care *se întrepătrund reciproc*.

Cine proclamă *o separaţie netă* între *viața de mănăstire* şi *viaţa de enorie* e încurajat de *alte duhuri* şi nu de Duhul Sfânt, de Duhul comuniunii şi al înţelegerii reciproce.

Mulţi mireni cred că pot afla *un răspuns personal* despre ei de la părinţii ieromonahi din Mănăstiri și de aceea se duc buluc la Mănăstire pentru *răspunsuri* pentru *o viață mirenească*.

Însă adevărul e că *adevăratele răspunsuri*, valabile pentru ei şi *în cunoştinţă de cauză*, le poate da numai *un preot mirean înduhovnicit*, care vede *mult mai bine* realitatea în care *ei trăiesc* pentru că *şi el trăieşte tot acolo*.

După cum pe un frate monah nu-l poate îndruma *cel mai bine* un preot de mir, ci *un ieromonah*, care *înduhovnicit* fiind şi *familiarizat* cu problemele Sfintei Mănăstiri, ştie *ce îi trebuie* acestuia.

Pentru *răspunsuri comune* ne trebuie *vieţi comune*.

Unii afirmă că *viaţa monahală* e *mai grea* iar alţii că *viața mirenească* e *mai grea*. Dar adevărul nepărtinitor e că ambele vieţi – pentru că sunt *vieţi pentru Hristos* – sunt *grele*.

Ne *despărţim* unii de alţii, ne *separăm* nu privind *la Hristos*, ci pentru că vrem *să ne dăm lecţii unii altora*.

Învăţăm *în forţă*, pedepsim *în forţă*, potrivit legii, a canoanelor noastre...Dar, în ultimă instanţă, ne lipseşte *ultima lecţie* a Mântuitorului nostru, fără de care celelalte nu își găsesc rostul: *să ne aplecăm* şi *să spălăm picioarele ucenicilor*.

E uşor *să atragi* atenţia, să fii *moralizator*, să fii *aspru*, să produci *panică* prin apariţia ta şi toată lumea *să se teamă de tine* cum nu se teme *nici de Dumnezeu*, dar e greu – pentru mulţi – să se prefacă că *nu ştiu*, că *nu au auzit* păcatele altora, că nu îi cunosc pe cei care *îi insultă* şi le dau *lecţii prostuțe*.

Și asta *din iubire* pentru ei şi din dorinţa de *a-și păstra pacea sufletului*.

Măreţia nu se naşte *din forţă*, ci *din smerenie*.

Când vrei *să te impui* cu orice preţ, atunci rişti ca nimeni *să nu-ţi dea importanţă*.

Adesea, oamenii nu vor să fie *profunzi* cu tine. Ei te judecă *repede*. Îţi pun *o etichetă* (lucrul *cel mai pueril*...și *mai comod* în același timp) şi *au terminat-o* cu tine.

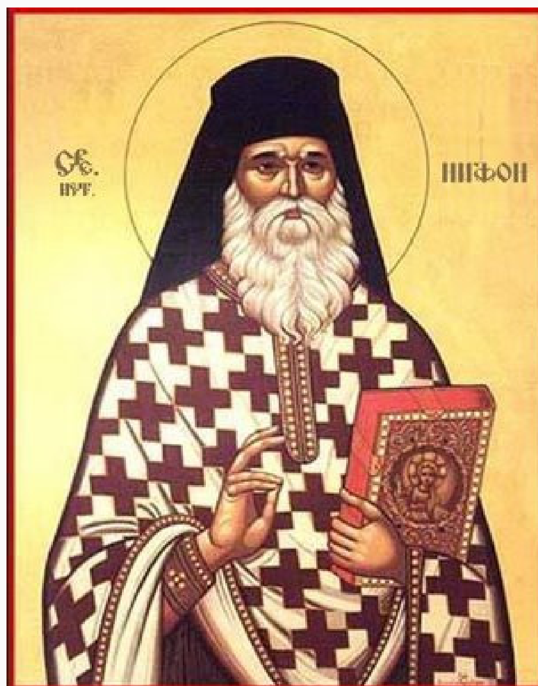
Dar dacă *ai iubire*, dacă *eşti smerit* şi unii *îşi dau seama* de acest lucru, de faptul că *au greșit* în ceea ce te privește și văzând că au greșit în privința ta *îți aprofundează* viața, cuvintele, gesturile și *te înțeleg*, încep *să te înțeleagă*...aceasta e *cea mai mare înspăimântare* pe care o pot avea.

Domnul nostru e *înspăimântător* pentru noi nu pentru că e *Atotputernic*, ci pentru că El *S-a smerit atât de mult* pentru noi, atât *de incredibil*, încât *a înspăimântat întreaga creație*.

Chenoza Lui ne înspăimântă *mai mult* decât Atotputernicia Lui. Pentru că prima presupune *o smerenie plină de iubire* pentru noi, o smerenie care *ne covârşeşte* până la lacrimi şi cutremur.

Nu eşti *mare* când eşti *arogant*.

Ci eşti *mare* când tu afirmi că *eşti mic* şi *toţi se cutremură de smerenia ta*.

Îmi aduc aminte de Sfântul Nifon, patriarhul Constantinopolului[33].

El, marele patriarh, ajunge *să muncească la vite* şi toţi să-l trateze ca pe *unul oarecare*. El, care *strălucea de har* şi de minuni. Atunci era *cel mai mare*: când era *în cea mai mare smerenie*, când nimeni nu dădea *doi bani* pe el.

Până nu învăţăm *să ne smerim*, nu cunoaştem *iubirea lui Dumnezeu* şi *iubirea pentru oameni*. Smerindu-ne vedem *frumuseţea oamenilor* sub *haina urâtă* a atâtor păcate.

Într-o carte a Părintelui Savatie – una dintre *vocile tinere* ale Ortodoxiei româneşti de astăzi – se relatează o întâmplare din viața Sfântului Ioan de Kronstadt[34].

Acesta e surprins de un credincios în timp ce se uita la o poză cu *o femeie goală*. Credinciosul, şocat, îl întreabă: „Cum, Părinte, vă uitaţi la *aşa ceva*?!”. Iar Dumnezeiescul Ioan îi răspunde: „Da, mă uit *ce făptură minunată* a făcut Dumnezeu pentru *a fi mamă*”[35].

Cu alte cuvinte, nu e un păcat să priveşti *o femeie goală*, ci e un păcat să o priveşti goală pentru *a păcătui în inima ta*.

---

[33] A se vedea: http://www.calendar-ortodox.ro/luna/august/august11.htm.
[34] Idem: http://orthodoxwiki.org/John_of_Kronstadt.
[35] Ierod. Savatie Baştovoi, *În căutarea aproapelui pierdut*, Ed. Marineasa, Timişoara, 2002, p. 116.

Dumnezeieştii Părinţi ne atenţionează *să fugim de femei* nu pentru că ele ar fi ceva „necurat” pentru bărbați, ci pentru că suntem *slabi* şi *cădem repede* în patima desfrânării.

În esenţă, să-ţi vezi soţia ta goală nu e *un păcat*. Dar să vrei să vezi *femei goale*, pentru că eşti *pervers* atunci *păcătuieşti*.

Răni *adânci*…Nu ne dăm seama ce *adâncimi ale răului* ne aduc păcatele, pentru că nu cunoaştem *cât de adâncă* şi *cât de largă* poate fi inima noastră.

Răutatea păcatului e singura noastră *boală reală* dar ea, *adevărata boală*, nu interesează pe mulţi.

Vedem atâtea lucruri, atâtea evenimente şi tot suntem sau rămânem *insensibili*. Frământările din te miri ce motiv, nopţile nedormite din cauza unui gând, a unei fapte, a unei vorbe, ne fac o mie de griji...Dar cât *ne frământăm* pentru păcatele noastre?

Dar dacă *ne gândim la păcate* nu înseamnă însă că trebuie să fim, în mod neapărat, *obsedaţi* de ele, după cum a ne gândi la *ce mâncăm azi* nu înseamnă să fim obsedaţi *de mâncare* în mod neapărat.

Muncile noastre, oricare ar fie ele, sunt *grele*. Ne epuizăm repede.

Am *consideraţie* pentru oricine care *munceşte*, care *oboseşte*, care *transpiră* pentru binele lui şi al familiei lui măcar.

E greu să înţelegi munca *tuturora*, sufletul lor, viaţa lor. Îţi trebuie mult timp, multe analize, multe discuţii pentru a înţelege *un om* şi, în acelaşi timp, pentru a înţelege că eşti *mereu la început*, mereu la început *cu înţelegerea lui*.

Privind dintr-o asemenea perspectivă, Fericitul Dumitru Stăniloae a ajuns să vorbească despre *apofatismul persoanei umane* analog *apofatismului absolut* al persoanelor treimice.

Teologia Sfinţiei sale necesită *multe aprofundări*. *Măreţia* persoanei lui şi a operei lui este *incalculabilă*. Binele substanțial, *imens*, pe care el l-a făcut teologiei româneşti și românilor e *greu de definit*, de *observat*.

Mulţumim Ţie, Doamne, pentru robul Tău Dumitru Teologul, Părintele nostru şi pentru sfintele lui rugăciuni – căci credem că *a câştigat îndrăzneală la Tine* – miluieşte-ne pe noi, păcătoşii!

Pagini subtile, profunde, argumentate, acrivice. Pagini de mare trăire duhovnicească. Teologia lui e asemenea Sfinţilor Părinţi iar el e *unul dintre aceştia*.

Noi, Biserica Ortodoxă, nu avem *Sfinţi Părinţi* doar până în secolul al VIII-lea sau până în secolul al XVI-lea, ci până astăzi.

Sfinţi Părinţi sunt toţi cei care *au apărat dreapta învăţătură*, mai mult sau mai puţin *în scris* dar, în primul rând, prin tot ceea ce *au făcut* în viaţa lor.

Pe cât *ne înţelegem* Sfinţii, pe atât îi preţuim, îi iubim şi cu atât ştim *ce să facem* cu viaţa noastră.

Tot în cartea lui Evdokimov – la care m-am referit mai sus – am găsit o propoziţie care *relativizează* multe realităţi sau dă prilejul la multe *comentarii meschine* şi *contestări* ale Sfinţilor Părinţi.

Spune autorul: „Noţiunea de *infailibilitate* a Părinţilor şi a tuturor elementelor Tradiţiei nu este altceva decât *o concepţie rabinică*, sau *necunoaşterea* situaţiei exacte”[36].

Cu alte cuvinte, să fim în situația de „a ne teme” să le credem *toate* afirmaţiile, pentru a ajunge, în cele din urmă, să nu mai credem *nicio afirmaţie* sau *să stăm în dubiu* la orice rând scris de către ei, pentru că ne temem că *ar putea fi o eroare*.

Greşelile pe care el le enumeră ar fi „neoplatonismul” Sfinţilor Dionisie Areopagitul şi Grigorie de Nyssa, acuza de „mesalianism” la adresa Sfântului Macarie Egipteanul, „elementele echivoce” din operele Sfântului Isaac Sirul şi Sfântul Efrem Sirul, „aristotelismul” Sfântului Ioan Damaschin[37] etc., în ultimă instanţă, nefiind *nimic adevărat* din toate acestea, ci *preluări necritice* ale teologiei eterodoxe.

E uşor de înţeles afirmaţiile *depăşite de timp*, neştiinţifice pentru vremea noastră ale Sfinţilor Părinţi, vizavi de cosmos, de vreo ştiinţă sau realitate a tehnicii, pentru că *distanța tehnologică* dintre ei și noi este *enormă*.

Dar iarăşi sunt *evidente* iubirea lor, adevărul învăţăturii lor, sfinţenia vieţii lor, care nu sunt supuse *schimbării*.

Şi noi, cu siguranță, vom părea „proşti” pentru cei de după noi, dacă ne comparăm la domeniul cunoașterii și al tehnologiei...

Dar dacă *trăim în Dumnezeu* şi *ne vom sfinţi viaţa* nu vom fi *proşti* pentru că suntem *Sfinţi* – cu mila lui Dumnezeu – ci pentru că *nu am ştiut*, la timpul nostru, vreo *particularitate* sau *lege* a materiei sau a cosmosului, care au fost înțelese după epoca în care noi am trăit.

---

[36] Paul Evdokimov, *Ortodoxia*, ed. cit., p. 211.
[37] Ibidem.

Ceea ce nouă, celor de astăzi, ni se pare „neştiinţă” la Sfinţii Părinţi era atunci *o mare ştiinţă* şi *cultură*, o cultură *enciclopedă*.

Observăm la mulţi dintre ei *o mare cultură*, o vastă cunoaştere a ştiinţelor, a artelor, a religiilor şi a vieţii sociale contemporane lor.

Să le urmăm *exemplul*, dacă credem că *putem mai mult*!

Iar eu nu taxez *persoanele*, ci *afirmaţiile* lor! Aceste afirmaţii nasc *mult rău*.

*

Deşi manualul de *Dogmatică* din 1958 afirmă că *Tradiţia dumnezeiască* începe, îşi are începutul în *Tradiţia premozaică*, în cele 8 izvoare însă ale *Sfintei Tradiţii statornice* nu se găseşte inclus niciun *element* al acestei părţi de *istorie religioasă*.

Nu ştiu dacă Biserica noastră a precizat *foarte sigur* ce e corect, ce *îşi însuşeşte* şi ce *nu* din religia *premozaică* şi *mozaică*. E un subiect de cercetare.

Tradiţia ca *memorie vie* a Bisericii e un alt subiect special.

Teologii, *Sfinţii* sau *poporul* păstrează *Tradiţia*? Sau ambele laturi *în parte*?

Autorii *Dogmaticii* din 1958 vorbesc şi de *o Tradiţie tainică* a poporului. Ar fi fost foarte interesant să se specifice în ce constă *contribuţia* şi *particularitatea poporului* în această situaţie.

Cât mai putem învăţa *teologie* de la popor, fără *o înduhovnicire* a lor de către ierarhie?

Poporul şi ierarhia *îşi adâncesc* unii altora credinţa. Ierarhia învaţă poporul iar poporul învaţă de la ierarhie. Dar, în acelaşi timp, şi ierarhia învaţă din *puterea* şi *frumuseţea credinţei* poporului.

Poate că numai în această *simbioză firească* putem vorbi de *păstrarea tainică a Sfintei Tradiţii*, prin trăirea ei de poporul ortodox.

Protestanţii susţin că textele neclare, „confuze” se tălmăcesc prin cele „clare”.

Dar care sunt „clare”, dacă *realitatea* clarităţii ţine de persoana ca atare, care încearcă *să le înţeleagă* şi nu de *o obiectivitate strictă*?

Cine *decide* şi *pe ce criterii* claritatea sau obscuritatea unui text scriptural?

Autoritatea supremă a Sfintei Scripturi la protestanţi e de faţadă, pentru că ei permit *orice traducere* a ei, fără a respecta *o traducere consacrată*.

Din faptul că raţionăm despre cosmos, înţelegem că lumea a fost creată *pentru om* şi nu omul *pentru lume*.

Fericitul Dumitru Stăniloae observa foarte corect faptul, că suntem *conştiinţa lumii*, gândirea lumii. Pentru că suntem singura fiinţă de pe pământ, *distinctă* de cosmos, dar făcând în acelaşi timp *parte* din el, care *valorificăm* raţionalitatea lumii şi pe a noastră proprie.

Cunoscând *raţiunile lucrurilor* ne dăm seama de *puterea* şi *adâncimea* raţiunii noastre mlădiate de har. Ne dăm seama de *valoarea* chipului lui Dumnezeu din om şi de *scopul pozitiv* al vieţii noastre.

Profesorul Vladimir Lossky subliniază ceva foarte important pentru *viaţa internă* a Prea Sfintei Treimi: că *relaţiile de origine / originare* arată *diversitatea ipostatică* a Celor trei persoane şi nu *constituirea* acestei diversităţi[38].

Faptul *naşterii* şi *al purcederii din Tatăl* indică realitatea *a trei persoane* şi nu *modul în care se petrece* acest lucru.

Noi nu aflăm *modul naşterii* Fiului şi, respectiv, *al purcederii* Duhului Sfânt din Tatăl, ci faptul că există *trei persoane* în Dumnezeu şi că două dintre ele îşi au *originea* în Tatăl.

*

Mai în glumă sau mai în serios, în revista *Level*, din august 2002, găsim un mic articol în care citim:

„În urma unui test condus de către Akio Mori, un profesor la *Colegiul Universitar* din Nihon ce studiază ştiinţe umane intersociale, s-au descoperit următoarele: cu cât un om

---

[38] *Cf. După chipul şi asemănarea lui Dumnezeu*, p. 72. E vorba de *prima ediţie* românească a cărţii.

se joacă mai mult la calculator, cu atât *regiunea frontală* a creierului prezintă *o activitate mai redusă*.

Această zonă a creierului se pare că ar fi *răspunzătoare* pentru activitatea noastră *emoţională* şi *inventivă*.

Mai mult chiar, activitatea creierului pierdută în timpul activităţilor acestea recreative pe calculator nu s-au recuperat în perioadele *petrecute departe* de acest instrument malefic…” (p. 9).

Subscriu acestui cercetător, pentru că am observat aceste urmări pe propria mea piele. *Oboseala mentală* şi *lipsa de gânduri* manifestată ca *un vacuum mental* sunt *efecte secundare* ale programelor PC.

*

„Perihorezei” Sfântului Ioan Damaschin, Fericitul Dumitru Stăniloae i-a alăturat *un sinonim neologic* şi anume pe acela de „intersubiectivitate divină”, pe când „Persona” a primit denumirea de „Subiect divin”.

*

Natura e făcută pentru *conştiinţa omului* şi ea îi cere omului, cu *o muţenie grăitoare*, să se folosească de ea *cu înţelepciune*.

„Dacă eşti *om*” – spune natura – „foloseşte-mă pentru *înduhovnicirea* ta. Nu mă folosi în mod *meschin*, ci *cu folos*, în mod *productiv*”.

Dacă *înţelegem* natura din jurul nostru *o respectăm* şi o respectăm – uimitor lucru! – pentru că e „raţionalitate plasticizată”[39].

Ea e *raţiune*, raţiune sădită de Dumnezeu, pentru ca noi să avem conştiinţa *că-I slujim lui Dumnezeu* salvând şi respectând natura.

A salva o pădure înseamnă *a avea conştiinţă*.

Înseamnă *a-ţi păsa de prezentul tău* dar, mai ales, de *prezentul* urmaşilor tăi.

Conştiinţa dreaptă are *milă* şi *respect*. E *duioasă*. Cine nu mai ştie să fie *simplu*, natural cu natura, să *o respecte*, nu

---

[39] *Cf.* TDO, vol. 1, p. 225.

mai ştie ce e *normalitatea*. Şi-a pierdut *gustul* pentru adevăr, pentru bine şi *înoată* într-o viaţă plină de *valuri* imense.

Trebuie să înţelegem că toate au ca *sens* pe Dumnezeu.

Nu ne e nimic *indiferent*!

Avem responsabilitate pentru *tot ce există* şi pentru *tot ce suntem noi*. Dacă „nu mai contează nimic" şi „nu mai contăm deloc" dar *ne permitem* să păcătuim, frazele noastre părut *dramatice* ne arată ca pe nişte *farsori morali*, ca pe unii care *se mint pe ei înșiși* crezând că *îi mint pe alţii*.

Creaţia îşi are sensul *în om* pentru că el *o gândeşte*, el *o apreciază*. El observă *slava* lui Dumnezeu în făpturi, faptul că Dumnezeu e *minunat*, absolut minunat în tot ceea ce face.

Niciodată nu pierdem *ceva* dacă *fructificăm* pierderea suferită pentru viaţa noastră duhovnicească. Cu alte cuvinte, tot ceea ce pierdem *câştigăm*, dacă *gândim duhovnicește* lucrurile. Tot ceea ce pierdem, prin pocăinţă şi rugăciune înţelegem că e *un beneficiu duhovnicesc* pentru noi.

Dumnezeu ne cere *un sacrificiu* personal, *o muncă* personală pentru a pune în relief *darurile primite* de la El.

Dumnezeu ne cere răspunsul nostru afirmativ, „pecetea *valorificatoare*"[40] a oboselii noastre.

Putem face din *oboseală* o *expresie a iubirii*. Oboseala devine *iubire* când a obosi înseamnă *a muncii pentru bine*, a muncii *din iubire* şi *pentru iubire*.

Oboseala *ca iubire* dar şi *ca încordare zilnică*.

Vrei să-ţi iubeşti familia, oamenii şi munceşti pentru ei în meseria pe care o ai. Bineînţeles: o meserie *cuviincioasă*.

Dar ce te faci, când cineva câştigă bani din furturi, din înşelătorii, din prostituţie? Cum devin aceşti bani *o valoare* a iubirii?

Poate părea *meschin*, dar şi aceşti bani pot fi *folosiţi în bine*, de el, de ea sau de alţii…deşi *nu învăţ pe nimeni la păcate*.

Ce fac *eu*? Ce fac *ei*? Sunt întrebări cu multe *explicaţii*.

Oboseşti întrebându-te şi căutând răspunsuri…Dar problema de fond e *să-i ajuţi*, în mod real, *pe oameni*.

Viaţa ca o cruce: o temă evanghelică. Viaţa presupune faptul de *a o trăi ortodox*.

*

[40] Idem, p. 236.

Pentru cine vorbim noi: pentru *unii*, pentru *o tagmă teologică*, pentru nişte oameni *aleşi* sau pentru *toţi* credincioșii? Am devenit vorbitorii numai *ai unora* sau suntem *vorbitorii tuturora*?

Dacă nu vorbim *pentru toţi* atunci *să îi concediem* din Biserică pe aceia pentru care *nu avem cuvinte*. Şi cine sunt *aceia*? Copiii, oamenii simpli, handicapaţii, infractorii, oamenii de moravuri ușoare, cei care ne dispreţuiesc. Aceştia sunt *eliminaţi* din planul nostru *catehetico-omiletic* pentru că ei *nu ne înţeleg*.

Dar de ce *nu ne înţeleg*, oameni buni? *Ei* nu ne înţeleg sau *noi* nu mai înţelegem că trebuie *să vorbim pentru toţi* şi *pe înţelesul tuturora*?

Ținem *la stil*, la *prezenţa* predicatorului, a preotului mărturisitor, în detrimentul *grijii* față de sufletul celor pentru care *credem că vorbim* dar *habar avem de ei*.

Noi *vorbim* şi ei *nu ne înţeleg*. Să fie oare toţi *scrântiţi*? Să fie oare toţi *nebuni* în ultimul grad și acesta e motivul pentru care *nu ne înțeleg* și *nu ne urmează predicile*?

Numai noi însă suntem *indiferenți* față de ei, pentru că vorbim *fără să ne intereseze* dacă *ne înţeleg* cei care par *să ne asculte*.

Și nu știm *ce* să predicăm...pentru că *nu ne ascultăm* oamenii. Nu ne interesează *cine sunt*, *ce* vor, *cât pot* să înțeleagă, ce sunt *dispuși* să facă...

*

Fericitul Dumitru Stăniloae vorbea în TDO, vol. 2, p. 233[41], despre „*setea nesfârşită de iubire* a inimii noastre". Dacă credem acest *mare adevăr* atunci nu ne mai mirăm *deloc* nici de *sfinţenie* şi nici de *monstruozităţi*.

Setea de Dumnezeu ne sfinţeşte, pe când *setea de rău* – care e *lipsa iubirii* din noi – ne face să-i îngrozim pe mulţi.

Îl putem iubi pe Dumnezeu până la *a uimi* toate veacurile sau putem *îngrozi*, prin nebunia noastră, pe toţi care află despre noi.

---

[41] Toate citările din *Dogmatica* sa le facem din a doua ediție românească.

Iubirea răului, dorinţa de *a face rău* vine din capacitatea noastră nesfârşită de a dori, de a trăi, de a experia. Răul pe care îl facem porneşte din *adâncul ființei* noastre aplecate spre rău.

El e *o sete distructivă*, o expresie *a vieţii* care e, de fapt, *moarte*. Trăim *în rău* ca şi când am fi *vii* dar *nu suntem*.

Moartea e propria noastră *plăcere de a urî*, pe care o putem numi, din orgoliu, „viaţă”. Viaţa te împlineşte. Binele te împlineşte.

Răul, nu. Răul te goleşte, te însingurează, îţi scade forţele, îţi distruge personalitatea, te dezumanizează.

El te face rece ca *un sloi de gheaţă*. Îţi transformă chipul într-o *fiară cu faţă umană*.

De aceea, forţa cu care facem răul, forţa cu care ajungem *violatori* sau *ucigaşi în serie* e aceeași forță cu care puteam ajunge *Sfinţi*.

E o mişcare simplă: de la *a dori răul* la *a dori pe Dumnezeu*. E atât de simplu!...

*

În manualul de *Morală* din 1979-1980 se accentuează foarte mult *libertatea* şi *raţionalitatea moralităţii* dar nu se spune niciun cuvânt despre *pnevmatizarea* fiinţei noastre prin faptele morale.

Faptele morale sunt înţelese aici ca *deplin imanente* deşi se vorbeşte continuu de raportarea lor la *Legea morală*.

De fapt, raportarea la *Legea morală* e tot o raportare *imanentistă* ce presupune *o judecată trupească* a omului.

O astfel de *judecată* o aflăm în multe cărţi şi manuale de teologie, ca o „neputinţă” *aparte* a unor teologi.

Ce facem în acest caz *ca cititori*?

Extragem *esenţialul*, neuitând să lăsăm loc pentru *infinit mai mult* în înţelegerea teologiei ortodoxe.

Treptele gândirii trupești nu se regăsesc în *gândirea duhovnicească* dar ele pot fi *folositoare pentru precizie*, pentru oarecare *precizie a exprimării*.

*

Dacă Sfântul Ioan Gură de Aur spunea undeva, că *legea Duhului* e *Însuşi Duhul Sfânt*[42], cum *putem înţelege* poruncile evanghelice, toate poruncile Noului Testament, fără *harul* Sfântului Duh?

Cum putem percepe *adevăratul sens* al Scripturii Sfinte fără Cel care este *însăşi esenţa ei*?

Dacă trecem peste *marele adevăr*, că numai *trăind în harul lui Dumnezeu* suntem *cu adevărat ortodocşi*, toată teologia noastră devine *o simplă filosofie umană* după măsura *propriei noastre gândiri rătăcite* şi *căzute*.

*

Un subiect bun de cercetare şi înţelegere: „*Elementele constitutive* ale *conştiinţei morale* după Sfinţii Părinţi”.

Modul de formare, componentele ei, sciziuni între *conştiinţa morală* şi ideile considerate *bune* o bună bucată de timp, creşterea ei, adevăratele *mustrări de conştiinţă* şi falsele *mustrări* de conştiinţă, conştiinţa duhovnicească şi discernământul, iertarea şi realitatea sufletului…

În ce fel *conştiinţa* este *glasul lui Dumnezeu*?

Am găsit în TMO, vol. 1, că într-o scriere a sa Calvin[43] considera *conştiinţa* drept „glasul lui Dumnezeu”.

Aşa am numit-o şi eu *odată*, dar m-am gândit la cu totul altceva decât s-a gândit Calvin.

E *mult prea complex* acest subiect. Aproape că nici nu ştim *când* începem *să despărţim binele* de *rău*.

E o netă diferenţă însă între *binele* şi *răul* gândit *în afara* Sfinţilor Părinţi şi acela gândit *împreună cu ei* sau *urmând exemplul lor*.

Binele şi răul se *relativizează foarte mult* fără *o gândire duhovnicească*. Ba chiar nici nu ştim cum arată *binele* şi *răul* fără harul lui Dumnezeu.

Problema *conştiinţei morale* este *un subiect foarte bun pentru cercetare*.

---

[42] *Cf.* TMO (*Teologia Morală Ortodoxă*), vol. 1, p. 140.

[43] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Jean_Calvin.

*

Este oare ceva „imposibil”, ca atunci când un student este *examinat oral* şi *i se pun întrebări*, să aibă şi el dreptul *la întrebări*, la care *să răspundă* profesorul examinator?

Mi se pare *foarte drept* ca profesorul sau studentul să recunoască faptul, că *nu ştiu* unele lucruri, că nu ştiu *multe lucruri*.

Din cele pe care spunem că *nu le cunoaştem* eu văd şi *seriozitatea* celui care le caută.

Aspiraţiile noastre *neîmplinite* vorbesc despre *adâncimea noastră de spirit*.

În măsura în care *primim notă* numai pentru cele pe care *le-am reţinut* sau numai pentru *ceea ce putem să facem*, cred că reducem persoana umană *la prea puţin*.

Paleta valorică a notării, *teritoriul* notării ar trebui să fie *infinit de larg* şi să ţină seama şi de factori ca: ereditatea, sexul, atmosfera familială, abilităţi, potenţe, neştiinţă, confuzie, aspiraţii, cercetare personală, pasiuni, colaje ideatice, reînţelegeri, comentarii, reflecţii, timpul liber etc.

Trebuie să dăm *o notă* studentului privindu-l *în mediul lui de viaţă*, raportându-ne la *capacităţile* şi *incapacităţile* lui *reale*.

E *inuman* să cerem tuturor *aceleaşi standarde* şi e *ilogic* să nu observi *diferenţele de vârstă* şi *de preocupare* ale studenţilor.

*

Vorbim despre *virtuţi* ca despre ceva pe care *le percepem* dar nu le putem *defini* foarte bine, pentru că nu le putem *împrejmui* şi *delimita cu acurateţe*.

Lăsăm loc *apofaticului*, pentru că altceva nu putem face. Și acest lucru e *conform* cu spiritualitatea noastră ortodoxă.

*

Sfântul Serafim de Sarov ne atenţiona că *oboseala* naşte *tristeţe* iar *veselia* alungă *oboseala*. Un sfat *mic* dar *mare în importanţă*.

Astăzi observăm cum oboseala ne umple *de pesimism*, de tristeţe, de gânduri negre.

Descurajarea care ne vine din lipsa banilor, din atâtea datorii pe care le avem, din cauza bolilor pentru care nu avem bani să le tratăm, ne duce la *o frică de viitor* şi la *o urâre a vieţii*.

Un pic de mers pe afară, de contemplare a lucrurilor frumoase, o conversaţie plăcută şi veselă, un pic de veselie ne fac foarte bine.

Cu inima grea nu poţi să te rogi decât *cu mare greutate*.

Veselia ponderată şi calmul ne pot *aranja* o stare interioară de rugăciune.

Rugăciunea trebuie să aibă *har* dar şi *aer*.

Ştiu: e greu să dai sfaturi *pentru toată lumea* şi *un sfat general* nu ajută, în mod direct, în *cazuri particulare*.

Noi greşim de multe ori socotind sfaturile Sfinţilor Părinţi ca fiind *bune* pentru *oricine*, în *orice zi* şi *oricând*. Una e *litera* lor, altul e *înţelesul nostru* şi altul e *adâncul de har* al cuvintelor lor.

Riscăm, mulţi dintre noi, să devenim *fundamentalişti*, pentru că apărăm *litera*, fără a apăra, în acelaşi timp, şi *duhul ei*. Și asta: pentru *nedesăvârşirea noastră*.

În loc să zicem: „*aşa zic* Sfinţii Părinţi”, *smerit* şi *normal ar fi* să spunem: „aşa *înțeleg eu* că zic ei”.

Veselia alungă *oboseala*. E vorba de veselia naturală, *cuviincioasă*.

Un mare tratament ne-a dat Sfântul Serafim aici şi, în acelaşi timp, *cel mai firesc* cu putinţă.

Când ne apucăm să citim cărţi sfinte mai toţi avem mintea plină de vise. Vrem să facem minuni, să avem puteri speciale, să ne luptăm precum Sfinţii şi să-i biruim pe draci dintr-un foc.

Însă, în cele din urmă, înţelegem că acele cărţi ne întorc la *firescul*, la naturalul scăldat în har şi în pace al omului, la *o viaţă cumpătată*.

Plecăm cu *multe vise* şi *ne întoarcem goi*.

De fapt, suntem *goi*. Și a fi cu adevărat *gol*, adică *sărac cu duhul*, înseamnă *a fi plin de bogăţie harică*, care se naşte din *sărăcia de gânduri* şi *de vise deşarte*.

Suferim mult pentru că *nu comunicăm* într-un mod real.

Mi-e dor de ziua când aş putea vorbi cu oamenii de la inimă la inimă, când aş putea să spun, fără frică sau ruşine, *cine sunt* şi *ce vreau*.

Atât de mult *am uitat* cine suntem încât nu mai credem că *putem fi cineva*.

Trăim cu o tristeţe adâncă. Suntem trişti pentru păcatele noastre şi pentru păcatele din ceilalţi. Problema e să ni le plângem şi *pe ale noastre* şi *pe ale altora*, ca şi când toate ar fi *ale noastre*.

Ispita, marea ispită, că ceea ce spunem noi în aceste cărţi este „o pură idealitate", ne face tare *netrebnici*.

Religia a ajuns *o glumă* pentru mulţi şi asta, mai ales, din *neştiinţă* şi din cauza *înmulţirii patimilor* în ei.

Râd pentru că sunt *minţiţi* sau *sfătuiţi prost*.

O, Doamne, multe ispite ne mai *frământă*! Ne e ruşine *să ne manifestăm ortodox*. Ni se pare, multora dintre noi, un „handicap" Sfânta Ortodoxie.

Unii se luptă *cu grăsimea* de pe ei iar alţii cu faptul că *nu sunt frumoşi*. Suferim de faptul *cum arătăm* şi mai puţin *de cine suntem*.

Distracţii uşoare, decăzute. Pierdem mult timp aiurea, pe nimicuri. Şi de aceea mulţi tineri dar şi adulţi se simt *goi*, neîmpliniţi.

Trece distracţia...Dar cartea *necitită*, rugăciunea *nerostită*, păcatul *nemărturisit*, omul pe care *nu l-am ajutat*, toate acestea nu mai pot fi *recuperate* atât de uşor. De fapt, nu mai pot fi recuperate niciodată.

Ne pare rău dar *am pierdut* acel timp.

Valorificaţi timpul! Faceţi-l *să răsune* în voi pentru veşnicie!

Timpul în care n-ai făcut *ceva bun* e *un timp mort*. E ca şi când *n-ar fi fost al tău*.

Faceţi din viaţa voastră un timp, care *să vă bage în veşnicie fericiţi* şi nu cu *spasmuri de groază*.

Murim oricum...Dar depinde *cum*. Și acest *cum*, acest mic *cum* ne face *o înveşnicire* ce n-o putem schimba.

Oboseala aduce *tristeţea*. Dar ea poate *pieri* dacă suntem împreună cu Hristos într-o *continuă deschidere* către oameni şi natură.

Să ieşi la o plimbare înseamnă *să te bucuri de Hristos*, de tot ceea ce *a creat* El.

Plimbarea e *o vizită* în pământul binecuvântării lui Dumnezeu.

Nu e păcat *să te plimbi*, să iei aer!

Păcat e să stai *închis în casă* şi să crezi că aceasta *e o virtute*, chiar dacă nu o faci *pentru Hristos*.

*

În *Introducere în Teologia liturgică* a părintelui Alexander Schmemann[44] nu am găsit niciuna dintre „greşelile" prezentate în articolul părintelui Cornel Toma, traducătorul ei în română.

De la autorul *inovator* pe tărâm liturgic am înţeles multe lucruri, care îmi deschid *o nouă perspectivă* asupra cultului.

Păcat însă de concepţia greşită vizavi de Sfântul Dionisie Areopagitul.

*

Citesc pe Sfântul Ioan Gură de Aur în ediţia de Oxonia. Voi nota în continuare câteva *înţelegeri* asupra *Epistolei I către Timotei*[45], pe care mi le-am notat pe nişte foi, în timp ce citeam.

Sfântul Pavel îl iubea mult pe Sfântul Timotei[46]. El scrie Sfinţilor Timotei şi Tit „fiindcă numai acestora li se *încredinţaseră* Biserici"[47] iar pe ceilalţi *îi purta* cu dânsul.

Cu alte cuvinte I şi II Tim şi Tit sunt epistole care ţin de *statutul eclesial* al destinatarilor.

Scopul scrierii: Sfântul Timotei are *nevoie* de învăţătura „*cuvenită* dascălului" [48].

---

[44] Un sait în memoria sa: http://www.schmemann.org/.

[45] *** *Comentariile Sfântului Ioan Gură de Aur la Epistolele Sfântului Pavel, Epistola I către Timotei*, trad. din lb. gr. de PS. Theodosie A. Ploeşteanu, ed. Oxonia, Ed. Atelierele grafice Socec & co., Societate anonimă, Bucureşti, 1911. Citările din această ediţie vor fi remaniate lingvistic pentru ca *să corespundă* limbajului curent.

[46] Idem, p. 4.

[47] Ibidem.

[48] Ibidem.

La 1, 1 se arată că epistola nu e *o adresă omenească* ci *apostolică*. Ea are *autoritate divină*. Iisus Domnul e numit „nădejdea noastră” în acest verset.

Sfântul Ioan spune că s-a făcut aceasta conform cu Ps. 64, 6: „*Nădejdea* tuturor marginilor pământului”.

Citarea abundentă a textelor scripturale la Sfântul Ioan este *uluitoare*. Pe drept cuvânt el cunoaştea *toată* Sfânta Scriptură pe de rost. Fragmente mici de text. El priveşte *în amănunt*, nu *ca noi*. Noi folosim textele *în întregime*, nu *fărâme de text*.

Cum se comportă, cum *ar trebui să se comporte* cel care *îi învaţă* pe alții, *preotul* în speţă? Răspunde Sfântul Ioan: „Dascălul trebuie *să sufere* primejdii, şi chiar *mai mult* decât ucenicii”[49]. Trimitere la Mt. 26, 31.

Diavolul *îi pizmuieşte mult* pe preoţi şi doreşte *să-i nimicească*, pentru ca *să le risipească* turmele cuvântătoare.

Astăzi, când spui „turmă cuvântătoare” sună pentru mulţi „aiurea”. E înrădăcinată în mintea noastră expresia: „spirit de turmă”, care e tot una cu a spune: „prostie în masă” sau: „prostie în grup”.

Dar Sfântul Ioan spune *turmă* sau Scriptura spune aşa, nu pentru că îi consideră pe oameni *o adunătură de proşti*, ci pentru a exprima *docilitatea*, blândeţea oilor, deci pentru a arăta *ceva pozitiv* despre membrii Sfintei Biserici.

Exemplul parabolic nu urmăreşte *identificarea totală* cu acela, ci *evidenţierea unor trăsături specifice*, pe care trebuie *să ni le însuşim personal*.

Suntem *turma lui Dumnezeu* pentru că *ne paşte*, ne conduce *Păstorul cel bun*.

Dacă avem *blândeţea* şi *ascultarea* oilor în faţa lui Dumnezeu atunci suntem *o turmă cuvântătoare veritabilă*.

Postmodernitatea ne-a învăţat *să uităm* anumiţi *termeni*. Mai cu seamă pe cei *foarte plini de sens* şi de aceea nu putem *renunţa* la ei.

Pentru Sfântul Ioan, „fiu *întru credinţă*” (I Tim. 1, 2) este o expresie „mângâietoare”[50]. *Credinţa* l-a făcut pe Sfântul Timotei *fiu* al Sfântului Pavel sau *dragostea pentru credinţă*.

El spune că expresia „după poruncă” este *mai energică* decât cuvântul „chemat”...şi *aşa este*! Porunca trebuie *împlinită*.

---

[49] Idem, p. 6.
[50] Idem, p. 7.

Pentru că îl numeşte „fiu adevărat”, Sfântul Pavel îşi arată *marea dragoste* pentru Sfântul Timotei.

Observ cum Sfântul Ioan Gură de Aur stă, *se odihneşte* asupra textului. Meditează îndelung. Caută tot felul de *ramificaţii* ale versetelor şi pe acelea le comentează. El *se bucură* că face acest lucru. Asta e toată viaţa lui: *înţelegerea*.

De aceea cărţile lui sunt *pline de miez*, de observaţie, de frumuseţe, de har. El *insistă*!

Dumnezeule mare, câte *nopţi* şi *zile* a pierdut acest om al Tău făcând acest lucru? Câte ore, câte zeci de ore?...

Ca să caut un text *îmi ia timp*, dacă nu ştiu prea bine *unde să-l găsesc*. *A face o notă de subsol*, uneori, este egal cu *a pierde ore* sau *zile în şir*. Nu găseşti cărţile, paginile…

Trebuie *să citeşti mult*e pentru ca *să ştii puţin*.

Dar el nu era în lumea bibliotecilor savante şi a calculatoarelor ca noi! Cum ai reuşit, Dumnezeiescule Părinte al teologilor? Cu câte eforturi? Inima şi mintea ta, trupul tău cât au avut de suferit? E *înspăimântător de sfânt* efortul lui.

O muncă uriaşă. El *a dat pâine* la mii de comentatori și traducători de după el. O, Sfinte mult prea iubit, ajută-mi *să mă bucur* de *înţelegerea* cuvintelor tale! Ajută-mi *să mă veselesc întru tine*!

La 2, 1 a scris „milă”, pentru că tremura „de grija lui”[51], a Sfântului Timotei. „Dascălii, mai ales, au nevoie de *o mai mare milă*”[52], scrie Sfântul Ioan. Câtă sensibilitate!...

Sfântul Ioan *se minuna* de cuvintele Sfântului Pavel iar eu de *sensibilitatea* lui vizavi de Sfântul Pavel, ca şi de *sensibilitatea* Sfântului Pavel faţă de Sfântul Timotei. Trebuie să ai *o inimă sensibilă*.

Un ortodox care nu ştie *să fie atent*, sensibil cu tot ceea ce există, nu e *un ortodox cu adevărat*.

Îi numeşte pe *slujitorii* lui Dumnezeu „dascăli”. El îi vede mai întâi ca *vorbitori* şi *povăţuitori ai credincioşilor* şi numai după aceea ca *liturghisitori*. Astăzi e tocmai invers: ei slujesc *mai mult* şi vorbesc *mai puţin*. Cred că e *un mare rău* această inversiune, pentru că oamenii asistă la slujbă ca la *un spectacol* pe care *nu îl înțeleg*.

Spune Sfântul Ioan: „Dacă Dumnezeu este *Tată* Se şi îngrijeşte ca şi *tatăl* de *copii*”[53].

---

[51] Idem, p. 8.
[52] Idem, p. 9.
[53] Ibidem.

Trebuie reevidenţiată *paternitatea* lui Dumnezeu în rândurile credincioşilor ortodocşi. Poate că am pierdut ideea – în mod practic – *a frăţietăţii* între noi. Ea e mult mai slabă acum. Mă înşel, eu? Ar trebuie să ne simţim cu toţii *fiii aceluiaşi Tată* şi *să ne manifestăm ca atare*. „Tată ceresc" ar trebui să aibă *rezonanţă enormă* în fiinţa noastră.

La 1, 3 Sfântul Pavel vorbeşte aproape cu „voce de slugă"[54]. Relaţia *dascăl – ucenic* era *pe deplin evanghelică*.

Apostolul şi Ierarhul nu erau *superiorul* şi *inferiorul*, ci Apostolul *se simţea inferior* ca să fie *Învăţător* iar Ierarhul era *ridicat de Învăţător*, pentru ca să se comporte *ca un Ucenic smerit*.

Puterea ca smerenie. O mare taină. O taină adâncă, abisală.

Nu suntem *mari* când *poruncim*, ci atunci când *ştergem picioarele ucenicilor* şi *le sărutăm cu dragoste*. Am repetat şi voi repeta acest *mare adevăr* care mă umple de *emoţie adâncă* şi *de lacrimi*.

Sentimentul dragostei s-a viciat enorm în mentalitatea contemporanilor mei. „Dragoste" rimează acum cu „sex". Sexualitatea apare ca *o chintesenţă* a dragostei, în care nu mai e nimic *sfânt*, nimic *pozitiv*.

Exagerările anilor '60-70 din secolul al XX-lea au început să se *întoarcă* împotriva noastră. Suferim de pe urma propriilor noastre defulări.

Lumea de azi e *o torţă* a pasiunilor, a patimilor luxuriante. Asistăm la o degradare uluitoare a mentalităţilor şi a moravurilor societăţii în ansamblul ei. Şi, cu toate acestea, trebuie să fim *smeriţi*, să fim *ortodocşi*.

În 1, 3 apare „te-am rugat" în locul lui „te-am îndemnat" din ediţia BOR 1988. Sfântul Pavel se purta aşa „nu faţă *de toţi* ucenicii…ci numai *de cei blânzi* şi *virtuoşi*"[55].

Pe cei care te ascultă *îi rogi*, nu le *porunceşti*. Porunca e pentru cei *neascultători*, pentru „cei *stricaţi*"[56].

A fi stricat înseamnă *a avea moravuri urâte*. Astăzi prin „stricat" se poate înţelege şi „nebun la cap".

Uneori ar putea fi folosit acest cuvânt şi pentru a desemna *nebunia morală*, lipsa de *gândire evlavioasă*. Însă nu se foloseşte în adevăratul sens al lui, cel *evlavios*, când el desemnează pe cei *cu boli psihice ereditare* sau *dobândite*.

---

[54] Ibidem.
[55] Ibidem.
[56] Ibidem.

În Efes era un templu al Artemidei. Sfântul Ioan aminteşte de el, pentru că în Efes a fost şi Sfântul Pavel, dar acolo a propovăduit şi Sfântul Timotei (1, 3).

Sfântul Timotei a propovăduit împotriva unor pseudo-învăţători iudei[57]. Acei falşi „dascăli" doreau cu tot dinadinsul să aibă şi ei *ucenici* ca şi Sfântul Pavel. Însă nu doreau şi *viaţa lui*: viaţa lui *sfântă*.

La 1, 4 aflăm despre *basme* şi *genealogii iudaice*. Sfântul Ioan Hrisostom spune: „prin...*mituri* sau *basme*, el nu înţelegea *Legea* (se referea *la Sfântul Pavel*); să nu fie! – ci vrea să spună despre *acele falsificări*, de acele *mistificări* şi de acele *credinţe deşarte*"[58].

Evreii se lăudau *cu părinţii lor*. De aceea se şi ocupau de *genealogii*. Unii pot obiecta, că evreii doreau să-şi păstreze *nealterată* continuitatea de neam, împreună cu monoteismul.

Dar Sfântul Ioan declară, că prin genealogii evreii doreau „să aibă aşa-zis *o slavă* în istorie, şi să se creadă a avea *o mai mare experienţă*".[59]

Problema e că şi astăzi găsim acest *defect monoman* la evrei. În accepţiunea zilei, poţi fi numit „antisemit" nu numai dacă *lupți* împotriva evreilor, dar chiar şi dacă spui *adevărul* despre evrei.

Găsim astăzi o politică acerbă de ridicare a mozaismului pe primele nivele ale mass-mediei, dar nu pentru a arăta *suferinţa lor*, de multe ori *reală* și *inuman de mare*, ci pentru a prezenta *înfumurarea lui* şi *dorinţa de monopolizare ideolo*gică a mapamondului.

Vor să fie *primii*...dar Dumnezeu nu îi vrea *primii*. Eforturile lor semeţe sunt *fără rezultat*.

Sfântul Ioan spune aici o frază, care ruptă din context ne face să ajungem la sintagma, atât de mult și aiurea uzitată: „*crede* şi *nu cerceta*". Neacceptând curiozitatea unora de a şti totul[60], Sfântul Ioan scrie: „Unde este *credinţă*, nu este nevoie *de cercetare*".[61]

Însă „a cerceta" de aici nu se referă la *cercetarea ştiinţifică*, ci la cercetare în sensul de *curiozitate necredincioasă*, de trecere *peste hotare*, peste *limite* în domeniul credinței.

---

[57] Ibidem.
[58] Idem, p. 10.
[59] Ibidem.
[60] Ibidem.
[61] Ibidem.

El întreabă: „Unde nu trebuie nimic *a cerne*, de ce să fie *nevoie de cercetare*?”[62].

Unde să mergi mai departe de adevărul că *Dumnezeu e unul şi Trei persoane în acelaşi timp*? *Cercetarea ca negaţie* în domeniul credinței e ceva care nu ne poate folosi nicidecum.

O astfel de „cercetare” nu e conformă cu *sensul real* al cuvântului.

A cerceta înseamnă *a cunoaşte împreună cu Dumnezeu, călăuzit de El.*

A cerceta are limite fireşti, *normale*.

A încerca să treci *peste limite* sau a spune că omul *nu are limite* în domeniul cunoașterii teologice și că el Îl poate cunoaște pe Dumneazeu așa cum Se cunoaște Acesta *pe Sine* înseamnă *a fi necredincios*, a lupta cu Dumnezeu.

Tocmai de aceea, şi Sfântul Ioan spune: „*Cercetarea* este *răsturnarea* credinţei”[63].

O cercetare care nu are ca *sens* pe Dumnezeu e o cercetare care *nu-şi atinge scopul*. „Cel ce caută şi cercetează, niciodată nu aflǎ. Cel ce cercetează, nu poate să creadă”[64] şi nu poate *să creadă*, pentru că *se îndoieşte*.

Ar fi interesantă o analiză a unor romano-catolici la acest pasaj. Intelectualismul teologiei romano-catolice întoarce totul pe toate părţile şi până la urmă alege tot *calea greşită* sau *ambiguă*. Ambiguitatea tratatelor romano-catolice de teologie este *proverbială*.

Problema e că unii teologi de-ai noştri se mai îmbolnăvesc şi ei de *defectele lor* sau ale protestanţilor. Nu am însă nimic *cu oamenii*, e problema lor *cum gândesc*, ci am aversiune faţă de *gândirea lor neortodoxă*, pe care nu vreau *să o accept*. Acest lucru e luat *în dezbatere* întotdeauna, atunci când mă pronunţ *împotriva* lor.

Nici Sfântul Ioan nu are nimic cu cei pe care-i *combate*, ci cu *metehnele lor*. Spune el: „credinţa linişteşte cugetul”[65]. Foarte adevărat!

Referindu-se la Mt. 7, 7 şi In. 5, 39, el spune că în primul verset este vorba „de *cerere* şi de *o dorinţă arzătoare*”[66] şi că în al doilea se doreşte tocmai a se „scoate

---

[62] Ibidem.
[63] Ibidem.
[64] Ibidem.
[65] Ibidem.
[66] Ibidem.

acea *poftă*”[67] *de cunoaştere* din inima omului. Se opreşte asupra lui: „cercetaţi Scripturile”.

În această direcţie el spune: „aflând şi cunoscând *exactitatea* lor, noi să facem aceasta nu pentru ca pururea *să cercetăm*, ci ca cercetând *să încetăm cu acest obicei*”[68].

El cercetează Sfânta Scriptură pentru ca să nu mai *cerceteze*. Şi pentru că află *exactitatea* înţelesului, el renunţă la *o cercetare continuă*, pentru că această cercetare continuă ar însemna *necredinţă* din partea lui.

Aceasta e *calea exegezei*! Exegeza nu e *o înaintare deşănţată* în textul Scripturii Sfinte, ci *o găsire a exactităţii adevărului*, o înţelegere *evlavioasă*, cu limite, *a sensului* şi *conţinutului ei*. Limitele însă sunt *personale* şi nu *un standard nivelator*. Fiecare simte *cât poate* să înţeleagă dacă e *luminat de Dumnezeu*.

Spune Sfântul Ioan: „*mari lucruri* a voit Dumnezeu să ne dea, însă raţionamentele noastre pământeşti nu primesc *măreţia iconomiilor* Lui”[69]. Şi în acest sens: „cercetarea este *contrară* iconomiei lui Dumnezeu”[70].

A te întreba *de ce a făcut* Dumnezeu una sau alta înseamnă *a-L dispreţui*. A cerceta în acest mod e *neconform* cu Sfânta Scriptură.

Dacă dorim *un principiu exegetic* din acest pasaj, atunci acel principiu ar suna în felul următor: *cercetează cu credinţă*. A pune *credinţa* dedesubtul *cercetării* înseamnă *a nu crede*. Cercetarea trebuie *să sporească credinţa*, s-o alimenteze şi nu *s-o diminueze*.

Sfântul Ioan neagă falsa „nelinişte” religioasă. Spune el: trebuie „să primim *binefacerile Lui* şi să ne facem *mai buni*, şi *să nu ne îndoim de nimic*, nici *să disputăm* şi *să cernem*, de ce *aşa* şi nu *în alt fel*, ci *să fim liniştiţi cu cugetul*.

Căci ceea ce credinţa reuşeşte *să clădească*, cercetarea *dărâmă*. Cum *dărâmă*? Lăsând cugetul să se ocupe cu *cercetări zadarnice*, prin care *se scoate afară* credinţa”[71].

Ajungem *necredincioşi*, dacă cercetăm *cu atenţie* şi *cu evlavie* fiecare cuvânt al Sfintei Scripturi sau cuvintele Sfinţilor Părinţi? Nu, în niciun caz! *Ne îmbogăţim* şi *ne fundamentăm* şi mai bine credinţa, *activând-o* în viaţa noastră.

Evreii *au observat Legea* dar *au împiedicat credinţa*.

---

[67] Ibidem.
[68] Idem, p. 11.
[69] Ibidem.
[70] Ibidem.
[71] Ibidem.

La fel şi grecii, ca unii „ce-şi *numărau* zeii”[72]. Sfântul Ioan vorbeşte pertinent de această *stare de fapt*.

Ar trebui *să cercetăm* şi noi istoria mai atent pentru *a pricepe* aceste lucruri. În lucrurile omeneşti, spune Sfântul Ioan, „ne trebuie *să discernem* cu tot de-amănuntul”[73], dar în cele care sunt *de la Dumnezeu* e nevoie „mai mult *a le preţui* şi *a le crede*”[74].

Credinţa. O dovadă a credinţei proprii. „Întâia *dovadă* pe care tu o dai că *ştii pe Dumnezeu* este aceea de *a crede toate cele grăite, fără a cere dovezi peste dovezi*”[75].

Morbul *îndoielii* nu are ce căuta *în domeniul credinţei*, pentru că Cel care *ni Se revelează* este *Dumnezeu* și El nu vrea *să ne mintă*, să ne ducă *în eroare*.

Sfântul Ioan Gură de Aur îl numeşte pe Pitagora „*fermecător* şi *mag*”[76]. Dacă am căuta în *cărţi de filosofie* sau în *istorii ale culturii* l-am găsi prezentat pe Pitagora drept *înţelept*, *gânditor*, *filosof* şi mai puţin ca ceea ce *era el* de fapt.

Sfântul Ioan îl denumeşte aici din punctul de vedere *al moralităţii* şi *al ocupaţiei sale*. Tocmai de aceea poziţia lui nu este *agreată* de necredincioși și chiar de unii credincioși, care nu cercetează *cu atenție* istoria umanității.

Filosofia şi cultura în general îl observă pe om *rupt* de arealul său de cele mai multe ori şi numai în *aspectele interesante* din punct de vedere cultural sau din punctul de vedere al istoriei ideilor. Sfântul Ioan însă pleacă aici de la *matricea gândirii* lui Pitagora.

Magia nu poate cunoaşte *adevărul mântuitor* şi de aceea Pitagora nu poate fi *un reper neapărat* pentru creştini.

Avem de-a face cu *un discurs polemic*.

Grecii antici sunt puşi în antiteză cu *creştinii* şi pierd în mod evident în faţa celor din urmă. Întreaga cultură antică păgână e catalogată de Sfântul Ioan drept o sumă de „credinţe *pline de prostie* şi *nebunie*”[77].

Nu ştiu câţi dintre literaţii noştri *înţeleg* acest adevăr. Și de ce nu *îl înțeleg*? Pentru că nu îl judecă pe om în funcție de *teologia* lui și de *viața* lui ci văd ideile *rupte* de om și de *viața lui morală* și de *credința acestuia*.

---

[72] Ibidem.
[73] Idem, p. 11-12.
[74] Idem, p. 12.
[75] Ibidem.
[76] Ibidem.
[77] Ibidem.

Din punctul de vedere *al credinţei* şi *al moralei lor*, grecii antici au avut un mod de viaţă *dezumanizant*, degradant. În comparaţie cu viaţa lor, viaţa ortodoxă este o „înţelepciune *adevărată*”[78].

Un alt adevăr: „Pentru a crede este nevoie *să afli*, iar nu *să dispuţi*, de *a crede fără îndoială* iar nu a de *a pune înainte raţionamente umane*”[79].

În locul *disputelor teologice şi a raţionamentelor filosofice* Sfânta Ortodoxie propune *credinţa fără de îndoială*.

Credinţa e *act revelaţional*, însuşit *prin Revelaţie* şi tocmai de aceea ea nu poate fi înţelasă ca *presupunere*.

Credem bazându-ne pe *vorbele lui Dumnezeu* şi de aceea „îndoiala axiologică” nu are *relevanţă* pentru spiritualitatea ortodoxă.

Credinţa a fost dintotdeauna *baza sfinţeniei*. De aceea, spune şi Sfântul Ioan: „prin credinţă toţi cei din vechime [Sfinţii] au fost *lăudaţi* şi fără de aceasta toate *se răstoarnă pe dos*”[80].

Cât de *observabilă* este realitatea acestei *răsturnări* în zile noastre! Lipsa credinţei îi face pe mulţi să caute *cerul pe pământ* spre nefericirea lor prezentă şi eternă. Sfântul Ioan dă o înţelegere largă credinţei în josul pagii a 12-a.

El arată că aceasta, credinţa, este expresia oricărei *activităţi sociale*: „Nici afaceri financiare, nici meşteşuguri, şi în fine nimic din toate acestea nu pot fi *fără credinţă*”[81].

Împrumuturile bancare se dau pe baza unor *garanţii financiare* dar şi *verbale*.

Cumpărăm un produs sperând că e *bun* şi urcăm într-un tren *cu nădejdea*, că o să ne ducă *în linişte* la destinaţie şi că nu o să *deraieze*.

*

Viaţa duhovnicească scrie în harul Duhului Sfânt şi acest lucru *te umple*, îţi dă *o înţelegere* a modului *cum trebuie să te curăţeşti de patimi*, pe când intelectualismul îţi umple

---

[78] Ibidem.
[79] Ibidem.
[80] Ibidem.
[81] Ibidem.

inima cu date, cu precizări care nu te ajută *în mod fundamental*.

Am vrut să citesc *Omul recent* (2001) a lui Horia Roman Patapievici[82] şi am găsit *o carte erudită*, cu unele idei *de forţă*, însă nu şi *o carte integrală*, care *să îți poată schimba viaţa*.

Cărţile *duhovniceşti* nu au *publicitatea* celor *trupeşti* și a celor *intelectuale*, pentru că cei care vorbesc *de bine* despre *cărţile sfinte* sunt *cu mult mai puţini*.

Dar l-am luat și l-am citit pe Sfântul Ignatie Briancianinov[83] şi mi-a umplut *imediat* inima.

O frază specială, plină de adevăr: „postului săvârşit cu *dreaptă socotinţă* îi urmează *dorirea de rugăciune*"[84].

Dacă posteşti *cu discernământ* nu te aşteaptă salvarea spitalului la uşă, ci *mărirea poftei de a te ruga lui Dumnezeu*, de a-I cânta Lui. Postul care *ne scurtează* viaţa e *un atentat* la existenţa noastră pământească şi nu *o unealtă ascetică*.

Alinierea ortodoxului de azi la mărturiile Sfintei Tradiţii se face *prea brutal*. Vrem să ne întrecem *în post* şi *rugăciune* cu Sfinţii Părinţi, dar nu suntem atenţi la *măsura noastră*, la cât *pot* trupul şi mintea noastră *să reziste*.

Postul care nu ia în calcul *condiţiile concrete* ale vieţii noastre e *o măcinare nebunească* a sănătăţii proprii.

Eu nu laud *sănătatea* de dragul de a o avea sau *burta mare* datorită îmbuibării, ci constat adevărul, cum că postul adevărat *îl fortifică* pe om, *îl întremează* duhovniceşte şi nu *îl epuizează*.

Noi privim la *ce trebuie* să facem, la calendarul felului de *a posti* şi vrem *să îl împlinim integral*.

Dar noi nu trăim cu toţii *la fel*, nu avem toţi *aceeaşi vârstă* sau aceleaşi *condiţii prielnice* de postire.

A posti pentru că „aşa ni se cere" e *o sfinţire a legii* în ea însăşi, care *ne îmbolnăvește* şi nu *o tactică duhovnicească* în lupta cu patimile.

După post, spune Sfântul Ignatie, acest prea mare *cunoscător* al vieţii de taină a Ortodoxiei, trebuie să ai *o dorinţă binecuvântată de rugăciune*.

Postul e *supleţea* care te învaţă să te rogi. E acea stare care te face *propriu* rugăciunii, mărturisirii în faţa Domnului.

---

[82] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Horia-Roman_Patapievici.

[83] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Ignatie_Briancianinov.

[84] Sfântul Ignatie Briancianinov, *Călăuza rugătorului. Îzbăvirea de durerile ostenelilor zadarnice. Experienţe ascetice*, vol. IV, trad. de Adrian şi Xenia Tănăsescu-Vlas, Ed. Sofia, București, 2001, p. 23.

Rugăciunea e mereu *o confesiune*. Înveţi *să fii sincer* în relaţiile cu oamenii, din cauza rugăciunii şi a cuvintelor de dragoste pe care I le adresezi lui Dumnezeu. Lui Dumnezeu poţi să-I spui tot, tot ce ai pe inimă. În faţa Lui *te deşerţi*. În faţa Lui îţi spui toată *povara* singurătăţii şi a durerii tale.

Puţin mai încolo, Sfântul Ignatie vorbeşte de o mare fericire: de „fericirea de a fi găsit *[un] povăţuitor duhovnicesc* în vremurile noastre”[85].

În timpul nostru, Sfinţii Părinţi care scriu au conştiinţa acută că lucrările lor, cărţile lor sunt *o oază*, o *rezervaţie a adevărului*.

Pe de o parte, Sfântul Ignatie ne învaţă să trăim şi azi *ortodox* iar, pe de altă parte, ştie că *îndrumătorii* sunt *puţini*.

A cerceta chilia Învăţătorului tău înseamnă *a te umple de harul Duhului Sfânt*. E o mare taină *viaţa trăită sub povăţuire duhovnicească*. Aşa se transmite *adevărul* Sfintei Ortodoxii: *tacit*, nebăgat în seamă de oameni!

Harul dumnezeiesc te învaţă „tăcerea *necurmată*”[86]. Tăcerea duhovnicească e *o afundare* în înţelegerea dumnezeiască, e o rugăciune continuă, e pofta de *a te bucura continuuu* de Dumnezeu în tăcerea şi pacea inimii tale. Sunt imense „bunătăţile ce iau naştere *din tăcere*”[87].

Sfântul Ignatie le pune *sub tăcere* pentru ca noi să le câştigăm *cu fapta*.

Tot ceea ce nu ne *spun* Sfinţii Părinţi nu înseamnă că *ni le ascund*, ci asta o fac pentru ca noi *să ne bucurăm de ele*, de toate aceste lucruri nespuse, *la timpul lor*.

Tăcerea naşte adâncire în sine, vederea păcatelor proprii, bogăţie de rugăciune, lacrimi înţelegătoare, înţelegeri dumnezeieşti, vederea curselor vrăjmaşului, vederea luminii dumnezeieşti.

Nu e vorba de *o tăcere seacă* şi *paseistă*, ci de tăcerea *vie*, rugătoare, plină de dragoste de Dumnezeu şi de oameni.

Tăcerea care naşte laudă de sine, împotrivire la scrierile Sfinţilor Părinţi, dezgust, frică, reţinerea de la a merge la Sfânta Biserică şi de a te spovedi şi împărtăşi e *o tăcere păcătoasă*, netrebnică.

E tăcerea *înşelării*, înşelare despre care Sfântul Ignatie a scris *atât de mult*. Darul dumnezeiesc de *a vedea patimile* şi

---

[85] Idem, p. 25.
[86] Idem, p. 26.
[87] Ibidem.

cursele Satanei e unul *foarte mare* iar Sfântul Ignatie l-a avut *din plin*.

Cândva nu înţelegeam cât de mult *te folosesc* cărţile sale iar acum îmi pare rău de *reticenţa* pe care dracii mi-o aduceau vizavi de cărţile lui şi eu *o credeam* în mare parte.

Trebuie să te lepezi de toate *şiretlicurile dracilor* şi ele *sunt multe*. Trebuie să ne rugăm mult ca Domnul *să ne înţelepţească* în ceea ce priveşte *cursele Satanei*.

Frica cea bună e „frica de *căile* şi *cărările* din marea minţii"[88]. Sfântul Ignatie vorbeşte de „flacăra râvnei"[89], care trece *peste* toate necazurile şi ispitele.

În pagina următoare pune problema patimilor „reînviate" în fiinţa noastră: „Patimile, care prin harul lui Dumnezeu erau deja *omorâte* în suflet şi *nimicite* în minte prin *uitarea aducerii aminte de ele*, prind să se pună iarăşi *în mişcare* şi *să silească* sufletul la lucrarea lor"[90].

Patimile sunt *omorâte* însă de *harul lui Dumnezeu* şi nu *de noi*! Noi trebuie *să luptăm* cu ele, dar Dumnezeu e Cel care *le vindecă*. Ar trebui *să reţinem* acest amănunt *foarte important*.

Săturarea pântecelui mereu e „lucru porcesc"[91]. *Vrăjmaşii* însă sunt „*unelte* ale Dumnezeieştii Pronii"[92].

Pe cât par ei că *ne încurcă* pe atât *ne ajută*.

Scopul vieţii umane e *mântuirea* iar nu *confortul*.

Tindem spre sfinţenie, spre curăţirea de patimi şi spre umplerea de harul Sfântului Duh.

Tot ceea ce ne face *prieteni* cu Dumnezeu este *un lucru bun*.

Un vecin s-a sinucis de curând pentru că *a pierdut* nişte bani sau *i-au fost furați*. Stupoare! Toată lumea se întreba *de ce* a făcut-o. Însă nimeni nu vorbea cu el, pe când trăia, despre ceea ce *simțea*, despre ce *trăia* acest om...

Și acum, după ce nimeni nu l-a *ajutat*, toată lumea se miră de *cum a putut să facă acest gest*...

Nu mai trăim ortodox! De aceea credem că putem face *orice*. O, Doamne, ai milă de neputinţele robilor Tăi şi ajută-le lor! *Slăbiciunea* şi *confortul* ne coboară în Iad.

Dă-ne putere, Doamne! dă-ne curaj în lupta cu patimile acestei lumi!

---

[88] Idem, p. 27.
[89] Ibidem.
[90] Idem, p. 28.
[91] Ibidem.
[92] Idem, p. 30.

Mâine, fratele Ion *se însoară* cu Daniela şi mă voi duce cu sora Floarea, cu bunica mea, la nuntă. Dar el nu mai e *cu mine* ci, deodată, mi-a devenit *un străin*. Eu le doresc *tot binele* şi *mântuirea lor*, dar nu cred că sunt *compatibili*. Nu cred că sunt compatibili în *a se sprijini* unul pe altul în *viaţa după Dumnezeu*.

Deodată şi-a tăiat barba, a renunţat la sfătuirea cu mine, a început să fie *îndrăzneţ* şi s-a dat *de partea lor*, numai ca să-i fie bine *material*. O, confortul acesta nu e *de la Dumnezeu*!

Ajută-le lor, Doamne, şi ai milă de infatuarea lor şi mă iartă şi pe mine, ticălosul! Poate că eu *greşesc*, dar nu simt *un bine* în căsătoria asta, *un bine real*. La fel a fost şi cu părintele Valentin, cât şi cu Tudorel, despre care *nu mai ştiu nimic*.

Am rămas doar cu roaba Ta, Gianina, Doamne, cu cea care îmi e *stâlpul* şi *braţul iubirii* şi *al nădejdii mele*! Ea mi-e singura cu adevărat *credincioasă*.

Ai milă de viitoarea mea soţie, Iubite Doamne, şi ne întăreşte mereu! Ajută-ne şi ne iartă şi ne miluieşte!

O definiţie a Sfântului Ignatie: „*Calea nedreptăţii* înseamnă *împreuna-vorbire* cu *gândurile* şi cu *visarea*”[93].

Îmi pare rău că nu am avut un prieten, de vârsta mea, *cu adevărat* şi toţi pritenii mei s-au dovedit *mincinoși* și *invidioși*.

Însă ortodoxul care nu ştie să fie *un bun priten* şi *un confident autentic* nu cred că este *un ortodox adevărat*.

Mă doare *nepăsarea*, *indiferenţa* şi *fuga tuturor după cele ale lumii acesteia.* O, Doamne, trimite-mi *robi credincioşi*, pe oamenii Tăi, împreună cu care *să ne mântuim*!

Prea mulţi *farisei*. Prea multe *chipuri cu două feţe*.

Sfântul Ignatie numeşte aici *nedreptatea* drept *începutul păcatelor*, starea de *învolburare* a păcatului. Cugete nedrepte.

Prin aceste *cugete* se viciază *sentimentele bune*.

Comentariu la I Cor. 15, 50: „Nu numai *simţirile trupeşti grosolane* ale omului vechi, ci şi *simţirile mai subţiri*, uneori foarte *subţiri*, care vin *din mişcarea sângelui*, sunt *lepădate de Dumnezeu*”[94].

Simţirile omului căzut şi „*lucrarea subţire* a patimilor şi duhurilor asupra sângelui se face *desluşită* abia când inima simte în sine *lucrarea* Sfântului Duh. *Simţirea* se lămureşte *prin simţire*”[95].

---

[93] Idem, p. 32.
[94] Idem, p. 32-33.
[95] Idem, p. 33.

Cortina neînţelegerii cade de pe ochii inimii când *vine harul lui Dumnezeu*.

Câţi cred dintre ortodocșii noștri acest *mare adevăr* al experienței duhovnciești? Nu-l cred mulţi, pentru că *nu l-au trăit*. Şi pentru că *nu Îl simt pe Dumnezeu*, prin harul Său, *în ei înșiși*, de aceea toţi se cred foarte *deştepţi* şi *înţelepţi* şi *duhovniceşti* când ei *nu au habar* de ceea ce spun.

Vai nouă! Ne-am adâncit *în neştiinţă* aproape cu totul.

Dacă răul are *lucrări subţiri*, harul lui Dumnezeu cum de „nu are"?! Despătimirea, curăţirea de patimi însă e *o lucrare fină* şi nu orice inimă şi minte *poate să o perceapă*.

O, cât de *subtili* trebuie să fim și noi avem *simțuri animalice*!

O lămurire în plus: „până ce se face *arătată* lucrarea Duhului în inimă, *lucrarea subţire* a sângelui rămâne fie cu totul *neînţeleasă*, fie puţin *înţeleasă*, şi poate fi luată drept *lucrare a harului*, dacă nevoitorul nu va avea *fereala cuvenită*"[96].

Putem confunda, pe scurt, *trupescul* cu *duhovnicescul*.

Putem confunda *spurcata mişcare a sângelui*, ca *desfânarea* şi *mândria*, cu stări de *elevare spirituală*, când noi suntem încă *în Iad*.

Rugăciunea lui Iisus este *rugăciunea învierii*. A recunoaşte că eşti *păcătos* şi *a cere milă dumnezeiască* înseamnă *a cere înviere*. Inima noastră trebuie *să învie*.

Trebuie să ne umplem de harul Său, de lumina Sa dumnezeiască. Ca să fim *fii ai Luminii*, trebuie să stăm *în lumina dumnezeiască*.

Semnul Sfintei Cruci şi rugăciunea către Domnul Iisus Hristos sunt drumul de la *cruce* la *înviere*, drumul nostru personal *spre viața veșnică*.

Trebuie *să murim* pentru lume pentru ca să fim *vii* pentru Domnul. Altă cale nu există, căci asta e *calea Lui*: „de la *moarte* la *viaţă* şi de pe *pământ* la *cer*" (*Canonul Învierii*).

Ne trebuie un „plâns statornic"[97], adică *în orice situaţie* a vieţii noastre.

Într-o emisiune televizată se punea problema minunilor „naturale" care s-au întâmplat în ziua morţii Domnului. Un participant la discuţie susţinea că ele au de-a face cu *eclipsele* şi cu *un cutremur de pământ*, ce s-ar fi petrecut în Vinerea

---

[96] Ibidem.
[97] Idem, p. 34.

Mare. Tot acest profesor susţinea că Domnul nu avea 33 de ani când a murit ci vreo 37-38 de ani.

Ce poţi spune, când „noii" cercetători sunt mai „deştepţi" decât *martorii* Sfintei Tradiţii?

Părintele profesor care se afla la acest talk-show a susţinut că e vorba de *minuni*, ceea ce *e adevărat*, dar nu a subliniat *cu tărie*, că era vorba *de Domnul Hristos*, de moartea Sa mântuitoare şi sfinţitoare pentru noi şi nu de *orice fel de minuni*.

Comentariul pe care l-am făcut la *Săptămâna Patimilor*[98] a evidenţiat faptul că natura şi Puterile cereşti *s-au înspăimântat* de moartea Sa şi acesta e *adevăratul răspuns*.

Cum să nu se *înspăimânte* creaţia, când Creatorul *îi rabdă* pe oamenii care Îl batjocoresc? Cum să privească creaţia atâta *umilinţă*, marea, covârşitoarea, *negrăita umilinţă* a Domnului?

E o întrebare tembelă, nebunească aceea, de a întreba *cum de au fost posibil astfel de minuni la moartea Lui*. Dacă nu crezi în *aceste minuni*, nu poţi crede nici *în Cel de pe cruce*, în Dumnezeul tău.

Şi cum să *nu crezi* în Dumnezeul tău? Credinţa în Dumnezeu este atât de *firească*, atât de *normală*, încât nici n-ar trebui *discutată*.

Dar noi *am decăzut* mult. Avem nevoie de multe cuvinte, nu pentru *ca să ne curăţim* de patimi, ci pentru a deveni, *a redeveni* nişte oameni cu *gustul adevărului*. Nu mai zic să facem *lucruri mari*, dar noi nici de cele mici nu mai vrem *să ne apucăm*.

Ar trebui să îi cercetăm pe Sfinţii Părinţi în ceea ce priveşte *evenimentul învierii Sfinţilor* de după Moartea Domnului.

Această *înviere a Sfinţilor* arată că Domnul S-a pogorât la Iad ca un *Biruitor*, scoţându-i pe Sfinţi *afară* din Iad.

Ei *s-au arătat* celor din cetatea Ierusalimului. Cine s-a arătat? Cui s-au arătat? Nu ştiu.

Proiectul meu referitor la *viaţa* Sfântului Ilie Tezviteanul[99] (o privire duhovnicească asupra vieţii sale) mi-a fost reamintit de un părinte profesor. Îmi pare rău că *l-am abandonat* iar acum nu mai am *timpul necesar*. Găsisem date

---

[98] În lucrarea mea de *Licenţă în Teologie*. A se vedea, pentu download: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/03/23/saptamana-patimilor-%c8%99i-saptamana-luminata-teza-de-licen%c8%9ba-2010/.
[99] A se vedea: http://www.calendar-ortodox.ro/luna/iulie/iulie20.htm.

la Sfântul Vasile cel Mare şi la Sfântul Maxim în „Ambigua”. O carte a unei carmelite mi-a sugerat mai multe *trimiteri* la Sfinţii Părinţi.

În omilia a 88-a la Sfântul Matei, Sfântul Ioan Gură de Aur ne prezintă aspectul *învierii Sfinţilor* de după moartea Domnului, dar nu ne dă *date concrete*[100].

Asistentul[101] de la *Dogmatică* m-a bucurat în câteva rânduri cu sublinierile sale teologice. Ajută-l, Doamne, pe robul Tău şi familia lui şi miluieşte-i pe ei!

Ultima dată ne-a propus la un seminar de Dogmatică o discuţie despre *nestricăciunea* trupului Domnului de după răstignirea Sa.

Se baza pe discursul imnografic al *Săptămânii Luminate* şi era de acord cu poziţia Sfântului Justinian Împăratul.

Discuţia despre *starea originară* a omului mi-a plăcut foarte mult, deoarece se fundamenta pe Sfinţii Părinţi cu o mare dexteritate.

Facă-se voia Ta, Doamne, în el şi în toţi cei care apără credința ortodoxă *în cunoştinţă de cauză*! Ai milă de *mărturisitorii Tăi* şi *îi întăreşte* pe ei!

Sfântul Ignatie îl numeşte pe Satana „heruvimul căzut”[102] şi face o prezentare *interioară* a Raiului şi a celui care *nu ne lasă* să intrăm în el.

Heruvimul căzut are o armă de foc „cu care...umblă *înlăuntrul* nostru, oprindu-ne intrarea în *tainicul rai dumnezeiesc al gândurilor* şi *al simţămintelor duhovniceşti*”[103].

Această *armă de foc* sunt tocmai „feluritele *aprinderi* ale sângelui”[104].

Prin translarea vorbirii despre Raiul „fizic” (mai bine zis *duhovnicesc* şi *trupesc* în acelaşi timp) în vorbirea despre *Raiul din lăuntru*, realităţile Sfintei Scripturi prind *concreteţe interioară* în fiinţa noastră. Diavolul ne împiedică prin *simţiri păgâne* ca să gustăm, cu inima, adevăratele *simţiri duhovniceşti*.

Despre *desfătarea* părut *duhovnicească*, Sfântul Ignatie scrie: „nu este altceva decât *desfătare cu slavă deşartă subţire*, *semeaţă cugetare subţire* şi *patimă a dulceţii subţire*”[105].

---

[100] *Cf.* PSB 23, p. 983-984.
[101] E vorba despre Asist. Drd. Jean Nedelea.
[102] Sfântul Ignatie Briancianinov, *Călăuza rugătorului...*, op. cit., p. 34.
[103] Ibidem.
[104] Ibidem.
[105] Idem, p. 35.

Astfel de oameni trebuie să dea *o mare luptă* cu ei înşişi, pentru ca să-şi dea seama de *înşelarea* în care sunt.

Satana le spune că ei *nu sunt înşelaţi*, ci tocmai cei care trăiesc *viaţă sfântă* sunt *înşelaţi*. Chiar şi celor care trăiesc întru harul lui Dumnezeu, Satana le spune uneori că sunt *în înşelare* şi că *nu e harul în ei*.

Sfântul Ignatie spune undeva, că cel care *nu se crede înşelat* acela este *în înşelare*. Şi acest lucru e *foarte adevărat*.

Dar prin aceasta el nu spune nici aceea, că toţi care au primit harul lui Dumnezeu nu mai sunt *prinşi* de *patimi* sau de *înşelare*, ci că *înşelarea masivă*, groaznică e aceea care crede *toate cele ale trupului* drept *lucruri duhovniceşti*, căreia *îi place păcatul* şi crede că trăieşte *lucruri sfinte*.

Şi pe mine Satana m-a luptat mult cu această *teamă demonică*. Am cunoscut înşelarea cea groaznică, care mi-a fost *îngăduită* de Dumnezeu pentru marea mea mândrie şi când a venit la mine iarăşi harul Său, simţirea Lui *caldă* şi *curăţitoare*, demonii îmi insinuau că e vorba tot de „înşelare". Dar de data asta era *o minciună*, cu toate că eu sunt foarte păcătos şi netrebnic.

Diavolii *răstălmăcesc* în noi Sfintele Scripturi şi pe Sfinţii noştri.

Patimile despre care vorbeşte aici Sfântul Ignatie sunt *foarte perfide*. Le găsesc la eretici şi nu mă miră faptul sau la fraţi de-ai noştri, care încă *se joacă* cu viaţa lor.

Slava deşartă subţire te împinge *să ieşi în faţă*, să te faci *cunoscut* cu obstinație, să *răstălmăceşti* scrierile sfinte cu pretenţia că spui *lucruri noi*, „tainice" pentru cei de până acum. Îţi dă *o mare încredere în tine*. Te face să te crezi „sfânt", „ales", în stare de *lucruri mari*. Apare aici *o râvnă a sângelui*, o râvnă *fără control*, din *semeaţa cugetare subţire*.

În această stare nu vrei *să-l asculţi* pe altul pentru că tu „ştii *foarte bine*" ceea ce *ai de făcut*.

Patima subţire a dulceţii te face să-ţi contorizezi mereu *mişcările inimii* şi orice *aprindere* şi *dulceaţă morbidă* este crezută de tine drept *o mişcare a harului*.

Omul înşelat nu poate discerne *cele ale Satanei* de cele *ale Sfântului Duh*. E un *mare adevăr*!

Dacă pe cei duhovniceşti, Satana *îi luptă* prin astfel de texte sfinte, mă gândesc cu durere la câtă *neorânduială* şi *teamă* sădeşte el în cei care nu ştiu *prea multe*, în mod practic, dar *le citesc*.

Un amănunt hotărâtor: mişcările duhovniceşti „încep atunci când *tac* mişcările patimilor sufleteşti, [acestea] fiind *oprite de smerenie*”[106].

Această *oprire* a patimilor de către smerenie e o stare pe care o înţelegi numai când *o trăieşti*.

Alt citat: „*Slava deşartă* este *curvie* faţă de *slava cea adevărată*”[107], adică *de slava dumnezeiască*.

Curvia slavei deşarte se manifestă prin aceea că e *o unire nelegiuită* între *minţirea de sine* şi *plăcerea perversă* de *a plăcea oamenilor păcătoşi*. E *o curvie* pentru că sufletul nu se *uneşte cu Dumnezeu* în acest caz ci *cu diavolul*.

De aceea, în Vechiul Testament *ruperea* relaţiei cu Dumnezeu era desemnată drept *desfrânare*, pentru că *fecioria* sufletului se unea cu *zeii*, care erau *demoni*.

Starea de „zdrobire îndelungată”[108] a inimii e *o continuă pocăinţă*.

Ajută-mi, Sfinte Ignatie, pentru ca să înţeleg sfintele tale cărţi *cu inimă smerită* şi mă miluieşte!

Zdrobirea inimii. Sfântul David o cere de la noi în psalmul 50.

Găsesc o notă unde e scris: *neîmprăştierea minţii* e dăruită de Domnul *înaintea* tuturor celorlalte *daruri duhovniceşti*[109].

Mintea nu mai e *interesată* decât *de Domnul* şi de faptul de *a-L iubi pe El*. E *o stare harică* şi nu are nimic de-a face cu *concentrarea* sau cu *forţarea minţii* pentru a nu mai avea *niciun fel de gânduri*.

Lucrările Sfântului Duh apar ca „*o tihnă neobişnuită*, [de unde vine]...*omorârea* faţă de lume, faţă de *îndulcirea* cu deşertăciunea şi păcătoşenia ei, faţă de *slujirile* în mijlocul ei”[110].

Într-o altă pagină acesta spune: „ucenicului iubit al Duhului i se descoperă *tainele creştinismului*”[111].

O, ce mare adevăr! Pentru că nu ştim *pe cele ale Duhului*, datorită nepăsării şi ticăloşiei noastre, confundăm creştinismul, Ortodoxia cu *o sumă de apucături băbeşti*, cu tot felul de *superstiţii* şi *obiceiuri ale locului*, cu exprimări „teologice” deşucheate.

---

106 Ibidem.
107 Idem, p. 36.
108 Idem, p. 37.
109 Sfântul Calist şi Sfântul Ignatie Xanthopol, *cf.* Idem, n. 41, p. 265.
110 Idem, p. 38.
111 Idem, p. 41.

Cineva îţi spune că există *strigoi* şi e *ortodox*. Altul îţi spune să crezi în *pase magnetice harice* iar altul, în nebunia lui, îţi spune că patimile *se transmit ereditar* sau că omul e *sortit* la o anume viaţă şi acest lucru nu poate fi *schimbat de nimeni*. Şi toţi aceştia *se cred ortodocşi*. E o mare durere. Omul păcătos e atât de *fascinat de rău* încât lui îi este *indiferent* binele.

Te ascultă dacă îi spui despre *draci*, despre *demonizaţi*, despre *apariţii satanice* şi despre *vrăji*, dar *se plictiseşte repede* când îi spui despre *minuni* şi despre *vieţile Sfinţilor*. Aproape că îl apucă *picoteala* când îi vorbeşti despre *ceea ce vrea Dumnezeu de la noi*.

Repulsia pe care o simt la cei care mă văd pe stradă, cu barbă mare şi în negru, e *plină de ură*.

Dracii *îmi zâmbesc* din acoliţii lui. Sunt *înţeleşi din start* să mă denigreze. Modul meu de a fi *îi sfidează*, îi enervează, îi face să mă drăcuie şi să mă înjure şi să hulească pe Dumnezeu.

Ce să fac? Să devin *ca ei*? Să *redevin* ca ei? Nu!

Toţi cei care vor *să-I slujească* lui Dumnezeu vor fi *prigoniţi* și *minimalizați* și, pe seama lor, se vor inventa tot felul de *mituri*. O prigoană *rece*, ca *războiul rece*, care poate să se transforme în *persecuţii făţişe*.

Facă-se voia Ta, Dumnezeul meu! Ai milă de noi şi ne iartă!

„Fericita *stare de vitejie* întru Hristos”[112] e o altă *lucrare minunată* a harului dumnezeiesc. Pentru cel care nu crede în Dumnezeu *realitatea harului* este ceva *de neînţeles*. Harul trebuie *trăit*, simţit, pentru ca să te pronunţi *în favoarea lui*.

Mie mi-e foarte greu să explic unui om *ce este harul*, pentru că va înţelege de fiecare dată *ceva aiurea*, ceva *neconform* cu realitatea. Nici nu ştiu dacă pot să explic cuiva *ce este harul dumnezeiesc*.

Darurile harice sunt numite de Sfântul Ignatie „*întipăriri* dumnezeieşti”[113].

Sfântul Grigorie Sinaitul e citat în pagina 46 şi el vorbeşte despre „*puterea* rugăciunii”[114]. Rugăciunea *zdrobeşte* „păcatul şi puterile cele potrivnice”[115].

---

[112] Ibidem.
[113] Idem, p. 43.
[114] Idem, p. 46.
[115] Ibidem.

„*Întocmirea* paşnică”[116] e „buna conştiinţă”[117] iar „prea paşnică, fiindcă mintea vede *în sine* duhovniceşte harul Sfântului Duh”[118].

În pagina 47 dă sfaturi *celor duhovniceşti* şi vorbeşte de *altfel* de patimi: care nu mai dau buzna în om *oricum*.

Pentru cei care au *pacea Duhului*, Sfântul Ignatie scrie: „În tot chipul trebuie să ne străduim *a păzi* pacea sufletească şi *a nu ne tulbura* de necazurile pe care ni le pricinuiesc alţii. Pentru aceasta e nevoie de a ne sili în tot chipul *să înfrânăm mânia* şi să păzim, prin mijlocirea luării-aminte, mintea şi inima de mişcările cele *necuviincioase*...”[119].

Dacă Sfântul Ignatie ar fi crezut, ca unii din ziua de azi, că Sfinţii nu mai simt în ei *nicio patimă* şi că Sfinţii sunt *ca stâlpul* sau *ca fierul de tari* la orice ispită, de ce ar mai fi scris astfel de lucruri, despre cei în care *este sălăşluit* harul Sfântului Duh?

El ştia însă *din experienţă* că patimile nu sunt *moarte cu totul* în cel în care vine harul lui Dumnezeu şi că numai cu El trebuie *să luptăm* împotriva lor.

Sfântul Ignatie ne povăţuieşte să avem „duh *bucuros*, iar nu *întristat*”[120]. El spune asta despre *duh* și nu despre *gâlgâirea* inimii pătimaşe.

Duhul bucuros este acela în care tristeţea nu e *oarbă* iar bucuria e un *semn al înţelegerii* slavei lui Dumnezeu care cuprinde totul.

Mă opresc aici cu citirea cărţii Sfântului Ignatie deşi abia sunt *la început*. Aşa cred că *ar trebui să discutăm* orice cuvânt al Sfinţilor Părinţi, orice *tropar* al slujbelor noastre, orice *amănunt* al credinţei şi al evlaviei.

Dacă nu le discutăm, atunci *nu ne pasă* de ele...

*

Datorită unei persoane care m-a vizitat de curând, Dumnezeu mi-a luminat mintea, pentru ca să înţeleg *adâncul înşelării* în care ne aflăm.

---

[116] Ibidem.
[117] Idem, p. 47.
[118] Ibidem.
[119] Ibidem.
[120] Ibidem.

Cei neşcoliţi suferă din cauza *prostiei* şi *a superstiţiei*, pe când intelectualii suferă din cauza *schemelor ateie de gândire* semănate la tot pasul în dezvoltarea noastră școlară și socială.

În Sfânta Biserică îi întâlnim şi pe unii şi pe alţii iar problemele lor sunt *enorme*.

Cei care nu au citit *învăţătura de credinţa* cred în tot felul de nebunii iar cei care au citit *puţin* din ea *o interpretează după cum îi taie capul*.

Conjugate, *lenea* şi *prostia* dau multă bătaie de cap celor care vor *să-i povăţuiască pe oameni*.

Nu se înţelege *rolul* lui Dumnezeu în mântuirea omului, curăţirea de patimi, păcatul, virtutea. Se socoteşte „sminteală" orice lucru, tocmai pentru ca *să nu terminăm odată cu răutatea* şi *cu lenea*.

Cei care se „smintesc" din orice nu au *o inimă largă* şi nicio minte *smerită*, cuprinzătoare.

Dacă tot *nu înţelegi ceva*, atunci nu mai trage *concluzii pripite*. Taci, aşteaptă! Dacă nu înţelegi ceva, de ce nu te *acuzi* pe tine că *nu înţelegi*, ci îl acuzi *pe cel din faţa ta*, că îţi spune lucruri *care te depăşesc*? De ce nu socoteşti că *neînţelegerea* ţi se datorează ţie *în exclusivitate*?

E nefiresc să-i acuzi pe alţii că *te smintesc*, când propria ta viaţă e una *opacă* şi *rece*, care nu face *plăcere* multor oameni.

Am văzut de multe ori *invidie crasă* în spatele grijii *părut duhovniceşti* faţă de *autorii de carte religioasă*. Pe motiv că unii ar fi *prea tranşanţi* pentru vârsta lor, se gândeau că ei *nu ar mai trebui să scrie*.

Dar *adevărata problemă* a acelora era *invidia lor* că nu puteau *să îi întreacă* pe cei care scriu.

Când nu putem *să râdem de cineva* atunci *îl detestăm* şi în loc *să-l lăudăm* pentru lucrurile lui bune şi *să ne bucurăm de darurile Sfântului Duh*, pe care acela *le are de la Dumnezeu*, noi tocmai pe acela *îl detestăm*, adică pe cel pe care *îl iubeşte Dumnezeu*.

Inimile *acre* şi *fricoase* sunt acelea în care tronează *necredinţa* şi *îndoiala*.

Mulţi nu vor să iasă *în evidenţă* cu nimic, ca să nu le fie stingherită propria lor *lene*, duplicitatea *de care suferă*.

Cred că cei care nu au ştiut să facă *păcate mari*, nici *fapte mari* nu ştiu să facă. Nu spun prin aceasta că trebuie *să păcătuim* sau că *e bine să avem o viaţă dezordonată*, pentru ca

să înţelegem să facem *fapte bune*, ci faptul, că cel care nu iubeşte binele *cu forţa cu care a iubit odată răul* sau *cu care se poate iubi răul*, nu face parte dintre *credincioşii adevăraţi*, ci dintre cei *călduţi*.

Observăm cu toţii *cum iubim* viciile, ce plăcere *enormă* avem pentru ele.

De ce credeţi, iubiţii mei, că cei credincioşi trebuie să aibă *o mai mică plăcere pentru a lucra faptele bune*?

Dimpotrivă: trebuie *să-L iubim* pe Dumnezeu *mai mult* decât *am iubit păcatul*, deoarece Dumnezeu e *absolut*.

Lucrurile se fac *la timpul lor*.

Munca minuţioasă e *grea* dar e singura care-l *împlineşte* pe om.

După ce faci *vreun lucru* trebuie să ai *inima bucuroasă*, împlinită, plină de pace.

Uneori greşim, pentru că dăm sfaturi *mai presus* de înţelegerea celor care ni le cer. Însă, alteori, sfaturile care nu sunt date *la timpul lor*, pe acelea Dumnezeu le rânduieşte ca să le înţelegem *cândva* și ele ne vor ajuta *mult mai târziu*. Sfaturile rodesc în funcţie de *inima noastră* şi, mai ales, de *dispoziţia noastră interioară*.

Sufăr *o dezamăgire*, mai bine zis *o durere tăioasă* în sufletul meu, când simt *cum trăiesc* oamenii.

Păcatele lor, indiscreţiile lor, prostia, bădărănia, indelicateţea lor mă înfioară, mă umplu *de iarnă*, de *un frig* ce îmi îngheaţă inima.

Numai rugăciunea *îmi alungă* această durere, pentru că harul lui Dumnezeu e cel care *îl învie* pe om şi numai harul Său poate aduce *o licărire de viaţă* într-un om *ruinat*, într-un om *sfărâmat* de păcate.

Doamne, scoate-ne din nebunia noastră! Ajută-ne să Te simţim, să Îţi percepem prezenţa. Atât de mult ne-am abătut de la Tine, încât nici nu mai înţelegem că *exişti* şi existenţa Ta o socotim *o povară*.

*

Astăzi dimineaţă am pierdut trenul...Însă am învăţat de mult timp, să nu-mi mai pară *rău* dacă pierd ceva, pentru că atunci Dumnezeu vrea să îmi arate *altceva mai bun*, prin mila Sa cea nemăsurată faţă de noi.

Am aşteptat în pace ca *să văd* ce se va întâmpla. Şi Dumnezeu, o ştiu prea bine, *ne învaţă multe* dacă suntem *atenţi*.

În faţa mea s-au urcat doi bătrâni: *neîngrijiţi* ca aspect dar *liniştiţi*. Erau oameni munciţi, oameni săraci, ce făcuseră şi ei o „afacere" la Bucureşti.

Nici nu se aşezară bine şi unul dintre ei aduse vorba de datoria de *8 mii de lei* pe care celălalt avea *să i-o dea*. Celălalt numără monezile şi îi dădu banii confratelui său, pentru ca să fie *cinstit* (vorba lui) *până la capăt*.

Sărăcia ne-a făcut *mult prea săraci*...De aceea orice ban *contează*...Eu nu aş fi dat *importanţă* la o asemenea sumă de bani, de-a dreptul *elementară*, dar pentru ei amândoi această sumă *conta*, era *importantă*.

De-a lungul drumului, cei doi au mai aţipit. Au vorbit puţin şi, mai ales, mi-a plăcut că nici unul nu s-a dat *în spectacol* şi nici nu *a drăcuit* în faţa mea.

De multe ori mi se întâmplă astfel de *scene* pe această rută. Unii drăcuie în faţa mea din ambiţie, alţii din enervare, alţii din ciudă, alţii pentru că e *la modă*, pe când alţii *din satanism pur*. Le place *să își bată joc de mine*, văzând că sunt *om credincios*...

Dar cea care era *dezinvoltă* şi spunea totul cu gura mare era doamna de lângă umărul meu stâng, care călătorea cu un copil al ei făcut cu primul bărbat, împreună cu o prietenă de la ea din sat şi cu care a vorbit, în mod aprins, tot drumul.

De când s-a urcat în tren a devenit imediat *vedetă*. Avea nişte blugi strâmţi pe ea, o bluzică prin care i se vedea sutienul de culoare neagră iar sânii îi erau *expuşi* foarte bine.

Discuţia dintre cele două a fost *supra saturată* de confesiuni spuse *în gura mare*. Cea care *se confesa* era doamna căreia i-am descris *costumaţia*.

A început cu faptul că *a avortat*. A mărturisit acest lucru cu foarte mare *detaşare*. Al doilea soţ al ei este *şofer de tir* şi când vine din cursă o vrea „ca *femeie*".

După aceea a urmat povestirea cu ceea ce făcuse în noaptea precedentă. Din cauză că i-a fost foarte cald *a dormit goală*. Fiul ei a întrebat-o: „Mami, aşa *dormi* tu?!". Nu a mai dat răspuns la această întrebare şi, e de la sine înţeles, că nu îi este *ruşine* să se expună goală în faţa fiului ei.

Fiul luase premiul întâi. Este în clasa întâia C.

Cum *o va vedea* acest fiu pe mama lui peste câţiva ani? Va avea ceva *să-i reproşeze*?

Îi e frică *de plânsul de la morţi*. Nu mănâncă mezeluri şi s-a căsătorit la 26 de ani cu un chelner. A fost muncitoare la un depozit al CFR-ului, în Bucureşti, apoi vânzătoare şi putea lua şi ea o îngheţată, fără ca *să o ştie* patronul.

Bătrânii din faţa mea se uitau la ea din când în când, pentru că debitul ei verbal era imens. Mă uitam şi eu...Nu aveai *cum* să nu o auzi...şi nici *să nu te intereseze* ceea ce ea spunea, pentru că o făcea *cu multă dezinvoltură* şi *în mod sfătos*.

Femeia însă care *s-a destăinuit* în gura mare (căci asta a fost *minunea lui Dumnezeu* din ziua aceasta) are totuşi *o inimă bună*.

Îşi iubeşte un bunic al ei, de 80 de ani, care atunci când a vizitat-o a avut ameţeală, lucru care *a panicat-o* foarte mult.

Aş putea *să continui* cu ceea ce am auzit...

Esenţialul însă e acesta: *cum mai putea* să vorbească o astfel de femeie? Ea se lăuda că e „o doamnă şi jumătate”, dar eu am înţeles, iar şi iar, cât de rău e să fii *necredincios*.

Ce urât e să nu fii *cuviincios*, *subtil* dar şi cât de *enervant* e să te prefaci *liniştit*, *intelectual*, când suferi de tot felul de boli sufleteşti şi mentale.

Ea nu m-a înspăimântat. Confesiunile ei sincere m-au făcut să nădăjduiesc, să mă rog pentru ea, ca Dumnezeu *să o miluiască*.

Au fost cazuri când persoane părut *cuviincioase* şi *serioase* m-au uimit prin *bădărănia* şi *nebunia* lor.

Dar ea nu m-a enervat nicidecum. Din ea emana *o bunătate* pe care nici ea nu cred că *o înţelegea prea bine*.

Nu e *nimic mai urât* însă, ca cineva care te ia *cu teologia*, să sfârşească prin a-ţi cere *să te culci cu ea*.

Dar când vrei *să te confesezi sincer*, atunci nu mai eşti *un om urât*, ci unul care *te umplii de frumuseţe*.

Una dintre ipitirile mele prin femei a fost cu Ecaterina (nici nu ştiu dacă acesta e *numele ei adevărat*), care a dorit să mă convingă de faptul că e *nebună pentru Hristos* dar s-a dovedit, mai apoi, că a vrut să vadă dacă nu cumva *mă culc cu ea*.

Îmi bătea aproape zilnic în uşă, din momentul când n-am mai vrut *să vorbesc* cu ea. Îmi aducea flori şi le punea în faţa blocului, mă blestema, mă drăcuia, îmi cânta „Veşnica pomenire!” împreună cu alte prietene ale ei *de curvărăsie*, mă denigrau în chip şi fel.

Nebunia, orgoliul lor rănit a fost *unealta* prin care demonii m-au ispitit multe zile la rând. Cred că a ţinut totul peste doi ani de zile.

Vedeam în ele pe demonii care le mânau să facă ceea ce făceau. Bineînţeles că nici lor nu le prea *plăcea* să stea tot timpul de mine. Însă orgoliul lor a fost *nemăsurat*.

Era *înspăimântătoare* starea lor interioară. Nu credeam *să văd* şi *să simt* o atât de mare *invidie* şi *răutate* în jurul meu.

Nu mă aşteptam *la multe* dintre cele care s-au întâmplat: nici la *cele bune* şi nici la *cele rele*. Mi-aş fi dorit ca multe lucruri să se fi întâmplat *altfel*...Dar ştiu că Dumnezeu *nu greşeşte niciodată* cu fiecare dintre noi.

Nu ştiu cum o chema pe femeia din tren. Pot să mă rog pentru cineva fără să-i ştiu numele. Pot să mă rog şi să mă doară pentru cineva care nu m-a văzut niciodată, dar despre care eu *am auzit*.

Putem să ne rugăm mereu *pentru toţi oamenii* şi putem să nu mai fim *insensibili* şi putem să nu ne mai *stresăm* prea mult unul pe altul. Putem! Putem *multe* dar facem *puţine*, când acest puţin, puţinul de *a fi sincer*, e *atât de uşor de făcut*.

Am revăzut doi colegi de facultate (de fapt mai mulţi între timp) şi parcă simt că *nu ne mai leagă nimic*.

Poate că nu ne-a *legat* nimic niciodată.

Aseară am văzut o emisiune, în care un seminarist dădea şpagă foştilor lui *spirituali*. M-a durut sufletul. Poate că Dumnezeu vrea *să ne smerească* sau Satana *îşi bate joc de noi* şi vrea ca şi mai mulţi să aibă *o părere foarte proastă* despre preoţi.

Ideea de preot în capul oamenilor este ori *o caricatură mentală* ori *o fiinţă cerească care trăieşte pe pământ*. Cer *multe* de la preoţi şi nu le dau *niciun exemplu bun* prin viaţa lor.

Cei doi bătrânii stăteau *liniştiţi* şi nu se îngrijeau de faptul *cum arată*. Unul dintre ei avea *praf* pe borurile pălăriei dar nu se *sinchisea* de acest lucru.

Eu am coborât. Ei au mers mai departe. În acest tren nu am auzit *cuvinte pur şi simplu*, ci *fragmente de viaţă*.

Am stat lângă ei şi le-am simţit *pulsul interior* al vieţii lor.

Consăteanca, care asculta, era şi ea *buruiată* mental. Ei nu-i plăcea ca soţul său *să vină de la serviciu* şi *să tacă*. Ei îi vine *să ţipe* într-o astfel de situaţie.

Doamna „valabilă” însă, a adus în discuţie un element foarte interesant. Primului ei soţ, la ora 12 noaptea, îi venea să plece de acasă. I se făcuseră vrăji.

Acolo unde nu e pic de religiozitate, demonii îşi fac mendrele cum vor.

De fapt demonii sunt nişte fiinţe foarte *nefericite*. De la un timp, Domnul mi-a dat *să am milă* de ei şi *să-i compătimesc*. Eu pot să mă spovedesc, să îmi pară rău pentru ceea ce am făcut, dar ei *se afundă mereu* în şi mai mult întuneric.

Sărmanii, sunt tare nefericiţi! Sunt avizi de răutate şi în acelaşi timp devin şi *mai singuri* şi *mai întunecaţi*.

Întunericul lor *se răsfrânge* şi asupra celor *nepocăiţi*.

O, pocăinţă îndumnezeitoare!

O, pocăinţă, o, scară spre cer!

O, pocăinţă, de care *ne ruşinăm să vorbim* şi căreia îţi rostim numele *cu jumătate de gură*!

O, pocăinţă, ce aş dori să fii *în toate* inimile pământenilor!

O, pocăinţă, ce m-ai făcut dintr-un *tembel*, un om ce începe *să îşi revină*!

Bunicul meu nu are *nevoie* de sfaturile mele. Părinţii mei „ştiu ce fac” iar bunica – singura mea *bucurie* – mă trădează şi ea câteodată, cu o trădare pe care nici măcar nu o poate *conştientiza*.

Când mă uit la bunicul meu şi la faptul *cum se luptă* cu Dumnezeu mă înspăimânt. El l-a ridicat de nu ştiu câte ori din moarte, îl face să aibă ieşiri afară, îl face să se poată plimba, să ne vadă...Şi, pentru el, Dumnezeu e în continuare o „prostie” iar frazele mele sunt „politică”.

Răbdarea lui Dumnezeu cu noi, prin exemplul lui, mi s-a făcut *foarte explicită*. Dumnezeu ne rabdă mult, mult de tot, pentru că El ne iubeşte *fără saţiu*.

„Fără saţiu” este o expresie a lui Emil Botta[121] (din titlul unui cărți a sa de poeme, publicată în 1976), care mie îmi spune *multe* de când am citit-o. Ea exprimă foarte bine *iubirea lui Dumnezeu pentru lume*.

Pe el îl iartă Dumnezeu, pe mine mă iartă, ne iartă pe toţi. El ne iartă şi *suportarea* Lui se numeşte *iubire*. Trebuie să învăţăm cu lacrimi în ochi această *iubire* a lui Dumnezeu faţă de noi. Dumnezu ne suportă!

---

[121] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Emil_Botta.

O, El ne suportă şi noi nici măcar nu ştim *să ne suportăm* pe noi înşine! El suportă toate neregulile pe care le facem noi iar noi suntem nişte *nemulţumitori*.

Am pierdut un tren dar *am fost atent*. Aşa cum trebuie să fim atenţi *la rugăciune* sau *la citire*, tot la fel trebuie să fim *atenţi* la oamenii din jurul nostru şi *la ce se întâmplă* cu noi.

Putem *descifra* voia lui Dumnezeu cu noi şi ce trebuie *să facem* pentru alţii.

Sfântul Ioan Gură de Aur spunea că *mâinile săracilor* sunt *doctoria sufletelor noastre*. Mâinile lor întinse *ne vindecă* bolile sufleteşti.

Dacă *îi asculţi* pe oameni şi *te rogi* pentru ei, te vindeci de judecarea altora, de nesimţire, de egoism, de indiferenţă, de indelicateţe, de ură, de păgânătate.

Iar dacă ei te „răsplătesc" pe tine, bunătatea ta, cu *rele* şi cu *nerecunoştinţă*, atunci trebuie *să te bucuri*. Pentru că înţelegi *cât de rău* ai fi tu *fără harul lui Dumnezeu*, cât de *nesimţit* ai fi, cât de puţin *ai putea răbda* şi cât de mult *contează* iubirea faţă de oameni şi răbdarea în ispite şi necazuri.

Căutând referinţe bibliografice mi-am dat seama că ştiu doar *câteva versete* din Sfânta Scriptură pe de rost şi *câteva locuri*, pe bâjbâite, de la Sfinţii Părinţi. Adică *nu cam ştiu nimic*.

Şi am mai înţeles că *mântuirea* şi *teologia* sunt *cele mai grele lucruri* şi *cele mai uşoare* în acelaşi timp.

Am înţeles că *poţi muri* fără ca nimeni *să vrea să te înţeleagă*, că poţi muri *în chinuri grele*, că poţi cădea în orice clipă *în cel mai mare* şi *greu păcat*, de care până mai ieri *nu te credeai în stare*, că poţi oricând să nu mai ai un picior sau să ţi se ardă faţa într-un incendiu, că suntem *singuri* fără Dumnezeu şi că pritenii sunt *rari* şi, în locul lor, al prietenilor pe care ni-i dorim şi nu îi avem sunt mulţi *şarlatani*, care se numesc *prieteni* ai noştri.

Am înţeles, Doamne, pentru că Tu mi-ai dat să înţeleg *cât de fragili suntem* şi *cât de uşor* ne smiteşte păcatul!

Multe ispite ne pândesc. Demonii vor să se bucure *pe ruinele* tristeţilor noastre.

Oboseala se acumulează continuu şi inima mi-e parcă *un ochi*, care are *lacrimi neplânse*, care nu ştiu de ce nu *izbucnesc* din ea. Inima mea vrea să plângă şi nu poate. Doamne, dă-mi să-mi plâng *ticăloşia* inimii mele! Dă-mi să-mi plâng *nesimţirea*!

Mâine voi merge la Învăţătorul, la Dumnezeiescul Ilie văzătorul de Dumnezeu.

El e cel care *ştie* cum *să-mi vorbească*.

E *singurul* de pe acest pământ.

Doamne, nu am cuvinte să-Ţi mulţumesc pentru mila Ta şi pentru iubirea Ta cu mine, netrebnicul, pentru că mi l-ai dat mie, pe robul Tău Ilie, Părintele şi Învăţătorul meu preadumnezeiesc!

Ce aş fi făcut eu *fără el*?! Unde aş fi fost *acum*?!! Mi-e şi frică *să mă gândesc*.

Cei din Turnu Măgurele nici nu au habar că un Sfânt atât de *prea minunat* trăieşte lângă ei într-un *anonimat sfidător*. El e *Sfântul din mijlocul indiferenţei*.

Ajută-i, Doamne, lui şi sfinţeşte viaţa lui mereu şi pentru sfintele lui rugăciuni, miluieşte-mă şi pe mine, păcătosul!

O, *mireasma binefăcătoare* a caietelor lui!

O, *dulceaţa* şi *înălţimea ameţitoare* a cuvintelor sale!

Totul e *frumuseţe* la tine, Dumnezeiescule Ilie!

Totul e *lumină* şi *sfinţenie copleşitoare*!

Fără tine, inima mea e *străină*. E *fără dragoste* şi *fără să o înţeleagă cineva* la modul abisal, cum numai tu *ai înțeles-o*.

După moartea ta *se așterne* tăcerea...

*

În disputa cu Purrhus, Sfântul Maxim Mărturisitorul[122] afirmă *libertatea omului* ca *o consecinţă directă* a faptului că omul e *creat după chipul lui Dumnezeu*.

Spunea el: „Dacă omul a fost creat *după chipul* fericitei Dumnezeiri Celei mai presus de fiinţă – firea dumnezeiască fiind *liberă* – omul are *o fire liberă* pentru că este *cu adevărat chipul ei*”[123].

Cu alte cuvinte, libertatea noastră este *o consecinţă teologică* şi nu o consecinţă „naturalistă”, în sensul *teoriei evoluţioniste*.

---

[122] *Cf.* PG 91, col 304 C.

[123] Cf. Ierom. Makarios Simonopetritul, *Tridoul explicat. Mistagogia timpului liturgic*, trad. de Diac. Ioan I. Ică jr., Ed. Deisis, Sibiu, 2000, n. 10, p. 407.

Libertatea omului implică statutul său de *creatură*. Numai pentru că omul este *creat* de Dumnezeu, după chipul Său, omul e *liber* în *dependenţă* faţă de Dumnezeu.

Făcut după chipul lui Dumnezeu, omul trebuie *să tindă* spre El pentru ca să-şi *consolideze* libertatea sau libertatea duhovnicească constă tocmai în faptul de *a tinde necontenit* spre *Arhetipul divin* al omului, adică *spre Creatorul* său.

*

„Roadele plăcerii”[124]. O expresie dintr-un imn al Triodului. Prin aceasta se arată *consecinţele* primului păcat.

Mâncând din rodul oprit, în om s-au făcut vizibile roadele acestei *plăceri nepermise*. Omul a fost „dezbrăcat de lumină”[125] prin păcat. El a fost deposedat, „dezbrăcat de nevinovăţie”[126].

Găsesc aici o constatare foarte pertinentă: „Moartea n-are în teologia bizantină sensul unei *pedepse*. Ea pare mai degrabă *un efect suplimentar* al milostivirii dumnezeieşti care pune astfel *o limită* extinderii păcatului, împiedicându-l *să devină nemuritor*”[127].

Moartea e *o ieşire din har* şi nu *o pedeapsă exterioară*, impusă de Dumnezeu. Moartea vine în om ca *o consecinţă* a primului păcat comis, ca *o alegere*.

Moartea – după expresia părintelui Makarios – „cufundă sufletul mai degrabă în *uimire* decât în *disperare*”[128].

Pentru a indica *uimirea* omului în faţa morţii, Sfinţia sa apelează la idiomela „Plâng şi mă tânguiesc...” a Sfântului Ioan Damaschin.

Pentru cei „adormiţi”, părintele îl foloseşte pe „defuncţi” (care nu mai sunt *angrenaţi* în funcţiile vitale).

Însă defunct prezintă viaţa numai din punct de vedere *biologic*, fără substrat *etern*. Cred că mai corect e termenul de *adormit*, pentru că are *o completă relevanţă dogmatică*.

---

[124] Idem, p. 40.
[125] Ibidem.
[126] Idem, p. 41.
[127] Ibidem.
[128] Ibidem.

*

E interesantă folosirea lui „a cădea” în imnologia ortodoxă. Când se vorbeşte despre *păcatul* Sfinţilor Protopărinţi se vorbeşte despre *cădere*. Omul a căzut. Omul a căzut *din har*. Căderea te face gol şi te lasă *pradă* patimilor sălbatice.

Omul cade. Harul e văzut de către noi ca cel care *ţine* pe om pe verticală, pe *verticala binelui*.

Dacă nu mai eşti în har ajungi asemenea animalelor, *târându-te* pe pământ.

Vocaţia omului e aceea de *a fi în har*.

*

Conform cuvântului grecesc *nebunia* este *un anti-zel*[129].

*

Găsim într-un text al Triodului: „*îmbrăcămintea de multe feluri* a gândurilor *ruşinoase*”[130].

Gândurile păcatului au *haine diferite*. Ele arată *strălucitor* şi sunt *diferite*. Sunt *diferite* dar formează *un singur rău*.

Ele se deosebesc doar în faptul că vizează *rele* diferite, dar, în esență, reprezintă *acelaşi* lucru: *păcatul*, patima.

Sfântul Maxim Mărturisitorul arată că patimile *survin* în om în urma unei „iubiri *fără minte*”[131].

Tocmai de aceea spunea Vladimir Lossky, dacă nu greşesc cumva, că patimile sunt „impersonale”.

Poate că acesta *a urmat* cuvintelor Sfântului Antonie cel Mare: „Omul cu adevărat *raţional* are o singură grijă: *să asculte* de Dumnezeul tuturor şi *să-I placă Lui*”[132].

---

[129] Idem, p. 44.
[130] *Cf.* Ibidem.
[131] Ibidem.
[132] *Cf. Filocalia Românească*, vol. 1, trad. de Pr. Dumitru Stăniloae, ed. 1946, p. 3.

Patimile sunt *un consum afectiv fără logică duhovnicească*. Ele presupun *o iubire viciată* şi *o minte perversă*.

În *Filocalia Românească*, vol. 2, ed. 1947, Fericitul Dumitru Stăniloae foloseşte expresia: „iubire *neraţională*"[133].

Păcatul este „o *auto-idolatrie*"[134], spunea și părintele Makarios.

*

Sfântul Isaac Sirul, în *Cuvântul 27*[135] afirmă, că cei din gheena Iadului „vor fi *biciuiţi* de biciul Iubirii". Căci „iubirea se face *chin* în cei lepădaţi"[136].

Ei nu vor *suporta* iubirea dumnezeiască pentru că nu s-au *deschis* ei în timpul vieţii lor terestre.

Pentru cei din Iad este *un chin* să iubească. Şi de aceea iubirea lui Dumnezeu *îi chinuie*, pentru că ei *nu o acceptă*.

Autorul nostru, părintele Makarios, spune foarte corect faptul, că „păcatul *anticipează* Iadul"[137].

Păcatul, ca *separare* de Dumnezeu, anticipează Iadul, care e *o separare eternă* de Dumnezeu.

De la *o separare temporară* trecem la *una eternă*.

Sfântul Grigorie de Nazianz spunea că osândiţii „vor vedea ca *Foc* pe Cel ce nu L-au văzut ca *Lumină*"[138].

Lumina divină, plină de *bucurie* şi *viaţă* pentru Sfinţi e percepută de cei păcătoşi ca *foc*, ca *pedeapsă*, ca *un chin insuportabil*.

Iubirea *chinuie*.

Iubirea îi chinuie pe cei care nu au iubit, pe cei care L-au *negat* pe Dumnezeu şi pe aproapele lor.

Sfântul Ioan Damaschin, în *Dialog contra maniheilor* afirma, că: „*pedeapsa* nu e altceva decât *focul* poftei, răutăţii şi al păcatului *lipsit de obiect*"[139].

Dacă pentru Sfântul Grigorie de Nazianz starea celor chinuiţi e *o urmare a neiubirii* venite din partea lor, pentru Sfântul Ioan Damaschin pedeapsa Iadului este *o auto-pedepsire*.

---

[133] *Cf.* ed. cit. supra, p. 57.
[134] Ierom. Makarios Simonopetritul, *Tridoul explicat...,* op. cit., p. 44.
[135] *Cf.* Idem, p. 411, n. 11.
[136] Idem, p. 49.
[137] Idem, p. 50.
[138] *Cf. Cuv. 21*, 2 din PG 35, col 1084.
[139] *Dialog contra maniheilor*, 1, 36, în PG 94, col. 441 C, *cf.* Idem, p. 412, n. 14.

Ei *se chinuie* din cauza propriilor lor *patimi nesatisfăcute*. Ei caută *materia* păcatului dar nu *o găsesc*, pentru că *nu o mai au*.

Aşa că, Sfântul Grigorie vede păcatul ca *indiferenţă*, pe când Sfântul Ioan Damaschin îl vede ca *auto-suficienţă*.

Indiferenţa şi *auto-suficienţa* însă au ca punct de plecare *necredinţa*. Dacă *nu crezi*, atunci îţi sunt *indiferenţi* Dumnezeu, aproapele, natura din jur şi *te centrezi numai pe tine*. Îţi *focalizezi* activitatea numai asupra *propriilor tale pofte*.

*

Am observat că Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu se exprimă în scrierile sale tot la fel de „neîngrijit" ca şi mine. Pe el îl interesează *ceea ce spune* şi mai puţin *cum o spune*.

Dar, deşi nu suntem *prea atenţi* la *cum* spunem ceea ce spunem, ne interesează însă *să fim înţeleşi*. Deşi nu explicăm *prea bine* lucrurile...

Scrie ca să-i placă lui. Scrie *în acord* cu simplitatea, cu smerenia sa. Şi tocmai asta observi că *nu place* la cititorii noştri.

Sfântul Ioan Gură de Aur (am observat în *I Timotei*), că foloseşte şi el *gerunziul* tot la fel de „nepotrivit" ca şi mine.

Scriem *altcumva*. Scrisul duhovnicesc nu are *şabloane*.

„Neîngrijirea" Sfinţilor Părinţi are *un tâlc* al ei. Tâlcul acesta trebuie căutat în smerenia lor.

Scrisul, privit ca *interior* sufletului, are nişte coordonate care *ne depăşesc*. Observ acest lucru din ce în ce mai mult.

Oricât aş încerca *să scriu bine*, simt că am *multe deficienţe*. Nu ştiu dacă pot fi *satisfăcut* de modul *cum spun* un lucru.

Ajută-mi, Doamne, şi smereşte sufletul meu! Sunt un mare ticălos.

*

Rugăciunea ortodoxă ne propune mereu *să conştientizăm* moartea. Auzim adesea sintagma: „mai înainte de sfârşit”...

Pentru că în Ortodoxie moartea e *un sfârşit* al faptelor personale purificatoare.

Oare nu trebuie să vedem în faptele bune *un mod de purificare* a noastră de patimi şi nu *o acumulare patrimonială* de fapte, în felul unui *depozit personal* de fapte bune?

Faptele bune *purifică*, îl curăţesc pe om de patimi. Aceasta e *poziţia ortodoxă*!

Ideea de „depozit” de fapte bune personale *miroase* a supoziţie romano-catolică.

*

„Cuptorul căinţei”[140] arată *intensitatea* propriei noastre pocăinţe. Căinţa trebuie să vină din *dragostea de Dumnezeu*.

Când căinţa se manifestă cu adevărat atunci ea este *o ardere* a păcatelor trecutului, *o renunţare* la ceea ce am făcut rău în viaţa noastră.

*

Pentru Sfântul Ioan Scărarul[141] *gândul la moarte* este „*mireasa* monahului”[142].

Nunta ca moarte are *concreteţe duhovnicească*, deoarece *mortificarea* (ca expresie *a morţii pentru această lume*) traversează moartea ca pe *o poartă de întâlnire* cu Mirele ceresc.

Moartea nu îl *înspăimântă* pe nevoitorul ortodox. Ea îi aduce bucurie, împlinire, revelare a frumuseţii cereşti dacă sufletul nostru e *curat*.

Eu *mă logodesc* cu moartea, cu *gândul la moarte*, pentru că doresc *comuniunea veșnică* cu *Viaţa cea ipostatică*, cu Hristos, Dumnezeul nostru.

---

140 Idem, p. 52.
141 A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Ioan_Sc%C4%83rarul.
142 *Cf. Scara* 3, 20, în PG. 88, col. 665 D, apud Ierom. Makarios Simonopetritul, *Tridoul explicat...,* op. cit., p. 413, n. 47.

Gândul la moarte nu are pentru noi *accente nihiliste* sau *de resemnare*, ci accente *pascale* sau *maritale*.

Mă *însoţesc* cu moartea. Cuget la ea mereu. O iubesc ca pe *o mireasă* a sufletului meu, pentru că *mă face imun* la tentaţiile prezentului. Răpit de înălţimea ei, de seriozitatea şi făgăduinţele ei, moartea *mă transportă* spre *contemplaţie*.

Cuget, mă rog, iubesc şi moartea *mă însoţeşte* pretutindeni. O simt ca pe *o limită* dar, în acelaşi timp, şi ca pe *o prezenţă* care *mă linişteşte*.

Moartea este *un principiu ascetic*, dacă, după prezenţa ei episodică, fugitivă, urmează *Hristos Domnul*. Ea este *o poartă* care te poate *veseli* sau *întrista*.

Pentru mulţi, ea nu spune nimic. Pe când, pentru cei ai lui Hristos, moartea vorbeşte *cu accente profunde*. Dar cine stă *să-i perceapă* sensul ei *adânc*?

*

„Lacrimi *de străpungere*"[143]. Lacrimi care să străpungă *duritatea* inimii. Căinţa *străpunge* inima şi inima plină de căinţă *naşte* lacrimi. Lacrimile *nu se provoacă*. Ele vin *de la sine*, atunci când vin din *părerea de rău*, din *simţirea răului săvârşit*.

*

Dacă păcatele *îl mişcă* pe om spre lucruri, pocăinţa trebuie *să se exprime* şi ea prin fapte care *mişcă* lucurile.

Pe când răul *se foloseşte* de lucruri pentru *a le devaloriza*, binele se arată *în afară* printr-o imprimare *a sincerităţii pocăinţei în lucruri*.

Pocăinţa vede *în mod sfânt* relaţia ei cu lucrurile din jur.

Lucrurile, obiectele, fiinţele nu mai sunt *folosite pătimaş* de cel care *se pocăieşte*, ci *cu măsură*, în mod *cuviincios*.

*

---

[143] Ierom. Makarios Simonopetritul, *Tridoul explicat...,* op. cit., p. 68.

Monahul trebuie să fie o „fiinţă *liturgică*”[144], spune autorul nostru. Dar eu cred că şi *mireanul* trebuie să fie la fel.

Oare s-a gândit cineva la *o umplere duhovnicească* a timpului unui mirean?

Mireanul poate *contempla* şi *se poate ruga* în fiecare sector al vieţii sale. Trebuie să le explicăm oamenilor că rugăciunea nu presupune numai *o stare de adâncă concentrare* şi *o poziţie absolut tradiţională* (adică *în genunchi* sau *în picioare*), ci *o stare diversă*, mobilă.

Acest „te poţi ruga oricând şi oriunde” trebuie explicat *dinăuntru*, de cineva care *trăieşte astfel rugăciunea*.

Rugăciunea arată „deosebit”, în aparenţă, în faţa televizorului, pe stradă, la veceu sau la cumpărături dar, în esenţă, peste tot facem *aceeaşi rugăciune*.

Avem o percepţie *proastă* despre rugăciune, când credem că nu putem să ne rugăm în anumite locuri care par „nepermise”.

Spre exemplu am spus că ne putem ruga *stând pe veceu*... şi mulţi se pot scandaliza. Dar *de ce nu pot* să mă rog şi acolo? Oare viaţa pe care mi-o petrec *la veceu*, petecul de viaţă pe care îl petrec acolo sau *stând în pat*, nu fac parte tot *din viaţa mea*?

Mă pot ruga cu cuvinte proprii, cu cuvintele mele. Mă pot ruga pentru oricine şi pentru orice.

Rugăciunea e un gând cu multe puncte de suspensie.

Suferinţa se amestecă cu rugăciunea mea. Ea o evocă şi evocă tot felul de amintiri, de gesturi, de întâmplări din viaţa mea.

Îmi aduc aminte de ceva, de cineva, văd ceva şi mă rog pentru ajutorul lor, pentru frumuseţea acelui lucru sau pentru scăparea cu bine din acea ispită.

Mă rog şi mă simt adânc *băgat în Iad* şi *mă rog*.

Mai contează *locul*, când eu sunt *concentrat* asupra a ceea ce mă rog, când rugăciunea e *totul* pentru mine şi eu sunt *desprins* cu mintea de tot şi toate şi sunt numai *acolo*, în rugăciune?

Eu mă simt *în Iad* şi *mă rog pentru fraţii mei*.

Există o „pudicitate” foarte păcătoasă în noi, care ne *separă* rugăciunea de *faptele noastre biologice*, de *anumite fapte biologice*.

---

[144] Idem, p. 87.

A te ruga în timp ce faci dragoste cu soţia ta pare o „mare aberaţie” pentru mulţi. Şi aceasta, deoarece biologicul nostru, trupul nostru nu mai e simţit ca având *sensul său* în Dumnezeu, ci e privit, în mod eretic, ca *sediu al tuturor păcatelor*.

Cu alte cuvinte *ne e ruşine* de noi. Ne e ruşine că mergem la veceu, că ne băşim, că facem dragoste cu soţia noastră. Ne simţim penibili că suntem *de la sat* şi nu *de la oraş*, că suntem *săraci* şi nu *bogaţi*, că suntem *mai proşti* decât cei pe care noi îi considerăm *deştepţi*.

Avem *o ruşine păcătoasă*. Această ruşine *demonică*, adânc *inculcată* în noi, ne face *să ne depărtăm* unii de alţii.

De ce să te *disociezi* de trecutul tău?

De ce *să te dezguşti* de ceva *permis*?

Aceasta e o „ruşine” care ascunde *adevărata ruşine*. Ne e ruşine *de ce trebuie să facem* şi este *normal să facem* şi nu ne e *ruşine* de lucrurile care *nu ni se permit*.

Trăim o atracţie continuă *spre umbră*. Sfântul Adam *s-a ascuns*. După ce păcătuim ne ascundem, vrem să ni se piardă urma.

E corect aşa? Fugim de *responsabilitate*. Ne e greu să recunoaştem anumite lucruri, numai pentru că nu suntem *decişi* pentru *o schimbare radicală*. Considerăm schimbarea, metanoia ca fiind *riscantă*. Facem *bine* ceea ce facem?...

Dumnezeieştii Părinţi scriau *concentrat*. Uneori ne e foarte greu să-i urmărim. Scriau aforistic, sentenţial şi uneori se raportau şi la viaţa cotidiană, la experienţa unuia sau a altuia.

Astăzi omenirea aleargă după *exprimări personale* şi, mai ales, *cotidiene*.

Ne interesează numai ce face acela, cum face ceea ce face, ce gândeşte, ce simte. Ne interesează *psihologia umană* dar nu şi *taina duhovnicească a omului*.

Cititorul doreşte adesea *un Sfânt transparent cu totul*, care *să nu ţină nimic pentru el*. Vrea să-l ştie, să afle *tot ce ştie* acela.

Tocmai de aceea îl întreabă pe Sfânt (dacă el e *încă în viaţă*) tot felul de lucruri *banale*, uneori *foarte banale*.

Sfântul încă în viaţă e mereu *tachinat*, persecutat mental şi fizic de tot felul de *întrebări*.

Ce *ne spune* acest lucru? Că trebuie să vorbim *excesiv de practic*, la propriu despre *cum se trăieşte* în Ortodoxie.

Oamenii tocmai asta nu ştiu: *cum trăieşte un ortodox* care *îşi sfinţeşte viaţa zilnic*.

Cred că trebuie *să simplificăm* limbajul prin care facem cunoscută Ortodoxia şi nu *înălţimea* vieţii duhovniceşti.

Limbajul trebuie să tindă spre *perceperea tuturora*.

Dacă nu ne facem *înţeleşi* de către toţi oamenii, arătăm că *nu trăim* cu adevărat ortodox.

Cineva care ştie *ce trebuie* să spună, poate să spună după *mintea* şi *înţelegerea* fiecăruia orice lucru ar fi întrebat.

Viaţa ortodoxă, pe dinăuntru, e o minune, o mare minune, *o minune colosală*.

Faţa ta poate fi *crispată* sau poate *părea* crispată dar în tine *să ai Raiul*, să ai *o bucurie inexprimabilă*.

La oamenii duhovniceşti *aparenţele* pot fi *foarte înşelătoare*.

Logica străzii, autonomia gândirii nu *concordă* cu *intimitatea* Ortodoxiei.

Părem „aberanţi" în multe pentru lumea de astăzi, tocmai pentru că trăim cu o logică care *transcende* istoria.

Nu suntem *înţeleşi*. Suntem *necunoscuţi* unii pentru alţii.

Prospeţimea şi *plăcerea* vieţii ortodoxe îl pot *revitaliza* pe un om care s-a simţit „autonom" până mai ieri. Şi asta pentru că ea reprezintă *normalitatea*.

Asceza şi *rugăciunea ortodoxă* reprezintă *normalitatea*, o luptă continuă pentru *normalitate*. Pare-se că e greu de înţeles acest *imens adevăr*.

Nu putem, mulţi dintre noi, să înţelegem faptul, că libertatea se obţine numai „riscând" ortodox.

Ortodoxia e văzută numai *pe afară*, dar nu şi *din năuntru*. Tocmai de aceea ortodocşii sunt acuzaţi de tot felul de *nerozii* şi suntem *suspectaţi* tot timpul.

Omul percepe de la noi numai *mărunţişurile* vieţii ortodoxe şi, mai ales, pe cele *nefaste* şi nu *fondul problemei*. Avem nevoie *să ne explicăm* viaţa, să o explicăm de-a fir-a-păr. Trebuie să explicăm *corect* şi *concret* taina credinţei noastre.

Putem depăşi *defectul schematismului* prin care *ne prezentăm* Ortodoxia. Putem să exprimăm Ortodoxia dacă *o explicăm în termeni proprii*, simplu, delicat, cu prospeţime, fără complicaţii sterile.

Dacă încercăm *să conceptualizăm* experienţa duhovnicească avem numai *o literatură anostă*, rece, calculată.

Putem să explicăm atât *valenţele abisale* ale vieţii noastre, cât şi de ce suntem *atât de prost înţeleşi* de către alţii.

*

Sfântul Maxim Mărturisitorul indică *o strictă asceză*, o „strictă *înfrânare*”[145] în limbajul său, pentru *subjugarea* „patimilor cărnii”[146].

E foarte corectă precizarea sa, pentru că *stricteţea* aceasta presupune *o metodă* de la care nu te abaţi în niciun moment.

Referitor la acest lucru, observ printre ortodocşii mei o acceptare *formală* a *unicităţii persoanei*, dar fără să-i respecte şi *statutul ei practic*.

Nu prea ţinem cont de *acomodarea* vieţii duhovniceşti la persoana care o înglobează, la nivelul de *impropriere personală* a credinţei.

Din această cauză ne manifestăm *dezinteresul* faţă de anumiţi Sfinţi, pentru că nu înţelegem că avem nevoie *de orice filtrare personală* a adevărului mântuitor.

Avem nevoie de *mărturia personală* a credinţei tuturor Sfinţilor şi nu numai de *mărturia unora*, care ne plac nouă *mai mult*.

Dacă vrem să fim cu adevărat *ecumenici* / *universali*, atunci trebuie să ne impropriem *modul personal de existenţă* al tuturor Sfinţilor şi al tuturor oamenilor pe care putem să îi cunoaştem şi cât putem *să cuprindem* din tot ceea ce există.

Contează *valenţele proprii*, nu *egalitarismul lor*.

Dacă mergem în continuare pe un limbaj teologic comun, *impersonal*, vom da prea puţină importanţă *alterităţii*, *comuniunii*, *relaţiilor personale* care implică sfinţenie şi dragoste.

Prin acest *limbaj teologic standardizat* pierdem tocmai esenţialul: *simţirea vieţii*, a ceea ce este *propriu* vieţii ortodoxe.

Mă enervează şi *ne enervează*, chiar dacă nu o recunoaştem deschis mulţi dintre noi, *impersonalul*.

---

[145] *Cf.* Idem, p. 89.
[146] Ibidem.

Într-un talk-show ne place *diversitatea personală*, *impetuozitatea* fiecăruia, *noutatea* fiecăruia. Dacă presupunem că suntem cu toţii *o apă* şi *un pământ*, atunci viaţa noastră e cea mai *dezolantă* realitate.

Dar viaţa ortodoxă e *plină de har*, de *lumină divină*.

Dacă fiecare ne-am manifesta admiraţia, fericirea, regretul, suferinţa cu adevărat, atunci nu ne-am exprima-o *în cuvinte impersonale*, gata pregătite într-o carte, ci *într-un mod propriu*.

Atunci, dacă suntem și putem fi *personali*, de ce *liniarizăm* şi *dezumanizăm* viaţa ortodoxă, atunci când ne apucăm *să scriem despre ea*?

Viaţa ortodoxă e simţită de fiecare *într-un mod personal* şi nu toţi simţim *toate la fel*.

Comitem *o mare crimă axiologică* şi *ontologică* în primul rând, când rupem *viaţa ortodoxă* de *noi*, de fiecare dintre noi, care o putem exprima.

Cărţile de teologie cu un limbaj *impersonal*, şablonard pierd şi vor pierde din ce în ce mai mult teren în lumea de astăzi, care ne împinge să fim *mult mai energici*, mult mai *proprii*, mai *personali* în ceea ce spunem şi facem.

*

Sfântul Grigorie al Nyssei spune că omul, ca să fie *al lui Dumnezeu*, „va transfera *puterea* dragostei sale de la *lucrurile trupeşti* spre *contemplarea inteligibilă* şi *imaterială a Binelui*"[147].

Cum arată acest *transfer*? Ca o purificare a dragostei noastre de accente maladive, păcătoase.

Nu transfer *sexualitatea* (lucru imposibil), ci dorinţa spre lucruri, *plăcerea*. Plăcerea pentru oameni sau lucruri devine *o plăcere pentru Dumnezeu*, pentru că înaintarea noastră în bine, purifică plăcerea, o sfinţeşte.

Dorind pe Dumnezeu, plăcându-mi voia Sa, cuvintele Sale, plăcerea mea se umple şi ea de har şi se depărtează de dorinţe pământeşti.

În accepţia contemporană *deformată* ni se spune mereu că plăcerea e *un rău* dar nu şi că e şi *cel mai mare bine* al omului, când e redirecționată de la *lucruri* spre *Dumnezeu*.

---

[147] *Despre Fericiri* 5, în SC 119, p. 336, *cf.* Idem, p. 426, n. 24. Citatul este *cf.* Idem, p. 91.

Plăcerea *verticalizată*, plăcerea plină de har, de bine, de frumos este plăcerea de *a fi cu* Dumnezeu şi *în* Dumnezeu.

*

Sfântul Vasile cel Mare spunea că „postul e *începutul* pocăinţei”[148]. De ce? Pentru că *pocăinţa* înseamnă abţinere, *înfrânare*. Nu poţi să te pocăieşti fără *renunţare*. Căci tocmai *în renunţare* stă *scopul pocăinţei*. În renunțarea la tine, la tine *cel vechi*...

*

O expresie imnică profundă: „muntele rugăciunilor”[149]. Trimitere la cartea *Ieşirea* şi la Sfântul Moise.

Rugăciunea e *o urcare* pe munte...Și munţii de rugăciune *te înalţă* spre cerul contemplaţiei şi al vederilor dumnezeieşti. O mare realitate!

A urca pe munte înseamnă *a urca, prin rugăciune, la vederea luminii dumnezeieşti*.

*

Nu mai cunoaştem natura, animalele, pământul. *Civilizaţia* ne-a rupt de naturalul, de *firescul* vieţii, pentru o lume *fabricată* de om.

Tocmai de aceea am ajuns mult prea *puerili* în ceea ce priveşte *aspectele tainice* ale lumii în care trăim.

Când descoperim câte ceva din *marea taină* a lumii ne bucurăm cu multă exuberanţă, tocmai pentru că *nesocotim zilnic* ceea ce Dumnezeu a făcut „bune foarte”.

*

---

[148] Idem, p. 96.
[149] Idem, p. 99.

Sfântul Ioan Gură de Aur numeşte *dezlegările* din *Postul Mare*, din sâmbete şi duminici (afară de *Sâmbăta Mare*), drept : „staţii de oprire” sau „case de odihnă”[150].

*

Câte *responsabilităţi* au episcopii, egumenii, preoţii! Ar trebui să ştii *totul* despre oameni ca să te înjugi la o asemenea muncă. Sfânta Preoţie e *o mare muncă*.

Păcat că astăzi nu mai observăm greutatea, *greutatea imensă* şi *responsabilitatea copleşitoare* a hirotoniei. Trebuie să fii sfânt, curat, puternic, cu trup fără boli.

Travaliul Sfintei Preoţii e imens dar noi îi luăm numai *onorurile*, fără a lua şi *responsabilitatea* ei.

Povara este î*nspăimântătoare* dar şi *măreaţă*.

O, Doamne, unde vom găsi *atâta putere* în noi înşine!

*

Răbdarea e una dintre căile care ne fac *să intrăm* în „marea taină a Crucii”[151].

Rabzi, suferi, pătimeşti şi observi ce *valenţe intime* are crucea. Privită ca *obiect de veneraţie*, crucea e *semnul mântuitor*...Dar când *suferi cu Hristos* afli ce înseamnă *asceza* şi *greutatea mântuirii* în tine însuţi.

Crucea devine atunci *viaţa ta*, o parte din tine, ceva care *te caracterizează*.

A suferi pentru Hristos devine *o ştiinţă proprie*, o înţelegere *proprie* a crucii.

Nu mai eşti distant de cruce în viaţa ascetică, pentru că ai devenit *părtaş*, prin durere, prin suferinţă, prin renunţare şi lacrimi, la taina imensă, inexprimabilă a Crucii Lui.

*

---

[150] Idem, p. 110.
[151] Idem, p. 140.

„Martiriul conştiinţei"[152]. Această sintagmă indică *lupta grea* pe care o are conştiinţa suplă, atentă, delicată.

O astfel de conştiinţă îi impune ortodoxului *o viaţă martirică*, un martiriu *ascetic*.

Conştiinţa, ca for decizional centrat pe voia lui Dumnezeu, imprimă creştinului ortodox starea de *a renunţa mereu la sine însuşi*.

Renunţăm clipă de clipă, *ne topim* viaţa pentru voia lui Dumnezeu.

A trăi ortodox înseamnă *a fi un martir prin excelenţă*, un martir al ascezei, al răbdării, al suferinţei adânci, nesesizate de către mulţi.

*

În vieţile Sfinţilor pustiei există parabola „oglinzii apei"[153]. Dacă te priveşti într-o *apă liniştită* îţi vezi *chipul*...dar şi *defectele*. Dacă apa *se tulbură* nu mai vezi nimic.

Concluzie: „când stă *liniştit* [nevoitorul], mai cu seamă în pustie, atunci *îşi vede lipsurile* sale"[154].

Liniştirea sau *retragerea* ne scoate *la iveală* patimile. Tocmai de aceea în *locurile de singurătate* le afli, cu precădere, pe cele care *există în tine*...și la care *nu iei aminte* atunci când te găsești în rumoarea lumii.

*

Sfântul Teodor Studitul vorbeşte la un moment dat de o „curiozitate *trândavă*"[155]. Uneori mă luptă această patimă, ca *revers* al oboselii mari pe care o trăiesc atunci. E o lene căreia *îi plac* perversităţile, ascunsurile oamenilor. O lene care *despică* firul în patru.

---

[152] Ibidem.
[153] Idem, p. 143.
[154] Ibidem.
[155] *Epistola a 2-a*, 147, în PG. 99, col 1434 D, *cf.* Idem, p. 446, n. 27.

*

La o privire *mai atentă* asupra cărţii părintelui Makarios Simonopetritul (*Triodul explicat*, ed. Deisis), cât şi a celei a părintelui Schmemann, pe care am citit-o de curând[156], observi că ei nu au *date istorice clare* despre *cult* şi *componentele cultului*.

Prea puţine *cunoscute* într-un *puhoi de necunoscute*.

Ceea ce pare *ştiinţific* aici sunt numai *argumentările largi*, exhaustive şi, în aceleşi timp, *generale*.

Însă, dacă iei aceste cărţi şi ceri de la ele *date fixe*, ani, nume, explicaţii *primare*, ele nu te pot ajuta cu nimic.

Mă întreb şi ne întrebăm cu toţii: nu au găsit *datele acestea* despre cult în Tradiție sau ele nu există? Sunt cărţi *făcute în grabă* sau *nu se vrea să se ştie ceva sigur* despre propria noastră istorie eclesială?

În studiile istorice, cel mai mult mă enervează cuvântul „probabil”, dar care e afirmat ca *o certitudine*, cu o morgă savantă care *mă scoate din sărite*.

Probabilităţile în materie de teologie și cult *nu mă satisfac* nicidecum. Îmi dau *repulsie*.

Pe mine mă interesează *lucrurile adânci*, *adevărul*, *credibilul*, ceea ce trebuie să mărturisim *fără dubii*, dar acestea sunt tratate parcă într-un mod *indiferent*.

Comentăm, căutăm şi totuşi suntem *imprecişi*.

Eu *sufăr imens* acum pentru că *nu am date*, nu am *studii teologice lămuritoare*, nu am *evidenţe*, *clarificări*. Sufăr enorm din această cauză: din cauza *lipsei surselor primare*, care să îmi *certifice* căutările. Voi suferi mereu de *lipsa lor*...

Nu pot să vorbesc despre multe lucruri despre care aş vrea să vorbesc *în detaliu* tocmai pentru că nu am *datele necesare* cu care *să îmi argumentez* cercetările.

Părintele Makarios nu a arătat până la urmă în această carte a sa doctorală, dacă rugăciunea Sfântului Efrem e *a Sfântului Efrem*, când *a început* să se facă metanii, când a început *să se rostească* în cult cartea *Facerea* etc.

Pentru că nu facem decât să ne legăm de unele *fapte ştiute* şi brodăm în jurul lor *o istorie şubredă*. Parcă ne e *teamă* să aflăm *adevărul despre noi înşine* sau *nu ne mai interesează adevărul*, adevărul *eclesial*, care e însăși *inima* vieții noastre.

---

[156] E vorba de *Introducere în Teologia Liturgică*.

Îmi doresc *să aprofundez continuu* istoria, spiritualitatea, cultul, dogmele Sfintei Biserici Ortodoxe. Aceasta e *viaţa mea*! Acest lucru *mă împlineşte cu totul*!

Ajută-mi, Prea Curată Maică, *să găsesc* din toate acestea pe care mi le doresc imens şi *să mă adâncesc* în adevărul dumnezeiesc în mod continuu sub *acoperământul* şi *ocrotirea ta cea preamilostivă*!

*

Sfântul Teolipt al Filadelfiei spune ceva frumos despre *rolul citirii* cărţilor duhovniceşti. Cărţile se citesc pentru „ca să poţi *cugeta* la ele *în timpul nopţii*”[157].

Ele se citesc pentru *o reînnoire a cugetării*, atât de obosită de rugăciune şi asceză. Citirea e *un motiv de cugetare* dar şi unul *de aprofundare*.

Citeşti ziua şi aprofundezi *în minte* ceea ce citeşti. Prin citire devii *o bibliotecă interioară*, o sursă *de cugetare continuă*.

Citirile te hrănesc, te delectează, te umplu de miresme harice. Citirile duhovnicești au rolul de *a reînviora*, de *a odihni* şi de *a reînvigora cugetarea*.

Cugeţi la cele sfinte. Şi pentru că faci acest lucru simţi cum *găseşti motive noi* să te rogi, să te bucuri, să te entuziasmezi.

*

Spune autorul nostru, părintele Makarios Simonopetritul: „după obiceiul athonit, Miezonoptica trebuie *începută* cu *rugăciunile dimineţii*”[158].

Dacă *rugăciunile dimineţii* însă sunt spuse *la miezul nopţii* şi *în Sfânta Biserică*, atunci accentele *eshatologice* şi *nocturne* pe care le găsim în textul lor sunt aspecte *regulamentare*, normale.

---

[157] Ierom. Makarios Simonopetritul, *Tridoul explicat...*, op. cit., p. 161.
[158] Idem, p. 458, n. 2.

Neştiind acest *amănunt tipiconal* nu înţelegem de ce *apar* în rugăciunile dimineaţii idei despre *noapte* şi despre a doua venire a Domnului, care sunt specifice *Miezonopticii* şi deniei din *Lunea Mare a Sfintelor Patimi*.

*

Gianina [Picioruş] mi-a deschis astăzi ochii cu privire la *minciuna* învăţământului de stat. Materiile şcolare sunt *disparate*, *antagonice* şi *restrictive*. Nu pleci, după ce termini şcoala, cu ceva *complementar* ci cu lucruri care *nu se leagă* în capul tău.

Când înţelegi acest lucru începi *să suferi*, eşti dezamăgit că ai fost *minţit* în mod sistematic.

De ce vor să fim *minţiţi*? Poate pentru ca să nu fim *adânc înrădăcinaţi în adevăr*, ci nişte *fiinţe şubrede*, fără *forţă morală*.

*

Lucrările teologice academice suferă de *un intelectualism excesiv*. Parcă ne e frică *să ne exteriorizăm sentimentele*. Fugim pur şi simplu *de noi înşine*.

Ne e teamă să fim catalogaţi „neacademici" şi „neştiinţifici" dacă suntem sau părem a fi „prea personali".

Pe măsură ce votăm ideatic *personalismul*, pe atât *îl negăm* în viaţa noastră cotidiană.

Oare nu ne *torturăm* prea mult? Sufletul simte că *se trădează* în acest mod.

În goana noastră după *explicaţii savante* uităm că *teologia e pentru toţi* şi *a tuturor*.

Ne retragem degeaba în *turnuri de fildeş*, pentru că *nu ne placem* nici noi pe noi înşine şi nici alţii.

Mintea fără inimă e *prea aridă* şi *fără adevăr*. Mintea fără inimă e *un spaţiu al inepţiilor*, *al probabilităţilor* şi *al supoziţiilor* de tot felul.

Ce are *defect* inima noastră? Ea nu poate *gândi teologic*?

Ajungând numai *creiere* putem fi asociaţi foarte bine cu *computerele* dar nu şi cu nişte *persoane umane sensibile* şi *atente*.

Spunem mereu că *persoana* presupune *comuniunea*, dar în scrisul nostru nu acceptăm *comuniunea* şi *comunicarea* mai ales, ci ne impunem *punctul nostru de vedere*, adică *individualismul*.

Ne situăm în mod jalnic *sub* ceea ce afirmăm.

Militām pentru *concreteţe* şi pentru *expuneri explicite*, pentru *veridicitate* însă, paradoxal, ciuntim în mod fatal *adevărul despre noi înşine* printr-o *unilaterală luare în calcul* a persoanei umane.

Omul e *un întreg* şi aşa trebuie *să-l luăm*.

Înjumătăţirea lui, chiar şi numai *mentală*, ne face să vorbim despre *morţi* şi nu despre *un creştin ortodox viu*.

Trebuie să admitem că *nu ştim* să ne raportăm prin intermediul scrisului, în mod sincer, la oamenii pe care *îi vizăm*.

Sinceritatea e *un prim pas* în sfera aceasta *a înţelegerii modului* cum se scrie pentru oameni vii, pentru oameni *luaţi în integralitatea lor*.

*

Sfântul Ignatie al Antiohiei scria: „*Dragostea mea* a fost *răstignită*”[159]. Prin aceasta el desemna faptul, că din iubire pentru Hristos trebuie *să-ţi răstigneşti ascetic* întreaga ta fiinţă.

Hristos este Dragostea ce *S-a răstignit* pentru noi, pe de o parte dar, pe de altă parte, şi iubirea noastră pentru El este *răstignită*, pentru că *suportă* mereu chinuri şi *tinde* să meargă astfel până la capăt.

Moartea devine pentru Sfântul Ignatie *o poţiune a iubirii* care vrea să se jertfească. Nu există *alternativă* pentru iubirea căreia *i se cere să abjure*.

*

---

[159] *Cf.* Ep. Către Romani 6, 1 şi 7, 2, *cf.* Idem, p. 523, n. 140. Citatul e *cf.* Idem, p. 354.

E dureros pentru mine, că această carte minunată este *pătată* de negarea vieţii Sfintei Maria Egipteanca, pe care a scris-o Sfântul Sofronie. Părintele Makarios Simonopetritul face *o greşeală imensă* confundând pe Sfânta Maria Egipteanca cu Sfânta Maria din Palestina[160].

*

De ce *să mă ascund*? Până la urmă *se vor ştii toate* păcatele mele şi *cât timp* am pierdut păcătuind. Grija de multe mă scoate de la rugăciune. Mâncarea multă mă aprinde şi oboseala mă face să nu mă pot concentra.

Ni se pare că avem *răspunsuri*, că putem să facem *tot ce ne punem în gând* dar nu este aşa.

Mă simt atât de *insignifiant*, încât îmi dau seama că n-am înţeles *nimic* despre mine şi despre *ce este* lumea aceasta.

Oamenii simt nevoia *să comunice* dar nu ştiu *de unde să înceapă*, cu *ce* să înceapă *un dialog real*.

Uneori *ne împotmolim* în ceea ce ştim, în ceea ce am învăţat, în ceea ce am primit sau în presupuneri.

Lipsa de comuniune ne *dezumanizează*.

Faptul că n-ai cui *vorbi* şi că dacă totuşi vorbeşti cuiva, vrei să ţi se vorbească *tot la fel de sincer*, mă mistuie.

Adevărul nostru interior nu se separă *total* de minciună.

Cunoaştem cum să facem din cel mai mare *adevăr*, datorită pervertirii noastre, cea mai mare *minciună*.

Interpretăm *tendenţios* multe lucruri.

Ne e frică să fim *responsabili*.

Arătăm că avem, prin toate astea, *prea puţină credinţă*.

Ne gândim viaţa ca *fiinţe autonome*.

Simt cum mintea mea a devenit *sofistă*.

Când mintea începe *să gândească* viaţa, inima *se răceşte*. Sunt un sloi de gheaţă.

O, Doamne, reaprinde dragostea mea pentru Tine! Dă-mi iarăşi inima aceea *sinceră* şi *neprefăcută*, cu care să-Ţi slujesc Ţie pururea! Simt că sunt departe de Tine, Dumnezeul meu, cât şi de oameni.

Mă îngraş, devin molatic, nepăsător, avar, desfrânat...Pe zi ce trece sunt *tot mai pervers*. Păcatul e *în mine*. E *viu*!

---

[160] Idem, p. 359.

Unde mi-e gândul? Ce vreau să fac? Gândurile, atunci când devin *mai tari* decât tine, te fac sclavul lor fără voia ta.

Simt însă să citesc. Mă bucură nespus citirea Dumnezeieştilor Părinţi.

Nu mai pot însă citi repede, ca până acum, pentru că *mă opresc* la fragmente, la nuanţe. Mintea mea *se oprește în cuvinte*.

Acum îmi dau seama câte trebuie să ştiu, cât de multe *trebuie să ştiu*.

Trebuie să citesc *cu metodă*.

Pentru ca să scriu îmi trebuie *trimiteri* iar eu nu am adesea *notiţe cu trimiteri complete*.

Îmi dau seama că până acum *am citit fără metodă*. Însă așa *am simțit* să citesc: ca *un vulcan*, ca un foc care *mistuie tot*!

Sunt atâtea probleme teologice de cercetat, pe care simt că vreau să le studiez *neîncetat*, încât mă simt *neajutorat cu totul*.

Facă-se voia Ta întru mine, Dumnezeule! După cum vrei Tu să se facă cu mine!

Mândria noastră *se strică* în noi când *accepţi ruşinea*, când *îţi recunoşti* lipsa ta de logică, prostia, propria-ţi înşelare.

Ruşinea pentru păcatele noastre e *răbdare*. E *o asceză* a minții și a inimii, a întregii noastre ființe.

Asceza cuprinde tot ceea ce faci pentru *a arde în mod cuvios* în faţa lui Dumnezeu.

Din asceză fac parte şi respiraţia şi somnul şi mesele, citirile, rugăciunile, metaniile, durerile, nefericirea...totul. Trebuie să vedem *întreaga noastră viaţă*, cu toate compartimentele ei, ca *slujitoare* a lui Dumnezeu.

De multe ori facem greşeala să observăm *doar gândurile rele* dar nu şi pe demonul care *ne influeneţează* pentru ca *să le avem*.

Greşim prin faptul că privim binele şi răul *în mod impersonal*, fără *să le identificăm* în noi.

Binele e *o influenţă harică* iar răul *o influenţă satanică*.

Demonii *se lipesc* de noi la propriu, de sufletul şi trupul nostru şi aduc în noi gânduri, tendinţe, sentimente care nu ne aparţin.

Ne panicăm, mulţi dintre noi, pentru că *nu ştim* acest lucru. Nu ştim *cui* îi aparţin aceste gânduri, sentimente, tendințe care se nasc în noi deodată, fără voia noastră, fără să ne *așteptăm* la ele.

Demonii vin şi gândesc *în noi*, în locul nostru! Și gândurile lor *par să fie* gândurile noastre.

Ei *se branşează* la fiinţa noastră şi noi devenim *un mediu* al răutăţii lor.

Când smerenia îi îndepărtează de la noi atunci observăm *cine a gândit în noi*, adică *în locul nostru*. Atunci simţim cine *ne şoptea* gânduri rele.

Dar şi Sfinţii *vin la noi* şi noi *îi simţim pe ei*. Ei nu vin la noi fără ca noi *să nu-i simţim*. Sfinţii lui Dumnezeu nu ne trimit un har *de la depărtare* ci *vin* şi *ne vizitează personal*.

Ei coboară *la noi* şi *în noi*.

Simţim prezenţa lor, rugăciunea lor, acoperământul lor. Prezenţa lor *ne bucură*, ne întăreşte, ne înflăcărează.

O, cât de minunat e să trăieşti *în Dumnezeu*! E o fericire zilnică. Pe măsură ce te vezi *mai păcătos*, pe atât te umpli de şi mai mult *har*.

Sunt mândru şi îmi ascund păcatele.

Nu vorbesc *explicit* când mă mărturisesc şi *nu cer* sfaturi.

Sunt anumiţi draci care îţi aduc o mare frică, *o frică iraţională*. Te apucă frica din senin. Nu mai poţi vorbi de atâta frică.

E o suferinţă imensă pe pământ. Dacă ne-am *pătrunde* de suferinţa aceasta am fi cu toţii *bolnavi de inimă*, dacă nu *morţi*.

Îi vezi cum suferă şi nu poţi să-i ajuţi. Te rogi pentru ei, îi compătimeşti dar nu ai *cu ce* să-i ajuţi.

Sunt prea mulţi *suferinzi* în jurul nostru. Sunt mulţi suferinzi pe care poţi să îi recunoşti imediat dar sunt mai mulţi cei care *au dureri ascunse*.

Lucrez cu greu, scriu cu greu la cartea Învăţătorului, a Fericitului Ilie văzătorul de Dumnezeu. Trebuie să fiu *foarte concentrat* la multiplicitatea sensurilor pe care cuvintele sale o incumbă.

Scrisul său este imens.

Imens este şi el, prea imens.

Sfinţii sunt *înălţimi ameţitoare*.

Sunt *obosit* dar *nu mă pot odihni*. Oboseala mă face să fiu *neproductiv* dar nu-mi pot permite luxul de *a pierde timpul*.

Viaţa este *o continuă pronie*. Dumnezeu duce pe fiecare spre ceva anume. La început nu ştii *prea bine* spre ce anume te

duce dar, pe parcurs, înţelegi (El te luminează!) care e *voia Lui*.

Pronosticurile ca şi *idealurile* sunt *faţete ale slavei deşarte*.

Viaţa e mult mai *surprinzătoare* decât am crezut noi.

În mediul teologic academic de astăzi dacă nu eşti *atent*, te pierzi, *te perverteşti*. *Comoditatea* ia loc *ascezei* şi *speculaţia* vorbeşte în locul *iluminării*.

Faci compromisuri pe care *iniţial* nu le accepţi dar apoi *le trăieşti*, le suporţi.

Avem o prea mare *permisivitate*.

Acest lucru, în timp, *ne distruge* sufletul.

Suferim de *o largheţe distructivă*.

Spui una în mod „oficial" iar în particular *îţi spui adevăratul tău crez*.

Trăiesc *o duplicitate* în materie de credinţă datorită unora dintre profesorii pe care îi am, pentru ca să-mi pot continua studiile teologice şi să nu-mi provoc *dureri fără rost*. Sunt constrâns să fac asta, adică *să-mi restrâng* mărturisirea de credinţă.

Până când? Cui îi voi spune toate lucrurile *în care cred*?

Am nevoie *să-mi verific* credinţa, opiniile, crezul meu. Trebuie să studiez, să caut, să citesc asiduu.

Nu mă îndoiesc *de nimic*, ci caut mărturii tot mai *profunde* și *concrete* ale Sfinţilor despre *adevărata viaţă ortodoxă*.

A verifica credinţa înseamnă *a o aprofunda*.

Vreau să mă îmbogăţesc în cunoaştere şi în rugăciune. Facă-se voia Ta, Doamne! Luminează-mi mintea şi mă miluieşte! Alungă de la mine înşelarea vieţii mele şi lenea, pentru ca să fac voia Ta!

Nu ştiu multe lucruri.

Studiile teologice postuniversitare le fac pentru *a citi* şi *a trăi*, pe cât înţeleg, *ceea ce citesc*.

Există un demon care te face *să te îndoieşti* şi de ceea ce ştii că *e adevărat*. Nu-l credeţi! Vă va tulbura mult.

Când sunteţi *asaltaţi* de gânduri şi de sentimente nu luptaţi *cu înverşunare* împotriva lor, ci răbdaţi-le în pace.

Observaţi *unde* vor să vă ducă.

Observaţi totul rugându-vă.

A întoarce mintea la lucruri frumoase e mult mai *folositoare* decât orice altceva, atunci când suntem *atacaţi de demoni*.

Dacă demonii văd că *primim iluminări dumnezeieşti*, atunci ne spun că *ştim toate lucrurile*. Nimic mai fals! Dumnezeu *ne luminează* pentru lucrurile care *ne folosesc* şi pentru care *ne rugăm* şi nu *pentru toate lucrurile*.

Oricând trebuie rugăciune.

Dacă am înţeles ceva, atunci să nu ne aşteptăm să ne cadă la picioare *întreaga cunoaştere teologică*.

Trebuie să ne smerim mult, mult de tot.

Înfumurarea vine tocmai din aceste *puţine semne* ale milei divine înţelese însă *egoist*.

Cunoşti nu *pentru tine* şi atât, ci *pentru toţi*.

Cunoaşterea trebuie *împărţită* cu toţi.

Iubirea, curăţia, curajul, răbdarea sunt *virtuţi personale* dar şi *comunitare*.

Când Îl vezi pe Dumnezeu *numai pentru tine*, atunci uiţi că El este *al tuturora* şi că vrea *pentru toţi* ceea ce vrea *şi pentru tine*.

Smerenia te învaţă *cine* e aproapele tău, *ce înseamnă* el pentru Dumnezeu şi pentru tine.

Smerenia e o expresie *a adevărului* oamenilor. Ea *se oferă*. Ea *iese în întâmpinarea altora* pentru *a se înţelege pe sine*.

Fără efortul de *a ieşi din egoism*, din *„împlinirea" pur-personală*, nu există *dragoste creştin-ortodoxă*.

Dragostea e *cruce* iar crucea e *grea*. Dacă crucea e *grea* şi dragostea e tot la fel *de grea* ca şi crucea.

Suferinţa ortodoxă e *mântuitoare*.

Dacă te crezi „împlinit" atunci nu mai vrei *să suferi*. Dar dacă vrei *să suferi*, atunci te simţi *neîmplinit* întotdeauna.

Cuvintele sunt *adânci*. Păcatul nostru este acela că le folosim numai *la suprafaţă*, numai *periferic*.

*

Apare în noi, uneori, frica de *a nu greşi*, deşi *facem lucruri bune*. Demonii ne aduc gândul de „a nu fi *înşelaţi*", pentru a ne opri din *lucrul cel bun*. Dimpotrivă, atunci când suntem *înşelaţi*, ne dă să avem toate motivele de *a nu înţelege acest lucru*: propria noastă *decadenţă*.

Citim una şi demonii *ne inspiră* altceva. Nu trebuie să ne temem de aceste *manevre* ale lor.

Afundarea în rugăciune.

Dacă ne pierdem încrederea, îndrăzneala cea bună vom fi purtaţi de demoni prin tot felul de *frici* şi *coşmaruri*.

E o luptă la toate nivelele. Lupta mentală e o luptă care mizează pe *detalii*, pe *scrupule*.

Când nu putem lupta mental foarte bine, atunci atacurile sunt *mult mai incisive*.

Trebuie să ne păstrăm calmul, *odihna* sufletului. În boală sau necazuri, dacă ne pierdem *cu firea*, nu facem decât să ne *agravăm* şi mai mult situaţia.

Slavă Ţie, Doamne, pentru toate!

*

Studiul *pur lingvistic* al textelor sfinte *nu coboară* în străfundurile Duhului.

Uneori suntem declaraţi „pietişti" pentru că *părem a scrie* „cu fraze de la Sfinţi". Dar ca să fii dovedit fals *pietist* înseamnă să vii văzut textele și viața *fără harul Său*, scriind din *afara sfinţeniei* şi după *indicii literare* de suprafaţă.

O formulă *folosită deja* nu e *caducă*, dacă suscită noi şi noi *înţelegeri*.

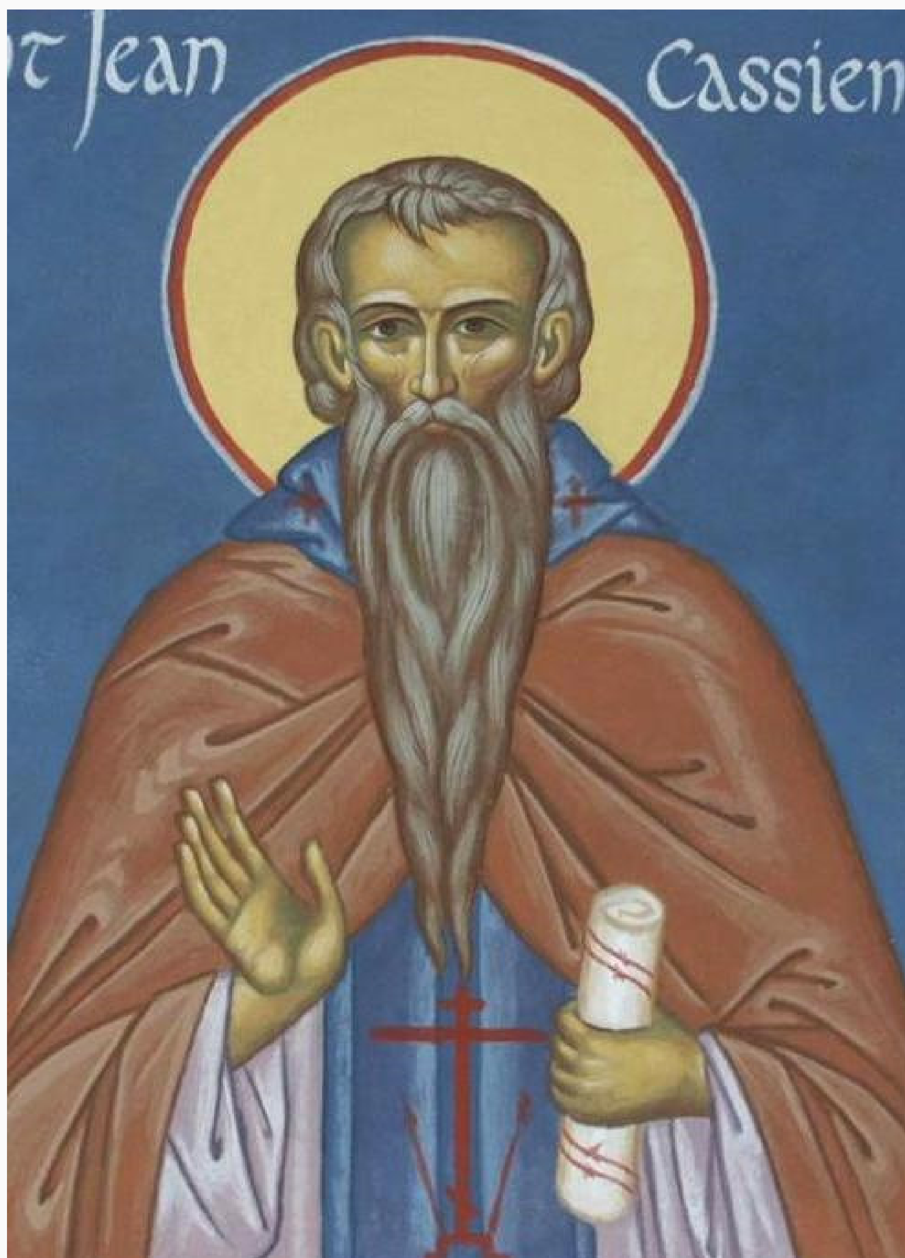
Cuvintele Sfinţilor *nu îmbătrânesc* niciodată, pentru că Duhul *le înnoieşte mereu în noi*.

*

Aud adesea sintagma ineptă: „lumină *taborică*". Lumina necreată *nu ţine* însă de muntele acesta şi nici *de trecut*.

Ea nu a ieşit *din munte* pentru ca să fie *a muntelui*, ci din *dumnezeirea* Domnului Iisus Hristos.

*

Astăzi seară, la Mănăstirea *Sfântul Antim* din București, am sărutat craniul Sfântului Ioan Cassian[161].

Emana *har* şi *putere dumnezeiască* de la 3-4 metri distanţă.

Sfinte Ioane, nu ne uita pe noi niciodată!

*

[161] A se vedea: http://orthodoxwiki.org/John_Cassian.

Constatări care mă dor

Constat în modul de *a lucra* al filologilor *o hibă elementară*. Dacă găsesc un text la cineva, care *consună ca idee* cu ceva din opera vreunui Sfânt Părinte şi vor să-l scoată pe acela *cu basmaua curată*, spun că respectivul Sfânt Părinte *a luat* de la scriitorul cu pricina textul „ilicit".

Cu alte cuvinte, în accepţia lor, nu pot exista texte *aproape identice* în operele a doi oameni.

De ce oare? De ce nu pot suporta „teologii recenţi" – vorba Sfântului Grigorie Palama – că pentru *a scrie*, nu ai nevoie de *a te lua după unul* sau *altul,* ci de *a gândi tu singur*, luminat fiind de harul Sfântului Duh?

Găsesc adesea această minciună „ştiinţifică" în cărţi pretins „teologice".

Li se pun *pe seama* Sfinţilor Părinţi tot felul de *influenţe* uluitor de *false*.

Și auzi peste tot, ba că au fost *influenţaţi* de Platon, ba de Aristotel sau Plotin, ba de eretici ca Origen, Evagrie, Didim sau Teodor de Mopsuestia...însă în niciun caz nu se spune că au fost *influenţaţi*, *luminaţi*, *sprijiniţi* de harul lui Dumnezeu, de Sfânta Scriptură, de ceilalţi Sfinţi Părinţi, când se poate constata foarte uşor că Sfinţii *se citează* și *se certifică* unii pe alţii.

Găsesc peste tot articole şi studii despre Sfinţi, făcute de „teologi" care *contestă* sfinţenia şi care se gândesc *prea puţin* la mântuirea propriului lor suflet şi trup.

Se fac *cariere ştiinţifice* şi *universitare* pe baza Dumnezeieştilor Părinţi iar cei care *le fac* nu ajung să moară nici măcar *ortodox*. Nu e ciudat?!

Am o imensă durere în suflet, când văd că ei, tocmai ei, Sfinţii lui Dumnezeu sunt consideraţi „şarlatani", „impostori", „neştiutori", când denigratorii lor nu sunt nici până la glezna lor.

Autorii pseudo-teologiei actuale sunt *invidioşi* însă pe Sfinţii pe care-i citează şi în faţa lor se simt *inferiori*.

Tocmai de aceea le și neagă orice *măreţie* Sfinţilor, pentru că *îi copleşeşte* măreţia lor. Aceştia trăiesc un mare păcat: *păcatul împotriva Sfântului Duh*, pentru că Acela e *Cel*

care vorbeşte în Sfinţii pe care ei *îi insultă* într-un mod nepermis, josnic.

„Teologii” de azi scriu rece, calculat, obiectiv, ştiinţific dar nu prea *au* ce spune.

Ce înseamnă *un scris ştiinţific*? Să ai presupuneri, păreri, opinii, fără să ştii măcar despre *ce e vorba* cu adevărat în problema pe care o discuţi.

Sunt *negaţi* Sfinţii de către aceşti autori pentru că *i-au gustat* şi *i-au înţeles prea puţin*.

Demonii vorbesc prin ei. Pentru că de aceea *se tem de adevăr* şi sar în sus de doi metri când sunt *traşi la răspundere* pentru ceea ce scriu.

Mulţi presupun că *ştiu* o limbă străină. E *la modă* să spui că ştii *multe limbi străine*. Însă pentru ei *o limbă străină* înseamnă doar să cunoască *semnele grafice* şi *o brumă de conversaţie*. Și prin asta uităm însă, în mod nepermis, că o limbă, oricare ar fi ea, trebuie *trăită*, experiată şi nu doar *învăţată* la suprafaţă.

Eu sunt *român*. M-am născut şi am crescut aici şi am învăţat *o limbă volubilă*, *genuină*, *fără pedanterii*. Şi cu toate acestea eu nu pot să-mi permit să afirm faptul, că *ştiu limba română*.

Pentru *a şti limba română* trebuie să ştii toate cuvintele tuturor dicționarelor româneşti, toate arhaismele uitate de mult, toate regionalismele şi barbarismele zilei, tot ceea ce se *înromânizează* în prezent, alături de multiplele *înţelegeri personale* ale fiecărui cuvânt în parte.

Dimensiunea mistică, teologică, morală, *autentic omenească* a cuvintelor româneşti nu prea *apare* în Dex-urile noastre şi nici în cele străine.

Limba e *îmbogăţită mereu* de harul lui Dumnezeu şi nu *în afara noastră*, ci *în noi înşine*.

Pentru că privim limba numai *strict obiectiv* de aceea nu avem habar ce înseamnă *dragostea noastră* şi *cum se poate exprima ea*.

Spui „te iubesc” şi crezi că *ai spus totul*. Dar nu ai spus *nimic* de fapt. *Ce* am gândit eu sau *ce gândesc* eu vizavi de tine, în mod particular, *nu se cuprinde* în acest „te iubesc”.

„Te iubesc” este *gol*.

Ca să ştii *ce înseamnă* această declaraţie, trebuie *să respiri* realitatea iubirii, *să o trăieşti cu toată fiinţa ta*.

Ştim că locuinţa unde ne-am născut se numeşte „casă” şi că atunci când venim *la părinţi*, spunem că venim „acasă”.

Dar ce înseamnă „casă” şi „acasă” pentru mine nu scrie *în niciun dicţionar* al lumii.

Şi tot aşa nu scrie nici *suferinţa mea*, nici *dorul meu*, nici *insuccesul meu* sau *neliniştea mea*.

Ce simt eu e *unic*. Ce simţi tu e *la fel*. Și ce simte el e *tot unic*.

În *Dogmaticile* noastre avem afirmată *unicitatea persoanei*. Și, cu toate acestea, nouă nu ne plac *personalităţile*.

Preferăm *indivizii gură-cască*, însă nu cei care *ne mută mai încolo*, nu cei care *ne dinamitează* precarele noastre *certitudini*.

Părinţii de astăzi vin şi predică de pe solee *lucruri generale*, care nu interesează *aproape pe nimeni*. Se *evocă* pe ei, trecutul lor fără *prea mare importanţă*...Şi vorbesc fără *bun simţ*, fără *fineţe*, fără *concizie*, cu multă *neînsufleţire*, fără *patos*, fără *nerv*, *şcolăreşte*, cu un limbaj care *imită în mod fals* ceva de cu multe secole în urmă şi nu ca *pentru astăzi*, nu cu *limbajul lumii noastre*.

Parcă vezi cum descoperă dinozaurii *existenţi* sau *inexistenţi*, cum scot *de sub lespezi* probleme cu care noi *nu ne mai confruntăm*, fără a indica *durerea* pe care *o vedem la tot pasul*, fără a spune *ce se cuvine să spui acum*.

Se observă cum *lipseşte din viaţa lor* harul lui Dumnezeu, deşi el e *atât de invocat* de către ei.

Nici nu ştiu ce mai *poate să însemne* pentru ei *harul lui Dumnezeu*. L-au *simţit* vreodată? S-au *cutremurat* de prezenţa lui? Au vărsat vreodată *lacrimi dulci* din cauza lui? S-au bucurat *întru el*, întru harul Său, încât *să-şi iasă din fire*?

Ne permitem prea multe *păcate*, prea multe *hule*, prea multe *erezii*.

Cărţile noastre teologice îţi dau, în majoritatea dintre cazuri, impresia de *autosuficienţă*, de *atotştiinţă*.

Scriem cărţi *numai pentru noi* dar aveam ambiţia *să le înţeleagă toţi*. Care *toţi*? Cine *să ne înţeleagă*, dacă noi *ne dispreţuim* cititorii?

Multe dintre firmele care tipăresc cărţi îşi arogă „dreptul” de a scrie numai pentru presupuși „elitişti”, când cei care manageriază aceste firme tipografice nu au nicio operă *elitistă*.

Cine sunt *elitiştii*? Cum să fii *un elitist*...dacă tu nu ai scris *măcar 40-50 de cărți*, ca să vezi cum e *cu elitismul*, cu *măreția* cărții.

Pentru mine *elitiştii* sunt *Sfinţii* şi *truditorii autentici* ai cărții și ai vieții duhovnicești și nu cei cu *morgă academică*, dar fără *operă academică*.

Ce să faci cu *un titlu universitar gol*, fără *operă* în spatele lui?

Faptul că eşti *profesor de teologie* nu te *sfinţeşte* de la sine. *Simpla titulatură* nu te face *înţelept* şi nici *erudit*.

Răul e că noi mergem *cu capul pe sus* sau *cu gâtul pe sus*, deşi nu suntem *specialişti* decât *într-o mică fărâmă a teologiei*.

Ne dă dreptul *titulatura academică autentică* să ne credem *atotșiutori* sau niște *continuu truditori* pentru a descoperi sensuri și semnificații și mai mari?

Putem fi *ortodocşi* fără a face nici cel mai mic gest *de pocăinţă*?

Şi, totuşi, *sărind* toate *treptele desăvârşirii* în mod diabolic, ajungem doar prin câteva examene într-un post universitar, pentru ca să predăm teologie şi apoi ne credem *mai deştepți* decât *Sfinţii*, pe care Dumnezeu i-a ridicat, prin nevoinţele lor pline *de durere imensă*, la *vederi* şi *harisme dumnezeieşti*.

Sărmanii de noi! Românul are o vorbă: „după ce că e *prost*, mai e și *fudul*”.

Pot fi acuzat (pentru că e *mai ușor* așa) că scriu aceste lucruri acum, pentru că sunt *complexat* de vreunul, că am *ceva personal* cu cineva (deşi nu am niciun *litigiu noetic* cu nimeni), că vreau *să par mai inteligent* decât toată lumea...Însă nu cred să fiu *acuzat* de prea mulți, că *m-ar mistui dorul* şi *râvna sfântă* şi *smerită pentru adevărul lui Dumnezeu* și de aceea scriu aceste lucruri.

Poţi fi acuzat *de toate* lucrurile...Însă *insulta* şi *ironia* nu demonstrează nimic despre tine.

Păstrăm *tăcerea* vizavi de unele lucruri. Însă tăcerea *nu rezolvă* toate problemele duhovniceşti ale societăţii noastre.

Oamenii vorbesc *mai devreme* sau *mai târziu*. Şi chiar dacă *nu ne ascultă mulţi*, ne pot asculta *câţiva*.

Trăim într-o lume care *ascultă orice*. S-ar putea găsi şi oameni care vor să asculte despre modul *cum se gândeşte* şi *se trăieşte ortodox*.

Trăim într-o lume fascinată de orice perversitate, de orice excentricitate. Și, cu toate acestea, cred că *încă sunt* și *vor fi oameni* care iubesc viul lui Dumnezeu, adevărul netrucat, viața lipsită de perversitate.

E mai uşor însă efortul de *a scrie o carte despre rugăciune*, decât *a te ruga neîncetat*.

Dar dacă scrisul tău nu e *parafat* de harul lui Dumnezeu poţi scrie *oric*e, pentru că şi aşa nu scrii *din cele ale lui Dumnezeu*.

Sunt întrebat: „Dar *cine trăieşte* în harul Sfântului Duh? Ce, *tu trăieşti* în Duhul?”. Ţi se cer răspunsuri *sigure*, deşi întrebătorii tăi sunt *aluzivi la culme* în declaraţiile lor. Vor *confirmarea*.

Şi *te uiţi* în fiinţa lor şi vezi că ei nu vor de fapt *nimic* de la tine decât *să te ironizeze*. Ei vor *să fie convinşi*.

Metoda tradiţională ortodoxă însă e aceea ca harul lui Dumnezeu din ei *să-i convingă*, dacă *eşti* sau *nu eşti* al lui Dumnezeu, tu, cel pe care ei *îl chestionează*.

Uneori *te confesezi din tot sufletul* cuiva şi poţi trăi perplexarea că *îl indispui*.

În loc *să ne unească* adevărul – culmea! – el *ne desparte*.

Nu mai stăm prea mult *să reflectăm* asupra a ceea ce *vrem să spunem* şi *deschidem gura la întâmplare*.

Nu ne mai *îndoim în mod evlavios* de gândurile şi simţămintele noastre. Le găsim pe toate *bune*, tot ce vedem *în noi* şi asta demonstrează de câtă *lipsă de discernământ* suntem stăpâniţi.

Prea multe *orgolii* pentru o viaţă de om.

În loc de „facă-se voia Ta”, rostim mai ales refrenul: „facă-se *voia mea*, numai *a mea*”. Ce voie *dementă* are omul!

Îmi pare rău că acum vorbesc oarecum *fără menanjamente*. Stând în faţa acestor lucruri eu nu fac *decât să le remarc* existenţa.

Pe străzi avem mulţi săraci. Cuvântul „sărac” a ajuns să exprime mult prea puţin *sărăcia* ţării noastre. Nu ne mai interesează *ce vor* aceşti oameni, ce vor oamenii *în general*.

Iubirea noastră e o maimuţăreală.

Nu ştim ce e viaţa.

Viaţa nu se cunoaşte numai prin *eforturi umane*, ci Dumnezeu ne învaţă *ce este viața*.

Trebuie să fim *învăţaţi de Dumnezeu* pentru ca să ştim ceva din câte a făcut El şi există pe acest pământ.

Perspicacitatea noastră, cu care ne lăudăm atâta, e neroadă.

Stilul nostru de viaţă e doar *un paravan* sub care se ascunde *micimea de suflet*.

Sub *bretonul* minţii, sub ochelarii *savanţi*, dincolo de haină sau reverendă *stă* sau *nu stă nimic*. Stă ceva *sigur*, ceva *etern* sau *un imens gol existenţial*.

Umanismul *demonic* al societăţii noastre *postumane* ucide omul.

Legile statului şi *Sfintele canoane ale Bisericii* sunt folosite pe post de *sperietori*.

Suntem „cultivaţi” dar *ne viciem* unii altora arealul, intimitatea.

„Drepturile” omului *contravin* omului.

Nu poţi *să-l insulţi* pe X şi pe Y în favoarea lui, *a îndreptării* lui, dar poţi fuma în tren, chiar dacă cei din jurul tău dezaprobă acest gest. Nu poţi *disturba* pe colocatari dar ei *te pot ameţi de cap*.

Prea multe *produse* şi prea puţini *bani*. Prea multe produse şi prea puţine *produse necesare*.

Ne uităm unii la alţii pe stradă *cu frică*. Ne e frică *să nu ne buzunărim reciproc*, să *nu ne luăm unii altora gâtul*.

Avem *o mie de griji imaginare* şi doar *una-două reale*.

Ne *distanţăm* de Sfinţi pentru ca *să nu ne îmbolnăvim* de pocăinţa şi de dragostea lor pentru Dumnezeu.

O, Doamne, ce bine este când Tu *ne eliberezi* de lumea aceasta! Numai Tu ştii *sinceritatea oamenilor* care Îţi slujesc Ţie.

Toți mă întreabă, *mă buzunăresc* la idei, vor să afle *despre* mine...dar prea puțini *vor să mă iubească*, adică *să mă cunoască* pentru ca *să mă iubească...*

Însă, Tu, Dumnezeul meu, știi inima mea și știi durerea mea, pe care o am pentru că oamenii sunt *mai mici* decât *ar trebui să fie*!

*

În timpul Sfintei Liturghii un grup de persoane a strigat insulte la adresa Prea Fericitului Teoctist[162]. Era chiar în faţa mea. Cei de lângă mine au început *să-i lovească* pe membrii acelui grup şi *să-i tragă afară* din mulţime.

E oare *bine*? Ce poţi *face bun* în acest mod?

I-am observat pe acei bărbaţi tineri, implicaţi în această *bătaie* şi care erau *oameni credincioşi...*

[162] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Teoctist_Ar%C4%83pa%C8%99u.

Erau plini de *o ură ne-ortodoxă* faţă de aceşti „eretici", „satanişti" sau „posedaţi" (așa îi numeau ei!), care *le-a ieșit pe față* într-o clipă. S-a declanşat în ei...de la *prima clipă* când i-au văzut pe ceilalți manifestându-se anarhic.

Aveau o poftă nebună de *a-i pălmui*. Aversiunea asta *ghiolbană*, necizelată spune multe despre sufletul lor.

Părintele Patriarh putea *să stea de vorbă* cu ei ca să vadă *ceea ce vor*. Dacă i-ar fi chemat la el, poate că lucrurile luau *o altă întorsătură*. Ar fi fost *o lovitură neașteptată* pentru aceștia, dacă acolo, în mijlocul slujbei, i-ar fi lăsat să vorbească 10 minute...pentru ca să spună ceea ce *au pe inimă*. Și în 10 minute...toată lumea înțelegea dacă au *motive serioase* sau *aiurea* pentru care au țipat. Ar fi fost *un final pedagogic* de mare finețe.

Violenţa nu aduce *rezultate pozitive*.

Ne frichinim *prea mult* la slujbe. Ne plimbăm, ne răsucim, vorbim, privim în toate părţile datorită *nelinişții interioare* de care suferim.

Demonii ne fac *instantaneişti*, febrili, prea febrili.

Stăm în faţa televizorului şi a computerului şi *uităm de noi*. Trăim de parcă *am visa*.

Demonul de la amiază mă asaltează mai ales când am stocmacul plin. Mă aprind, vreau să privesc imagini obscene, vreau să stau tolănit sau în poziţii sexuale fără a face sex.

Neliniştea îmi aruncă orice rugăciune tihnită, cursivă. Demonii poftei m-au învăţat *să mă atragă* revistele şi filmele pornografice, spunându-mi că aşa arată „libertatea".

Uneori *privesc* imagini obscene şi e ca şi când *nu le-aş privi*. Alteori ele *mă aprind*. Uneori mă laud din slavă deşartă. Mint pentru ca să par „interesant".

Discuţiile vreau să-mi umple uneori *golul interior* dar nu pot. Invidia, acest demon mă luptă uneori, faţă de persoanele care stau pe lângă mine.

Suntem *indiferenţi* şi ne place *să desconsiderăm*.

Însă, în mine, sub toate aceste *nenorociri interioare* stă *o profundă pace*. Nu e *uşor de exprimat* această *pace abisală*, duhovnicească.

Nu mă decid *uşor*. Nu-mi place *să risc* şi nici *să muncesc*. Sunt un mare leneş, un escroc, o puşlama.

Astăzi a fost cald. Multă lume la Sfântul Dimitrie. O, cât de delicaţi trebuie să fim!

Ajută-ne Prea Curată Maică şi ne miluieşte!

Întâlnim oameni în mod providenţial. Sunt cei de care *avem nevoie*. Sunt oamenii prin care Dumnezeu *lucrează* mântuirea noastră.

Adâncirea în rugăciune e *forţa* vieţii duhovniceşti, respiraţia ei.

Astăzi sunt *denigraţi* Sfinţii de mulţi dintre teologii noştri. Mă doare acest lucru. Se spun multe *neadevăruri* despre Sfinţi și prea puțini *îi apară* în fața denigrărilor de tot felul.

*

P*rimitivus* (adj. 3) = primul (ca dată), primul-născut, nou-născut.

Deci a vorbi despre *primitivitate* nu înseamnă a vorbi despre *un stadiu de sălbăticie* a speţei umane (ca în *teoria evoluției*), ci a vorbi despre *primii oameni*, despre Protopărinţii noștri Adam și Eva.

*

Cor, cordis = inimă. Inima e *un cor*, e *o adunare* a lui Dumnezeu şi a întregii lumi *în mine însumi*.

Dumnezeu şi lumea *se regăsesc* în mine. Eu îi adun, adun tot. Unesc, unific sau în mine sunt toate *împreună*. Toţi dintr-un cor trebuie să fie *la unison*, să cânte *acelaşi cântec*.

Dacă din mine fac *un cor*, o simfonie prin harul Duhului Sfânt, atunci pot *să rezonez* cu alte *armonii personale*.

Eu mă adun împreună cu fraţii mei în jurul Sfintei Euharistii. Hristos ne adună pe toţi la Sine, pentru ca să ne *unească* cu Sine şi toţi să devenim *un cor*, o singură *inimă*.

„*Sus* să avem *inimile*!”, îl auzim spunând pe preot.

Trebuie să le avem *sus*, pentru că *sus* e inima noastră, la El, la Domnul, Care a făcut din noi *un cor*, o unitate (unity) prin Duhul Său. Tatăl, în Hristos, prin Duhul, *ne uneşte* pe unii cu alţii şi *nu ne desparte*.

Sfânta Biserică e *armonia* în care toate individualităţile *se unesc*, se *intersectează*.

Dacă vrem *să stăm* în Biserică trebuie *să renunţăm* la ideile care *ne despart*, care *ne înstrăinează* pe unii de alţii.

Uneori suntem acuzaţi că doar *teoretizăm* unitatea Bisericii dumnezeieşti când, de fapt, *ea nu există*. Cei care ne acuză de acest lucru vor ca această *unitate*, frăţietate dintre noi să se producă *de la sine*, spontan, fără nicio *bază de credință comună* şi ca ceva evenimenţial, *pur harismatic*.

Privind la evenimentul Cincizecimii aceştia doresc să aibă *o racordare asemănătoare* cu Prea Curata Treime încât să se producă *o schimbare radicală* în ei.

Însă nu pot accepta că Cincizecimea a fost *o umplere a inimii* foarte mult *aşteptată* şi *pregătită* de intimitatea cu Domnul a Sfinţilor Apostoli.

Astăzi trebuie să creşti la modul personal în înțelegere și viață sfântă, să ai *o verticalitate* anume pentru ca să te poţi *uni* cu ceilalţi în Sfânta Biserică.

Dacă fiecare creştem în Dumnezeu, în unirea în discuţii şi în viaţa de zi cu zi, ajungem cu timpul şi la *o unitate vie* între noi, care *înaintează* mereu.

Însă faptul că mie îmi place *să-l învăț* pe fratele meu, fără ca să mă las *învăţat* de Dumnezeu, nu mă ajută *nici pe mine* şi *nici pe el*. Cu erudiţia mea eu pot *să-l bulversez* sau *să mi-l fac ucenicul meu*. Însă, prin asta, el poate *să nu fie* și nici *să ajungă ucenicul lui Dumnezeu*.

Dacă eu nu îl aduc pe el *la Dumnezeu*, ci *la mine*, la *cât de special* sunt eu, nu vom ajunge niciodată *să fim una*. Dacă eu îl fac pe el *să-mi semene* şi nu *să-i semene lui Dumnezeu* la un moment dat *va simţi inconsistenţa* vieţii lui.

În Dumnezeiasca Biserică Ortodoxă trebuie să scapi de *răul din tine*, de tine, *cel vechi*, pentru a discuta *pe baze noi* cu ceilalţi. Oricât de *erudit* aş fi eu, dacă nu-mi trăiesc viaţa *ortodox*, nu pot să spun *mai nimic concret* despre *viaţa mea* şi, mai ales, despre *viaţa ortodoxă*.

Pentru mine, *Biserica Ortodoxă* e *singura Biserică*, e *Biserica lui Dumnezeu*. Dacă eu, principial, *mă dezic* de învăţătura Bisericii atunci viaţa mea nu mai are *niciun sens*.

Unirea dintre noi e *reală* atâta timp cât eu am *o relaţie vie cu Hristos* şi cât relaţia mea cu membrii Bisericii devine *o prietenie* şi *o frăţietate în Hristos*.

La Dumnezeu vin *cu cât am prins eu* din El şi din ceilalţi şi din tot ce există. Domnul mă primeşte cu *măsura mea*, cu râvna mea, cu înţelegerea mea, cu neputinţele mele.

El nu-mi impune *un etalon* pentru ca să fie *intim* cu mine. Omul de lângă mine însă îmi cere *standarde*. Însă

Dumnezeu nu vrea *să mă compare cu nimeni*. El mă ia *aşa cum sunt*.

Ne-am fi aşteptat ca Dumnezeu să fie *mai exigent* decât omul dar El este *iconomic* cu noi.

Există *ispita* aceasta, în unele cercuri ortodoxe*, de a fi comparat cu toţi Sfinţii* pentru ca să te facă *prietenul lor*. Vor să ai *toate* virtuţile posibile, să înglobezi *toate singularităţile* Ortodoxiei. Dar odată cu asta să fii *tu însuţi*, din *România*, care *ai* sau *nu ai bani* şi al cărui trecut *să fie foarte real*. Vor să fii *ca toţi Sfinţii* dar să nu le ceri şi lor *să fie ca toţi Sfinţii la un loc*.

Putem *să ne sfinţim viaţa* astăzi? Da, nimic mai uşor! Pentru că Dumnezeu îmi cere *să cuprind toate* pe cât *pot* eu.

Harul lui Dumnezeu nu vine în noi pentru că *am epuizat* toate virtuţile posibile şi toate eforturile ascetice, ci pentru că *am dorit să fim cu totul* ai lui Dumnezeu. Harul Duhului Sfânt vine *să mângâie* o inimă plină *de vâlvătaie*, o inimă *încinsă* de dragoste, de avânt, de *dorinţa de împlinire*.

Când ne rugăm şi cerem să vină harul Mângâietorului, atunci cerem, de fapt, ca harul Duhului Sfânt să vină *să ne liniştească* şi *să ne tempereze* emoţiile, dragostea, aşteptările şi, în acelaşi timp, *să ni le potenţeze*.

El vine şi ne spune că dragostea noastră trebuie să fie *mare* şi *dogoritoare* şi pentru *toţi* şi *toate* dar, în aceleşi timp, ne spune că trupul nostru, inima noastră de atâta *incandescenţă* poate lua foc, se poate *îmbolnăvi*.

Harul Său nu ne face plini numai de *voluptate dumnezeiască*, şi de *curăţia unei simţiri subtile* şi *atente*, ci şi de *discernământ*, de *precizie sentimentală* şi *ideatică*, de o privire necruţătoare asupra *monştrilor patimilor* din noi înşine.

Şi când vine El, Duhul Adevărului, prin harul Său vine şi mă umple de pace, de *o siguranţă plină de griji cuvioase*, de *o nestăvilită bunătate* şi *candoare*, pe care simt *să o revărs* peste ceilalţi, să *o împărtăşesc* celorlalţi în simţirea acută a smereniei mele, care vine din conştiinţa *abundenţei harice* care nu-mi aparţine.

Mă simt *bogat* dar nu mă confund cu *izvorul bogăţiei* mele. Am conştiinţa, conştienţa a ceea ce *este* în mine, a harului Duhului. Dar nu pot spune că El *a venit* pentru că *eu merit* sau că El a venit pentru că *sunt special* în comparaţie cu alţii.

Eu nu mă simt *special*.

Eu nu îmi arog *drepturi*, *calităţi*, *demnităţi* sau *onoruri*.

Ca să fiu *cu El* sau *în faţa Lui* eu sunt *un vierme*, *un nimic*, *un întuneric*, *o putreziciune*.

În faţa Lui eu sunt *un nimeni personal*. Şi tocmai pentru că sunt *aşa*, El *se gândeşte la mine* şi vrea *să fie în mine*, prin harul Său, pentru că eu *nu vreau să fiu al meu* în faţa Lui, ci *al Lui* în faţa Lui şi să fiu în mine *cu El*, în mod *deplin*, *conştient*, *asumat* şi *liber*.

Mă simt *liber*. Din ce în ce *mai liber*...De ce? Pentru că El mă învaţă că libertatea *nu se revendică*, nu se *fură*, nu se dă *cu forţa*, ci *se acceptă ca un dar*.

Libertatea mea Însuşi Dumnezeu mi-a făcut-o *dar*, surpriză, cadou.

Eu nu ştiam că libertatea poate fi *aşa de frumoasă* şi că ea întrece orice *basm*, orice aşteptare, orice gând. M-am pomenit că trăiesc într-o *lărgime neînchipuit de frumoasă*, în care totul îmi e *nou*, incalculabil de nou.

Trăiesc în acelaşi apartament, mănânc acelaşi fel de mâncare, beau aceeaşi cafea dar nu mai sunt *acelaşi om*.

Tot ce *intră* în mine şi *se degajă* din mine poartă simptomatologia acestei libertăţi *extrem de neconforme* cu libertatea legislativă sau socială.

Stau parcă *pe loc* şi nu mai simt *scurgerea* timpului. Inima nu-mi mai *palpită* ca altădată. Chipul lumii acesteia *mi se transfigurează* de la sine, pentru că simt cum intru într-un *ritm al tăcerii atemporale*.

O tăcere interioară abisală inexprimabilă de care *nu mă mai satur*.

Aud, bineînțeles, claxoanele maşinilor, zarva străzii, insultele unora sau ale altora...Însă inima mea e *în pace*. Nu sunt deranjat în această *pace adâncă* a fiinţei mele.

*

O slujbă romano-catolică e una *fadă*. Singurătatea fiecăruia e *întreţinută* de singurătatea statuii Fecioarei, această *bătaie de joc* la adresa Prea Curatei Stăpâne.

Am fost aseară la Bărăția[163] şi am privit *în mod atent* locaşul. Doi Îngeri, aproximativ *bizantini*, stau în faţa statuii

---

[163] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Biserica_B%C4%83r%C4%83%C8%9Bia_din_Bucure%C8%99ti.

Fecioarei iar pe tavanul boltit e *Mielul crucificat*, acest *simbol* al Mântuitorului *interzis* din punct de vedere canonic.

Hristos stă *numai la intrare*, în partea stângă şi e *în agonia Crucii*.

În medalioane mici sunt prezentări ale Calvarului dar niciodată nu apare în faţa credinciosului romano-catolic Hristos Cel înviat, *Hristosul bucuriei*.

Orga cântă jalnic. Credincioşii se salută la un moment dat dar ei nu se cunosc unii pe alţii, nu-şi cunosc nici măcar numele. Rugăciuni fără rugăciune. Euharistie fără harul Sfântului Duh.

În aer am simţit *o mulţime de demoni* şi ei îmi asaltau inima cu frenezie, crezând că m-am apucat de *dorințe extraeclesiale*.

O, dacă ar fi *percepuţi* acei demoni de credincioşii care *se adună* aici!...

Preotul le cere să-şi spună dorinţele *în tăcere*...Iar eu m-am rugat *să-şi vină în fire* aceşti oameni şi să se dărâme această *cloacă blasfemiatoare* şi *trufaşă*, pentru că Biserica lui Dumnezeu are nevoie ca toți *să fim una* întru ea.

Predică slabă. O astfel de predică, la noi, nici nu ar fi fost *ascultată* de cineva.

Oficiantul spune că *unirea Bisericilor* se va face *la nivelul credincioşilor* iar nu *de sus*.

O atmosferă goală, neduhovnicească.

Bucuria prezenţei harului lui Dumnezeu lipseşte şi nu mai mă miră nebuniile pe care le scriu despre credinţa ortodoxă.

Preoţii lor, aceşti *falşi preoţi*, sunt comedianţii care *îşi bat joc* de adevărurile dumnezeieşti.

Numai pentru ei este *potirul*, pe când ceilalţi primesc doar *cercurile de azimă*.

Privind cu duhul meu această *jalnică adunare* am înţeles, cu cutremur, cu frică mare, încă o dată și pentru a nu știu câta oară ce *dramă colosală* este *să stai departe* chiar şi pentru o singură secundă de *adevărul total* al Bisericii Ortodoxe și de *harul* Prea Curatei Treimi care inundă toate.

Acolo unde numai este *El* e moartea, e singurătatea, e *un gol înspăimântător*. E Iadul care *ne râde în față* în mod *sălbatic*...

*

Despre *puterea pe care o luăm* prin Sfântul Botez găsim referinţe şi la Sfântul Marcu Ascetul.

O eventuală *Teologie Dogmatică Ortodoxă* pe care aș începe s-o scriu se poate extinde foarte mult, datorită materialului patristic abundent, dar şi academic la fiecare capitol tratat.

Se pot face trimiteri şi nuanţări numeroase pentru că dogmele credinţei sunt *inepuizabile* iar tratarea lor s-a făcut în decurs de două milenii *în tone de cărţi.*

*

În Sfântul Botez, Hristos vine în mine şi rămâne în mine prin harul Său, fără să se despartă de Tatăl şi de Sfântul Duh, pe când în Taina Sfintei Mirungeri se pogoară Sfântul Duh, prin harul Său, fără să se despartă de Fiul şi de Tatăl, lăsându-mi cerurile deschise pentru *vedere dumnezeiască*, pentru *înaintare veşnică în lumina necreată.*

Apoi Îl primesc pe Însuşi Hristos, plin de Sfântul Duh, ca mâncare şi băutură cerească, Euharistie Preasfântă nedespărțită de persoana Sa divino-umană, pentru că fără El nu pot face nimic *bun*, nimic *curat*, nimic *autentic*.

Cele trei Sfinte Taine *mă introduc* în Împărăţia lui Dumnezeu. Ele mă pun *să stau la masa* lui Dumnezeu.

Ele *mă unesc*, prin har, cu El şi *mă fac să trăiesc* cu El şi *în El* tot timpul, rugându-mă pentru *o iubire veşnică* a Lui, pentru *o trăire veşnică* a infinităţii Sale.

*

Astăzi, la predică[164], un coleg din anul al IV-lea[165], a spus că viaţa a fost asemănată cu *un pod* de un scriitor anume.

---

[164] Eram *Masterand în Teologie* la acea dată...

[165] Studenții la teologie fac o tentativă de *practică predicatorială*...adică spun, odată în studenția lor, o predică adânc *studiată* și *discutată*. Și asta pentru că, *încă* nu dăm prea multă importanță *predicii* în cultul ortodox...

Pe pod nu-ţi poţi face *casă*. Acolo te simţi *în trecere*, spre veşnicie. Podul pe care trec, *viaţa mea*, se va sfârşi. Ceea ce începe după această *trecere* este *fără de sfârşit*.

*

Cu fiecare nou *lucru înţeles* tu mori încă o dată pentru ceea ce tu erai, mori *din nou* trecutului.

Trecutul e *depăşit continuu* în noi înşine. Fiecare *dezlipire* de o patimă e *o moarte* a omului vechi din noi, e *o vindecare* de o boală. Continuu eu mă recunosc *a fi altul*.

Cel de ieri, eu, cel de ieri *nu mai există*. Am *murit* pentru mine, pentru conştiinţa mea.

Dacă Sfântul Botez e *o renunţare la mine*, cel vechi, atunci fiecare *renunţare* la mine, cel vechi este *o renunţare* care o continuă pe cea *batismală*.

Atunci, eu am renunţat la tot ce mă *separa* de Dumnezeu. Și pentru că *am făgăduit* să fiu *unit* numai cu El, renunţarea la ceea ce *e greşit* din mine se înscrie pe linia *împlinirii* acestei *făgăduinţe iniţiale*.

Asceza mea e astfel *o ţinere a cuvântului* faţă de Hristos. Eu îmi ţin *promisiunea* făcută în acea zi lui Hristos.

Când arunc tot răul din mine, când recunosc că ceea ce sunt eu nu e *bun*, atunci *vin şi mă afund* în Moartea Domnului pentru a învia întru Învierea Lui.

Lângă cristelniţă mă văd *un om pocăit*, un om care se recunoaşte *învins*. Recunosc că Hristos – asta *în faţa apei* Sfântului Botez – e singura mea *salvare*, mântuire, împlinire a vieţii mele.

Mă dau Lui *cu totul*.

Afundarea mea în apă, de trei ori, înseamnă *moartea mea*.

M-am născut *mort* pentru ca *să mor iarăşi*.

Astfel de predici, ale studenților, într-o Biserică numai pentru ei...ar trebui să fie *la ordinea zilei*...Și nu numai *predici*...ci și *conferințe*, *prezentări*, *expozeuri*...care ar trebui *orchestrate* de către facultate.
În acest fel, studenții, masteranzii, doctoranzii s-ar forma în mod real ca *vorbitori* și *scriitori* și nu am mai trăi penibilul situației de a-i vedea vorbind și scriind *îngâlat*, fără *personalitate*, fără *marcă* în fața unei adunări de credincioși, la televizor sau în lucrări scrise.

Moartea această *tainică* cu Hristos însă îmi aduce *viaţa veşnică*, învierea.

Sunt scos, ridicat din apă *de trei ori*. Sunt botezat în numele Prea Sfintei Treimi.

Mă afund *în ascultarea* de Dumnezeu şi *în iubirea* Lui. Îmi găsesc *moartea pentru lume* în *învierea întru Duhul*, pe care Îl găsesc *în apă* şi *prin apă*, prin *intermediul* apei, căci El *Se pogoară de sus*...

O, Doamne, ajută-mă să scriu *despre* şi *spre* slava Ta! Ajută-mă să scriu despre cele pe care Tu *mă înveți zilnic*. Dă-mi să mă văd și să Te văd, Bucuria și Pacea întregii zidiri, căci numai Tu ești bucuria și viața mea, Prea Frumosule, Doamne!

*

Fericitul Dumitru spune în p. 87, că Sfânta Spovedanie „este *o Taină a comuniunii intime* şi *sincere* între *penitent* şi *preot*"[166].

E *adevărat* asta! Însă cu amendamentul, înțeles de la sine *pentru el* dar nu și pentru mulți dintre *noi*: să fie vorba despre *doi oameni duhovniceşti*, unul care *se spovedește* și altul care *ascultă spovedania* ca preot duhovnic.

Cum poate fi *sincer* un om într-o clipă, dacă nu e *sincer* în orice clipă?

Mai rămâne întotdeauna *un rest*. Pleci *cu durere în suflet* uneori, pentru că preotul nu e *atât de sincer cu tine* sau *nu poate să te înţeleagă*.

De ce nu e *sincer*? Pentru că *nu vrea să fie sincer*.

De ce nu poate *să te înțeleagă*? Pentru că *nu are experiență* de viață și duhovnicească, teologică, culturală, filosofică, istorică, comportamentală, psihologică etc.

Mai mult decât în oricare altă Taină a Bisericii noastre, în Taina Sfintei Mărturisiri *carenţele preotului* apar *în toată urâţenia lor* în faţa credincioşilor.

Toată *mințirea de sine* și *înălțarea gâtului preotului duhovnic* cad în faţa *ochiului atent* al penitentului.

---

[166] Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 3, ed. a II-a, Ed. IBMBOR, București, 1997.

Harul preoţiei nu îţi conferă *o sfinţenie automată* şi nicio *cunoaştere absolută* a sufletului omenesc.

Sfinţenia cu care *te îmbracă* harul lui Dumnezeu și *te pune* în odăjdiile sfinte sau, mai bine-zis, *înălţimea duhovnicească* pe care trebuie să o ai ca preot nu e numai *gratuitate* din partea Sa ci şi *un efort de zi cu zi*.

Trebuie să fii *absolut sincer întotdeauna* în inima ta pentru ca *să comunici intim cu cineva*.

Uneori ne lovim de *pereţii reci* ai sufletului preotului şi suntem *dezamăgiţi la culme*.

Nu e de ajuns *să încerc* să fiu sincer *câteva minute*, numai în timpul mărturisirii şi asta, mai mult ca *un obicei exterior*.

Trebuie să fiu sincer *mereu* şi *intim* cu toţi, pentru ca cei care se mărturisesc la mine ca preot, să fie *sinceri* şi *intimi cu mine*, *acum*, când *se spovedesc* dar şi *în afara mărturisirii*.

Mulţi dintre preoţi înţeleg greşit rolul lor de *duhovnici*, pentru că nu ştiu *cum arată viaţa sfântă* în Hristos.

Oamenii vin de la mulţi duhovnici *panicaţi*, *teribilizaţi*, *anulați* ca personalitate. Am cunoscut oameni cărora li se *anulaseră* personalităţile de către unii duhovnici și ajunseseră niște fricoși *ca frunza de plop*, care se agită mereu, în orice adiere de vânt sau fără nicio *inițiativă* și *plan propriu*. Și pentru că nu îşi cunosc mulţimea patimilor şi a neştiinţei lor, acești duhovnici *îi îmbolnăvesc* şi mai mult pe alţii.

Dacă duhovnicul nu e *cel mai bun*, *cel mai iubitor* şi *înţelegător om* cu care discuţi, atunci în loc să fii *vindecat* eşti, mai degrabă, *omorât mişeleşte* de sfaturile lui.

Sinceritatea sfinţeniei nu e *o sinceritate formală*, inclusă *de ochii lumii* în cadrul Sfintei Taine a Mărturisirii.

Mărturisesc *cu durere* dar şi cu dorinţa de *a întâlni un astfel de om Sfânt*, că nu am găsit până acum *un duhovnic sensibil* şi *tandru* ca harul lui Dumnezeu, adică *atât de atent* şi *de priceput* în *a discuta cu tine* şi în *a-ţi vorbi*, aidoma prezenţei harului lui Dumnezeu care te alină, te mângâie, te face să zâmbeşti mereu.

O, Doamne, avem nevoie de *duhovnici Sfinţi* şi nu de *cititori ursuzi*, *filosofi* sau *moralişti*!

Mulţi dintre ei citesc cărţi sfinte, sfintele canoane, se împărtăşesc adesea, constant mai bine-zis, dar nu ştiu *cum* să le vorbească oamenilor, *ce* să le spună.

Ce să faci cu duhovnici *ignoranţi* sau, dimpotrivă, cu duhovnici *eminenţi* dar care *nu Îl simt* pe Sfântul Duh, *prin*

harul Său, în fiinţa lor? Ce să faci cu zeci de mii de informaţii *fără dragoste* și *fără discernământ*?

Dacă observăm modul cum se fac astăzi *mărturisirile de păcate*, majoritatea lor, rămânem doar cu gustul amar *al curiozităţii* preoţilor dar nu şi cu *vindecarea* sufletelor.

Şi aceasta, pentru că poţi *să ajuţi ca duhovnic*, când ai ştiut mai întâi *să te ajuţi pe tine*. Poţi *vindeca* pe alţii dacă *te-ai vindecat* pe tine însuţi.

Nu e de ajuns doar *să-i ierţi* pe cei pe care îi spovedeşti...*Duhovnicia* e cu mult mai mult decât *iertarea* lor, pentru că e *prietenie* și *iubire sfântă* față de ei, *purtare a lor tot timpul* în inima ta, *candoare* și *bine înmiresmare a feței inimii lor* cu adevărat.

Păcatele sunt *iertate*, fără îndoială, la fiecare mărturisire, pentru că *le iartă* Dumnezeu prin harul Său.

Dar patimile, regretele, singurătatea şi neînţelegerea, neiubirea celor care vin să se spovedească sunt *vii* şi *rămân vii* în acei oameni.

Care duhovnici *vindecă* tot ceea ce trece *dincolo de iertarea păcatelor*, iertare care e *darul lui Dumnezeu* și nu meritul nostru?

Sunt încredinţat că mulţi ştiu *ce spun eu acum* şi au *acelaşi regret* ca şi mine, chiar dacă vor citi aceste rânduri și după *zeci de ani*.

Uităm că noi, ca duhovnici, suntem *slujitorii* lui Hristos şi că nu trebuie *să-L înlocuim* pe *El* cu *noi*, ci menirea noastră e *să îi ducem pe toți la El*, ca El *să-i învețe* ce e bine, pe fiecare în parte, după cum dorește.

De ce? Pentru că *nu noi* ne-am răstignit pentru ei, pentru acești credincioși care vin la noi și se spovedesc, ci *El*, Singurul Iubitor de oameni...

Deşi El e *de faţă*, noi credem că suntem *mai importanţi* şi *mai folositori* ca El, Care ne iartă toate.

În loc ca duhovnicul să fie *Părintele cel bun*, cel *iubit din toată inima*, la care *vii cu dor*, ajungem să fim *tăietori în carne vie*, dictatori, jefuitori ai fiinţei altora, ai seninătăţii şi păcii lor.

În loc *să îmbrăţişăm* durerea, să *o sărutăm* prin rugăciunea noastră, dimpotrivă noi *o mărim*, o facem să fie *şi mai greu* de purtat.

*

Un pui de găină avea piciorul deformat, stâlcit. Un om poate să nu aibă o mână, un picior, poate să fie trist, poate să vrea să se sinucidă.

Dar chiar dacă vrem ca toate lucrurile *să ne bucure*, vom întâlni şi lucruri care *ne vor întrista*, care ne vor provoca *dureri*, lacrimi.

„Învăţătorule, cine a păcătuit; acesta sau părinţii lui, de s-a născut orb?" Și Iisus a răspuns: „Nici el n-a păcătuit, nici părinţii lui, ci ca să se arate *în el* lucrările lui Dumnezeu"(In. 9, 2-3, ed. BOR 1988).

Dacă priveşti un pui de găină deşelat, cotonogit sau un cerşetor aproape epuizat, să nu te miri, să nu te indignezi, să nu huleşti, ci să consideri că ai în faţa ta *o imagine a propriei tale fiinţe* adânc *îmbolnăvite*.

Dumnezeu vrea să ne arate lumea, să ne arate cât de *frumos* este El în tot ceea ce există. Şi noi trebuie *să acceptăm* invitaţia Sa la atenţie.

Ne înconjoară o frumuseţe *uluitoare*. Munţi înalţi, răcoroşi, păduri cu multă umbră, dealuri pline de verdeaţă, de flori, gâze, mii de gâze, gângănii de tot felul, şi animale şi păsări atât de diferite şi aer când mai răcoros, când mai cald, şi dimineţi cu un soare roşu, mare, şi ape, izvoare repezi, cu peşti mulţi…O frumuseţe *impunătoare*, unică!

Dar alături de această *frumuseţe* a lui Dumnezeu, „frumuseţea" noastră e plină de desfrânare, de beţie, de infatuare, de certuri.

Scandaluri la tot pasul, copii care se droghează, femei care se prostituiază, hoţie, invidie, drăcuituri la tot pasul, multă apostazie şi necredinţă, multă laşitate, multă depravare.

Şi când am predicat ultima dată, am înţeles că trebuie să pierzi mult timp pentru ca *să se prindă* în inimile oamenilor anumite *idei*, anumite *doruri sfinte*.

M-am grăbit şi am greşit în unele detalii. Iartă-mă, Doamne! Ne trebuie *multă atenţie* când vorbim întru numele Domnului.

Cum putem *convinge* un om „tipicar", care crede că *face totul bine* dar care, în realitate, ştie *prea puţine lucruri*?

Cum convingem un om *analfabet*, dacă el înţelege *deformat* unele lucruri ale credinţei?

Când facem metanii, dacă avem haine largi pe noi, înţelegem că metania e *o plutire*, e ca *un zbor liniştitor*.

Patima te sfredeleşte. Pofta păcatului...

Curiozitatea e, pentru mulţi, *mai puternică* decât *dorinţa păcatului*.

Imaginile desfrânate par *o „odihnă" a sufletului*, dar ele sunt *o dezertare fără ruşine*.

Mânia repezită e, mai mereu, o dorinţă de *a da sfaturi „competente"*.

Am citit că Sfântul Luca – medicul savant al Rusiei – a predicat peste 1000 şi ceva de predici şi că opera lui de vreo 700 şi ceva de predici (care au rămas în scris) e pusă în 12 volume.

Cât efort, Dumnezeule Mare!...

Predica e *o mare epuizare* dar şi *o mare dragoste*.

Vreau să ştiu *mai multe* despre Sfinţii noştri, Doamne şi ajută-mă să mă mântuiesc şi eu, păcătosul!

*

Ultima dată când l-am văzut pe Învăţătorul[167], l-am întrebat despre *cât de singur* a fost el toată viaţa. Și mi-a spus lucrul înspăimântător, că până să-l întâlnesc eu – din mila Domnului – *nu l-a crezut nimeni* şi *n-a vorbit nimeni serios cu el*. A trebuit să aştepte *70 de ani* ca să-i vorbească cineva *în mod cinstit* şi *din toată inima*.

---

[167] Pe Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, a cărui operă e *în patrimoniul nostru* și din care am publicat deja 7 volume din *Operele sale complete*:
vol. 1: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/03/03/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-1/;
vol. 2: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/04/12/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-2/;
vol. 3: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/05/06/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-3/;
vol. 4: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/05/30/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-4/;
vol. 5: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/06/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-5/;
vol. 6: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/27/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-6/;
vol. 7: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/30/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-7/.

E chiar atât de greu *să fii cinstit*? E chiar atât de greu *să fii sincer*?

Gianina [Picioruș] îmi spune la fel: că *nimeni n-a fost cinstit* cu ea, până nu *m-a cunoscut pe mine*.

Sinceritatea pe care am pierdut-o *se răzbună* împotriva noastră şi rămânem *singuri*.

Acum câteva zile am recitit din cărţile depravării mele literare şi mi-a fost silă, groază de mine, de cel de atunci.

Blasfemiile, infatuarea, desfrânarea şi nebunia acelor zile au rămas în urmă. Nu mai mă *recunoşteam* dacă nu le-aș mai fi citit. Nu mai ştiam cum arăt.

Doamne, tu ai fost *atât de bun* cu mine!…

Sunt și multe *lucruri bune* scrise atunci, pe care nu le-aș mai fi putut scrie pe urmă (pentru că toate sunt *la vremea lor*)...dar și multe de care *mă dezic cu totul*. Dacă e să le mai recalculez...voi face *o triere* a scrierilor mele literare...sau le voi prezenta *doar parțial*[168]...

Pentru mai bine de 10-15 minute l-am ascultat pe Părintele Constantin Galeriu vorbind la radio. Glasul lui, cuvintele lui sunt un izvor viu: *izvor duhovnicesc*.

Vorbeşte în harul Duhului Sfânt, întru care şi trăieşte. Nu am reţinut multe lucruri, aproape nimic – predicile lui trebuie *să le notezi*, să le *aprofundezi* la cuvinte și propoziții – dar mi-a rămas *unicitatea* lui în inimă şi în urechi, *impresia puternică a prezenţei* sale, *blândeţea* şi *maiestuozitatea prezenţei sale duhovniceşti*.

Vorbea despre pogorârea Sfântului Duh. Și a vorbit mult scriptural. A citat din memorie şi are o memorie *colosală*.

Când l-am auzit pe Fericitul Dumitru Stăniloae predicând – la fel – parcă timpul *se oprea pe loc* şi numai el, Predicatorul, era glasul care *ne ţinea în palmă sufletele*.

Pe Fericitul Dumitru nu l-am auzit *pe viu*, ci după *o înregistrare*.

Pe Părintele Constantin l-am auzit pe viu: a predicat o oră şi cincisprezece minute, în duminica în care eu am fost la Biserica Sfântul Silvestru, la Biserica sa. Mi-am luat notiţe. Le am pe un caiet mare.

Predicatorii lui Dumnezeu sunt *rari* şi de aceea bucuria e mare, *prea unică*.

---

[168] Proiect pe care l-am început în anul 2010 și din care am finalizat primele două volume din *Opere alese*: vol. 1: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/12/12/dorin-streinu-opere-alese-vol-i-2010/
şi vol. 2: http://www.teologiepentruazi.ro/2011/01/07/dorin-streinu-opere-alese-vol-2/.

Cineva mi-a vorbit despre copiii ei *avortaţi* şi am decis *să mă rog* pentru ei. Le-am dat la toţi câte *un nume* şi *i-am pus pe pomelnic*. Am simţit că Dumnezeu e *de acord* cu acest lucru. Iartă-i, Doamne, pe ei şi pe noi şi ne miluieşte!

Cândva am văzut cum o picătură din Sfântul Sânge a căzut din Sfântul Potir pe cimentul soleei. Nu i-am spus preotului, pentru ca să nu-l *îndurerez* şi nici *să-l pun într-o situaţie jenată* în faţa enoriaşilor săi. Iartă-mă, Doamne şi ne miluieşte!

Multe dintre *păcatele* şi *gândurile rele* ale oamenilor Sfinţii Părinţi le-au pus sub tăcere, pentru ca să nu se mai *răspândească* astfel de *mizerii satanice*. Importantă nu este această *satanologie* ci *amănuntele îndumnezeirii*.

*

Cineva mi-a spus că muntele îi dă *să se smerească* atunci când priveşte *înălţimea lui copleşitoare*, măreţia lui, pe când blocurile şi construcţiile omului *te fac să te îngâmfi*[169]. Are mare dreptate!

În natură, naturaleţea a ceea ce vezi *te umple* de *mulţumire* şi *desfătare interioară*.

Dar privind blocurile Bucureştiului, aceşti *coloşi* la care au muncit atâţia oameni – *anonimi* pentru noi – mă smeresc, îmi dau seama că eu n-aş fi fost în stare să fac *aşa ceva*, să proiectez şi să înalţ asemenea *lucruri trecătoare* dar care au necesitat *multă muncă*.

Nu sunt în stare nici să fac maşini, nici calculatoare, nu pot fugi repede, nu pot să am grijă de un copil cum pot să o facă foarte mulţi, nu pot să rezist patimilor mele, nu ştiu să mă rog, nu ştiu să fiu atent, aproape că nu ştiu să fac *mai nimic cu adevărat* şi nu e *nicio exagerare*.

Neputinţa te smereşte, te face să cugeţi smerit. Orice *înţelegere* a neputinţei proprii te apropie de *firescul* omului.

Doamne, nu ne lăsa să fim *trişti*! Nu ne lăsa *în patimile noastre*! Ridică-ne cu iubirea Ta şi învaţă-ne să avem *frica cea bună*.

Generaţia noastră a fost mult alterată de *moleşeală*, de *un „modernism” prost înţeles*. Cei de acum, cei mai mici decât noi, şi mai mult.

---

[169] Traducătorul de carte patristică Adrian Tănăsescu-Vlas, un prieten *foarte drag* mie.

Cum vor putea să mai fie *canonisiţi* cei de acum pe viitor, dacă nu mai suportă să fie privaţi de *aproape nimic*?

Ne-am învăţat cu *de toate* şi sărăcia duhovnicească, cuminţenia, smerenia ni se par *aiurea*. Fugim după noi înşine dar în mod greşit.

Cei care se dedau la plăceri nu sunt nişte oameni *liniştiţi*, pentru că dorinţa *săturată* printr-un păcat devine şi mai *nesătulă*.

Pofta de a mânca, pofta sexuală, pofta de a te distra sunt nişte *stăpâni drastici*. Nu te lasă deloc. Vor mereu *și mai mult*. Te scufundă şi mai mult în *aşteptări palpitante* şi în *dezamăgire*.

Am citit ieri din jurnalul unui om care acum *e bine*, dar care a avut *o viaţă tare zbuciumată*.

Dumnezeu Se îngrijeşte nespus de mult de noi.

A citi trecutul, urâciunile pe care le-ai făcut e *o mare durere*. E o mare povară să simţi *ce a luat Hristos de la tine*, de pe inima ta şi *câte frumuseţi negrăite* ne-a dat El.

Retrospectiva personală, revederea păcatelor proprii ne face să înţelegem câte *îndură* duhovnicii noştri de la noi toţi.

Când stai la Sfintele slujbe şi trăieşti bucuria lor, frumuseţea şi pacea Duhului Sfânt, simţi că eşti *fericit*.

Fericirea e *foarte simplă*, pentru că e *simţirea lui Dumnezeu*.

În Casa lui Dumnezeu *Îl simţi* pe Dumnezeu şi nu te *îngrozeşti*, ci *te umpli de pace*.

Bucuria cântării ortodoxe nu poate fi *plagiată*. Nu te poate încălzi *crivăţul* şi nici nu te poate răcori *soarele de august*. Dar cântarea ortodoxă e *însăşi săltările inimii credincioase*, strigătul *viguros* al minţii înduhovnicite.

Tot acelaşi bărbat îmi spunea, că Iadul – pentru el – are *la fund* mulţi preoţi, medici şi jurişti, căci ăştia *fac de toate*.

Dar eu *sunt în Iad* şi nu mă bucur ca şi alţii *să fie cu mine*, căci nu doresc ca şi alţii *să sufere*.

Copiii trebuie să fie învăţaţi să aibă *bun simţ* şi să fie *cuviincioşi*. Cred că nu e nimic *mai frumos* ca *un copil smerit* şi *plin de delicateţe*.

Traducerile teologice cer *minte duhovnicească*.

Însă traducerea nu redă decât *sensul propoziţiei* în limba ta, nu şi *înţelesul duhovnicesc* al ei.

Dacă confundăm *traducerea* cu *înţelesul duhovnicesc* al textului atunci *suntem de plâns*.

Am uitat sau n-am ştiut deloc *sensul real* al cuvintelor. Curăţirea de patimi implică şi *vederea curată a înţelesurilor cuvintelor*.

Mă doare când cineva întrerupe o corespondenţă fără a da *nicio explicaţie* şi nu înţeleg de ce nu le place oamenilor *să scrie cinstit*.

Multora le lipseşte *şcoala bunei cuviinţe duhovniceşti* şi *simţirea dreptei comportări în societate*, în comunitate, atunci când *fac o vizită* sau când sunt *într-un grup* mai mic sau mai mare. Carenţe enorme...

Şi *mofturile* sunt mai multe decât *dorinţa bună*, cea după Dumnezeu.

Din *PSB* 15, p. 130, aflăm că „Isaia (e) din Amos”. Adică faptul că tatăl Sfântului Isaia Prorocul e Sfântul Amos Prorocul.

Ajută-mă, Sfinte Amos, să înţeleg până la sfârşit cuvintele tale și să comentez întreaga ta carte după cum am început!

Ce înseamnă μεταφορά? Și dicționarul spune: *transport*; 1. *schimbare* a lunii; 2. *schimbarea sensului propriu* în *sens figurat*.

Μετά înseamnă *împreună cu* sau *după* – printre alte înțelesuri – pe când φορά: încărcătură, recoltă, fructificare, abundenţă.

Astfel, mai presus de *abundenţa de termeni* ai metaforei trebuie să căutăm *adevărul* termenilor ei.

Înţelesul metaforei e *dincolo* de cuvintele ei.

Metafora e *o parabolă esenţializată*.

*

Oamenilor le trebuie *răspunsuri mici* dar *la timpul lor*.

Mulţi cred că au patimi care nu pot fi *curăţite niciodată* dar asta e *o minciună de-a Satanei*.

Mulţi nu ştiu *cum arată* patimile, care este *modul lor de manifestare* dar *vorbesc despre patimi*.

De aceea, din neștiință, mulți mărturisesc la Sfânta Spovedanie păcate pe care *nu le au* sau *nu le fac* şi nu vorbesc despre *adevăratele lor patimi*, despre marile lor patimi, pentru că nici nu le văd, nu ştiu *care sunt*.

Trebuie să-i ajuţi pe oameni *să îşi cunoască patimile*, să *le perceapă*. Şi asta e *foarte eliberator*.

O aleasă prietenă nu înţelegea de ce mai rămâne „un rest" la mărturisire, pe care nu ştie *cum* să-l formuleze. I-am spus că e *alipirea* de ceea ce era ea *înainte* de convertire.

Răspunsul acesta ia produs *o mare bucurie* încât *m-a îmbrăţişat* şi *m-a sărutat pe obraz*.

Și asta, de parcă îi spusesem *lucruri nemaiauzite*.

Însă această bucurie e *reală*, pentru că nu au parte de oameni prea mulți care înțeleg *cum sunt* în realitate *patimile* și *virtuțile*.

Și ei citesc cărțile Sfinților Părinți ca să afle despre *patimi* și *virtuți*...însă le înțeleg *într-o ureche*, pentru că *nu le recunosc*...în mod *punctual*, în ei înșiși.

Problema însă e alta: omul îşi recunoaşte *propriul adevăr* interior, dacă *i-l sugerezi* sau *i-l schiţezi întru câtva*.

Trebuie numai *să îi întâmpini* aşteptările cu argumentele tale...și în asta constă *tot ajutorul duhovnicesc* pe care îl poate primi de la tine ca *Părinte duhovnicesc* sau ca *Părinte duhovnicesc și duhovnic în același timp*.

Fericitul Sofronie Saharov[170] ne subliniază *necesitatea unui limbaj frumos*: „este urât *să nu te înţeleagă* celălalt când îi vorbeşti"[171].

Delicateţea de-a *vorbi pe înţelesul omului*, şi – mai ales – *la înălţimea înţelegerii lui* nu trebuie să o uităm niciodată.

Despre Fericitul Porfirie Bairaktaris[172] acesta spunea că e „*un burduf* plin de Duhul Sfânt"[173]. E o definiţie *minunată* a omului Sfânt!

Cartea aceasta m-a umplut de multă înţelepciune, de delicateţe duhovnicească, de fineţe duhovnicească.

Şi autoarea e *o Maică aparte*...

Am înţeles de la ea – asta privind *ansamblul cărţii*, mai bine zis *printre rânduri* – că dacă *vrei să scrii despre un Sfânt* trebuie să scrii *din mijlocul iubirii* pentru el, după ce toată viaţa ai fost *absorbită numai de el*.

Fericitul Sofronie era *totul pentru ea* şi de aceea a putut să scrie aşa *de delicat*, aşa *de prudent* şi *atât de sincer* despre Prea Cuvioșia sa.

---

[170] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Sofronie_%28Saharov%29.

[171] Dumitra V. Daviti, *Amintiri despre Părintele Sofronie de la Essex*, trad. din gr. de Caliopi Crâsnic, Mănăstirea Piatra-Scrisă, Jud. Caraş Severin, 2002, p. 72.

[172] A se vedea: http://orthodoxwiki.org/Porphyrios_%28Bairaktaris%29_the_Kapsokalivite.

[173] Dumitra V. Daviti, *Amintiri despre Părintele Sofronie de la Essex*, ed. cit., p. 73.

Nu căuta *exclusivismul*[174]. Acesta e *un mare atu* pe care *îl caut* la oamenii Sfinţi: să nu îi iubească doar *pe doi-trei Sfinți*...ci *pe toți Sfinții*. Trebuie să îi avem *pe toţi* în inima noastră. Trebuie să învăţăm *de la toţi Sfinţii* câte ceva. *Monomania* te arată *a fi leneş*, a fi *incapabil de alte aspecte ale sfinţeniei*.

Când Fericitul Sofronie se ruga „lăsa în urma lui *un lac* de lacrimi"[175]. O, Doamne, şi eu nu las în urmă nici măcar *un suspin*!...

Tocmai asta e *diferenţa* între *Sfinţi* şi *oameni netrebnici ca mine*. Ei sunt *minunaţi* iar eu sunt *mai mult decât jalnic*. *Ipocrizia* şi *nemernicia mea* vor fi crunt pedepsite. Vai mie!

Un gest unic: după invadarea Ciprului, o femeie cipriotă vine cu durere mare la mănăstirea de la Essex. Când s-a apropiat de Fericitul Sofronie, acesta „*a îmbrăţişat-o strâns* şi *au plâns împreună mult timp*. Atmosfera aceasta, *duhovnicească* şi *emoţionantă* totodată, a găsit *ecou* în toţi cei ce se aflau acolo, căci *ochii tuturor lăcrimau*"[176].

El *a îmbrăţişat* atunci, pe lângă *o femeie îndurerată*, pe toţi *din neamul ei*, de fapt *întreaga lume care suferă*.

Compătimirea împreună cu alţii te arată *o inimă mare*, o inimă *rănită* de iubirea lui Dumnezeu.

Cei care sunt *ai lui Dumnezeu* nu sunt *insensibili*!

Inima rece, egoistă, inima plină de *asperităţi* satanice, numai ea nu se bucură *cu cei ce se bucură* şi *nu plânge cu cei ce plâng*.

Un răspuns unic: „Dacă sufletul *vrea*, *poate* să fie mântuit"[177]. Și se referea la *sufletele celor adormiţi*...

O Maică din Serbia vine să-l vadă pe Fericitul Sofronie, după ce *îi citise* una din cărţi. Înţelesese faptul că el e *mai mult* decât înţelegea ea sau auzise de la alţii despre el.

Stătea lângă Sfânt la masă şi „vorbeau împreună *încet*. Pe toţi *ne-a uimit* faptul, dar surpriza *a fost la sfârşit*. Când Părintele a binecuvântat rămăşiţele mesei, s-a întors către maică şi *a binecuvântat-o*.

Ea a primit binecuvântarea *cu capul plecat* şi *a încercat* să-i sărute mâna, însă el *a îmbrăţişat-o* iar ea *a căzut în braţele lui plângând*.

---

[174] Idem, p. 77.
[175] Idem, p. 83.
[176] Idem, p. 107.
[177] Ibidem.

Atmosfera era *atât de sfântă*, încât ochii tuturor *s-au umplut* de lacrimi, iar unii *au izbucnit în plâns*.

Înlăcrimat, Părintele *ne-a binecuvântat pe toţi* şi a plecat, lăsând în urmă *tăcere* şi *evlavie*”[178].

Un eveniment *de mare sensibilitate* şi *măreţie duhovnicească*. Maica, plină *de iubire*, stă *smerită* şi *ascultătoare*, cu multă *înţelegere*, înaintea Sfântului.

Acesta *o binecuvintează* după ce *mâncase lângă el* şi nu undeva *departe* de el. Ea *se pleacă* înaintea lui.

Nu stă *ţeapănă*, nu se *îngâmfă*, nu arată *o bucurie frivolă* sau *nesimţită*. Ci, cu capul plecat, primeşte binecuvântarea lui dorind să-i sărute mâna Sfântului.

Acesta e *foarte sensibil*. Înţelege *delicateţea* sufletului ei şi faptul că *delicateţii* trebuie să îi răspunzi *cu delicateţe*.

În loc *să accepte nepăsător* sărutul ei, ca ea să-i sărute mâinile, el *o îmbrăţişează* pe această Maică, care se simţea *atât de bucuroasă* dar şi de *nevrednică* ca *să stea* înaintea lui şi *să primească* iubirea lui.

El *o îmbrăţişează cu multă înţelegere* şi *iubire* iar ea *îi cade în braţe plângând*. Cade în braţele lui, fiind *răpusă* de atâta iubire, de *atâta înţelegere* a sufletului ei şi a omului, *oricare ar fi el*.

Nu e *un gest teatral*, un gest de *curtezană italiană*.

Gestul acestei Maici arată cum e *adevărata dragoste* şi *înţelegere* pe care trebuie *să o avem* pentru Sfinţii lui Dumnezeu. Sfinţii lui Dumnezeu trebuie *ascultaţi în tăcere* şi *urmaţi fără semne de întrebare*.

Nu trebuie să vii *cu ifose de mare intelectual* la ei.

Nu trebuie să te arăţi *mai frumos* şi *mai deştept* decât toată planeta.

Ci trebuie să vii cu *o firească stare interioară*, aşa cum *eşti tu*, cel adevărat şi, mai ales, să fii *delicat* şi *atent*.

Delicateţea şi *atenţia* sunt *ochii* prin care trebuie *să-i vedem* pe Sfinţi, *să trăim pe lângă* Sfinţi şi *să vorbim despre* Sfinţi.

Pronia lui Dumnezeu este „ca o umbrelă”[179] sub care *trebuie să stăm cu nădejde*.

Un părinte[180] vorbea despre faptul, că noi suntem – fiecare în parte – nişte „autoportrete” ale lui Dumnezeu. Era preluarea ideii unui Fericit Părinte...

---

[178] Idem, p. 108.
[179] Idem, p. 115.

Şi a continuat: Suntem *mădulare* ale lui Hristos. Suntem *din* trupul Lui şi din oasele Lui. Şi de aceea căsătoria *se împlineşte*, dacă cuplul *tinde a deveni mireasă* a lui Hristos.

Mi-a plăcut aceste cuvinte ale părintelui Vasile.

Şi a mai spus ceva frumos: că *a 10-a fericire* a Mântuitorului e în *Apocalipsă*: „Fericiţi cei chemaţi *la cina* nunţii Mielului" (Apoc. 19, 9) (deşi în dumnezeiescul text al Apocalipsei se găsesc *mai multe fericiri* şi asta *în mai multe părţi* ale cărţii).

Dar lucrul dureros în vremea noastră este acela, că am început să înţelegem Sfânta Cununie *tare departe* de sensul ei *sfânt* şi am transformat-o într-o *manifestare a orgoliilor* şi *a manierismului nostru ieftin*.

Nimeni nu mai are *timp să asculte* slujba. La fel e şi la înmormântare.

Pentru că mulţi dintre noi *nu mai ştiu* sau *nu ştiu* de fapt ce *rost* au una sau alta din cele pe care le vedem săvârşite în timpul Sfintelor slujbe, de aceea fiecare *îşi dă cu părerea* într-un mod foarte dureros pentru *dreapta credinţă*.

Nu putem accepta o credinţă „aproximativă" sau plină de „oralitate" prost înţeleasă.

Ortodoxia trebuie *studiată* deşi – mare atenţie! – Ortodoxia este *trăire plină de iubire*.

Nu e niciun paradox aici! E nevoie de *ambele* lucruri, adică şi *de multă muncă* cât şi de *prea puţină „aşteptare" la lucruri extraordinare*.

Darurile lui Dumnezeu nu vin pentru că *le aşteptăm* noi, ci vin dacă *nu le aşteptăm* dar trăim tot timpul *cu dorinţa curăţirii de patimi*, a gândului smerit şi iubitor de Dumnezeu.

Am întâlnit oameni care se credeau *vrednici* de harisme şi de minuni dar nu înţelegeau că minunile şi harismele nu au *niciun rost*, dacă eşti *o inimă îngustă*, o inimă care nu vrea să înţeleagă faptul, că pentru darurile lui Dumnezeu nu suntem vrednici *niciodată*, nici măcar atunci *când le primim* şi că un dar al Său nu e *o favoare*, ci *o durere zilnică*, o asceză *pentru toată viaţa*.

Dorinţa de a vrea *să fii cumva anume* dar care *nu te lasă să accepţi să fii cum vrea Dumnezeu* e *o mare înşelare satanică*.

Cel care *va alerga* după un lucru pe care *îl va vrea el*, va fi lipsit de *o mie de lucruri* pe care *le vrea Dumnezeu pentru*

---

[180] Pr. Dr. Vasile Gavrilă de la *Biserica Rusă* din Bucureşti, în *pareneza* rostită la *căsătoria religioasă* a lui Bogdan Stârceanu cu Iulia.

el, dar pe care el nu are timp *să le dorească*, pentru că *nu vrea să le dorească*.

*

Am văzut o bătrână cerşetoare de curând tocmai când *vroia să plece* acasă. Era spre seară...Nu ştiu cât câştigase în ziua aceea. Mă duceam spre bancomatul de la Sfântul Antim, de lângă minister. Şi ea vroia să plece...

S-a ridicat şi a făcut trei metanii spre răsărit, cu *rugăciunea adâncită* în ea. Nu a făcut acest lucru *ostentativ*, după cum mulți se închină...ca să le dai ceva bani...

Se închina pentru ea, ca şi când n-ar fi văzut-o nimeni...pentru că nu cred că *mă sesizase*...

Era *adâncită în rugăciune*. Evlavia ei *m-a străpuns*.

M-a atins şi pe mine *puterea* rugăciunii ei.

Și am mulţumit lui Dumnezeu că am văzut, pentru o clipă, *puterea rugăciunii* unei femei *desconsiderate*.

Naturaleţea şi *evlavia* cu care se închina m-a făcut să văd că peste ea *era* harul lui Dumnezeu. Şi câtă teologie ar fi putut *citi* sau *a citit* această femeie?

Rugăciunea are nevoie de *inimă smerită*, *zdrobită* şi *de stăruinţă*.

În comparaţie cu această *maică binecuvântată*, în tren am văzut o bătrână rujată, pensată la sprâncene, vopsită *blond* – deşi ea avea părul *negru* – cu mărgele, oglindă, piaptăn…dar *fără inimă umilită*. Ce *contrast* izbitor!

Rugăciunea *tăcută* naşte *minuni* iar *desconsiderarea vârstei pe care o ai* îţi atrage *oprobriul*.

Un Părinte duhovnic – care ar fi trebuit să-mi fie *prieten* – s-a purtat cu mine *distant*. Să fie *invidie*? Aşa am zis! S-a simţit *pus la zid* de prezenţa mea. Să fiu *eu* de vină? Lucrurile pot fi mult mai *compuse*, mult mai *delicate*.

Aparenţele sunt foarte *înşelătoare*. Iartă-i, Doamne, pe cei care se smintesc întru mine, ticălosul! Ajută-ne nouă, Iubitorule de oameni şi ne miluieşte!

Bunăstarea de tip *supermarket* te acaparează, doreşte *să te subjuge*. Diversitatea îţi ia ochii. Scopul „fericirii" pământeşti e *înveşnicirea în istorie*, în *starea căzută*.

Orice lucru e făcut *să sclipească* de curăţenie, pentru ca să crezi – o, ce credinţă *acaparatoare*! – că fericirea veşnică e *mult mai puţin frumoasă* decât această *iluzie*, decât această „fata morgana”.

Dar nu e aşa! Istoria nu poate fi *un rival* al veşniciei fericite.

Exorcizările n-ar trebui făcute *în public*. Oamenii se timorează, se panichează, îşi fac fel de fel de gânduri. Preoţii şi cel demonizat, plus apropiaţii lui: atât! Asistenţa *prea largă* e dăunătoare.

Nu e bună deloc această „reclamă” păcătoasă a preoţilor, care doresc să fie cunoscuţi *ei* şi nu *Hristos Însuşi*.

O carenţă enormă a multora dintre preoţi e că *nu ştiu să vorbească pentru un public mare* şi, mai ales, *la televizor*.

Se complică, îşi fac un discurs *neadecvat*, nu sunt atenţi la *profilul* emisiunii, la *spaţiul* de emisie, la *ora difuzării* emisiunii şi, mai ales, *la moderator*.

Lipsă de concizie, de tărie de caracter, de vervă, de dragoste, de înţelepciune duhovnicească.

Să vorbim *simplu* dar *convingător*.

Puterea cuvintelor *se transmite* şi ea *îl mobilizează* pe om, ea *îl schimbă*.

Predicile seci, trunchiate, fără *vibraţia harului* Sfântului Duh trebuie *să dispară*. Ele ne fac *un mare rău tuturor*.

De fapt nici nu sunt *predici*, ci nişte *alocuţiuni retardate*. *Cuvântul duhovnicesc* e *al harului dumnezeiesc* şi el e *cuvântul Sfintei Biserici*.

Sfântul Ignatie Briancianinov a arătat în volumul al 4-lea al ediţiei româneşti, că *rugăciunea lui Iisus* este *poruncită de Domnul în Sfânta Evanghelie*.

A fost *o mare bucurie* a acestei nopţi. Liniştea e *foarte propice* rugăciunii continue dar ea poate fi *fatală* pentru unii.

Ne lipseşte tuturor *multa rugăciune*.

Încrederea prostească în tine *te face foarte arogant*. Te certi, te enervezi, ţipi…Şi pentru ce?!

Multa ceartă cu noi sau cu alţii e *un chin greu de purtat*.

Trebuie să *ne liniştim*, să vedem *corect*.

Dacă înţelegem că Hristos Dumnezeu e *singura înţelepciune* atunci suntem *mântuiţi*.

O, mântuirea e *atât de uşoară* şi *atât de grea* în acelaşi timp!

Călătoresc adesea cu oameni cărora le place *să tacă*, pentru că *le e frică să discute cu tine* sau *eu le inspir repulsie*.

Barba e *o repulsie vie* pentru mulţi. Pe unii *îi astupă tusea* când mă văd.

Ne desconsiderăm unii pe alţii *prea mult*.

Nu avem curaj să mai credem că oamenii *se pot schimba* şi îi punem, *îi fixăm* pe oameni în *cadre stricte*.

A-i judeca pe oameni înseamnă *a-i minimaliza*, a-i considera nişte *obiecte*, nişte *statui*, nişte *umbre*.

Dacă oamenii *nu te inspiră*, dacă nu-ţi inspiră dragoste, încredere, sentimentul că eşti *viu*, că *trăieşti*, că *vrei ceva mai mult* atunci e foarte grav.

Sunt frumoşi copacii cu fructe coapte dar când sunt culeşi ai sentimentul *părăsirii*, al destrămării.

Oamenii fără *încredere de mântuire* sunt *o privelişte dezolantă*: un pământ *radiat* de o bombă atomică.

*

Anumite case şi locuri sunt *guri ale Iadului*, focare de *infecţie spirituală*. Simţi *prezenţa* demonilor. Vezi cum *colcăie* în inimile acelor oameni, ca nişte *viermi*, mulţimi de draci.

Am fost undeva unde *m-a durut* inima. Prezenţa satanică de aici era ca *o plasă groasă* ce ţi se punea pe inimă.

Cum să mai gândească, săracii oameni, *lucruri bune*?!

E *o minune colosală* că *nu îşi pun capăt zilelor* sau că mai pot să facă – ei, „răi fiind” (Mt. 7, 11) – lucruri cât de cât „normale”.

*

Toţi *stăteau* şi *se uitau la mine* şi numai *un tânăr retardat* şi *un cerşetor*, de asemenea, *bolnav* mi-au vorbit.

Primul mi-a dat un şerveţel ca să mă şterg de transpiraţie, apoi gumă de mestecat, apă de la el din sticlă, să completez integrame...pentru că el „nu ştie carte”...

Foarte disciplinat şi *atent* deşi *abia putea să vorbească*.

Nu sunt oamenii aceştia nişte *inimi sfinte*? Eu cred că da!

Al doilea avea o faţă *extrem de radioasă* deşi vorbea *lucruri fără sens* sau *nu aveau sens pentru mulţi*.

Ei pot să-ţi vorbească, să te ajute iar noi, „disciplinaţii”, nu ştim să îngânăm un „te rog” sau un „mulţumesc”.

„Cei *de aproape* ai mei” (Ps. 37, 11), care trebuiau *să îmi spună lucruri frumoase*, încurajatoare, „departe au stat” (Ibidem) şi m-au ajutat *oamenii lui Dumnezeu*, cei prin care *El lucrează*.

Nu te mira de cel prin care *lucrează* Dumnezeu, ci mulţumeşte că El *nu te uită niciodată*.

Părinţii mei mă drăcuie şi mă înjură. Mai bine zis, tata face acest lucru. Mama doar îl asmute, îl împinge la rele.

El îi spune bunicii mele *în batjocură* şi *hulitor*, că „sunt Hristos”, ca şi când eu aş fi făcut ce a făcut Dumnezeu pentru toată lumea, cât şi pentru el însuşi.

Luminează, Doamne, mintea şi inima lor şi îi iartă!

Nu le place liniştea. Le place cearta, drăcuiturile, bătăile. Acu se ceartă, acu se împacă. Tu te enervezi iar lor nici că le pasă. Dar aşa e viaţa *demonizată*, cea care este *vitriolată* de demoni.

Între colegii mei se practică „fuga după preoţie”. În argoul lor se spune: „după post”. Nu se referă la faptul de *a posti*, ci la faptul de „a ocupa un loc de muncă”.

Oricine face *seminarul* sau *facultatea* se crede „îndreptăţit” să se preoţească. Se însoară *la repezeală*, fac ce fac…şi ajung *preoţi*.

Şi apoi vor să fie numiţi „Părinţi” şi să le pupe toţi mâna şi toţi să le asculte dezlânările, cuvintele dezlânate pe care abia le rostesc.

Ştacheta e *foarte jos* coborâtă. Aproape că nu mai există *o ştachetă*, aspiraţii, *semne evidente* ale vocaţiei.

O, Doamne, ai milă de colegii mei şi iartă-le *nesimţirea* şi *îngâmfarea* lor! Habar au ce fac. Dar pot fi etichetat că sunt „invidios” pe ei, când pe mine *mă doare* sufletul de ei, de cât de *inconștienți* sunt...

Nesimţirea cu *literă mare* e aceea, căreia *nu îi pasă* de altul.

O doamnă *a deschis* fereastra deşi vedea că *îmi vine frig*. S-a făcut că nu mă „observă”...Și asta, deoarece am devenit *foarte indiferenţi* faţă de ceea ce înseamnă „altul”.

*

În măsura în care ai *suflet mic*, îi vezi *şi pe alţii* cu suflet mic.

A judeca înseamnă *a minimaliza*, a-i nega pe partenerii *virtuali* ai lui Dumnezeu: oamenii, creaţia Sa.

Viaţa e *anticamera* veşniciei, deoarece aici *aştepţi ca să intri* la Împăratul. Această construcţie gramaticală exprimă foarte bine *caracterul ascetic* dar şi pe cel *eshatologic* al vieţii ortodoxe.

Ascetismul nostru e *o aşteptare* a *Mirelui* ceresc, Care e şi *Judecătorul nostru suprem*.

Dar ascetismul nostru e şi *o chemare* a lui Hristos al eshatologiei, a lui Hristos Care va veni şi Care vine mereu la noi când ne rugăm Lui şi ne împărtăşim cu El.

Ieri am fost la Sfântul Calinic[181], la Cernica, împreună cu Gianina [Picioruș]. Unul dintre momentele frumoase ale zilei a fost acela, când un monah tânăr şi o monahie în vârstă, deodată, şi-au exprimat *în mod vizibil* inima, mângâind un mic copilaş, o fetiţă, care era *ţinută în braţe* de mama ei.

A fost o clipă, clipe *de frumuseţe*...

A biruit iubirea, *gingăşia* inimii în locul *seriozităţii reci*, fără sentimente *simple*.

Am văzut-o aici pe Maria (cred că ea era), cea care acum câţiva ani era *demonizată* şi pe care am întâlnit-o pe atunci la o mănăstire de maici. Acum era *mult mai bine* dar a rămas *cu sechele*.

Am stat puţin pe prispa Fericitului Părinte Ilarion Argatu[182]. Chilia era goală. Nimeni nu mai venea aici, unde altădată am auzit că era *puhoi* de lume. Ce trist!

În monahism, după ce adormi, altul vine şi locuieşte în locul tău. Te plâng numai *ucenicii*…

În cimitir am fost la Fericitul Dumitru Stăniloae şi la Binecuvântata prezbiteră Maria, soția sa[183], la Fericitul Benedict Ghiuş[184] şi la alţi câţiva Fericiţi Părinţi.

Ne-am rugat pentru ei şi le-am cerut rugăciunile.

---

[181] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Sf%C3%A2ntul_Calinic_de_la_Cernica.

[182] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Ilarion_Argatu.

[183] Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/2008/06/30/mormantul-pr-prof-acad-dr-dumitru-staniloae-si-a-doamnei-preotese-maria-staniloae/.

[184] Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/2008/06/30/crucea-si-mormantul-arhimandritului-benedict-ghius/.

Sfintele Moaşte, stejarii seculari, apa argintie în soare, liniştea de aici, pădurea din vecinătate, toate acestea *ne-au umplut* inima.

Îţi mulţumim, Doamne, pentru toate, Dumnezeule Preabune!

Apa de la „fântâna turcului” era foarte rece. Am stat puţin la Sfântul Maslu şi am cumpărat una dintre ultimele cărţi ale Fericitului Constantin Galeriu. O carte de interviuri...

Cea care vindea ne-a spus, că Fericitul Constantin a făcut *o nouă cădere la pat* (probleme cu inima) şi că e *la spital*.

Ajută-i, Doamne, robului Tău, care a hrănit şi hrăneşte pe mulţi cu cuvintele vieţii veşnice şi îl miluieşte pe el şi pe noi!

*

A *învăţa o nouă limbă*, a porni *spre înţelegerea* voii lui Dumnezeu sau *a începe să trăieşte* înseamnă *a vedea înaintea ta* – păstrând proporţiile la fiecare – *o mare nemărginită*, în care trebuie să pluteşti la suprafaţă, să te ţii la suprafaţă dar să ai trupul şi în adâncime sau să te scufunzi *în adâncimi nebănuite*, în aşa fel încât să poţi ieşi, din când în când afară şi să ai *o privire de ansamblu* asupra lucrurilor.

E copleşitor Dumnezeu! Te copleşeşte *prea plinul* Său.

Şi limba e *o copleşire* dar la nivelul ei.

Viaţa te copleşeşte şi ea atât prin *bunele* ei, prin *bucuriile* ei dar şi prin *necazurile* ei, prin *durerile* şi *poverile* ei.

*

Ioan Alexandru[185] – nu ştiu cât de „controversată” e moartea sa – spunea superb, că „streşinile peste Voroneţ” sunt „ca nişte *cloşti* ce puii şi-i adună”[186].

Cupolele Sfintelor Biserici, streşinile[187] lor, acoperişurile lor sunt ca nişte *cloşti* ce îşi acoperă puii, pentru că ele sunt *icoanele* Sfântului Duh, Care *îi acoperă* pe toţi care cred.

Şi Sfântul Vasile cel Mare aminteşte de *Sfântul sirian* – şi aici sunt propuse *mai multe nume* – care spune că Sfântul Duh *Se purta peste ape*, la început, ca *o cloşcă* ce îşi încălzeşte ouăle.

În poemul „Mama”, aceasta apare ca o „candelă de lut”[188]. Ea era din lut, din pământ – căci suntem *din pământ* – dar luminată de *frumuseţea ascezei*, a dragostei sfinte.

În „Imn”: „Clipa-i pătrunsă de eternitate
Fiecare floare – rai cuvântător”[189].

Orice clipă, dacă e plină de *prezenţa* harului dumnezeiesc e *pătrunsă de veşnicie*. Şi cum să nu vezi pe Dumnezeu şi într-o *floare*? Căci frumuseţea Lui te umple de har.

Clipa e pătrunsă de Dumnezeu. Prin El transformăm orice clipă a vieţii într-o fericire, într-o rugăciune, într-o chemare continuă a iertării Lui.

Despre pofte, despre patima desfrânării iarăşi vorbea foarte *frumos* şi *înfiorător* în acelaşi timp:

„În poftele de la buric la vale
Îşi *sapă* iadul peşterile sale”[190].

Adâncimea patimii şi *peştera*. Patima e adâncă şi ne chinuie. Ultimele versuri sunt dintr-un poem închinat Sfântului Maxim Mărturisitorul, care e *o evocare încântătoare*.

Oboseala m-a cuprins şi îngerul Satanei mă străpunge amarnic. Dacă judeci vei rămâne singur, vei fi părăsit. Doamne, iartă-mi toată *nesimţirea* şi *indiferenţa* şi mă miluieşte!

În poemul „Iubire”[191], iubirea vrăjmaşului e *o şansă* acordată aceluia, tocmai pentru *a iubi* şi el.

---

[185] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Ioan_Alexandru_%28scriitor%29.
[186] *Cf.* Ioan Alexandru, *Imnele iubirii. Antologie*, Ed. Ioana, 1995, p. 27.
[187] La mine în Teleorman se zice „streaşină”.
[188] Ioan Alexandru, op. cit., p. 26.
[189] Idem, p. 25.
[190] Idem, p. 20.

Iertarea vrăjmaşului sau neţinera lui de *rău*, de *străin*, e însăşi „şansa de-a iubi”[192], şansa lui de a-şi arăta *mărimea de suflet*.

A da milostenie înseamnă a-l învăţa pe cerşetor *să se jertfească şi el*. E o idee desprinsă din acelaşi poem.

Omar Khayyâm[193] (sec. XI – XII) numea viaţa, trecerea ei fulminantă, drept o „caravană grăbită”[194]. Tot el reamintea oamenilor, că omul e „fragil”[195] şi că moartea vine repede.

Mă întorc la primul poet, la Ioan Alexandru. Găsesc într-un poem expresia „capul răstignit”[196].

Nu ne răstignim *mintea* când luptăm cu păcatul? Sau când suportăm răul, oboseala, ispita? Mintea răstignită pentru Hristos e mintea care renunţă la „parfumul” ticălos al patimilor pentru *uleiul smereniei*.

„Unge capul tău” (Mt. 6, 17), ne spune Domnul. Unge mintea ta cu smerenia! Unge cu milostenia inima ta! Lasă să vină peste tine *ungerea* Sfântului Duh, care e şi explicaţia *ploii* cerute de Sfântul Ilie, dar şi *a focului căzut din cer*. *Apă* pentru Sfântul Botez şi *foc ceresc*.

„Cu Duhul Sfânt şi cu foc” (Mt. 3, 11). Fiindcă Duhul e focul ce curăţeşte inima. Cel care arde patima, impuritatea.

De ce se duc *foarte devreme* la mormânt femeile care merg să tămâie? Pentru că fac ceea ce au făcut şi Sfintele Femei Mironosiţe: vin cu multă iubire. Uită *frica* pentru *dragoste*.

Să te rogi pentru cei adormiţi! Noi venim la oasele lor pentru ca să ne rugăm pentru ei. Comuniune. Stăm în legătură, în relaţie cu ei. Nu precum pretind mediumii, vrăjitorii! Ci în relaţie de rugăciune, de dragoste.

Şi dacă nu iubeşti pe cineva, nu-ţi vine să te scoli dimineaţa din pat şi să vrei să te duci la mormânt.

Nu înţelegem *rostul* cimitirului decât atunci când ne moare cineva iubit. Atunci simţim că o parte din inima noastră se îndreaptă spre cimitir cu ochii în lacrimi.

Când ne plânge inima pentru cineva începem *să iubim* cimitirul. Cimitirul îţi cere *să fii smerit*. Îţi dezvoltă *o opinie clară* despre vanitatea lumii.

---

[191] Idem, p. 17.
[192] Ibidem.
[193] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Omar_Khayy%C3%A1m.
[194] Cf. Omar Khayyâm, *Rubaiate*, traducere română-franceză de Paula Romanescu, Bucureşti, 1996, p. 18.
[195] Idem, p. 66.
[196] Ioan Alexandru, op. cit., p. 32.

Când vezi atâtea cruci, atâtea morminte, tot felul de oameni în acest pământ, simţi că nu eşti *nimic* nici tu, că şi tu vei ajunge *aici*.

E doar o problemă *de timp*...

Fiecare *ne găsim locul* într-un mormânt…

Dar sufletul nostru e important *unde ajunge*.

O, suflete al meu, pocăieşte-te! Vezi câţi s-au pocăit şi şi-au sfinţit viaţa! Mulţi au păcătuit dar mai apoi au rupt-o cu păcatul, au aruncat ca şi Sfântul Lazăr giulgiurile păcatului, ale morţii veşnice.

Ce voi face?! O, ce voi face eu preaticălosul!

Doamne, picură în inima mea pocăinţa ca o rouă mântuitoare, sfinţitoare! Picură lacrimi din inima mea, ca ochii şi buzele şi trupul meu să se curățească.

Curăţeşte-mă, Preamilostive, pe mine, netrebnicul, ticălosul, pătimaşul, robitul de patimi! Nu trece cu vederea inima mea *care suspină* după Tine şi *Te caută* pe Tine şi *Te vrea pentru veşnicie*.

Mergi cu maşina şi totul ţi se pare uşor...Dar, deodată, faci un accident! Te bucuri de sănătate şi de respectul oamenilor şi iată, azi sau mâine, faci un infarct, înnebuneşti, paralizezi.

Cât de *fragili* suntem! Cât nu ne dăm seama, că viaţa noastră e *ca un fum*, ca *o adiere de aripă*, ca *o clipă* şi noi, nişte *biete seminţe*, într-un spaţiu ameţitor, între coloşi...

Doamne, cât de netrebnic sunt! Orbirea mea e înfiorătoare, cutremurătoare.

Dumnezeu se comportă cu noi ca faţă de *fii*. Oricât *ar păcătui* fiii, ei *tot fii rămân*. Nu cădem definitiv, cu totul, din iubirea lui Dumnezeu printr-o viaţă păcătoasă. Nu ne mutăm *în afara* iubirii Sale – deşi *cădem* – dar *ne închidem* faţă de El.

El ne iubeşte dar noi nu mai Îi spunem Lui iubirea noastră faţă de El. Nu mai simţim iubirea Lui. Iubirea Lui ne înconjoară, ne îmbrăţişează iar noi nu vrem *să o acceptăm*.

Dar dacă ne pocăim, ne dăm seama că iubirea Tatălui ceresc a fost *mereu cu noi* – chiar şi când noi *nu-L doream* – dar noi nu eram *conştienţi* de acest fapt, deşi din prezenţa Lui noi *ne luăm viaţa*.

Credem că *iubirea pătimaşă* pentru cineva e *iubire*. Însă numai cunoscându-L pe El *ştim să iubim*. Noi *nu ştim să iubim fără El*.

Asta trebuie să îi învăţăm pe tinerii de astăzi: fără Dumnezeu *nu ştim să îmbrăţişăm* şi *să sărutăm pe cineva* cu

adevărat! Fără El nu ştim să fim *delicaţi* şi începem *să ne enervăm* unii pe alţii.

Profesorul e cel care trebuie să ne înveţe, *cum să învăţăm* de la noi înşine şi de la alţii.

Medicul trebuie să ne înveţe *cum să privim viaţa* în planurile ei înalte, nu numai *în plan biologic*.

Poliţiştii trebuie să ne înveţe şi despre *ordinea interioară*, judecătorii şi despre *dreptatea dumnezeiască*, conducătorii statului – despre cum *să-ţi stăpâneşti* patimile, savanţii – despre cum *să căutăm cu lupa greşeala din noi* şi *să o îndepărtăm*.

De la cioban trebuie să învăţăm *răbdarea*, de la brutar – *jertfa pentru alţii*, de la ceasornicar – că timpul e *puţin*, de la fierar – că focul Iadului e *mult mai greu* decât focul de aici.

Şoferul e cel care indică *pericolele patimilor*, vânzătoarea e ca viaţa: ne dă şi *bune* şi *rele*; cel bolnav e *îndelungă-răbdare* iar puşcăriaşul e o pildă a faptului, că trebuie să faci şi *ceea ce nu-ţi place* dar *e folositor*.

Trebuie să învăţăm de la soare că dragostea trebuie *să fie vie* – dragostea pentru Dumnezeu şi pentru oameni – , de la copac – că *frunzele cuvintelor* nu fac cât *roadele virtuţilor*, că iarba creşte şi *ne va acoperi* cândva, că blocurile sunt înalte, dar că *cei înalţi* vor fi *smeriţi* cândva.

Stiloul trebuie încărcat din când în când. Rugăciunea e ca cerneala în stilou: e viaţa omului. Cheleşti, îţi cade părul. Trebuie să mai dăm afară din noi anumite gânduri şi idei.

Filme noi apar în fiecare zi, dar fiecare film e *mai puţin* decât *viaţa unui om*. Viaţa unui om nu e *un film*, ci *un film veşnic*.

Trebuie să taci! Să asculţi *tăcerea singurătăţii*. Un om văduv aude *multă singurătate*. La fel şi un copil orfan. Casele de copii sunt *prea neîncăpătoare* iar dragostea se arată *rar* pe aici.

Rămân multe sechele. Sechelele sunt ca petele pe costum, ca excrementele muştelor pe farfurii. Dar ele pot fi şterse cu *buretele* iubirii lui Dumnezeu.

Aşteptăm. Aşteptăm metroul, maşina, pe cineva…şi *moartea*! *Aşteptăm* moartea iar unii încercăm *să o ironizăm*. Dar ea vine! Că nu vine azi, nu e nicio problemă! Va veni mâine, poimâine...dar va veni.

„Moartea *cea urâtă*”[197] – din *Canonul de pocăinţă către Domnul nostru Iisus Hristos* – nu se referă *la chinurile morţii*, ci *la un suflet nepregătit* pentru *trecerea* la Domnul.

Vorbim *mult* dar înţelegem *puţin*. Şi, cu toate acestea, dorim să sensibilizăm, *să ne sensibilizăm*.

*

Am fost martorul unei alte *ipostaze* a smereniei: o bătrână monahie – o femeie duhovnicească, aleasă, frumoasă cu inima – când se duce să se împărtăşească, face metanie *şi unui tânăr*, deşi *nu îl cunoaşte* pe acela şi nici *el pe ea* decât din priviri. Câtă smerenie!…Iar tânărul *se minunează* de smerenia ei şi *nu îndrăzneşte* să facă şi el acelaşi gest profund faţă de ea.

Cu astfel de oameni mă laud. Sunt oamenii *smeriţi* şi *Sfinţi* ai lui Dumnezeu.

Un alt bătrân stă mai toată slujba în picioare şi e foarte atent. Când vede că cineva nu are pernă pe care să îngenuncheze, la momentele potrivite, el *o dă pe a lui*. Dar el e în vârstă!…Şi, cu toate acestea, el nu precupeţeşte timpul să fie *smerit* şi *bun* cu alţii.

Un alt bărbat, în vârstă, salută toată strana, pe fiecare în parte şi *când vine* şi *când pleacă* de la Sfânta Biserică. *Omenia* şi *smerenia* lui sunt mari.

Cunosc un om, care e în stare să te ajute cu bani la orice moment l-ai suna. Pentru el, mersul la Sfânta Biserică, cărţile şi înţelegerea Sfintei Scripturi e toată viaţa lui.

Am cunoscut din plin milostivirea lui Dumnezeu şi milostivirea oamenilor şi nu le meritam pe nici una, mai ales pe cea *a lui Dumnezeu*.

Primul meu duhovnic a fost Părintele Ştefan Cimpoeru[198]. El m-a iertat de un mare păcat, pentru care am suferit *friguri* şi *frici cumplite*.

Părintele Gheorghe Marinescu mi-a fost duhovnic la Seminar. Şi el m-a iertat de multe dureri.

Părintele Ilie Vişan a fost cel care m-a iertat iarăşi de lucruri cumplite, pentru care sufăr încă multe.

---

[197] *** *Ceaslovul*, ed. BOR 1993 (reedit. a ed. 1973), p. 614.

[198] A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/11/10/primul-meu-duhovnic/.

Nu am pregetat să mă mărturisesc şi la trei colegi de-ai mei: Părintele Valentin Chircu, Părintele Marcel Hancheş şi Părintele Cătălin Păunescu.

Cât de mult contează *mila*! Am primit *mila lui Dumnezeu* şi ea *mă ţine în viaţă*.

Nu am primit *canoane grele* la Sfânta Spovedanie deşi meritam *mulţi ani oprire* de la Sfânta Euharistie. Dumnezeu a ştiut că sunt *prea slab* pentru a fi canonisit *după cum trebuia*.

Am *îndurerat* mulţi oameni şi – poate – unii nu m-au *iertat* nici până azi. Aş vrea – dacă *aş fi crezut* – să îmi cer *iertare* de la toţi, căci eu *nu am nimic* împotriva cuiva.

I-am iertat pe toţi şi *cer iertarea lui Dumnezeu pentru toţi* care mi-au făcut *bine* sau *rău*, sau eu *le-am făcut rău* lor, oricum s-a manifestat *acest rău*.

Am fost *arogant* şi *mizerabil* cu mulţi, *îngâmfat*. Am minţit multe inimi sau am spurcat multe inimi. Nici măcar nu mai vreau să îmi aduc aminte acele păcate, căci amintirea lor mă întinează, mă spurcă şi mai mult, mă întristează.

Frumuseţea din oameni mă mângâie, mă face să-mi dea lacrimile. Nu rezist acestei *frumuseţi dumnezeieşti*, pe care o văd în faptele bune ale oamenilor şi îmi dau lacrimile.

O, nu pot să plâng pentru păcatele mele! Sunt un mare nesimţit. Şi Iadul…nu se sfârşeşte!…

Orgoliul că eşti *de la oraş* şi nu eşti *de la sat*, că eşti *cult* şi nu *un analfabet*, că eşti *frumos* şi nu *urât* e *o mare patimă*.

Pofta trupului cere multă îmbrăcăminte, multă eleganţă, mulţi bani aruncaţi pe câteva cârpe nenorocite.

În societatea de azi trebuie să lupţi cu frica satanică că nu vei fi *acceptat*, că nu vei putea *să faci faţă*.

Demonii ne bagă în cap frica *de tot* şi *de toate*, dar şi *ruşinea* faţă de *lucrurile bune* cât şi *curajul spre cele rele*.

Oboseala e alimentată adesea de *descurajare*. Eşti obosit, eşti stresat şi, pe deasupra, demonii te învaţă *să nu mai crezi în ceva bun*, într-o *rezolvare dumnezeiască*, într-o *reuşită* împotriva multelor tale patimi.

Te descurajezi de unul singur.

În locul rugăciunii ne apasă lenea, frica de durere, de transpiraţie, de lungimea rugăciunilor...

Gândurile ne fug în altă parte. Grija constantă, presantă, enervantă pentru ziua de mâine, pentru viitorul nostru „incert”.

Ne pasă de viitor, ne e frică de el, dar suntem *indiferenţi faţă de prezent* ca şi când am fi *morţi*. Patimile ne fac fără gânduri bune, fără stabilitate.

Tot ceea ce ne *antrenează* mintea ni se pare *profitabil* dar nu e aşa.

Fugim după altceva şi nu ne place să fim *noi înşine.*

Mereu am vrea *să fim alţii* şi nu *noi înşine*.

Câteodată ţi se pare că ai fi putut să faci lucrurile *şi mai bine* dar e *un orgoliu* de multe ori acest gând și nu *o grijă cuvioasă*.

Astăzi l-am auzit pe un predicator protestant vorbind despre *familie*. A vorbit coerent, cu mici amuzamente, cu puncte clare şi astea *mi-au plăcut*.

E bine să arătăm şi *punctele bune* ale celor de altă credinţă, fără ca asta să însemne că *abdicăm* de la Sfânta Ortodoxie.

Acolo unde e *ceva bun*, trebuie *să strângem* precum *albinele* invocate de Sfântul Vasile cel Mare sau ca *furnicile* invocate de către Sfânta Scriptură.

Mi-a rămas o frază de la el: „Femeia *cicălitoare* este…ca *o streaşină care picură mereu*”.

Slavă Ţie, Doamne, pentru toate!

Să învăţăm din toate: din viaţa noastră, din viaţa altora, din Sfânta Scriptură, de la Sfinţii lui Dumnezeu, de la oameni cuvioşi, din cărţi, din filme, din evenimentele istoriei, din bunele şi păcatele omului, din natură, din ştiinţe, de oriunde.

Principalul lucru e ca *să-L slăvim pe Dumnezeu prin toate* şi oriunde căutăm să găsim *amprenta înţelepciunii, a milei, a adevărului şi a dragostei Sale*.

*

V*ocaţia Ortodoxiei* e aceea de a fi *mondială*, universală. Şi asta nu o spun eu, ci Domnul: „Nici nu aprind făclie şi o pun sub obroc, ci în sfeşnic, şi luminează tuturor celor *din casă*” (Mt. 5, 15).

Lumea e ca o „casă”. Întregul cosmos e *casa noastră* şi *propria noastră locuinţă*.

Lumea e făcută *pentru om* dar omul trebuie *să se îngrijească* de ea *cu inimă ortodoxă*.

Dacă nu ai *dreaptă credinţă* nu poţi avea nici *dreaptă iubire* faţă de creaţia lui Dumnezeu, pentru că nu poţi crede *deformat* în Dumnezeu şi, în acelaşi timp, să poţi *respecta cu adevărat* creaţia Sa.

Învăţătorii de Dumnezeu, cei care sunt aleşi de El pentru *a predica lumii*, Dumnezeiasca ierarhie dar şi tot ortodoxul Sfânt sunt *făclii*, făclii care împrăştie *multă lumină* în jur.

De aceea, când pierdem *o făclie de pe pământ* e *mai puţină lumină în lume*, deşi Dumnezeu are *robi* întotdeauna.

Lumina e pusă în sfeşnic pentru ca *să o vadă lumea*. Cine vorbeşte despre Dumnezeu e *pus pe soclu*, e pus *în mijlocul lumii*, pentru ca *întreaga lume* să-l vadă.

Teologul ortodox trebuie să fie *al tuturor*. El trebuie să fie *mondial*, pentru că Hristos ne-a trimis *în întreaga lume* ca să vorbim despre Prea Sfânta Treime.

Oricine poate zice orice despre cel care predică, însă el e *lumină* şi *la el privesc toţi*.

Trebuie *să lumineze tuturor* celor din casă. Să le fie tuturor *o stea călăuzitoare*, un alt Sfânt Moise, care să-i scoată din *ţara asupririi*, a fărădelegii, a închinării la idoli, prin deşertul umilinţei şi al curăţirii de patimi, spre tărâmul lui Dumnezeu, spre *locul odihnei* lui Dumnezeu.

Dacă toţi suntem *într-o casă*, dacă toţi avem ca acoperiş *acelaşi cer* şi ca duşumea *acelaşi pământ*, de ce ne mai batem unii cu alții, de ce ne mai ucidem unii pe alții?

Lumina vorbelor Sfinţilor *se răspândeşte*. Lumina alungă întunericul, îl risipeşte. Şi *întunericul* e *lipsa luminii*, după cum *răul* e *lipsa binelui*.

Obrocul e tot ceea ce-l *stânjeneşte* pe preotul lui Dumnezeu să vorbească. Obroc poate să fie *un om* dar şi *o situaţie*.

Cine e cel care *nu ascultă*? Cine e cel care *vociferează* acolo în spate? Întotdeauna există oameni care mai au *ceva de adăugat*, ceva *de zis*…dar lumina e *lumină*.

Dacă bagi mâna în foc te arzi de dogoarea lui, a iubirii lui. Cine bagă mâna *în focul* din inima Sfinţilor, se îndrăgosteşte de *focul harului*, de fericirea cerească.

Făclia se aprinde. Dumnezeu aprinde o făclie de-a Sa. El o aprinde cu harul Duhului Sfânt. Nu o aprinde cu *foc material*, ci *cu foc ceresc*.

Şi cei care îi hulesc şi vorbesc de rău pe preoţii lui Dumnezeu, hulesc de fapt pe Dumnezeu.

Dumnezeu e hulit de fiecare dată când *e negat adevărul*, când e *răstălmăcită* sfinţenia, când cele sfinte sunt considerate „basme” şi lucruri „de nimic”, iar toate prostiile de pe faţa pământului sunt considerate *lucruri de mare preţ*.

Lumea e *o casă frumoasă* în care noi *ne aruncăm* murdăria. De ce să nu ne aruncăm şi *frumuseţea inimii*, adică *să o împărţim* tuturor?

De ce să nu ne *împărţim* inima *ca pe o pâine*, ca nimeni să nu se mai simtă *singur*? Dacă suntem *o familie* şi avem *o singură casă*, de ce să nu fim *frumoşi* şi *sinceri*?

*

În faţa fratelui meu văd *faţa lui Hristos*, Care a luat trup pentru noi. În bucuria lui văd *bucuria lui Hristos* şi în durerea lui văd cum *Hristos al nostru suferă*.

Îl văd pe Hristos! Nu spuneţi că nu L-aţi văzut pe Hristos, pentru că El e *chiar lângă voi*: în chipul *celuilalt*.

Celălalt mă face *să-L văd pe Hristos* şi mă face capabil *să mă dărui lui*, căci el e *un altul*.

El *mă scoate din mine* spre el, fără ca eu *să mă depersonalizez*.

Prin această „ieşire” eu *nu mă pierd*, ci mai mult *mă recunosc*, îmi recunosc *vocaţia* de *om comunional*, de *om al comuniunii*.

*

Comunicarea este *ieşirea mea* spre *altul*. Când nu am *cu cine* comunica, atunci îmi dau seama că omul e *de neînlocuit*, că el e *o unicitate neapărată* pentru mine.

Caut un om *să discut* cu el. Asta înseamnă că vreau lucruri pe care *nu le am*, că *eu nu îmi ajung mie însumi* şi de aceea *caut un altul*.

Caut *cu sens*. Caut *un om*, pentru că am înţeles că numai omul mă poate *înţelege*, că numai el îmi poate *deduce* întru câtva emoţiile, fricile, bucuriile. Îi spun lui.

Confesiunile sunt nişte *deşertări* ale mele în altul, cu conştiinţa că acest *altul* e *un depozitar conştient* al acestui *conţinut al meu*.

Omul credincios e întraripat de ideea că poate să fie *prieten* cu oamenii, că pot exista oameni pe care *să-i iubească* şi de care, la rândul său, *să fie iubit*.

El nu se retrage în sine pentru *a se însingura de oameni*, ci pentru a găsi soluţii, *poduri spre oam*eni.

Trebuie să treci *de la tine* spre *alţii* şi pentru aceste *treceri* îţi trebuie *poduri*. Ce *dai* tu altora? E o problemă principală în *comunicarea* ce creează *comuniune*. *Ce faci tu* pentru ei, ca ei *să te poată îmbrăţişa*?

Şi asta ţine de *vocaţia* fiecăruia.

Pentru ce e *chemat* fiecare pentru aceea *răspunde*. Omul e *o taină* dar care vrea *să se explice* altora.

Vrea *să iasă* din sine. Motiv pentru care trebuie să ne ajutăm unii pe alţii, ca *să ieşim* din *noi* spre *ceilalţi*.

*

Neseriozitatea principală a studiilor teologice ştiinţifice nu stă în *bibliografia neadusă la zi*, ci în *lipsa dorinţei de adevăr*, în lipsa *smereniei de a privi şi de a accepta adevărul*.

*

Duplicitatea. E patima celor care *te invidiază* dar se arată *iubitori* faţă de tine.

Cine *nu îţi ia apărarea* nu te iubeşte.

Dacă citeşti jurnalele convertiţilor îţi trebuie multă înţelegere duhovnicească. Poţi confunda pe omul *de dinainte* cu cel *de după*.

Oamenii aleargă după cele *prea sfinte*, după *cele înalte* şi uită *lucrurile mici*, cu care – de fapt – ar fi trebuit *să înceapă discuția* sau *relația* cu tine.

Trebuie să înveţi să zâmbeşti, să fii sensibil, să nu fii nesimţit când altul ţi se confesează, să ştii să sughiţi sau să râgâi, să ştii să te aşezi şi să te ridici, să ştii să te îmbraci, să ştii când să taci, când să respiri, când să întorci capul la stânga sau la dreapta.

Superficialitatea e *o patimă imensă* şi alături de ea stă *îndrăzneala fără margini*.

Dacă enervezi prin *propria ta prezenţă*, nu ştiu dacă *am înţeles să fim ortodocşi*.

Delicateţea iertării, a dorinţei de *a cere iertare* stă în aceea de *a-ţi cere iertare şi când nu ai greşit*.

Dacă vezi că altcineva consideră că *ai greşit* cu ceva, atunci cereţi iertare pentru *a diminua* certurile fără rost.

Mai bine e să fii *liniştit* decât *să ai dreptate întotdeauna*.

Dreptatea care se câştigă cu forţa şi *cu mult chin* nu cred că e *o dreptate bună*.

Ieri ne-am închinat Sfântului Nectarie de la Eghina[199]. Sfinte Moaşte de-ale sale au fost aduse în Sfânta Biserică de la Seminar[200]. Pictura e magnifică. Părinţii episcopi recenţi s-au îngrijit de acest loc.

M-am închinat şi mormântului PFP Justinian[201] existent în Biserică. Părintele David[202] ne-a spus cândva, că el nu s-ar mira dacă *s-ar descoperi* că acesta e *Sfânt*. L-am crezut şi îl cred.

Oamenii te pot *uimi* cu *răutatea lor* dar şi cu *sfinţenia lor*. Învăţăm enorm de multe de la fiecare om încât nici nu conştientizăm prea bine tot ceea ce *receptăm* din fiinţa altora.

Părintele Marcel Hancheș mi-a povestit multe dintre cazurile pe care le-a avut la spovedanie şi *modul minunat* în care s-au rezolvat multe lucruri.

În ultimele clipe ale vieţii altfel se pune problema *sufletului* și *a veșniciei*.

Cineva a aşteptat mult timp şi nu putea să adoarmă somnul morţii pentru că nu era spovedit şi împărtăşit, după care *a adormit imediat*.

Sărăcia nu e „un păcat", ci *o mare comoară*, atunci când te gândeşti mereu la Dumnezeu şi lucrezi pentru mântuirea ta.

Suflete *credincioase* dar *adâncite în păcate*. O femeie nu se putea lăsa de fumat dar dorea să se lase iar altul se droga însă și citea Dumnezeiasca Scriptură.

Nu pot foarte mulţi să se lase de toate patimile dar fac eforturi. Şi Dumnezeu le ajută celor care vor *să o rupă definitiv cu păcatul*!

A stagna în păcat e *adevărata moarte*. Cine nu mai speră la vreo *îndreptare*, fie ea chiar *cât de mică*, consimte să rămână *în moarte*, să nu mai învie niciodată din iadul propriei sale delăsări.

Golul sufletesc de dinaintea păcatelor e *o renunţare* la frumuseţea vieţii liniştite. Rugăciunea nu mai pare să aibă atunci efect, pentru că te-ai *disociat*, te-ai *îndepărtat* de propria ta dorinţă de bine, de adevăr, de frumuseţe dumnezeiască.

Păcatul te găseşte deja *de unul singur*. Nu păcatul *te rupe* de bine, ci în starea în care *înclini* spre rău eşti deja *distanţat interior* de bine.

---

[199] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Nectarie_din_Eghina.
[200] Idem: http://www.manastirearaduvoda.ro/.
[201] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Justinian_Marina.
[202] Arhidiac. Prof. Dr. Petru I. David. A se vedea: http://www.archive.org/details/ComemorareaArhidiac.Prof.Dr.PetruI.David27Mai2010.

Păcatul e „un firesc” al stării nefireşti *de abandon*, de singurătate egoistă, de alunecare în spaţiul – parcă „infinit” – al plăcerii şi al încercărilor de auto-adulare, de auto-înjosire ale firii omeneşti.

Satanismul cu care păcătuim e înfiorător. Orice păcat al nostru e *o mare îndrăzneală*.

Nebunia nu constă numai în faptul de *a fi bolnav psihic*, ci nebunia e *un cumul al tuturor patimilor şi păcatelor personale*, care *analizate pe îndelete* sunt cutremurătoare, înfiorătoare.

Ne menţinem la *suprafaţa* înţelegerii vieţii duhovniceşti, pentru că nu înţelegem *să ne dezicem* de înţelegerile noastre firave, ticăloase, distorsionate.

Şi când tot citim vieţile Sfinţilor noştri, ni se pare *că şi trăim* vieţile lor, chinurile lor sau că *scriem ca ei* – ce nebuni suntem! – când tocmai suferim de *o superbie devastatoare*, de o vanitate care nu vrea *să asculte pe nimeni*.

Mă doare enorm modul cum *ne vindem* unii pe alţii pe o nimica toată.

Nepotismul nostru abia vrea *să-şi arate faţa* în orice domeniu iar ipocrizia e *o înşirare galantă de vorbe*, care sună a cavou, a leş, a murdărie.

Unde te aştepţi la *mai mult* găseşti *foarte puţine lucruri bune* şi eşti uimit de aceia, care sunt desconsideraţi de toţi dar sunt *lumini preaînalte*, sunt *luceferi* ai răbdării, ai umilinţei, ai cumsecădeniei.

De ce nu ştim *să vorbim*? De ce nu ştim să fim *simpli*, atât de simpli încât *să nu ne vătămăm sufleteşte* unii pe alţii?

A „ne iubii unii pe alţii” e de multe ori „a ne prosti unii pe alţii”, „a ne desconsidera metodic unii pe alţii”.

Iubirea, prietenia e *reciprocă*. Reciprocitatea e *fundamentul* comuniunii. Dar tot *reciprocitatea* e şi fundamentul *dezbinării*, căci nu te poţi certa de unul singur ci numai cu un altul.

În fratele meu e *mântuirea mea* dar tot el îmi poate fi şi *sminteală*, tot el îmi poate fi şi *duşmanul*, pe care trebuie să îl iert în inima mea şi chiar pe faţă, dacă el doreşte aceasta.

Vai, cum stă invidia şi *te pândeşte*! Cel ce e cu tine, care îţi arată că *ţi-e prieten*, el însuşi *îţi întinde curse*. Te bagă în gura lupului *cu zâmbet*.

Te laudă şi te pupă în faţă iar în spate te vinde, îţi *sugrumă* dragostea, îţi batjocoreşte *bunele intenţii* şi *curăţia inimii*.

De ce, prietenii mei, deveniţi *iude*? De ce vă mânjiţi sufletele cu *negura* Iadului? Oare nu e de ajuns că sunt suferind eu însumi de atâtea patimi? Oare e puţin chinul lor zilnic? De ce vreţi să înfigeţi până și *ultimul cuţit* în mine sau să mă aruncaţi *cu totul* în hăul fără fund?

Prietenie *de faţadă*. De fapt o răutate *bine disimulată* şi multe vorbe, foarte multe vorbe, o puzderie de vorbe care ne *dezonorează*, dacă ele sunt *doar vorbe* și nu reprezintă *inima noastră…*

*

Minunile lui Dumnezeu sunt *preaminunate* şi, mai ales, *fără număr*.

În vara aceasta omizile au mâncat frunzele copacilor şi apoi şi ale viţei de vie. Duzii, prunii, gutuii arătau ca nişte fiinţe suferinde, răstignite.

Omizile şi ceea ce bunica mea numeşte „boii popii"[203] au devastat pur și simplu frumuseţea frunzelor şi a locurilor calme şi singuratice.

Vedeam cum omizile nu cruţă nimic. Îmi era milă de copaci ca de nişte *oameni plini de lepră*.

Dar a venit o ploaie, o ploaie cu vânt şi au dispărut toate omizile, însă nu şi *boii popii*. Ultimele insecte au rămas.

Ploaia a avantajat, desigur, copacii. Şi când toamna a venit, chiar *foarte bine* – mai e puţin până la 1 octombrie 2003 – s-a produs *o minune*: duzii *au înfrunzit* din nou, *au înflorit bombii* şi chiar *liliacul*.

Când s-au întâmplat toate acestea? Când nu mai era nicio şansă, când frunzele cad şi oamenii culeg viile şi porumbii. Această minune pe care a făcut-o Dumnezeu cu natura în acest an e *o parabolă foarte bună* pentru încrederea neclintită *în pocăinţă*, pentru neabdicarea de la faptul de *a crede în minuni*.

Omul – înfloritor odată, foarte frumos, *sclipitor* – e mâncat de omizi în vara patimilor. Omizile sunt *o imagine clară* a patimilor. Ele distrug totul în jur, mănâncă toată *frumuseţea* naturii.

[203] Insecte mici, care nu zboară şi care sunt de culoare roşie, cu puncte negre pe spate. Anul acesta au fost o mulţime peste tot: pe copaci, pe fân, au coborât chiar şi în fântână.

Dar patima, care mănâncă frumuseţea, poate fi distrusă de frumuseţea harului dumnezeiesc şi de vântul binefăcător al credinţei neclintite, care aruncă, suflă toată patima din suflet, pentru ca omul *să înflorească* din nou, să fie *nesperat de frumos*.

Minune! Omul care a păcătuit toată viaţa poate *întineri* prin pocăinţă, se poate schimba *la faţă* şi *la inimă.*

Ce minune poate fi mai mare, ca un bătrân, care devine din *albie a dracilor* (*porcii* din parabola *Fiului risipitor*) *o floare nespus de frumoasă* în mijlocul toamnei?

Minune! Am pus mâna pe frunzele copacilor ca să mă bucur de ele. Am tras aer în piept şi frumuseţea lor odată cu aerul. Şi când mă gândesc că liliacul trebuia să înflorească la anul, în apropierea Învierii Domnului, cum să nu mă bucur de un liliac *în luna lui septembrie*?

Minune! Viaţa omului e *un lung şir de minuni*.

Am făcut munca de câteva zile în una sau două zile. Am mers ud leoarcă în tren dar nu am răcit sau m-a plouat din destul şi n-am avut nici măcar *puţină febră*.

Şi de câte păcate n-am fost scăpat! Şi din câte primejdii de moarte nu am fost ridicat într-o fracţiune de secundă!

Am ajuns pe lume *sănătos* deşi trebuia să fiu *avortat* de mama mea. Nu m-au călcat maşinile, nici trenul şi nici tramvaiul. Am scăpat de la înec şi nici n-am fost omorât cu toporul de către tatăl meu şi nici de către alţii, care nu mă suportau.

Mulţumesc Prea Curatei Treimi pentru toate!

Nu-mi place *să mă destăinui* deşi *o fac din plin*. Mă doare inima când fac acest lucru, pentru că harul lui Dumnezeu doreşte mai mult *anonimatul* decât *publicitatea*.

Însă când mă apuc să scriu și să vorbesc, același har al lui Dumnezeu mă îndeamnă și mă ajută să scriu, să evoc, să mă mărturisesc cu toată inima...pentru că știu că pe unii *îi voi folosi*.

Sfântul Herman de Alaska[204] era slujit de un bou, care a murit imediat după adormirea sa. Nu e asta o mare minune: ca animalele să fie *ascultătoare de om* ca *la început*?[205]

---

[204] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Gherman_din_Alaska.

[205] Despre felul cum s-au comportat animalele după căderea Sfinţilor Protopărinţi Sfântul Simeon Noul Teolog scrie: „fiarele şi toate animalele pământului, văzându-l gol (pe om – n. n.) de *slava dinainte* şi dispreţuindu-l, *s-au înfuriat* toate de îndată împotriva lui”. Text în Sfântul Simeon Noul Teolog, *Discursuri teologice şi etice. Scrieri I*, studiu intr. şi trad. de Diac. Ioan I. Ică jr., Ed. Deisis, Sibiu, 1998, p. 118-119.

Sfântul Herman se învelea cu o blană de lemn iar trupul său a stat o lună de zile neîngropat şi nu a suferit nicio schimbare.

Cât de mult aş dori să pot vorbi despre orice Sfânt al lui Dumnezeu şi să descriu pe larg viaţa fiecăruia, cuvintele lor, explicaţiile lor.

Fericitul Nicodim Măndiţă[206] spovedea în zăpadă şi scria lângă un zmeuriş.

Nu prea înţeleg mulţi de ce unii Sfinţi scriu *pentru cei simplii* şi alţii *pentru cei foarte duhovniceşti* şi aceasta, pentru că nu vor să admită că *mântuirea este pentru toţi*.

Fericitul Nicodim, văzând că cineva nu vroia să-şi lase barbă datorită „gurii lumii", l-a sfătuit *să poarte mustaţă*.

Munca sa în domeniul cărţii duhovniceşti a fost imensă şi a folosit pe mulţi. Roagă-te pentru mine, păcătosul, Fericite Părinte Nicodime!

Teologia academică discreditează pe *trăitorii autentici* de multe ori. Observ cu durere discrepanţa dintre *erudiţi* şi *oamenii duhovniceşti*. E o mare prăpastie între cele două tabere.

Oamenii duhovniceşti, de multe ori, nu au bagajul imens de cărţi sfinte și de cunoștințe pe care îl au academicii iar aceştia nu au sudoarea, munca şi bunul simţ şi, mai ales, smerenia oamenilor duhovniceşti.

Pomana e *o rugăciune* și nu *un gest încetăţenit*, care se face pentru cineva ce a răposat.

Pomana e *o atmosferă* şi *o conduită plină de evlavie* şi *de frică de Dumnezeu*.

Sfântul Ignatie Briancianinov e unul dintre cei mai mari *văzători ai patimilor* şi *ai înşelării satanice* pe care-i cunosc. Cărţile lui sunt *o vedere extrem de pătrunzătoare* a sufletului omenesc încât *despoaie gândurile bune* de *înţelesurile satanice*. Atmosfera vieţii sale duhovniceşti emană *foarte explicit* din dumnezeieştile sale cărţi. El m-a învăţat lucruri imense. Fără Prea Sfinţia sa nu aş fi ştiut, nu aş fi *conștientizat* multe dintre *prăpăstiile* existente.

Am început şi voi continua să scriu o carte despre *minunile care se întâmplă astăzi* la tot pasul. Voi aduna date de la cine voi putea. În tainiţele inimilor noastre avem multe *mărgăritare* ale proniei dumnezeieşti. Trebuie numai *să vorbim* despre ele.

---

[206] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Nicodim_M%C4%83ndi%C8%9B%C4%83.

Un bărbat – fratele Nicolae din Ploieşti[207] – mi-a relatat despre cum i s-a arătat dracul sub forma unui bărbat şi despre cum i-a vorbit în gară, unde a dialogat *intens* cu el, în timp ce toată lumea îl credea *nebun*, pentru că *nimeni nu vedea nimic*.

După o viaţă dezmăţată, acesta a venit la pocăinţă şi ispitele dracilor s-au ţinut și se țin lanţ de el.

Demonul avea *înfăţişare umană* în cazul lui, i-a spus *unde merge* şi *l-a momit cu bani*.

Pe bunica mea, un bărbat *o strângea de gât în somn* şi acela nu i-a dat drumul până când ea *nu a strigat către Dumnezeu*.

Am văzut de curând un film *paradigmatic*: *Malena*[208]. În persoana Monicăi Belluci[209].

Un puşti se îndrăgosteşte subit de *cea mai frumoasă femeie* din oraş, pe care o detestau *toate invidioasele* şi pe care *toţi bărbaţii* o doreau. Acesta o urmăreşte peste tot şi creşte odată cu *patima devoratoare* pentru ea.

Malena *ştia* că e privită. Se *descoperea* în faţa tânărului. Acela o privea *ca pe o zeiţă* şi *se masturba* din cauza ei.

Problema e aceea, că filmul e *foarte real*, pentru că există *n Malene*, care distrug *n suflete*, pentru care iubirea nu e *un moft* ci *toată viaţa lor*. Fixaţia pentru ea l-a urmărit toată viaţa.

Femeile frumoase *profită* de tineri, fără măcar *să se atingă* de ei. Când văd tineri chipeşi, inteligenţi, fac tot posibilul ca aceia *să se împătimească* de ele, pentru că le place să aibă *adulatori* de care *să-şi bată joc*.

Cunosc un astfel de tânăr, care a suferit mult din cauza unor astfel de femei în vârstă, care nu fac decât *o mare ticăloşie* prin farmecele lor.

Iluzia patimilor e *cel mai mare duşman* al nostru.

Curiozitatea, în loc să fie *un bun* al mântuirii, devine un mijloc *al împătimirii totale*.

Moliciunea este – de cele mai multe ori – opera *curiozităţii* şi *a slavei deşarte*.

Exemplul rău se perpetuează datorită *înşelării demonice*. Tot ce laudă *omul trupesc* e *netrebnicie*.

---

[207] Pe acest bărbat îl cunosc personal. Are 3 fete închinoviate într-o mănăstire din sudul României.

[208] A se vedea: http://www.imdb.com/title/tt0213847/.

[209] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Monica_Bellucci.

Am văzut un neoprotestant, care credea că e *înţelept* în cele ale Sfintei Scripturi, numai pentru faptul că *nu-l lăsa* pe un preot ortodox *să vorbească cu blândeţe*.

E o mare catastrofă omul care se crede *mare* în ochii lui şi, mai ales, care vrea *să-i convingă* şi pe alţii de această minciună.

O femeie care cerşeşte de la revoluție încoace lângă magazinul Unirea nu-şi oblojeşte rănile de la picior, pentru ca să poată *să cerşească* în continuare. Preferă *să-şi facă rău* singură în loc să nu mai aibă bani din cerşit.

Un bărbat – paznic într-un lan de cereale – îşi bate joc de o femeie în vârstă şi după ce o violează şi o batjocoreşte în chip şi fel îi introduce un lemn în ea omorând-o și îi lasă trupul mort pe câmp. E găsită mult mai târziu şi acesta neagă *orice legătură* cu moartea ei. Acest om va muri orb iar orbirea s-a produs cu 3 ani înainte de moartea sa.

Am fost martorul furiei unei femei. M-a îngrozit. Deşi a trecut o zi de la evenimentul cu pricina, eu încă n-am ieşit *din şocul* acestei întâmplări.

*

Când trupul Fericitului Constantin Galeriu a fost scos din Sfânta Biserică a apărut pe cer *curcubeul*. Eu n-am putu să ies foarte repede din sfântul locaş dar l-am văzut la televizor.

*

Când Prea Curata Stăpână şi Sfinţii Apostoli Petru şi Ioan au venit la Sfântul Serghie de Radonej[210] lumina lor a fost *mai mare* decât a soarelui.

*

Mă simt tare păcătos, spurcat cu totul. Nu sunt bun de nimic. Sunt o mare spurcăciune. Doamne, nu mă lăsa!

---

[210] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Serghie_de_Radonej.

*

Astăzi a fost ziua Dumnezeiescului Antim Ivireanul[211].

De la predica Părintelui Episcop[212] mi-a rămas o remarcă referitoare la Apoc. 3, 20: uşa are clanţă *numai pe dinăuntru*, pe când Hristos, bate *numai*, ciocăne ca să I se deschidă.

Clanţa este *interioară*, pentru că, „de va auzi cineva glasul Meu şi va deschide uşa, voi intra la el şi voi cina cu el şi el cu Mine".

Clanţa e *voinţa* inimii noastre şi tocmai de aceea e *interioară*, ne *aparţine*.

De la un alt Părinte am auzit, că ne rugăm în Rugăciunea Domnească pentru „pâinea *cea spre fiinţă*", pentru că Dumnezeiasca Euharistie e cea care *hrăneşte în mod complet* fiinţa noastră. Ne face să fim *o fiinţă completă*, o persoană *completă*[213].

Tot el a spus: cine *lipseşte odată* de la Sfânta Liturghie e mort, a murit. E foarte adevărat dar nu *prea conştientizăm* acest lucru.

În viaţa[214] Sfântului Ioan Evanghelistul (26 septembrie) găsim date despre cum s-au scris *Sfânta Evanghelie a 4-a* şi *Apocalipsa* şi despre şederea îndelungată a unor demoni în anumite locuri.

Sapa Sfântului Mucenic Polihronie făcea minuni (7 octombrie)[215].

*

---

[211] A se vedea teza doctorală: Dr. Gianina Maria-Cristina Piciorуș, *Antim Ivireanul: avangarda literară a Paradisului. Viața și Opera*, Teologie pentru azi, București, 2010, 561 p. Se poate downloada de aici: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/03/10/antim-ivireanul-avangarda-literara-a-paradisului-via%C8%9Ba-%C8%99i-opera-2010/.

[212] PS Vincenţiu Grifoni, pe atunci *Ploieşteanul*. A se vedea: http://www.sf-esc.ro/index.php?page=6.
Ulterior, într-un film cu Billy Graham, l-am auzit pe acesta folosind această expresie. A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Billy_Graham.

[213] Pr. Asist. Dr. Atanasie Costea de la Sfântă Mare Muceniţă Ecaterina din Bucureşti, paraclisul Facultăţii de Teologie Ortodoxă. Pe atunci era *Părintele spiritual* al paraclisului studențesc. A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/2008/10/19/despre-biserica-sfintei-ecaterina-la-trecut-si-prezent/.

[214] A se vedea: http://www.vietile-sfintilor.ro/vieti/septembrie/09-26-sf_apostol_si_evanghelist_ioan.html.

[215] Idem: http://www.calendar-ortodox.ro/luna/octombrie/octombrie07.htm.

Mr. Bean[216] este aruncat dintr-un tren foarte rapid, tocmai în gara unde îl aştepta 2. 000. 000 de dolari.

Avea la el cheia. Era primul care *ajunsese la seif*. Premiul era *ca niciodată mai aproape*.

Se îndreaptă spre seif, bagă cheia în uşă ca să descuie…dar *adoarme* cu mâna pe cheie spre fericirea celorlalţi concurenţi, care alergaseră nebuneşte până la acest *unic seif*.

Era *imposibil* să adoarmă tocmai acum. Era timpul acţiunii. Trebuia să ia banii şi să fugă. Dar el…adoarme.

Trezeşte-te, nu auzi?! Cum poţi lăsa pe alţii ca să îţi ia *comoara*?!!

Dar el doarme, doarme *cu cheia în mână*.

Cine mai doarme ca Mr. Bean, ca acest comic ce ne amuză întotdeauna, care este *râsul lumii*? Mulţi, mulţi dintre noi.

Intrarea noastră în viaţă e ca *ieşirea forţată dintr-un tren ultrarapid*. Ajungem *în gară*, în această lume şi căutăm ceva: *o comoară*, oricare ar fi *numele* pe care i l-am da.

Unul aleargă după învăţătură, citeşte mult. Altul aleargă după sex, după perversităţi, după curiozităţi deşănţate. Altul după bani, după hoteluri, după un loc în senat. Altul cercetează fauna lumii, stelele sau fundul oceanului.

Femeia caută *să fie văzută*, bunicii îşi aşteaptă, cu lacrimi în ochi, nepoţii care se întorc de la studii, copiii vor desene animate şi dulciuri, câinii de apartament vor afară, maşinile ţipă, multă trepidaţie, preţuri mari, multă sărăcie, impostură, laşitate.

Unde există *interes* acolo este şi el, şi ea.

Unul proiectează, altul ghiceşte în te miri ce, unul aşteaptă *sfârşitul lumii* într-un mod fantastic iar ea…cea de acolo, este *sastisită de viaţă*, plină până *în gât* de faptul că nimeni nu o mai vrea şi bărbatul ei se culcă cu alta.

Seiful e în lumea aceasta, iubiţii mei!

Comoara care *ne tentează* nu e scufundată în alcool, în droguri, în promiscuitate, în avariţie, ci e *o comoară unică* dar *pentru toți*: e *harul lui Dumnezeu*.

Iar comoara e *în Sfânta Biserică*, care e *seiful*: cel mai *sigur loc* al întregii lumi.

---

[216] Adică *Rowan Sebastian Atkinson* celebru prin *Mr. Bean*: http://en.wikipedia.org/wiki/Rowan_Atkinson.
Filmul despre care vorbesc aici e *Rat Race (2001)*: http://en.wikipedia.org/wiki/Rat_Race_%282001_film%29.

Însă drama cea mare e aceea că *adormim cu cheia în mână*. Avem cheia, mulţi dintre noi o avem. E un mare dar de la Dumnezeu. Avem cheia: e *credinţa ortodoxă*.

Avem cheia seifului şi în seif avem comoara. Iar ea, comoara nu e numai de 2. 000. 000 de dolari, ci de miliarde de miliarde de bogăţii unice, dumnezeieşti.

De ce *adormim* cu cheia în uşa seifului? De ce nu ne putem *trezi la timp*?

De ce nu ne putem iubi unii pe alţii, soţul pe soţia sa, mama pe fiu şi fiul pe mamă, bunica pe nepot şi mătuşa pe nepoată? De ce nu ne putem iubi duhovnicii şi ei pe noi şi de ce nu putem să fim *sinceri* cu prietenii de serviciu, cu rudele, cu toţi oamenii? De ce nu ştim *să ne ajutăm* unii pe alţii şi *ne hăituim* precum vânătorii pe lupi? De ce credeţi că par *melodramatic* sau *deplasat*?

De ce nu puteţi *să admiteţi*, că *simţiţi la fel* dar nu vreţi *să daţi curs* dragostei voastre?

Lumea aceasta trepidantă, vânzolită de tot felul de griji, scelerată de diferite obsesii, pe care noi o numim *nebună*, *satanizată*, *tâmpită*, e *lumea noastră*, e lumea *în care trăim*.

Tot la fel au trăit şi Sfinţii de dinaintea noastră: cu multe ispite, cu multe persecuţii, cu dureri din toate părţile. Nu e de ajuns să-ţi faci bine treaba *doar tu însuţi* iar de ceilalţi *să nu-ţi pese*.

Nu e de ajuns ca tu să mănânci pizza şi să bei vin scump, iar un copil blonduţ, desculţ, nemâncat, să te privească ca pe *un film cu fripturi*, dar unde fripturile curg pe bandă însă la el chiorăie maţele.

Nu e de ajuns doar *să-i sfătuim* pe cei care vin la Sfânta Biserică.

Sunt încă mulţi *copii ai lui Dumnezeu*, care acum stau încă *în afara zidurilor* Sfintei Biserici şi asta *din varii motive*.

Tu, preotul meu iubit, nu trebuie să ai grijă *doar* de parohienii tăi, câţi sunt ei – 10, 300, 1000, 10000 – ci trebuie să priveşti *şi mai departe*, să ai şi *grija altora* şi *durerea altora*, *să flămânzeşti* pentru fericirea altora.

Un preot *bun* e un preot care nu poate decât *să se bucure pentru alţii*.

Dar dacă aştepţi doar *cununii* şi *pomeni* şi *bani gârlă*, şi te uiţi doar la cum să îți iei *mercedes*[217], bineînţeles că *nu îți pasă* de mântuirea oamenilor, de sufletele lor.

---

[217] A se vedea:

Cei care *stau liniştiţi* şi *nu se frământă* dintre ierarhii şi preoţii Domnului sunt deja *nefericiţi*, deja nu mai cred *în nimic bun*, deja s-au *condamnat pe ei înşişi* la nefericirea veşnică.

Pentru că viaţa lor e *o spoială*, o mascaradă de care *le e silă* şi de care *se întristează* şi păstoriţii lor. Se întristează mult.

Câtă *tristeţe*! Câtă *neorânduială* există în inimi!

Putem rescrie *literatura mare* a lumii cu patimile de care *te împiedici* pretutindeni.

Şi eu fac şi mai multe păcate. Şi mie nu îmi e teamă deloc. Mie, păcătosului...Și păcătuiesc, ca şi când nu aş cunoaște *dreapta judecată* a Domnului.

Privesc *nepăsător*. Nepăsarea *ne distruge*.

O bătrână e furată de ţigani...şi îţi e frică să o ajuţi, că te bat şi pe tine.

Vrei să dai milostenie dar nu ai bani decât pentru ca să nu mori de foame.

Vezi cărţi dumnezeieşti şi nu ai bani să le cumperi şi cine are bani nu le prea cumpără.

Carte religioasă, de regulă, cumpără *tot cel sărac*.

Mr. Bean a fost *buzunărit*, descalificat oficial. I s-a luat „privilegiul” primului venit.

Şi adventistul convertit la Ortodoxie sau fostul mormon sau fostul mahomedan sau hindus, veniţi în Biserica Domnului, pot să devină *Sfinți* – cu harul lui Dumnezeu – pentru că Sfânta Biserică e *Casa lui Dumnezeu* şi locul unde *Îl găsim pe El*.

Pe când noi, ortodocșii, putem să fim puşi de către El cu sălbaticii canibali, cu vrăjitorii, cu sataniştii, pentru că am ajuns să avem o viață *tot la fel de stricată* ca a acelora.

Noi, ortodocşii, care ne mândrim cu *ce suntem noi* şi care L-am primit de atâtea ori pe Hristos *cu nevrednicie* şi ne-am *împăunat* cu milosteniile noastre, putem fi lăsați *afară* de Împărăție...pentru că *am avut de toate*...dar nu și *sfințenia credinței* în viața noastră.

Oare e p*osibil*?! O, e posibil, şi încă cum!

Fiii Împărăţiei vor fi *daţi afară* şi vor intra în *cămara de nuntă* cei pe care nimeni nu-i băga odinioară *în seamă*, dar pe care Dumnezeu *îi cunoştea* şi *îi ajuta*.

– De ce, Doamne?!...

---

http://www.mercedes-benz.ro/content/romania/mpc/mpc_romania_website/rong/home_mpc/passengercars.html.

– Pentru că *nu M-aţi iubit* cum *v-am iubit Eu*, iubiţii Mei! Voi aţi crezut că sunteţi *ai Mei*, făcând voile demonilor, dar nu eraţi *ai Mei*. Slujeaţi *propriilor voastre pofte*.

Şi când primeşti *mare har* de la Dumnezeu, tocmai atunci faci și tu *un păcat mare*, ca să te arăţi *şi mai nerecunoscător* în faţa lui Dumnezeu. Când ar trebui *să te umileşti*, tu atunci dai *cu bâta în baltă* şi strici totul. Un gram de *neatenţie* înseamnă, de multe ori, *moarte*.

Şi iată: cineva s-a urcat pe turnul Eiffel[218] şi vroia să se sinucidă. Un alt bărbat la fel. Dar numai al doilea cade, scăpând din mâinile primului, care dorise să-l ajute.

Ce ai? De ce *recurgi* la această nebunie? Soţia mea – spune el – *mă înşală*. Şi cum ajunge o femeie, care s-a căsătorit cu tine din dragoste, *să te înşele*? Ce *miraj* o atrage? Sau, pur şi simplu, vrea să se „distreze”?

Este concubinajul un mod de „distracţie” sau, mai degrabă, un mod prin care arăţi *cât de nebun* ai devenit?

De ce *înnebunim*? Iar la ospiciu, unde totul e *anost* şi *rece*, şi unde nimeni ne prea *te bagă în seamă* şi toţi *desconsideră* persoana ta, poate să existe *vindecare*? Şi ce fel de *vindecare* e aceea, unde dragostea, delicateţea, atenţia *lipsesc*?

Boala te scoate din „circuitul vieţii”.

Un om bolnav e *marginalizat*, e scos afară din *tagma* „oamenilor *de azi*”.

„Omul de azi” trebuie să nu aibă nicio boală, să fie foarte frumos, foarte deştept, foarte avut, bun la pat, linguşitor, bun să se „descurce”. El trebuie să fie „om de succes”.

Dar acest *succes* e sinonim cu *fuga după patimi*.

Reclamele lumii sunt *cereri de satisfacere a patimilor*.

Şi *patimile* şi *obiceiurile păcătoase* sunt multiple: să te bărbiereşti, să te fardezi, să porţi fuste scurte, neglijeuri transparente, ciorapi sexualizaţi, tocuri înalte, tot felul se sârme prin urechi, limbă şi buric, să faci cu ochiul, să suspini aţâţător, să îţi expui fundul, picioarele, sânii la vedere, să îţi faci tatuaje, să porţi haine cu imprimeuri satanice şi cu expresii vulgare, să îţi coafezi părul, să îţi pui păr fals, sâni falşi, unghii şi sprâncene false, să mergi la filme pornografice, să citeşti reviste şi cărţi erotice, să joci jocuri de noroc, să râzi indecent şi să mergi insinuos, să îţi cumperi numai lucruri scumpe, să fii la modă cu orice preţ, să nu îţi placă să râdă lumea de tine

---

[218] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Turnul_Eiffel.

chiar dacă faci un lucru bun, să dai muzica la maxim la 12 noaptea şi să arunci hârtii pe jos, să înjuri şi să drăcui, să ţipi ca un disperat, să fumezi când nimeni nu te vrea, să spui glume porcoase şi să le atingi pe fete pe stradă fără să le cunoşti, să flirtezi cu cineva fără vreun scop bun, să susţii o minciună numai ca să enervezi, să sperii cu date false, să te lauzi cu tot ce ai, să strici copacii numai *ca un moft*, să te apuci de tot felul de cascadorii şi întreceri trăznite, să nu asculţi cu atenţie pe convorbitorul tău, să faci insinuări de tot felul şi lista e mult prea mare pentru ca să o putem termina...

Rămâi cu frustrări.

Nu ai primit păpuşa pe care ţi-ai dorit-o la 5 ani iar la 35 de ani sechela copilăriei se manifestă prin frica de a-ți lăsa copiii să se joace undeva, deşi nu e nici un pericol previzibil.

Mama ei a minţit-o că e *îndurerată* şi fetiţa *a început să plângă*. Ea *a plâns* dar mama *s-a prefăcut*.

Fetiţa – acum în vârstă – şi-a adus aminte incidentul şi a înţeles că mama ei *s-a prefăcut* şi *se preface tot timpul*.

Mama ar trebui *să-şi iubească* fiica. Dar dacă vrei *să iubeşti pe cineva*, nu îl iubeşti după cum *vrei tu*, fără să îl întrebi şi pe el *cum vrea să fie iubit*, ci trebuie să-l iubeşti pe cineva în aşa fel încât *el să se simtă*, mai întâi de toate, *iubit* şi apoi *tu însuţi*.

Am observat că părinţii care îşi aduc copiii să-i împărtăşească (majoritatea dintre cazuri) nu sunt atenţi *la ce vrea copilul*, ci *la cum sunt priviţi ei* că *şi-au adus copiii la împărtăşit*.

Iar fetele care *se spovedesc regulat* au tot felul de *sechele religioase*, provocate de diferiţi duhovnici – nu mai spun *experimentaţi* sau *nu* – şi băieţii *la fel*. Aceeaşi problemă şi *la adulţi*.

Merg copleşiţi de tot felul de *frici*...Dar fricile lor nu au nimic de-a face cu *frica de Dumnezeu*, *reala frică* de Dumnezeu, care are în ea şi *încrederea* în Dumnezeu, cât şi *iubirea Lui fără margini*.

Capetele *se pleacă* dar din alte motive decât *smerenia*.

Frustrarea e *o problemă profundă*.

Cuiva îi place să vadă filme, în care femeile în vârstă se culcă cu bărbaţi tineri, dar asta din cauză că tânărul, fostul *tânăr*, a dorit pătimaş o femeie în vârstă şi acum – deşi se maturizează – prin vederea filmului, parcă *se răzbună* pe toate femeile în vârstă, care arată *încă bine* şi *nu vor să se culce* cu bărbaţi tineri.

Acelaşi lucru se întâmplă şi cu cel care se declară *homosexual*: se iubeşte *prea mult pe sine* şi de aceea *se admiră prea mult*. Face sex numai cu *un alt bărbat*, pentru a găsi în acela aceleaşi mişcări şi patimi pe care *le are şi el*. De aceea homosexualul e *un restrictivist*.

Universul *se mărgineşte* – universul lui – numai la propriul lui *egoism* şi vrea ca numai el, egoismul lui, *să triumfe*.

De aici *ura anormală* pe care o simte *împotriva* femeii, care e numai *un egoism furibund*. Îi e frică să mai iasă din cochilia lui *masculinizată*, din relaţiile cu alţi bărbaţi şi asta, pentru că nu crede *în nimic altceva* decât *în el*.

Iar celălalt, „partenerul" lui, e numai o „proiecţie" a minţii sale corupte, bolnave, care nu acceptă să vadă „altceva", pe „altcineva", adică pe *o femeie*.

Ştie femeia că *te excită*? Ştie că fusta ei transparentă *te incită* la faptul de *a o viola*? Bineînţeles! De aceea *o şi poartă*.

Iar „pudoarea" femeii, când ea e goală trei sferturi pe stradă, este, bineînţeles, o nevoie de „respectabilitate" egolatră, o dorinţă de a fi „pură" când ea ar prefera mai mult să fie „curvă".

Infantilismul complimentelor mă duce cu gândul la faptul, că omul acela e *retardat sentimental* sau *voliţional* şi, de ce nu, nedezvoltat *cu adevărat* la minte.

Omul creşte *cu totul*. Nu poate rămâne *un sfert* în trecut şi *trei sferturi* într-un prezent, care îşi permite să cheme viitorul.

Omul *creşte* şi *uită*. Uită *ce a fost* şi devine mereu *altul*.

Uitarea e, uneori, *foarte bună*. E *un mare bine*.

Uiţi şi îţi aduci aminte. Uiţi lucruri de tot felul şi îţi aduci aminte ce nu te mai credeai în stare *să-ţi aminteşti*.

Dar dacă ea, *fosta şcolăriţă* are *sechele*, ce faci cu ea, dacă vrei să o iei *de nevastă*? Şi de ce *să nu o iei* de nevastă? Sechele ai şi tu, dar am şi eu.

Putem trece peste multe dar, în acelaşi timp, cuplul care merge să se cunune nu se gândeşte, de multe ori, că pot fi şi lucruri pe care *nu poţi să le treci* chiar atât de uşor în doi, şi că, la un moment dat, din anumite confruntări ale vieţii, poţi scăpa numai *pe jumătate* şi nu *în întregime*.

Riscurile te fac *mai matur*? Poţi risca *prea mult*?

Întrebările, chiar dacă nu au un răspuns pentru moment, pot fi puncte de unde *să începi* o reflecţie, o temă.

Poţi să laşi *moştenire* nu numai *răspunsuri*, ci şi *întrebări*.

Întrebările pot valora *foarte mult*, dacă ele te îndeamnă să te zideşti, să te construieşti întru Duhul Sfânt.

Răspunsurile sunt *puţine* numai dacă *nu cauţi cu Dumnezeu*.

Dacă calci în toate *gropile* filosofiei şi ale ştiinţei atee, bineînţeles că nu vei avea rezultate frumoase, adică *adevăruri dumnezeieşti*.

Dacă înşeli la cântar, nu vei mai avea cumpărători. Dacă pâinea e rece, mulţi nu o vor mai cumpăra.

Priveşti pe cer. Ţi se pare că e senin, dar deodată începe ploaia. Şi nu ştii *în ce parte* să te adăposteşti.

Dacă îţi faci prieteni *pe cine nu trebuie*, nu te va *adăposti* nimeni în ziua necazului, când oamenii vor arunca *cu pietre* sau *cu vorbe*. Căci şi vorbele *rănesc*, uneori *mai rău* decât pietrele.

Şi *un doctor al sufletelor* trebuie să ştie *să elimine* sechelele, *paraziţii* din fiinţa noastră. Trebuie să elimine *gangsterii* la timp şi să nu lase ca răul *să înnăbuşe* binele.

Cum se comportă, cum trebuie să se comporte un ortodox, care are *probleme mentale*?

Cum *îşi spune rugăciunile* dinaintea Sfintei Liturghii un preot care are 5 copii?

Ce ar trebui *să simtă* faţă de copii – sau *ce simte* – o femeie care a făcut 40 de avorturi?

Cum priveşte lumea unul care *a omorât* oameni în război şi cum se simte un alcoolic sau o prostituată, când nimeni *nu-i mai vrea*?

Oare cum se simte un Sfânt după *un mare păcat*, când el *cunoaşte* bucuria Sfântului Duh?

Nu vi se pare că *adevărurile oamenilor* dor prea mult?

Nu vi se pare că nefericirea are *prea mulţi ochi* prin care plânge?

Nu simţiţi că uneori aţi vrea să daţi timpul înapoi, ca să faceţi fapte pe care *nu le-aţi mai făcut altădată* şi prin care *aţi dori să vă cereţi iertare*?

Iubiţii mei, inimile oamenilor nu sunt *pentru a vă juca cu ele*! E un mare păcat să nu înţelegeţi asta.

Coboară seara, vine somnul şi monştri apar – adică *demonii* – în visele noastre. Pare că nu are sens. Nu ştii *de ce simţi* ceea ce simţi. Vrei să auzi adevăruri mult dorite.

Şi tinerii stau la colţul şcolii şi fumează – asta *în pauze* – bişniţarii vând toate mărunţişurile, încercând să fraierească pe cât mai mulţi iar preoţii lui Dumnezeu se roagă pentru toţi, când foarte mulţi din aceşti „toţi”, nu ştiu ce se „întâmplă” cu ei.

*

Fericitul Ilie, Dumnezeiescul nostru Părinte, a lăcrimat când i-am spus *dragostea noastră* – eram cu Gianina [Picioruş] – şi nu l-am privit atunci în ochi, pentru ca să nu îl stingheresc. E mult prea smerit, din ce în ce mai smerit.

Ieşirea până la ţară ne-a fost foarte benefică.

În natură simţi că respiri, că trăieşti *însufleţit* de contemplarea creaţiei lui Dumnezeu.

Un Părinte a spus: „Cine nu mai poate privi *în ochi* pe Mântuitorul Hristos, atunci ceva e *în neregulă* [cu el]. Trebuie *să se pocăiască*”[219]. Are dreptate...

Demonii vor să mă enerveze *cu orice chip*. Uneori mă fac să mă enervez încât *mă doare stomacul* din cauza supărării.

După *o mare fericire dumnezeiască* trebuie să te aştepţi la *ispite groaznice*.

De ce *râde* de tine cineva care *nici nu te cunoaşte*? Fiindcă modul lui de viaţă nu are prea multe *în comun* cu dreapta credinţă.

Predicatorii protestanţi sunt *glasurile desfrânării pline de infatuare*. Din gura lor adevărul iese falsificat, trunchiat, ciopârţit. *Gesticulează prea mult* pentru că sunt *neliniştiţi*.

Un om Sfânt nici nu ar putea să facă *atâtea gesturi* ca ei, deoarece asceza *te epuizează* şi te învaţă *liniştea*, calmul.

Trebuie să priveşti *în spatele tău* când îngenunchezi în Sfânta Biserică, pentru ca nu cumva *să strici* liniştea altuia.

Trebuie *să fii atent* în stânga şi în dreapta, înapoi şi înainte, pentru că te poţi *împiedica*, poţi *călca* pe cineva pe picioare, poţi *enerva* pe altcineva şi omul *se scandalizează*.

Decât *să te cerţi cu cineva* mai bine renunţă să mergi prin acel loc unde ţipătul *se înfierbântă*.

Există *cerşetori de „profesie”* în marele oraşe dar şi *sărmani adevăraţi*.

---

[219] Părintele Atanasie Costea (12 octombrie 2003).

Trebuie să-i ajutăm şi pe unii şi pe alţii dar, mai ales, pe cei care au *cu adevărat nevoie*. Dacă ne uităm cu atenţie, vedem cine are *cu adevărat nevoie* de ajutor *imediat*.

Astăzi e pomenit Sfântul Simeon Noul Teolog[220] în *Vieţile Sfinţilor* în limba română.

Un tânăr de 18 ani, îndrăcit, e adus la Sfântul Simeon şi el începe a striga *precum caprele*[221] iar un tâlhar îndrăcit striga *precum un ţap*[222].

Dumnezeiescule Simeoane, lumina cea prea mare a Sfintei Ortodoxii, nu ne lăsa pe noi, păcătoşii şi ne miluieşte!

Trebuie să vorbim şi de obiceiuri *barbare* la ortodocși.

În noaptea nunţii, în unele sate de la noi, mireasa trebuie să se culce în mod „neapărat" cu mirele, pentru ca să le arate nuntaşilor *cămaşa* sau *cearşaful pătat de sânge*.

Şi nu li se pare deloc *necuviincios* sau *aiurea* ca să facă acest lucru atunci, ci mândria că „a fost domnişoară" şi că el a dezvirginat-o o consideră ca *un lucru bun* şi *demn de arătat şi altora*.

I-am spus cuiva foarte apropiat că acest lucru – acesta, cu *arătatul sângelui* – e inadmisibil. Însă nu a înţeles *de ce* nu se poate aşa ceva, deşi i-am dat explicaţii de bun simț, explicându-i că acest gest scoate din ecuație *soția* cât și *pudoarea*.

Măritatul prin intermediar mi se pare *o insultă* adusă Căsătoriei, deoarece la fundamentul ei este *dragostea* şi *fidelitatea* iar nu *aranjamentul*.

Omul postmodern nu mai înţelege uşor *normalitatea brută* pentru că aceasta *i-a fost falsificată în mod sistematic*.

Blugii par mult mai „relaxanţi" decât fusta iar părul gol, „fluturând în vânt" – vorba cântecului comunist – e găsit de femeile de astăzi ca „adevăratul mod de a fi *al femeii*".

Baticul e o adevărată „urâciune" pentru multe. În locul lui pun *o eşarfă* sau o *batistă* şi chiar *un prosop* când vin la Sfânta Biserică.

---

[220] A se vedea teza noastră doctorală: Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş, *Vederea lui Dumnezeu în teologia Sfântului Simeon Noul Teolog*, Teologie pentru azi, București, 2009, 287 p.
O puteți downloada de aici:
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/11/18/vederea-lui-dumnezeu-in-teologia-sfantului-simeon-noul-teolog/.

[221] *** *Vieţile Sfinţilor pe octombrie*, ed a II-a, Ed. Episcopiei Romanului, 1999, p. 164. Însă nu cred că s-a petrecut altceva, decât că *s-a confundat* ziua de *12 martie*, ziua *pomenirii sale liturgice* cu ziua de *12 octombrie* și de aceea apare în volumul pe octombrie.
A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Simeon_Noul_Teolog.

[222] Idem, p. 172.

Iar dacă totuşi *au batic* şi-l pun aiurea în cap, încât trebuie să le predici *cum trebuie să-şi poarte* baticul, şi fusta, şi *ce culori* să poarte şi *ce pantofi* şi…

Dar şi Sfântul Clement Alexandrinul[223] a trebuit să scrie despre aceste *lucruri intime*.

Trebuie să predicăm despre *prea multe* de la amvon, de fapt *despre tot ce există*.

„Modelele" televizorului sunt imitate cu *mare stricteţe*.

Moda e, de fapt, *nebunia pătimaşă* a celor bogaţi, care vor să arate celorlalţi care e „tonul" momentului.

Şi bogaţii sunt *nefericiţi*. Sunt nefericiţi şi *săracii*. Dacă nu suntem cu Duhul Sfânt, cu Hristos şi cu Tatăl, cu Prea Sfânta Treime este *imposibil să fim fericiţi cu adevărat*.

Fericirea e *Dumnezeu* dar noi, oamenii pătimaşi, credem altceva. Suntem „o mână de pământ", spunea acelaşi Părinte. Trebuie *„să ne sfinţim pământul*".

Dacă suntem *o stâncă*, o bucată de fier surdă, cuvântul lui Dumnezeu nu poate rodi în noi. Nici dacă suntem *cu mulţi spini ai grijilor*. Nici dacă *ne văietăm* toată ziua că suntem *păcătoşi*, dar trăim *la fel de dezechilibrat*.

Uneori sunt *prea dur* cu oamenii şi îmi pare rău pentru asta. Dar duritatea mea e *o reacţie, pe măsură, la nesimţirea lor*. Şi eu sunt *nesimţit*, cel mai nesimţit. Am o nesimţire *soră cu demenţa*.

Sfântul Simeon Noul Teolog lupta mult cu *nesimţirea*, cu această patimă *cu rădăcini adânci* în fiinţa noastră.

Oamenii *te „scanează"* tot timpul. Ortodoxul e privit din cap și până în picioare.

Dacă îţi găsesc *un mic defect*, un lucru de care *se poate râde de tine* în mod *copios* și *prostește* în același timp, oamenii care te privesc sunt *satisfăcuți* în orgoliul lor. Pentru că prin acel *mic defect* al tău, indiferent de cât de mult *îi întreci*, ei cred că *le semeni*.

Intrigile *se țes* la întuneric.

Laţurile cele multe se pregătesc cu *mare emoţie satanică* şi împotriva *adevăraţilor nevoitori* gurile Iadului sunt mereu *întinse* spre ei.

Îţi râd în faţă *cu batjocură...*

Doamne, dă-mi să privesc *cu blândeţe* aceste *râsete demonice* care *mă rănesc*! Nu mă face *să îmi pierd curajul*! Dă-mi putere *în lupte* şi *cuvinte de răspuns*.

---

[223] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Clement_of_Alexandria.

Eşti *tras la răspundere* de te miri cine.

Ţi se cer răspunsuri dar nu ţi se răspunde *prompt* şi *tot la fel de sincer* la întrebările pe care *li le pui*.

Eşti singur? Nu, Hristos e cu tine! El e *mai puternic* decât orice *tristeţe* şi *mârlănie* omenească.

Cărţile Sfinte au nevoie de comentarii, de introduceri, de postfeţe, de multe note, de vaste expozeuri. Tot ce avem despre un Sfânt trebuie spus.

„Smintesc" pe mulţi doar *în aparenţă*. Mai degrabă *le rănesc* orgoliul lor *de leneși* la care țin foarte mult...

Adevărul e că ne smintim noi pe noi înşine prin aceea că *dorim să ne smintim*. Ne place *să ne smintim* şi aşteptăm să fim *sminţiţi*, adică *invitaţi la păcate*.

Oricâte ar avea diavolul să *ne dea*, dacă noi nu le-am vrea, nu *le-am primi* în ruptul capului, nu ar putea *să ne biruie*.

Dar noi *îi primim ispitele*. Le primim și *ne face plăcere* să le primim...După care, în loc să ne pocăim...pozăm în victime *nevinovate*, ca și când dracii ne-ar fi *împins cu forța* să păcătuim și nu am fi păcătuit *din plăcere*.

Suntem puşi *la încercare* în tot timpul.

Într-un ziar[224] am putut citi: „Donald Drusky, din Pennsylvania, *l-a dat în judecată* chiar pe Dumnezeu, motivând că El i-a făcut *numeroase nedreptăţi*.

Reclamantul a cerut să-i fie *redată tinereţea*, să poată *cânta la chitară* şi să-i fie *reînviată* mama decedată.

Judecătorii *au respins* reclamaţia pe motiv că *este peste puterile lor* să-i îndeplinească omului *dorinţele*".

Ce poţi să mai spui?! Pe de o parte, ştia că Dumnezeu *o poate învia* pe mama lui dar, pe de altă parte, considera că Dumnezeu poate fi *tras la răspundere*.

Nebunie şi *o urmă de adevăr*, dar foarte *încurcată* în capul lui. Ce să facă cu tinereţea? Poate cântatul la chitară să *îţi elimine* neîmplinirile? Mă îndoiesc.

Dumnezeu ne face numai *bucurii*. Nedreptăţile ni le facem *noi înşine*.

Traducând tot mai mult din engleză mi-am dat seama în mod *și mai propriu*, că putem să spunem adevărul nostru *în toate limbile pământului* şi că orice limbă de pe pământ *poate reda* adevărul dumnezeiesc.

---

[224] *** *Libertatea* din 11 octombrie 2003, la ultima pagină, p. 12. Un articol de Călin Stroilă.

Această înţelegere profundă *m-a eliberat enorm* şi m-a făcut să am spor în învăţătura mea, în munca mea de cercetare şi în munca de traducere.

Dumnezeu ne conduce.

Un predicator neoprotestant s-a referit la şarpele din pustie ca la unul pus pe o „prăjină” dar, mai apoi, a trebuit să recunoască că e vorba de *un tip* al Sfintei Cruci.

A accentuat faptul, că trebuie „să privim în sus”. Însă, din cauza satanismului cu care resping Sfânta cruce, n-a scos niciun cuvânt despre *importanţa ei*. Pentru ei Crucea e *totul* – dacă ar fi aşa, ar fi bine – iar despre Înviere doar două-trei cuvinte.

Însă ei mizează pe Răstignire tocmai pentru ca să *maximalizeze* mântuirea universală şi să reducă, până la *desfiinţare*, mântuirea personală.

Hristos a făcut *totul* şi tu, „nou-convertitul” neoprotestant, stai cu burta la soare şi *aştepţi* a doua Sa venire. Însă Hristos va veni nu ca să vadă *graşi* şi *guşaţi* şi *nepăsători*, ci *oameni treji*, oameni *smeriţi*, *Sfinţi*.

Noi ne facem *reverende frumoase* dar nu avem şi *suflete frumoase*. Ne punem *engolpioane de aur* dar nu avem şi *credinţă de aur*. Aici e *urâciunea* noastră. Noi înşine ne provocăm *scuipatul* altora.

Frumuseţea trebuie dusă la cimitir *să pozeze*.

Manechinele ar trebui să stea măcar 10 minute în faţa unui cadavru şi *să se simtă un cadavru*. Şi apoi om mai vedea ce poftă mai au de a merge *aproape dezbrăcate* pe scenă.

Nesimţirea e cea care te poate face *să îndrăzneşti multe*.

Vrăjitorii din Gambia fac să „dispară pentru totdeauna (?!) penisul unui bărbat”[225] . Iluzia demonică e multiplă.

Iar un „peşte” le pune pe fetele care se prostituează sub „îndrumarea lui” să meargă şi iarna cu picioarele goale la „agăţat” şi să-şi dea *cu carmol*[226].

Cine ştie ce *reacţii* produce acest medicament pe piele îşi dă seama de *inventivitatea* acestui bărbat pentru ca să facă bani.

„Nu contează *cum*, ci *cât*!”, e sloganul boşilor[227] de azi şi e un slogan care ne doare *tot pe noi*.

---

[225] *Naţionalul* din aceeaşi zi, p. 10. Articol de Floria Oprea.

[226] Idem, p. 3. Articol de Cătălin Tache. Pentru cei care nu ştiu ce e *carmolul*: http://www.pcfarm.ro/produs/1782/Carmol-Flu.

[227] A se vedea: http://dexonline.ro/definitie/boss.

Nebunia pentru Hristos e *o mare nevoinţă*. Cine *falsează* pe această temă cred că va avea *multe lucruri groaznice de suferit*.

O domnişoară era *invidioasă* pe o altă domnişoară însă nu ştiu *pentru ce motive*. Dar o privea cu *un regret admirativ*.

Domnişoara invidiată îngenunchează la Sfânta Liturghie şi i se văd chiloţii albi de dantelă pe la spate dar ea *nu se sinchiseşte* de acest fapt, deşi avea *spatele gol*.

O altă tânără se ruga, chiar dacă i se vedea şi mai mult chilotul albastru...

Nesimţirea, pe scurt, *ne însoţeşte* pretutindeni.

Poți primi cu *fustă scurtă* Sfintele Taine sau te poţi smeri cu *o teamă nefirească* în faţa lor.

În loc să se sărute cuviincios Sfintele Icoane, astăzi se sărută *feţele* Sfinţilor, ca şi când ar fi vorba de *o întâlnire pe stradă*.

Judec prea mult...dar *mă dor* toate aceste lucruri.

Ce fac eu *cu viaţa mea*? Nimic! Mă joc „de-a viaţa” dar viaţa nu e *de joacă*.

Am auzit despre un preot pe care *îl bat* credincioşii săi şi el merge înainte. Ajută-i lui, Doamne şi îl miluieşte!

Prea puţini preoţi tineri vor *la ţară* și *pe drept cuvânt*.

Condiţiile sunt grele, nu există salariu, nu există condiții însă, în același timp, Sfânta Evanghelie e propovăduitoarea unei *vieţi grele*.

Se gândesc la viitor, la serviciul doamnei preotese, la studiile copiilor şi de aceea vor la oraş. De ce? Pentru că satele nu vor să intre mai deloc *în schema* noii democrații.

La ţară, superstiţiile, neştiinţa, ereticii sunt *în floare* cam peste tot. De aceea e *multă muncă* şi *greutăţile sunt multe*.

*

Sfântul Mucenic Longhin sutaşul (16 octombrie)[228] s-a vindecat de o boală la ochi cu preasfânta apă şi cu preasfântul sânge al Domnului, care au curs *din coasta Sa prea dumnezeiască*.

Iar apa, ploaia care *vine de sus*, din nori, lăsată să curgă pe pământ de Dumnezeu e un semn, *o invitaţie la plângerea păcatelor proprii*.

---

[228] Idem: http://www.vietile-sfintilor.ro/vieti/octombrie/10-16-sf_longhin_sutasul.html.

Ploaia…şi *plângerea* păcatelor, *seceta*…şi *învârtoşarea*. Doamne, nu mă lăsa în învârtoşarea mea cea prea ticăloasă! Scapă-mă de ticăloasa *stare degeaba* şi de *înfumurarea cea pierzătoare*.

Citindu-l pe Sfântul Ioan de Kronstadt mi *s-a aprins* din nou inima. Cu el am învăţat din nou *să mă rog*. Trebuie să ne înveţe Sfinţii *să ne rugăm*, pentru că noi suntem *prea reci*, mult prea *indiferenţi*.

Citind, mi-am dat seama că *m-am trezit* din somn, că ce numesc eu *viaţă* e de fapt *dormitare*, toropeală.

Şi am mai înţeles o ispită: să nu consider *o carte duhovnicească* drept *o carte „uşoară”*, pentru că *starea de sfinţenie* nu e *un joc* ci *o mare luptă*, care a adus *o mare victorie*.

Suntem tentaţi să spunem că de la un anumit Sfânt „nu am învăţat *nimic*” sau *dintr-o anumită carte* a unui Sfânt. Spunem: „nu am aflat *nimic nou* de aici”.

Problema este că noi suntem *vechi*, plini de păcate vechi şi de aceea nu putem *să ne umplem* de noutatea dumnezeiască a acestuia.

Sfinte Ioane, dragostea ta preadumnezeiască să nu mă treacă cu vederea nici pe mine, ticălosul! Greşesc mereu şi nu ştiu să mă pocăiesc, dar vreau *să-mi plâng* păcatele.

Tu poţi *să te rogi* pentru mine. Tu poţi să-mi dai *să-mi pară rău* pentru păcatele mele. Ajută-mi mie, păcătosului şi mă iartă!

Un Dumnezeiesc Părinte de la Sfântul Munte spunea, că nu trebuie *să ne forţăm* ca să plângem în rugăciune şi nici să nu cerem *să se întâmple* asta, ci doar *să ne pară rău* de păcatele noastre. Durere pentru ceea ce am făcut rău.

Această *durere* este *drumul* pe care harul Său vine în noi ca *să ne oblojească* rănile.

Durerea şi *lupta cu ispita* sunt nevoinţele *nevăzute* ale ortodoxului.

De multe ori *căderea în păcat* te umple *de multe tristeţe*. Nici nu mai poţi *să te rogi* de atâta *durere mută*.

Sufletul e *contractat* parcă şi stai *cu inima la gură*. Ţi-e ruşine să priveşti spre cer, spre oameni, spre gânduri înalte. Nici nu te mai simţi *în stare* de viaţă.

Frica de *a ieşi afară din casă* se înmulţeşte pe măsură ce *te simţi lovit de toţi*.

Eşti *prea slab*? Dumnezeu e Cel ce *ne întăreşte*.

Nu poţi să ai *ceea ce speri*? Dumnezeu *te va lumina*.

Uneori crezi că nu mai e *nimic de făcut* dar o ieşire afară, un aer răcoros în piept, o imagine, un om pe care îl întâlneşti te fac să simţi că nu e totul „pierdut”, că te vrea până la urmă *cineva* şi că problema ta eşti *tu* sau, până la urmă, că problema ta e *o manevră greşită* de-a ta.

Durerea ta nu trebuie *să se scurgă* în alcool sau în desfrânare, ci *în rugăciune*.

Ceea ce îţi face acum „plăcere”, mâine *te va tiraniza*.

Băutura *nu te salvează* de griji.

Băutura nu îţi aduce *pace* şi *linişte* în casă.

Băutura nu îţi aduce *respect* şi nici nu *te ridică* de pe stradă dacă cazi.

Băutura îţi aduce doar multe datorii, bătăi, scandaluri, vomitături, julituri la mâini şi picioare…soţia plânge, copiilor le e teamă de tine, viaţa lor e un chin.

Cât de greu este să fii *un chin* pentru alţii!

Unele soții se roagă ca bărbaţii lor să nu mai vină acasă *beţi* şi *să le ia la bătaie*.

Unii copii se roagă ca să aibă şi ei o casă unde *cineva să-i iubească*.

Nu e trist, totuși, *să fugi după iubire* în altă parte, pentru că acasă la tine *nu o ai*? Nu e trist să fii *trist*, să nu poţi să mai crezi că va fi *un mâine fericit* şi pentru tine?

Cruzimea oamenilor îmi provoacă *dureri enorme*. La fel şi *indiferenţa* lor.

Cineva *loveşte* iar altcineva *nu îţi vorbeşte*.

Însă nu e păcat numai *vorbitul de rău de altul*, ci e un păcat tot la fel de mare şi dacă *nu-l vorbeşti de bine pe un altul*.

Tăcerea nu e *bună* oricând, după cum nu e bună oricând nici *multa vorbire*.

O vorbire duhovnicească *mă întăreşte* iar sinceritatea ei *îmi ia pietre de pe inimă*.

Trebuie numai să existe un *tu*, care să fie ca un *eu* pentru mine. Un prieten. Cine *te iubeşte* acela *ascultă* cuvintele tale.

„Sunteţi prietenii Mei, dacă păziţi poruncile Mele” (In. 15, 14).

Şi cine nu poate fi *prieten,* în fară de cel care nu mai vrea să fie *fericit*?

De ce iubim însă *nefericirea*?!

Nefericirea și *tristeţea* nu au *ce căuta* la ortodocşi. Să plece aceste *stări sufleteşti* de la noi! Bucuria, veselia,

sinceritatea, spontaneitatea, revărsarea de inimă sunt *modul de a fi* al ortodocşilor.

„De ce căutaţi pe *Cel Viu* între *cei morţi*?”. Cum să rămână El *în moarte*?! El e *Viaţa* şi *de această Viaţă* trebuie să *ne lipim* cu totul, pe deplin.

Nu ne cunoaştem Sfinţii. Vorbesc în numele meu mai ales. Eu *nu-i cunosc*, deși doresc *nespus de mult* să îi cunosc. Atâtea sute de mii de pagini dumnezeieşti, pe care nu le-am citit şi poate nu le voi citi decât 1%.

Versetele Sfintei Scripturi trebuie *înţelese adânc*. Nu e de ajuns doar „să-ţi dai cu părerea”, ci trebuie *să îţi usuci trupul*, să *îţi munceşti* mintea, să *îţi străpungi inima*, să te rogi, continuu să te rogi şi să te smereşti continuu.

Predici crede că *poate ţine* oricine. Dar asta e când nu ştii *ce ar trebui* să spui, când nu ştii *adevărul dumnezeiesc*, când nu ştii *cât trebuie să te doară* în gât şi, mai ales, în inimă, cât trebuie *să pătimeşti* pentru acest *adevăr*.

Simt cum preoţii lui Dumnezeu par „ridicoli” atunci când vorbesc în faţa acestei lumi *ghiftuite* de necredinţă, de neîncredere, de laşitate. Par nişte oameni care spun „basme”. Unii care cred în „năluciri”, în *cai verzi pe pereţi*.

Ascultătorii stau *în afara* vieţii Sfintei Biserici dar vor să înţeleagă „raţional”, „repede” şi „pe deplin” întreaga ei teologie. Însă Ortodoxia „nu încape” în astfel de inimi.

Ei, sărmanii, nu înţeleg acest lucru, dar *aşa e*! Ea îi depăşeşte cu mult, cu mult mai mult decât ar putea crede ei vreodată.

Cineva m-a „acuzat” că am vrut „să îl constrâng”. Dar dragostea e cea care *te constrânge*. Ar trebui *să te constrângă* într-o *relație de prietenie* profundă.

Dacă vezi că copilul tău *vrea să înveţe să cânte la pian* şi tu îl înveţi cum să exerseze, *l-ai constrâns* cumva? Nu! L-ai *constrânge* numai dacă el *nu vrea să înveţe* nicidecum, iar tu i-ai da mereu cu pianul, cu „cât de bine” este să facă asta.

Eu i-am spus *ce să facă* în anumite privinţe şi *am dirijat* şederea lui la mine, dar *nu l-am constrâns*. Însă el *a înţeles altceva*.

Constrângerea constă *în fapte eminamente rele*, pe care *tu nu le doreşti* şi *nici nu-ţi trebuie*. Dar a spune cuiva *ce să facă* – atunci când el vrea să facă binele *foarte bine* – nu înseamnă „constrângere”, ci ocrotire, grijă, atenţie specială, *bunăvoinţă* mai ales.

Un sfat duhovnicesc nu trebuie *să-l elimini deloc* din viaţa ta, chiar dacă *nu-l practici* sau *nu înţelegi la ce-ți foloseşte*.

Amintirea lui trebuie *să rămână* în tine.

Cândva va fi bun, *te va ajuta* cu siguranţă.

Iar dacă cineva *te învaţă la rău* şi *la păcat*, şi acel lucru trebuie *să-l reţinem*, ca să ştim *cum ne împing* demonii la tot felul de rele.

Trebuie *să-l reţinem* dar să nu ne chinuim *să-l învăţăm* sau *să-l practicăm*.

Experienţa duhovnicească e compusă din tot ceea ce *te împinge la bine* dar şi *la r ău*.

*

Duritatea filmelor TV e o „recompensă” a lipsei de „acţiune” a unora dintre telespectatori.

Cel slab – sau care crede că e „ca o pânză de păianjen” – *se bucură* de forţa actorilor ca şi când el însuşi *ar fi făcut* cascadoriile.

O umplere de satanism prin privire.

Privirea e viciată de reclamă, de perversiunile explicite, de răutatea care colcăie în inimi.

Privirea e viciată de *anti-icoane* sau de *pseudo-icoane*.

O anti-icoană e *o femeie goală*, care îşi ţuguie spre tine buzele într-un mod pervers iar *o pseudo-icoană* e o reprezentare catolică a Prea Curatei Stăpâne, care pare mai mult *o curtezană* decât Maica lui Dumnezeu.

Catolicii şi protestanţii îşi bat joc într-un mod înfiorător de Prea Curata Stăpână. Nu mai zic de ceilalţi: sunt sub orice critică.

Patimile vor *să se spună* din ce în ce mai mult *în mod explicit*.

Când *dezolarea* şi *durerea* nu se transformă *în pocăinţă*, oamenii încep să se exprime în mod abject, hulitor la culme.

Un profesor da mărturie despre trei oameni, care au fost prinşi rugându-se în închisorile comuniste. Au fost scoşi afară în cel mai mare ger, doar în indispensabili şi fără obiele şi

ţinuţi câteva ore aşa, sub supravegherea unui „caraliu”[229], care stătea la căldură şi îi urmărea de la fereastră.

Demonii te fac să te însoţeşti cu oameni cu patimi *asemănătoare* sau *compensatorii*.

Cel desfrânat cu cea care *doreşte bani* şi *aventură* iar cel care iubeşte *slava deşartă* cu *cel mândru*.

Psihologia oamenilor trebuie să pornească de la *înţelegerea duhovnicească* a patimilor lor. Cunoscându-le patimile, nu ne mai miră *acţiunile* şi *intenţiile* lor.

De ce „Cobra”[230]? Pentru că aceasta e *mereu atentă* să te muşte sau *să se apere*.

Filmele americane suferă de *stereotipie*.

La fel şi prezentările de ştiri.

Unii confundă *limbajul* cu *corectitudinea gramaticală* iar alţii *dialogul* cu *prietenia*.

Manierismul e numit „bun simţ” pe când el e o pervertire a bunului simţ iar „cavalerismul” plăcut de femei e o cerere de perpetuare a „desfrânării fine”.

Tocmai de aceea ni se pare că o curvă „de lux” e mult mai „fină” în păcatele ei decât una care se culcă cu tine la lizieră iar ţigara fină pare un „păcat delicat” în comparaţie cu ţigara „barbară” sau fără filtru.

Păcatul e numit adeseori „eroare” sau „omisiune” şi nu mai e pus în legătură *cu conştiinţa ta în faţa lui Dumnezeu* iar tu eşti nevoit să auzi „sfaturi” ca: „Fă şi tu ca toată lumea!” sau: „Dacă nu faci compromisuri, nu poţi să trăieşti”.

Oare chiar aşa să fie? De ce se face publicitate *compromisului* dacă se ştie că e *un rău*? Şi de ce nu se admite faptul, că poţi să fii *şi drept* într-o *lume coruptă*?

Şi *Cobra* ucide *criminalii*.

La fel şi *Rambo*[231] îi extermină „pe cei răi”, ca şi *Predator*[232] sau *Terminator*[233].

Sunt *o necesitate* aceste personaje sau *o defulare*? Sunt şi *una* şi *alta*? De ce nu pot fi *recuperaţi* „cei răi”?

Filmele acestea nu au mesaj evanghelic, pentru că nu îi interesează „subiectul”.

Trăim *în spatele clişeelor* şi ne permitem să luăm *atitudine* numai *în imaginaţie*. Imaginaţia a ajuns un refugiu al multora.

---

229 Un gardian.
230 A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Cobra_%281986_film%29.
231 Idem: http://www.imdb.com/title/tt0462499/.
232 Idem: http://www.imdb.com/title/tt0093773/.
233 Idem: http://www.imdb.com/title/tt0088247/.

Ce să mai faci cu un om, care nu mai speră *în nimic*? E nevoie de o minune. Iar minunea nu e o „invenţie de stadion” neoprotestantă ci *o realitate crucială*.

Doamne, nu mă lăsa fără iubirea Ta. Nu mă lăsa singur, cu păcatele mele cele prea ticăloase! Ai milă de mine Prea Sfinte Doamne şi mă iartă. Ai milă de lumea Ta, căci ea are nevoie de Tine mai mult decât îşi poate imagina. Nu ne lăsa, Iubite Doamne, şi ne condu spre Împărăţia Ta cea prea sfântă.

Uneori simţim că *nu putem* să ne rugăm sau că *nu ştim* să ne rugăm, pentru că *nu încercăm* să ne rugăm.

Rugăciunea nu se *teoretizează*, ci *se săvârşeşte*. Ea vine *de la sine*. Doar să avem intenţia *să ne îndreptăm inima* spre Dumnezeu.

Însăşi rugăciunea e *o minune*. Dar noi vrem minuni care *nu ne trebuie* sau care *să ne impresioneze*.

În tren, în trenul în care călătoream, cineva spunea mai puţine *fraze* decât *drăcuituri*. Ţi se încreţea pielea pe tine ascultându-l.

Altcineva, la strană, în loc de: „Deschide-voi gura mea şi *se va umplea de Duhul*”, cântă: „Deschide-voi gura mea şi *se va umplea de duhuri*”...Înţelegeţi *neatenţia* şi *neştiinţa* acestuia (ca să nu mai zic de *hulă*)?!

Un protosinghel, cadru universitar, îi neagă pe toţi Sfinţii teologi ortodocşi de după secolul al VII-lea. Pentru el aceștia nu sunt „teologi”.

Mai mulţi profesori universitari de teologie neagă sfânta lumină care se pogoară în Mormântul Domnului numind-o „invenţie pentru bani”.

L-am auzit pe un alt profesor de teologie care considera că Sfinţii din calendarul ortodox şi sărbătorile trebuie „epurate”.

Unul nu înţelege „sadismul de sine şi ascetismul extrem” al unor nevoitori ortodocşi iar mai toţi teologii ştiu *să glumească hulitor* despre cele mai sfinte lucruri şi folosesc în sprijinul râsului lor nebun cele mai dumnezeieşti cuvinte.

Nu vom fi *judecaţi* pentru aceste lucruri? O, şi cât de mult!

Am uitat *simplitatea* cuvintelor duhovniceşti şi privim spre pompa mincinoasă a cuvintelor fără acoperire în viaţa noastră.

Neînţelegerile lumii de astăzi sunt puerile la culme, adică pe măsura *neştiinţei* în cele duhovniceşti.

Dacă ne lipseşte ceva, cu siguranţă că ne lipseşte *viaţa sfântă*. Acest *singur lucru* ne lipseşte cu adevărat: *curăţia vieţii proprii*.

Îmi pare rău că nu am ajutat pe un preot să urce un deal, oferindu-i braţul meu, pe care să se sprijine şi am fost indiferent, de multe ori, la durerile şi nevoile fraţilor mei.

Îmi pare rău, că în multe dintre cazuri nu mi-am cerut scuze sau nu am adresat şi mai multe mulţumiri decât am făcut-o.

Îmi pare rău pentru orice clipă *pierdută aiurea* şi pe care nu am folosit-o *duhovniceşte*.

Ce să mai spun de *nisipul*, de murdăria imensă de păcate pe care le-am făcut şi le fac? Cine le mai ştie numărul?

Dumnezeu însă mă va întreba *despre ele*.

*

Un alt film al controverselor: „Sex din caritate" (producţie spaniolă).

Dolores – o catolică practicantă vine la *confesor*. Preotul catolic – care până la urmă *o invidia* pentru curăţia ei – nu vrea să o ierte pentru că nu are păcate „reale".

Lipsa de „păcate" a acesteia se leagă oarecum de numele ei, căci ea suferă pentru bărbatul ei, care a părăsit-o.

Dolores e prea bună, prea compătimitoare şi „nu ştie cum e *când păcătuieşti*".

Preotul îi spune să nu mai vină la el până *nu păcătuieşte* iar ea îl „consolează" pe un bărbat, care a fost înşelat de soţia sa, culcându-se cu el.

Acesta a fost primul…După el au urmat mulţi. Şi toţi reveneau „la viaţă" când se culcau cu ea.

Toţi cei care se culcau cu ea începeau să-şi iubească soţiile şi dădeau milostenie la Biserică.

Preotul cumpără un clopot cu banii „consolărilor" şi vrea să refacă locaşul. Dar când îşi dă seama cine e *sursa*, fărâmă totul şi merge de se leagă pe o cruce, pe care el o poartă de unul singur până pe „Muntele Măslinilor".

Fosta *Dolores*, „sfânta", devine odată cu prima „consolare", *Lolita*. Ea însăşi *îşi alege* acest nume.

Preotul vrea şi el să se culce cu ea dar el e singurul *refuzat* de Lolita.

Un efect regizoral schimbă *ambianța* filmului. Din *alb-negru* filmul devine *color* odată cu „revirimentul" sexual produs de Lolita.

Ea nu îşi schimbă hainele dar îmbrăţişează pe toţi „nefericiţii". Ideea de *salvare prin sex* bântuie întregul film şi, mai ales aceea, că *poţi să faci bine cuiva dacă te adânceşti în rău din iubire pentru el*.

Ideile satanice sunt la ele acasă în acest film.

Lolita se roagă statuii Reginei dar are şi poza lui Manolo lângă ea iar bătrâna pe care o fotografia în fiecare zi şi copila care nu vorbea au suferit ambele câte un „miracol", chiar după ce ea a păcătuit „pentru prima oară".

Femeile urbei îi sunt recunoscătoare. Din cauza ei bărbaţii lor au devenit peste noapte foarte *atenţi* şi *iubitori*.

Unii o considerau o „puta" (curvă) iar alţii o „sancta" (sfântă). Manolo, bărbatul ei, se reîntoarce.

Când aude ceea ce ea a făcut – îi mărturisise după o partidă de sex „sălbatic" – o insultă şi dă cu pietre în casa unde era şi în geamurile casei. I se alătură şi ceilalţi care se culcaseră cu ea. Iar când ea iese goală din casă, toţi lasă pietrele jos şi pleacă.

Trimiterea la *femeia păcătoasă* din Sfânta Evanghelie este evidentă.

Femeile care profitaseră de „avantajele" pe care le adusese Lolita, pun la cale *un şiretlic* sau *o învăţătură de minte*.

Îl „capturează" pe Manolo şi fac rând la uşa unde era el „prizonier", pentru ca să se culce cu el. El nu reuşeşte să se culce decât cu trei dintre ele.

Iese în prim plan ideea, că bărbaţii sunt *mai slabi* decât femeile la acest capitol al „rezistenţei sexuale" şi că femeile – ca şi Lolita de fapt – nu au făcut de plăcere ceea ce au făcut.

„Happy ending"[234]-ul filmului nu intră în discuţie. Ceea ce se dorește a se reține e aceea că: „şi cei păcătoşi *pot sluji*, prin păcatele lor, voii lui Dumnezeu". Ne apropiem aici de sintagma demonică: „*păcătuiţi*, pentru ca *să vă umpleţi de har*".

Derularea filmului e *paralelă* cu telenovela de la difuzor. Crâşmăriţa doreşte pe măturătorul stradal. Ar vrea ca

---

[234] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Happy_ending.

el să intre în cârciumă, să pornească tonomatul muzical şi să o invite la dans.

Femeia care doreşte asta e tânără, pasională şi plânge când e vorba de ceva *sensibil*. Iar măturătorul vrea să devină *primar*, deşi urbea renunţase la această funcţie, pentru că ultimul primar *se spânzurase* tot pe acelaşi munte care parafrazează chinurile Domnului.

Evenimentul se întâmplă până la urmă, după ce măturătorul se culcă şi el cu Lolita. Lolita îl învaţă cum să procedeze cu crâşmăriţă, pentru că aceasta, crâşmăriţa, e de fapt *proprietara camerei* unde se prostituează Dolores.

Tonomatul însă se strică şi crâşmăriţa dansează cu Pepe, ea cântând din gură.

Oameni doresc *o schimbare* dar nu o caută acolo unde trebuie. În loc să accepte, ca să-i înveţe Dolores cum e cu catolicismul ei, ei *învaţă* „noua viaţă" culcându-se cu ea.

Bătăile de joc ale filmului sunt multiple.

Spre exemplu: De ce nu ne *ajută* monahii şi oamenii lui Dumnezeu prin aceea de *a se culca* cu noi? Dacă spun că „iubesc oamenii", de ce *nu păcătuiesc* împreună cu noi, pentru ca să ne scoată din *marasmul păcatului* şi *din lipsa de sens*?

De ce sunt *umilite* prostituatele de către toţi, dacă ele „ne dau dragoste" sau se prostituiază ca să-şi întreţină familiile?

Dolores se culca cu bărbaţi fără să le ceară bani, spunând că „darul lui Dumnezeu" nu se plăteşte. Sexul era pentru aceştia o „proiecţie" a harului divin. Și hula e evidentă...

Prostituatele oraşului vin să o vadă pe vestita „dăruitoare" şi după o întâlnire tăioasă ele pleacă „fericite", căci Dolores le promite că *nu le va mai lua clienţii*.

Tot filmul e o „ofertă alternativă" la Sfânta Evanghelie.

În locul *iertării* şi *al iubirii lui Dumnezeu* primite prin pocăinţă, filmul propune o „înţelegere" a vieţii pornind de la un păcat „salvator", care te propulsează „instantaneu" spre o „nouă viaţă".

Păcatul e făcut *intenţionat* şi de la el se aşteaptă *o „nouă" direcţie.*

După năvalnica izbucnire a poftei bărbaţii ies „reînnoiţi" de la prostituată, deşi păcatul nu *îl reînnoieşte* pe om ci *îl satanizează* și mai mult.

Pocăinţa lipseşte din film.

Iertarea şi *asceza* nu apar aici şi se vede, în mod evident, că harul dumnezeiesc e ceva „teluric”, care porneşte dintr-un om spre altul.

Graţia „creată” e prezentă în substanţa filmului.

Carnea e luată în vizor. Alături de faptul că omul e *un pachet de pofte* şi, în mod expres, că bărbatul „adevărat” e un „animal” cu pofte animalice, zdrobitoare.

Femeile sunt subalterne, slabe, nefericite, nesatisfăcute, nebăgate în seamă.

Bărbaţii sunt *dezamăgiţi*, unii sunt *virili* iar alţii *nu* și ei *nu suportă* mai mult decât femeile şi nici *nu le înţeleg* mai deloc.

Ideile acestea găsesc *adepţi* la noi – de fapt *au adepţi* – printre cei care nu au mai nimic de-a face cu *dreapta credinţă*.

Într-o nuvelă a lui Holban[235], bunica apare ca o femeie *fricoasă* în faţa morţii, după ce toată viaţa fusese *o tipicară*. Bunicul nu dorea să se schimbe *nimic* şi totuşi s-au făcut *schimbări*.

Sfântul Averchie al Ierapolei, cel întocmai cu Sfinţii Apostoli (22 octombrie), îl pune pe dracul scos din Luchilia fecioara, fiica lui Marcu Aureliu[236], să care o piatră prin văzduh *din Roma* până în patria sa, *în Ierapole*[237].

Citez: „Locuitorii Ierapolei, când au văzut piatra căzând ca de năprasnă din văzduh, s-au mirat *foarte tare*, neştiind taina, până când s-a întors Sfântul înapoi la dânşii”[238].

Acum nu ne mai putem mira de la cine e *piatra* de la Mecca[239], „care a căzut din cer”.

În loc de Sfântul Arhanghel Gavriil e, de fapt, *arhanghelul căzut*, care încearcă să-i înşele pe toţi oamenii.

Coranul e *cartea desfrânării*. *Pofta* emană din această carte – „sfântă” pentru unii – ca *mirosul urât din veceu*.

Care e *câştigul* urmăririi unui meci de fotbal? Satisfacerea *orgoliului de competiţie*.

Pentru ce punem întrebări care *îi indispun* pe alţii? Pentru ca să-i punem *în inferioritate*. Să-i facem să se simtă *stânjeniţi*.

Surâdem în loc să spunem „mulţumesc”, pentru că, de fapt, am vrea să spunem *altceva*.

---

[235] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Anton_Holban.
[236] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Marc_Aureliu.
[237] *** *Vieţile Sfinţilor pe luna octombrie*, ed. cit., p. 286.
[238] Ibidem.
[239] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Mecca.

Un copil abia născut a fost găsit aruncat în gunoaie iar un bătrân a fost externat dintr-un spital şi a fost lăsat să stea în ploaie.

Mulţi cerşetori, prea mulţi oameni *fără speranţa zilei* de mâine.

Sinuciderea e considerată o „soluţie” extremă. Însă faptul de *a-ți lua singur viața* nu e nicio soluţie, ci *negarea oricărei soluţii*.

Cozi imense la loto. Mirajul câştigului *bulversează* multe minţi.

Ne e frică de facturi, de taxe, de preţuri, de amenzi, de puşcării, deşi unii preferă *puşcăria* în locul *libertăţii*.

Nu cumva *frica cea mai profundă* e aceea, că nu avem *niciun fundament real*, pentru că *nu credem* în Dumnezeu? Eu cred că da!

Cred că toate fricile noastre izvorăsc din *lipsa fricii de Dumnezeu*.

Dacă ne-am *teme de păcat*, nu ne-ar mai fi *frică de lucrurile trecătoare*.

A fi pueril înseamnă *a nu cunoaşte adevărul* sau *a crede minciuna drept adevăr*.

Orgoliul rănit e *răzbunător*. Numai că e *o răzbunare a slăbiciunii*.

*

De ce nu mai poţi *să te simţi bine* în lume? Pentru că Dumnezeu *te dezlipeşte* de lume pe fiecare zi. Cu cât devii *al lui Dumnezeu*, cu atât suporţi *mai greu* „moda” zilei.

Nu te îmbraci ca ei, nu gesticulezi ca ei, nu îţi schimbi hainele atât de repede ca ei şi, în concluzie, nu eşti unul *de-al lor*, pentru că *nu semeni* cu ei.

„Nu te vrem!”. Aceste cuvinte nu ţi le spun cu toţii dar *le simţi*. Îţi dau de înţeles că *nu te vor*.

Uneori te doare tot pe tine că *îi stresezi*, că nu se mai simt bine când te văd…Sau tocmai atunci îşi dau seama, că există şi alţi „diferiţi”?

Rockării sunt cumva, au „stilul” lor. Dacă le ştii „meniul” poţi să îi cunoşti *de la distanţă*. Cei cu hip hop-ul

sunt altceva. Ambele tabere înjură şi beau dar după „energia” fiecăreia.

Adventistul are şi el „mirosul” lui. Şi mormonul la fel.

Nu se confundă *în aparenţă*. Însă substratul lor *tot de la dracu este* deşi ei o dau cu „Domnul” sau cu „cartea lui Mormon” toată ziua.

Fiecare îţi vine „marfa” ambalată altfel dar ea este una și aceeași *otravă*. Însă, pentru ca să-i *miroși*, trebuie să miroşi *adâncimea minciunii* lor. Dacă te laşi dus *de aparenţe*, ajungi rău. Fii prudent!

Se uită la tine şi strâmbă din nas. Tu nu vrei una ca asta. Ai vrea ca toţi *să fim una* dar ei sunt *de altă părere*.

Şi cât de mult, da, cât de mult ai vrea să le spui *adevărul lui Dumnezeu*...Dar cine să-l audă?! Fiecare crede că are *adevărul* deşi nu au *evidenţele* adevărului.

Însă nu propovăduirea lui Dumnezeu e *vizată*, ci banii, profitul, parvenirea.

Mitul „respectabilităţii” e paravanul sub care ne invadează satanismul.

O, Doamne, mântuieşte-ne de atacurile acestea furibunde ale răului, ale răului în toate aspectele sale! Nu ne lăsa, căci ne vom împleticii şi vom cădea rău. Ajută-ne, Bucuria lumii şi ne miluieşte!

Cât de important e ca să comunici cu cineva *în pace*! Vorbirea liniştită, smerită e *alinare*, pace pentru inimă. Simţi cum te umpli de linişte, de bucuria Duhului Sfânt.

Şi predica trebuie să fie *linişte*, căci ea urmează Sfintei Liturghii sau unei dumnezeieşti slujbe, care e *linişte*.

Vorbirea despre cele sfinte trebuie să fie *o plăcere obişnuită* a credincioşilor. Credincioşii care nu învaţă cele *absolut necesare* în Sfânta Biserică, învaţă *mai greu* sau *deloc* de unii singuri.

Odihnă, care să ne umple de *dragoste sfântă*, e timpul pe care îl petrecem în Casa lui Dumnezeu. Trebuie să ieşim afară alţi oameni, oameni reînnoiţi.

Ieşirea din Sfânta Biserică trebuie să te umple de *regret* şi nu de *bucurie*. Trebuie să regretăm faptul că *slujba s-a terminat*. „De ce atât de puţin?”, să ne spunem.

Dar pentru aceasta trebuie să existe *preoţi ai lui Dumnezeu*, preoţi care să fie pe deplin *rugăciune*.

Viaţa preotului e *motivaţia capitală* pentru un credincios.

Vede şi *urmează* ceea ce vede.

Ia aminte şi *se bucură*.

Dacă preotul este *iubire* va încerca să fie şi el *iubire*.

Dacă există *cumsecădenie* are *să o admire*.

Dacă există *mărime de suflet* se va ruşina *să vorbească aiurea*.

Şi dacă preoţii lui Dumnezeu sunt *vorbiţi de rău*, sunt vorbiţi pentru că sunt priviţi cu *un sfert de ochi*. Ca să-l vezi pe un preot al lui Dumnezeu *cu adevărat* trebuie să-l priveşti *cu doi ochi larg deschişi* dar şi *cu inima*, punându-te pe tine *în locul lui*.

Dacă nu ştii să rezolvi *mai bine* o situaţie, nu îl judeca, nu îl vorbi de rău.

Dacă nu poţi să faci *tot ce face el* şi asta *mereu*, nu străpunge demnitatea lui cu gloanţele limbii tale slobode.

Îi ciuruim pe alţii şi pe noi dar nu vrem să fim *oneşti*. Nu vrem să recunoaştem, că noi înşine suntem *mult mai slabi* şi *mai ticăloşi* şi *mai proşti* decât cei pe care *îi judecăm*.

„Te lovesc sub centură” e luată din box şi din artele marţiale dar acum înseamnă *altceva* într-o discuţie.

Omul nu suportă să îi spui *adevărul gol-goluţ* şi de aceea crede că adevărul e „un atac *la persoană*”. Dar care *persoană*? Că omul postmodern nu mai dă un şfanţ pe *persoana sa*?!

Cu „impenetrabil” e caracterizat un anume domn. Dar s-ar putea pune în locul acestui cuvânt cuvinte mult mai explicite: egoist, borfaş, rece, respingător…

Iar despre altcineva s-ar putea zice: „ţăran”, fără să fie vizate *locul de naştere* sau *domiciliul*, ci faptul că acel om *nu ştie să se comporte*, că e *un analfabet al civilizaţiei*.

Satul, un sat nu e format numai din *suflători în păpădii*, după cum nu toţi locuitorii unui oraş sunt *primari*. Există şi într-o parte şi într-alta…oameni, şi acest lucru e cel mai important!

Că unul e *român* şi altul *ţigan*, că *unul fură ca-n codru* iar altul *bea de stinge*, astea sunt *alte probleme*. Lucrul important e că sunt *oameni* şi că toţi suntem *fraţi* şi că toţi avem *un singur Dumnezeu* – chiar dacă Îl numim *altcumva* sau *nu Îl cunoaştem* – şi că nu avem voie să ne facem *viaţa grea* unii altora.

Să cerem ajutor unii de la alţii! Ca să începi *să te împaci* cu alţii trebuie *să te împaci* cu Dumnezeu. Dacă eşti *împăcat* cu El, poţi *să te împaci cu oricine*.

Facă-se voia Ta, Doamne, şi cu mine, netrebnicul!

Astăzi a fost pomenit un Sfânt Mucenic care „nu avea mai mult de *cinci ani*”[240]. Acesta „s-a aruncat în foc, cuprinzând-o pe maica sa care ardea, şi a ars şi el împreună cu ea”[241].

Mulţi nu ştiu azi nici *cine e Dumnezeu*. Dar dacă vrea Dumnezeu şi azi pot fi mulţi ca acesta. Cred cu tărie acest lucru.

Noi îi *subestimăm* pe mulţi, pe când Dumnezeu lucrează prin cei la care *nu ne aşteptăm*.

Convertirile îi surprind pe mulţi dintre aceia, care credeau că *îi cunosc* pe cei din fața lor.

Oamenii își făcuseră *o anume părere* despre tine, iar dacă tu le arăţi *altă faţă* a ta rămân contrariaţi. Nu le vine *să creadă…*deşi tu eşti *altul* sau *poţi fi altul* decât te doreau ei.

Doamne, dă-ne să fim mereu, pe fiecare zi, oamenii pe care Tu vrei să fim. Ajută-ne, Iubitorule de oameni, să înţelegem voia Ta şi răbdarea Ta cea multă cu noi, păcătoşii, căci nici nu ne dăm seama *cât ne ierţi* Tu mereu.

Pentru că noi confundăm *iertarea lui Dumnezeu* cu *iertarea noastră*, tocmai de aceea considerăm, în mod demonic, că Dumnezeu e un „călău” sau un „nedrept”.

Dar Dumnezeu nu are nimic din *măsurile noastre* de a face dreptate. La El, *mila* e *cea mai mare dreptate*, deşi noi nu prea cunoaştem această *mare înţelepciune*.

Evreii dorea ca El *să Se dea jos* de pe Cruce...Însă cea mai mare *înţelepciune* şi *smerenie* e să stai pe Cruce, pentru ca să iubeşti lumea *până la sfârşit*.

Nu poţi iubi *ieftin*! Dacă nu pierzi mult, dacă nu suferi mult pentru ceea ce iubeşti, nu poţi *să ajuţi* pe cineva.

A renunţa la cruce înseamnă *a renunţa la iubire*, a spune că iubirea nu e *mai tare* ca moartea şi, în definitiv, că iubirea nu e *necesară*.

Dar dacă iubirea nu e *necesară*, dacă tot ce am sperat noi nu e *necesar*, dacă viaţa noastră, nici ea, nu a fost *necesară*, atunci de ce mai sperăm *să nu fim uitaţi*, de ce ne tot vânzolim după *un statut bun în lume*, dacă, până la urmă, nimic nu e *necesar*?

Dacă nu suntem „buni de nimic”, de ce mai *sperăm*, de ce ne mai facem *vise*? Oare nu putem face *nimic*, dacă *vrem să facem* şi, mai ales, *putem să facem*?

---

[240] *** *Vieţile Sfinţilor pe luna octombrie*, ed. cit., p. 305.
[241] Idem, p. 306.

Iubiţii mei, îndrăzniţi! Credeţi că există frumuseţe, ordine, sfinţenie şi suntem mântuiţi cu toţii. Ajutaţi-vă şi ajutaţi-ne! Rugăciunea o facem *unii* pentru *alţii*, căci solipsismul[242] nu e *al oamenilor*.

Privesc chipurile oamenilor. Unele sunt *trucate*. A apărut o „frumuseţe” a cosmeticelor care înşală *simţul datării*. Nu mai ştii *câţi ani* are femeia sau bărbatul din faţa ta. Îi poţi *confunda* până la urmă, căci li se poate *schimba* sexul.

O să ajungem la situația de *a nu mai știi* cum arată omul? O să considerăm că omul e *mai frumos* dacă e „restructurat”?

Unii, încă de acum, nu mai ştiu cum arată laptele *lapte* şi oul *ou* şi faţa *faţă* şi aerul *aer*. Găsim lapte *fără grăsimile lui*, ouă care nu mai miros *a găină*, ochi de copil care nu mai cunoaşte *ruşinea*.

Şi dacă totul e *de vânzare*, până la urmă o să ni se urască de *mâncarea berechet*, de hainele *cât cuprinzi cu ochii*, de pornografie de toate felurile, de atâtea reclame, de atâta obezitate şi confort, de atâta *lejeritate*.

O să *obosim* prea mult, *mult prea mult*.

O să ni se facă dor de lumea noastră, de simplitatea noastră, de frumuseţea noastră.

O, Doamne, ce frumoasă va fi ziua aceea, când oamenii vor recunoaşte din ce în ce mai mult *adevăratul mod* de *a vieţui pe pământ*!

Mulţi spun că sunt *basme*.

Mulţi spun că „binele care *învinge întotdeauna*” e o poveste *de adormit copiii*.

Dar adevărul e că Hristos Dumnezeu *va învinge*, că binele *va triumfa* şi că frumuseţea *va domni* în cele din urmă.

Copiii nu cred *în vise*, ci cred că *adevărul învinge*, pentru că văd adevărul *mult mai curat* decât cei care s-au pervertit.

Copiilor trebuie să le spunem adevărul! Să nu le mai spunem *poveşti cu zmei*, ci *adevărul ortodox*, adevărul credinţei noastre.

Dacă vor ştii *adevărul sfânt*, vor ştii *să discearnă* pleava de grâu şi asta e important.

*

---

[242] A se vedea: http://dexonline.ro/definitie/solipsism.

Praznicul Sfântului Mare Mucenic Dimitrie şi sobor arhieresc. Frumuseţea cântării şi a slujirii arhiereşti este *unică*.

Un Părinte diacon[243] – fost coleg de *Seminar* cu mine – a cântat un „Puternic” cu multă *adâncime de inimă*.

Când se cântă din adâncimile dragostei de Dumnezeu toţi *se opresc* şi *privesc cu uimire* spre tine.

Nu te mai recunosc…şi au dreptate.

Sfinţii lui Dumnezeu ne dăruiesc viaţă, ne scot din amorţire când le sărutăm Sfintele Moaşte.

Părintele episcop a vorbit foarte bine astăzi…ca şi când nici el nu mai era *acelaşi*. Doar două glasuri au „ieşit în decor” şi au fost imediat escortate.

Iar lângă mine s-a aşezat un om muncitor şi credincios în acelaşi timp. *Mi-au plăcut* palmele lui: pline de bătături, cu degetele umflate, cocârjite de reumatism. Erau mâini *frumoase*, înnobilate de muncă, mult mai *preţioase* decât mâinile pomădate şi parfumate ale Bucureştiului.

N-am nimic cu orăşeanul, ci cu *viaţa lejeră*, fără muncă. Nici ţăranul *fără chef de muncă* nu îmi place.

Mântuitorul ajunge la gherghenseni şi cel demonizat „de multă vreme *nu mai punea haină* pe el” (Lc. 8, 27). De ce? Pentru că cel care a căzut în multe păcate nu mai vrea *să se acopere* cu sfaturile dumnezeieşti ca şi cu nişte *haine*.

Omul care se declară „necredincios” nu suportă hainele smereniei, ale umilinţei, ale facerii de bine.

Omul necredincios nu îşi dă seama că e *gol*, că e *lipsit de cuviinţă*. Că deşi umblă *cu haine* pe el, dacă nu are *hainele credinţei* e *gol*, e *o vedere urâtă*. Pentru că nu e numai *gol*, ci şi *urât*, spurcat.

Şi cel gol, deşi nu avea haină, nici „în casă nu mai locuia”(Lc. 8, 27). Pentru că acela care *nu suportă* credinţa în Dumnezeu nu poate să suporte nici faptul de *a veni* la Sfânta Biserică. *Lipsa de evlavie* stă mână în mână cu *neintrarea* în Casa lui Dumnezeu.

Era *gol* şi *în afara* Sfintei Biserici.

Nesimţirea, ca orice păcat de altfel, ne face *de ruşine*, ne dezgoleşte de toată frumuseţea dumnezeiască.

---

[243] Părintele Diacon Iustin Manta. O voce superbă, şlefuită, puternică. Alături de el, Părintele Diacon Otomega: un alt coleg de *Seminar*.

În loc de *locaşul cel sfânt* acela *prefera* să locuiască „prin morminte” (Lc. 8, 27).

Orice *învăţătură eretică* e *un mormânt*. Dacă nu vrei să trăieşti *cu Sfinţii*, atunci te duci *în gropile murdăriei păgâne* sau *eretice* şi te închini la idei, la pisici, la monştri.

Dar când Hristos Dumnezeu vine *spre* cel demonizat – căci Dumnezeu face *primul pas* pentru mântuirea ta – atunci demonii încep *să se înspăimânte*.

Dracii cer Domnului *să nu îi chinuie*. Le e *frică*. Ştiu ce *îi aşteaptă* şi tocmai de aceea se şi străduiesc *să ne strivească* orice *avânt bun*.

Domnul *porunceşte* duhului necurat (Lc. 8, 29). Nu se *roagă* de el să iasă, ci *îi porunceşte să iasă*.

„De mulţi ani îl stăpânea” (Lc. 8, 29) demonul pe acesta, deşi nu era unul, un demon, ci *o legiune de demoni* (Lc. 8, 30).

Stăpânire cumplită. Chiar dacă „era legat în lanţuri şi în obezi” (Lc. 8, 29), el rupea lanţurile, legăturile.

Sfaturile şi *îndemnurile dumnezeieşti* sunt ca nişte *lanţuri* care ne leagă pentru ca să nu facem răul. Dar dacă *nu ne împotrivim diavolilor*, ei ne fac să trecem peste orice *poruncă* şi *ruşine* şi să mergem *în pustiul păcatului*.

Pustiul e cea mai bună parabolă pentru *conştientizarea* păcatului. Tot ce aduce păcatul e un pustiu, o sărăcie, o dezamăgire enormă.

Doamne, iartă-mă pentru orice *cuvânt nedrept* pe care l-am spus şi pentru clipele când *l-am judecat* pe aproapele meu cu *nepăsare* şi *indiferenţă*.

Iartă-mă pentru că *am îndrăznit* şi *îndrăznesc să Te supăr mereu*.

Iartă-mă pentru că nu mă pocăiesc, Dumnezeule şi pentru că inima mea e *departe* de Tine, mult prea departe.

De câte ori *mă gândesc* la Tine, Doamne? Oare mă gândesc smerit, cu suflet plecat? Sau eu numai *profit* de bunătatea Ta şi ca un netrebnic trăiesc pe pământ, fără ruşine, fără cucernicie, fără bun simţ?

O, Doamne, am devenit din ce în ce mai rece, mai gol, mai ticălos. Până când *voi continua* aşa? Până când, Doamne, mă vei mai lăsa *să merg anapoda* şi nu mă vei *îndrepta* cu mila Ta prea bogată?

Păzitorii de porci n-au avut *ochi* pentru minune. Ei s-au uitat la pierderile lor.

Prea Sfinţitul a remarcat faptul, că gherghesenii nu L-au *primit* pe Mântuitorul, pentru că El *le-ar fi stricat* afacerile.

Porcii erau *mai importanţi* decât *vindecarea* unui om, căci şi *demonizarea e o mare boală*.

Cel vindecat vroia să fie *cu Domnul*, dar El îi spune: „Întoarce-te în casa ta şi spune cât bine *ţi-a făcut ţie* Dumnezeu” (Lc. 8, 39).

Uneori avem nevoie *să dăm mărturie* mai întâi în casa noastră, în familia noastră, către rudele noastre şi apoi şi celor de departe. Sau poate că mai înainte de a vorbi *altora*, trebuie să vorbim celor care sunt *mereu cu noi*.

Un profesor de-al meu – pastor protestant – a venit şi el la Sfânta Liturghie. Ar fi fost *interesant* de ştiut *cum se simte* el printre noi? Dar la modul *adevărat*...şi nu *mincinos*. E *liber* în sinea sa sau *e enervat* de ceea ce vede?

Dacă nu suntem *atenţi*, transformăm locul unui praznic, ca cel de la Patriarhie, într-un *talcioc*[244] în care *se vând de toate*.

Mă bucur întotdeauna când cumpăr cărţi dumnezeieşti.

Praznicele sunt zile ale bucuriei, dar şi zile în care, parcă mai mult decât altădată, ne ies *în relief* multele defecte.

Am obosit mult. *Multa oboseală* este şi ea *foarte dăunătoare*.

Un părinte cu o barbă foarte mare şi cu ochi albaştrii mi-a plăcut într-un mod aparte.

Frumuseţea ne-a însoţit. Și aerul de sărbătoare. Și odată cu ele a apărut în piaţa Sfintei Liturghii şi soarele. Aseară a fost frig şi azi de dimineaţă la fel. Dar bucuria te umple *mai mult* decât frigul.

O doamnă în vârstă *a plâns*. Lacrimi…Nu sunt vrednic să văd asemenea *minuni*! O, Domne, iartă-mă! Ai milă de mine, nerecunoscătorul! Viaţa mea e prea ticăloasă şi numai Tu eşti Sfânt şi Preasfânt, Dumnezeule!

Banderas[245] vine cu un rol de *preot iezuit* în care caută (auziţi?!) *trupul Domnului*[246]. „Dacă…?”, se întreabă el.

Găseşte un schelet împreună cu o cercetătoare evreică şi un alt om de ştiinţă precizează faptul, că totul se constituie în semnalmentele unei crucificări din anul 32 d. Hr., în care scheletul ar fi „al Domnului”. Lupte interioare...şi până la urmă rămâne *credincios*, deşi se ştie foarte bine că Hristos Dumnezeu *a înviat* şi *S-a înălţat la cer*.

---

244 A se vedea: http://dexonline.ro/definitie/talcioc.

245 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Antonio_Banderas.

246 E vorba despre filmul *The Body (2001)*: http://en.wikipedia.org/wiki/The_Body_%28film%29.

Într-un alt film, un psihopat cerea să fie *divinizat* pentru că putea să zboare cu ajutorul unui *dispozitiv de propulsie*. Era evident faptul că s-a vizat *o bătaie de joc* la adresa Înălţării Domnului la cer.

Ispitele noastre sunt filmele pe care le vedem, reclamele, cărţile de literatură, ideile demonice, apariţiile înşelătoare, filosofiile atee, moda dezmăţată, jocurile şi aşteptările păcătoase.

Un cântec prinde *mai bine* „la public" decât o predică, pentru că acesta găseşte o inimă *distrată*, pregătită deja *pentru dezmăţ*.

Predica are nevoie de *o inimă smerită*, de *un trup scăldat în apa ascezei*, de *o minte luminată* de Dumnezeu.

De aceea nu poţi să te duci *oricum*, cu orice *stare sufletească* la Sfânta Biserică. Măcar *un minim de pregătire*.

Roagă-te ceva, zi ceva, gândeşte ceva frumos. Nu te duce *căscând ochii pe sus* şi *călcând* pe cei care stau în genunchi.

Ai grijă, iubitul meu, căci nu poţi sluji lui Dumnezeu *călcând* peste trupurile altora.

*

Ziua Dumnezeiescului Dimitrie al Bucureştiului. Enorm de multă lume, chiar dacă gerul a fost mare.

PFP Teoctist [Arăpaşu] şi-a început cuvântul cu ultimele cuvinte ale Sfintei Evanghelii de azi: „cel ce va răbda până la sfârşit, acela se va mântui" (Mt. 24, 13).

Sfântul Dimitrie a răbdat până la sfârşit. Deşi „nu a avut şcoală" şi a murit *necunoscut*, Dumnezeu l-a făcut cunoscut cu prisosinţă.

Noi vrem în mod neapărat să ieşim în evidenţă, dar Dumnezeu scoate *în evidenţă* pe cei care sunt *prietenii Lui* şi nu *pe oricine*.

Rămân în istorie şi oamenii cu fapte monstruoase şi păcătoşii notorii dar ca nişte *conta-exemple*.

Cine însă e *o bucurie adevărată* pentru ceilalţi e *Sfântul*. Sfinţii sunt cei care *ne umplu* de bucurie.

Cel care tace *pentru Dumnezeu* e *auzit* de El. Gura celui care tace vorbeşte neîncetat lui Dumnezeu.

Dumnezeu îi aude pe cei care tac, pe „insignifianţi”, pe cei oropsiţi, deoarece glasul jalei lor şi al iubirii lor e mare şi ajunge imediat la urechile Sale.

Sfântul Nectarie al Eghinei m-a bucurat mult aseară.

Lacrimile de bucurie sunt nişte *minuni* ce nu pot fi comparate cu nicio frumuseţe a pământului.

Astăzi, axionul a fost cântat cu multă dulceaţă şi am putut să mă bucur *din toată inima* la Sfânta Liturghie.

Cât pierd că *nu mă rog*! Rugăciunea e cea mai frumoasă *relaxare posibilă*, medicamentul a multe patimi, cea care aduce razele Duhului Sfânt în fiinţa noastră, învăţătoarea înfrânării, liniştitoarea inimii, smerenia care nu ne face de ruşine, starea *de deşertare* în faţa lui Dumnezeu şi de *mărturisire sinceră* în faţa Sa. E liniştea care vorbeşte *în taină* şi *tăcerea care strigă* către Dumnezeu cu putere.

Dumnezeu nu îi uită pe robii Săi! Asta e *fără tăgadă*.

Zilele grele alternează celor uşoare. Suferinţa urmează bucuriei şi bucuria ia locul nefericirii când te rogi. Răbdare şi linişte.

Părintele Patriarh a insistat asupra *răbdării* ca *liant* în familie şi societate. Răbdarea te face să vezi „formule de convieţuire”, spunea el.

Şi a remarcat – ceva foarte adevărat – că harul Duhului Sfânt i-a chemat anul acesta pe oameni la rugăciune, pentru că praznicul a început de vineri, de dimineaţă, deşi tocmai azi, luni, a fost pomenit Sfântul Dimitrie Basarabov.

Sfintele Moaşte au stat afară pentru închinare. Lume multă, puhoi.

Doamne, câţi Sfinţi ai Tu şi noi nu îi cunoaştem! Tu, Care nu treci cu vederea păcatele noastre, miluieşte-ne!

Cărţile Părintelui Savatie Baștovoi sunt surprinzătoare prin *ineditul* și *naturalul* lor, numai că sunt *prea mici* și *prea făcute în grabă*...și nu construiesc *un tablou complet* al vieții duhovnicești ci doar *mici schițe*...la anumite probleme.

Însă a intuit *cum trebuie* să îl pună pe *literat* în *slujba monahului* care a devenit.

Doamne, ajută-i lui *până la sfârşit* şi ne miluieşte!

Cineva spunea: „timpul *ne grăbeşte*”[247]. Și are dreptate! Timpul ne grăbeşte, ne împinge de la spate, pentru ca să ne pocăim.

---

[247] Actorul cu o inimă mare: Florin Piersic. Pe data de 26 octombrie 2003.

Aseară, târziu, am recitit *Mioriţa*[248] şi am văzut lucrurile, deodată, *altfel*.

Pământul, deşi e un „picior de plai” – *mic* în comparaţie cu *întregul univers* – el a fost creat de Dumnezeu ca „o gură de rai”.

Pe această *gură de rai* vine Fiul lui Dumnezeu, şi cu El *tot cerul*, în Sfânta Biserică.

Cel mai frumos baci e luat în vizor, este invidiat.

Planul de a-l omorî e deja *pus la cale*.

De ce vorbeşte *o mioară*? De ce vorbeşte *cea liniştită*, oiţa *cea blândă*?

Câinele e văzut ca *însoţitor* al baciului.

Acesta lasă testamentul său oiţei.

În loc *să îi blesteme* pe ucigaşii săi sau *să fugă* de ei, acesta îi roagă să îl îngroape „aice, pe-aproape”[249]. Nerăutate. Împăcare, suflet împăcat. Vrea să rămână cu oile.

Nu trebuie ca preotul să se îngroape *alături* de enoriaşii săi? Sau *în apropierea* lor, dacă nu se poate *cu ei*?

Deşi nu fusese omorât – şi toată ameninţarea putea să fie doar *un zvon* – el vrea ca oiţa să nu le spună „de omor”[250] propriilor lui ucigaşi.

Dar cine erau ucigaşii decât cei care *îl omorâseră* sau *l-ar putea omorî*?

Moartea nu e privită de baci *cu teamă*, ci moartea e *o nuntă*, unde Împărăţia Cerurilor e „mândră crăiasă, a lumei mireasă”[251].

Întregul univers participă la *nunta-moarte*, căci trecerea spre Dumnezeu e *o însoţire* a sufletului de Sfinţii Îngeri şi de Sfinţi.

„Măicuţa bătrână”[252] ne este prezentată „din ochi lăcrimând”[253] şi nu *jelindu-se păgâneşte*.

Cuviinţa ortodoxului trebuie să se manifeste atât *la mare durere* cât şi *la mare bucurie*.

Mioara trebuie să o anunţe *şi pe mamă* de această *nuntă a noastră cu Dumnezeu*. *Nunta-moarte* e atunci când *omul adoarme întru sfinţenie*.

---

[248] A se vedea textul integral: http://ro.wikisource.org/wiki/Miori%C5%A3a.

[249] *Cf.* *** *Balade populare româneşti*, col. „Biblioteca pentru toţi copiii”, prefaţă de Octav Păun, Ed. Ion Creangă, Bucureşti, 1984, p. 12.

[250] Idem, p. 14.

[251] Ibidem.

[252] Ibidem.

[253] Ibidem.

În ziarul *Oglinda*[254] a fost publicată o fotografie cu mumia faraonului Ramses I[255] şi...la primul contact vizual cu ea nu am realizat *cum e aşezat* pentru că m-a absorbit fața... Dar uitându-mă cu atenție la fotografie am văzut că mâinile faraonului erau aşezate *în cruce* (X) pe piept.

E interesant de cercetat, dacă se îmbălsămau aşa numai *faraonii* sau *tot poporul* şi *în ce poziţie aveau mâinile* evreii decedaţi.

Unde e *fala* lumii trecute? Unde sunt acele clădiri semeţe şi turnurile şi templele şi palatele, ale căror contemporani credeau că nu vor fi dărâmate vreodată?

Trec toate…„Toate sunt *mai neputincioase* decât umbra; decât visurile *mai înşelătoare*”.

Sfântul Nectarie a destructurat doar în câteva pagini *esenţa* eclesiologiei eretice protestante. „Biserica nevăzută” protestantă – după cum gândeam şi eu – e o aberaţie ce nu se poate susţine cu o minte sănătoasă.

Raelienii[256] cred că lumea a fost creată de „elohimi”, adică de *extratereştri*. L-am văzut vorbind pe liderul lor[257] într-un interviu televizat. Spunea numai *nebunii* dar *zâmbea în continuu*.

---

[254] Din 27 octombrie 2003.

[255] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Ramesses_I.
Imaginea cu trupul său mumificat am preluat-o de aici: http://ancientegypt3.blogspot.com/2009/02/ancient-egypt-mummies-ramses-i-1292.html.

[256] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Ra%C3%ABlism.

[257] E vorba de *Claude Maurice Marcel Vorilhon*: http://en.wikipedia.org/wiki/Claude_Vorilhon.

S-a prezentat de mai multe ori un grup de americani care era foarte entuziast la ideea – „realitate” pentru ei – *clonării persoanei umane*.

O sectă sinucigaşă credea că sufletele lor se vor „reîncarna” şi, prin urmare, *s-au sinucis în masă*.

Saiturile mormonilor sunt printre *cele mai rapide* pe care le-am deschis pe internet iar templele lor *au împânzit* lumea.

Îmi aduc aminte că eram la vie acum câțiva ani cu bunica mea şi o adventistă, consăteancă cu noi, a venit să îmi spună *cum e* cu credinţa ei. Discuţii, au apărut certuri „prozelitiste” (ca de obicei...pentru că nu le plac *adevărurile dure*)…şi la un moment dat i-am spus, că dacă ar merge sub epitrahilul unui preot din acela de care ea *râde* cu gura până la urechi ar *sări în sus* datorită dracilor pe care îi are în ea.

Ea spunea că noi suntem cu „dracul”, eu îi spuneam că ea e cu acela...și cearta era nesfârșită.

Și până la urmă îi spun (trecând la *probe practice* de viață ortodoxă): „Ia să îţi fac eu semnul Sfintei Cruci pe matale...ca să vezi ce se întâmplă!”.

Și neștiind *ce să mai facă* sau *ce să mai spună*, pentru că nu se aștepta la *așa ceva*, ci ea dorea *vorbe nesfârșite*, a rămas în fața mea uimită, fâstâcită...moment în care *am închinat-o* pe trupul ei...aşa, ca şi când *m-aș fi închinat în locul ei* sau când *mi-aș fi închinat patul* înainte de culcare...

...Maria adventista (aici e minunea!) ca *legată* de harul lui Dumnezeu ca să nu mai hulească în continuare...a *început să tremure*. S-a uitat în ochii mei înfricoșată, a bâiguit câteva cuvinte…şi a plecat în grabă. Și n-a mai îndrăznit să își bată joc de *credința ortodoxă* în fața mea!

Acum, când mă vede, are altă *stare*, nu ca atunci când credea că sunt bun de „bătaie de joc” pentru că sunt student la teologie.

Demonii care perpetuează ereziile sunt ca *o pânză de întuneric* pe minţile oamenilor.

Îmi aduc aminte de acea *pânză satanică*, când o familie – la începutul convertirii mele – a vrut să mă atragă spre adventism.

Atunci am văzut un pastor înalt, cu o faţă prelungă, ca o mască mortuară, care a predicat fără să zâmbească, fără să facă nicio grimasă.

Satanismul lui era feroce dar „îmbrăcat” într-o presupusă „blândeţe”.

Resping rugăciunile noastre dar rugăciunile lor sunt *puerile*. Spun că *oricine* se poate ruga la ei, dar adevărul e că nu lasă pe orice neştiutor *să bâiguie* ceva.

„Şcoala de sabat” e pentru *cei mici*. Soţia pastorului – care conducea *cateheza pentru copii* – ne-a spus că dacă întâmpinăm greutăţi să le spunem celor care ne sâcâie să vină la adunare, căci aici *li se vor da răspunsuri*.

Eu eram venit cu unul dintre fiii acestei familii, care mă priveşte *cu ostentaţie* dar şi *regret* până astăzi. Le-am scăpat printre degete. Dacă veneam la ei, în capul lor, eram doar „trofeul” care le „asigura” mântuirea.

Învaţă zeci de versete pe de rost.

Se iau la întrecere în memorat *versete* și *amănunte* doar pentru *a te impresiona*.

În nişte *lecţii speciale* – au caiete *speciale* pentru studiul Sfintei Scripturi – erau interesaţi şi de câte kg era scutul lui Goliat, deşi nu era vorba de nicio *interpretare spirituală* ci doar de *o memorare literală* a datelor scripturale.

Vor să te convingă cu orice chip că ei sunt *o familie*, că ei *se ajută reciproc*, că ei sunt *buni*, că ei sunt „aleşii” Domnului, că trebuie să stai într-o *permanentă frică* a venirii Sale şi că preoţii noştri, ortodocși, sunt cu toţii „impostori”, că Sfântul Constantin cel Mare[258] „a falsificat” credinţa, că Sfintele Icoane „sunt idoli”, că nu duminica e *ziua Domnului* ci *sâmbăta*, în definitiv că *nu știi nimic* despre credința ta ortodoxă.

Încercau cu toţii *să mă acapareze*, să mă *înfricoşeze*, să mă facă *docil*. Le plăcea starea mea *tulbure* şi *profitau* de ea.

Orgoliul lor nemăsurat însă mă *indispunea* la culme.

Toţi credeau că *ştiu* Sfânta Scriptură dar ei o întorceau ca la Ploieşti când vedeau că nu au argumente în fața întrebărilor mele.

Pentru că nu le place să le pui *întrebări incomode*...ci doar *să asculți în mod pasiv*.

În loc de argumente, *acuzele* îmi săreau în ochi.

Pierdeau teren cu mine, fără să-şi dea seama, pentru că ei trăiau şi trăiesc în *fanatismul* lor, în *enclava* lor, fără să aibă contacte cu lumea din jur și orice abordare a lor față de ortodocși e *prozelitistă*. Te ajută în mod real numai dacă devii *adventist* sau dacă dai semne că *poți fi convins* în vreun fel să treci de partea lor.

---

[258] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Constantin_cel_Mare.

Ortodocșii însă nu doresc mai deloc *să îi convertească cu forța*.

Când e vorba de *vândutul mierii* sau *al hainelor* sau *a diverse alte produse* (cu care se ocupă ei în Teleorman) sunt *foarte pragmatici* și îți mai dau și câteva *cărțulii advente* pe gratis sau cu împrumut, pentru ca să le citești. Dar când îi atingi la *punctul credinței*, când *le spulberi* fundamentele, au terminat-o cu *amabilitățile*...și nu te mai ajută nimeni din comunitatea lor.

Pentru că sectarii, când te miros că *ştii* cum stau lucrurile, termină repede *turuiala*. Când omul nu ştie de nici unele, atunci se dau şi ei *în spectacol*. Unul *penibil* cel mai adesea...

În metrou vin cu chitări. Se strânge un grup şi unul începe, cu explozii de cuvinte, cu sânge *înfierbântat*, să predice. Se predică *cu patimă*.

Cântecele lor religioase sunt *melodii de discotecă* cu *vorbe mieroase de rugăciune*. O mixtură înspăimântătoare pentru cine nu e învăţat cu o astfel de „evanghelizare” stradală.

Sectele sunt agenţii de „oferte mântuitoare”, de programe cu *ţinte* deja studiate. Vin numai unde aud că „nu se cam face treabă” sau „stadionul e fără proprietar”.

Şeful penticostalilor, Pavel Riviș Tipei[259] – cu doctorat la noi (ce spun acum le-am auzit din gura lui...în timp ce își susținea examenul doctoral ultim...doctorat condus de Prof. Dr. Remus Rus[260]) – a căutat la Sfinţii Părinţi „botezul duhului” şi „nu s-a edificat” în această privinţă.

Dar el nu căuta *harul Duhului Sfânt*, ci pe *duhurile rele*.

Ne-a mărturisit faptul, că şi el „a vorbit în limbi”, fără să fie *în transă* şi că i se pare foarte „normal” acest lucru pentru un „slujitor al Domnului”.

Şi dacă *îi contrazici* sau *îi bruschezi* în vreun fel se cred „victime”, după cum şi evreii s-au învățat să vadă în oricine *nu le place* sau *nu le cântă în strună* un „antisemit”.

Adică nu sunt deschiși *dialogului*...ci doresc *convertirea ta*.

Libertatea ţi „se restrânge”. Nu mai poţi să zici *una* sau *alta* datorită legii, chiar dacă adevărul e *adevăr* şi românul, evreul, ţiganul, turcul despre care se vorbeşte e *un ticălos* şi *un nenorocit*.

---

[259] Idem: http://www.infocrestin.com/necazurile-presedintilor/.

[260] Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/01/24/cv-ul-prof-dr-remus-rus/.

O altă *ispită* sau un mod de a se dovedi *favoritismul nedrept* într-o lume care se proclamă „democrată” şi „liberă”.

Poţi să pui ditamai reclama pe stradă, pe un bloc, undeva...cu o fată mai dezbrăcată, întinsă în jurul unui televizor...Dar dacă ai pune o Sfântă Icoană pe tot peretele sudic al Magazinului *Unirea* din Bucureşti toată lumea *ar înjura* şi *ar comenta*.

Asta nu ar face parte din *libera reclamă*, mai ales că Sfânta Icoană e „inofensivă”, nu atacă bunul simţ, nu învaţă la păcate şi face şi bine tuturora?

O procesiune ortodoxă, plină de adevăr și evlavie, nu e *dorită* dar reclama cu maşini la coca-cola, *ridicate* pe perete e o „noutate civilizatoare”.

Papa Ioan Paul al II-lea[261] e bolnav iar ai lui vor să îl declare „sfânt”. Dar aşa arată *Sfinţii*? Avem *prilejul* – nu zic „bucuria” – să avem „sfinţi eretici” pe pământ.

După cum avem „eroi” falşi ai revoluţiei române din decembrie 1989, pe lângă *cei adevărați*, așa avem şi „sfinţi” *buni de anateme* pe lângă *Sfinții Ortodoxiei*.

„Maica” Tereza a fost „beatificată”, ca şi „Padre” Pio, cât şi o mulţime de alţi fraţi *rătăciţi* şi *eretici*. Care ar fi fost *reacția* unui Ioan Gură de Aur sau Simeon Noul Teolog la așa ceva?!...În niciun caz *alta* decât a mea...pentru că ortodocșilor nu le plac *falsificările* credinței și nici *blasfemiile*.

Doamne, ai milă de noi! Nu lăsa lumea Ta, Dumnezeule, căci Tu pentru aceasta Te-ai răstignit! Întoarce toată lumea Ta la dreapta credinţă şi la pocăinţă şi ne miluieşte.

Căci Tu, Iubitorule de oameni, ştii că noi ne-am rătăcit şi umblăm aiurea. Ai milă de noi şi ne iartă.

Nu ne lăsa pe noi, pe care ne iubeşti mai mult decât vom putea înţelege vreodată şi ne miluieşte. Facă-se voia Ta întru noi toţi, că toţi suntem făpturile Tale şi toţi avem nevoie de luminarea Ta.

O, Doamne, luminează inima mea, pentru ca să mă rog cu smerenie şi cu frică bună.

Iartă-mi mie ticăloşiile mele cele multe, spurcăciunile mele. Iartă-mă şi mă miluieşte, că fără Tine sunt *mort*.

*

[261] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Papa_Ioan_Paul_al_II-lea.

Pe zi ce trece îmi dau seama, că bietul copil care trăieşte prin canale, cerşetorul care doarme noaptea pe scara blocului, cel întunecat la inimă nici nu mai ştiu *ce e lumea*, care e *lumea lor* şi trăiesc într-o lume *paralelă* cu a noastră, cu monştri ei, cu aglutinarea mentală a ei, cu indiferenţa ei, cu preţul ei.

Visăm la lumi care *nu există* sau *ne închipuim că trăim* într-o lume care nu are nimic de-a face *cu adevărul*.

Şi cum să mai ajungă glasul tău, iubite frate, la mine şi al meu la tine?

Oare ne-am *pierdut* atât de mult, încât mâine-poimâine să părem doi străini, doi străini *fără leac*?

Mă înspăimântă gândul, că putem ajunge într-un viitor nu prea îndepărtat, încât să considerăm că *lucru cel mai rău* de pe pământ e *să fii om*. Pentru că omul e *distrus sistematic...*

Distrugem cu amândouă mâinile *viața*.

Vedem viața *ucisă* în filme mereu şi simt că ne place din ce în ce mai mult *să ne autodistrugem*.

Trăim *după filme* sau am vrea *să plouă cu bani* peste noapte şi să ne umple toată curtea.

În locul lui Hristos vin în inima noastră toate monstruozităţile, alte nume de ruşine.

Inima e *o ţară a minunilor* în care se fac cele mai satanice filme şi nici că ne pasă, că ea e *asediată* din toate părţile de *morbiditate*.

Ce te faci, dacă mâine auzi că soţul tău are un amant de 7 ani şi tu ai şi doi copii cu el?

Cum reacţionezi, dacă propria ta mamă vine cu un topor ca să îţi ia gâtul sau soţia ta îți toarnă pe tine acid clorhidric în timp ce tu dormi?

Un copil nebotezat plângea întruna iar după ce a fost botezat nu a mai plâns deloc. Am auzit acest lucru de la un Părinte Protosinghel.

Îţi mulţumesc Prea Curată Maică pentru zilele vieţii mele de până acum. Azi am împlinit 26 de ani şi mă simt foarte recunoscător lui Dumnezeu pentru toate.

Trecem, *înaintăm* şi cele trecute ni se par *depăşite*.

Avem sentimentul că astăzi putem *să spunem lucruri* pe care ieri *nu le ştiam*.

Ajută-ne, Prea Curată Treime, Dumnezeul nostru şi ne miluieşte!

*

Tumultul unui jurnal păstrat cu stricteţe te impresionează prin câte lucruri *uităm* despre noi înşine.

Ajungem să vedem viaţa noastră ca pe o poveste, care nici nouă nu ni se mai pare *reală*, deşi ştim că e vorba despre *noi înșine*.

Azi, îmi pare rău, că l-am luat la rost pe un coleg mai tânăr şi că nu am stat de vorbă cu el. Doamne, miluieşte-l pe robul Tău şi, pentru rugăciunile lui, miluieşte-mă şi pe mine, păcătosul!

Cei care luptă împotriva Fericitului Serafim Rose[262] fac o mare greşeală. Nu poţi „să pătezi" viaţa unui Sfânt. Asta e doar *o iluzie*.

Când intri la Sfintele Moaşte ale Sfântului Nectarie găseşti o atmosferă de *căldură duhovnicească*. De fiecare dată am simţit acest lucru.

Nu trebuie *să-i trecem cu vederea* pe cei săraci şi să ne uităm *cu jind* la cei bogaţi. Toți merită dragostea şi respectul nostru.

Mă bucur că Fericitul Dumitru Stăniloae e sărbătorit cu fast în acest an de către facultatea noastră. Apar scrieri care tratează dumnezeiasca sa operă.

Oamenii simt nevoia *să fie buni*. Chiar fără voia lor, uneori...Când se simt *singuri*, când ar fi trebuit ca oamenii să fie *în preajma lor* şi *nu sunt*, ei caută *să vorbească cu cineva*.

Şi chiar dacă nu au *exerciţiul* adevărului, chiar dacă nu prea știu *să comunice*, pentru că nu au cam făcut-o niciodată, îşi calcă pe inimă şi spun *frânturi* din adevărul lor.

Şi acest lucru e *o victorie imensă* împotriva *tăcerii egoiste* şi *invidioase*.

*

Ne manifestăm furia pe un scaun dar el *nu reacţionează*. Un om ar fi *reacţionat imediat*. Scaunul nu ne poate *gândi* sau *simţi* şi de aceea preferăm să vorbim *cu câinele* sau *cu copacul*.

---

[262] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Seraphim_Rose.

Însă, pentru că observăm că numai omul *ne poate iubi*, tocmai de aceea *plângem* şi suntem *foarte trişti* când pierdem un om pe care *îl iubim*.

Înţelegem că numai Cineva, Care ne-a iubit şi Care ne e net superior nouă a putut aranja astfel lucrurile, ca şi atunci când noi nu înţelegem lumea şi nu ne înţelegem pe noi să nu ne *distrugem de la sine*.

Dumnezeu e *Treime de persoane desăvârşite* şi *infinit iubitoare*. Dacă Dumnezeu ar fi „rău”, am fi simţit imediat acest lucru, de fiecare dată când L-am fi *enervat*, când I-am fi *zgândărit* mânia.

Dar *iubirea Lui* şi faptul că e *Treime de persoane* şi că *îl iubeşte pe om*, persoana umană şi că *nu distruge* comunităţile umane sunt lucruri *foarte evidente*.

Dacă nu l-ar iubi pe *omul liber* ar prefera *roboţii*.

Dacă nu ar iubi *comunitatea* şi *neamul* ar prefera *anarhia*.

Iar dacă nu ar fi *tripersonal* ar fi învăţat *egoismul*, solipsismul, individualismul rece, dispreţuitor, duşman celorlalţi.

Dumnezeu nu Se poate *confunda* cu lumea, căci lumea aceasta, după cum observăm, nu se simte *împlinită cu sine*, pentru că nu îţi găseşte *o săturare în sine*.

Dumnezeu nu poate fi *omul*, omul pur şi simplu, omul iluminismului[263], al marxismului[264] sau al darwinismului[265].

Dacă Dumnezeu *moare* ca omul şi se sfârşeşte definitiv cu fiecare dintre noi sau în mod gradual, în funcţie de moartea fiecăruia în parte, ar fi *ridicol* şi *disperant* în acelaşi timp, *tragic*.

Dumnezeu nu poate sta *departe* de noi. Un Dumnezeu care este iubire nu poate sta „indiferent”, dacă o vacă mugeşte după viţelul ei iar o femeie e atentă ca micuţul ei să aibă de toate.

Dumnezeu nu e nici o singură persoană, căci atunci nu ar putea să fie decât „nemuritor şi rece”.

Și nici nu poate fi un Tată etern şi un Fiu „creat” şi un Sfânt Duh „creat” la rândul Lui de un Fiu „creat”, căci nu poate exista un Sfânt Înger cu o parte cerească şi cu două mâini de om.

---

[263] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Iluminism.
[264] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Karl_Marx.
[265] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Charles_Darwin.

Dumnezeu nu poate fi decât *Treime*. Și dacă nu e Treime nu e deloc. Și dacă e Treime – şi e Treime din veci şi până în veci – atunci şi omul are menirea *de-a fi veşnic*. Fapt pentru care, dacă omul nu e „un ceva acolo”, atunci relaţiile dintre noi nu mai sunt „relaţii de duzină”, pentru că aproapele meu e *fratele meu* şi el *mi-e drag*.

Dumnezeu nu poate fi „mort”.

Dumnezeu nu poate fi „în zece feluri, într-o mie de feluri”.

Nu există *credințe*, ci o singură *credință* – cea ortodoxă – iar dacă vrei să fii „liber” în aparenţă, poţi să spui orice, căci şi nebunii spun multe lucruri…

Dumnezeu e veşnic. Dacă nu ar fi *veşnic* ar fi trebuit să-L creeze altcineva şi asta e *mitologie*.

Mitologia e *o înşiruire de basme*. Dacă vrei „adevăruri duble” nu ai niciun adevăr iar dacă vrei „lumi paralele”, „civilizaţii extraterestre”, „civilizaţii din adânc” sau „insula fericiţilor”, atunci îţi dau dracii de lucru. Vezi apoi orice, numai lucruri bune nu.

De ce vor oamenii să-şi dea palme? Culpabilitate? Dar dau palme şi altora…

Prins în situaţii dificile preferi să ţipi sau, dacă cineva e mai scund decât tine, să te bucuri că poţi *să-l scuipi în cap* (nu *la figurat*, ci *la propriu*).

Numai pentru că ai 10 centimetri mai mult decât altul, te crezi mai „bun” decât el, „mai periculos”.

„Eu am muşchi *mai tari* decât el…eu sunt *mai împlinită* decât asta…eu sunt *mai sexy*….nimeni nu are *banii mei*…vă spăl în bani, bă, dacă vreau…”.

Auziţi aceste glasuri? Le recunoaşteţi? Bineînţeles că le recunoaşteţi.

Ele sunt ale unor oameni *reali*.

Când vrea să spună că *are de gând* să o violeze pe o fată sau când vrea să-i furi banii unei amărâte bătrâne, „băiatul de cartier” spune: „o fac p-asta…să moară…”.

Dacă „*o traduc* pe aia” înseamnă că *o înşel*, „o duc cu preşu”.

Escrocii de ţigani care vând CD-uri stau la pândă. Să nu vină poliţia *nemituită* de ei. Să nu piardă *momentul*.

Jocuri, filme, programe…totul numai ca să „îţi dea ţeapă” de câteva ori, dacă nu *de fiecare dată*.

Fetele poartă acum *cizmele înalte*, ca de *pescar* şi *cioc* la pantof – adică *pantofi cu vârf ascuțit* – de parcă sunt *raţele* din vechile desene animate.

Blugii sunt *mânjiţi* cu diferite culori – toți par a fi venit de la *zugrăvitul* unei case – iar *un sutien transparent* e *mai scump* decât preţul unei *ediţii al Sfintei Scripturi*.

Copilul, tânărul se droghează. Fata fumează de disperare, de plictiseală, „la şto”, de nervi…de naivă.

Bărbatul care bea e o pacoste mare.

Şofatul e un act imprudent în cele mai multe dintre cazuri. Iar furtul e „pentru că *n-am bani*…sunt *şomer*…trebuie *să beau* şi eu, nu?…am *familie de întreţinut*…sunt *borfaş*…ce…mea vrei, mă?!…”.

Dar Dumnezeu nu poate fi minimalizat, uitat, minţit, escrocat. Nu poţi să Îl minţi cu ocaua mică.

Acum câteva ore nişte tineri strigau: „Dinamo!”, în neştire, pe stradă…pentru că manipularea maselor nu e *puţină*.

Grevă, greve, miros de cârnaţi pentru unii, mâncare la restaurant pentru alţii, bani lipsă, bani ioc pentru întreţinere la unii dar alţii au bani de hotel şi de croaziere.

Între cei *bogaţi foarte* şi *cei săraci peste limită* locuiesc şi ceilalţi, care mai au *câte ceva*. Încă *mai au*...

Bogaţii însă nu pot trăi fără săraci, fără fraieri, fără „braţe de muncă”. Cei săraci au nevoie de bani, fac compromisuri, sacrificii, ore în plus.

Săracii săracilor stau la pândă: *ne cerşesc* mila.

Nu ne *cer*! Ei ne cerşesc *ultima demnitate*, pe care speră *să o mai avem*.

Unii au renunţat să mai ceară: mănâncă împreună cu câinii de prin gunoaie.

De ce putem fi săraci? De ce putem ajunge să mâncăm şi din veceu de foame? De ce unui copil i se dă un şut în fund iar unei femei sărmane nu i se zice „doamnă”, ci „fă”, „proasto”, „vaco” , „imbecilo”?...

Ce să facem *ca să zâmbeşti*, o, lume tristă? Ce să-ţi spunem? Când simţi şi la Sfânta Biserică că *nu eşti dorit*, că *nu ţi se dă atenţie*, când şi de aici eşti *alungat*, când te sminteşte ceea ce vezi, ceea ce auzi de la oamenii care *o conduc* şi *o frecventează*…ce să mai zici?

Să nu fie aşa! Aş vrea să fie doar *o presupunere*...

Îţi e frică *să mai calci* pe pământ. Nu ştii ce lege *recentă* mai poţi *să încalci*.

Am privit la faptul, cum mai mulţi se uitau la mine de ce *nu sărut* mâna preotului sau episcopului cutare. Credeau că sunt *mândru*. Că sunt *îngâmfat*, că *mă dau mare*, că *nu doresc să am relații* cu oamenii, când eu doresc *relații profunde* și *mari* cu oamenii.

Însă eu nu vreau să mă *autoinvit* acolo unde observ că nu sunt dorit sau acolo unde nu sunt *chemat din toată inima*.

Nu îmi plac *gesturile de complezenţă*.

Iar, pe de altă parte, nu vreau să stingheresc, să deranjez, să întristez pe cineva cu prezenţa mea, dacă *nu cunosc* pe acea persoană sau ea *îmi depăşeşte rangul*.

Am învăţat *să îmi văd lungul nasului* şi *să nu pretind grade* şi *demnităţi* care *nu mi se cuvin*.

Prietenia cu un preot sau cu *un episcop* e *o mare demnitate* şi nu trebuie *să o ultragiem imediat*, dacă *nu suntem poftiţi*.

Privesc dar *de la distanţă*.

Mă rog pentru fiecare pe care îl întâlnesc, chiar dacă îl văd chiar şi pentru o clipă.

Eu cred că este important *ceea ce fac* în faţa lui Dumnezeu iar oamenii mă pot înţelege *cum vor* sau *cum pot*.

Plantele de apartament vor *să sfideze* iarna. Cei care *rezistă* acum *sfidează laxismul* celorlalţi.

Dacă *greşeşti* în dogmele adevărului, ai viaţa *pe măsura greşelilor*.

Nu posteşti, ţi se par aiurea 40 de zile de post sau mâncarea la 5 zile odată.

Dacă eşti *curvar în ascuns*, în inima ta, îţi place obrazul „ca ’ curul de copil mic” – adică *ras pe fiecare zi*, raşchetat – şi ai oroare de nespălaţi, pletoşi, bărboşi…

Dacă negi cinstirea Prea Curatei Stăpâne atunci nu îţi place femeia, şi poate că vrei „contacte” cu bărbaţi iar dacă nu îţi faci semnul Sfintei Cruci – ca *să nu să râdă* lumea de tine – drăcui la fiecare trei cuvinte, pentru ca „să te simţi bine”.

Am cerut xilină[266] la farmacie pentru Gianina [Picioruș] – o durea măseaua – iar eu eram obosit, după ore de scris la computer. Vânzătoarea s-a uitat la mine şi mi-a cerut „o reţetă”. I-am spus că *nu am* şi mi-a răspuns scurt, că *nu îmi dă*.

M-am uitat în ochii ei mai bine și atunci am înțeles „motivul”: m-a confundat pe mine, un om *prea obosit*…cu *un drogat*. E grav!

---

[266] Idem: http://www.scritube.com/medicina/XILIN-fiole1055413.php.

Mâine putem confunda *un om bolnav de inimă* cu *un extraterestru* şi, poimâine, putem confunda *sticla de lapte* cu cea care *mulge laptele*.

În altă parte, într-o altă farmacie, un tânăr drăguţ mi-a dat imediat medicamentele fără să comenteze *lucruri inutile*.

M-am întristat pentru ea şi m-am bucurat pentru el.

E foarte important să îţi dai seama *pe cine* ai în faţă, *cu cine vorbeşti*.

*

Cobori dimineaţa scara blocului şi îţi intră în nas, imediat, *un parfum de femeie*. Nu ştii cine *a trecut* înaintea ta, cine e cea *atât de mult parfumată*...

Dar tot ca acest *parfum* al unei femei sunt şi *vieţile* noastre, *parfumul vieţilor noastre*, care poate fi *iritant* sau care te face *să îl adulmeci*, să îl urmezi.

Vieţile oamenilor *miros*. Au miros *frumos* sau *urât*. Şi ceea ce e mai important e să laşi în urmă *frumuseţe*, multă frumuseţe.

Sentimentele noastre au devenit foarte *antropocentrice*.

Spui: „e al meu" dar nu ştii *din ce e făcut* acest obiect, *cum s-a făcut* această carte, cât de mult *s-a muncit* pentru producerea acestor cireşe.

Totul – credem noi – trebuie posedat *în mod egoist*.

Şi când deschizi televizorul o auzi pe Andra[267] cântând: „Vreau sărutarea ta, tu eşti dragostea mea, nu-mi pot imagina, nicio noapte fără *iubirea ta*"[268].

Dacă am pune în locul lui, al *bărbatului*, pe *Dumnezeu*, dacă am reîntoarce pe om la *adevăratele lui aspiraţii*, atunci aceste versuri I-ar spune Lui Dumnezeu, că El *e totul pentru ea*. Nu îmi pot imagina viaţa *fără Dumnezeu*!

Cântecele de dragoste ale acestei lumi, de fapt, s-au întors de la *Dumnezeu* spre *om* şi absolutizează persoana iubită, o „adoră" *în locul Lui*.

Iubirea poartă azi şabloane *în pas cu moda*.

Sărutul pe stradă e o ipostază „a trăirii clipei", o „trăire" *ostentativă* şi *fugară*.

---

[267] Idem: http://www.andramusic.ro/ro/.
[268] Tot cântecul: http://www.youtube.com/watch?v=KPVsXZ4UN38.

Tinerii se sărută cu o indiferenţă egocentrică uluitoare. În jurul lor *nimic nu mai contează*, iar partenerii se văd unul pe altul ca pe *o pradă*.

El e *prada* ei, *victoria* ei. Dacă a putut să îl momească, să îl cucerească, le dovedeşte celorlalte că e *în stare de ceva*.

La fel şi el, bărbatul. Are mândria lui, *prestanţa* lui şi vrea ca cea pe care o are lângă el *să nu îl facă de ruşine*.

Oamenii lumeşti însă trăiesc *cu frica în sân* şi când sunt *îndrăgostiţi*. Poate atunci *şi mai mult* decât de obicei.

Teama că celălalt *poate să îl trădeze*, să îl lase, *planează* deasupra cuplurilor în orice clipă.

Frica de a fi părăsit e *reală*, pentru că pe cei doi nu îi leagă lucruri *realmente trainice*.

Aceleaşi gusturi la mâncare, aceleaşi filme, o facultate terminată, chiar şi o lungă prietenie nu sunt *de ajuns* pentru *o căsătorie*.

Dacă nu e *Dumnezeu* acolo – *garanţia fundamentală* a trainiciei unei relații – și odată cu El conştiinţa, dragostea, respectul, fidelitatea, cei doi se clatină şi nu ştiu *de ce îşi aparţin* unul altuia sau de ce să *nu treacă mai departe*, spre alți parteneri.

Aventura apare când oamenii *nu îşi ajung* unii altora sau când nu înţeleg că un altul – bărbat sau femeie – are şi el aceleaşi *limite*, până la urmă, ca și cel pe care l-ai lăsat.

Mofturile sunt exploatate la maximum şi de aceea nu se mai văd lucrurile *cu adevărat dumnezeieşti*.

„Trebuie” să scoţi dopul la sticla cu vin pe care ai pus-o lângă colivă. N-am întrebat niciodată pe cei cu astfel de „pretenţii”, *de ce fac* acest lucru.

Însă sunt convins că o să îmi dea niște răspunsuri *halucinante*. Tocmai de aceea mi-e teamă să îi întreb...pentru că am mai întrebat pe unii și am rămas cu un gust foarte amar...Mi-e rușine adică de *rușinea lor*...ca să îi întreb...

Pun bani în scobitura ochilor şi la degetul mortului. Iar la răscruce de drumuri, în Scrioaştea-Teleorman, se aruncă cu bani mărunţi pe jos.

Cântatul la mort, la noi, e „o falǎ”. Vin cu toba, cu trompeta, cu clarinetul, cu acordeonul…

„Drigul” – nu *dricul* – e tras de *un cal* dar se merge şi cu *tractorul* sau *camionul*.

Mi-am adus aminte: un preot a pierdut coşciugul unui mort prin zăpadă. O iarnă grea...Au căutat tronul câteva ore şi abia l-au găsit.

Experienţa pastorală îţi rezervă multe *surprize*.

Se dă găină pe sub tron iar pe capac stă o strachină cu vin şi deasupra o pâine.

Pâine înmuiată în vin mănâncă mai ales cei mici, copiii care participă la înmormântare, înainte ca mortul *să plece* din propria sa curte spre Sfânta Biserică.

Se sparge oala cu care ai tămâiat, oglinda se acoperă sau se întoarce cu faţa la perete, bărbaţii nu se bărbieresc 6 săptămâni iar femeile poartă doliu „măcar" un an.

În Biserică se împart „pomneţe": o lumânare de care e prinsă o batistă şi într-un colţ al batistei, cu o aţă de papiotă, se leagă un ban.

Preoţilor li se dau milostenie marame, ştergare, cearşafuri sau prosoape. Un prosop primeşte şi cântăreţul.

Coşciugul e lăsat în groapă de 4 oameni, cu frânghiile iar când mergi la pomană te speli pe mâini ca şi când ai fi „necurat".

Omul se gândeşte *la masă* şi mai puţin *la rugăciunea pentru cel adormit*.

Femeile plâng mai mult decât bărbații la înmormântări.

Iar multe femei văduve spun, că le bate *cineva* în geam în timpul nopții...ceea ce *nu e exclus*.

Se pune la streașina casei o cană cu apă „pentru sufletul mortului".

Păsărelele vin şi beau apa şi se interpretează ori că mortul a venit *ca o pasăre* şi a băut, ori alte basme de acest gen.

Să „cari apa mortului"...Am cam uitat cum e această „datină". Am fost martor la aşa ceva dar nu mai am decât *amintiri vagi*, de la cum i-a făcut fina Tudora finului Mihai atunci când a adormit.

Colacii sunt „doar 44". O femeie cocoşată, expertă în aşa ceva, mi-a spus toată povestea pe care ea o știa dar nu mai ţin minte decât despre „colacul lu' Dumnezeu" şi despre cel „al lu' Avraam".

Cei mai mari i se dau preotului iar coliva e *nelipsită* de la înmormântare.

În ceea ce priveşte „ruperea turtei fetei" nu mai ştiu decât că e aruncată de trei ori până în tavan şi i se rupe un mare colac deasupra capului. Iar cu „luarea moţului la băiat" nu mai ştiu cum e – sau poate că nici nu am văzut vreodată, ci doar am auzit – însă bunica mea mi-a păstrat *primele codiţe* ale capului meu împletite cu *o fundă roşie*. Erau blonduţe...

O vecină m-a chemat să-l tund pentru prima dată pe copilul ei, căci „aşa se face”. Adică *codițele*, primul păr tuns din capul copilului, care se păstrează *în formă împletită*. M-am conformat şi l-am tuns „bross”[269], căci aşa era *moda* pe atunci.

Ursitoarele[270] se constituie într-o altă problemă a lucrării dracilor, care le-a dat de muncă *în mod serios* ţăranilor noştri.

Adică acelora care nu merg pe la Sfânta Biserică sau dacă merg nimeni nu le explică, că ceea ce ei numesc „obiceiuri” sunt doar *superstiţii*, lucruri *fără rost*.

Nunta e *cu lăutari*: toţi ştim asta. Dacă intri în contrasens cu această cutumă ies *multe scântei* din partea tuturora.

Mireasa „trebuie să înveţe” încă de la începutul căsniciei sale ce înseamnă *să fie o femeie uşoară*. *Nuntăreala de acasă* are tocmai acest scop. Ce se face la Sfânta Biserică e *pe locul doi*.

Importantă e mâncarea, muzica şi „cât se scoate pe masă”.

La ţigani, „dacă nu a ieşit domnişoară” în noaptea nunţii, se strică toată treaba. Iese cu scandal, cu bătai, vine poliția...

La noi, se poate ştii „că nu e”...şi tot nu contează...

„Apa” de la Sfântul Botez se aruncă lângă un copac din curtea Sfintei Biserici iar cristelniţele noastre sunt, de obicei, *doar pentru prunci*.

Am auzit despre o fostă adventistă că a fost botezată – când s-a convertit – într-o *putină*.

Dacă vrei însă să treci de la *ortodocşi* la *adventişti*, adventiştii te „botează” în râu sau în „baptisteriumul” din faţa „amvonului” lor.

Convertirile adevărate sunt *dumnezeieşti*. O fostă satanistă e acum *soră de mănăstire* şi va deveni *monahie*. Am văzut o fotografie cu „înainte” şi cu „după”. Incomparabile!

Frumuseţea *a ţâşnit* de sub *vopselele hidoase* de odinioară.

Sataniştii români profanează morminte şi beau sânge de găină, în afară de orgiile sexuale pe care le fac. *Biblia*

---

[269] A se vedea: http://www.cta.ro/index.php?p=DMAG0&idp=205&fdr=&idm=26&titlu=TUNS%20BROSS.

[270] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Ursitoare.

satanistă se găseşte tradusă în româneşte[271] dar se vinde scump, mai rău decât revistele sexuale.

Pe „Biblia hazlie"[272] am văzut-o într-un anticariat şi tot acolo şi „Biblia pentru credincioşi şi necredincioşi"[273].

Prima e *a unui francez*, a doua e *a unui rus*.

Adventiştii promovează *un final* al lumii *care desfiinţează* lumea. Nu vorbesc despre *transfigurarea lumii prin har*, după cum e *adevărul*.

Terminator II[274] propune şi el tot un sfârşit total al lumii: *prin foc material*.

Nici nu ştii *ce pierzi* dacă *nu crezi* în Dumnezeu.

Am văzut azi nişte fotografii ale Fericitului Serafim Rose: impunătoare, pline de har, de sfinţenie.

Sfintele Icoane ne pun în faţă *realităţi*. Cine se teme de realitate, de adevăr, *nu iubeşte* nici Sfânta Icoană.

Sfânta Icoană îţi arată că sfinţenia nu e *imposibilă*. Iar dacă vrei altceva, *o viaţă uşuratică*, bineînţeles că ele *te stresează*.

Posterele[275] celor tineri au apărut la ei în cameră pentru că nu au *Sfinte Icoane*. Posterul vrea *să îi înlocuie* pe Sfinţi. În locul Sfinţilor au apărut toţi *uşuraticii* acestei lumi *frivole* şi *smintite*.

Cineva a scris pe Sfânta Biserică, cu sprayul : „Pocăiţi-vă!". Dar, cu siguranţă, acela *nu cunoaşte* pocăinţa.

E mai uşor *să dai lecţii* decât *să împlineşti* poruncile lui Dumnezeu.

Dar *neghina* e *aşteptată*! Ea poate deveni *grâu*. În mod practic, pirul rămâne tot *pir*. Dar, la Dumnezeu, cel rău *ca neghina* poate deveni bun *ca grâul*.

Într-un sat de negri se crede că strămoşii lor au devenit *maimuţe* şi de aceea *nu le omoară*. Un cocoş a omorât un pui de maimuţă şi pentru aceasta *a fost omorât*.

---

[271] Nu am găsit traducera în română la care fac referire aici...dar mi s-a povestit despre ea. De aceea, ca *un auxiliar* al cărții noastre *Lumea postmodernă și depersonalizarea omului* (http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/01/lumea-postmoderna-%c8%99i-depersonalizarea-omului/) am tradus din limba engleză, după original, *Biblia Satanică*. Ea poate fi downloadată de aici: http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/12/biblia-satanica-edi%c8%9bie-exclusiv-online-ro/.

[272] Poate fi găsită online acum: http://www.gebeleizis.org/bibliahazlie/.

[273] Despre ea: http://www.coltulcolectionarului.ro/biblia-pentru-credinciosi-si-necredinciosi-p-91090.html.

[274] A se vedea: http://www.imdb.com/title/tt0103064/.

[275] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Poster.

Puiul de maimuţă în schimb a fost îngropat şi a fost condus la groapă de mulţi din acel sat fiind învelit în cârpe.

Dacă în India vaca merge *liberă* pe stradă, ce mai poţi spune homosexualilor, dacă vor să facă şi ei *o paradă* în pielea goală?

În Occident magazinele sexuale sunt de mult „o normalitate”. Unui italian i se părea „normal” să se ducă la o reprezentaţie cu dansuri lascive. Soția sa era *de acord* cu acest fapt.

Casete, bice, ustensile de tortură, păpuşi gonflabile, vibratoare…pentru ca lumea „să se simtă *bine*…să se *destindă*”. Adică să uite de tot ceea ce înseamnă *mântuire*, *conștiință*, *veșnicie*...

Şi de aceea înţelegi de ce *nu le mai place* rugăciunea şi de ce nu le mai dă *nicio bucurie*, când ea, rugăciunea e *o bucurie continuă*.

Doamne, ajută-ne nouă, ca să nu ne pierdem până la sfârşit! Miluieşte-ne cu mila Ta şi ne iartă.

*

De ce avem şi „elemente rele” în Sfânta Biserică? De ce îi *îngăduie* Dumnezeu pe clericii „păcătoşi”? Sunt întrebări care se pun adesea și, mai ales, de cei care au *certuri personale* cu credinţa ortodoxă sau cu vreun membru al clerului.

Dar ce ar face oamenii duhovniceşti, cum ar putea ei *să reziste* – dacă ar fi numai *Sfinţi* în cler – în atâtea îndatoriri câte are astăzi Biserica lui Dumnezeu?

Preoţii cu mai puţină *duhovnicie* în suflet şi mai puţină *ştiinţă* au şi ei rolul lor. Unii au *relaţii* cu primăria, cu statul, cu tribunalul, cu poliţia.

Dacă ar avea relaţii *numai cu Dumnezeu*, ca Sfinţii, nu ar mai putea zidi atâtea Biserici, atâtea Mănăstiri ca astăzi.

Nu spun că trebuie *să nu ai frică* de Dumnezeu dar *să ridici* locaşe Sfinte ci, că uneori, în cele al lumii, preoţii şi monahii *mai puţin înduhovniciţi* dau roade mai bune la nivel *practic*.

Omul se duce la Părintele Teofil[276], la Părintele Arsenie[277], se problematizează, întreabă…Dar când se întorc acasă tot cu preoţii lor de parohie îşi fac toate treburile *presante*: înmormântări, sfeștanii, Cununii, Botezuri...

Dacă te rogi mereu, dacă te adânceşti în cele Sfinte, pierzi *contactul* cu lumea, cu mersul istoric al lumii, cu legile ei, cu modele ei, cu păcatele ei „manierate”.

Rugăciunea sfântă curăţește mintea şi inima, cititul mult te umple de multă cunoaștere teologică...Dar dacă nu înveţi să utilizezi computerul sau dacă nu ştii să bagi lumină electrică în chilie sau nu ştii cum merg treburile cu *aprobările pentru construcţie* nu ai multe *rezultate vizibile*.

Nu spun că nu poate lucra Dumnezeu cu noi şi dacă *nu ştim* aceste lucruri.

Însă ceea ce poate lucra omul cu Dumnezeu e mult mai *normal de făcut* şi *de sperat*, decât să-I ceri lui Dumnezeu *minuni* pentru ceva care se obține doar *cu puţină muncă* şi nu nepărat cu ajutoare dumnezeiești *speciale*.

Greşeala cuiva mă poate *înţelepţi*.

Răul e *îngăduit* de Dumnezeu şi pentru ca el să fie *valorificat pozitiv*.

Poţi converti răul *în bine*.

Şi răul cuiva, fie el al patriarhului, al episcopului, al duhovnicului tău, al mamei tale sau al fiicei tale, păcatele altora nu te pot *sminti* dacă ai *o veridică relaţie* cu Dumnezeu.

Dacă Dumnezeu e în mod total *o prezenţă* pentru tine, dacă tu ai conştiinţa *realităţii Sale*, cine te poate convinge *de contrariu*?

Cum poţi *să renunţi* la credinţă, la faptul că Dumnezeu e în mod *presant*, în mod *covârşitor* o *realitate de netăgăduit* pentru tine, numai văzând pe cineva *păcătuind*?

Ce credinţă ai tu, dacă poate fi *spulberată* peste noapte? Cum poţi spune că *ai credinţă*, dacă poţi renunţa la cea mai mare *vedere* – a lui Dumnezeu – din cauza unui *banal păcat* al altuia?

Dacă încerci să râzi de un foto-model sau dacă pe un actor îl insulţi pentru rolurile sale, atât *el* cât şi *ea* nu vor renunţa la ceea ce *vor* şi *ştiu să facă*.

Dar tu, iubitul meu, cum de vrei *să renunţi* la credinţă, numai pentru că cineva *a abdicat puţin* de la legea Domnului?

---

[276] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Teofil_%28P%C4%83r%C4%83ian%29.
[277] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Arsenie_Papacioc.

În loc *să te rogi* pentru cel în cauză, în loc *să suferi* pentru fratele tău, tu dezertezi?

Credinţa adevărată *nu se sminteşte* ci, dimpotrivă, *creşte* şi mai mult *în putere* văzând răul, pentru că *reacţionează duhovniceşte* la rău.

Iubirii dintre soţi, când i se pun oprelişti, când unii vor să o distrugă, ea în loc *să scadă*, să se stingă, ea dimpotrivă: mai mult creşte.

Tot la fel, şi mai mult decât atât, când cineva Îl iubeşte pe Dumnezeu, atunci nicio forţă nu poate *să îi smulgă* dragostea din fiinţa lui, *nici un păcat al altora* nu îl va face să cedeze, ci va lupta, cu preţul vieţii lui, pentru *iubirea lui Dumnezeu*.

Arhiepiscopul Anastasios al Albaniei[278] a vorbit foarte duhovniceşte astăzi. O Sfântă Liturghie *a ecumenicităţii Bisericii* dar şi *o mână întinsă*, altor confesiuni, pentru *întoarcerea lor* la Ortodoxie.

Gianina [Picioruș] mi-a spus, că un Părinte român a povestit odată, că acest ierarh al Albaniei ar fi trebuit să fie avortat – după părerea unora – dar mama sa nu a făcut asta în ruptul capului. Nu l-a avortat şi a ieşit *un om al lui Dumnezeu*, care face multe în Albania, ţară în care, 25 de ani la rând, Biserica Ortodoxă a fost anihilată total, *desfiinţată*.

Diaconul său era un om evlavios. Iar mitropolitul Teofan[279] [Savu] – acest om *cu multă delicateţe* şi *dragoste* – m-a privit în ochi *pentru o clipă* şi ne-am salutat *cu încredere*.

De ce *un singur* Sfânt Potir? Pentru că Hristos Dumnezeu e *unul* şi pentru că Sfânta Biserica e *o unitate sfântă*, căci e Trupul Său.

Ne împărtăşim dintr-un singur Potir, luăm fiecare *părticica noastră*, dar pe *Hristos întreg*, care ne sfinţeşte *în mod deplin*. Însă fiecare fărâmitură, fiecare părticică în parte din Hristos intră *în persoane diferite*, care nu ar trebui să uite, că deşi sunt *diferite* trebuie să se unească cu toţii *în dragoste* şi *în convingeri*, pentru ca să fie *una*, dacă se împărtăşesc cu Hristos *singurul* şi *unicul*.

Unitatea lui Hristos e *împărţită* la mulţi credincioşi, pentru ca cei mulţi să tindă, *să năzuiască continuu* la *unitatea iubirii*, *a mărturisirii*, *a bunătăţii* Sale.

Ni se dau „ale Tale”, Sfintele Taine şi ni se dau *cu dragoste*. Iar noi suntem rugaţi ca *să ne dăruim* şi noi la rândul

---

[278] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Archbishop_Anastasios_of_Albania.
[279] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Teofan_Savu.

nostru lui Hristos, spunând: „dintru al Tale”. Căci numai dintru ale Lui putem *să oferim* şi *să ne oferim altora*.

Sfânta Liturghie îi adună *pe cei diferiţi*, îi pune *la un loc*, îi *strânge* pe cei din toate colţurile oraşului sau ale lumii.

Ea ne pune pe unii *lângă* alţii sau unii *în faţa* altora şi, în acelaşi timp, ne pune pe toţi *în faţa* lui Hristos.

Statul la slujbă e ghidat *spre răsărit*, spre eshatologic, spre zorii lumii transfigurate.

Ceea ce trebuie să se întâmple cu noi e tocmai *unitatea*, unirea tuturor acestor oameni din Sfânta Biserică, dar şi a acelora care, acum, nu sunt *în* Sfânta Biserică.

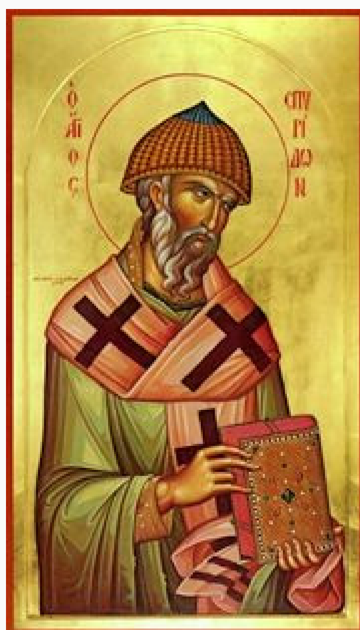
În locul acestei stări *în faţa* lui Hristos – mai mult sau mai puţin legată *de ceilalţi* de lângă noi – ni se cere – Hristos *ne-o cere* – să *ne unim* unii cu alţii, în inimi, pentru ca să privim cu toţii *la unison*.

Comuniunea pe care Fericitul Dumitru [Stăniloae] a teologhisit-o nu înseamnă *adunare pur şi simplu*, ci *legături de iubire*, de *prietenie reală* între fiecare mădular în parte şi între toţi laolaltă.

Dacă nu privim într-un singur fel, într-un singur punct nu putem fi *împreună* decât în aparenţă.

Sfânta Icoană e privită în faţă, în ochi. Privim *înainte* şi suntem priviţi *de dinainte* de către Prea Curata Stăpână, de către Domnul nostru.

Sfântul discută cu noi, ne priveşte, ne sugerează *ce să facem*. Sfânta sa Icoană ne împărtăşeşte exemplul său dar şi harul rugăciunilor sale, al prezenţei sale duhovniceşti de lângă noi.

M-am închinat astăzi Sfintelor Moaşte ale Sfântului Ierarh Spiridon al Trimitundei[280] şi m-am înfricoşat, fiind plin de bucurie, când m-am gândit că el a fost unul dintre Dumnezeieştii Părinţi care a participat la primul Sinod Ecumenic[281], care, cu siguranţă, l-a anatematizat pa Arie[282] şi al cărui trup, după sute de ani, l-am sărutat şi eu.

Câte guri nu i-au pronunţat numele! Câţi nu au primit ajutorul lui! Peste sute de ani mă închin şi eu păcătosul, unuia căruia nu îi urmez nici pe departe.

„O putere a ieşit din Mine”, a zis Domnul. Slava dumnezeirii Sale a ieşit cu putere spre aceea, care s-a atins *cu adevărat* de Hristos. Care nu L-a *împins*, ci *s-a atins* de El cu dragostea nebiruită a credinţei.

Fiica lui Iair e înviată. Mai marele sinagogii crede în cele care *întrec* ochii şi aşteptările omului. Învierea fiicei lui vine tocmai atunci, când jalea familiei ei era *mai mare* decât gândul că o vor mai putea vedea vreodată vorbind.

Dar în faţa Domnului moartea e *somn* şi cea care moare, copila, *se ridică* dintre cei morţi, pentru a arăta că Hristos e *învierea* şi *viaţa* lumii.

Moartea nu are ca final *nefiinţa*, ci *viaţa*.

După moarte, viaţă şi în viaţă fiind, dacă privim spre Hristos, vedem că cele prorocite în credinţa noastră s-au împlinit deja, căci *nu ne îndoim* de împlinirea lor.

Poţi merge de multe ori să te împărtăşeşti cu Hristos şi totuşi să nu ai *revelaţia minunată* a *Dumnezeului celui viu*. Iar un altul poate să aibă această *minunată clipă* la bordel, pe drum sau în singurătatea deznădejdii şi el să fie *mult mai smerit* decât tine, mult împărtăşitul.

Am privit un şir de oameni care *se împărtăşeau* şi numai spre doi dintre ei Dumnezeu mi-a atras atenţia.

Pe fată o ştiam – era o fostă colegă de generaţie – dar acum era *o altă persoană*.

Pe băiat nu îl cunosc dar în el se vedea *reala simţire a prezenţei* lui Dumnezeu, a Dumnezeului celui viu, Care ne transfigurează.

Nu zic că ceilalţi nu veneau *cu conştiinţă*, cu dragoste, cu frică de Dumnezeu, cu încredere... Însă ei erau oarecum „liniştiţi” în aşteptarea lor, nu mai li se părea *o întâlnire atât de unică* întâlnirea cu Dumnezeu.

---

[280] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Spiridon_al_Trimitundei.
[281] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Sinodul_I_Ecumenic.
[282] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Arie_%28eretic%29.

Intră rutina, delăsarea, conformismul, conformitatea cu o anumită *stare de spirit* în viața noastră şi nu mai e de fiecare dată *o minune* primirea Sfintelor Taine.

Femeia *s-a atins* de El... Însă într-un asemenea mod, încât pe ea Fiul lui Dumnezeu a simţit-o *mai mult* decât pe ceilalţi de acolo.

Ea, prin starea ei interioară, I-a smuls lui Dumnezeu iubirea Sa printr-o încredere neţărmurită, deşi era femeia care își cheltuise toată averea sa cu doctorii.

Singura *stăpânire reală* e a lui Dumnezeu, a subliniat arhiepiscopul Anastasios. Degeaba credem că noi *guvernăm* lumea, că o avem *la degetul mic*.

Într-o clipă, Dumnezeu ne face să înţelegem *cine conduce*.

Mă gândeam la slujbă...dacă ar începe acum un cutremur, când catedrala aceasta este arhiplină de oameni, ce ar face fiecare dintre noi? Ar *fugi* sau *ar prefera să moară*?

Putem muri *pentru Hristos*? Mai avem putere, încredere *în El* sau *nu*?

Unii Sfinţi Mucenici au fost arşi în Sfânta Biserică pe când erau la slujbă. Ce am face *noi*? Cum am *reacţiona*?

La parastasul Fericitului Dumitru [Stăniloae] şi al Binecuvântatei Prezbitere Maria [Stăniloae] mi-au dat lacrimile şi îmi dau şi acum...

„Fă odihnă, Doamne!”…Și ei sunt deja în odihna Lui, ajutându-ne cu rugăciunile lor.

Teologia sa preadumnezeiască trebuie *recitită* de multe ori. Nu să *o citim*, ci să *o recitim*! Ba, mai bine zis, să *o învăţăm pe de rost*, noi, cei de după el...pentru ca să ştim *ce să scriem* mai departe, cum *să îi continuăm* teologia.

Jertfa doamnei preotese a fost mare. Binecuvântata Maria, soţia sa cea Sfântă, l-a ajutat mult, enorm de mult.

Mii de pagini avem de la el!

Oare de ce nu avem şi noi *aceeaşi putere* şi *încredere în bine* cum aveau ei? Oare de ce nu mai putem *să urmăm un exemplu atât de bun* ca al lor?

Fără *jertfă* nu vin *roade reale*.

Starea de toropeală, lipsa de transpiraţie, lipsa de lacrimi, de dureri de ochi şi de inimă *nu te ajută* şi nici *nu îţi sfinţesc* viaţa.

Iubiţii mei, *fericirea* e o viaţă *plină de lacrimi*, de *tăcere* şi *de multă răbdare*!

Suferinţa e *mama înţelepţirii* şi fără ea nu ştim *să ne privim unii pe alţii în ochi*.

Dacă fugim după *locuri*, după *liniştea* noastră, după *căpătuirea*[283] proprie, nu vom avea *nicio fericire* la sfârşitul vieţii şi nici în lumea viitoare.

Renunţaţi la voi, pentru ca să înţelegeţi *cum trebuie* să-I slujiţi lui Dumnezeu!

*

Fericitul Dumitru [Stăniloae] a fost foarte prezent lângă noi[284]. Expoziţia cu scrisul său, cu notele sale luate în grabă, cu fotografiile sale, cu cărţile sale *ne-a umplut* inima.

Note, zeci, sute de note, cu un scris greu de pătruns de cele mai multe ori, pentru care ar trebui să ai timp ca să le descifrezi, să le înţelegi, să le aprofundezi.

I-am văzut scrisul, i-am revăzut scrisul şi asta m-a bucurat mult. Scrisorile trimise mitropolitului Daniel [Ciobotea][285] de azi – care atunci era în Germania – erau prinse pe standuri ca să le putem citi.

Salariul său la un moment dat: patru mii şi câteva sute de lei. Declaraţii de ale sale, scrisori, o dare de seamă bătută la maşină.

În ultima spunea, că a trăit *din mai multe burse* şi că vine *dintr-o familie săracă de ţărani*.

Binecuvântata Maria era şi ea tot din Transilvania. Când a fost evocat *i-am simţit prezenţa*. El *a fost* şi *este* cu noi!

Fericite Părinte nu ne uita! Ai milă de noi şi ne miluieşte.

Dacă vreţi să predicaţi sau să conferenţiaţi, atunci nu vorbiţi când toată lumea *e obosită*. Sau dacă tot trebuie să o faceţi, nu vorbiţi greu, ca toată lumea *să caşte*.

---

[283] Îmbogățirea noastră materială.

[284] E vorba de *Congresul internațional „Dumitru Stăniloae” (9-14 noiembrie 2003)*, cu ocazia centenarului său. Pentru *participanți* și *desfășurarea evenimentului* a se vedea: http://www.curierulnational.ro/Specializat/2003-11-08/Congres+international+dedicat+centenarului+Dumitru+Staniloae.

[285] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Daniel_%28Ciobotea%29_al_Rom%C3%A2niei.

Mai întâi, de dimineaţă, *lucrurile grele*, iar spre după-amiază *pe cele duhovniceşti*, când puterea de *concentrare* şi de *receptare* a minţii noastre scade.

Toţi au vorbit frumos despre el. Centenarul său a fost o victorie *a sfinţeniei* asupra *uitării*, a meschinăriei, a ridicolului.

Năvodul s-a aruncat *în adânc*, pentru că avem nevoie de *o înţelegere adâncă* a voii lui Dumnezeu.

Dacă cugeţi cu multă smerenie *prinzi* mulţi peşti ai înţelegerii dumnezeieşti. Scoţi la suprafaţă idei care nu se văd cu ochiul liber.

În jurul meu, pe o rază de niciun kilometru sunt atâtea Sfinte Moaşte încât nici nu mi-am imaginat vreodată că aş fi putut avea *atât de multe* în apropiere.

În Bucureşti e *o bogăţie imensă* şi mulţi se bucură de ea (mă refer la *bogăţia dumnezeiască* a Sfintelor Moaşte).

Sfântul Dimitrie Basarabov[286], Sfântul Constantin cel Mare, Sfânta Împărătească Elena, mama sa, Sfântul Ioan Gură de Aur (mandibula) sunt la Patriarhie[287]. E posibil ca să mai existe la Părintele Patriarh şi alte Sfinte Moaşte.

Trupul întreg al Sfântului Dimitrie ne stă mărturie, îndemn, povăţuire pentru viaţa noastră.

---

[286] Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/10/26/predica-la-pomenirea-sfantului-dimitrie-basarabov-27-octombrie-2010/.

[287] Idem: http://www.patriarhia.ro/.

Capul Sfântului Grigorie de Nyssa[288] e la *Biserica* Domniţei Bălaşa, în ctitoria sa impozantă. Are o mască mortuară deasupra.

Părticele din Sfântul Spiridon[289] în catedrala[290] de lângă Facultatea de Teologie[291].

Mâna Sfântului Ciprian la Biserica „Zlătari"[292].

Mormântul Sfântului Constantin Brâncoveanu[293], care m-a ajutat şi mă ajută atât de mult. Părticele din Sfântul

---

288 Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Grigorie_de_Nyssa.
289 Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-12-sf_spiridon.html.
290 Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Biserica_Sf%C3%A2ntul_Spiridon_Nou.
291 Idem: http://www.ftoub.ro/.
292 Idem: http://www.zlatari.ro/index.php.
293 Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_Br%C3%A2ncoveanu.

Nicolae al Mirelor Lichiei[294], tot acolo, la Biserica Sfântul Gheorghe *Nou*[295].

Sfântul Mina[296], Sfântul Siluan[297], Sfinţii de la Sfântul Antim[298], Fericitul Ilie Mărturisitorul la Giuleşti[299], Sfântul

---

[294] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Nicolae_al_Mirelor.
[295] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Biserica_Sf%C3%A2ntul_Gheorghe_Nou_din_Bucure%C8%99ti.
[296] Idem: http://www.sfminavergu.ro/.
[297] La Biserica Rusă. A se vedea: http://www.paraclisuluniversitar.ro/.
[298] Mănăstirea Sfântul Antim: http://ro.wikipedia.org/wiki/M%C4%83n%C4%83stirea_Antim.
[299] A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/2008/07/21/fericitul-ilie-marturisitorul/.

Stelian[300], Sfântul Mucenic Haralambie[301] şi Sfântul Eftimie cel Mare[302]. Şi câţi alţii?

Părticica din Sfântul Nectarie e foarte galbenă, ca o ceară[303]. Bucurii, multe bucurii.

Dacă nu *tresalţi* la astfel de *bucurii* înseamnă că *nu te preocupă bucuriile sfinte*, veşnice.

Când nu te cunosc oamenii eşti „un nimeni”. Nimeni nu te ajută. Numai când vei ieşi *prea mult* în evidenţă, încât nu mai pot *să te excludă*, atunci îţi vor pomenii numele şi te vor elogia. Dar mai bine ar fi *să nu dorim niciodată* ca să ieşim în evidenţă.

---

300 Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/2007/11/25/mai-aproape-de-sfantul-stelian-paflagonul-aparatorul-copiilor/.

301 Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/2011/02/10/sfantul-ocrotitor-al-studiilor-mele-seminariale/.

302 Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Eftimie_cel_Mare.

303 La Mănăstirea *Radu Vodă* din Bucureşti: http://www.manastirearaduvoda.ro/. Fotografia e preluată din articolul: http://obiectivortodox.wordpress.com/2009/06/29/moastele-sfantului-nectarie-taumaturgul-de-la-manastirea-radu-voda/.

Tăcerea care *lucrează în Dumnezeu* e mai importantă decât orice *publicitate umană*. Ea *te îmbogăţeşte* – trăirea în Dumnezeu – pe când lauda dăunează. Vânt tăios. E vântul care distruge mândria, e *vântul ispitirii*.

Dacă nu stai *în bătaia vântului*, nu poţi să te *înrădăcinezi* şi mai mult în pământ.

Observ cum nu îi place să fii *mic*, smerit, acestei *majorităţi*.

Cuvintele smerite sunt *trecute cu vederea* şi, în schimb, se folosesc termeni pe care, de obicei, teologii nu îi pronunţă *mai niciodată acasă*.

Când nu eşti *de acolo*, din mijlocul discuţiei, te excluzi de la sine. Am văzut recent o asemenea *situaţie stânjenitoare*.

Doamne, liniştea mea, miluieşte-mă! Sunt obosit dar mă bucur...

*

De la oameni poţi învăţa *multe rele* dar şi *multe lucruri bune*. Unii te umplu cu entuziasmul lor, cu abnegaţia lor, cu problematizările lor, cu reacţiile lor binecuvântate la rău, la impostură, cu sfinţenia lor, cu forţa pe care au avut-o ca să meargă mai înainte, pe când alţii îţi *strivesc* inocenţa, înaintarea, îţi taie elanul, te fac să te simţi *un nimic*, o *caricatură*, o *fiinţă ratată* mai înainte de *a preciza vreun lucru*.

Dacă stai *închis în tine* ţi se pare că *eşti viu*, că tu eşti *mai deştept* decât toţi, că nu ai *egal* pe lume, că trebuie *să ţi se facă statuie* în trei clipe şi toţi *să ţi se închine*.

Dar când *comunici sincer* cu oamenii, când ieşi din turnul tău de fildeş pentru a sta de vorbă cu *omul real* şi nu cu *imaginea ta despre el*, atunci eşti surprins, şocat, rămâi înmărmurit, de forţa cu care *ţi se revelează* omul, de intensitatea cu care *percepi* interiorul lui, viaţa lui, conştiinţa lui.

Când omul nu mai e *un număr*, un simplu *nume*, devine *o minune*, îţi apare ca *o taină* care vrei să ţi se comunice, te face să îl stimezi, să îl iubeşti, să îl admiri, să nu îl mai judeci în frivolitatea ta caracteristică, pentru că fiecare gest al său are *un motiv anume*, indiferent dacă motivul e *bun* sau *rău*.

Când stai de vorbă, imaginaţia ta bolnavă, percepţia ta aiurită cade, se dizolvă şi *adevărul persoanei* apare cu putere *între* el şi tine, şi îţi cere *asentimentul*, nu *părerea ta*.

Omul greşeşte, poate greşi, dar nu avem dreptul să-l *condamnăm la nesfârşit*, ci *să îl înţelegem*, să îl iubim, să îl ajutăm iubindu-l, întinzându-i *o mână de frate*.

Cum *arată* mahomedanul, iehovistul, luteranul? Habar am! Mi se pare că ştiu *prea multe*, că am „tot adevărul" şi *nu sufăr* pentru fratele meu, care nu îl recunoaşte pe Hristos ca *Dumnezeu adevărat* şi *om adevărat*. Mă uit numai la mine.

Dar pot să mă uit *la mine*, fără ca să-l văd *şi pe el*? Pot să încarc sacii numai în căruţa mea şi să îmi fie indiferent faptul, că el, fratele meu, nu are *un ajutor*, pe cineva care să îl scoată din baltă? Ce fac pentru tine, ca să nu fac şi pentru mine în acelaşi timp? Pot să fiu *indiferent*, insensibil, când pe mine mă enervează televizorul dat mai tare, faptul că unul *se caliceşte* iar altul *râmneşte* şi multe altele?

Cine îmi dă dreptul să fiu *ticălos*?

Trebuie să mă intereseze pe mine, ortodoxul, şi de tine, catolicule, şi de tine, protestantule, fiule al aşa-zisei *Reforme*.

Trebuie *să îmi fac griji*. Dacă nu îmi fac griji de *oaia una*, de oaia care e, de fapt, *o cifră a milioanelor de rătăciţi*, nu am grijă nici de mine, pentru că eu sunt *călduţ*, „liniştit" cu toţi şi „nu vreau să îmi fac *duşmani* degeaba".

Dacă Sfinţii Apostoli ar fi dorit *să nu îşi facă duşmani*, cu siguranţă că nu se mai luau *la harţă* cu toţi, nu mai încercau *să îi facă proşti* pentru că se închină la lucrul mâinilor lor şi nu mai încercau *să îi scoată* pe toţi din *întunericul* neştiinţei.

Dar ei nu au stat acasă şi nici nu au dorit să moară „confortabil". Noi suntem de altă „modă".

Noi ne dăm cu părerea, presupunem, *ne închipuim*…şi ne închipuim prea multe lucruri despre noi, *revoltător* de multe lucruri.

Conştientizez o acută dorinţă a mea de *a face ucenicie* la teologia Sfintelor Icoane. Iconostasul acestui dumnezeiesc pictor m-a uluit[304].

Niciodată până azi nu am putut înţelege de ce nu *înţelegeam* teologia iconostasului.

---

[304] Al lui Sorin Dumitrescu, expus la *Facultatea de Teologie Ortodoxă* din Bucureşti, unde acum e amfiteatrul *Dumitru Stăniloae*, la etajul 1. Într-o singură zi am înţeles că *nu ştiu nimic esenţial* în acest domeniu dumnezeiesc.
A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Sorin_Dumitrescu.

Toţi Sfinţii Îngeri, toţi Sfinţii Apostoli, Prea Curata Stăpână, Sfântul Ioan Botezătorul, doi Sfinţi ierarhi sunt în stare de închinare, de *plecăciune* spre Fiul lui Dumnezeu, spre Dreptul Judecător. Toate fiinţele Împărăţiei lui Dumnezeu sunt *orientate spre* El. Acum *are sens*.

Sfinţii nu privesc *spre noi* ca să privească *spre El*, ci privesc *spre El* ca *să ne audă pe noi* şi *să ne mângâie pe noi*.

Planul Sfinţilor Apostoli şi al Sfinţilor Ierarhi e plin de negru, de apofatism.

Planul de deasupra, unde e Dreptul Judecător, are negru numai la picioare, în rest multă lumină dumnezeiască.

Dar *Hristosul slavei cereşti* are în planul al treilea – de sus în jos vorbind – pe *Hristosul euharistic*, Care ne face *părtaşi* veşniciei.

Fiinţe stihiale, pline de lumina Prea Curatei Treimi.

Niciodată până azi nu am fost *atât de izbit* de mireasma frumoasă *a normalităţii duhovniceşti* pe care o are pictura cu adevărat *teologică*.

Binecuvintează, Doamne, pe robul Tău şi pentru sfintele lui rugăciuni, miluieşte-mă și pe mine, păcătosul!

Când înţelegi ceva *despre* un om iar ceilalţi de lângă tine şi el rămân *în aceeaşi postură* pe care o au vizavi de el, atunci toţi îşi pun întrebarea, de ce *doar tu* crezi ceea ce afirmi despre el şi, mai ales, *de ce nu văd şi ei* aceleaşi lucruri ca şi tine.

În loc să creadă, că înţelegerea unui om *e o mare binefacere* a lui Dumnezeu, pe care ne-o face cadou El Însuşi, ei îşi pun întrebarea, *dacă e posibil acest lucru* şi dacă ceea ce spui tu nu e decât *un fals* sau un mod de *a-i intra pe sub piele*.

Și aceasta, pentru că *interesul poartă fesul* cel mai adesea în relațiile actuale dintre oameni și chiar dacă gândești profund despre cineva, luminat de Dumnezeu, ei vor presupune că ai aceleași *intenții parșive* ca majoritatea.

Înţelegerea altuia e *o mare taină*.

Nu ştim prea bine de ce ni s-a dat privilegiul să întâlnim tocmai oamenii pe care *i-am întâlnit* şi de ce am făcut lucrurile pe care *le-am făcut*.

Uneori pleci de acasă cu un gând, într-o *anume parte* şi te vezi dus de Dumnezeu *în altă parte*, ca să te întâlneşti cu oameni pe care *nu i-ai sunat în prealabil*, cu oameni care nu ştiai *că există* dar de la care înveţi lucruri *capitale*.

Vrei ceva şi găseşti altceva.

Visezi la mere pădureţe şi Dumnezeu te duce să vezi *minuni mari* şi să auzi *lucruri dumnezeiesc de profunde*.

Oamenii sunt cele mai adânci *prăpăstii posibile*.

Nici nu ştim *cum arătăm* cu adevărat.

Dacă am şti, am rămâne *muţi de fericire*.

Galopăm frenetic, ne încumetăm să sperăm la lucruri care *ne depăşesc* şi observăm cum evenimentele pe care le trăim ne împing să devenim *naturali*, sinceri, spontani, *categorici* cu noi înşine şi cu alţii.

*

A fi insensibili. Suntem *insensibili*. Ticăloşia insensibilităţii noastre e atât de mare încât nici nu ne dăm seama că suntem *insensibili*.

La ştiri apare faptul, că a murit o femeie ucisă de propriul ei nepot sau că, în Irak, o bombă „intenţionată" a mai ucis încă 10 oameni.

O auzim pe crainică şi nici măcar *nu percepem* marele adevăr, că ştirile, ambele, au fost *exploziv de reale*. Ni se pare că e vorba de *un vis* ce nu are nimic de-a face cu noi şi cu lumea noastră. Nu simţim *nici regret* şi *nici curiozitate* pentru aceşti oameni.

„Dacă au murit…*bravo* lor! Eu *ce să le fac*?!"…Și mergi mai departe, cu ochii orbi, *orbiţi* de insensibilitate.

Nu suntem sensibili la faptul că ea *apare goală* în *Playboy*. Dacă apare, ne excităm şi noi *la fel ca ceilalţi* – care *cred* sau *nu cred* în Dumnezeu – fără să ne gândim la *ce a împins-o* să facă acest pas, evident, *fără minte*.

Nu mai spun că nimeni nu se duce *să se roage* pentru acea femeie şi dacă totuşi ne rugăm pentru ea, pentru femeia care se dezbracă *ca să se excite* lumea, o facem nu cu inima *sângerândă de dragoste*, ci cu o vădită „superioritate" faţă de „această femeie".

Tot la fel dacă ea, el, ei, curvesc, ucid, mint, fură, păcătuiesc în vreun fel...

Nu ne *doare* că alții *păcătuiesc*! Nu ne rugăm pentru *durerea lumii*.

Ne simţim „mult mai *în stare*" decât alţii și asta ne face „să ne simțim *bine*".

Credem că *nu cădem* în păcate mari, că nu facem *păcate mari* ca alţii, pentru că suntem „atât de sfinţi încât *nu mai putem păcătui*”.

Dar adevărul e, că datorită *lipsei noastre de râvnă* nu avem nici *ispite mari* de la draci, pe care altfel i-am zgândăra dacă am fi fervenţi, arzând cu duhul.

Suntem lăsaţi „să fim *mari*” în ochii noştri şi „nepătimaşi” pentru un timp, pentru că Dumnezeu ştie cât de multă *smerenie* aduce această stare de „confort” sufletesc *închipuit*, când se schimbă placa cu noi şi apar la suprafaţa inimii noastre patimi pe care nu mai putem *să le controlăm*, chiar dacă am vrea *cu tot dinadinsul*.

Și atunci suntem târâţi către Iad *cu forţa*. Și versetele sfinte nu ne mai ajută, pentru că nu ne-am *încrezut* în ele niciodată, ci doar ne-am gândit, că noi nu am fost niciodată *homosexuali*, noi nu am fost nici *eretici*, noi nu am făcut niciodată *puşcărie* sau nu am fost *opriţi* de la Sfânta Împărtăşanie și prin asta suntem „mai sfinți” decâ toți.

Şi pentru că ne credeam „sfinţi” şi *îi ironizăm* pe alţii, El, Dumnezeu, Preabunul, ne lasă să vedem *cum se intră* în Iad dar şi cum *se iese de acolo*, pentru ca să nu mai avem *cuvinte de dezvinovăţire* şi *cuvinte de laudă* faţă de noi, şi nici *cuvinte de judecată* faţă de ceilalţi.

Cei care trăiesc „comod” sunt *insensibili* şi rămân *insensibili* până când auzi faptul, că şi-au pierdut serviciul, şi-au pierdut casa, au suferit din cauza unui deces în familie.

Evenimentul dureros, durerea enormă te trezeşte la realitate. Te trezeşti din *somnul manipulării* când vezi că ţi-a ajuns *cuţitul la os* şi ţie.

Până nu înveţi *să ţipi*, nu recunoşti *strigătul de durere* al altora şi orice pericopă scripturală îţi rămâne *străină* de experienţa ta, a vieţii tale.

Când nu mai *râdem uşor*, când învăţăm să nu mai surâdem *dezaprobator* faţă de tot ceea ce nu înţelegem atunci devenim *serioşi*.

De multe ori spun: „Hai să fim *serioşi*!”...Și oamenii îmi spun: „Păi ce, nu suntem *serioşi*?!” Nu, nu suntem *serioşi*!

Suntem *naivi*.

Și dacă îţi permiţi *să mai fi naiv*, atunci eşti *departe de mântuire*.

Cu viaţa trebuie să fii nu *serios*, ci *extrem de serios*.

Viaţa *ţi se scurge* printre degete. Fuge viaţa, ţâşneşte ca *săgeata albastră*[305] a CFR-ului.

Nechibzuinţă, neieşire din *orbecăială*.

Când auzim despre Patimile Domnului stăm într-o nesimţire tun. Nicio lacrimă nu curge, niciun ritm cardiac nu o ia razna. Şomăm cu inima când auzim *câte a pătimit* pentru noi Domnul nostru. Stăm ca la teatru, ca la telenovelă. Ba, mult mai prost ca la *un film emoţional*.

Fior ioc, minte smerită nici că se pomeneşte, dragostea ne e ca un tăciune în zăpadă dar Îl pupăm pe Domnul pe obraz, pe frunte şi nu *pe rănile* picioarelor Sale mai curate decât lumina soarelui şi decât orice conştiinţă a vreunui Sfânt.

Îndrăznim *negativ* în domeniul credinței. Şi atunci suntem *insensibili*.

Ritualul nostru de *închinăciune particulară* nu îşi atinge *menirea*. Nu vorbim *cu El*, ci ne rugăm *în vânt*, între cer şi pământ. Nu ne lipim *de El*, ci *de nimeni*.

Unii zic că e rugăciune „mecanică" iar alţii că e „rutină". Dar cred, mai degrabă, că nu poţi ajunge atât de jos, *să decazi*, dacă nu ai fost *sus* niciodată. Iar dacă întotdeauna te-ai situat la starea aceasta de „elevaţie" mecanică, ce poate *să se ceară* de la tine?

Ţi se respinge *observaţia*.

Ai vrea *să fugi în junglă* sau *să stai ascuns într-o scorbură* când vezi cât de mult *te urăsc* unii oameni, cărora nu le-ai făcut decât „răul" că *exişti pe pământ*.

Ai vrea să te răzbuni, poate. Îţi trece acest lucru prin minte.

Însă un Părinte, Părintele Tit de la Sfânta Mănăstire Neamţ, spunea unui ucenic să nu se răzbune cu *răzbunare lumească*, pentru că aceasta ţine *puţin*, ci *să se roage* pentru aceia, căci răzbunarea lui Dumnezeu, dreptatea Lui e mult mai *groaznică*, încât chiar tu Îl vei ruga pe Dumnezeu ca să le ierte celor care te-au prigonit.

Stai şi aşteaptă! *Răbdarea* noastră *duhovnicescă* e înţeleasă prost, când e vorba de „onoarea noastră *pătată*".

Onoarea şi *resentimentul* nu sunt *ale ortodocşilor*.

Onoarea, pentru care iei gâtul altora, duelul e *invenţie occidentală* iar resentimentul, răzbunarea ca stare *retroactivă*

---

[305] Denumirea *populară* a noilor trenuri, postrevoluționare, ale României, în care ușile sunt automate și ai priză pentru laptop. Numai că noi, din *exces de nesimțire* și *proastă creștere*, fărâmăm repede ușile, veceurile...pentru ca să călătorim în condiții cât mai apropiate *de trecut*.

de bucurie pentru răul altora e *un demonism*, care nu are nimic de-a face cu *iertarea*, cu *uitarea răului care ţi s-a făcut*.

Tortura – cum spunea Părintele Gheorghe [Calciu-Dumitreasa][306] – nu poate fi *povestită* şi cei care vor *să şi-o imagineze* la o cafea şi o ţigare, bineînţeles că „vor avea o idee *foarte coerentă* despre suferinţă”.

Se spun aberaţii cu *o linişte înspăimântătoare*. Unii ar spune: „cretinoidă”.

Se fac apeluri la tot felul de „*autorităţi* în materie”, care nu au nimic *de-a face* cu subiectul şi dacă iei atitudine ţi se spune că eşti *cam dement* şi trebuie să te verifici *la bilă* (creier), în loc *să fii încurajat* că vrei *să înţelegi* cum stau lucrurile.

Noi, teologii, suntem mult mai *posaci* şi *lipsiţi de entuziasm* decât, spre exemplul, bătrânul căruia i-am dat azi ceva bănuţi, şi mi-a mulţumit nu ştiu câţi metri, fără să facă *paradă ostentativă*.

Sau decât femeia care îţi lua haina şi îţi da *un număr de ordine*, cât noi eram *la conferinţe*, şi care era mult mai *bine dispusă* sufleteşte că *să te bine dispună* şi pe tine, să te pună într-o stare de jovialitate, de *dialog spontan*.

Frigul din amfiteatrul în refacere avea drept corespondent *frigul din multe suflete* – corespondent *de facto* şi *parabolic* – şi îngheţai mai mult din cauza *frigului din inimi* decât din cauza *frigul dintre ziduri*.

Închizi gura când *ai vrea să spui* ceva, pentru că vezi că nimeni nu vrea *să audă ceva*, de parcă tot ce ar fi trebuit să se spună *s-a spus*, şi de acum încolo nu mai avem decât *să ne hoţărim* unii pe alţii şi *să fim lingăi* unii cu alţii că, poate, va cădea şi la noi o parte din *ciolanul brut* al celor care îl au acum spre *administrare*.

Ne minţim unii pe alţii, suntem *ipocriţi*, *dăm cu anateme* şi nu *cu dragoste* în ceilalţi.

O cântăreaţă a spus azi, că „limba e un animal *greu de îmblânzit*”[307]. Și dacă pun această frază acolo unde ar trebui să însemne *a învăţa limba să spună cuvinte frumoase întotdeauna*, atunci ar rezulta, că e foarte greu *să te înveţi* să fii „uşă de Biserică”, când tu nu vrei să faci acest lucru decât *de ochii lumii*.

Pentru *adevărurile adânci* îţi trebuie multe *lumini*, mulţi *ochi pătrunzători*.

---

[306] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Gheorghe_Calciu-Dumitreasa.
[307] Loredana Groza, în emisiunea lui Marius Tucă.

De aceea, noi *ne ajutăm* de Sfânta Scriptură, de Sfinţii Părinţi, de oamenii duhovniceşti, de realitatea imediată, de cultură, de filosofie, de ştiinţă, de experienţa universală a omenirii.

Ca *să ne vedem adâncurile*, abisurile necunoscute ale inimii trebuie să vedem cu toţi aceşti *ochi* şi *cu ochii noştri* şi să nu credem că nu avem *nevoie* de toate acestea.

Teologia dumnezeiască poate da răspunsuri *oriunde*, numai că trebuie să cunoşti aceste *multe locuri*, unde cuvântul lui Dumnezeu *poate face minuni*.

Dacă cunoşti ce importante sunt râma[308], verzeala zidurilor[309] sau liliacul zburător[310] pentru noi, pentru conştiinţa noastră, dacă vezi cu microscopul în *străfundurile* plantei sau ale sângelui uman, dacă înţelegi galaxiile, mişcarea, *sinapsele* computerului făcute după minunăţia creierului uman nu devii „mai îngâmfat”, ci *mult mai smerit*.

Dacă ştii *cu adevărat* un lucru, nu *te pierzi* din cauza lui ci *a minciunii* că tu nu mai ai de învăţat *nimic*, dacă ai învăţat până acum *câteva lucruri*.

Ne culcăm pe-o ureche. Ne culcăm pe lauri. *Ne mândrim* tocmai pentru că știm *lucruri puține* și *fără aprofundare*.

O victorie nu înseamnă *sfârşitul luptelor* ci doar *începutul unui şir de înfrângeri* şi *de mici victorii*.

Să învăţăm *unii de la alţii* şi să învăţăm *mult*!

Dacă ni se *atrofiază* creierul de şedere, bineînţeles că *nu e bine*.

Să învăţăm cu profunzime ce *smerenie* e *să înveţi din smerenia altora*.

*

Povara multelor *intrigi*, ştiinţa tuturor *jocurilor de culisă* uneori *te copleşeşte*.

Inocenţa e preferabilă uneori *cunoaşterii tuturor păcatelor celorlalţi* deşi, cea din urmă, ne trebuie foarte mult în viaţa socială.

---

[308] Fertilizează solul și aerisește pământul prin canalele pe care le face: http://ro.wikipedia.org/wiki/R%C3%A2m%C4%83.

[309] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Penicilin%C4%83.

[310] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Liliac_%28animal%29.

Nu ştii *la ce să te aştepţi*. Nu ştii *cine e* cel care *te vinde*, căci acesta *se ascunde*.

Un bărbat a visat că e plin de bube, de coşuri mari. Deşi *nu crede în vise* a interpretat aceste *bube* ca fiind multele lui patimi, care pornesc, în special, de la poftele trupeşti.

Un Părinte *a plecat ochii* atunci când a auzit o confesiune a unui tânăr. Poate că *nu se aştepta* la acest lucru.

Iar o domnişoară a recunoscut, că se simte *foarte ruşinată*, când vede că cineva *o priveşte cu atenţie* şi acel cineva e crezut de ea drept *cineva aparte*.

Oboseala e şi ea *o sursă* a păcatelor.

Priveşti oamenii...şi ei nu înţeleg că *tu înţelegi* şi ceea ce ei *vor să ascundă*.

Zeflemiseala e un mod de a te crede „superior" altora şi unii cred că trebuie să se comporte *numai în acel fel* în care au fost lăudaţi ei de cineva, cândva.

Limbajul de lemn e marea problemă a multora.

Femeia vrea să vadă în tine pe acel cineva care *o avantajează*, care *o pune în valoare* în ochii altor femei.

Invidia dintre femei e *abjectă*.

Dacă el merge cu tine atunci nu trebuie *să se mai uite* şi la alte femei. Aşa cred *femeile geloase* şi care, în egoismul lor, preferă ca bărbaţii să le mintă că *ele sunt totul pentru ei* decât să le spună *adevărul*.

Gianina [Picioruș] mi-a spus aceste gânduri şi am fost *de acord* cu ele.

Dacă *dai atenţie* unei femei şi tu eşti cu soţia lângă tine, ea înţelege că *nu îţi iubeşti* deloc soţia, în loc să înţeleagă că tu de fapt o „scanezi" pe cea pe care o ai înaintea ta.

Femeile *presupun imediat* că *ele te interesează* dar nu îşi dau seama *câte cer* bărbaţii de la *o femeie*.

Şi femeia căreia nu îi place *munca* şi *casa* şi *bărbatul ei*, tot aceea „cere *egalitate* în drepturi" sau i se pare că *face multe*, când ea *hoinăreşte* toată ziua.

Când o femeie nu mai are bărbat şi „îi place viaţa", asta se vede imediat: se poartă ca *o femeie uşoară* şi *iresponsabilă*.

Când un bărbat nu mai are femeie şi a iubit-o mult pe femeia lui, se apucă *de băut* sau *de droguri* şi devine *o nălucă*, o fiinţă decăzută.

Copiii *fără stăpâni* îşi cam fac de cap.

Uneori, dacă nu vor oamenii *să îţi spună*, spre slava lui Dumnezeu, ce s-a întâmplat cu ei, ţi-o spun însă *ca să se laude* în faţa ta.

*

De fapt, *poezia*, dar mai ales *teologia* îmbogăţeşte limbajul, îl redefineşte, îl *personalizează*. Teologul îşi exprimă relaţia sa personală cu Dumnezeu dar, în acelaşi timp, se găseşte în ipostaza de *a se pune* în cuvinte, de a încerca *să se cuprindă integral* în ceea ce spune.

Cuvintele nu sunt doar *vehicule*, ci şi *semne* ale prezenţei sale, *puncte* ce îi poartă *mireasma personală*.

Scrierile sfinte sunt *revelatorii*. Scrise *în harul Duhului Sfânt*, dacă sunt citite *tot în Duhul Sfânt*, acele cuvinte *se deschid*, îşi deschid *frumuseţea* şi *sfinţenia lor nespusă* şi ne adâncim *uluitor de mult* în ele.

Cuvintele sunt *un abis* când au *prezenţa harului* în ele, când au fost scrise *dumnezeieşte*. Ele sunt *un abis* dar sunt şi *mai abisale* când vorbesc *despre Dumnezeu*, căci Dumnezeu e Cel care *nu poate fi pus niciodată*, integral, *în cuvinte*, în fraze.

Teologia e *o necontenită explicitare*, aprofundare, pentru că e *o relaţie intimă* cu Dumnezeu.

Intimizarea cu Prea Sfânta Treime e una dintre *definiţiile sfinţeniei*.

Intimitatea te face să spui şi să vezi toate *cu acordul* celui pe care îl vezi. *Confidenţialitatea* are ca fundament *intimitatea* cu cel cu care discuţi, cu cel căruia *i te confesezi* sau *ţi se confesează*.

Numai dacă am conştiinţa confidenţialităţii îmi permit să gândesc şi să acţionez *ca un intim* cu celălalt, cu alţii. Includ în mine, în viaţa mea, pe alţii.

Sunt *intim* cu alţii, pentru că vreau ca ceilalţi să fie *o parte din mine*, să fie un întreg organic cu mine şi nu *subiectivităţi distante*, paralele, care *nu ne intersectăm* deloc.

Ruptura societăţii constă în militarea evidentă pentru *subiectivismul paralelic*, unde fiecare om e văzut ca *total diferit* de ceilalţi şi care trebuie să ajungă *într-un loc* pe care nu e aşezat *un altul*.

Disputele democratice nu îşi propun *puncte conexe* cu adevărat.

Conexiunile în societatea contemporană sunt *de grup*, de *idei*, poate şi pe baza *considerentelor religioase*. Dar nu au ca obiect *unirea tuturor*, ci *distanţarea* de alţii, luarea *de atitudine* cu orice preţ, *fărâmiţarea*.

Un Părinte[311] folosea cuvântul „atomizare”[312] pentru a prezenta *disparitatea*[313] dintre noi.

Concurenţa e *neloaială*. Pentru că principiile care *mă propulsează* îl *discreditează* pe celălalt.

În viaţa duhovnicească nu există *concurenţă* ci numai *relaţie intimă*. *Relaţia vie* cu Dumnezeu angajează *relaţii intime* cu oamenii.

Intru în relaţii directe, sincere, deschise, duhovniceşti.

Nu vorbesc acum despre *intimitate* ca legătură ce implică *relaţiile sexuale* între soţ-soţie sau alt fel de *legături matrimoniale* sau ca *egoizare* existentă între câteva persoane, fie ele familia mea, genealogia mea, parohia mea, ţara mea.

Intimitatea de care vorbesc aici e *relaţia duhovnicească*, legătura de dragoste creştină care *ne leagă* pe unii de alţii şi care ne face *să ne cunoaştem* din ce în ce mai bine unii pe alţii.

Comuniune îl traduce pe *intimitate*. Sunt sinonime. Și ambele urmăresc să spună că trebuie să devenim *una între noi* şi *una cu Hristos*.

Dacă sunt *intim*, sincer în mod total cu tine, atunci sunt sincer *în mod total* cu Hristos. Iar cine *se sminteşte* din cauza *sincerităţii* înseamnă că nu doreşte cu adevărat *adevărul*, care e *foarte dur* cu păcatele noastre.

Confesiunea – *mărturisirea* în faţa duhovnicului – e *foarte dură* de cele mai multe ori. Spui lucruri grele, foarte „smintitoare”. Dar *antidotul smintelii* e *smerenia*.

Domnul ne-a atenţionat, că sunt *fericiţi* cei care *nu se smintesc întru El*. Și e adevărat: Dumnezeu e *cea mai mare sminteală* pentru omul mândru şi arogant.

Adevărurile dumnezeieşti au fost cele mai *răstălmăcite* adevăruri, pentru că nu se pot înţelege, gândi şi trăi *în mod indiferent* faţă de El.

În locul *intimizării* cu oamenii, la polul opus, stă *indiferentismul*.

Nu mă interesează *cel din faţa mea*, nu îi văd problemele, nu *îmi sare în ochi* situaţia lui, ci numai când durerea, sărăcia, boala vin *şi la mine*, în plină „fericire” *indiferentă*, concep că şi alţii *suferă*, că şi alţii *rabdă de foame*.

Teologia dumnezeiască nu are numai răspunsuri „gratuite”, „gentile”, „bune”, ci şi *fapte sfinte*.

---

[311] Pr. Lect. Dr. Doru Costache. A se vedea: http://www.scribd.com/doc/25351935/CV-Revd-Dr-Doru-Costache.

[312] A se vedea: http://dexonline.ro/definitie/atomizare.

[313] Idem: http://dexonline.ro/definitie/disparitate.

Adjectivele pe care lumea secularizată le acordă teologiei sunt, de cele mai multe ori, *priviri exterioare* asupra frumuseţii şi adâncimii ei.

Ereziile sunt, pe cât de *puerile*, pe atât de *demonice*.

Numai observând *unde duc ele* e de ajuns pentru *a ne înspăimânta*.

Interesul faţă de ceilalţi înseamnă *iubire creştină*. Adică atunci când *interes faţă de alţii* înseamnă *dorinţa de a-i ajuta*, de a cunoaşte cine sunt, ce vor, ce *le trebuie* fraţilor noştri.

Faptul că s*unt interesat de ei, de viaţa lor* înseamnă că *îi iubesc*. Iar dacă *port* grija lor, atunci mă frământ pentru ei, îmi fac *griji binecuvântate* pentru viaţa lor.

Și asta înseamnă că Dumnezeu nu e „o idee” în capul meu, ci *Dumnezeul cel viu*, Care ne ţine mereu *lângă El*, pe măsură ce ne invită *să intrăm* în viaţa altora ca *focare de bucurie*, de încredere, de mântuire, de nădejde.

Suntem ai *lui Dumnezeu* pe măsură ce *ne mântuim pe noi* şi *pe alţii*. Când *ne împingem* pe noi spre viaţa sfântă şi angrenăm şi pe alţii în acest *aflux de bucurie sfântă*.

Dar dacă am conştiinţa că aproapele meu îmi e „concurent”, „duşman”, că eu trebuie *să fac orice ca să elimin acest „rău”* din faţa mea atunci, fără doar şi poate, că aproapele meu îmbracă *valenţe demonice*, că el nu mai are nimic cu *fratele meu*, cu cel care e *de un sânge cu mine* şi *copărtaş* la Împărăţia lui Dumnezeu.

„Lupta de clasă” a fost înlocuită cu sloganul „concurenţei” şi al „standardelor pieţei”.

Merele nu mai pot arăta *normal* ci trebuie *umflate* neapărat. Vaca trebuie să dea *de trei ori mai mult lapte* iar porcul trebuie să se îngraşe în trei luni cât altădată *în nouă*.

Povestea cu cel care creştea într-o zi cât alţii în 7 ani, pare să fi intrat astăzi în furibunda luptă după *productivitate*.

Concurezi cu *un altul* şi nu mai ai timp să vorbeşti *cu oponentul*. Îl găseşti deodată *oponent* şi nici nu îţi mai pui problema, dacă nu cumva poate să fie şi *altceva* decât *oponent*.

Piaţa nu mă reprezintă *pe mine*, ci *clasa bogată* iar dacă totuşi *mă reprezintă*, îmi găseşte foarte multe însuşiri *nocturne*, pe care mi le *exploatează*.

*

Urci în tren şi nu mai e loc. Înveţi că statul în picioare *dăunează* sănătăţii dar observi cu această ocazie şi *ce fac* împreună-călătorii din jurul tău.

O femeie din zona mineritului spune o păţanie cu femeia care a fost tăiată cu lama pe obraz, pentru că *s-a luat* cu huliganii dar şi despre doamna, care părea „bine făcută" dar *îi fura* pe tarabagii[314].

Comandă un kilogram de cartofi şi îi dă o hârtie de 500.000 vânzătorului. Acesta îi dă restul la cartofi şi doar mai apoi *îi cântăreşte marfa*.

În timp ce acela cântărea cartofii, aceea strecoară în buzunar 100.000 şi motivează apoi, că vânzătorul *îşi bate joc de ea*, de îi dă *astfel de cartofi* şi că, în definitiv, *nu mai cumpără*.

Îi restituie doar 400.000 de lei iar vânzătorul *nu îi mai numără*. Femeia pleacă iar coaliţii – doi ţigani – îl deplâng pe vânzătorul care are parte de astfel de ifose „nefondate". Când nu se mai vede femeia, pleacă şi cei doi *băgăreţi în seamă*.

Această *jonglerie cu spectatori puţini* e povestită de un martor de la faţa locului, care era aşezat lângă *doamna cu frica în sân*.

Frica de *a nu le fi furate bagajele*. Se uitau la ele non-stop. Insistenţa de *a feri* bunul propriu sau faptul de *a te uita la vrabia din mână* şi nu *la cioara de pe gard*.

Discuţii obscene în altă parte. Pe fondul vinului din sticlă, un tânăr făcea glume *uşoare* cu femeia care vindea cafea prin tren. Patima desfrânării *se exprimă vădit* în astfel de momente şi dacă vrei să îi joci în strună *completezi răul* început de celălalt.

Pe lângă mine treceau cu reţineri. Nu au zis nimic. Dar se putea zice.

Am avut parte de *bucuria unei confesiuni* pe care *am cerut-o*. Un asistent al nostru s-a mărturisit la Fericitul Sofian [Boghiu] [315] de la Sfântul Antim. Şi mi-a spus că el *tăcea* când te spovedea, că *ştia să asculte*. *Poate se ruga*, zice confidentul meu, *dar îţi spunea lucruri foarte utile*.

Chestiunea *întinării din timpul nopţii* a primit o rezolvare promptă: să mănânce *mai puţin* seara. Şi asta pentru că el mânca *mai mult* când se întorcea de la şcoală.

---

[314] Pe cei care vând în pieţe la o tarabă/tonetă.
[315] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Sofian_Boghiu.

Despre Părintele Adrian [Făgețeanu][316], tot de aici, de la *Sfântul Antim*, mă leagă o altă minune. În locul lui am văzut lumina dumnezeiască la o slujbă de seară.

Despre el se spune că dădea *canoane drastice*. Mulți spun că a fost *gonit* din Mănăstire şi cred că e o mare *eroare*, dacă e așa.

Părintele cu grai moldovenesc[317] *m-a luminat profund* în multe predici ale sale, chiar dacă *mă irita profund* limbajul său moldovenesc *impropriu* pentru mediul bucureştean.

Pentru că eu cred că *limbajul*, *tonul*, *modul* în care predici sunt *probleme vitale* într-o predică și că nu ai dreptul *să iriţi* prin niciunul dintre acestea.

Nu am vorbit niciodată cu vreunul dintre cei trei, pentru că *nu am simțit să o fac*, dar i-am *privit* și *ascultat de la distanță*.

Când un om *se smereşte* e *o minune enormă*.

Fragilitatea şi cuminţenia lui, regăsirea de sine a lui, reevaluările pe care şi le face, fac mai mult decât orice premiu.

M-am bucurat, cu harul lui Dumnezeu, să văd astăzi o astfel de minune *contemporană* mie.

Un om care *se smereşte astăzi*, când *mai ieri* era dus de *valul orgoliului*, al infatuării, al aroganţei e *o minune colosală a iubirii lui Dumnezeu*.

De ce suntem *afectaţi* în vorbire, în comportament, în gesturi? Vrem să părem *sensibili*, supli, spirituali, pe baza unei *convenţii comportamentale de duzină* şi nu pe baza *curăţirii de patimi*. Pentru că un om care *se curățește de patimi* nu suportă *afectarea*, adică *moleșeala interioară*.

Negarea *duhovniciei* se face şi prin orice atitudine părut „conciliatoare", părut „ordonată", părut „calculată". Atunci ne mişcăm după *tiparele lumii* şi nu *ale libertăţii duhovniceşti*.

Preferăm să fim *stupizi*, să se *râdă* de noi, decât *să punem osul la treabă*, adică să devenim *serioşi*, adică *ascetici*, adică *teologici*, adică *normali*.

Părintele Teofil [Părăian][318], această *minun*e a Ortodoxiei româneşti, ne-a vorbit astăzi[319] şi ne-a *destins duhovniceşte*.

---

[316] Idem: http://www.fumsioglinzi.info/pr-adrian-fageteanu-schitul-locurele-lainici/.

[317] Pr. Irineu Curtescu. A se vedea: http://www.biserica.tv/video/273/pr-irineu-cuvant-catre-tineri.

[318] A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/2009/11/01/bucurie-%C8%99i-comuniune/.

[319] 18 noiembrie 2003.

Şi Părintele Patriarh [Teoctist Arăpaşu] a fost foarte cald, confesiv, *familiar*. N-am putut să intru în aula Patriarhiei ci, împreună cu foarte mulţi alții, am ascultat conferinţa de la difuzoarele de afară. Multă lume, mult auditoriu...

Fericitul Dumitru [Stăniloae] a fost ajutat de Fericitul Arsenie Boca[320] în ceea ce priveşte *notarea după dictare* a traducerile primelor 4 volume din *Filocalie*[321].

Şi i-a spus lui, Fericitul Dumitru: *Filocalia se citeşte ca Scriptura*, adică *se reciteşte*. Nu poţi numai *să citeşti*, ci sunt *mii de gânduri* în *Filocalie* care trebuie *recitite*.

Încerc să pun în scris câteva lucruri auzite mai devreme.

Viaţa duhovnicească nu se bazează pe *cunoştinţe citite*, ci *pe convingeri*. Dacă eşti convins de ceva te porţi în consecinţă. Dacă *nu ai fost convins de Dumnezeu*, nu poţi să ai fundamente solide, înstărite.

Catalogările – 4 la număr – ale oamenilor mi-au plăcut dar nu le-am reţinut în întregime.

Eram afară, era frig, nu puteam să îmi notez. Am venit acasă îngheţat.

Relatarea despre „deschisul cărţii”:

– „Părinte, am venit să îmi deschideţi *cartea*”.

– „Care *carte*, că eu am multe pe aici?”

– „Nu ştiu, dumneavoastră *ştiţi*!”. Şi i-a deschis câteva cărţi care îi erau la îndemână, ca cel în cauză *să decidă* ce şi cum…

S-a râs *fără ostentaţie*. S-a râs cu poftă *simplă*, cuvioasă.

Mersul la bioenergetician a produs iarăşi un val de râs profund. Şarlatania e mare în problema „emisiei de energie”.

Oastea Domnului şi-a pierdut direcţia, a deraiat iar „cel care nu ştie că *nu ştie* e *un om periculos*”.

Când şi-a dat seama ce e *Teologia* şi a trebuit *să predice despre Înfricoşata Judecată* a început să îi tremure picioarele.

Până la Teologie nu ştia decât Patericul iar – spunea el, Fericitul Teofil – *Filocalia* e scrisă „de călugări pentru *călugări*”. Însă nu sunt *de acord* cu asta.

Dacă Sfintele Evanghelii sunt scrise de Sfinţii Apostoli ele sunt numai pentru *Sfinţii Apostoli*?

Filocaliile sunt *foarte necesare* pentru toți, cum, de fapt, e necesar *tot ce există* pentru mântuirea noastră.

---

[320] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Arsenie_Boca.

[321] *Filocalia Românească*, colecția integrală, pentru download: http://www.4shared.com/file/M1E1EjIu/Filocalia_rom_vol_1-12.html.

Încearca (era evident asta) *să-i liniştească* pe oameni...fără ca *oamenii să fie alții*.

Însă nu-i poţi linişti pe oameni *cu jumătăţi de măsură*, dacă sunt prinşi de *grija cea bună a mântuirii*.

Înţeleg grija Părinților români: e *obiectivă*. Dar dacă te întrebi serios, înţelegi că trebuie să faci *mai mult*, mult mai mult în toate direcțiile.

Slujbele noastre sunt *filocalice*.

Nu ne trebuie *îngreunarea* limbajului liturgic, ci *simplificarea* lui.

Trebuie *să ne limpezim* gândurile, vieţile. Să facem *ordine* în noi.

Ascultându-l îndelung și privind în jur, mi-am dat seama, deodată, că ştiu prea puţine lucruri despre *oamenii duhovniceşti* din neamul meu şi că am cunoscut mai mult *Sfinţi străini* de neamul meu.

Răspunsuri tranşante, pentru ca să nu *se lungească* timpul alocat discuţiilor.

Părintele Patriarh [Teoctist Arăpașu] a vorbit despre cum a fugit de acasă la Sihăstria şi a devenit *monah*, despre cum nu l-au lăsat părinţii lui – care au avut 11 copii – ca să plece, ci a plecat doar *cu acordul* prietenilor săi.

Bucuria *primirii la Mănăstire* a rămas pentru totdeauna prezentă în inima sa.

Mama sa credea că ortodoxul trebuie *măcar o dată în viaţa* să meargă în pelerinaj, pe jos, la Sfinte Moaşte. A mers la Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava[322].

Copiii, a spus Prea Fericirea sa, sunt nişte *magnetofoane* care captează *foarte fidel* lucrurile.

El *pleca urechea* la ceea ce vorbea mama sa cu prietenele sale şi le reţinea, *le punea la inimă*.

Gânduri *filocalice* de pe uliţele satului.

Cuviinţa omului de la ţară în *a înţelege viaţa* e o gândire frumoasă.

Cineva mi-a spus, că altcineva vrea *să se spânzure* din cauza unui gest al meu. M-a lovit *adânc* acest lucru. Am mai păţit faptul *să fiu ameninţat cu această pedeapsă*, pentru ca să mă facă demonii *să mă mustre conştiinţa*.

Demonii *preferă* să stăm înfricoşaţi, să ne facem griji, să halucinăm tot felul de gânduri decât *să ne rugăm cum putem*.

---

[322] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Sf%C3%A2ntul_Ioan_cel_Nou.

Rugăciunea *limpezeşte* mintea şi de aceea demonii vor cu orice preţ *să te îndepărteze* de ea.

Am făcut un experiment: am vorbit pedant, disciplinat, intelectual şi deodată „am crescut" în ochii confraţilor mei. Dacă vorbeam rudimentar, ţărăneşte, simplu eram considerat *prost* şi *tratat cu indiferenţă*.

Dacă am schimbat *registrul semantic*, parcă m-am ivit în ochii lor de sub dărâmăturile unui bloc îmbrăcat în mod elegant.

Nu pot percepe mulţi *ispita limbajului*. De aceea mulți se lasă *mințiți frumos*.

Dacă vorbeşti *într-un anume fel*, atunci trăieşti în acel fel, începi să simţi, să te comporţi ca surogatul tău lingvistic.

Mimam o postură standard şi *am fost crezut*.

Mă doare însă că nu înţelegem cât de fals e *orgoliul de a vorbi literar cu orice preţ*, cât se poate *de corect*, de *academic*.

Într-o prefaţă recentă, Sfântul Isaac Sirul a devenit „*un eretic nestorian* din secolul al VII-lea"[323]. Am rămas consternat. Nu mi-a venit să cred ceea ce citesc.

Altcineva mi-a spus „să nu mă tem", căci toţi Sfinţii noştri sunt „eretici". Cum să nu mă tem, părintele meu?

Mă tem în primul rând de oameni *ca tine*, care te pot face *eretic* când vor însă, în același timp, pot să îl „scoată" pe un eretic de sub toate anatemele şi să îl promoveze ca „sfânt".

Mă tem de *neştiutori* şi aroganţi, de cei care nu se tem de nimeni dar au în mâini, în aparenţă, *puterea*.

Mă tem, pentru că mă doare *mârşava lor inimă*, lipsa lor *de scrupul*.

Spui una şi nu te mai uită. Îţi aduc aminte peste ani de ce le-ai zis cândva şi îşi varsă coptura la *nu ştiu cât timp* după ce i-ai *deranjat* cu ceva.

Ţin minte răul şi aceasta e *un mare rău*.

Te corectează, te atenţionează, râd pe sub mustăţi, mustăcesc...

Orgoliul celor care cred că pot face „lucruri *mari* şi *benefice*" pentru Sfânta Biserică stă în preajma *agnosticilor*,

---

[323] Părintele profesor Ioan I. Ică jr., pe lângă gafa cu *evoluţionismul*, face acum gafa cu „probitatea absolută" a ştiinţei teologice occidentale şi ni-l scoate pe Sfântul Isaac Sirul, după Sfântul Dionisie Areopagitul, din *rândul Sfinților*.
Doamne, luminează această *minte minunată* ca să vadă adevărul!
E păcat ca un astfel de om, care a ajutat *imens de mult* teologia românească şi sufletul ortodox românesc să o ia pe drumuri *atât de neumblate*.
Atacurile sale la opera şi teologia Fericitului Dumitru Stăniloae nu sunt *deloc frumoase*, ci *ingrate* şi nu stau bine în gura unui om care *preţuieşte sfinţenia*.

care nu mai cred că mai poate fi spus *ceva nou* în Biserică şi susţin că *totul a fost spus*.

Mizantropia stă alături de *avântul fără fundamente reale* iar *fariseismul* face loc *relei publicităţi*, care îl pune pe *farsor* în locul *adevăratului Păstor*.

Părintele Teofil [Părăian] a remarcat că nu se ştie în popor ce înseamnă *unii termeni* din cult, deşi limba naţională e şi *limba* Sfintei Biserici.

Ce crede un bolnav psihic despre noi? Nu crede că noi suntem *nebunii*?

Tărăboiuri[324] pentru averi sau *dispute din orice* apar în fiecare zi.

Nu ne mai *miră* multe şi o să vedem şi mai multe, care *nu o să ne mai mire*.

Se devalorizează prea multe realităţi.

Tabuurile sunt aruncate în aer.

Se forţează mereu nota.

Tonuri *stridente* de culoare în vestimentaţie şi note nocive, concertate, în limbaj, în ziare, în audio-vizual, în politică, în piaţa de consum.

Un vânzător a ţinut minte că îi eram dator cu *o mie* de lei iar un bătrân are pensie de 4500 de lei, când lumea vorbeşte de milioane şi miliarde de miliarde.

O femeie avea sâni care cântăreau 10 kg şi a hotărât să se opereze, pentru ca *să îi micşoreze*. O durea coloana, ficatul, apăsau pe inimă, toţi râdeau de ea, nu îşi găsea sutiene şi haine pe măsură.

Dar prezentatorul a spus că avea „sâni *generoşi*". Vedeţi *pervertirea* limbajului! Ce au *sânii* cu *generozitatea*?

E femeia asta şi *o femei uşoară*, una care *se vinde tuturora*, dacă are *sânii mari*?

Are o fată de 16 ani şi e căsătorită. Dar remarca viza să o pună într-o *lumină proastă* chiar şi prin *neglijenţa* unui limbaj stereotip.

Mi-am adus aminte de altă *relatare* a Părintelui Teofil [Părăian] – am auzit-o cu altă ocazie – : s-a dus într-o mănăstire şi *se saluta* cu maicile.

Fiecare spunea: „Eufrosina, *păcătoasa*", spre exemplu sau „Doroteea, *păcătoasa*" şi tot aşa...Niciuna dintre ele nu s-a prezentat *altfel*...

---

[324] A se vedea: http://dexonline.ro/definitie/t%C4%83r%C4%83boi.

Când ajunge la stareţă sau la duhovnicul Mânăstirii întreabă: „Dar voi numai *păcătoşi* aveţi aici? *Sfinţi* nu aveţi?”.

Ne pierdem *pe noi*, spontaneitatea noastră când repetăm lucruri pe care *nu le percepem* cu adevărat semnificaţia.

Pot fi cuvinte sfinte, fapte sfinte, atitudini sfinte, dar dacă nu le percepem adâncimea, *le deraiem* în mod catastrofal semnificaţia, înţelesul, sensul.

*

Nu mi-a plăcut faptul că Părintele Teofil [Părăian] a dat să se înţeleagă că *şi după schismă* catolicismul are „sfinţi”. Asta e o *iluzie* sau *o problematizare falsă*, care nu are *simţul adevărului*.

Dacă accept că Francisc de Assisi[325] e şi el *de-al nostru*, şi Toma de Aquino[326] şi Tereza de Lisieux[327] sunt tot *de-ai noştri*, trebuie să le accept şi *vieţile* şi *scrierile* lor.

Iar dacă îi accept pe aceştia, atunci desfiinţez *graniţa* dintre *Ortodoxie* şi *erezie*.

Va trebui să consider *ereziile* lor drept „adevăruri”, chiar dacă ele contrastează izbitor, *respingător de mult* cu cele ale Sfinţilor Părinţi.

Astfel va trebui *să accept* flagelarea ca chinuire *în imanenţă* de dragul chinuirii, nebunia lui *Filioque*, faptul că m-aş „uni” cu fiinţa lui Dumnezeu şi nu *cu harul* Prea Sfintei Treimi, că Sfântul Grigorie Palama[328] e „eretic” şi, „la fel”, şi Sfântul Fotie cel Mare[329], şi Sfântul Marcu al Efesului[330], căci pe aceştia *nu îi suportă* catolicii, că papa e „vicarul” lui Hristos, chiar „locţiitorul” Său personal, că ce spune el e „mai înţelept” decât tot ce spun ceilalţi şi multe altele.

---

[325] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Francisc_de_Assisi.
[326] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Toma_de_Aquino.
[327] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Tereza_de_Lisieux.
[328] Pentru download: http://www.archive.org/details/SfantulGrigoriePalamaDespreRugaciuneSiVedereDumnezeiasca2008.
[329] Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/10/06/traduceri-patristice-vol-2/.
[330] A se vedea p. 71-107 din *Bucuria comuniunii (vol. 1)*: http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/06/bucuria-comuniunii-vol-1/. Alături de: http://www.teologiepentruazi.ro/2009/11/26/primul-volum-din-opera-completa-a-sfantului-marcu-al-efesului/.

Cu relativismul de acest gen, oricum ai da-o, *distrugi totul* în Biserică.

Când Sfânta Tradiţie a Bisericii *nu mai contează*, când Sfintele Sinoade Ecumenice pot fi *negate* de orice minte „chibzuită” şi când Vieţile Sfinţilor sunt pentru „proşti”, numai pentru *omul de la ţară*, pentru omul *simplu la creier* iar „teologia” e *o sumă de ipoteze*, de fraze, un discurs ce poate fi *scris de oricine*, atunci *relativismul teologic* e *marea dezamăgire*, compediul de erezii al lumii contemporane şi buldozerul care loveşte în uşa Sfintei Biserici.

Dacă adevărul dumnezeiesc *te bagă* în Sfânta Biserică, dacă el e uşa *care te convinge*, care *te captează pe deplin*, care *te minunează* iar acest adevăr e *relativizat* pe toate căile, atunci acest *relativism blasfemiator* închide *uşa*, o blochează. Închide uşa celui care vrea să vadă *frumuseţea* lui Dumnezeu.

Nu pot să spun că *nu văd şi un anume bine* în întâlnirea dintre *Sfânta Biserică* şi *ceilalţi* – deşi se vorbeşte despre *întâlnirea* „între religii”, noi fiind una dintre „multele *religii*” – dar acest bine vizează comunicarea, stabilitatea socială, internaţională, întreruperea războaielor inter-etnice, inter-religioase.

Se fac *progrese* sau *se încearcă să se facă* în ceea ce privește ocrotirea mediului, a drepturilor omului, ale copilului, ale mamelor.

Se duc lupte pentru *pace*, pentru *dezarmare* – dar şi pentru *înarmare* – pentru *securitate*.

Ne luptăm cu terorismul, cu sărăcia, cu subdezvoltarea în timp ce se caută *o dezvoltare rapidă* a marilor companii.

Dar *ce facem* cu *credinţa ortodoxă*? Ne împăcăm cu musulmanul, cu ereticul, cu cel diferit, vorbim cu ei, ne e bine *social*, dar credincioşii noştri înţeleg lucruri care nu îi mai fac militanţi, *energici* pentru credinţa lor, dacă tot ne văd vorbind cu ereticii, cu păgânii...

Există oameni care vorbesc deja cu *multă vehemenţă* împotriva discuțiilor interreligioase/ecumenice şi când mă gândesc la poziţia lor îmi dau seama că unii au și *râvnă pentru credinţă*.

Dar nu pot exclude şi cealaltă parte, că e nevoie, mai ales *azi*, de vorbire, de dialog, de conclucrare cu toate religiile şi facţiunile religioase.

Trebuie să vorbim *la nivel înalt* dar şi la nivelul *credinciosului de jos*. Trebuie să iubim pacea şi să ne cunoaştem reciproc.

Însă această *deschidere spre ceilalți* nu trebuie să ne facă *mai blegi*, laşi, nu trebuie să ne ducă la gândul „să *mai lăsăm* de la noi, că *n-o fi foc*”. E foc, e *mare blestem* dacă *laşi ceva* din Ortodoxie!

Spunea bine Părintele Teofil [Părăian], tot el: „Nu există *Ortodoxie* fără *Maica Domnului*!”.

Nu există însă Ortodoxie nu numai *fără* Maica Domnului, ci fără nimic din *ce este Ortodoxia*.

Ortodoxul e un om vast, profund, delicat, atent, împăciuitor.

Trebuie *să vorbim* cu ereticul dar *să fim ortodocși cu adevărat* când vorbim cu el.

Să fii om, să fii respectuos, să ştii multe, să faci multe fapte sfinte, să zică ereticul: „Bravo ţie! Acesta *da* om”. Să nu plece nici ereticul, nici fratele tău de credinţă cu gust amar de la tine.

Să fii *o minune* pentru cei care te văd, o carte deschisă, cu litere pe care, oricine ar vrea să le citească, să le citească cu nesaţ.

Deci *vreau* şi *cred* că trebuie să fim *activi*, misionari, apostolici dar, în acelaşi timp, vreau ca să nu fim *o cursă* pentru alţii.

Dacă *am explica mai mult* mobilele, *substraturile* relaţiilor şi ale discuţiilor noastre cu ereticii şi păgânii şi dacă ele ar fi *reale*, poporul credincios ar fi de acord cu *discuţiile sincere* şi *iubitoare despre credinţă*.

Dar când lucrurile, discuţiile sunt *mai mult oficiale* şi *secrete*, credincioşii stau *departe* de aceste rezultate ca şi în vechime.

Trebuie *să vorbim public*.

O dezbatere teologică numai dacă nu are *gânduri bune* se face *pe ascuns*, pe şoptite.

Dezbaterile sunt *grăitoare*, stârnesc multe gânduri sau *pun pe gânduri*.

Dacă păstrăm discuţiile teologice doar pentru *grupuri restrânse*, atunci să nu ne mai mirăm că *nu suntem cunoscuţi*.

Vorbeşte acestei lumi *pe înţelesul ei* dar, în acelaşi timp, *vorbeşte-i dumnezeieşte*, fără falsificări, fără „retușuri”.

Ortodoxia poate vorbi *oricând* şi *oricui*. E nevoie numai de *secerătorii* care au o viaţă sfântă şi înţelepciunea de *a şti* care e grâul, *holda de secerat*.

Nu *râzând de altul* devii *mai bun*, nu *împingând pe altul în groapă* te îmbogăţeşti mai repede, ci câştigi dacă eşti

convins, că *singura bogăţie* care *îţi ajunge* e Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Cel răstignit şi înviat pentru noi.

*

În convertirea Sfântului Pavel „τί Με διώκεις;” [F. Ap. 9, 4, *cf*. GNT] poate însemna „de ce Mă *prigoneşti*?” dar şi: „de ce Mă *urmăreşti*?”.

Sfântul Pavel *Îl urmărea* pe Hristos. Venea *să Îi urmeze* fără să ştie, fără *să înţeleagă prea bine* acest lucru. El credea că *urmăreşte* să distrugă creştinismul. Dar lucrarea lui Dumnezeu cu el era aceea, că el *Îl urmărea* pe Hristos, vroia să Îi urmeze şi să zidească Biserica lui Dumnezeu.

Dar „a prigoni” şi „a urmări” pot avea explicitări antagonice până la urmă.

Prigonirea creştinilor e sinonimă cu *omorârea* lor. Şi „a urmări” înseamnă „a prigoni”. Dar „a urmări” înseamnă şi „a urma”.

Urmăresc pentru ca *să văd*. Dar urmăresc nu pur şi simplu *ca să văd*, ci *să fac ceea ce văd*.

Îi urmăm lui Hristos, când conştientizăm *cine este* Hristos. Dar ca *să te edifici*, trebuie *să-L urmăreşti*.

Şi *Îl urmărim* şi când credem noi că suntem necredincioşi, atei, indiferenţi religios. Noi *Îl urmărim* în fiecare eveniment, om, idee, pată de culoare, frunză.

Nu ştim asta, dar pentru că vrem adevărul, adevărurile evenimentelor, ale oamenilor, ale compoziţiei frunzelor, *Îl căutăm* pe El.

E uimitor cum *Îl căutăm* în păcat, în idolatrie, în necredinţă tot pe El, pe Hristos. Îl negăm *în noi* sau nu ştim ce nume să dăm *acestei Prezenţe* care ne unifică viaţa, mintea, preocupările.

Conexiunile raţionale, invenţiile, descoperirile sunt *o împărtăşire* din harul lui Hristos. Întreaga raţionalitate a lumii are *ca fundament* pe Hristos şi orice măiestrie poetică, artistică, filosofică observă, mai mult sau mai puţin, reflexiile harice ale lui Dumnezeu Cuvântul întrupat.

Îl văd cu pete, în mod *nedeplin*.

Toate credinţele religioase stau *în tinda* Sfintei Biserici – spunea, cu alte cuvinte, Fericitul Dumitru [Stăniloae] într-un

studiu al său extraordinar – pentru că sunt *nedepline* şi au nevoie *de deplinătatea* Sfintei Ortodoxii.

Nedeplinătatea lor nu înseamnă că au lucruri *foarte bune*, fără pată şi deloc *lucruri rele*, ci că au *străfulgerări* ale adevărului, intuiţii bune, problematizări care aşteaptă să fie *împlinite prin adevărul deplin*, dumnezeiesc, pe lângă o sumă imensă de *neadevăruri*.

Faţa ta poate să îmi fie *de ajuns*. Mă *împlinesc* numai văzându-te. Dar mă pot şi *înnegura* văzându-te.

Nu ne cunoaştem istoria, trecutul şi putem fi foarte uşor *manipulaţi*. Nici nu ne putem închipui *cât de colosală* este bogăţia Sfintei Ortodoxii.

Observ cu durere lipsa *marilor vorbitori*, predicatori, oratori ortodocși. Vorbirea trebuie *să se creeze* în spaţiul dintre *mine* şi *auditoriu*.

Genoflexiunile vocii, supleţea ei, schimbările de tonalitate, puterea cu care sunt *apăsate* cuvintele sau care *se imprimă* în cuvinte, derogările, imixtiunile *întăritoare*, zâmbetul *înţelegător*, non-iritarea auditoriului prin pronunţie sunt *neapărate*.

O predică *adevărată* începe de la 4-5 ore în sus de comuniune în rugăciune, în împărtășire, în dragoste.

Discuţia oratorică care angajează, *însufleţeşte*, care *ridică la cer* inima şi mintea nu trebuie *dezbătută* la cursurile de *Omiletică* sau *Catehetică*, pentru că ea, dacă există undeva, *se vorbeşte pe sine*, se aprofundează *din interiorul ei*.

Conceptele care nu s-au născut *din viaţă*, ci vor *ca viaţa să le urmeze*, nu vor spune nimic, niciodată, oamenilor.

Oamenii *sunt* răvăşiţi, înălţaţi, copleşiţi, entuziasmaţi, cuceriţi de predica ta sau *nu sunt deloc*.

Nu poţi *să aprinzi* un incendiu zonal, naţional sau mondial, *un incendiu al dragostei de Dumnezeu* cu *presupoziţii*, ci *cu certitudini*, cu convingeri, cu realităţi fără replică.

Omul trebuie să rămână paf[331], ca la fotograf când te aude.

A vorbi în harul lui Dumnezeu nu înseamnă *a trece neobservat* ci, dimpotrivă, să determini faptul ca *şiruri de oameni să curgă* după tine, după vorba ta, după adevărurile pe care le spui.

---

[331] Fără *replică*. Să fie *uimit* de ceea ce aude...

Nu trebuie să ai senzaţia, atunci când îl asculți, că predicatorul *ştie deja* „povestea" foarte bine şi acum doar ţi-o repetă, ci trebuie să simţi faptul, cum, acum, în faţa ta, aici, în mijlocul Bisericii, *se naşte cuvântul mântuitor*.

Cum *încordarea* dragostei şi a responsabilității pentru tine, auditoriul, *naşte cuvinte* care *se pogoară de sus* şi care doar *ating* mintea şi inima ca *o mlădiere uşoară*.

Predicatorul dumnezeiesc trebuie să te ţină *racordat* la buzele lui, la inima lui, la *zvâcnirea* minţii sale.

Trebuie să intri *în interiorul* celui ce vorbeşte, să *te linişteşti în el*. Dar ca să intri, el însuşi trebuie *să te lase să intri*, să te lase să fii *un invitat de marcă*, oricine ai fi tu și de oriunde ai fi tu.

Predica nu trebuie să te facă să te simţi *străin*, *singur*, *renegat*.

Dacă stai şi asculți o predică şi te simţi *exclus* înseamnă că sunt multe lucruri *în neregulă*.

Predica trebuie *să te ocrotească*, să te apropie, să te ţină la sân sau sub penele sale.

Dacă nu îţi plac *subtilităţile* înseamnă că eşti *bădăran* din punct de vedere intelectual, afectiv, sufleteşte.

Cum să nu îţi placă *frumuseţea*?

Cum să nu îţi placă *mireasma*, *naturaleţea*, *vitalitatea ingenuă*? Şi dacă nu îţi plac *e de rău*.

Copiii *aud* dar trebuie să audă *şi mai bine*.

Trebuie să le spui copiilor tăi, că ceea ce văd, aud şi simt ei nu sunt *basme de adormit copiii*.

Bătrânii nu trebuie să se simtă *renegaţi*, pentru că *nu se mai uită aproape nimeni* la ei.

E de ajuns *să se uite Dumnezeu* la voi şi *vă vede toată lumea*, dragii mei!

Nu trebuie să ne credem „veşnici", „imperturbabili".

Nu trebuie să credem, că în starea de acum vom trăi *pentru veşnicie*.

Când a înţeles Sfântul Ioasaf al Indiei[332] *cum arată omul* şi *ce ajunge* acesta în cele din urmă *s-a înspăimântat*. El, care nu mai văzuse *aşa ceva* până atunci (19 noiembrie).

Viaţa Sfinţilor Varlaam şi Ioasaf nu e „un roman", ci *o capodoperă de sfinţenie*. Cei care văd în ea „un roman" ar trebui *să o mai citească* până când îşi dau seama *de contrariu*.

---

[332] A se vedea: http://www.vietile-sfintilor.ro/vieti/noiembrie/11-19-cv_varlaam_si_ioasaf.html.

Bucuria dumnezeiescului post: bucuria şi dorul după viaţa îngerească. Te simţi *întraripat* de doruri sfinte, de năzuinţe dumnezeieşti.

Pe măsură ce *se subţiază* carnea, trupul, în acelaşi timp *te inundă* frumuseţea stării de asceză. Uscăciunea trupului e frumuseţe dumnezeiască, văzătoare de frumuseţe dumnezeiască.

Dar să nu ne grăbim să ajungem *scheletici* numai pentru că aşa credem că *sunt Sfinţii*, ci această *subţiere a trupului* vine *de la sine* şi te simţi *din ce în ce mai bine* în această stare.

„Sfinţenia *de-o clipă*" sau „cea *ca un poster*" sau „dobândită *în scurt timp*" nu sunt decât *ipostaze ale înşelării*, ale *deraierii* duhovniceşti.

Cine crede, că dacă a auzit ceva trebuie să se pună imediat pe treabă şi mâine vin *rezultate concrete*, se înşală: e un entuziasm *copilăresc*, fără minte şi trup de *ascet încercat*.

Viaţa ascetică nu se face *cu demaraj la întâmplare* ci până la urmă înţelegi, că toate au *o rânduială*, un timp, o măsură, chiar dacă noi vrem *să sărim calul*, să atingem totul *într-o clipă.*

„Şi dacă *nu câştigăm* mântuirea? Dacă nu vedem *nicio vedenie*, dacă nu ajungem să facem *nicio minune*?". Întrebări care ți se pun...sau vezi că *se formulează* în adâncul începătorilor.

Dar pentru acestea *se osteneşte* omul? Osteneala e pentru ca *să ne facem proprii iubirii lui Dumnezeu* și nu pentru a deveni niște *vedete ale „sfințeniei".*

Vrei repede şi nu ştii deloc *să aştepţi* şi nu te interesează că *nu ai răbdare*.

De aceea mulți au o privire *năucitoare* despre „sfinţenie", ca şi când ar fi vorba despre *carierism*. „Trebuie să fac asta, asta…şi ajung *acolo*", cred unii.

Adică o sfințenie care să rezulte *din faptele lor ascetice* şi nu din *legătura de iubire cu Dumnezeu*.

Dar *viaţa duhovnicească* nu e *un raţionament matematic* pur-uman, ci *o împreună vorbire*, *simţire* şi *consfătuire* cu Dumnezeu, pentru că *trăim tot timpul cu El*.

Vorbesc *cu* El, simt *ce vrea* El *de la mine*, merg unde văd că El *mă îndrumă*, mă *îndeamnă*.

Cuvintele Lui se aud în *taina* inimii, în tăcerea unei inimi *mereu rugătoare*.

El *îmi vorbeşte* şi *eu Îl ascult*: aceasta e *taina personală*, *a legăturii personale* dintre Dumnezeu și om a Ortodoxiei.

Dacă Dumnezeu *îmi vorbeşte* atunci El *e viu*. Și dacă eu *nu Îl aud* înseamnă că eu *nu mai sunt viu*, ci *mort de viu*.

Aşteaptă!

Cine *aşteaptă* trenul *se urcă* în el.

Cine *aşteaptă* primăvara *o să se bucure* de ea.

Cine aşteaptă, cine vrea *să aştepte* un copil timp de nouă luni se bucură *de împlinirea* unei naşteri, pe care o aduce o naştere *a unui nou om*.

Fiecare mamă e *o născătoare de unicităţi* şi asta e *marea împlinire* a ei dar şi *a tatălui*.

Copilul *se bucură* dacă are *cu cine* să se joace, deci cu cine *să relaţioneze* şi *pe cine să iubească*.

Părinţii ar trebui *să îşi iubească* copiii.

Dacă copiii voştri, iubite mame şi iubiţi taţi, sunt *o povară* pentru voi, atunci *iubirea voastră* şi *voi înşivă* nu valoraţi *nimic*, pentru că *vă devalorizaţi singuri*!

Copilul e cel care *ne transmite* mai departe. Ne transmite *somatic* dar trebuie să fim în stare de faptul, ca acesta, copilul, *să vrea să ne transmită* şi caracterul, şi sfiiciunea, şi blândeţea, şi omenia, şi frumuseţea noastră.

Dacă vrei *să te reprezinte* pe mai departe, trebuie să ştii *să uzi* iubirea lui firească faţă de tine.

Dacă iubirea pentru tine moare, se sufocă, *se înăbuşă*, atunci eşti *o epavă* în inima lui şi de aceea îţi doreşte moartea sau e indiferent faţă de tine, pentru că *nu te mai simte al lui*.

Când *nu îţi mai simţi* părinţii în tine, când nu te mai trezeşti *gândindu-te* la ei, când nu îţi mai face *plăcere* să te întorci acasă, atunci, din ambele părţi, *nu se face nimic*.

Se aude din ambele părţi tăcerea, o tăcere *exclusivistă*, care încarcerează.

Strigă, dacă *poţi*!

Strigă-ţi dragostea!

Strigă pe cel pe care *îl iubeşti* şi *cheamă-l acasă*!

Acasă înseamnă acolo *unde toţi te aşteaptă cu dragoste*.

Dar dacă *acasă* nu mai rimează cu *dragoste*, atunci *acasă* poate fi *un iad*. Și mulţi spun acest lucru, pentru că acasa lor e *un iad irespirabil*.

În loc de *dragoste* găseşti bătaie, înjurături, împunsături deocheate, vrăjmaşe, oameni care *nu te vor* pentru că *nu te înțeleg* și *nu te acceptă*.

Şi pentru că nu ești *ascultat*, ţipi *degeaba*. Unoeri crezi că *e mai bine să taci* şi *să te rogi*...Sau te rogi, ca să poţi *să taci* şi *să te rogi*.

Nedreptatea te face să iei *atitudine* şi uneori atitudinile tale te duc *la martiriu*.

Şi fericiţi sunt cei care *ştiu să rabde* pentru *dreptate*!

*

De ce trebuia să intre Prea Curata Stăpână în Templu? Ca să indice faptul că *numai în sfinţenie* Îl primim pe Hristos, că numai în *curăţie dumnezeiască* Se naşte Hristos în noi.

Sfinţii Îngeri s-au înspăimântat[333] văzând-o intrând în Sfânta Sfintelor. S-au cutremurat.

Au văzut că nu i s-a întâmplat *nimic rău* ci, dimpotrivă, că Sfântul Arhanghel Gavriil e trimis *să o hrănească*.

Intră acolo, unde arhiereul intra numai *o dată pe an*. Dar ea era mai curată decât tot templul, decât întreaga creaţie, decât toate ierarhiile cereşti.

Femeia *desconsiderată*, femeia pusă mai mereu *la index*, la spate, devine prin Prea Curata Stăpână mai aleasă decât *orice făptură*, mai de preţ decât *orice diamant*. Dar pentru că ea era „Roaba Domnului" şi nu *în ton* cu *feministele* de astăzi[334].

Sfânta Maria sta „la picioarele Domnului" (Lc. 10, 39). *Umilinţa* primează aici, dar şi *bucuria iubirii*.

Dacă iubeşti pe cineva *îi faci loc*, îl laşi *să treacă*, vrei ca acela *să fie iubit şi de alţii*. Şi dacă îl iubesc *şi alţii*, te bucuri şi tu, pentru că şi tu *îl iubeşti* şi el te iubeşte şi vrei ca el să fie iubit şi de alţii şi el să iubească şi pe alţii, *oricâţi* ar fi ei.

Iubirea nu poate fi *egoistă*. Faptul că *cel ce iubeşte* trebuie să fie *neapărat gelos* e *o frază mincinoasă*. Cel ce iubeşte nici *nu se gândeşte* la gelozie sau invidie.

Sta la picioarele Sale şi iubea nespus să-L audă pe Cel care Îl iubea inima ei.

Dacă *săruţi* pe cineva atunci *îţi place* acel cineva. Sărutăm pe cine *ne place*, ceea ce iubim. Şi dacă *ascultăm* pe cineva atunci *ne place*.

Asculta *cu inima* şi *cu mintea*. Asculta *cu înţelegere*.

---

[333] *Axionul* de la 21 noiembrie.

[334] Despre *statutul femeii în societatea contemporană* şi despre *derapajele feminismului* a se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/01/lumea-postmoderna-%C8%99i-depersonalizarea-omului/.

Dar pe El L-a primit mai întâi Sfânta Marta, adică *fapta înţelegătoare*. Primim pe Domnul în casa noastră, ca şi Sfânta Marta (Lc. 10, 38), dacă mai întâi *vrem să ştim* despre Hristos şi credem că El *Se poate sălăşlui* întru noi.

Citirea despre El, intrarea în perimetrul poruncii Sale, a razei Sale de influenţă *în mod hotărât* e primul pas: *chemarea Lui în casă*.

Şi *casa* e *inima*. Şi acolo poţi să stai *la picioarele Lui* cu dragoste.

Oamenii nu ne văd *îngenuncherile* inimii. Prea puţini văd *modul cum stăm* la picioarele Lui, cum *Îl iubim nespus* pe El.

Şi de ce *Îl iubim*? Pentru că *L-am cunoscut*, I-am cunoscut îmbrăţişarea, dragostea. Pentru că *ne-am împărtăşit* de El.

Nu pot iubi pe cineva sau ceva *ce n-am cunoscut*. Nu mă pot abandona unei stări pe care *n-o doresc*.

Chiar dacă alcoolul *m-ar doborî* nu vreau *să ameţesc* şi *să cad jos*. Cel care *se îmbată* nu vrea şi *să vomite*. Vomitarea e o parte a problemei care *îl dezgustă*, căci principalul lucru e acela, că îi place să simtă în gură, în el, *puterea* băuturii.

Îl primeşti, *Îl inviţi* pe Hristos la tine, dacă vrei *să inviţi oameni* în inima ta. Unde pot *să încapă* atâţia? Pot, cu siguranţă că pot!

Inima noastră, deşi pare *mică*, intră în ea Dumnezeu şi tot ce există.

Când omul a pus piciorul pe lună a crezut că *a învins* spaţiul, distanţa. Dar distanţa *nu se suspendă* decât *în inimă*.

Taina, *adâncul* inimii e cunoscut numai de cei care *îşi sfinţesc viaţa*. Ceilalţi *intuiesc* una, alta...Însă *le lipseşte esenţialul*.

Vino *să vezi*! În inimă poţi sta *de vorbă* cu Dumnezeu, pe care nu Îl poţi vedea decât cu ochii plini de slava Sa, cu ochii inimii *spălaţi* de dragoste.

Dar dacă eşti o Sfântă Marta, adică *un om al acțiunii*, trebuie să fii şi o Sfântă Maria, adică *un văzător de Dumnezeu*, care *ascultă* de El.

Şi Sfânta Marta Îl vedea dar prin *munca pentru El*, prin *slujirea Lui* (Mt. 10, 40).

Slujire şi vedere, asceză şi extaz, faptă şi iubire.

Şi lumina *a izvorât* profund, într-o zi de noiembrie, când trebuia să fie frig. Au izvorât razele soarelui printre nori dar şi harul Său în inima mea.

Trec gândurile duhovniceşti, trec ca fulgul de zăpadă şi se pierd. Te străbat. Harul lui Dumnezeu e foarte vizibil pentru camera inimii noastre. Unii îşi imaginează că harul dumnezeiesc e ceva care *se poate prinde* în mână, ceva *material* până la urmă. Ei greşesc.

Harul dumnezeiesc e *sesizat* de adâncul nostru numai când Dumnezeu te-a învăţat *viaţa de taină* a Sfintei Ortodoxii.

Am spus că harul preasfânt şi sfinţitor e *vizibil*. Însă nu are nimic cu faptul vederii *unui cal* sau *a unui om* mergând pe stradă, pentru că nu e vorba de *o vizibilitate a ochiului material*. Harul e văzut *înăuntrul lor* de cei care *își curățesc continuu inima*.

Emoţiile mari *te perturbă*. Te perturbă şi demonii şi păcatele tale. Dar dacă te pierzi cu firea, nu faci decât *să măreşti starea de nelinişte*, zăpăceala interioară.

*

Spunea un Părinte: *canonul* pe care îl dau la *Spovedanie* e ca *omul să se spovedească*[335].

Iar lacrimile ei erau *lacrimi de pocăinţă* şi *de iubire pentru Dumnezeu*. Nici nu ştia acest lucru. Amărăciunea ei *i se scurgea* printre gene.

Acestea sunt lacrimile care *mă smeresc*, pentru că eu, spurcatul şi netrebnicul, nu sunt în stare să plâng în faţa ei sau a lui cu asemenea *lacrimi fericite*.

De la *încordare*, de la *teama de celălalt*, treci *la largheţe sufletească*.

Simţi că *ţi se înmoaie* inima, celălalt vine ca *o noutate uimitoare* în tine, ţi se descoperă, dincolo de patimile lui e *un pământ bogat*, plin de bogăţii nepătrunse, neînţelese încă iar tu *te umpli* de dragoste, de *entuziasm sfânt* privindu-l profund.

Uneori ţi-e teamă *să nu recidivezi* în patimi sau *te crezi scăpat* de patimi peste noapte. Dar nu e aşa!

Te ia valul şi te lauzi şi minţi, şi nici nu mai îţi dai seama *care e adevărul* şi *care e minciuna*, până nu stai în tăcere *să te verifici*, să te analizezi *la rece*.

Telefonul lui l-am simţit ca pe *o bucurie* care *mă urmăreşte mereu* şi ale cărui rugăciuni *mă vizează*.

---

[335] Părintele Atanasie Costea, pe data de 23 noiembrie 2003.

Doamne, ce minunat eşti Tu, când noi nu ne mai dăm seama de acest lucru! Trecem nepăsători pe lângă dumnezeieştile Tale daruri şi credem că *ne aparţin de drept* şi că nu trebuie *să mulţumim* pentru ele nimănui.

Dar Ţie Ți se cuvine *toată slava*, Doamne! Ţie Ţi se cuvine *doxologia noastră continuă*.

Doamne, iartă-mă că sunt *atât de egoist*, încât nu mai văd *că există oameni* pe pământ.

Iartă-mă că nu ştiu *să preţuiesc* viaţa, că nu ştiu *să mă rog* şi să spun *acele cuvinte* cu care să mă împac *cu toţi* care sunt supăraţi pe mine din diferite motive.

Iartă-mă, că nu îmi dau seama că *sunt muritor*, că nu vreau *să conştientizez odată* acest lucru.

Şi iartă-mă că *pozez în om bun*, fiind *om rău*, că *distrug* sinceritatea oamenilor şi *încrederea* lor în ei înşişi şi în Tine.

Sunt *o sminteală* pentru alţii, o ruşine, un gunoi. Şi dacă nu aş spune acest lucru, aş fi *nesimţit cu totul* şi *indiferent faţă de adevăr*.

Dar eu cred, că Tu eşti *lumina* mea, *mâna* care mă scoate din adâncurile mării. Eu cred că Tu eşti *Stăpânul* şi eu *robul*, că Tu eşti *Adevărul* şi eu sunt *minţirea de sine*, că Tu *m-ai creat* şi că eu nu descind dintr-o *maimuţă* sau dintr-un *melc* – deşi, şi acestea sunt *făcute* de Tine – ci sunt *făptura mâinilor Tale*, după chipul Tău şi tânjind mereu spre Tine.

Cred că *mi-e dor* de Tine, cum nici nu îmi închipui, că Te caut pe Tine *peste tot*, că în fiecare *văd* chipul Tău şi, deşi uneori sunt *orb*, îmi pare rău că pot fi *atât de orb*, mai orb decât *toţi orbii*.

Cred că orice *înălţare* umană e în van şi că adevărata *înălţare a omului* e *înălţarea* lui de către Dumnezeu, ca să-L vadă pe El în lumină, în lumina dumnezeiască.

Cred că atunci când deschidem televizorul vrem să vedem *minuni* şi nu *filme* şi atunci când spunem „vreau să ies afară, ca să iau *o gură de aer*” spunem, în mod *codat*, că vrem să respirăm *o gură din harul Său*, să-L respirăm pe El *puţin* şi să ne simţim *vii*.

Sunt convins, că acea *mamă* o iubeşte pe acea *fiică* dar *nu ştie să i-o spună* şi, tot la fel, sunt mai mult decât *convins*, că acea mamă, aceea pentru care *mă rog*, îl iubeşte pe acel fiu, care *se roagă pentru ea*, ca iubirea să fie *conştientă* în ea și *să o învețe* cum *să se comporte* față de el.

Cred că orice copil trebuie *să trăiască* şi să nu existe *copil avortat*, copil *nedorit*, neiubit, neadmirat, neîncurajat.

Cred că trebuie *să ne luăm greşelile în serios* şi *să ne rugăm pentru ele*.

Cred că sunt *încă naiv* pentru viaţa aceasta şi Dumnezeu mă va duce să cunosc lucruri care *să mă smerească deplin*.

Cred, pentru că Dumnezeul nostru e *Treime* şi *Iubire*.

Cred, pentru că oamenii *realmente îşi sfinţesc viaţa* şi asta e *vizibil*.

M-a îmbrăţişat *cu ardoare*. Singurătatea ştie *să vorbească cu multă dragoste*.

Chipul acelei Maici m-a învăţat *să fiu reţinut* în gânduri.

Şi stând la Sfânta Liturghie am fost luminat cu acestea:

Bogatul căruia i-a rodit ţarina e *mintea* omului care e plină cu tot felul de *cunoştinţe*, cu tot felul de ştiri, dar *fără transcendenţă*.

Ni se pare că suntem *bogaţi*, dacă suntem *foarte bine informaţi* în orice domeniu. Şi când omul crede acest lucru, când îşi pune nădejdea în *ţinerea lui de minte*, în capacitatea de *a face operaţii mentale complexe*, în abilitatea sa *organizatorică* sau *în „papagalul” lui* (a se citi: *limbajul său*, modul său de *a vorbi fluent*), atunci se gândeşte că trebuie să devină şi mai „cool”, mult mai „şmenar”, mult mai *eficace* în afacerea pe care o conduce.

„Roadele” lui (Lc. 12, 17) trebuie foarte bine centralizate. Se fac măsurători, probe, reclame, stocuri, noi achiziţii, importuri.

Ele par *a ţine de cald* sau că *avantajează* viitorul nostru.

„Ce mă fac *la bătrâneţe*? Cu ce fac *faţă*?”.

Şi „bunătăţile mele” (Lc 12, 18), adică nişte dolari, nişte euro, nişte maşini, nişte vile, nişte terenuri, alte *nişte* şi multe *nişte*, bunătăţile mele *zic* sufletului meu: „odihneşte-te, mănâncă, bea, veseleşte-te” (Lc. 12, 19).

Deplină imanenţă. Deplină *scufundare în materie*. Nu se poate *o imagine mai realistă* a vremii de azi.

Acest „a te simţi *bine*” mult prea dorit de noi se întâlneşte în cuvintele Domnului ca o realitate *mult prea evidentă*.

Sintagma cu *simțitul bine* refuză să creadă că *avem suflet*.

I-am spus cuiva, că Simon Magul[336] vroia să cumpere harul Preoţiei şi al minunilor, pentru că el credea că e ceva „material”, care se poate da şi altora sau că e o „stare” care te

---

[336] A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/2007/06/27/simon-magul-si-satana-la-sfantul-ioan-gura-de-aur-si-sfantul-amfilohie-de-iconium/.

acaparează, dacă te iniţiază puţin posesorul lui în „tainele tainei".

Tot aşa şi pentru bogatul nostru *închipuit*: sufletul „nu există" şi omul *se lăfăie* în „de toatele" care sunt aici, „împlinindu-se" prin această *decadenţă*.

Imaginaţi-vă un om, care *doar mănâncă* şi *iese la veceu* şi în rest *stă*. I-am plânge de milă, de grăsimile pe care le-ar avea pe el. L-am confunda *cu elefantul* la o adică.

Şi când te credeai *ştiutor* a toate limbile, problemele, ideile, *cunoscător al tuturor oamenilor* şi *bârfitor al tuturora*, atunci, tocmai în acea clipă „sublimă" pentru tine, îţi pune Dumnezeu *mâna în cap* – cum zice românul – şi auzi că eşti un nebun, dacă ai crezut că ştiinţa acestei lumi e *mai importantă* decât ştiinţa care coboară de la Dumnezeu *în inima* omului *curat la inimă*.

Ţi se cere sufletul *plin cu har dumnezeiesc*, cu minuni ale virtuţilor, într-o noapte, în noaptea *indiferenţei* şi tu vrei să îi dai lui Dumnezeu un suflet plin de femei goale, plin cu fumuri adolescentine, cu idei din ziare, din filme, cu decoraţii de pe front, cu titluri academice, cu cărţi traduse şi care nu te-au schimbat decât *prea puţin*, cu ofuri hilare, cu certuri şi disperare.

Şi ce îţi zice Dumnezeu, ţie, suflete? Zice: „Bravo! Ia uite ce *băiat cuminte*"? Mă îndoiesc!

Comorile noastre *obscene* şi *avare*.

Comorile noastre *de doi lei şi jumătate*.

Comorile noastre care ne dau *aripi negre* şi când nu le mai avem, suferim ca nişte *câini schilodiţi* şi *bătuţi cu pietre*.

Comorile noastre, comorile *lui Hagi Tudose*[337], comorile noastre pe care *le mănâncă viermii*, de care se alege praful şi pulberea.

Şi trupurile noastre măreţe, ţanţoşe, lustruite *cu lapte de cuc* şi *de cocos*, bătătorite de multe nopţi nedormite şi pline de desfrânare, trupurile noastre oloage, aiurite de boli, tumefiate de frică sau lăbărţate de „traiul bun", vor intra la viermi, la cei care *abia ne aşteaptă*.

Alergăm *ca nebunii* pe tot globul şi *sfârşim* sub cine ştie ce roţi de maşină, într-un mizerabil closet sau pe stradă, din senin, aşa, *pur şi simplu*.

Şi ne gândim apoi, că Dumnezeu a fost „rău" cu fiul nostru că *a murit de tânăr*, că lumea e „un colaps total", că

---

[337] Idem: http://ro.wikisource.org/wiki/Hagi-Tudose.

viaţa „nu trebuie *trăită*” şi că „nu avem *nicio şansă*”. Dar de unde ştim noi ce e aia *şansă*? Ce ştim noi despre *viaţă*?

*

Tinerilor care *îşi văd patimile*, şi care *vedere* e *o mare milostivire* a lui Dumnezeu cu ei, li se confiscă de către demoni *marea minune* şi în loc *să se bucure* pentru ea îi aruncă într-o *neagră disperare*. Se descurajează privindu-se.

Mulţi tineri îşi urăsc trupul, mintea, inima numai pentru că *au păcătuit cândva* şi patimile din ei *îi împing* din nou la păcate.

Cine să le spune lor, acestor *suflete tinere*, că harul dumnezeiesc, dacă îl laşi să intre în tine, strică toată această *situaţie înspăimântătoare*?

Cine să le dea curaj, când toţi vor *să îi înspăimânte* şi *să-i lase fără răspuns*, în mijlocul celei mai mari *incertitudini*?

E simplu, iubiţii mei! *Înspăimântaţi-vă de patimile voastre* dar *nu deznădăjduiţi*! Nu daţi bir cu fugiţii, ci aşteptaţi mila Domnului în mare nădejde.

Dacă nimic nu e *imposibil* la Dumnezeu, de ce nu v-ar ajuta pe voi? Oare trebuie *să îi spuneţi Lui* despre ceea ce El *ştie deja*?

Fiţi *simpli cu inima* şi *nu deznădăjduiţi*!

Tocmai când nu mai vedeţi *nicio şansă* apare lumina lui Dumnezeu, frumuseţea Lui în fiinţa voastră.

Unii oameni *încearcă să te mintă* că *te iubesc*, că *te respectă* dar coptura urii şi a invidiei *mocneşte* în ei. Îţi vorbesc frumos, te laudă, te încearcă, te întorc pe toate părțile...Însă Prea Curata Stăpână nu îi lasă *să mă mintă până la sfârşit*.

Am avut parte de câteva astfel de „dezvăluiri” deja *presimţite*.

Unul dintre ei nu a mai putut să suporte şi m-a rugat să plec afară din magazin, că dacă nu *cheamă poliţia*. I-am spus că e *nesimţit* – datorită unei acţiuni *îndreptate* împotriva mea – şi ura din el *a răbufnit cu putere*.

Un om evlavios...când e astfel „elogiat” de un alt om evlavios...în primul rând se întreabă pe sine, fără să se

grăbească, dacă celălalt *are* sau *nu dreptate*...de *a afirmat* așa ceva.

Dacă ești *impulsiv* atunci când un prieten îți spune *adevăruri despre tine* înseamnă că *nu vrei să te îndrepți*...ci *îți place mințirea de sine*.

Iar el *a reacționat brutal*...pentru că ținea în el, de mult, întregul *ditiramb*[338] *negativ*...

Mi-a spus că sunt „legat” şi că nu pot *să mă împărtăşesc* până *nu mă iartă* el, că port barbă în mod „ilegal”, că fac „scandal” într-un spaţiu public ortodox – adică într-o librărie – deşi nu apucasem să-i spun decât *indignarea mea*, față către față, pentru lucrurile pe care *mi le făcuse* și *mi le face* pe la spate, în timp ce pozează în mod „responsabil”.

El *ţipa* şi, în același timp, spunea că *eu instig la ceartă*.

El *ţipa* şi eu *îl priveam cu atenție* (că de aici, din asemenea momente de *sinceritate*...te umpli de *psihologie umană asbisală*), iar soţia sa sta lângă el şi *zâmbea*...iar eu *o priveam și pe ea foarte atent*...

Ochii lui erau *identici* cu ai domnișoarei care m-a acuzat că aș fi „homosexual”, pentru că *nu am dorit* să mă căsătoresc cu ea. Nu înțelegea cum de *nu o plac*...dacă, în mintea ei, crezuse că *a făcut tot posibilul* ca *să mă doboare în dragoste*.

Și pentru că nu înțelesese care ar fi fost *motivul* (se vede treaba că nu *se suspecta* deloc de *prostie* și *nesimțire*) a decis să îmi spună, cu toată răutatea inimii *prelinsă* în ochi...că sunt *homosexual*...și de aceea *nu mă atrage*.

Dar, fără ca să se cunoască unul cu altul, ochii lor erau *identici* (adică *satanismul* din ochii lor era *același*) cu ai celei care mă credea „înşelat”, tot într-o discuție privată, numai pentru faptul, că nu mă putea *învinge în cuvânt*.

Însă problema ultimei doamne era alta: nu avea *cultură teologică* și *experiență de viață profundă* și tocmai de aceea nu putea să înțeleagă lucrurile pe care i le spuneam. Iar dacă *nu le înțelegea*...credea că *merele sunt acre*...

Ochi plini de satanism, apăruți deodată, în mijlocul unor discuții destinse, prietenoase, care nu anunțau o evidențiere *atât de pronunțată* a adâncului lor...

Ochi, bineînțeles, care m-au surprins la modul neplăcut, m-au îngrozit cu răutatea lor, deşi toţi erau *ortodocşi*.

De unde *atâta răutate* în aceşti oameni? Cum puteau ei să ţină atâta *torent de răutate* în inima lor?

---

[338] Idem: http://dexonline.ro/definitie/ditiramb.

Dar s-au demascat într-o clipă, şi-au dat „poalele peste cap” (vorba expresiei) şi nu mai au *curajul* sau *îngâmfarea* să *te privească în ochi*.

O altă femeie m-a acuzat că sunt „ţăran”, „prost crescut”, „profitor” etc., pentru că i-am spus că se comportă *ca o femeie uşoară*, frivolă, fără demnitate.

Realitatea e *realitate*, că n-ai ce-i face, pe când invectivele la adresa mea erau aruncate pentru ca „să îmi ia maul”, adică să mă facă *să cred* că *am greşit* vizavi de ea, deşi *a înţeles* până la urmă, că *s-a înşelat*.

Am primit tot felul de *catalogări urâte*, dizgrațioase și nedrepte de la mulţi dar *m-am rugat* pentru toţi aceştia. Dumnezeul meu ştie acest lucru! Iertarea lor şi rugăciunea pentru ei o am mereu în mine, dar mă doare că mulţi stau încă cu aceeași *răutate în suflet* împotriva mea.

Pedanţii, prefăcuţii, farsorii te acuză că nu le place „stilul” tău, „metodele” tale, modul *cum abordezi* oamenii, când pe ei îi enervează *sinceritatea* ta, *mărimea ta de inimă*, *munca ta* şi cum, prin acestea toate, *le nelinişteşti lor conştiinţa*.

Sfinţii în viaţă sunt cea mai mare „povară” pentru oamenii *mândri* şi *răzbunători*.

Îi enervează sfinţenia, îi *sugrumă*. Şi nu le place, da, nu le place de tine dintr-un simplu motiv: că îţi baţi joc, prin tot ceea ce *faci* și *ești*, de patimile lor şi de prostia lor, pe care ei o cred „mare” lucru, o adevărată „victorie monumentală”.

Însă tu nu vorbești *împotriva patimilor* și nu *muncești* pentru ca *să te iei la întrecere* cu ei ci faci tot ceea ce faci pentru că *asta ești*.

Tu nu joci *teatru*, ci *îți exprimi* viața, crezurile, năzuințele.

Iartă-i, Doamne, şi ne iartă! Miluieşte făptura Ta, Iubite Doamne, făptura ta în întregimea ei, căci toţi, cu toţii, de la Tine avem toate ale noastre.

Învaţă-ne să fim *simpli*. Stinge *glasul* răutăţii şi al invidiei din fiinţa noastră şi învaţă-ne iubirea Ta, care *nu sfâşie* Biserica, ci *o ţine unită*.

Tu, Domne, eşti Iubirea şi Viaţa lumii acesteia. Tu eşti nădejdea şi viaţa veşnică a robilor Tăi. Şi când noi suntem în certuri şi în schisme, trimite harul Duhului Tău, trimite-ni-l nouă, pentru ca să ne mângâie, pentru ca să ne înveţe blândeţea, dreptatea, cumpătarea.

Umple inima noastră, Doamne, de dragoste, că dragostea e *frumuseţea* care *ne cucereşte pe deplin*.

Înţeleg acum, din ce în ce mai mult, că dicţionarul, oricât ar fi el *de bun*, nu mă poate ajuta *în toate cazurile* de limbă pe care *le întâmpin* în traduceri.

Uneori trebuie *să te decizi* pentru *un sens* deşi nu ai nicio *clarificare* din partea dicţionarului.

Cei care cred că *au învăţat* o altă limbă, fără ca să *îşi ştie bine* limba proprie, se înşală.

Acum văd *iconomia lui Dumnezeu* cu mine. Din ce în ce mai bine...

Pentru a traduce trebuie să ai mai întâi *experienţa lucrurilor*, a vieţii în adâncurile ei şi apoi *cunoştinţe gramaticale*.

Văd acest lucru, cu harul lui Dumnezeu şi mă bucur mult. Mă bucur nespus, pentru că *toate au sens*. Pentru că nimic nu e *la întâmplare* în viața mea și în lume și pentru că *nimic nu e degeaba*.

Nu trăim degeaba, fraţii mei! Trăim pentru ca să ne *bucurăm* în Dumnezeu. Sensul vieţii e *dumnezeiesc de fericit*.

Şi dacă nu le convin lor, celor care te aud, dacă nu le convin cele pe care le spui, te etichetează imediat că eşti „nebun” şi toţi *se coalizează* împotriva ta, ca şi când, dacă răutatea *se coalizează*, asta ar însemna că *adevărul îşi pierde din greutate*.

Dar *adevărul dumnezeiesc* nu se *devalorizează* niciodată.

Și când analizezi lucrurile fiecăruia *cu atenție* și cu *privire clară*, duhovnicească...atunci se vede *adâncimea de minte* a unuia sau *privirea boantă* a altora.

*

Se spune în *limba* gramaticii, că cineva „determină” pe altcineva. Îl determină *la ce*, în ce *sens*? Spre exemplu: „bărbat *frumos*”. Adjectivul „frumos” *determină* substantivul. Dar, de fapt, adjectivul arată *un atribut*, o caracteristică al acelui bărbat.

Spunem: „bărbat frumos” sau „un bărbat e *frumos*, finuţ, inteligent etc.”...Însă aceste *caracteristici* nu sunt *egale* la toţi

şi, în niciun caz, cuvinte care determină, în general, *înţelesuri*, nu se pot *potrivi*, nu pot *nuanţa deplin* o ipostază personală.

Dacă un bărbat e *frumos* şi un alt bărbat e şi el *tot frumos*, în faţa ochilor tăi observi că unul dintre ei trebuie să fie *mai frumos* decât celălalt şi de aceea folosim ideea de *grade de comparaţie* ale adjectivului, ca să spunem, că unul e *mai puţin frumos* decât celălalt.

Dar ce înseamnă *mai puţină frumuseţe* sau *mai multă*? Nu ştiu dacă noi putem *conştientiza* prea bine aceste nuanţe fine.

Dacă el e *mai frumos* sau *mai urât* nu se poate *prezenta* până la urmă *în cuvinte*. Cuvintele *indică*, povestesc, dau mărturie dar *nu cuprind* şi realitatea ca atare sau nu ne-o dau nouă ca *realitate*, ci ca *semnificaţie*.

Cine e el sau *ce* e ea putem *afla* dar nu putem *să experimentăm* prin cuvânt *o realitate ca atare*.

Dacă spun „masă”, nu am şi *realitatea* mesei. Ca *să ştiu* cum arată *o masă* trebuie să o văd, să o ating, să o miros, să stau cu braţele pe ea, să mănânc pe ea.

Tot aşa aflăm *ce e rugăciunea*. Dar *cum arată rugăciunea în mine* nu aflu decât dacă *mă rog*.

Datele istoriei *ne arată* nume, persoane, lupte. Chiar dacă eu aflu anul, câţi au murit, cum a fost, nu pot *să retrăiesc* concretul acelei lupte.

Fericitul Porfirie Bairaktari ne-a arătat faptul, că harul lui Dumnezeu ne poate da *să vedem foarte bine trecutul*.

Însă *o evocare* poate lăsa *doar urme firave* în mine şi nu poate să îmi redea *întregul zbucium* sau *întreaga fericire* a momentului evocat.

Şi totuşi, cuvintele duhovniceşti mă leagă de Dumnezeu, prin harul Său iar cele rele mă duc *la rătăcire*, mă umplu de desfrânare, de ură, de curiozitate macabră. Depinde *cum* au fost scrise cuvintele.

Mă simt *bine* într-o parte şi mă simt *rău* în altă parte.

Limba este *un mare dar* cu care exprimăm realitatea, *un dar dumnezeiesc*. Dar dacă nu vrem *să trăim ortodox*, normal, atunci *falsificăm* şi limbajul, îi închidem *ferestrele* prin care *priveşte* spre Dumnezeu şi *îl întoarcem* spre întuneric .

Şi cum să vorbim şi să acţionăm *cu întunericul în ochi* şi *în suflet*?

Eu aflu la un moment dat că *există Dumnezeu*. Dar *cum* e El nu ştiu, până *nu stau* cu El, până *nu dorm* cu El, până nu *mănânc* cu El şi până când El *nu mă acaparează* cu totul.

Un cuvânt îl poţi *cunoaşte* din punct de vedere lingvistic luând un dicţionar şi citindu-l de acolo. Dar *adevărul cuvântului* nu îl poţi afla *citind* un cuvânt, ci *experiindu-l*.

Spun: „eu trăiesc”. Dar asta nu înseamnă că trebuie să și ştiu *ce e viaţa*.

Spun că eu *încă nu sunt mort*. Dar prin această afirmație nu spun, în acelaşi timp, şi că eu *mă bucur că sunt viu*, dacă pentru mine „a fi viu” nu înseamnă *a trăi în Dumnezeu*.

„Trăieşte clipa” e o expresie înțeleasă, mai peste tot, doar *hedonist*[339]. Când se spune această expresie se înţelege că trebuie *să trăieşti ca porcul*, în propria ta murdărie şi *să nu îţi pese* de ziua de mâine.

Dar ea poate fi înţeleasă şi foarte responsabil, ortodox, în sensul că această clipă, de azi, *e foarte importantă* pentru mine şi că azi-ul, acum-ul e *mântuirea mea*.

Tocmai de aceea tot ceea ce facem trebuie să facem *azi*, *ca pentru azi*...și ca și când ziua de azi e *ultima noastră zi*.

În categoria *substantivelor* sunt puşi şi *oamenii* şi *obiectele* şi *fiinţele neraţionale*.

Dar omul nu e numai *materie*, numai *substanţă* şi el nu e *un obiect*.

Iar *pronumele* este un „înainte de nume”. Căci până a-l cunoaşte pe *Costel*, îi spui „tu”. Și când te referi la *el* în faţa *altora*, îi spui: *el* sau *acela*.

Gramatica e *o știință profundă*, ca *toate științele* de altfel, dar dacă e *făcută* și *exprimată* de oameni fără prea multă credinţă, tocmai de aceea poartă amprenta *necredinţei*, a agnosticismului lor *marcant*.

*

Binecuvântata Prezbiteră Maria, deși bolnavă la pat, îi spunea Fericitului Dumitru Stăniloae: „Scrie, Dumitre, *scrie*! Cândva *o să se publice* toată munca ta”[340].

Nădejdea în cineva se bazează pe *vederea calităţilor* şi *a darurilor lui*, pe *o vedere reală* a capacităţilor acelui om.

---

[339] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Hedonism.

[340] Sorin Preda, *O sută de ani de la naştere. Sfântul cărţilor: Dumitru Stăniloae*, în rev. *Formula As*, anul XIII, nr. 592 (24 noiembrie – 1 decembrie), 2003, p. 19.

Suportul binecuvântatei sale soţii a fost *definitoriu* pentru munca sa teologică.

Tot în acelaşi articol găsim cuvintele pe care el i le-a spus unui prieten despre soția sa: „Dacă aş avea *talent de pictor*, aş picta chipul soţiei mele *sus*, pe *cupolă*. Ea *a trăit credința* în Hristos. Eu doar *am scris despre ea*”[341].

Smerenia împreună cu *dragostea*. Și smerenia vorbeşte ca una *plină de dragoste*.

Cel care se smereşte mult, poate iubi până la a nu-şi mai recunoaşte niciun merit în faţa celui pe care îl iubeşte. Dar tocmai în această *despuiere* de merite, de calităţi, în această *negare de sine* celălalt se umple de *o şi mai mare dragoste*, pentru că vede smerenia vorbind *cu multă dragoste*.

Dragostea e *vizibilă* în smerenie.

De fapt, tocmai atunci dragostea e *cea mai puternică*, când nu vrea *să se propună* nicidecum, când nu vrea *să se impună* în vreun fel dar intră *pe nesimţite* sau *copleşitor* în inima celuilalt.

Singurătatea egoistă *nu cunoaşte* ce înseamnă *negarea de sine* a smereniei.

Smerenia se vede mereu în funcţie de *cea mai mare iubire*, de iubirea lui Dumnezeu şi, în mod „ierarhic” să-i zic, în funcţie de iubirea Prea Curatei Stăpâne, a Sfinţilor Îngeri, a tuturor Sfinţilor şi, coborând pe pământ, a oamenilor Sfinţi de lângă ea.

Şi când *ţi se descoperă* iubirea celui de lângă tine şi tu eşti *omul smereniei*, înţelegi că celălalt e *Sfânt* şi că tu *nu îl meriți*; că el e *bun* iar tu ești *netrebnic* şi acestea nu sunt doar *vorbe în vânt* sau *păreri subiective* ci *aşa te simţi la propriu*.

Între Sfinţi, smerenia creşte *pe măsura iubirii* şi *a cunoaşterii reciproce*.

Cunoaşterea pe care o produce smerenia e cunoaşterea care dă *întotdeauna întâietate* celuilalt.

Smerenia, marea sfinţenie a smereniei e aceea că se consideră *prea mică* între atâtea minuni şi între atâţia Sfinţi.

Smerenia e mereu *o uimire* de tot ceea ce vede, de tot ceea ce simte, de tot ceea ce există.

Smerenia vede *în mod esenţial* şi *se cutremură*.

Nu calcă pe pământ *fără sfială*.

---

[341] Ibidem.

Tocmai pentru că trăim pe un pământ care ni s-a dat *ca dar* nu trebuie să ne permitem *să călcăm oricum* în spaţiul acestui dar.

Reconsiderarea ta în faţa lui Dumnezeu şi a lumii întregi, venirea la *conştiinţa de sine* te dezumflă, te face mic, într-o micime a înţelegerii şi a iubirii în care nu mai vrei *să fii mare*, ci *te simţi mic*.

Smerenia nu vrea *ceva în plus*, pentru că şi aşa are conştiinţa, că ceea ce *are* şi ceea ce *este* e *un dar colosal*.

Dumnezeiescul Pustnic mulţumeşte pentru câteva rădăcini pe care le mănâncă, pentru că se simte *împlinit* și *bucuros* cu Dumnezeu.

Dumnezeiescul Teolog mulțumește pentru o carte la care *i s-a facilitat* accesul, pentru un articol scris cu dragoste de Dumnezeu şi cu smerenie.

Iar Dumnezeiasca Soţie se bucură, atunci când vede că soţul ei şi familia ei merg *pe drumul cel bun*.

De ce *îşi iubesc* bărbaţii soţiile? Pentru că au înţeles că sunt *unice*, pentru că *au experiat unicitatea* lor şi pentru că ei conştientizează *efortul imens* al soţiilor lor pentru tot ceea ce înseamnă *o familie*.

Le iubesc pentru că *trăiesc din iubirea lor* şi iubirea lor *îi împacă*, îi *linişteşte*.

Le iubesc pentru că devin pe fiecare zi şi mai mult *una*, o *unitate sfântă*, o unitate care *nu se epuizează*, ci *mereu se dezvoltă*.

Iubirea nu se termină, nu se ofileşte!

Adevărata iubire mereu *se învăpăiază*, mereu *se umple de har*, mereu *se cutremură* de iubirea celuilalt.

Adevărata *cutremurare* nu e *a fricii*, ci aceea pe care o ai *în faţa dragostei*.

Frica te tulbură, te îngrozeşte. Cutremurul interior pe care îl trăim în faţa pericolului, a morţii, a cataclismului nu se compară cu *măreţia cutremurului interior* pe care îl ai în faţa celui care iubeşte în smerenie, îmbrăcat *în umilinţă*.

Iubirea care te iubeşte şi când tu *îi faci răul*, şi când tu eşti *un mojic* cu ea e iubirea *care înspăimântă*, e iubirea care *îl converteşte instantaneu* pe om.

Dacă poţi *să înspăimânţi în mod real*, aceasta nu se poate întâmpla decât *iubindu-L enorm* pe Dumnezeu şi *iubindu-i și ajutându-i profund* pe oameni.

În faţa iubirii adevărate, cutremurul interior *îţi bulversează* inima.

Iubirea nu se poate stinge *cu apă*, oricât de *amară* e această *apă a durerilor* şi *a ispitelor*.

Am înţeles, cu harul Hristosului meu, că iubirea adevărată e *o mare* şi *dumnezeiască minune* şi nu are nimic în comun cu filmele şi romanele de dragoste, sau cu jocul de-a dragostea, care se sfârşeşte ori *în desfrâu* ori *cu un divorţ*.

Iubirea *reală* e iubirea în care *oamenii se iubesc în Dumnezeu* şi *în El*. Şi, prin El, îşi găsesc *ochi* pentru cei pe care îi iubesc şi *îi înţeleg* pe cei pe care îi iubesc.

O altă frază a Dumnezeiescului Dumitru Stăniloae: „Cel mai mult *suferi* când *faci rău*, nu când *îl suporţi*…În închisoare, neavând nimic, *aveam de toate*”[342].

Răul altora nu ne *doare*, ci *ne menţine treji*, ne face *să ne rugăm* pentru ei, ne face să vedem *ce mare dar* e să iubeşti pe cei care te urăsc, pe cei care te vatămă şi te prigonesc.

Dar *răul meu* e cel care *mă doare*.

Nesimţirea mea e *mai mare* pentru mine decât *nesimţirea altora faţă de mine*.

Nesimţirea altora o pot ierta...Dar nesimţirea mea *mă ţine în şah*, mă *atenţionează* mereu, chiar dacă eu simt că ea *mi-a fost iertată* de harul lui Dumnezeu.

Şi când nu am *nimic* şi mă simt *slobod* de lumea asta, când am fost *deposedat cu forţa de tot* ce am, atunci înţeleg că voia lui Dumnezeu e ca eu *să sufăr* şi *să învăţ din suferinţă*.

Glasul lui Dumnezeu *ne poartă*. Pe el *îl simţim* prin tot ceea ce ni se întâmplă.

Uneori trebuie *să acceptăm* chemarea lui Dumnezeu, chiar dacă ne simţim *mari nevrednici* pentru *a o urma*.

Tocmai aici e *smerenia*: că accepţi să faci ceea ce *te oboseşte* şi *te distruge până la urmă* din punct de vedere fizic, numai pentru ca *să asculţi* de glasul lui Dumnezeu.

Şi el *nu refuza* pe nimeni. Îi primea pe toţi în casă, chiar dacă *ştia* că unii au *interese meschine*.

Şi spunea: „La *apa bună* mulţi *se adapă*…Lasă-i să intre. Săracii, poate că *vin de la gară*”[343].

Chiar dacă cineva venea doar *să se afle* în treabă, el găsea *un motiv de iubire* în toată această *venire*.

Bucuria milostivă, bucuria de *a-i folosi* pe alţii, bucuria de *a afla* de la alţii *bucurii personale*.

---

[342] Ibidem.
[343] Ibidem.

Mă bucur să aud că oamenii *se bucură*. Mă bucur să simt că oamenii *ştiu să se bucure* sau că *L-au aflat* pe Bucuria cea veşnică, pe Hristos, Domnul nostru.

Dar sunt şi trist, când văd că oamenii discută ca să se *înţepe*, să-şi manifeste doar *dezaprobări*, reticenţe şi nu sunt deloc *dăruitori de calmitate*, de dragoste.

Consider că ne pierdem timpul, dacă stăm toată ziua *să vânăm eretici* şi *fraze dubioase*, şi nu lăsăm ca reacţiile noastre *să vină de la sine*, să fie *spontane*, să fie *o grijă* şi *o dragoste spontană faţă de credinţă* şi *de oameni*.

E normal *să reacţionezi*. Dar e anormal să cauţi *cu tot dinadinsul* nod în papură, să cauţi *să acuzi* şi *să denigrezi în mod calificat*.

Şi foarte aproape de adormirea sa preafericită, Fericitul Dumitru îi spunea fiicei sale, Lidia [Stăniloae]: „ Aş fi putut scrie *o carte esenţială*. *Încă* nu am scris-o”[344].

Mereu *ai fi putut* scrie, Preafericite Părinte! Inima ta era numai *cuvânt sfânt*, cuvânt *cu tărie dumnezeiască*.

Dacă nu avem timp *pentru Sfinţi*, nu avem timp nici *pentru noi înşine*.

Dacă *nu îi iubim*, acesta este *semnul clar* că nu vrem *să mergem lângă ei* în Împărăţia lui Dumnezeu.

Oare teologii de azi au *un alt* „paradis”, un paradis *propriu*, în care *nu sunt* Sfinţii Părinţi?

Dacă tot renunţă la *a primi sfaturi* de la Sfinţi înseamnă că au găsit „o nouă cale”, care „ajunge” la Hristos dar *fără comuniunea* cu El.

Astăzi se practică *mixtura religioasă*: lângă Iisus Hristos e şi Buddha[345] pus, şi Mahomed[346], şi mai ştiu eu ce *drac închipuit* sau *real* şi se caută „unirea” cu fiinţa lui Dumnezeu, unirea cu o „putere” care zboară prin cosmos de una singură, unirea cu „absolutul”, cu „nefiinţa”, cu vreo lumină copleşitoare.

Americanii spun că văd *extratereştri*, că sunt *răpiţi* de extratereştri.

Mulţi nu au *apartenenţă religioasă* de niciun fel sau *nu şi-o mai mărturisesc*.

„Omuleţii verzi” produc *frică* dar, la unii, *adulaţie*.

---

[344] Ibidem.

[345] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Buddha.

[346] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Mahomed.

Unii chiar se roagă să vină extratereştri, căci ei „sunt *mai deştepţi* decât noi”, ba „chiar ei *ne-au clonat* la început” şi noi suntem „*experimentul* lor genetic”.

În loc să se mai spună: „să vină Împărăţia Ta”, se spune: „Să vină Antihrist!”.

Vedetele rock se întrec în a purta la gât capul unui drac înfiorător şi a proclama disoluţia, desfrâul, anarhia, satanizarea lumii.

Omul e *răstignit pe cruce* ca să „sufere” *ca* Hristos.

Suferinţa care produce *plăcere sexuală* e prezentată ca *o „virtute creştină”.*

Stăm pe un butoi de pulbere, care e *ţinut* de Dumnezeu ca *să nu explodeze*.

În subsoluri elegante, discotecile par *cotloane* ale Iadului. Dansul nu mai are nimic *cu mişcarea*, ci e *un spasm*, o dorinţă, *o dezbrăcare* de orice bun simţ, *o excitare cu orice preţ*, un delir *erotic*.

În timp ce *dansezi*, de fapt *te pregăteşti să faci sex* cu primul care *îţi cade* cu tronc.

Excitarea trupului merge mână în mână cu *epuizarea* lui şi cu *o aglutinare a gândurilor* foarte pronunţată.

Dansul *te distruge* pe toate planurile. Eşti *un sânge înfierbântat* într-un trup *cu puţină vlagă* şi totuşi faci *sex în exces*, adică *te epuizezi în exces*.

Ca să ieşi din starea de *convalescenţă post-sexuală* trebuie să mănânci *bine* nu *glumă* şi *să dormi mult*.

Tânărul cu astfel de *tabieturi* nu mai ştie care e *noaptea* şi de ce mai trebuie *să fie ziuă*. El e *rupt* de realitate. El stă într-o stare de *comă a conştiinţei* în care nimic nu îl mai *deranjează* sau *afectează*. Sau, dimpotrivă, îl enervează tot ceea ce nu îi produce *plăcere* şi *letargie interioară*.

Băutura şi drogul sunt alte tunele care duc la *inconştienţă*, la *amnezia totală*.

Intri în *fundături* ale minții tale, în locuri unde nu sperai să ajungi şi te simţi *rătăcit*, speriat, urmărit de fantome, de *propriile tale coşmaruri*.

Nu mai auzi bine. De fapt, ce e *auzul* şi *văzul* când conştiinţa *îţi e blocată*?

Trecând *peste* limite, peste *propriile tale limite*, pe care nu vrei *să le accepți* și pe care, mai apoi, *le accepți cu forța*, nu mai simţi că ar exista *o limită*.

Adevărul şi minciuna sunt tot „una” în capul tău, preferi să îţi rişti viaţa nebuneşte, eşti irascibil pentru orice fleac.

Vai, unde am ajuns! Vai, ce am început să facem! Dar omul nu spune aşa.

El pur şi simplu tace, tace *fiinţial*.

În fiinţa lui nu mai vrea *să admită* o discuţie cu sine. El nu mai vrea *să sufere pentru sine*, pentru ceea ce *a făcut rău* dar nici *să se vindece*.

Crede că *nu trebuie să sufere* pentru nimic şi că *nu mai există vindecare* pentru el şi ambele teze ale sale sunt *false*.

Mâna dreaptă a Sfântului Nicolae al Mirei Lichiei aflată la Biserica Sfântul Gheorghe *Nou* din Bucureşti a fost primită în 1600 de domnitorul Mihai Viteazul[347] de la cardinalul din Bari.

El a dăruit-o acestei Biserici – acum *de mir* – şi care era pe atunci „*cea mai mare Mănăstire* din târgul Bucureştilor"[348].

Lucrurile *se schimbă*.

Istoria, fără să ne dăm seama *prea mult*, ne conduce *spre* Împărăţia lui Dumnezeu.

Trebuie *să decriptăm* voia lui Dumnezeu cu lumea şi atunci *vom fi liniştiţi* în lumea asta cu toate nefericirile *care ne bântuie*.

*

Purtăm în noi *foarte mulţi* oameni.

Ducem la Sfânta Liturghie şi pe Cicciolina[349], şi pe Linda Evanghelista[350], şi pe Ion Iliescu[351], şi pe Ştefan Bănică jr.[352], şi pe *Divertis*[353] şi pe *omul păianjen*[354] şi plata la întreţinere şi pe femeile pe care le-am iubit (şi dracul ne ispiteşte să ni le aducem aminte), şi pe părinți, bunici, rude, profesori, cunoscuți, binefăcători şi viitoarele examene şi o sumă imensă de aspiraţii *mărunte* sau *mai puţin mărunte*, *rebele* sau *smerite*.

---

[347] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Mihai_Viteazul.

[348] *Cf.* rev. *Formula As*, anul XIII, nr. 593 (1-8 decembrie), 2003, p. 19. Un articol al lui Marius Petrescu.

[349] Anna Elena Staller : http://en.wikipedia.org/wiki/Ilona_Staller.

[350] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Linda_Evangelista.

[351] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Ion_Iliescu.

[352] Idem: http://www.stefanbanicajr.ro/#home.

[353] Idem: http://loj.protv.ro/.

[354] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Omul_P%C4%83ianjen.

Avem totul *în inimă*. Şi dacă îi avem în inimă, atunci merg şi ei cu noi. Merg cu noi oamenii pe care i-am văzut, despre care am scris, despre care am citit.

Avem *lumi* pentru care *ne rugăm* şi e *foarte bine*.

Dacă credem că suntem *altfel* decât ceilalţi, ne cresc *aripi* negre.

Dacă ne credem *mai buni* şi din această cauză nu vedem *harul lui Dumnezeu care ne conduce mereu*, de aceea *ne simţim singuri*. Dar noi nu suntem *singuri*!

Ne rugăm acasă, ne rugăm oriunde dar trebuie *să ne simţim eclesiali* peste tot. Trebuie să ne rugăm *ca oameni ai Sfintei Biserici* și tot ca niște oameni ai Bisericii trebuie să fim *responsabili* în tot ceea ce întreprindem.

Am văzut că *se sărută* Sfintele Icoane dar *nu se manifestă interes* faţă de Sfânta Liturghie. Iar aşa ceva e *anormal*.

Tindem să ne facem un *tipic personal* şi *în perimetrul eclesial*.

Ne manifestăm *foarte exclusivist* în timpul slujbelor *comunitare*. Fiecare ne ţinem *tabieturile* şi *în timpul* slujbelor.

Însă, dacă căutăm *voia noastră* şi *nu ne integrăm* în fluxul frăţesc al Sfintei Biserici, facem slujbe *publice* şi *comunitare* în acelaşi timp *fără să ne simţim una*, fără *să creştem în unire* şi *în dragoste* unii cu alţii.

Stăm *în pătrăţica* noastră şi *nu ne pasă* de viaţa celuilalt. Dar asta e *o calamitate*! Dacă *nu îl purtăm* şi pe el în noi, nu ne putem ruga comunitar, *eclesial*. Dacă *nu îmi pasă* de el, nu pot să fac *un drum smerit* în faţa lui Dumnezeu.

Când *se invocă* la Sfânta Liturghie harul lui Dumnezeu mă rog *în sinea mea* împreună cu preoţii slujitori. Ei *în faţa* Sfintei Mese, eu *în locul unde mă aflu* în Biserică[355].

Trebuie să ne rugăm *cu toţii* pentru pogorârea harului Său peste preoții slujitori, peste Cinstitele Daruri și peste noi toți, peste întreaga comunitate eclesială care participăm la slujbă și peste întreaga lume.

Și de fiecare dată sunt *în rugăciune*, într-o rugăciune *după* dorul inimii, pe *care o extind* sau *o micșorez* conform cu starea mea de spirit...dar care, în timp, a căpătat anumite *forme fixe*:

„Doamne, Dumnezeul nostru, *Cel ce trimiţi* harul Preasfântului Tău Duh peste sfinţii Tăi slujitori, peste

---

[355] Pe atunci nu eram *preot*...și asta era *perspectiva* din care eu *participam* la *rugăciunea* și *așteptarea plină de dor* a sfințirii Cinstitelor Daruri la Sfânta Liturghie.

Cinstitele Daruri puse înainte, peste robii Tăi şi peste mine, păcătosul şi netrebnicul robul Tău şi acum, Doamne, *trimite* harul Duhului Tău Celui Sfânt şi *ne sfinţeşte* pe noi, pe toți, pentru ca *să ne mărturisim* Ţie şi *cu Tine să ne împărtăşim*, spre iertarea păcatelor noastre şi spre viaţa de veci.

Şi pentru păcatele mele cele multe *nu opri*, Doamne, Dumnezeul meu, harul Duhului Tău Celui Sfânt ca *să vină* la noi, ci *înnoieşte-l* nouă, Cel ce eşti pacea, bucuria, fericirea şi sfinţenia vieţii noastre.

Şi pentru rugăciunile Prea Curatei Maicii Tale, pe toţi pe care i-am pomenit, vii sau adormiţi, *pomeneşte-i* întru Împărăţia Ta, între Sfinţii Tăi, ca un Iubitor de oameni. Amin!”.

Şi când nu mă împărtăşesc, mă rog, printre altele:

„Doamne, Tu ştii *inima mea*. Tu ştii *de ce nu vin* la Tine. Fă ca să mă împărtăşesc şi eu cu Tine, *duhovniceşte*, Iubitorule de oameni”.

Iar uneori zic: „Lasă-mă *să simt* şi eu *mireasma iubirii Tale*, Doamne, fericirea inimii mele”.

Când se apropie Sfânta Evanghelie: „*Luminează* inima mea, Prea Sfinte Doamne, căci cuvintele Tale sunt *adânc nepătruns*, lumină dumnezeiască și *numai cu Tine* le pot înțelege întru câtva”.

Nu repet acelaşi lucru. De fiecare dată mă rog *altceva*, cu alte cuvinte, dar există în toate rugăciunile mele de mirean, care particip la Sfânta Liturghie, *sensurile teologice* ale momentului litugic.

Și rugăciunile *vin de la sine*...Vin din *contemplarea* momentului liturgic și *a ceea ce se petrece* în Biserică și din îndemnurile harului pe care le simt în mintea și în inima mea și în tot trupul meu.

Mă pot ruga cu *rugăciunea lui Iisus*, pot cânta, pot contempla înţelesuri, pot privi, mă pot ocărî pe mine însumi pentru păcatele mele şi mă pot învinui pentru una sau alta, pot gândi la ceea ce aud sau pot asculta fără gânduri ceea ce se cântă și se rostește în Biserică.

Şi iată că vine *Heruvicul*[356]:

„Doamne, Tu Te răstigneşti pentru noi şi Sfinţii Te poartă pe Tine spre sfântu-Ţi mormânt. Şi mormântul Tău e cu multă lumină, e plin de lumină…Şi Tu intri în mormânt, Tu, Lumina lumii…şi Îngerii se cutremură.

---

[356] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Heruvicul.

Şi eu, netrebnicul, Te văd pe Tine şi mă rog ca să ne miluieşti pe noi. Ai milă de lumea Ta, Doamne şi nu mă lăsa fără Tine!”.

„Sfânt, Sfânt, Sfânt…”. Ajungem aici: „Aud pe Îngeri cântând, iar eu, ce fac? Doamne, nu am inimă să Te laud pe Tine. Ajută-mi *să Îţi cânt* în inima mea”.

Putem *găsi* cuvinte, cuvinte *iubitoare*, pline de dor, de teologie sfântă dacă *Îl iubim* pe Dumnezeu.

Şi Părintele Ilie [Vişan] mă spovedeşte în Sfântul Altar, după ce se împărtăşeşte el, ca să nu întrebe oamenii din Biserică „de ce am venit *iar* să mă spovedesc” şi „*ce păcate* am eu de *mă spovedesc atâta*”.

Şi *coboară* harul Său cel preadulce și preasfânt în inima mea şi *se face pace în mine* şi *mă umplu de multă pace*…şi ştiu că acolo mirenii *nu au ce căuta* să se spovedească…şi, cu toate acestea, contează care e *scopul* pentru care se face *o astfel de derogare*.

Şi apoi mă împărtăşesc, cu lumânarea în mână, din faţa Sfintelor uşi. Şi simt *că trăiesc*. Şi mă bucur că *trăiesc eclesial*. Şi de fiecare dată vin *altcumva*. Şi de fiecare dată se întâmplă *o altă minune*.

Şi mă bucur să vorbesc despre aceste *minuni*, despre minunile lui Dumnezeu cele preamari și preafrumoase în care, eu, netrebnicul, cel mai netrebnic, devin *gazda* Fiului lui Dumnezeu sau, mai precis, El *vine la mine* când alţii *nu vin*, când alţii *îmi dau sfaturi* peste sfaturi despre *cum e* şi despre cum *ar trebui să fie* viața mea, fără ca *să facă ceva concret* pentru mine.

El, Însuși Dumnezeul meu *vine* şi *nu îmi dă sfaturi*, ci *mă umple* de dragostea Lui și *de intimitatea* cu El, mă umple de *strălucirea* și *curăția* Sa.

Mă umple de dragoste, de dragostea Sa care mă sfinţeşte pe mine, preaîntunecatul, preadesfrânatul, preaticălosul. Care curăţeşte trupul meu, făcându-l *altarul* Său, *locaşul* Său – deşi mulţi ar spune că *nu e aşa* – şi mă face *să uit* trecutul, îmi *şterge* trecutul şi îl face *mai curat* ca zăpada, şi îmi aruncă întunericul din mine şi face multă lumină în mine, şi aduce multă pace, prea multă, infinită, abisală pace, deşi puţini cred că pacea Sfântului Duh e *atât de frumoasă*, mai frumoasă decât orice *frumuseţe trecătoare*.

Hristos Dumnezeu nu dă *sfaturi* când trebuie *să iubească*, să îţi dea *iubire*!

Domnul îți dă sfaturi când începi *să te mişti* spre El. Mai apoi, când *priveşti* spre El, sfaturile Lui sunt iubire, sunt *dor după tine*, sunt *dragoste*.

Sfaturile Lui sunt *dragoste* şi dragostea pentru El nu se poate *fura* de la tine.

Iubirea Ta, Doamne, ne-a *rănit* inimile, dar eu Te iubesc *mult prea puţin*. Cum Te-aş putea iubi eu *mult*, când eu nu ştiu să Te iubesc *nici puţin*?

Şi totuşi, *clocotul* din inima mea Îţi spune aceasta, şi Tu *nu opreşti* inima mea să Îţi vorbească, chiar dacă iubirea mea e *cea mai firavă* iubire dintre toate iubirile.

Unii „investighează" psihanalitic dragostea pentru Tine. Vor să vadă, dacă nu cumva *iubirea dumnezeiască* e o „iubire erotică, *sexuală*", dacă nu are ceva *din pofta carnală*.

Dar ei *înnoată* într-o murdărie, care îi face să nu vadă că Tu Te faci *cunoscut* celor ce Te iubesc pe Tine în adevăr şi împlinesc poruncile Tale.

Te acuză imediat de *înşelare*, ortodoxul de azi, dacă îi mărturisești *trăirile tale duhovnicești*, pentru că el nu mai are astfel de *trăiri* ci numai *imaginare de sine*.

Dacă aude că eşti „păcătos" imediat e *de acord* cu tine, pentru că asta înseamnă *să nu faci nimic ca să te schimbi*.

Dar dacă îi spui despre *vederi dumnezeieşti*, despre *curăţie*, despre *prezenţa harului dumnezeiesc* în tine, despre *înțelegeri teologice* și *duhovnicești*, despre *cum se schimbă*, într-un cuvânt, omul credincios cu Dumnezeu deodată devii *ridicol*, *suspect*, *enervant*.

Omul nu mai ştie *cum e viaţa ortodoxă* dar îl gelozeşte pe oricine scoate *un cuvânt*, un sunet despre ea.

Şi eşti deodată suspect, *suspectat* de tot felul de *crime* şi *păcate*.

Dar ce e *înşelarea*, fraţii mei? Poţi să *o autentifici*, fără *să fii trecut* prin ea? Eu am intrat de câteva ori în acest con de umbră şi pot da mărturie în mod detaliat. Dar nu cred că se poate vorbi despre *erori*, până nu ştii *cum arată adevărul*.

Nu poţi să crezi pe oricine *terorist*.

Nu poţi să acuzi pe oricine *de ce îți vine* prima dată la gură. Trebuie să reflectăm *mai mult*, când dăm impresia că *vorbim serios*.

Purtăm cu noi *obligaţiile* dar şi *frumuseţea înţelegerii*.

Cu cât *adâncim* un cuvânt sfânt, cu atât devenim *mai proprii lui* şi *înţelegerii*.

Ceea ce gândim, aceea *ne configurează* mintea.

Dacă facem *exerciţii de sinceritate absolută* – începând, mai ales, *în faţa conştiinţei* noastre – vom vedea *câte ştim* şi despre câte *nu avem habar*.

Spre exemplu, *nu ştim* câte lucruri minunate face o râmă cu solul, dacă *nu citim* despre ea. Când am auzit că există tratate întregi despre viaţa râmelor, am început să fiu foarte bucuros că *văd* o râmă, pentru că *am fost uimit* de viaţa ei.

Extrapolând ideea suntem foarte fericiţi *că trăim* pe pământ dacă înţelegem cât mai mult din tot ce există în jurul nostru şi în noi înşine.

Cercetările ştiinţei şi ale tehnicii au multe *tare*, multe demenţe dar şi multe *minunăţii*.

Putem privi într-o picătură de apă, putem face operaţii pe creier, putem să vorbim într-o secundă la milioane de kilometri distanţă, putem ştii despre animale, despre oameni, despre istorie foarte multe lucruri, privim cerul cu maşini năucitoare, ne deplasăm foarte repede.

Valorificarea ştiinţei, gândirea rezultatelor ei cu *minte duhovnicească*, cu minte reînnoită de har, poate aduce *un nepreţuit folos* tuturor.

Numai să fim *serioşi* cu adevărul. Să nu *îl mistificăm* în timp ce *îl căutăm* sau *îl interpretăm*.

De ce *nu înţelegem* prea bine istoria Sfintei Biserici? Pentru că e divino-umană iar noi o gândim numai cu creierul nostru, fără Dumnezeu. De aceea ni se pare unora *absurdă* sau *de neînțeles*. Dar ea e *dumnezeiască*.

Pierdem din vedere *esenţialul* şi de aceea ne pierdem timpul cu *ridiculizarea* vreunui păcat al nu ştiu cui, a vreunei aventuri „galante" sau a vreunui omor „din necesitate".

Pentru Voltaire (1694-1778)[357], spre exemplu, istoria bizantină e doar *o „nedemnă culegere*, (ce) nu cuprinde decât *declamaţii* şi *minuni*" şi „*o ruşine* a spiritului omenesc"[358].

Iar Edward Gibbon[359] (1737-1794), care a scris 6 volume despre *Imperiul bizantin*, a spus în legătură cu el: „Am descris *triumful barbariei* şi *al religiei*"[360].

Deci credința ortodoxă era pentru el o „decadenţă" a spiritului.

---

[357] François-Marie Arouet: http://ro.wikipedia.org/wiki/Voltaire.

[358] *Voltaire*, *Le Pyrrhonisme de l'histoire*", cap. XV, *cf.* Vasiliev, *Histoire*, p. 5, apud *** *Literatura Bizanţului*, studii, antologare, traduceri şi prezentare de Nicolae-Şerban Tanaşoca, Ed. Univers, Bucureşti, 1971, p. 15.

[359] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Edward_Gibbon.

[360] *** *Literatura Bizanţului*, op. cit. supra, p. 15.

Filosofia lumii, în mare parte și din păcate, e plină de *altceva* decât de Ortodoxie. La fel şi literatura şi arta în general. Tocmai de aceea suntem atât de prost înțeleși.

Se vorbeşte uneori despre mozaism „ortodox" sau protestantism „ortodox". E şocant şi nu e şocant, deoarece în mintea lor „ortodox" e *relativizat* cu totul, înseamnă *altceva* decât pentru noi.

Așa cum, pentru unii „om" înseamnă *un animal*, pe când pentru alţii *o minune* iar pentru alţii *un fetus bun de aruncat*.

Depinde *cu cine stai* de vorbă.

Pluralismul opiniilor e încurajat, pentru că se crede faptul, că *nu ne leagă nimic* cu adevărat.

Cine crede că „se trage *din maimuţă*", nu mai aşteaptă nimic decât *să moară ca şi maimuţa*.

Unii cred că se „reîncarnează" iar alţii cred că sunt „numai cenuşă". De aceea vor *să îi ardă rudele la crematoriu* şi *să le împartă cenuşa* printre rondurile de flori din curte.

Dansurile „mistice" din jurul focului îi atrag pe demoni prin rugăciuni păgâne iar „iniţierile" masonice, afişate cu *o faţă dură*, vor *să înspăimânte* cu orice chip, căci „ca ei *nu mai pot fi* alţii".

La *Naţional TV* a venit Jasmucheen[361] şi ne-a spus că ea mănâncă „lumină" şi nu *hrană naturală* ca noi.

Ea s-a „iniţiat" în India dar vorbeşte despre Iisus ca despre „un simplu om" şi se vopseşte frumos la ochi, îşi face părul, scrie cărţi, zâmbeşte mult şi e *foarte încrezătoare* în ea.

Dar „nu mănâncă"! Și când mănâncă o face „de plăcere" (*o bucăţică de ciocolată* sau *un capuccino*) şi nu „de nevoie".

Ascult şi *zâmbesc*.

Antihriştii de azi sunt *buni actori*, buni *avocaţi ai minciunii*, şarlatani *de profesie*. Adică *ştiu ceea ce fac*, nu *se joacă*.

Dacă aştepţi *patria cerească*, mai poţi să fii *un patriot extremist*? E o întrebare care *se înțelege* numai *trăind cu Dumnezeu*. Dacă Îl iubeşti pe El, mergi în acelaşi timp *spre cer*, dar te bucuri şi de *patria t*a. Trăieşti aici, în România, dar *te bucuri* de El.

Dar poţi trăi şi în Germania, şi în Grecia, și în Venezuela şi poţi fi *ortodox* şi Îl poţi *iubi* pe El.

Însă îţi iubeşti patria de aici nu ca ea să fie *fără Dumnezeu*, ci ca oamenii de aici *să Îl cunoască pe El*.

---

[361] Ellen Greve: http://en.wikipedia.org/wiki/Jasmuheen.

Trebuie să ne rugăm *pentru ţara noastră* dar asta nu trebuie să excludă *rugăciunea pentru toate ţările lumii*. Dacă nu îi avem în vedere *pe toţi* ne rugăm *nedeplin*.

*

Prezentul, omul care *se exprimă* în prezent nu îşi sfârşeşte viaţa *în prezent*. Prezentul e o clipă în care *se spune* ceva. Dacă *acum* se spune ceva înseamnă că prezentul nu se termină *în prezent*, că cel care e *al prezentului* se va sfârşi *în viitor*.

Prezentul personalizat *priveşte* spre viitor. Și *prezentul personalizat* e *omul* care vede *de* azi *spre* mâine.

Nu poţi să vezi numai *ce e azi*, dacă nu vezi şi *ce e mâine*. Degeaba spunem „trăieşte clipa", pentru că, de fapt, prezentul nostru e *o multitudine de clipe*, care devin mereu *trecut* iar altele sunt chemate să devină *prezent*.

Trecutul nostru actual *a mâncat* prezentul nostru trecut. Ceea ce am trăit a devenit *trecut* dar în acest trecut nu putem repara, în mod faptic, greşeli.

Nu pot să mă întorc în ziua de 15 martie 1999 (o dată aleasă în mod aleatoriu) şi să îndrept *o greşeală imensă* a mea.

Trecutul e *trecut*. Trecutul nu mai poate fi schimbat la nivel *direct*. Cu trecutul interior însă pot *să mă împac* cu harul lui Dumnezeu.

Dar viitorul, nici el, *nu îmi aparţine*. El este *o surpriză* pentru mine. Depinde de cât de mult aştept acest *viitor* şi ce cred eu că *voi avea* de la el.

Dar de ce mi-ar *aparţine* prezentul? Pentru că e *un mare dar* al lui Dumnezeu.

În prezent, ca om integrat în muncă sau ca invalid, ca un copil de grădiniţă sau ca un conducător, pot face ceva care *să mă schimbe*. Mă pot *schimba*. Pot *să îndrept în mine* ideile greşite, să *îmi zidesc duhovniceşte* fiinţa mea.

Pot iubi astăzi.

Pot iubi chiar şi dacă nimeni nu îmi dă această *şansă*.

Pot să mă rog, chiar dacă am serviciu, chiar dacă necazurile curg gârlă peste mine şi pot să sper *în schimbări* neapărate, în schimbări *necesare*.

Timpul e *mediul existențial* prin care eu merg.

Sunt *legat* de trecut ca *o conştiinţă responsabilă*, care memorează şi respectă memoria celorlalţi, în prezent sunt ca unul care vreau *să mă mântuiesc* şi merg spre viitor cu *responsabilitatea* pe care o am, cu gândul *la ce voi lăsa* în urma mea.

Responsabilitatea mea însă trece *dincolo* de timp.

Eu sunt responsabil şi pentru *veşnicia mea*.

Darul veşniciei omului, al învierii şi al vieţii veşnice, mă face *extrem de responsabil*.

Nu mă acaparează ideea egoistă să îmi fie mie *bine* şi ceilalţi *să sufere*, pentru că veşnicia nu e *singurătate*, ci *comuniune*, pentru că *adevărata stare de bucurie* e *să fii împreună cu Sfinţii*.

Ce mai rămâne din noi, cei care frecventăm cultul Sfintei Biserici, dacă nu conştientizăm faptul, că trebuie să fim *una* şi *acum* şi *în veci*?

Timpul e *o garanţie obiectivă a mântuirii*, unde în mod personal îmi decid *fericirea* sau *damnarea*.

S-a vorbit mult în trecut despre *predestinare*, ca despre intervenţia *arbitrară* a lui Dumnezeu în cursul istoriei umane.

Însă trebuie să precizăm răspicat faptul, că *starea de nefericire* de după moarte nu e *o pedeapsă divină*, luată arbitrar, ci e urmarea *alegerilor greşite* ale omului, o răsplată adusă de o filosofie de viaţă centrată pe singurătate, pe indiferentism.

Răul pe care îl fac e *o înţelegere greşită* a modului de a acţiona. Cred că fac *bine* ceea ce fac. Sunt *înşelat* în modul meu de a fi dar *nu conştientizez* acest lucru.

Cred că *susţin* adevărul și nu e așa, pentru că *nu verific* tot ceea ce gândesc cu *normele adevărului dumnezeiesc*.

*

Dacă observăm *la ce se reduce* viaţa unui om, reflecţiile lui – ale unui om *onest* cu realitatea – observăm că se reduc la *câteva propoziţii teologice*.

Trebuie să recunoască că se trage dintr-o pereche de oameni, că a trăit o copilărie, o viaţă până la urmă, că a fost dezamăgit şi a iubit unele lucruri şi că a venit peste el conştiinţa că *va muri*.

Boala te arată precar, neajutorat, deci *ai nevoie* de alţii.

Foloseşti lucruri pe care le-au făcut alţii, deci există *comunitarism*, schimb de experienţă, respect pentru trecut.

Priveşti la alţii, ai nevoie *de alţii* sau *de ceva* cu tot egoismul şi satanismul de pe lume pe care l-ai avea în suflet.

Priveşti în ochii oamenilor, deci ei nu sunt *copaci*, nu sunt *obiecte*.

Dacă te umple de poftă o femeie sau un copil te face să zâmbeşti înseamnă că oamenii *nu te lasă indiferent*.

Ce înseamnă *a fi indiferent*? A nu-ţi păsa de *lucrurile importante*. Și cel mai important lucru este să ştii că Dumnezeu e *Tatăl tău*.

Noi *ne detestăm* la un moment dat părinţii, credem că suntem *mai buni* decât ei. Dar nu poţi fi *bun* în comparaţie cu *alţii*.

Concurenţa e *o minciună*. Nu ne întrecem decât *pe noi înşine*. Pentru că, chiar dacă am vrea să facem *mai mult* decât putem, nu am rezolva ceva.

Nădejdea în Dumnezeu nu are nimic de-a face cu *idealul*. Idealul e un proiect propriu, expansionist, *autonom* în mare parte.

A fi cu Dumnezeu, a crede că El ştie *ce să facă* cu viaţa mea nu înseamnă *fugă de mine*, de responsabilitatea *personală* sau *de istorie*. Ci înseamnă *o conştientizare obiectivă* a propriei mele puteri de *a face ceva*.

Dacă faci ceva, trebuie *să te simţi împlinit*. Nu trebuie să facem doar *ceva*, un act anume, ci trebuie să facem acele fapte care *ne liniştesc*, care *ne umplu* de harul Său.

Iniţiativa privată e *o bucurie de prezenţa* lui Dumnezeu.

Când eu fac ceva trebuie *să mă bucur* în Dumnezeu de acel ceva. Dacă El *nu îmi confirmă interior* acceptarea Sa, în acel moment eu mă simt *un evadat*, un om *ilegal*.

Tot ce fac cu Dumnezeu are *sens*. Dar ce fac cu mine, *doar cu mine* îmi poate aduce faimă, bani, dar nu şi *împlinire*, linişte interioară, certitudine.

Viaţa omului nu poate fi numai *agitaţie*. *Agitaţia continuă* este expresia unei *realități personale schizoide*.

Agitaţia *mă împarte* între *mine* şi *starea de raportare a mea* la lume, adică mă pune într-o *situaţie bolnavă* de a exista.

Cu mine, când eu vorbesc *cu mine* sunt cineva, care însă *nu suportă* tot ceea ce eu *fac în lume*. Conştiinţa mea spune *una* iar eu fac *deformat* lucrurile, datorită *compromisului social* în care trăiesc.

Compromisul social ţine mai ales de *percepţia diferită* a celorlalţi. Trebuie să renunţ la a spune întotdeauna *adevăruri dureroase*, pentru ca el *să nu ţipe*. Trebuie *să tac* când trec pe aici şi trebuie *să vorbesc*, când aş vrea *să tac*.

Dar de ce nu pot *să tac* în societate, când vreau *să tac*? Pentru ca *să nu supăr*, să nu deranjez.

Trebuie să caut *folosul lui* în locul *voii mele*. Şi cred că putem să liniştim lucrurile, dacă ne gândim că pacea trebuie *să se înmulţească în noi* şi *între noi*.

Ordinea lumii e *raţională*. Acum o spun nu numai teologii, ci şi oamenii de ştiinţă. Şi când nu vrei să crezi în Hristos, în Hristosul Sfintei Biserici, după cum ţi-L prezintă preoţii, dar cauţi să cunoşti lucrurile, oamenii, ajungi de fapt la *adevărurile lui Hristos*, la raţionalitatea lumii, care vine de la Hristos, Raţiunea supremă.

Îl *găseşti* pe El *fugind* de El.

Găseşti ceea ce *nu cauţi* dar trebuia să găseşti *în mod neapărat*. Sau găseşti ceea ce în adâncul tău *căutai* dar nu ştiai *să formulezi* foarte bine.

Îl găseşti pe Hristos în *reflexele* persoanei Sale şi crezi că eşti *în posesia* adevărului total. Dar tocmai Sfânta Biserică are *adevărul* pe care îl cauţi şi pe care *nu îl ştii* şi *nu intuieşti cât de imens este*.

Teologia eclesială, referitoare la Sfânta Biserică nu are prea mulţi aderenţi, pentru că nimeni nu poate percepe *realitatea* Sfintei Biserici fără *o trăire efectivă* ca *mădular smerit* al ei.

Pentru unii Biserica e o „pierdere de timp”. Pentru alţii e doar „o clădire”. Alţii o văd ca pe „un cuib de hoţi” sau ca pe o „manipulatoare a maselor”.

Dacă cel care a spus[362], că credinţa noastră e „opiumul popoarelor” a înţeles că noi *stăm în delir* şi nu avem *nici pic de realism*, înseamnă că el a crezut *în inconştienţa* creştinismului. Dar noi suntem *adevăraţii realişti*: nişte *realişti abisali*, în care *viază* harul Său.

„Stresul” este o sintagmă eufemistică, la fel ca şi „inconştientul colectiv” pentru că ne dau *o autonomie deplină*.

Dacă există ceva în noi *comun* e pentru că avem *un singur fel de experienţă*, cel *uman*. Însă, dacă afirmăm că toţi privim trecutul *la fel*, că avem trăiri interioare *coincidente* asta e o minciună.

---

[362] Karl Marx: „Religia e opiumul popoarelor”.

Dacă toţi am simţi *la fel*, de ce ar mai trebui să fim *personalităţi distincte*? Sau la ce bună *diversitatea*, dacă pe noi toţi ne paşte aceeaşi *monotonie interioară*?

Dar noi nu suntem toţi *la fel*, însă nici *total diferiţi*.

Şi *unitatea* noastră, ceea ce *ne uneşte* constă în faptul că experiem *aceleaşi realităţi* dar ceea ce ne face *distincţi* decurge din perceperea realităţilor *în mod propriu*, personalizat.

Şi experienţele noastre sunt *complementare* şi trebuie *să ne integrăm reciproc* experienţele personale.

Frumuseţea împărtăşirii valorilor proprii constă în aceea, că te deschide *frumuseţii interioare* a celuilalt. Pasul *spre* aproapele e un pas *spre el* şi, în acelaşi timp, *spre mine*.

Pe cât *mă apropii* de fratele meu, pe atât mă apropii *de mine*, de normalitatea mea, de sensul meu fundamental, acela de a fi *o persoană comunională*, pentru care comuniunea nu e *un moft* sau *o delicateţe*, ci *starea normală de a exista*.

Învăţ privindu-l în ochi, îmbrăţişându-ne cu dragoste, schimbându-ne gândurile reciproc, destăinuindu-ne.

Învăţ din altruismul lui, din răbdarea lui, din puritatea lui, din farmecul său personal.

El e pentru mine *un chip adânc*, un caracter, o *poartă* spre Dumnezeu, o regăsire de sine a mea, o frumoasă amintire, un evantai de gânduri şi sentimente, de realizări frăţeşti.

Fratele meu îmi arată că familia mea e *o unitate* ce trebuie construită puternic, și la fel şi *societatea românească*. Că familia mea e *familia mea*, dar şi *oraşul meu*, şi *ţara mea*, şi *lumea aceasta* şi *toţi Sfinţii* şi *oamenii de oricând* şi *de oriunde*.

Iar din *familia mea*, din această mare familie a mea, care e *întreaga creație rațională*, fac parte şi ereticii, şi condamnaţii, şi dracii până la urmă, dar şi Prea Curata Stăpână şi Sfinţii lui Dumnezeu, cei foarte mulţi.

Nu pot *exclude* din *familia mea* pe cineva.

Chiar *nenăscuţii* – vorba lui Nichita Stănescu[363] – *viitorii oameni* fac parte din *familia mea* şi de aceea *se ruga* Sfântul Siluan Athonitul[364] pentru ei şi trebuie *să ne rugăm şi noi*.

Eu nu sunt *rupt* de istorie. Dar chiar dacă nu ştiu toată istoria, derularea ei, eu trebuie *să mă simt solidar* cu toţi, să fiu

---

[363] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Nichita_St%C4%83nescu. Fac referire la poemul *Tristețe*.

[364] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Siluan_Athonitul.

fratele tuturor, care nu am timp decât pentru iubire, pentru înţelegere, pentru rugăciune.

Rugăciunea pentru *întregul univers* nu e *o mare nepăsare* faţă de *omul concret*. Dacă încep *să îi simt pe toţi ca pe mine*, atunci în faţa unuia care vine la mine eu voi fi cu înţelegerea pe care *o am pentru toţi* şi aceasta va fi *o mare bucurie reciprocă*.

Voi simţi *să mă bucur* de el ca şi când aş fi întâlnit *lumea întreagă*. Și când văd faţa iconică a Domnului, din Sfânta Icoană, în faţa Sa preadumnezeiască văd, de fapt, pe *orice om*, pe care *nu l-am văzut* dar *l-aş putea vedea*, pe care nu l-am *înţeles*, dar ar fi *o mare bucurie să mi se destăinuie*.

Faţa lui, a omului, mă duce la *faţa* Fiului lui Dumnezeu făcut om pentru noi toți.

Sensibilitatea lui mă face *să tresar*, să mă *învăpăiez* de dragoste, să respir *cu mare bucurie*. Fericirea lui, a fratelui meu, mă face *să mă simt viu*, să mă simt *plin de avânt*, de *încredere*.

El, omul acesta, mă face *să mă bucur* în faţa lui Dumnezeu. Mă face să simt că Dumnezeu e *atât de bun* cu noi încât inima mea *ar plesni*, dacă ar simţi mai mult iubirea Lui, a bunătăţii Lui.

Vrem *mai mult*. Dar *multul* lui Dumnezeu e *prea mult pentru noi*. Și dacă nu ne-ar păstra El puterea inimii, atunci când se revarsă *multa bucurie dumnezeiască* în inima noastră, ea ar *ceda*, am *muri de inimă*.

Iubirea Lui e foc, e *stâlp de foc* în inima noastră. Iubirea te umple de *adevăr*, de *frumuseţe*, de *nebunia sfântă a confesiunii totale*.

Simţi să spui *iubirea lui Dumnezeu faţă de tine* şi altora, tuturor. Nu mai suporţi *să taci*. Consideri că tăcerea e *un sacrilegiu* în acel moment.

Vrei să vorbeşti despre iubirea Lui care ţi-a umplut inima, care e ca *o mare cu valuri înalte*, învolburate *frumos* de prezența Sa.

Doamne, Iubirea mea, inima mea cea ticăloasă Te iubeşte şi fără Tine se simte *străină cu totul*, dezamăgită total, înfricoşată. Fără Tine viaţa nu are *niciun sens*.

Nu văd nicio *scăpare* din izolarea pe care mi-o aduce distanţa, distanţarea mea de celălalt sau distanţa dintre mine şi stele, dintre *mine* şi *vederea Ta*.

Tu faci lumină în noi. Aduci lumină în noi.

În lumina Ta vedem *persoana Ta*, căci Tu eşti *Lumina* care străluceşte tuturor.

Noi suntem *orbi* şi numim *vedere* ceea ce e *prea firav* ca să Îți atingă măcar *o rază* din lumina Ta.

Vederea noastră e *întuneric*, dacă noi nu simţim cum Tu eşti Lumina de dincolo de păcatele noastre. Căci dacă ne curăţim Te vedem pe Tine în lumină şi asta nu e *o poveste*.

Nu e *o poveste* că Tu Te arăţi robilor Tăi!

Nu e *un mit*, nu e *o halucinaţie*, nu e *o vedere cu ochii trupului* sau *a minţii de una singură*.

Ochii duhului nostru Te văd *numai* în lumina Ta. Numai atunci Tu eşti cu noi şi noi nu ne mai înspăimântăm, ci suntem o totală văpaie, suntem cu totul foc, suntem şi noi *lumină*.

Numai Tu ne faci *vii*. Noi nu suntem vii fără *vederea Ta*, după cum nu suntem *fericiţi* dacă nu vedem o persoană iubită în faţă, dacă nu o îmbrăţişăm, dacă nu ne împărtăşeşte iubirea ei.

Distanţa nu ne place. Suntem împotriva distanţelor care rămân *distanţe*.

Telefonul *ne leagă*, la fel şi onlineul. Dar ele *ne leagă* şi, în acelaşi timp, *ne ţin la distanţă*.

Dar Tu *nu ne ţii la distanţă*, ci *Te arăţi* nouă.

Vorbesc cu cineva la telefon, pe când aş vrea să îl simt lângă mine, să îl văd lângă mine.

Dar când eu mă rog, Dumnezeul meu, Tu nu eşti *departe*, ci Tu aici eşti, *lângă* mine şi *în mine* şi frumuseţea Ta *mă cuprinde*.

Tu nu eşti *departe*.

Dar cel care e departe *se gândeşte* la tine, dar nu poate veni la tine prea uşor. El se gândeşte la tine, plânge pentru tine şi tu pentru el şi numai Dumnezeu ne uneşte, *ne uneşte* pe noi întru harul Său. Numai El *ne uneşte* duhurile noastre.

Doamne, de aceea nu poate *tăcea* omul care Te cunoaşte pe Tine: pentru că el Te iubeşte şi dacă Te iubeşte nu poate să tacă. Iubirea *nu tace*! Și dacă vrei să-l faci pe cel care iubeşte să tacă, nu vei putea.

Sfinţii lui Dumnezeu au fost închişi pentru *ca să tacă*.

Dar de unde: ei au vorbit *şi mai tare*!

În loc *să se înspăimânte* de forţa fizică a torţionarilor, Sfinţii lui Dumnezeu *au strigat* şi mai tare dragostea lor.

Iubirea nu poate să fie *închisă*. Și chiar dacă e, iubirea *nu suferă* din cauza cătuşelor, căci ea *izvorăşte continuu* în inima omului.

Cei care îi omorau pe Sfinţii lui Dumnezeu nu înţelegeau ce e cu „nebunia" asta, că vor *să moară* şi nu mai simt *nicio bucurie* pentru cele de aici. Credeau că nu sunt „conştienţi" de ceea ce fac. Îi credeau ori „naivi" ori de-a dreptul „scrântiţi".

Dar iubirea lor, a Sfinţilor Mucenici, nu putea *să încapă* într-o înţelegere închistată, limitată, mată.

Ceea ce ştiau Sfinţii, nu ştiau torţionarii.

Torţionarii dădeau cu bâta, îți rupeau pielea ca şi când ar fi trebuit să facă *curele* din ea, le tăiau sânii fecioarelor, te ardeau cu foc la subţiori, îţi băteau cuie în cap, îţi scoteau ochii, îţi tăiau mădularele, te aruncau în cine ştie ce groapă cu var sau cu jivine, sau te spânzurau, sau te înecau în mare, sau mergeai cu picioarele goale în care intraseră piroanele încălţărilor speciale, şi apoi erai bătut şi închis, şi lăsat nebandajat şi nemâncat.

Şi când venea Hristos, noaptea, sau un Sfânt sau Prea Curata Stăpână sau un Sfânt Înger şi îi vindeca pe Sfinţi şi îi umplea de o şi mai mare bucurie, atunci când erau scoşi afară, ighemonul cel orb la suflet credea că toate s-au făcut *cu vrăji* şi Îl hulea pe Dumnezeu şi minunea, şi rămânea de multe ori acelaşi *rătutit păgân*, care nu ştia ce face şi pe unde calcă.

Bucurie, bucurie preaminunată.

A scrie despre *bucuria lui Dumnezeu din noi* e *o mare bucurie*.

A vorbi *plini de iubire* cu Dumnezeu e cea mai frumoasă carte, *o rostire de foc*, o deşertare a inimii în fața Lui.

Doamne, inima mea Te iubeşte şi cu toate acestea este nebună şi ticăloasă. Tu ştii inima mea mai bine decât mine şi decât oricine altcineva.

Miluieşte-mă, Dumnezeul meu, că inima mea e ticăloasă. Ai milă de noi şi ne iartă, Doamne, şi dă-mi mie, păcătosului, să mă smeresc întotdeauna înaintea Ta şi să îmi văd păcatele mele cele multe.

Ai milă de noi, Dumnezeule, de făptura Ta şi nu ne lăsa niciodată!

*

Femeile, în obscenitatea lingvistică a românului, sunt prezentate cel mai adesea ca unele care vor *să li se introducă* în ele ceva *dur*, *puternic* şi, mai ales, *cu forţă*.

Că femeia vrea să fie *dominată*. Iar bărbaţii, prin expresiile lor obscene, îşi prezintă *foarte vizibil* starea de *plăcere desfrânată* pe care o trăiesc considerând-o „o carte de vizită”.

Bărbaţii sunt *confesivi* în aparență iar femeile sunt *imperioase*, doritoare de un lucru sau altul, de o perversiune sau alta.

Bărbaţii vor să facă *sex oral* cu *intelectuale* în ideologia porno (adesea fiind prezentați ca *grobieni*...ceea ce *excită*) sau să le spermeze în părul capului (mai ales *la blonde*) iar negresele sunt *sodomizate* sau *puse să facă sex oral*.

Cele *de la ţară* sunt *brutalizate* de *domni cu bani* şi le cer sex „animalic”, fapt pentru care se culcă cu ei pentru 50.000 de lei sau pentru un sac cu cartofi iar „paraşutele” de lux costă mult dar „rezultatele” sunt mult mai „firave”.

Asiaticele sunt puse să facă sex *nervos*.

Unele vor să li se urineze în gură, una mănâncă excremente, bărbaţii fac sex oral în grup, una e sodomizată de un câine, alta îşi introduce în ea o banană sau un şarpe, două tinere se culcă cu un cal şi oferta onlineului în materie de *ideologie porno* continuă şi toţi pot *să cunoască* și *să urmeze* acestor „frumuseţi” experențiale, dacă accesează saiturile „ştiu-ei-care”.

Maniile sexuale ating mai întâi *pragul sărăciei spirituale* şi mai greu *al demenţei*.

Am observat, studiind viața unora, că *maniacii sexuali* sau *nimfomanii* industriei porno nu sunt niște oameni *demenți* ci, dimpotrivă, unii avizi de bani *rapizi*, de câştiguri „de plăcere” sau şi *câştig* şi *plăcere* în acelaşi timp.

Perversitatea are *alte forme* la piaţă, alte forme la consultul medical, alte forme în şcoli.

Perversitatea *la piaţă* se poate manifesta prin: „*domniţă,* vino să iei de la mine!” (spuse cu un glas *afectat* de patimă)... sau are haine *transparente* şi te priveşte „știți-voi-cum”.

La medic, *o pipăială* pentru consult poate însemna *şi mai mult decât atât* iar profesoara avidă de „neprevăzut”, la şcoală, poate sta în anumite *poziţii*, cu fusta larg deschisă, cu o totală „inconştienţă”...şi tinerii să aibă „imagini”, acasă, cu care *să se masturbeze*.

Dacă i-am întreba pe tinerii *care se masturbează* ce imagini folosesc, am observa foarte uşor care sunt *surogatele* cu care se „hrănesc” oamenii în locul *cuvintelor lui Dumnezeu*.

Omul trăieşte nu numai *cu pâine*, ci „şi cu tot cuvântul *care iese* din gura lui Dumnezeu" (Mt. 4, 4). Dar astăzi oamenii se hrănesc şi *cu multe imagini*, care *îi sărăcesc* mult, dar *nu conştientizează* acest declin.

Ştiu: unii spun că *nu fac* un lucru dar *îl fac în ascuns pe săturate*.

Mitul „respectabilităţii", această *minciună socială*, începe să se *erodeze* tocmai la cei care *îl promovează*.

Azi auzi că o cântăreaţă e *celebră*, mâine auzi că e *lesbiană*, *sado-masochistă*, că *s-a culcat cu toată planeta*.

Politicianul, azi, e „sfânt", pe când mâine *face sex oral* cu o asistentă, afli că a fost *informator la Securitate*, *un terorist* de cea mai mare speţă, *mason*, *escroc financiar internaţional* sau *ucigaş în serie*.

Printre oamenii „buni" ai societăţii, printre cei „onorabili" nu există niciun *păcătos*, niciun om *pătat* ci numai „ireproşabili", pentru că mai nimeni nu își asumă *ceea ce este*.

Însă *masca socială* e o vânzare a unei imagini *false* despre tine.

De aceea, omul de azi când stă în faţa unui *om Sfânt* e *paralizat*. Când îi spune Sfântul lucrurile de dincolo de *masca lui*, de *masca* feţei lui, pe hoţul demascat îl apucă *dârdâiala*.

Meschinul vine *să ceară* sfat duhovnicesc şi crede că nimeni *nu poate să treacă* dincolo de faţa lui *inexpresivă*, părut *doctă*. Și când Sfântul vede *mai departe* de cuvinte, de mimica falsă și de aparențe, când vede *situaţia sufletească* a confidentului său, acela se simte *gol*, nu mai ştie *unde să se ascundă*, sub ce cuvinte, sub ce motivaţii.

Reacţia celui *prins cu mâţa în sac* la scaunul Sfintei Spovedanii sau *la ceasul tainic* al convorbirii duhovniceşti e reacţia *disperării*, a enervării „supreme", pentru că atunci „*a căzut* cerul pe el" (vorba expresiei) şi nu mai ştie *ce să facă*.

Se comportă aiurea, *nefiresc*.

Îl *contestă* pe Sfânt, îl *urăşte*, îi *invidiază* liniştea lui sufletească, vrea să fie şi el *deştept* şi *sfătos* ca cel Sfânt, şi nu vede *cât de smerit* se simte Sfântul în faţa lui şi cum, Sfântul, nu se crede cu nimic *superior* celui care *stă* în faţa lui.

Vrem să auzim *adevărurile* lumii noastre?

Ne pasă de murdăria *de acum*, de murdăria *interioară* pe care *o arborăm* ca pe *steagul României*?

Cred că multe dintre paginile cărților mele, ale ticălosului, vor „sminti" pe mulţi, pe acei *mulți* care nu vor *să*

accepte că *adevărul nostru* e cel pe care *îl simțim cu toții în adâncul nostru*.

Vor „sminti” pe cei care *nu își recunosc* patimile, nebuniile, obsesiile, care vor *să pară altceva* decât sunt dar *le fac în ascuns*.

Mulţi ştiu, că ceea ce am scris până acum – măcar în această *carte* – e mult *prea puţin* în comparaţie cu *nebunia* vieţii contemporane dar şi cu *sfinţenia* oamenilor acestei epoci.

Dar, cu mila lui Dumnezeu, aceste lucruri sunt *adevărate*.

Degeaba *ne pitim* după degete: minciunile noastre *vor striga veşnic* împotriva noastră.

O carte e *o frescă* a realităţii, oricare ar fi ea, *realitatea*. Dar dincolo de carte, realitatea e *mult mai mare* decât cartea.

Am o minte firavă, mică, îngustă *în comparaţie* cu adevărul. Adevărul e *o minune prea minunată*, e viața lui Dumnezeu și cu Dumnezeu. Iar omul este *incomparabil de mic* în fața Lui.

Şi, cu toate acestea, Dumnezeu e *milostiv* cu noi, cu aceste *mici puncte însufleţite*.

Eu cred că cei care se prostituează, ucigaşii, teroriştii, sataniştii sunt *mai buni* decât mine.

Eu cred că dracii sunt şi ei mult *mai buni* decât mine.

Cred, simt asta.

Dar *nu deznădăjduiesc* de mântuirea mea, căci *ai Domnului suntem*, chiar dacă trăim *aici* sau *dincolo*.

Cred că *oricine poate să scrie* despre iubirea lui pentru Dumnezeu, pentru că orice rugăciune a noastră e, de fapt, *o carte de iubire* pentru Dumnezeu, adresată Lui pe viu.

Imaginile cu care vor unii *să ne strice* sufletul pot fi *convertite duhovniceşte* foarte bine.

De la imaginile pornografice la imaginile cu defecte trupeşti şi boli dureros de mari, toate pot fi *o bună cale de înduhovnicire*, după cum privirea la patimile pe care ni le aduc dracii şi la atacurile lor sunt *o carte fascinată* – dar şi *înfiorătoare – a înduhovnicirii*.

Noi putem să scoatem *aur*, frumusețe duhovnicească, cu harul lui Dumnezeu, din tot ceea ce *vedem* și *trăim*. Din orice *lucru rău* putem scoate *mărgăritare*. Contează numai *căutarea noastră interioară*, ce vrem de fapt de la tot *ce vedem* și *trăim*.

Mărgăritarele duhovniceşti sunt *ale lui Dumnezeu*. Iar dacă mărgăritarele sunt ascunse în pământ, în indiferenţă, în sexualitate, în sălbăticie şi le scoţi afară (adică *înțelegerile*

bune scoase din *fapte rel*e), atunci înţelegi că Lumina e *în întunericul* acestei lumi şi ea *luminează orbitor de puternic* şi că întunericul acestei lumi *nu o poate opri* pe ea, nu o poate ascunde, căci Dumnezeu nu poate fi *oprit de nimeni* şi de *nimic*, ca să nu iubească pe omul pe care l-a creat din mare iubire.

*

Filmele româneşti *mai noi* nu au *partea de final*. Când te-ai aştepta ca să *înceapă ceva* sau *să se continue acţiunea*, ele atunci *se termină*.

E cumva *o parabolă* pentru situaţia românească, care merge spre *undeva* dar foarte puţini ştiu *spre unde*?

În filmul „Furia"[365] apare o mare realitate, *o dureroasă realitate* a zilelor noastre: *cămătăria*.

Ţiganul, şeful *balurilor nocturne* ale Bucureştiului îşi permitea orice: de la a lua gâtul pentru 7.000 de dolari, până la a găsi *o fată* pentru *băieţelul* lui, care nu terminase încă clasele primare (bineînţeles pentru „alte mofturi" decât *au copiii de vârsta lui*).

Bogatul analfabet dădea bani la care percepea acont mare. Nu conta *cum i-ai făcut*, ci lui trebuia să îi aduci banii *la termen*.

Tânărul X nu i-a adus banii...şi doi inşi sunt trimişi să îl omoare. Devastează casa...Dar aici o găsesc pe prietena Y, cu care X făcea dragoste în mod „aparte", deşi vroia să i-o dea lui Adrian al lui „minune".

Să nu uităm amănuntul, că ţiganii de azi, în *grandomania lor* lăsată *slobodă* de majoritari și încurajată de unele privilegii ale statului, se cred *orice*: de la *stăpânii* României și până la *marţienii* după planeta Saturn.

„…Ah, iubirea vieţii mele!" e cântecul de mare „profunzime" şi „fineţe", pe care românii, tinerii *români*, unii, îl preferă lui Enescu[366], *cântecului popular autentic* sau *Sfintei Liturghii* de la *Patriarhie* sau *Stavropoleos*[367].

---

[365] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Furia_%28film%29.
[366] George Enescu: http://ro.wikipedia.org/wiki/George_Enescu.
[367] A se vedea: http://www.stavropoleos.ro/.

Cineva moare într-un duel. Vine X şi îl vede. E panicat. Sună la Z – prietenul lui X – şi acesta, cu o maşină ditamai, cară cadavrul. Cadavrul înfăşurat în covor e dus într-un parc auto sau cimitir auto, e „apretat" cu benzină şi i se dă foc.

Conştiinţa *lipseşte* din acest film.

Sărăcia e la *antipodul* bogăţiei *furate*, X îi fură lu' mă-sa banii iar când totul e mai *gros*, când cei doi nu mai ştiu *cum să scape* de gangsteri, vor *să fugă* în străinătate.

Ideea că *nu te poţi refugia la tine acasă* e o temă reiterată *constant* în filme.

Alături de ea apar şi altele, ca spre exemplu: „culcă-te cu cine *poţi*, dacă iese *ceva*"; „nimeni *nu te vrea*", „trebuie *să supravieţuieşti*"; „cineva *ne atacă*"; „cineva *te minte*"; „nimeni nu e *Sfânt*"; „totul e *de vânzare*"; „lumea e *o mare porcărie*", „eroul american *e singurul erou*", „America e *cea mai tare ţară din lume*, e *supra-puterea*, ea *face* legea", „omul trebuie *clonat* sau *vin* marţienii", „trebuie să fim *toleranţi* cu toate" etc.

Ceva *esenţial* pentru mine a fost când cei doi *cad* în mijlocul luptei dintre suporterii de fotbal. Suporterii se bat pentru *o idee*, pentru *un nume*.

„Cu cine ţii mă: *cu Steaua*[368] sau *cu Dinamo*[369]?".

X îi spune că e *a-fotbalist*. Întrebătorul *se linişteşte*.

Dacă era *adversarul*, era în stare *să îl lovească în cap* cu o sticlă goală de bere (parcă).

Însă targhetul este altul: dacă nu mai există *dispute interioare* în om pentru credinţă, *interes* pentru apărarea naţiunii, *dragoste* şi *luptă* pentru limba, cultura, viaţa oamenilor, există lupte *între suporteri*, lupte *între gangsteri*, lupte între *copiii străzii* sau *speculanţii de toate subspeciile*.

Entuziasm debordant pentru *un gol*.

Dacă nu eşti cu Rapidul[370] dar *înjuri* echipa şi *te aud* fanii, tată, bâte în cap *cât cuprinde*! E durere mare cu ei...

Din cauza *femeii lui* te *tranşează* ca pe miel iar dacă ai zis ceva de *mă-sa* (pe care el *o drăcuie în toate felurile* acasă), în public, face „moarte de om".

Să nu îi ştirbeşti „onoarea" va să zică. Dar el nici nu ştie ce e „onoarea", *demnitatea unui om*.

Dar nu te omoară pentru că *te înţelege*, ci pentru că *nu te înţelege*.

---

[368] Idem: http://www.steauafc.com/splash/.
[369] Idem: http://www.fcdinamo.ro/web/guest.
[370] Idem: http://www.fcrapid.ro/.

Şi până la urmă nici nu îi mai interesează *să te înţeleagă*, după cum nici ei, faţă de ei, nu stau bine la *capitolul* acesta.

Finalul e că *moare* fiul bossului, când acesta era beat mangă, dar omorât de X, care sare pe geam şi o răpeşte pe micuţa Y, cu care făcuse deja *dragoste* sau *sex* sau…Ce mai contează?!...

Contează numai dacă mama lui Y ar fi *suportat* această idee, așa, *de-adevăratelea*.

Nu ştiu (și tare *aș vrea să știu*!) cum *privesc* mamele pe fiicele lor, care joacă în filme *discutate* şi *discutabile*. Probabil există o „împrietenire” cu ideea.

Finalul continuă: ies din lac, traversează calea ferată, X face cu mâna şi îi spune şoferului că *are o fată* cu el, care, dacă vrea, poate să facă şi el cu ea o mică „glumă”.

Şoferul e *bucuros* de situaţie, merge puţin, se dă jos şi vrea să se ducă în spate ca să o violeze pe Y. Dar Y se culcase cu X. Şoferul o agasează, fata îl respinge, dar X se dă jos din maşină, ia un cuţit (parcă) şi îl înfige *de nesfârşite ori* în şofer.

Acesta e finalul *finalului*.

„Furia” a început *cu cântec* şi s-a terminat cu *un omor deosebit de grav*.

Fiecare înţelege *ce vrea*, ce *poate*, ce e *învățat acasă*...căci nimeni nu îţi dă *explicaţii*.

Dar cum astăzi e o „crimă” *să gândeşti* (asta e *tema predilectă* a societăţii capitaliste), nici nu mai are rost *să presupunem*, că mai trebuie *să se facă critică* la film.

Dar eu cred că ortodocşii trebuie *să gândească mult* şi *să iubească şi mai mult* adevărul...*oriunde* s-ar găsi și *în oricine s-ar găsi* acest *adevăr al lui Dumnezeu*.

Poveştile au apărut pentru *ca să cădem în imaginaţii* fără final. La fel şi filmele şi „plăcerile" moderne.

Dumnezeiescul Ilie[371] îmi spunea adesea, că trebuie să ajungem la „moartea minţii" prin rugăciunea inimii, adică *a imaginaţiei*, pe de o parte, şi *a gândirii discursive*, pe de altă parte, şi să ne rugăm clipă de clipă, pentru ca *să ne curăţim inima* şi *să vedem astfel lumina dumnezeiască*.

Dacă şi *gândirea* e *un rău* în faţa rugăciunii continue, neîncetate, cum e *răul păcatului* de *rău*? Ţi se sfâşie inima.

Eşti *invadat* de *duhul lumii secularizate* și dacă nu știi *cine ești* și *ce trebuie* să faci, te ia valul.

Cineva care studiază în Grecia (*Doctorand în Teologie*) mi-a spus că acolo desfrânarea *vibrează* în fiecare por al omului cotidian. A mers la piaţă şi o vânzătoare s-a oferit să îi dea zarzavaturi *pe gratis*, dacă *se culcă* cu ea. Dar ei nici nu se *cunoșteau*!

Am avut şi eu surpriza *amară* de curând, ca ieșind într-o zi din Biserică, liniștit, bucuros (de la Sfânta Ecaterina, paraclisul facultăţii de teologie din Bucureşti...de la Sfânta Liturghie), să treacă un ţigan pe lângă mine, un tânăr, pe care nu l-am văzut şi nu m-a văzut niciodată...şi să îmi spună, din senin, că îi plac *barba* şi *gura mea* şi că vrea şi el „să *mi-o pună* odată".

L-am privit cu atenţie: *nu glumea*! Era *serios* cu patima lui.

Problema era alta: ce *credea/știa* el despre cei care *vin la Biserică*? Credea că suntem *homosexuali*? Avusese *de-a face* cu vreunul? Era unul *dintre ei*?

Şi mi-am dat seama, că nu numai *în timpul* Sfântului Lot, omului îi vine – *unora* zic – să se culce cu tine, chiar dacă eşti *de acelaşi sex* cu el, ci şi *azi* şi *mâine*.

La televizor vezi sâni, picioare dezgolite, fețe „aprinse".

În ziare la fel. Pe stradă poţi *să vezi* sau *să întrevezi* corpul celuilalt prin piesele vestimentare.

Am observat că *nu ne mai şochează*...Și asta doar în câțiva ani de *permisivitate* față de promiscuitate.

Ne-am învăţat cu *luxul de a privi mult sex*, multă *carne*.

---

[371] Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/2009/05/04/acatistul-fericitului-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-4-mai/.

„Carne proaspătă” înseamnă ori *prostituate* ori *casete porno*.

Tânărul *citeşte*, vede *dezbrăcate*, cel însurat la fel, cel în vârstă la fel. Le sună pe mobil, se conectează cu *cloaca* de unde ele vorbesc sau unde ele se dezbracă, de unde vorbesc *pervers* și în fața cărora omul *dă glas* inimii sale perverse.

Cartea e *lăsată deoparte*. La fel şi *munca* şi *respectul* și *admirația* faţă de *copii* sau *familie*.

Dacă *îţi aperi ţara* pari *extremist*. Dacă eşti „prea religios” eşti ori „fanatic” ori „nebun”.

Nimeni nu mai e *tânăr*. Şi copiii sunt *bătrâni*. Până şi câinii au devenit şi ei *capitalişti*, pentru că stau la uşa celui care *le dă să mănânce*, deşi ei sunt „comunitari” (unii, nu?).

Astăzi, o femeie *era depusă* în Sfânta Biserică. Mă uitam în ochii lor şi vedeam, că prea puţini *au conştientizat*, că acea femeie chiar *a murit*, chiar *nu mai mişcă*.

Un prieten a spus, foarte elocvent, că societatea de astăzi nu numai că a trecut cu mult *în anormalitate* ci, mai mult decât atât, a dus anormalul dincolo de *limitele suportabilităţii*, încât nu o mai şochează *nici cele mai şocante* lucruri. Mi s-a părut un mare adevăr.

Ca să se vândă nişte cărţi religioase, unele firme care se ocupă cu editarea lor au trebuit *să falsifice titlurile originale* ale cărţilor Sfinţilor Părinţi ca *să poată să le vândă* pe piaţă. Adică să aibă niște nume care *să rimeze* cu gradul de *neștiință teologică* al multora.

Și astfel, din cauza unor titluri „laudative” la adresa cititorilor, totul *a mers strună*. S-a *lăsat* cu vânzare *maximă*.

Însă când apăreau cuvinte ca „ascetic”, „mistic” sau „înnoire” pe copertă nu mai cumpăra nimeni vreo carte, decât foarte avizaţii.

Mi-a spus un versat traducător de carte religioasă din România, ca o glumă, că atunci când aude românul ortodox de „înnoire”,i se aprinde un bec în cap și spune: „Ce! Înnoire?! Nu ne trebuie *înnoire*”.

Toată lumea luptă împotriva „înnoirii”, pentru că vor să rămână toate *așa cum au fost*. Însă „*cum* a fost *ce a fost?*” nu mai e *cu răspuns*, ci te priveşte doar duşmănos, spumegând de „nici el nu știe *ce*” şi *pleacă* de lângă tine.

O, iubiţii mei, fugim după minuni *străine*, debusolant de demonice!

Penticostalii[372] cred că sunt „în” Duhul Sfânt.

Femeia foarte frumoasă crede că e „a 1001 *minune* a lumii”.

Adventiştii[373] aşteaptă *un sfârşit* al lumii pentru care nu se pregătesc deloc.

Unii vor să cloneze[374] omul. Cerşetorii speră şi ei la *un şorici de Crăciun*. Copiii vor beteală, sclipici, jucării, ciocolată, cadouri, multe cadouri.

La un post de televiziune, Sfântul Nicolae[375] era „Moşul” care intră *pe gaura* cheii, ca un „abur”, cel care *nu aduce daruri* la copiii *zburdalnici*, și care vine *numai noaptea* şi *pune în ghetuţe* cadouri.

La fel cam e şi „Moş Crăciun”.

Iar pepsi-cola a devenit *albastră* la culoare, de crezi că *bei spirt*.

Publicitatea *ne doboară* la propriu. O fotografie *tip reclamă* e *un adevărat colos*.

Vaca Milka[376] e o vacă *beton* nu glumă, fata se scaldă într-o jumătate de portocală, o maşină e cocoţată pe un postament...şi cândva am văzut o maşină, pusă cu botul în jos, pe ditamai peretele de bloc.

Multe culori pe cărţi, beculeţe zeci de mii, pocnitori de te enervează, huruit de roţi şi alarme „desigilate”, pornite, care pot *să nu se termine* până nu îţi faci tu *toată rugăciunea*.

Poţi *să visezi* azi mult, mult de tot, dar nu poţi *să acţionezi* decât în limitele „constituţiei” sau ale „corupţiei”.

Vii „cu darul”[377], îl laşi jos şi intri pe poartă. Nimeni nu zice *nimic*.

Dacă nu aduci *nimic*, secretara se „auto-sesizează” şi îţi *reclamă* obrazul. Şi directorul te împinge la „bun simţ”. Şi patronul cere de la tine „o mică atenţie”.

Şi *mica atenţie* poate fi *foarte groasă*. Şi dacă *vrei în străinătate*, te costă, fratele meu! Că *unde curg* banii...locul de muncă *costă scump*.

Iar dacă *e stradal*, iar *costă*.

Costă şi dacă e un *post pe aproape de casă*.

---

[372] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Biserica_Penticostal%C4%83.

[373] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Adventism.

[374] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Clonare.

[375] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-06-sf_nicolae.html.

[376] Idem: http://www.milka.ro/milka/page.

[377] Cu *foloasele necuvenite*, cu *șpaga*.

Costă ca să intri *pe un loc vacant*, dar costă şi dacă trebuie *omorât unul* sau *concediat* sau *înnebunit* sau *convins să cedeze*.

Un om costă *miliarde* sau *5 bani*. Depinde *cine* eşti, *al cui* eşti, *ce* faci, *cine te ţine la ciolan*.

Dacă nu „ai spate" *solid*, cazi *pe spate*, te *accidentezi* pentru toată viaţa.

Şi dacă vorbeşti şi nu ai *puterea*, vorbeşti *degeaba*.

Şi numai dacă eşti *acolo*, *contezi*.

Şi, tot aşa, înţelegem *câte lucruri* trebuie *să gândească* un ortodox și să vadă *ce e bine* și *ce e rău* să facă.

*

Un teolog spunea azi, că trebuie să avem un limbaj teologic *mult mai aspru* cu realităţile.

Dar dacă realităţile trebuie numai *demascate*, doar puse *în lumină*, şi eu *nu mă demasc* în faţa adevărului dumnezeiesc, nu mă schimb interior sunt în aceeași situație: nu știu să vorbesc cu adevărat despre *ce se întâmplă*, pentru că nu știu nici *ce se întâmplă cu mine*.

Avem reacţii critice *reale* faţă de rău, pe măsură ce noi înaintăm *în bine* şi nu *în ipocrizie*.

Pentru că există *tentaţia fariseică nenorocită* de *a mirosi peste tot numai nereguli*.

Acest lucru nu e *un bine neapărat* făcut Sfintei Biserici, ci arată că eşti *un scormonitor după rufe murdare* şi nu *un militant pentru credinţă*.

Cei care-și apără credinţa *sfinţindu-şi viaţa*, arată net diferit față de cei care *îşi schimbă* cuvintele, dar care nu au habar de realităţile pe care *le exprimă la nivel lingvistic*.

Discreditarea Sfintei Biserici e una *radicală*.

Statul e „laic", e „a-religios" (pe *sistem ateu*) sau „pluri-religios" (pe baza conceptului de „libertate" religioasă) dar în sânul acestui stat, a statului *de drept*, fiinţează Sfânta Biserică, care e formată din *ierarhie sacramentală* şi *poporul credincios* şi care sunt „laicii" stipulaţi de legile statului.

Cum poate fi un om *echidistant* faţă de orice religie *la serviciu*, iar în viaţa privată să fie *ortodox*, *catolic* sau *prezbiterian*? E credinţa numai ceva care *stă în cap* sau *doar pe buze* şi nu integrează *întregul om*?

Întrebările sunt deja *cu răspuns*.

Pentru că cei care la serviciu se prefac că sunt *buni cu toţi*, fără discreditare de sex, naţionalitate, vârstă sau religie etc., sunt de fapt nişte oameni *bolnavi de multe patimi*, oameni cu sechele adânci, care *se prefac* într-un mod jalnic că ei pot fi *buni cu toţi*, pe când rămân tot *musulmani* sau *evrei* sau *penticostali*.

Însă nu există *echidistanță* (pentru că nu are cine *să o întrupeze*) ci se acţionează *pe favoritisme* în relațiile sociale.

În viața reală, evreul *îşi favorizează* pe confratele lui evreu, ortodoxul pe ortodox şi penticostalul *îi va defavoriza* şi pe evreu şi pe ortodox, pe motiv că „fratele" lui penticostal e „mai frate" decât ceilalţi.

Numai cel care are *o viaţă dumnezeiască* poate vedea *adâncurile lucrurilor* şi să se comportă *altfel* cu oamenii.

Oamenii pătimaşi, de orice credință ar fi ei, se comportă cel mai adesea *în mod exclusivist* şi mai puţin *acţionează după adevăr*.

Statul ajută *mai puţin* Sfânta Biserică în comparaţie cu ajutorul pe care *îl dă armatei*, spre exemplu. Dar de la armată nu cere *să educe poporul* sau *să îl apere de sărăcie interioară*, de *prostie*, de *extremisme*, pe când de la Sfânta Biserică *da*.

Dacă intră *un tănculeţ* din acela, pe care îl vedem la parada militară, într-o mulţime care scandează unele revendicări sau cade *o bombişoară mică* pe blocul nostru e lesne de înţeles *ce se întâmplă*.

Dar armata e *bună* că *apără ţara*, pământul ei.

Însă armata mai dărâmă şi Sfintele Biserici şi Mănăstiri din Serbia[378], îi omoară pe ăia din Irak[379], din Kuweit[380], de unde or mai fi ei.

Şi ţi se spune: „nu poţi să faci *nimic*".

Şi e *un mare adevăr*, pentru că nu poţi tu să schimbi *toată lumea* şi nu există *schimbări adevărate cu forţa*.

Forţa nu face decât *să te siluiască*, să te *oblige*, să îngenuncheze un om, o nație, un conglomerat de nații dar nu să te facă *să crezi în ea*.

Oamenii care *nu citesc* cărţi, cred că aceste cuvinte ale mele şi ale altora nu au *niciun rost*. Unii se întreabă *la ce bun să scrii*, dacă *nu poţi să faci nimic*, să *schimbi* ceva.

---

[378] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/R%C4%83zboiul_din_Kosovo.

[379] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Invazia_Irakului_din_2003.

[380] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/R%C4%83zboiul_din_Golf.

Însă, dacă *singurul rost* al scrisului ar fi numai acesta: ca scriitorul *să înţeleagă lucrurile* pe care le scrie și, prin ele, *să se cunoască pe sine* și mai mult, consider că ar fi *un mare câștig personal*.

Însă cartea nu îl folosește numai pe scriitorul ei, ci și pe toți cei care se împărtășesc de *binele ei*.

Dumnezeieştii Părinţi ştiau, erau convinşi, că cuvintele lor *vor fi folositoare* pentru oameni, pentru că știau că sunt *mlădieri* ale Duhului lui Dumnezeu toate acele lucruri pe care le scriau.

Ei ştiau *cum se scriu* aceste cuvinte şi de aceea aveau *nădejde în ele*, pentru că vedeau că Dumnezeu e Cel care doreşte ca ele *să fie scrise* şi credeau că El *le va ascunde* în inimile oamenilor, pentru că sunt *ale Lui* și ele vor rodi *în dragostea* oamenilor de Dumnezeu și de aproapele.

Scriind împreună cu Dumnezeu și cu luminarea Sa ei nu se îndoiau de *necesitatea* lor, de *nevoia răspândirii lor*.

Bucuria de a scrie *în harul lui Dumnezeu* elimina toate celelalte *considerente*, pe care azi le-am putea numi „editoriale”. Ei scriau *în bucuria Sfântului Duh* şi acest lucru e *constatat* de cititorul de azi, de ieri şi de mâine.

Dacă nu ți-ai negat total *duhul* în viața ta, nevoia de *viață duhovnicească*, atunci poţi să simţi, să te împărtăşeşti din *izvorul* acestor sfinte cuvinte.

Pentru cărţile Sfinte îţi trebuie mai întâi *duh bun*, inimă *bună* şi mai apoi *mult studiu* şi *putere mentală de înţelegere*.

Studiul teologic intensiv fără *inimă smerită* duce la limbaj savant, la ambiguităţi de tot felul, la negări, la atitudini *ostile* faţă de Sfinţi, pe când *răul* stă *în mintea ta* iar Sfinţii nu sunt „antagonici”, ci toţi te integrează *în aceeaşi frumuseţe* a slavei Prea Sfintei Treimi.

Cărţile Sfinţilor lui Dumnezeu sunt *mult prea multe* ca să le termini *într-o viaţă comodă* sau *în zece vieţi* mai bine.

Cele *pierdute* sunt şi ele *o mulţime*.

Cele nescrise de ei ating *cote ameţitoare*.

Şi nouă ni se pare că „le ştim pe toate” şi, mai ales, că unele lucruri nu „rimează” între ele.

E penibil să nu îţi dai seama, că tu, îngâmfatul „campion” al înţelegerii eşti *o mică fărâmă* pe lângă imensele realităţi pe care *le expui* şi peste care crezi că deţii *monopolul*.

Cred că toţi trebuie să studiem, să citim, să ne rugăm *imens* de mult, să *ne integrăm* unii pe alţii în inima noastră, să

ne pese la unii de alţii. Numai aşa putem vedea *ce bine e* să îi vedem pe alţii scriind, căutând, bucurându-se.

Am stat şi am privit o situaţie existențială *dramatică* care se petrece în viața Bisericii: starea omului care cade *în erezie*, care susține, la modul grosier, lucruri *neconforme* cu Tradiția, pe când are *o mare cultură teologică*, umanistă, ştiinţifică, filosofică în spate.

Cei care *îl neagă* din cauza ereziilor lui privesc numai *afirmaţiile* şi *crezurile lui*, eventual şi *viaţa lui* dar nu iau în vedere și *celelalte lucruri bune* pe care el le face.

Cei care *îl neagă* o fac din punct de vedere teologic, *strict teologic*.

Când se uită lumea azi la Origen[381], spre exemplu, i se pare că are *trei-patru erezii* şi *o mie de lucruri bune*.

Dar cei care l-au condamnat ca *eretic*, nu s-au uitat mai întâi la ce are el *bun*, ci *la ce nu are*.

Şi de aceea, pe un fond foarte „umanist”, azi se crede că *mulţi eretici* au fost condamnaţi pe „nedrept” în vechime şi că ei trebuie „reabilitaţi”.

Dar ce nu înţeleg teologii fără „scrupule” de azi? Nu înţeleg că *erezia* e *o încumetare în afara adevărului*, o negare *interioară* a adevărului şi că din interiorul unde se înfiripă minciuna, contestarea adevărului, ceea ce emană e *în aparenţă* „bun”.

Erezia nu e o învățătură introdusă în tine *cu forța*, în care *îţi impune cineva* să crezi.

Erezia e *răutatea care îţi deformează caracterul*, care ţi-l schimbă după *trăsăturile ei malefice* şi pe care tu *o creezi în tine*, pe măsură ce *te disociezi interior* de statutul tău de *membru* al Sfintei Biserici.

Pentru că atunci când vorbește despre *acea idee* sau despre *un întreg sistem de idei* numit *erezie* pledezi pentru ceva care *știi că e* în afara Tradiției, tocmai pentru că nu te mai simţi *înăuntrul* Sfintei Biserici, ci *paralel* cu ea sau *o persoană* care exprimă „adevăruri foarte subiective”, necontigue cu experiența și Tradiția Bisericii.

Şi tu, ereticul, ştii că afirmaţia aceasta sau cealaltă pe care o susții nu ai *verificat-o* în interiorul *spaţiului sfânt al înţelegerii adevărului*, care e *Tradiția Bisericii*, în mijlocul împărtăşirii cu Hristos Dumnezeu şi în acord cu sfinţenia şi smerenia cugetării patristice.

---

[381] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Origene.

Şi tu, ereticul, ştii că „teologia” ta e o sumă de *conjecturi personale*, mai mult sau mai puţin *extremiste* şi care nu ia în calcul *nicio* altă poziţie teologică frăţească, exprimată de confrații tăi.

Excluderea lui, a ereticului din Biserică nu e *o măsură nelegitimă* sau *invidioasă* pe calităţile lui multiple, ci *o subliniere a simţămintelor lui*, care nu mai sunt *eclesiale*, ci *autonomiste*.

Anatema Bisericii *nu înfiinţează* o stare, ci *o legalizează*.

Anatema nu te face *eretic*, ci subliniază *în mod dureros* faptul, că efortul tău personal de *a te distanţa* de ceilalţi la nivelul teologiei și al practicii liturgico-canonice, de a trece graniţele evlaviei, acum e mărturisit şi de Sfânta Biserică, care te lasă *să îţi continui* cugetarea – dacă *asta vrei* – dar *în afara harului* lui Dumnezeu.

Sfânta Biserică e *negată* şi în aceea, că nu se mai aceeptă de către unii *excluderile* ei, atât în ceea ce privește *persoane particulare* cât și *popoare întregi*, ca după schisma din 1054.

Când a fost anatematizat Arie[382] sau Eutihie[383] sau alt eretic, Sfânta Biserică a condamnat *crezuri eretice*, ambiţii personale şi a dorit *stoparea* influenţei lor.

Însă nu a dorit ca aceşti oameni *să fie arşi pe rug*, pentru că *se împotrivesc* adevărului Bisericii, ci au fost *exilaţi* din imperiu cel mai adesea.

S-a căutat *curăţia* credinţei, *autenticitatea* învăţăturii care mântuieşte.

Toată lupta Sfintei Ortodoxii nu a fost pentru *virgule* şi *termeni*, ci împotriva *acelor virgule*, a *acelor termeni* şi *a acelor tendinţe explicite* sau *implicite*, care denaturau adevărul, mântuirea.

Adevărul Bisericii e cel care *ne mântuieşte*. Și adevărul care mântuieşte s-a *păstrat*, chiar dacă ereticii condamnaţi erau mari filosofi sau „teologi” sau oameni onoraţi de aproape toată lumea.

Adevărul care mântuieşte a fost *mai important* şi *este* faţă de toată cultura *pur umană*, faţă de toată *slava* şi *fumurile trecătoare* ale acestei lumi.

Cine nu are *râvna* şi *iubirea* lui Dumnezeu în el, cine *nu Îl simte* pe Dumnezeu în el, nu poate să înţeleagă această

---

382 Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Arie_%28eretic%29.

383 Idem: http://www.newadvent.org/cathen/05633a.htm.

„nebunie” sfântă de a renunţa *la tot* pentru *adevăr* şi de a fi un *mădular smerit* al Sfintei Biserici, în locul unei atitudini *arțăgoase*, care vrea laude şi onoruri şi care lovește în stânga şi în dreapta cu *caracterizări eretice* ale credinţei.

Şi când privim pe cei care au căzut de la credinţă, îi privim *cu durere* dar şi *cu dragoste*, având teama să nu ajungem şi noi oameni cu interese personale „mai importante” decât *adevărul* lui Dumnezeu.

Adevărul lui Dumnezeu e *sfinţenie* şi îți trebuie multă smerenie să admiţi, că *adevărul lui Dumnezeu* e *singurul adevăr*.

Ni se pune întrebarea: Cum de *a plecat* harul lui Dumnezeu de la romano-catolici după schisma din 1054?

Însă harul lui Dumnezeu *nu a plecat de nicăieri* – căci Dumnezeu e *pretutindeni* – ci oamenii *s-au despărţit* în mod interior de harul Său și de revelația Sa, începând să își structureze mintea *în afara* adevărului dumnezeiesc.

Și, în consecință, dacă nu mai vrei *harul* și răstălmăcești *adevărul*...nu *le mai ai,* pentru că *nu le mai vrei*...și nu le mai *simți*!

Se vorbeşte uneori de „incompatibilitatea absolută” a *spiritului latin* cu *cel grecesc*, de „o falie *de netrecut*”, de „o prăpastie” între occident şi „teologia” lui şi Sfânta Ortodoxie.

Însă toată filosofia şi „teologia” eterodoxă nu sunt decât *o cotitură sagace* pe lângă adevăr, folosind elemente ale adevărului pentru *a le compromite autenticitatea* și de ele poți *scăpa imediat*...dacă *te dezici interior*...și apoi *faptic* de ele.

Omului naiv, neintrodus în teologie, i se pare că şi catolicul vorbeşte despre Prea Curata Stăpână, că are şi el „Taine”, că au şi ei „preoţi”...

Dar nu îşi pune problema de viață și de moarte, capitală, care ne stă tuturor *la îndemână*: cum pot să existe două adevăruri religioase, trei sau o mie total antagonice?

Pare, în aparenţă, că e acelaşi „duh”.

Însă, când adâncești subiectul, când cercetezi onest sursele teologice, munca cinstită pe *texte* și *realități* te conduce la *mirosul infect al ereziilor*.

Când Apusul a devenit *schismatic* a crezut că el e „mai bun” decât ceilalţi şi că cei din Răsărit „au greşit”.

Dar greşelile Apusului au început *să devină evidente* imediat. Și cel care a simţit nevoia „să se emancipeze”, a făcut-o *în mod total* până la urmă.

Au renunţat la *un mod smerit de a gândi* şi şi-au creat *o minte falsă*, un mod de *a judeca lucrurile* pe principii greşite din start.

Schisma a venit ca ceva *firesc* până la urmă, pentru că dorinţele Apusului de *a se disocia* de adevăr planau dinainte de schismă pe teritoriul său.

Cred că nu numai *la nivel înalt* era politica aceasta de *autonomie*.

Merită adâncit cu *foarte multă atenție* și *conștiinciozitate* acest subiect, pentru că el *ne-ar explica* de ce schisma *instaurată* de ierarhii Apusului, nu a găsit *contestatari puternici* în Apus încât să determine *împăcarea* și *unitatea* Bisericii.

În mintea mea sunt încă multe lucruri care *nu se leagă* în istoria Bisericii universale, în istoria pe care deja o cunosc, pentru că unele lucruri în ziua de azi au fost expuse *voalat* sau *pe jumătate*.

Sunt expuse *fragmentar* evenimentele.

Nu se caută să se găsească *o prezentare organică* a istoriei Sfintei Biserici, pe care creştinii ortodocşi să o simtă *a lor*, să se *autentifice* pe baza ei.

Ştii numai că a existat *o schismă*, care ar fi fost *motivele ei în mare*, dar nu se spun prea multe despre *receptarea* ei, despre *schimbările care au survenit* după schismă, cum *a influenţat* schisma pe credincioşii Apusului şi *cum s-au lăţit erorile lor,* ereziile lor *flagrante*.

De ce simte catolicismul *să se aggiornamenteze*[384] continuu, în așa fel încât să se îndepărteze *tot mai mult*, cu fiecare *schimbare*, de Tradiția *organică* a Bisericii primului mileniu?

Iar protestanţii, la fel, să se *reformeze* continuu, ajungând la opinii tot mai îndepărtate de *eclesialitate*?

Nu simt ei oare, cât de *seculari* sunt, încât trebuie să răspundă fiecărui secol *cu un alt cuvânt*, care devine *antagonic* cu cel de dinainte?

Acest *aggiornamento continuu* însă nu spune altceva decât că propria lor *expresie teologică* nu are *consistenţă*.

Şi această *lipsa de consistenţă a mesajului teologic* se traduce astfel: adevărul dumnezeiesc al Bisericii e ceva „anemic" în comparație cu transformările sociale continue şi că el „se învârte" după cum bate crivăţul istoriei și nu e cel

[384] Idem: http://dexonline.ro/definitie/aggiornamento.

care *determină adevărata viață* și *exprimare personală a istoriei*.

Însă, când nu există *adevăr*, există *schimbare ideologică* perpetuă.

Nemaiavând *viață* și *experiență bisericească autentice* și, în mod firesc, nici *teologie autentică*, Apusul eterodox vorbeşte în limitele unei *filosofii religioase a schimbării*, care are „adevăruri" volatile, pasagere.

Însă societatea seculară are mereu nevoie de *răspunsuri actuale* dar nu de răspunsuri care *să îi biciuie* erorile, ci de „răspunsuri" care *să îi perpetueze* decăderea, declinul, catastrofa interioară.

Acesta e motivul pentru care eterodoxia „prinde" la o societate debusolată și inconsistentă la nivelul adevărului, pentru că trăiește *în neadevăr* în mod fundamental.

*

Cea mai evidentă *experienţă* a omului *autonom* e iubirea, dragostea pentru cineva, chiar dacă e vorba de o dragoste cu *multe impurităţi*.

Şi de aceea, dacă vrei *să atentezi* la viaţa lui, la fundamentele vieţii lui, la liniştea lui, *negându-i* iubirea pentru soţie, copii, familie *îi negi sensul* existenţei proprii.

Transcendenţa nu are nicio *relevanţă* pentru viaţa lui, căci el e centrat pe *realitatea-obiect* şi chiar dacă e vorba de *o persoană*, el o priveşte ca pe „o achiziţie", ca pe „un tezaur" propriu.

Cu omul care *se dezice* de Dumnezeu nu poţi să vorbeşti – pentru că *nu îţi permite* el – de *bunuri în comun*, de daruri *dezinteresate*, de daruri *făcute altora* din *iubire de Dumnezeu* şi *de oameni*.

El îţi spune: „maşina mea", „fiica mea", „averea mea", fără să conştientizeze că el e *un posesor trecător* al bunurilor şi că fiica lui nu face *ce vrea el*, dacă *nu vrea şi ea* acel lucru.

Răspunsurile *scurte* necesită *multe cercetări*.

A cunoaşte istoria şi adevărurile Sfintei Biserici e *o muncă colosală*, epuizantă la culme.

Teologii nu sunt nişte *purtători de răspunsuri gata făcute* ci nişte *căutători de Dumnezeu*, nişte *văzători de*

Dumnezeu şi *vorbitori cu Dumnezeu*, care încearcă în fiecare zi să devină tot mai mult *ai curăţirii de patimi*, pentru ca să vadă *mult mai fin* pe cele ale Sale.

Nu sunt nişte *hambare cu date* şi *idei* Teologii, ci nişte suflete iubitoare, smerite, fine, căutătoare, nişte minţi sfinte, pline de înţelepciune, de discernământ, de atenţie la detalii, care *se cufundă în iubire* pentru ca *să se cufunde în înţelegeri* şi sunt *îmbrăcaţi în multă smerenie* când afirmă ceva, ştiind că ei nu sunt *posesorii întregului adevăr*, ci nişte oameni care au fost *iradiaţi* de *frumuseţea adevărului dumnezeiesc*.

Când tragi cu o armă ucizi oameni.

Când foloseşti cuvântul, un cuvânt trebuie *să ştii unde* ajungi, unde *vei ajunge*.

În spatele *scuzelor gentile* stau *gânduri nemărturisite*.

Îmi e frică de acele *gânduri* care nu ştiu decât *să rănească* pe cel din faţa lui, pentru că îmi dau seama cum foloseşte omul cuvântul ca *să se sinucidă* mai întâi, înainte de a mai trage *ultimul glonţ*, care să facă *o rană mortală* şi celuilalt.

Tristeţea e *neîncredere*.

Când eşti trist, demonul te-a minţit că *nu ai nicio şansă*, că totul e *pecetluit*. Şi tocmai când *nu crezi* demonului tristeţii, afli că minunea *te aşteaptă* la doi paşi de tine, că acum Se va arăta Dumnezeu şi îţi va vorbi cu iubirea Lui.

Cele mai dăunătoare *cercetări* sunt cele duse *până la jumătate*, după care *abandonezi totul*.

Multe concepţii *febrile* din ziua de azi sau din trecut sunt nişte *căutări abandonate* înainte *de certitudine*.

Cum poţi *să trăieşti* dacă *nu ai certitudini*?

Ce poţi spera de la *pseudo-certitudini*?

A mormăi trei propoziţii în treacăt nu e *un răspuns*. Ci ca să *ai răspunsuri* trebuie *să ţi le cauţi cu Dumnezeu*. Trebuie să-i asculţi pe cei care *şi-au sfinţit* viaţa înainte de tine, pentru a vedea ce e aceea *o certitudine existenţială*.

Cum poţi *să cauţi ceva* fără să mai faci *şi greşeli*?

Greşelile, că vrei, că nu vrei, fac parte *din căutare*, pentru că înainte de *a şti* ce să faci, bineînţeles: nu ştii *prea bine ce să faci*.

Şi dacă cineva nu trece şi prin *erori*, prin *greşeli*, prin *frământări*, prin *sincope*, cum spune că *el caută*?

Oamenii *căutători de Dumnezeu* fac lucruri *concrete*: se duc după oameni Sfinţi, citesc, se roagă, se întreabă, întreabă pe oricine, cer sfaturi, îşi fac probleme, se bucură enorm când

întrezăresc calea dreaptă, se bucură *ca pentru nimic altceva* de *adevărurile sfinte* pe care le-au înţeles.

Căutarea vieţii sfinte e *o bucurie continuă*.

Înţelegi *unele* lucruri. Însă multe necunoscute *îţi stau înainte*. Dar ceea ce ai înţeles tu nu e ceva ce nu mai poate fi adâncit, care nu mai poate fi *aprofundat deloc*, ci adâncul realităţii ca atare rămâne *o arie de aprofundare perpetuă* pentru tine.

A afla *cine e* Hristos Dumnezeu nu înseamnă că *ai aflat totul* despre El, ci tocmai atunci, odată cu *certitudinea realităţii* Lui în suflet, începe drumul spre *înţelegerea* Sa.

Suntem mereu *la început* în înţelegerea lui Dumnezeu şi aceasta e *smerenia*: că te vezi mereu *la început* în faţa lui Dumnezeu, deşi pe fiecare zi *aprofundezi comuniunea* cu Dumnezeu.

Relaţia intimă cu Dumnezeu nu suferă *de plictiseală*.

Cu Dumnezeu nu te plictiseşti.

Singura plictiseală e *păcatul*. De păcat te plictiseşti, nu însă şi *de Dumnezeu*.

Şi Dumnezeu nu ne plictiseşte pentru că El e *o dăruire continuă* spre noi, o bucurie continuă de noi, o comuniune sinceră, vie, mai mult decât *reală* cu noi.

Şi dacă în relaţiile dintre noi, ale iubirii dintre noi intervine plictiseala, urâtul, marasmul, singurătatea, non-comunicarea, atunci am început *să confundăm* foarte grav *iubirea* cu *ura*, *sinceritatea* cu *minciuna* şi pe *un om* cu *un obiect josnic*, care *nu ne mai spune nimic* şi căruia *nu mai trebuie să îi spunem nimic*.

Prieteniile *se duc de râpă* când unul dintre noi *se minte* pe sine, când unul crede că *minciuna* e *mai bună* decât *dăruirea*, când dăruirea e înţeleasă ca *profitare de celălalt* şi când o masă bună, un dar, o sumă de bani e *tot ceea ce face* ca celălalt *să vină la mine* şi să îmi spună: „prietene”.

„Prietenia” de doi bani, batjocorirea prieteniei, a acestei *realităţi binecuvântate* ne arată că nu avem, noi, care *facem acest lucru* şi ne numim totuşi *ortodocşi*, nicio *conştiinţă sfântă*, ca să nici nu pomenim de *iubirea sfântă* pentru celălalt, care duce până la *a-ţi da viaţa* pentru celălalt.

Trebuie să devenim *oameni* prin pocăinţă şi smerenie pentru ca să devenim *buni prieteni* şi *iubitori de ceilalţi*.

Credem că putem *arde* treptele *realei creşteri duhovniceşti* sau că *urcăm sus de tot* fără să ştim *cum arată*

harul Său, care *merge continuu* cu noi pe acest drum plin de multe peripeţii şi prin care noi *vorbim mereu* cu Dumnezeu.

Dar *ne înşelăm* că putem face ceva fără *sfatul* Sfinţilor, fără ajutorul lor, fără smerenia lor, fără bunul lor simț, fără modestia lor, înţeleasă de cele mai multe ori *foarte prost*.

Și asta, pentru că *smerenia adevărată* pare „prostie crasă" iar fariseismul pare „*o sfinţenie* de care *avem nevoie*", deşi el e *o caricaturizare ordinară* a celei mai *curate frumuseţi* personale: *sfinţenia*.

*

Nu pot să îmi dau seama, *să conștientizez* durerea enormă din sufletul Fericitului Ilie [văzătorul de Dumnezeu] pentru *adormirea* soţiei sale. Plânge în continuu...

Ce pot eu *să înţeleg* din plânsul lui?

Iubirea lui pentru ea, prezenţa ei *de neînlocuit*, amintirea ei de neşters. Când mă uit în urmă şi mă gândesc la chipul ei, moartea parcă nu e *reală*, căci eu o am în mintea mea *vie*.

Viaţa ei mi se pare *neîntreruptă de moarte*, pentru că atunci când m-am rugat *pentru ea*, m-am simţit *bucuros* şi nu *nefericit*.

Şi Binecuvântata Prezbiteră Maria a adormit prima. Şi după ea a venit Fericitul Dumitru Stăniloae.

Soţia a plecat *prima* şi la unul şi la altul.

Durerea lor n-am să o intuiesc *niciodată*, cum n-am să intuiesc *adâncul durerii* niciunui Sfânt. Nici durerea şi nici bucuria Sfinţilor lui Dumnezeu *nu o ştiu*, după cum nu ştiu nici durerea şi bucuria tuturor oamenilor.

Sufăr de *o neştiinţă crasă*.

Şi dacă ni se pare că *am şti ceva*, aflăm din destăinuirile lor tocmai *contrariul*: că taina omului e *uimitoare* întotdeauna.

Cu câteva ore în urmă am aflat că a fost prins Saddam Hussein[385]. Mulţi s-au bucurat. Dar era o bucurie *ce ucide* oamenii şi nu îi *înţelege*.

Ucizi repede un om, dar e mai greu *să asculţi* un om, să îţi spună el ceea ce este *el*.

Când Dumnezeu îţi descoperă *decăderea ta* şi *a lumii întregi*, înţelegi că ortodoxul este cineva *suportat cu greu* de

---

385 Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Saddam_Hussein.

către ceilalţi şi că ei nu te suportă, tocmai pentru că tu vrei să fii *un slujitor smerit* al adevărului.

Sfânta Biserică Ortodoxă nu e *acceptată* de statul capitalist decât pe post de „slugă supusă" sau de cineva pe care nu poţi *să îl extermini*, atunci când vorbeşti despre „drepturile omului". Asta nu înseamnă că nu ne tolerează *cu greu*...

Suntem *luaţi în râs* peste tot.

Evlavia noastră e transformată în *motiv de batjocură*, cuvintele noastre sunt socotite „desuete", suntem percepuți ca „nebuni" şi „retrograzi".

Dacă am *scotoci* însă satanismul omului de azi, spurcăciunea lui interioară, am găsi *două-trei idei drăceşti* dar „fundamentale" şi cu acestea terminăm *cu toată liniştea lumii*.

Mă împărtăşesc cu Hristos. Atunci sunt *în viaţa veacului* ce va să fie, pentru că *trăiesc deja* acea realitate!

Trec prin Sfânta Spovedanie – care e simbolul *Înfricoşatei Judecăţi* – şi apoi mă împărtăşesc cu Hristos pentru *a trăi* în Împărăţia lui Dumnezeu.

Realismul eshatologic nu e ceva *scriptic* sau ceva de domeniul *viitorului*, ci el e *prezent*, a început *cu Hristos* şi e şi *timpul nostru*.

Când merg prin *adevărul spovedaniei* la *unirea cu El* arăt că numai *adevărul* şi *dragostea pentru El* mă fac să fiu *cu El* şi *să trăiesc cu El* şi *după îndemnurile iubirii Sale*.

Eshatologia nu e *o supoziţie* pentru noi, ci *un adevăr*.

Mărturisirile patristice despre adevăr sunt *indubitabile*.

Dacă *mă împărtăşesc cu Hristos*, mă împărtăşesc cu Hristos, *Cel care va veni*. Eu trăiesc *de acum* comuniunea cu Hristos, Cel care *va veni*.

Dar împărtăşirea nu ne sfinţeşte *de la sine*, fără acordul nostru, fără mintea şi inima noastră smerite.

Iuda *nu s-a sfinţit* împărtăşindu-se, dacă în același timp dorea *să Îl vândă* pe Fiul lui Dumnezeu.

Nu ne sfinţim *neiubindu-L*, dar *primindu-L euharistic*!

O împărtăşire cu El dorită, iubită, dorită *nespus de mult* are *schimbări vizibile*.

Unii se împărtăşesc uitându-se *la ceea ce se vede*, socotindu-L doar *un om* şi de aceea nu progresează mai deloc, pentru că îi neagă *dumnezeirea Sa*.

Alţii se împărtăşesc din „tradiţie" familială, din *obişnuinţă* sau pentru că *trebuie să consume Sfintele* și nu

pentru ca *să se sfințească* în intimitatea profundă, inenarabilă[386] cu Hristos.

Dar dacă ne-am împărtăşi *cunoscându-L* pe El, ştiind *adevărul dogmatic* al lui Hristos, *trăind poruncile* Sale, *iubindu-L*, ne-am împărtăşi cu Fiul lui Dumnezeu întrupat, cu Fiul lui Dumnezeu făcut om pentru noi, şi Care ne iubeşte, şi Care vine în noi pentru ca să ne bucurăm veşnic împreună cu El și cu toți Sfinții Săi.

Însă simt că mulţi se împărtăşesc cu El, pentru că li s-a spus că „*acolo* e Hristos" și nu pentru că *Îl simt* pe Hristos acolo, atunci când *ei se împărtăşesc*.

Dar credinţa nu e *dibuială*, presupoziţie, neexperienţă.

Ci, dimpotrivă: credinţa e *adevăr*, e *realitate*, e *experienţă comunională*.

Şi dacă *mă împărtăşesc* cu Hristos fără ca *să simt* dumnezeirea Lui, înseamnă că *nu cred* în El, că nu simt că Hristos euharistic este *El* şi atunci *Îl neg* pe Hristos şi spun că e „simplu om".

Ne-simţirea dumnezeirii Lui ne arată *credinţa stricată* pe care o avem sau lipsa noastră de credință în El.

Însă, dacă, dimpotrivă, *Îl simţim pe El* în Sfânta Împărtăşanie atunci *credem în El* şi *Îl iubim mult* și tocmai de aceea vrem *să ne împărtășim în mod zilnic* cu Hristosul iubirii noastre.

Dacă ştii doar *adevăruri citite* sau *pe jumătate* nu ai unde *să îi duci* altundeva pe oameni în afară decât *la catastrofă*.

Citirile teologice nu au nicio *legătură interioară* dacă nu eşti un credincios *real*, *conştient* și *experimentator* al sfințeniei Sfintei Biserici.

Mulţi găsesc „nepotriviri" la Sfinţii lui Dumnezeu, „lucruri care *nu se leagă*". Dar ele *nu se leagă* decât în capul lor și aceasta: pentru că *nu au experienţă duhovnicească integratoare*.

Trebuie să fii *racordat* la *neliniştile*, la *starea actuală* a lumii, pentru că altfel rămâi *în urmă cu explicitările* pentru oamenii de azi.

Viaţa duhovnicească, care nu ştie *să vorbească* lumii de azi, să se impună *în termenii* omului de azi, rămâne *o teologie „inadecvată"* în mare parte, chiar dacă spune lucruri *mari* și *frumoase*.

---

[386] Idem: http://dexonline.ro/definitie/inenarabil.

Poţi să fii *un mare Sfânt* dar *să nu te înţeleagă oamenii* tocmai pentru că nu ştii să le vorbeşti *pe limba lor* şi *la nivelul lor*.

Ei vor înţelege lucruri *mult mai puţine* despre tine sau *nu te vei face înţeles* prea bine.

Dacă nu ştii *de ce să te legi*, vei spune *adevărul* dar nu vei folosi *pe mulţi* oameni, ci doar pe cei erudiţi, înaintaţi în cele sfinte, care fac efortul *să te urmărească*, chiar dacă și pentru ei tu ești *anacronic* cu exprimarea, cu *punera problemelor*, cu modul în care *îți gândești* predicile, cărțile.

Pentru că, *pe lângă sfințenie*, trebuie să știi *mentalitatea* prezentului, gradul *de căutare* al oamenilor, puterea lor de *a te înțelege*...și să îți explici de așa manieră *experiența* încât să fii *acaparator* pentru lumea în care tu trăiești...și pe care *o depășești* cu mult...dar care nu poate *urca* la tine...decât dacă faci efortul *să cobori* la ea.

De aceea, teologia ortodoxă a prezentului trebuie *să se impună* omului mai mult decât *o reclamă TV* sau *stradală*, pentru că reclama e *deja* cu mult mai „captivantă" decât „un enunț teologic".

Iar dacă reclamele *au penetrat conștiințele noastre* mai mult decât *s-ar fi așteptat* cineva, e tocmai pentru faptul că au fost făcute de oameni care *jonglează* cu sentimentele omului, cu mintea lui, pe când limbajul teologic *bate pasul pe loc*, deși spune *cele mai dumnezeiești* realități ale acestei lumi.

Vom fi *înţeleşi* de oameni, dacă vom *simţi* realităţile omului de azi și le vom expune *în ritmul acestui sentiment*.

Şi omul de azi va înţelege că Dumnezeu *îi vorbeşte* prin teologii de azi, dacă *îi va fi atinsă inima* şi îşi va da seama, că cei care pot *atinge* în acest fel inimile, nu pot fi decât *oamenii lui Dumnezeu*.

Dacă ne-ar *păsa* de noi, de sufletul nostru, *ne-ar păsa* de sufletele întregii umanităţi.

Nu am putea *să ne îngrijim* de noi, de veşnicia noastră în mod egoist, dacă am conştientiza că veşnicia nu e *o singurătate în doi* – tu şi Dumnezeu – ci *o comuniune*, o comuniune *cu toţi Sfinţii* înaintea lui Dumnezeu.

Fuga după o veşnicie care *îl exclude* pe celălalt nu e *o privire ortodoxă* asupra mântuirii, ci are nuanţa ideologiei capitaliste, unde trebuie să te baţi pentru *o bucată de pâine* cu ceilalţi.

Aproapele, dacă îmi devine „concurent", e lesne de înţeles că iubirea *zboară* din relaţia mea cu el.

Acolo unde celălalt e „duşmanul”, „cel care vrea să îmi ia postul”, „cel pe care trebuie să *îl elimin*”, aproapele meu devine *o victimă*, chiar şi numai în mintea mea, dacă nu în a mai multora.

Dacă trebuie *să îl elimin* înseamnă că *nu îl vreau* şi dacă *nu îl vreau*, nu îl pot *iubi*.

Casele transilvane, cu uşi mari la poartă, arată tocmai dorinţa de *netransparenţă*, lipsa de comuniune reală, *de dragoste*.

Poţi să ai şi uşi unde *se vede tot* dar asta nu înseamnă că toţi care au uşi „transparente” se şi *iubesc*. Dar cei cu uşi „transparente” presupun că *ar putea iubi*.

Una e să vopseşti *totul în negru* şi să ai la subsol *casă de prostituţie* şi alta e să ai la geam *flori* şi *perdele albe*.

Una e să te îmbraci *în toate culorile* de pe faţa pământului şi alta e să fii *decent* şi în acest lucru.

Dar de ce să simt „nevoia”, să nu fiu *prieten* cu oamenii? De ce să presupun că toţi oamenii sunt „răi”, când eu *nu îi cunosc* şi nici nu pot *să îi cunosc* pe toţi oamenii?

De ce pornesc din start de pe o poziţie *negativistă*?

Ne e *frică* mai mult decât *sperăm*? Ne e frică *să ne privim în suflet* sau *nu vrem să o facem*?

Poate că nu ştim *cum să privim* în noi.

Poate nu suntem *încurajaţi* să o facem.

Vorbim şi când nu vrem *să ne înţelegem*.

Vorbim, chiar dacă simţim că *suntem în plus* sau *când nimeni nu ne ascultă*.

Dar de ce vrem totuşi *să vorbim*, dacă nu am socoti că *vorbitul* e totuşi ceva *foarte important*?

*

Dacă urci într-un tren arhiplin şi stai pe culoar, şi dacă nu poţi *să îţi mişti deloc* picioarele, afli că se poate călători *şi astfel*. Tot aşa afli că poţi călători şi *pe tamponul* locomotivei dacă *te grăbeşti* sau dacă vrei *să arăţi ceva* altora.

Poţi să nu îţi dai seama, că oamenii de lângă tine au şi ei *ofuri*, dacă încerci *să îi striveşti* de caldarâm în ascensiunea ta spre cine ştie ce *punct* al orizontului.

Am venit spre Bucureşti în acest fel şi în faţa mea era un băieţel *tăcut* şi *ascultător*. Unii stăteau în veceul vagonului că altundeva nu se putea.

Viaţa noastră e *un tren*, numai că are doar *o singură oprire*. Și pentru că nu văd oprirea *imediat*, unii din fraţii noştri *se plictisesc* de viaţa asta şi încearcă tot felul de subterfugii „consolatoare".

Am fost şi la cimitir. Când *recunoşti* unele nume ţi se pare că eşti *de acolo*, că *faci parte* din comunitate.

Unele morminte au amprentă mult prea *lumească*.

Oamenii cred că va fi „*cam la fel* şi dincolo" şi aduc tablouri, mese, scaune, tot felul de obiecte *nefolositoare* la mormânt.

Epitafurile sunt *arareori* adânci.

Există şi *kitschuri*[387] *de tot felul*.

Mormintele sunt nişte pietre *foarte reci*, uneori *înspăimântătoare*, de parcă *nu ar mai fi înviere*.

Poate că unele morminte *prea late*, de *piatră*, cu *pietre masive de marmură* spun tocmai aceasta: că autorii lor *nu cred în înviere*.

Pământul, mormântul în pământ te umple de o multă smerenie. Vezi ceea ce eşti. Vezi ceva *familiar* şi tocmai de aceea nu pare *înspăimântător*.

Doamne, şi eu sunt *înspăimântător* prin tristeţea mea, a păcatelor mele!

Tristeţea e *o tăgăduire* a bucuriei învierii sau *o disociere faptică* de adevărata vieţuire.

Când sunt cu inima *ca o piatră tombală* şi totul e *fad* lângă mine şi în mine, când mă apucă disperarea, tristeţea pentru viaţa mea, atunci nu mai sunt parcă *viu*. Sunt *o paiaţă*.

Când nu mai trece *fiorul bucuriei* prin mine parcă timpul *s-a oprit în loc* sau m-am adâncit *într-o linişte înspăimântătoare*.

Când doi inşi care sunt certaţi se întâlnesc, între ei se instalează *o tăcere sugrumătoare*. Nu ştiu cum să dea bir cu fugiţii mai repede.

Şi aşteptarea e *disperantă* când se face *de unul singur*.

Când ea nu mai vine, când nu ştii ce s-a întâmplat cu soţia ta sau când nu ştii cum va naşte soţia ta sau nu ştii dacă mai poţi avea aceeaşi casă şi la anul…aşteptarea te *dezumanizează*.

---

[387] Idem: http://dexonline.ro/definitie/kitsch.

Oamenii credincioşi Îl au pe Dumnezeu, au nădejdea în El.

Nu ştiu *cum pot să reziste* ceilalţi.

Pentru mulţi, păcatul e un mod de „rezistibilitate”. *Rezistă fizic* în această lume, numai pentru că *păcătuiesc*. Dar ei sunt *un iad interior*.

Fuge după avere, după femei, escrochează, minte şi asta îi dă „putere” să reziste. Păcatul îl face „să spere”, dar Dumnezeu, *nu*! Păcatul îi „dă aripi”, dar cască când aude de Sfânta Evanghelie.

Când citeşti despre *patima tristeţii* lui Bacovia[388], când îi citeşti scrierile, te adânceşti într-o *tristeţe de cavou*, fără nădejdea învierii.

Baudelaire[389] *te sufocă* cu satanismul său plin de *o desfrânare revoltată*.

Dali[390] parcă este *o excrescenţă a desfrânării „fine”*…şi las pe altă dată catalogările literare, unde m-am *împotmolit* câtva timp, însă din *cu totul alte pricini* decât ei.

Când priveşti în urmă şi îţi vezi *decăderea*, te *uimeşte* mila lui Dumnezeu, te *copleşeşt*e. Aşa mi se întâmplă mie! Mă văd prea dement pentru a trăi, prea ticălos, cu totul netrebnic pentru viaţa aceasta.

Şi, cu toate acestea, dorinţa de a-L cunoaşte pe Dumnezeu, de a trăi cu El e *mult mai mare* în mine, e *copleşitoare*.

E mult mai copleşitoare în mine *dorinţa de viaţă harică*, de viaţă mlădiată de Duhul Sfânt, în comparaţie *cu păcatul*, cu viaţa mea *plină de păcate*.

Îmi e mie greu *să mă înţeleg*, darămite *alţii*.

Îi cred pe mulţi că *se smintesc* de mine – şi îmi pare *nespus de rău* de acest lucru – dar nu eu vreau *să se întâmple* asta, ci *se întâmplă fără voia mea*.

Îl enervez pe unul, îl fac pe altul *să se simtă prost*, deranjat de *o poziţie* a mea…şi când încerc *să repar* lucrurile parcă mai mult *le stric*.

Oamenii încurcă *râsul condescendent*, atmosfera amiabilă pe care o creez în jurul lor, cu *realitatea mea interioară*, crezând că eu nu am *nicio durere adâncă* şi sunt de fapt *„insensibil”*, dacă atunci când stau cu ei de vorbă sunt *volubil*, cu *umor fin*, cu *multă voioșie*.

---

[388] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/George_Bacovia.
[389] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Charles_Baudelaire.
[390] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Salvador_Dal%C3%AD.

Însă eu fac asta cu cei care vorbesc...pentru ca să nu îi umplu de *gravitatea* cu care eu văd viața și de durerea în care eu creez și mă rog și trăiesc.

Adică eu sunt bun cu ei, *prea bun*...iar ei mă judecă tocmai când ar trebui *să îmi fie recunoscători*.

Unii numesc *ABC al cunoaşterii* lucruri care nu ţin *de esenţa* comportamentului uman, ci de *ambalajul social* al acestuia.

Şi nu auzim prea bine *ce vrea să ne spună* celălalt, pentru că *nu vrem* să îl auzim.

Sau dacă observăm că un anumit om e „ceva de capul lui”, atunci încercăm *să îi băgăm beţe în roate*, ca să îl scoatem în cele din urmă că e şi el om „*ca şi noi*”.

Şi asta, pentru că nu suportăm *viaţa curată*, munca *sfântă*, osteneala *prisositoare*.

Nu suportăm *să primim lecţii* de la alţii, chiar dacă lecţiile sunt *adevărate* şi, o, sunt *atât de necesare* nouă!

Două conferinţe ale Părintelui Teofil [Părăian] de la Sâmbăta. Le-am găsit online şi le-am citit în dimineaţa asta. Le voi dezbate acum[391].

Sfintele slujbe sunt ca „vuietul Duhului”. Sfântul Duh e Cel care *suflă* prin ele şi ne aduce în inimi *bucurie cerească*.

E întrebat dacă *e* sau *nu* pentru *deasă împărtăşire* şi el răspunde: „Nu mi-e frică de cei care *se împărtăşesc*. Mi-e frică de cei care *nu se împărtăşesc*”.

Îmi vin în minte ipostaze ale egoismului „de clan”. „Să aibă *şi de la noi* fata mea…nu numai *de la el*”.

Cadourile *inutile* îşi fac apariţia, numai pentru că părinţii ei, *ai fetei*, vor *să bifeze* orgoliul că *au dat şi ei* fetei lor ceva, nu numai *ginerele*.

Cadouri care vor deveni mai târziu *furculiţe de băgat în ochi* şi în faţa căruia ginerele trebuie să tacă „resemnat”, pentru că la socrii e „puterea”.

Se aud *glasuri* în inimi care *nu se spun* sau *se ascund* „cu multă *băgare de seamă*”.

Cei care se împărtăşesc sunt mult mai *inofensivi* ca cei „reţinuţi”, ca „păcătoşii” cu multe scrupule.

Şi când e întrebat de ceea ce *ia* rugăciunea şi *aduce* oamenilor, Dumnezeiescul Părinte Teofil spune: rugăciunea are *puteri nelimitate*.

---

[391] Prima e din 11 mai 1994 iar a doua din 8 mai 1995. Voi începe cu a doua.

Pledoaria sa pentru *prietenie* e *magnifică*. Crede în prietenie *din toate puterile*. Prietenia „este o realitate *din cer* adusă *pe pământ*".

Şi mai spune, cu o inimă *prea primitoare*, prea *delicată*: „Cred într-o *prietenie adevărată* şi *sfântă* şi *curată* şi *o recomand din toate puterile mele*".

Pentru el, bucuria aceasta mare, prietenia, rămâne *în veşnicie*.

Conferinţele, predicile, cărţile dumnezeieşti am senzaţia de multe ori că sunt *prea mici*. Deşi unele sunt *foarte mari*, mi se par *tot mici*. Până la urmă sunt tot...*mici*. Pentru că ai vrea ca ele *să nu se mai termine*.

Şi ai vrea să auzi în fiecare pagină altă *noutate*, altă *minune*, altă *trăire extraordinară*, altă *supleţe* a Sfintelor dogme.

Mie îmi place *să pierd timpul* în compania *marilor minuni divino-umane* care sunt *Sfinţii*. E *o pierdere* a timpului *cu nenumărate câștiguri*.

Îmi place *să stau de vorbă* cu Sfinţii noştri şi cu *oamenii duhovniceşti*, cu *Sfinţii de aici*, care încă *nu s-au mutat* la Domnul.

Dar, în același timp, îmi place *să stau de vorbă cu toţi cei deschişi* și care doresc *să comunice frumos*, important, veridic, experențial, fundamental.

Când găsesc oameni care simt *necesaritatea dialogului*, a comuniunii, atunci *parcă renasc*, uit de toate.

Întâlnirea de suflet e mereu *o bucurie plină de bucurii*.

În a doua conferinţă apare o expresie foarte adevărată: „*Raiul* e o realitate pe care o face *omul de Rai*", vrednic de Rai.

Atmosfera *plină de pace* e făcută de *oamenii plini de pace dumnezeiască*.

Nu poţi *să ţipi* la gânduri, ca la copiii din clasa a II-a şi ele să ia poziţia „de frică" şi *să ia loc* în bănci.

Unde sunt *oamenii duhovniceşti* acolo apare *Raiul pe pământ*. De acolo *nu îţi mai vine să mai pleci* dacă ai simţurile sufletului *nevătămate*.

Rosteşte o poezie a lui Vasile Militaru[392] şi mi-a sărit în minte imediat versul: „Ţi-ai pus *zăvor* pe bârfitoarea-ţi gură?". Aici e doar *o frază ruptă din context*, dar acolo *suna foarte bine*.

---

[392] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Vasile_Militaru.

Sfântul Apostol Toma nu dorea *o iluzie optică* a lui Hristos, ci *realitatea* Lui. Tocmai de aceea a cerut *să pună mâna*, să se convingă, să se încredinţeze *deplin*.

Încredinţarea de Învierea Domnului este *o certitudine interioară* care vine de la Dumnezeu şi nouă nu ne trebuie *giulgiul de la Torino*[393] neapărat, căci noi *am văzut* Învierea lui Hristos *prin credinţă*.

Ideile acestea sunt *brodate* pe baza ideilor exprimate de Părintele Teofil în acea zi.

Şi o ultimă *frumuseţe* din experienţa sa: trebuie să ne întâlnim *cu mizeria* din noi, cu *adâncul fărădelegii proprii*.

Fericitul Paisie ieroschimonahul[394] a spus la un moment dat: „Canonul bolnavului este patul, *patul suferinţei*".

Mai mult decât răbdare, nădejde, rugăciune şi bucurie, ce mai poţi să ceri unui om, care nu se mai poate *ridica* din pat de unul singur?

Iar Fericitul Sofronie [Saharov][395] scria în *Mistica vederii lui Dumnezeu*, că „Rugăciunea plină de pocăinţă *mă mistuia*".

Adevărata rugăciune *te slăbeşte*, îţi slăbeşte inima, mintea, trupul.

Rugăciunea nu e *o relaxare*, ci *o stare de încordare permanentă*.

În 1924, în Sâmbăta Mare, a avut un extaz după ce s-a împărtăşit. A stat în lumina dumnezeiască timp de trei zile. Un altul l-a avut *pe un balcon* (probabil al unei clădiri din mănăstire), parcă spre seară, pe la începutul anilor '30, pe când era *diacon*.

Grigore Leşe[396], muzicianul popular renumit, spunea: „Cum e *omul* aşa-i şi *cântecul*".

Sunt *uluit* de tot ceea ce văd şi de tot ceea ce citesc.

Mă uluieşte *bogăţia de sens* a tot ceea ce mă înconjoară.

Sunt plin, îmi vine să răbufnesc, să dau pe afară de atâta bucurie. Îmi vine să plâng.

E normal să plângi, când Dumnezeu îţi arată atâta minunăţie de sens, de frumuseţe, de slavă dumnezeiască.

Cugetările domnului Leşe au multă *vigoare*. M-au surprins prin *viul* lor.

---

[393] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Giulgiul_din_Torino.

[394] Nu mai ştiu *la cine* m-am referit aici.

[395] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Sofronie_%28Saharov%29.

[396] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Grigore_Le%C8%99e.

Spune el: „Viaţa omului trebuie să ne-o închipuim ca pe *o zi*; când soarele răsare, se înalţă pe cer şi apune”. Iar „nunta are în ea şi *bucurie* dar şi *tristeţe*”.

Despre *bătutul toacei*[397] spune admirabil: „Glasul de toacă este un glas *din altă lume*”.

Totul *ţi se aşază* înaintea ochilor. Numai *să priveşti prin toate* spre Dumnezeu.

Dar trebuie să renunţi şi la *a nu mai vedea cele ce se văd* pentru ca să „îţi omori mintea” – cum îmi spune mereu Dumnezeiescul Ilie [văzătorul de Dumnezeu] – ca *să Îl vezi* pe Dumnezeu *întru slava Sa*.

Atât una, cât şi cealaltă. Atât *vederea* cât şi *refuzarea vederii lucrurilor* şi *a gândirii discursive* au timpul lor şi rostul lor.

Toate au *un rost*. Numai că trebuie *să îl afli*, să te *smereşti* în faţa lui Dumnezeu şi să te laşi *condus* de Dumnezeu ca să îl afli.

În cartea sa „de veghe creştină”, domnul Sorin Dumitrescu[398] spune *lucruri marcante*. Sunt *fâşii de lumină* a înţelegerii cuvintele sale.

E grav când iubim „*fastul Ortodoxiei* mai mult decât *pe Hristos*” (p. 17, ed. 1998)[399].

Nu vreau *să dau detalii*. Această carte trebuie *comentată* şi nu *citită*, pentru că e o carte care prinde *prea multe nuanţe neapărate* pentru noi toţi.

Fugim *de noi* dar şi *după noi*.

Căutăm *cu înfrigurare* mâncare duhovnicească. Deşi e *rară*, încă nu e *încă atât de rară*. Mai găsim *surse sigure*.

Minunile se fac *cu oamenii*.

Gianina [Picioruș] a trăit azi *o minune*. Și a fost *o minune imensă*!

Ne dăm seama, totuși, de cât *de minunate* sunt *minunile lui Dumnezeu cu noi*? Cred că *foarte puţin* în comparaţie cu *adâncul lor*.

Mâine e *Naşterea Domnului* (25 decembrie)[400].

---

[397] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Toac%C4%83.

[398] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Sorin_Dumitrescu.

[399] E vorba de Sorin Dumitrescu, *Rock & Popi. Carte de veghe creștină*, Ed. Anastasia, București, 1998. O recenzie făcută cărții luate în discuție: http://www.agnos.ro/blog/2010/10/24/recenzie-sorin-dumitrescu-rock-popi-carte-de-veghe-crestina/.

[400] A se vedea predica noastră din 2010: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/12/16/predica-la-duminica-dinaintea-nasterii-domnului-2010/.

Bucuria acestui praznic e o bucurie specială: *mă bucur* dar trăiesc în acelaşi timp *o bucurie dureroasă*.

Lucrurile din jurul meu, evenimentele sunt de aşa manieră. Izbucnesc din noi străfunduri de bucurie, străfunduri de lacrimi.

Cât de minunat eşti Tu, Doamne! Cât de minunat eşti Tu cu noi şi în noi!

Sunt oameni care *îmi stau în inimă ca o făclie de foc* şi îmi dau *cote de zbatere ale inimii foarte mari*.

Voi, prietenii mei…

Voi, cei care îmi sunteţi aproape!

Priveam o frescă dintr-o Sfântă Biserică şi am observat că peştera Naşterii Domnului era *un v întors*, plin de negru. În peştera unde Se naşte Domnul, în inima noastră, totul e *profund*.

Inima noastră e un întuneric care nu poate să oprească *lumina* lui Hristos.

În întunericul inimii noastre străluceşte naşterea Sa.

Nu e plină *de teologie* Sfânta Icoană? Nu e plină de *simţire* şi de *gândire dumnezeiască*?

Doamne, Cel care Te-ai născut pentru noi şi Te naşti pururea în noi şi pentru noi, nu ne lăsa! Ai milă de noi, Dragostea mea şi ne miluieşte.

O, sunt mult *prea netrebnic* pentru lumea Ta, Doamne!

*

Pentru un gând nesocotit, exprimat într-o doară, s-a năpustit asupra mea *o grea ispită*. Mă simt slăbit trupeşte, îmi dârdâie puţin mâinile, o venă de la ochiul drept mi se zbate…şi ispitele grijii deşarte şi-au făcut din nou apariţia.

Incertitudinea te omoară psihic. Demonii vor să te arunce în groapa singurătăţii, *a non-comunicării*.

Şi în astfel de momente *orice sprijin*, cât *de mic* ar fi el, ţi se pare *ceva imens*.

„Cum *arată* inima lor?” te întrebi. Chiar le place *să te ştie* pe jar? Conştientizează ceea ce ţi-au făcut? Sau e doar *un avertisment* pornit din frică?

Avem frici legate *de vârsta* noastră. Fiecare cu o altă nuanţă.

Îmi era frică cândva de unii oameni, de unele lucruri, de unele situaţii. Oamenii *au murit* sau *am scăpat de ei* prin mutarea domiciliului. Când am întâlnit pe unii dintre ei, pe foştii „brontozauri” nemiloşi, aveau o altă expresie la vederea mea de parcă *nu se întâmplase* nimic între noi.

Lucrurile, evenimentele au fost *spălate* de *o uitare providenţială*.

Dacă aş fi ţinut minte toate durerile, toate cuvintele ca nişte *bombe*, nu ştiu dacă *aş fi rezistat* până acum.

Mă minunez de această *rezistibilitate* dăruită de Dumnezeu, când sunt *atât de sensibil* înăuntrul meu.

Situaţia de a fi mereu *flotant*, mereu „cu gazdă” speram că *s-a dus*. Dar se mijesc nişte *orizonturi neclare*, unde numai mila Sa poate face lucrurile *stabile*.

Nu ştii unde vei fi mâine, ce vei face peste o săptămână sau peste zece ani. Dar vei mai trăi *zece ani*?

…Şi demonii vor *să îmi inoculeze* iarăşi în sânge *eczema răzbunării*. Îţi cer *să le doreşti moartea* celor ce îţi fac rău, când Domnul milei te roagă *să-i ierţi* pe cei care nu te înţeleg şi îţi fac rău, mult rău *degeaba*.

Şi mă rog cu multă durere pentru cei care îmi fac rău, cu multă compasiune pentru ei dar și cu multă nevrednicie.

Doamne, ai milă de aceştia şi îi iartă!

Mă simt *greu*, mă simt la un pas de a face *un infarct* sau poate că e doar *o iluzie* din cauza răcelii.

Avem numai *iluzii*?

Unii speră la momente *mai bune*, la *înavuţire*. Eu nu doresc decât *linişte, pace în suflet* şi *putere de muncă*, multă *putere de muncă*.

Nu ştim cum *ne reflectăm* în inimile celorlalţi. În această direcţie putem avea multe *surprize*.

Putem să fim aruncaţi *într-un colţ* al inimii lor de către cei pe care noi îi numim şi îi credem „prieteni” şi pe adevăraţii noştri prieteni să nici nu-i *cunoaştem*, dar ei *să ne iubească* şi *să ne respecte mult*, fără vreo urmă *de patologic* sau *de interes de vreun fel*.

Suntem duşi uneori *în eroare* de bunăvoinţa pe care o arătăm unora sau altora.

Şi când oamenii răi aud *slăbiciunile tale*, nu ştiu cum *să le exploateze* mai bine.

Dacă pari *un mieluşel prostuţ* eşti *o bună victimă*, victima „ideală” pentru „taurii graşi” ai Psaltirii.

Dacă eşti *cu bune intenţii* şi vrei *cu mult dor* mântuirea oamenilor îţi vor găsi ei lucruri *prin care* să te îndurereze.

Eşti ucis *de indiferenţa* celor pe care îi iubeşti, *zdrobit* de cei pe care îi slujeşti zilnic.

Dacă nu mai eşti tânăr şi bătrâneţea *se înfiripă* în tine, vor să te vadă *odată mort*, cât mai repede, căci locul tău trebuie *dat altora*.

Bătrâneţea e *bulversată* de groaza neputinţei şi a indiferenţei celor din jur.

Poţi muri în apartamentul tău şi te pot găsi când o să începi *să puţi bine*, adică numai atunci când *vei alerta* nasurile vecinilor.

Ceva mic, *banalul* e *pus în faţă* iar durerea e *pusă la coadă*, pentru ca *să nu mai simţi nimic* sau să nu se ştie faptul că tu...noi...*suferim*.

Şi totuşi, trebuie să trăim! Şi totuşi, cu toate aceste *dedesubturi urâte* ale noastre nu facem *toate prostiile* la care *ne-am putea gândi*.

Dumnezeu ne opreşte *de la multe rele* prin care ne-am autodistruge.

Când se întâlneşte Sfântul Maxim Cavsocalivitul[401] cu Sfântul Grigorie Sinaitul[402], cel din urmă îi zice la un moment dat celui dintâi: „Lasă acum *astea*! Pentru dragostea Domnului, povesteşte-mi viaţa ta. Nu-ţi întind *curse*, aşa cum fac *alţii*. Îmi iubesc aproapele *ca pe mine însumi*, nu-l *nesocotesc*. Vreau *să mă înştiinţez de la tine însuţi* despre *virtutea ta*”[403].

Sfântul Maxim vroia *să se smerească* și, totodată, *să își ascundă virtutea* în fața Sfântului Grigorie, dar Sfântul Grigorie *îi cere adevărul*. Adevărul *neacoperit* de smerenie...

Aceste cuvinte sunt *esenţiale* pentru înţelegerea *sincerităţii* între ortodocşi.

Astăzi, dacă încerci *să spui ceva* din darurile duhovniceşti ale vieţii tale, eşti taxat imediat de către invidioşi ca „înşelat”, ca nu cumva să spui *vreun adevăr*, care să le strice „confortul” lor hoţesc.

Ei pot *spune* şi *scrie* toate *inepţiile*, dar tu nu poţi să-ți spui *adevărul inimii tale*, trăit cu Dumnezeu, în puținele tale *nevoințe iubitoare* de Dumnezeu.

---

[401] A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsian/01-13-cv_maxim_cavsocalivitul.html.

[402] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-27-cv_grigorie_sinaitul.html.

[403] *** *Sfântul Maxim Cavsocalivitul, Sfeşnicul Athosului*, col. „Florile Bisericii”, trad. din limba greacă de Ierom. Evloghie Munteanu, Ed. Bunavestire, Galaţi, 2003, p. 33.

Argumentul pe care ți-l aduc (pentru că nu știu *cum e viața duhovnicească* și de aceea sunt *penibili*) este, dimpotrivă, acela, că tu *nu poţi să-ți înţelegi* starea ta duhovnicească, darurile tale, pentru că *dacă le-ai ştii, nu le-ai mai avea*.

Însă nu își dau seama ce *enormitate* spun...a cărei conluzie nu e alta decât aceea că oamenii duhovnicești sau Sfinții sunt Sfinți *fără ca să știe*. Adică *inconștient de Sfinți*.

E ca şi când *te-ai împărtăşi* fără *să îţi dai seama* sau ca şi când *ai mânca* fără *să conştientizezi* acest lucru.

Însă adevărul e tocmai altul: oamenii duhovnicești sunt *conștienți* de ei înșiși, de ceea *ce se petrece* în ei, văd *cum se umplu de har* și *de sfințenie*, cunosc modul în care *se despătimesc* și *se umplu de slava Sa* și tocmai de aceea *scriu* despre ele.

Sau *nu scriu*...și unora li se pare că *nici nu știu* ce se petrece cu ei...dacă ei, din *prea multă smerenie*, le lasă *în tăcere*...

Sfinţii Părinţi scriu tocmai din cele pe care *le trăiesc* sau *le observă* de la alţii.

Minciuna *inconştienţei* trăirii harului însă a dus la o „Ortodoxie" eretică, cu *nuanţe eterodoxe evidente* în mintea multora, pentru că se cred *ortodocși* doar pentru că *știu să vină* la Biserică sau *cunosc unele lucruri doar scriptic* dar nu și *experimental*.

Toţi ortodocșii suntem de acord că *primim* harul dumnezeiesc la Sfântul Botez, că primim iertarea Lui prin Sfânta Spovedanie, că în fiecare slujbă a Bisericii trăim *în mult har*.

Numai că unii *o știu doar din cărți* sau *din spusele altora*, pe când alții o știu *și cu fapta* și *pot să explice* cum se simt când înțeleg, simt, văd, cunosc unele lucruri în mod duhovnicește, mistic, tainic, dumnezeiește în persoanele lor.

Astfel, din cauza lipsei vieții duhovnicești în mulți dintre ortodocșii noștri, una e *ceea ce spun* ortodocșii că *se întâmplă* în Biserică și alta e *ceea ce simt* și *trăiesc ei*.

Adică e distanță de la cer la pământ între *teologia scriptică*, din cărți și *teologia neîntrupată în oameni*, în viața lor.

Acesta e motivul pentru care *îi enervezi rău de tot* pe ortodocșii *fără experiență duhovnicească*, când îi întrebi *ce înseamnă mântuire* și *curățire de patimi pentru ei*, pentru fiecare în parte.

Da, da, cunoaştem Scriptura, cunoaştem ce spune Sfântul Ioan Gură de Aur sau *Dogmatica* Părintelui Stăniloae...Dar *ce simți tu* în tine însuți? Cum te-ai *despătimit* de o patimă sau alta? Cum *simți* harul lui Dumnezeu? Cum *simți* și *trăiești* un eveniment liturgic sau altul și nu *cum ar fi trebuit să îl trăiești*, că așa ai găsit *în nu știu ce carte*?

Și când îi întrebi, în mod brutal, fără să o dea la întors, *cum simt harul Lui* în inima lor, în fiinţa lor, în ei înşişi, ortodocşii „scolastici", a căror „Ortodoxie" e formată doar din fraze citite sunt *încurcaţi la culme* şi *dau bir cu fugiţii*, pentru că *nu au habar* cum arată harul dumnezeiesc sau *nu se deschid deloc* lui sau dacă uneori *îl simt*, îl neagă imediat interior, crezând că e vorba de „o patimă",

De aceea, când se vorbeşte de multe ori despre „bucurie", „pace", „împlinire duhovnicească", mulţi predicatori ortodocşi se referă la ceva *mult prea teluric*, tocmai de aceea nici nu poţi *să îi asculți prea mult* pentru că ți se face greață de neștiința lor, pe care ei *nu o sesizează nicidecum*.

Bucuria duhovnicească însă e *o stare divino-umană*, o trăire profundă, plenară, cu multe urmări în noi, despre care nu poate da mărturie așa, oricine, care vrea doar *să predice şi el* despre lucruri pe care *nu le cunoaște* nici măcar 1%.

Așa cum cel care știe *cum se sărută o femeie* și *ce se întâmplă atunci*...poate să dea detalii *sufletești* și *anatomice* în același timp despre sărutul dintre doi oamenii *care se iubesc*, tot la fel, cel care trăiește bucuria duhovnicească *a vărsării în el*, din plin, a harului lui Dumnezeu, știe ce se petrece și *în sufletul* și *în trupul lui* în același timp...și poate *să detalieze experiența* ca atare. Să spună trei lucruri sau 10 pagini despre ea.

Adică, doar dacă *experimentezi*, *cunoști* ce se întâmplă și în cadrul relațiilor cu oamenii și în relațiile cu Sfinții și cu Dumnezeu.

Dacă nu știi *la propriu*, bineînțeles: *bați câmpii*!

Acesta e motivul pentru care evenimentele predicatoriale ortodoxe ale momentului sunt cu precădere *lansări în moralism*, în chestiuni exterioare *de tipic* și *istorie* iar partea grea *a teologiei experimentale*, cea a înţelegerii Dumnezeieştilor Scripturi şi dogme e mereu *o problemă de viitor* sau *numai pentru unii*, care „au făcut *şcoală mai multă*" sau cărora „le place să fie *mai asceți* de felul lor".

Repede îţi spui: „Părinte duhovnic”. Dar, în mod real, tu poate că *nu ai născut* pe nimeni pentru Dumnezeu şi nici nu *l-ai hrănit* cu adevărul Său.

Și cum l-ai putea duce pe cineva *la El*, la Dumnezeu, dacă Tu *nu Îl cunoști pe El*, dacă tu *nu L-ai văzut niciodată* și nici nu stai *în ambianța comuniunii* cu El?

Cum să *îi dai altuia să simtă* harul Său, dacă pentru tine *el nu este o cotidianitate* ca și aerul, ca și rugăciunea, ca și *întâlnirea cu altul*?

Însă *pe câți* îi mai interesează *adevărul sfințeniei*?

Cine mai doreşte *sfinţenia Ortodoxiei*?

Cine mai vrea *pace* în inima lui?

O, Doamne, ai milă de noi, robii Tăi şi nu ne lăsa fără ajutorul Tău! Ajută-mi mie, preaticălosului, Doamne, că inima mea e ticăloasă şi stearpă.

Facă-se voia Ta! Numai a Ta. Voia mea, întotdeauna mi-a făcut *numai belele*.

*

Până când *nu vezi* pe ce aruncă omul banul, nu înţelegi *cât de puerili* suntem.

Azi-noapte, de revelion, aerul Bucureştiului – deşi a fost *o ceaţă densă* – a fost îmbâcsit de pocnitori şi artificii de tot felul.

Ziceai că e *război*, că e din nou *revoluţie*.

Cine nu ar fi ştiut *ce se întâmplă*, ar fi *intrat în panică* imediat.

Milioane de lei aruncate pe pocnitori, pe mâncare, pe băutură, deşi omul poate mânca şi *puţin* – nu *din zgârcenie* – ci *din înţelepciune a minţii*.

Televizoarele au fost pline de *distracţii pentru distracţii*, omul a crezut că *se bucură*, unii şi-au *comandat fete* ca să le satisfacă *devierile sexuale*, poate că unii *s-au îmbătat în mod jalnic* iar pe alţii *i-a luat salvarea* din cauza mâncării…

Și pocnitorile *au bubuit*!...

Și nimeni nu prea ştia *ce se sărbătoreşte*, şi unii s-au *destrăbălat bine* – presupun – chiar dacă a doua zi e *praznic mare*.

Dar dacă omul „nu merge la Biserică”, consideră că *poate face de toate*.

Am mers la Sfânta Biserică şi în locul *scaunelor noastre* (pentru că știa că *vom veni* și *ne vom așeza acolo*, amândoi, în strana bărbaților) era bradul deşi, de la Crăciun şi până acum el stătuse dincolo, în *strana femeilor*.

A trebuit să stau cu Gianina [Picioruș] dincolo, lângă femei, pentru ca bradul *să stea* în locul celor două scaune ale noastre...

Asta m-a durut: *mişcarea duşmănoasă* a preotului.

Aceiaşi *demoni* de demult *mă urmăresc* şi în acest preot.

Există unii preoţi, care îşi dau seama imediat că *sunt „mândru”* (deşi ei *nu vizează* această patimă, de care *realmente sufăr*), numai pentru că nu sunt „obedientul” pe care ei îl vor, adică *lingăul* şi *prefăcutul* de care *au nevoie*.

Consideră „mândrie” la mine faptul de *a fi demn* și de *a dori relații de prietenie* și nu de *obediență minimalizatoare*.

Dar cum preoții pe care îi întâlnesc nu cam doresc *relații reale* cu ei, în cadrul cărora *să mă sfătuiesc*, să *îi întreb* și să *îmi răspundă profund* și *la obiect*, să ne *ajutăm reciproc* adică...ci doar *supușenii nesimțite*, tocmai de aceea *mă exclud din priviri*, înainte de *a spune trei vorbe*.

Un coleg mi-a adus *Apostolul* drept *consolare*, pentru că preotul și strana și puținii membrii ai comunității vedeau că inima mea *a înțeles* mișcarea „tactică” a bradului *plantat* pe locurile noastre.

Am refuzat, fals *politicos*, să îl citesc, să îl rostesc la Liturghie...și, bineînțeles, că *nu s-a dărâmat* Biserică pentru că eu nu am spus *Apostolul*...și nici *nu a plâns nimeni* pentru acest fapt.

Motivul era *simplu* și *de bun simț*: ştiam că unii „principali” nu *mă vor*, acolo, *în inimile lor*, nu vor *să mă audă* cântând *Apostolul* şi n-am vrut *să le stau* ca un nod în gât, atunci când eu *mi-aș fi spus inima* printre cuvintele Apostolului.

Dar, la predică (pentru că *eu înțeleg* cuvintele...și *sentimentele sfinte* dar *și pe cele bădărane* din oameni, chiar și când sunt *îmbrăcate în smerenie* sau într-o *„evlavie” prefăcută*!) am fost arătat *neascultător* şi *mândru*, ca și când preotului predicator *i-a fi păsat*, în *vreun fel* de mine...

Dar când m-a miruit…*tăcere*! A arborat doar un zâmbet pervers, întins pe față *în mod standard*, plin de o iubire „fără subînțelesuri”.

Bineînțeles că i-am răspuns prin *mimarea* aceluiași *zâmbet*...care *te ține la depărtare* și care te arată „un om integru, un bun creștin ortodox, un om de o calitate rară” prin duplicitatea în care te experimentezi în mod zilnic.

Și am plecat, cu gust amar, de la Sfânta Liturghie...unde m-am simțit *ca nuca în perete*, numai pentru faptul că eu nu mă mint pe mine însumi „cu delicatețe”.

Mă doare enorm, pentru *ei* în primul rând și nu atât *pentru mine*, ceea ce simt la unii *colegi de studii* sau la *preoţii* pe care îi întâlnesc la București sau pe oriunde: atâta mânie, atâta ură, atâta invidie fără sens!

Ce au toate acestea *cu Hristos*, iubiţii mei?

Cum să mimați în continuu „virtuți” inexistente?

Cum să nu te simți *penibil*, măcar acolo, *cât de puțin*, când știi *cine ești*...și *cum ai ajuns preot*?

Ei cred că *nu îmi dau seama* de jocul lor.

Acestui preot îi repugnă *pacea mea interioară* şi faptul că *nu mă lansez în discuţii cu el* şi, mai ales, că *nu mă spovedesc* la el.

Am vorbit unora despre patimile lui, despre caracterul său ingrat şi despre prostia de care suferă…şi el crede că am făcut acest lucru *în mod pătimaş* sau că *am ceva cu el*. Dar n-am nimic cu el...Eu doar *am constatat* niște lucruri...din ființa lui...

Eu le-am spus acelor persoane ceea ce *văd* la el şi nu ceea ce *cred* despre el.

Pentru că are fond sufletesc bun, are dorința de slujbă, își face treaba cu zel, se zbate...Numai că nu are înțelepciune duhovnicească și e și bădăran...dar mimează „voioșia perpetuă” și „sfătoșenia dezinteresată”.

O, Doamne, ai milă de el, de noi toți, pentru că dăm cu stângul în dreptul...în mod continuu!...

Oamenii ştiu *să ne omoare*, în concluzie, „cu delicateţe”.

Când *luminaţi de Dumnezeu* vedem *adâncul decăderii* noastre şi *plasa satanică a răutăţii generalizate*, a ispitirilor ce ni se coc, numai *smerenia* şi *certitudinea harică a realităţii* lui Dumnezeu *ne ţin* şi ne fac *să nu înnebunim* sau să nu devenim, deodată, nişte *monştri*.

Tocmai pentru că *nu ştim* prea bine *cine sunt membrii* ierarhiei, cei care *ne slujesc* şi nici ei *pe noi*, mai vin oamenii la Sfânta Biserică *în mare parte*.

Unii *ar veni*, şi dacă ar şti *că toţi sunt netrebnici*…Dar *nu ar face mulţi* acest lucru.

Ar fi multe Sfinte Biserici *goale* şi doar unele *arhipline*, adică acolo unde ar sluji *Sfinţii lui Dumnezeu*, dacă ne-am cunoaşte *în mod clar* unii pe alții, în adâcimea noastră și *nu de fațadă*.

Dacă am şti *adevăratele intenţii* ale tuturora ar fi *mare haos*.

Tocmai pentru că *nu ne ştim păcatele* unii altora – şi asta *în mod providenţial*, din *voia lui Dumnezeu* – mai avem încredere *cât de cât* unii în alţii.

Dacă ţi-ai ştii duhovnicul ca pe propria ta palmă, ţi-ar trebui *multă smerenie* să mergi mai departe.

Dacă am şti *ce ambiţii* ne animă pe toţi, ne-am urmări unii pe alţii într-o stare de *mare frică*.

Inconştienţa, această „umbră" ce ne lasă la periferia înţelegerii lumii ne dă imbolduri ca să mergem mai departe, să sperăm la *multe lucruri* din punct de vedere social.

Dacă am vedea *peste tot* colcăiala patimilor şi prezenţa demonilor n-am putea *să scăpăm de nebunie* decât *cu ajutorul* lui Dumnezeu.

Mergem mai departe, fără să ştim ce se ascunde sub lucrurile noastre părut „frumoase".

Dar când Dumnezeu îţi arată *răutatea* demonilor şi *terfelirea* lumii de către ei, atunci *durerea*, *înspăimântarea* şi *suferinţa* pe care ți le dau această *vedere interioară* sunt *mult prea grele* fără harul Său.

De aceea, Dumnezeu *ne dă harul Său* şi prin el înţelegem *realitatea* lumii. *Realitatea* lumii, ca şi *cele dumnezeieşti,* nu se cunosc *fără harul lui Dumnezeu*.

Raţiunea noastră părut „autonomă" – când ea e, de fapt, *aservită* demonilor – nu poate ajunge *prin sine* la înţelegerea *înşelării* în care *dormitează* omul.

Dacă s-ar *rezolva mental* toate lucrurile, la ce ne-ar mai trebui *harul Său*? Fără harul Său însă, care ne descoperă *adevărul* inimii noastre şi al lumii, dând la o parte *piatra de mormânt a neştiinţei* şi *a nesimţirii* de pe inima noastră, nu ne putem *bucura* de intimitatea cu Dumnezeu.

Am stat cu atenţie la *Molitvele* Sfântului Vasile cel Mare[404]. Şi mi-am dat seama *de ce nu vor dracii* să cunoaştem

---

[404] A se vedea comentariul nostru la ele: http://www.teologiepentruazi.ro/2011/01/01/prima-predica-pe-2011-comentariu-la-rugaciunile-de-exorcizare-ale-sfantului-vasile-cel-mare/.

aceste rugăciuni: pentru că sunt *prea teologice*, prea înalte, cu multe detalii despre *şiretlicurile* demonilor.

Gianina [Picioruș] mi-a spus, că ar fi bună *o teză de doctorat* pe seama lor…şi am fost de acord: *un paralelism teologic* între *Molitvele* Sfântului Vasile cel Mare şi ale Sfântului Ioan Gură de Aur pentru a reliefa *demonologia*, teologia Bisericii *despre demoni*.

Mulţi au făcut *un bau-bau*, o sperietoare din aceste dumnezeieşti rugăciuni.

Pentru Sfânta Liturghie, când Dumnezeu coboară pe Sfânta Masă, poţi sluji *oricum* şi poţi veni la Sfânta Biserică *după cum te taie capul*, dar când e vorba de *blestemele date* asupra demonilor, îi apucă pe toţi *o mare frică*, o frică devastatoare, şi pe credincioşi şi pe preoţi, şi toată lumea pare *să ia aminte* dar la Liturghie sunt *plecați cu sorcova*.

Adică am transformat *rugăciunile de exorcizare* în ceva *mai important* ca trăirea plenară, plină *de bucurie sfântă* a Dumnezeieștii Liturghii.

De ce? Pentru că ne interesează mai mult *răul*, cu care suntem *convivi*, decât *binele slavei lui Dumnezeu* de care *nu avem habar*.

Însă la exorcizări avem de-a face cu o „îngheţare” pe loc *prefăcută*, mai mult *ca să nu intre* vreun drac în ei sau să nu scoată unul *vreun sunet* din ei și nu pentru că i-a apucat credința și starea liniștită, așa, brusc...

Din punct de vedere teologic și experențial, rugăciunile Sfântului Vasile cel Mare sunt o teologie impresionantă, o mare lecţie de experienţă duhovnicească, care nu e *înţeleasă* – ca şi celelalte *slujbe dumnezeieşti* de altfel – pentru că nouă ne e *o frică teribilă* de *a-l întărâta* pe dracu, dar „putem” să ne batem oricând *joc* de Dumnezeu, după cum *o şi facem*.

Și de Dumnezeu am început să ne batem joc din ce în ce *mai profesionist*...pe când față de dracul avem „mare considerație”, pentru ca nu cumva „să îl deranjăm” *cu pocăința* sau cu *îndreptarea noastră din patimi*.

Ideile dubioase ale credincioşilor şi clericilor noştri sunt *înspăimântătoare* prin satanismul şi neştiinţa lor.

De aceea consider, că *cea mai nenorocită plagă* a Bisericii și a lumii e *lipsa de viață teologică*, duhovnicească, născută dintr-o *zdrobitoare neștiință*.

În ceea ce priveşte harul dumnezeiesc însă e *o neştiinţă catastrofală* la foarte mulţi oameni ai Bisericii.

Mi-ar plăcea să mă bucur şi să spun, că toţi ortodocşii trăiesc în harul Duhului Sfânt. Dar nu e aşa. Ar fi o hulă la adresa lui Dumnezeu să mint faptul, că mulți ortodocși Îl cunosc pe Dumnezeu în viața lor.

Și pentru asta *sufăr enorm*...pentru că nu mă pot bucura atunci când văd că oamenii sunt *calamitați*, înjosiți, destructurați interior de erezii, de patimi, de satanism.

Avem fricile pe care dracii ni le „dăruie" *cu largheţe* şi mai puţin *frică dumnezeiască*, duhovnicească. Ultima te umple de har și de bucurie reală, pe când fricile demonice te umplu doar *de psihoze*[405], de *multă încredere în tine* și de tot felul de *ticuri chițibușare*.

*

O propoziţie hip-hop, care exprimă mentalitatea contemporană decăzută: „fără *vicii* am fi doar nişte *roboţi*".

Fanii aplaudă şi *îşi aplaudă decăderea*.

Dar viciul nu e „o pată *de culoare*" în viaţa noastră, ci *însuşi întunericul nostru existenţial*.

Patima ne face sclavi, *roboţi* iar virtutea *ne eliberează*, iubiţii mei!

Cântecele sexuale au devenit *o constantă*, pentru că *asta primează* în noi, alături de mâncarea bună, traiul bun, câştiguri ușoare, călătorii de distracţie, dansuri de toate felurile…

Și într-un *asemenea mediu* trebuie să fim *ortodocşi*!

Şi aici, în această lume, *coboară* harul Sfântului Duh, dacă *împlineşti poruncile Sale* şi auzi glasul celorlalţi ca pe *o chemare la dragoste sfântă*!

Deraierile iconografice şi *arhitecturale* din Bisericile noastre îmi apar acum mult mai evidente, când îi citesc pe cei care sunt *trăitori* ai teologiei Sfintelor Icoane şi ai normalităţii bisericeşti şi artistice.

Avea dreptate domnul Sorin Dumitrescu când spunea, că microfonul ne obturează *legătura directă* cu preoţii slujitori.

Dacă auzi glasuri din toate părţile, privirea spre Sfântul Altar e *denaturată*.

Dar ce ne facem când oamenii *nu ne aud*?

Ce ne facem când preoţii sunt *răguşiţi* sau *bătrâni*?

---

[405] A se vedea: http://dexonline.ro/definitie/psihoz%C4%83.

Pentru ei e bun microfonul, cât şi pentru cântăreţii care *răguşesc* de atâta cântat.

Strana e solicitată vocal mult mai mult decât preoţii slujitori.

Pentru cei care nu prea aud e bună *stereofonia*[406] dar uneori trebuie *evitată*, dacă vrem să fim *intimi* cu credincioşii noştri.

O predică pentru *oameni puţini* nu are nevoie *de microfon*.

La fel stă treaba şi cu scaunele. Unii vor *să le scoată* din Sfânta Biserică, pe când mulţi *au nevoie* de ele.

Dacă mai iei şi covoarele de pe jos, te trage curentul la genunchi şi reumatismul creşte.

Unele locaşuri sfinte nu au *sobe bune* şi credincioşii *îngheaţă* la slujbe. Unii nu mai vin pentru că *se îmbolnăvesc* la Biserică.

În alte locuri, vara, *răceşti* din cauza aparatelor de aer condiţionat, care suflă *mai mult decât trebuie* sau *te trage curentul* datorită uşilor şi a ferestrelor deschise *prea mult timp*.

În unele locaşuri e *un aer apăsător*, din cauza neaerisirii iar *mirosul* lumânărilor făcute din orice, dar mai puţin din ceară de albine, *te astupă*.

Cele cu încălzire centrală *te înăbuşă* şi ele uneori, pentru că nimeni nu întreabă pe credincioşi, dacă *le place temperatura* sau *condiţiile* pe care le au la slujbe.

Unde preoţii sunt *bătrâni* şi *pictura* şi *moravurile credincioşilor* sunt *îmbătrânite*. Fumul e pe pereţi *foarte gros* şi pictura *abia se mai vede*.

Aluminiul pus pe Sfintele Icoane e *un iconoclasm* mai mult sau mai puţin conştientizat. Acest lucru l-am înţeles de la o doamnă profesoară aparte, pentru care *îi sunt recunoscător*.

Se vând Icoane *de toate felurile*, unele pictate *foarte prost* sau *eretic*, dar mulţi *le cinstesc pe toate*.

Unii duhovnici dau canoane aspre la oameni care nici nu ştiu ce e acela *un canon*.

Abia teologii mai ştiu ce sunt acelea *Sfinte canoane* şi nici măcar noi toţi, care terminăm seminarul sau facultatea *nu le prea ştim*.

Lucrurile se iau *abrupt*, indiferent dacă *îl neliniştim* pe penitent, indiferent dacă el *nu ne înţelege* şi indiferent de *disponibilitatea* sau *trăirile sale*.

---

[406] Idem: http://dexonline.ro/definitie/stereofonie.

Când se vorbeşte despre *frica de Dumnezeu*, nu se vorbeşte de *un dar dumnezeiesc* adeseori, ci despre ceva ce *ar avea toţi*. La fel se presupune, că *oricine* vine la Sfânta Biserică are şi *dragoste*.

Dacă citeşti însă teologia Sfântului Maxim Mărturisitorul despre *dragoste* te înspăimânţi. Dragostea e *floarea ultimă* a sfinţeniei şi noi considerăm, că oricine *dă pe la slujbe* şi face *două milostenii* are *iubire*.

Moralismul sec a luat locul *experienţei duhovniceşti* şi a înţelegerilor *adânci*, patristice în predicile preoţilor noştri.

Părem „deschişi", „liberali", „ecumenici" pe când suntem foarte *închişi* în obtuzitatea noastră, în *idolatrizarea părerii noastre*, care nu are *prea mult sprijin* în voia lui Dumnezeu.

Mulţi care scriu teologie azi vor *să te impresioneze*, vor *să îi crezi*, vor *să te convingă*. Dar nu prea îţi dau impresia că sunt *ai lui Dumnezeu*, că prin ei *vorbeşte Dumnezeu*.

Scriu *una* şi, sub textul lor, dincolo de ceea ce ei scriu, observi sufletul *înapoiat*, împestriţat cu de toate, care nu seamănă deloc cu ceea ce *pare să fi scris*.

Le citeşti printre rânduri *caracterul duplicitar*, sufletul *secretos* fără secrete, mintea care *taie adevărul* în bucăţi dar nu ştie *să îl mai reasambleze* în mod organic.

Concluziile cărţilor sau ale articolelor pe care le publică sunt *pline de platitudini*.

Unii pot să creadă că *îi atac*, că *am eu ceva cu ei*...

Dar adevărul e că *eu constat* realitatea lor şi a cărţilor lor şi nimic mai mult.

Dacă nu e aşa, atunci să spună *cu ce s-au ales* în mod fundamental cititorii lor de la ei înşişi.

Cărţile de cult, scrierile Sfinţilor Părinţi, Sfintele Icoane, tipicul slujbelor, orice vestigie ortodoxă trebuie *tâlcuită*.

Trebuie *să explicăm* imensitatea de neexplicat a bogăţiei lui Dumnezeu.

Mă bucură imens *orice traducere* a Sfinţilor lui Dumnezeu în limba română, orice exegeză *mai bună* sau *mai rea* şi nu mai spun *cea duhovnicească*, al oricărui lucru din Sfânta Biserică şi din lumea asta şi din cealaltă.

Mă bucură *iniţiativele personale* sau *comunitare* care *vizează* dragostea, înţelegerea, prietenia.

Mă bucură *învăţământul religios în şcoală*, dacă el se face cu abnegaţie, competenţă şi dăruire.

Mă bucură fiecare tânăr sau bătrân închinoviat, care merg la Sfânta Mănăstire sau în pustie, pentru ca să îşi sfinţească viaţa.

Mă bucur de oricine se face *preot al lui Dumnezeu* şi are conştiinţa că e *hirotonit de Dumnezeu* şi simte acest lucru *prin mâna* episcopului şi *se comportă ca atare*.

Mă bucur de cei care vor *să se căsătorească* şi *să facă copii*, dar şi de cei care *se căsătoresc* şi *nu au copii*, dar au *mulţi fii duhovniceşti*.

Mă bucură mult bătrânii veseli, încrezători, cuviincioşi, care sunt *exemple dumnezeieşti*, cu care poţi să vorbeşti cu adevărat de înţelepciune şi echilibru, cât şi tinerii inimoşi, curaţi la inimă, care nu au *una în inimă* şi *alta pe buze*.

Mă bucură frumuseţea, pacea, corectitudinea, umilinţa, compasiunea.

Mă bucură cântatul unei păsărele, soarele de dimineaţă sau de apus, gingăşia, frumuseţea de a te dărui, de a sluji lui Dumnezeu şi oamenilor, sinceritatea şi abnegaţia în toate câte facem, farmecul florilor, apele liniştitoare, pădurile care te acoperă cu o pace *simplă*, caldă.

Mă bucură *cunoaşterea* oamenilor şi că oamenii *vor să cunoască*.

Mă bucură oamenii care *citesc mult* şi *au o inimă deschisă dialogului* şi nu îţi bagă pe gât *idei preluate*, ci idei *trudite* de ei*, adâncite de ani de zile*.

Mă bucură cei care sunt în afara Sfintei Biserici şi care ajung la *recorduri imense de adevăr* pentru *starea lor neeclesială*. Nu mă bucură faptul că sunt *în afara adevărului total*, ci mă bucur că *au reuşit să înţeleagă părţi din adevăr*, chiar dacă sunt *în afara totalităţii revelaţiei*.

Mă bucură *înţelegerea*, şi oamenii care *ne dau sfaturi cu dragoste* şi nu cu *o autoritate simţită exterior*.

Mă bucură familiile unite, credincioase, care se roagă şi muncesc împreună, care sunt *cu un singur gând*.

Mă bucură pocăinţa oamenilor, conştiinţa păcătoşeniei lor, a umilinţei lor în faţa lui Dumnezeu. Asta înseamnă *revenire la viaţă*.

Îmi plac oamenii care *nu îmbătrânesc niciodată la suflet*, care nu s-au *fleşcăit în idei* şi *atitudini*, care ştiu *să acţioneze* şi când sunt crezuţi *că dau înapoi*, oamenii care *au rezistat la multe încercări*, oamenii care au iubit ceva şi nu au fost *impasibili total*, oamenii care *se hrănesc* din nădejdea în Dumnezeu întotdeauna.

Mă bucură oamenii care *ştiu să asculte*, care ştiu *să pună întrebări revelatorii*, care *nu îşi trădează credinţa* şi nici *prietenii*, care nu *încurcă iubirile* între ele şi nici nu se *disociază* de cei care *îi urăsc pe ei*.

Mă bucur!

E foarte important să simţi că *singura bucurie* e Dumnezeu.

Şi ceea ce *nu îmi place* e ceea ce *ne cere Dumnezeu să nu facem*.

*

Ce faci, dacă în casa unde stai te simţi *ca într-o colivie* şi unde toţi te *păstrează* numai *din indiferenţă*?

Cine îţi alină inima, când prietenii vor *să plece mai repede* din calea ta? Și cine ne sunt prietenii, *adevărații prieteni*?

Singura frumuseţe a acestei dureri e *rugăciunea* şi *simţirea lui Dumnezeu în mijlocul acestei părăsiri* parcă *pusă la cale*.

Durerea comicilor e *o răzbunare verbală* pe cei care *nu simt* durerea.

Îl priveam azi pe *un mare comic* al nostru şi dincolo de vorbele lui, e drept, *cu bătaie lungă* unele, te aştepta *un zid al durerii*, al unei dureri personale *mute*.

Suferinţa e *un mare dar* de la Dumnezeu. Dacă învăţăm *să nu vorbim de rău* pe cei care ne fac rău, înţelegem multa iubire a lui Dumnezeu, care *ne vindecă* rănile, patimile vechi.

Doamne, nu mă uita pe mine, cel care am uitat să mă rog *cu inimă smerită*. Dă-mi *inimă bună*, Doamne, inimă răbdătoare, inimă milostivă. Ajută-mă să mă smeresc continuu, Dumnezeul meu şi să simt în fiecare zi şi să văd *bogăţia înţelegerii* şi *a iubirii Tale*.

Dă să înţeleg *mila Ta* şi *puterea milostivirii Tale* în noi.

Dă-mi să mă smeresc întru mulţimea milei Tale, Iubitorule de oameni şi alungă din mine acest vis urât al nesimţirii, al părerii de rău, al invidiei, al răzbunării.

Stinge *fumul* nepăsării şi al indiferenţei mele. Răceala scoate-o din mine ca pe *o iarbă rea*.

Curăţeşte-mi inima cu *apa lacrimilor* de pocăinţă.

Încinde inima mea cu nădejde tare şi cu credinţă nebiruită.

O, Doamne, Iisuse Hristoase, inima mea Te vrea pe Tine şi în singurătatea acestei lumi pe Tine vrea să Te vadă. Tu eşti bucuria mea. Tu eşti tăcerea inimii mele. Prin Tine mă mişc şi mă veselesc pe pământ.

Ce aş fi eu, ticălosul, fără mila Ta?!

Unde s-ar pogorî inima mea fără Tine?!!

Răceala inimii mă face *nemilostiv*. Cu ce greşesc oamenii care *ne cer milostenie* de *îi alungăm* atâta?

Noi zicem mereu: „Doamne miluieşte!” şi Dumnezeu nu se supără pe noi ci, dimpotrivă: Lui *Îi place* iubirea noastră.

Zăpada se topeşte încet…Tot la fel lucrează Dumnezeu cu noi: patimile pier *în timp* dar pier *prin harul* lui Dumnezeu.

Când tai firul în patru, când nu străbaţi prin peretele mormântului minţii tale în inima ta, realitatea pare *pur intelectuală*. Dar iubirea ta *pentru mine* sau a mea *pentru tine* nu e o realitate *pur mentală*, ci o realitate *ce mă angajează total*.

Şi cum am putea *să o înţelegem*, dacă ea ar fi o realitate *numai a minţii*, dar nu şi *a inimii* şi *a voinţei*, a faptelor?

Când cobori în tine *te scufunzi* în tăcerea Lui. Uiţi realitatea plină *de deşănţare* a lumii. Şi când *ieşi afară*, trăieşti senzaţia *pustiirii*, a golului, a pustiului interior, pentru că ai devenit *prea mut creier*.

Spaimele oamenilor sunt *nerealiste.* Și sunt *nerealiste* pentru că sunt „autonome” multe dintre ele.

Frumuseţea fizică pare a fi „un lux” care trebuie *stricat* cu orice chip iar *urâţenia* aparentă a feţei ni se pare *o catastrofă*, deşi nu *în chip* stă frumuseţea, ci *în frumuseţea sufletului*, a vieţii.

Efortul de a ne simţi *într-un anume fel*, „standardele” alcătuite de companiile de modă sunt *aplicaţii nonpersonaliste*, care ne vor pe toţi *cu aceleaşi* culori, cu aceleaşi manşete, cu acelaşi fel de *a ne tunde părul*…Un fel de *comunism vestimentar* până la urmă.

Democraţia încearcă să te facă *impropriu ţie*, tocmai când crezi că *ţi-a dat toată libertatea*, pentru că libertatea ei e *una dirijată*.

Ar fi *o imprudenţă* să crezi că eşti *liber*, atâta timp cât libertatea e *o realitate duhovnicească* și nu *politică*.

„Libertatea de a trage cu puşca"[407] nu e *o libertate*, ci un mod *animalic* de a înţelege *libertatea*, adică în timp ce calci *alte libertăţi* în picioare.

Eram într-un supermarket şi căutam biscuiţi, *biscuiţi româneşti*. Nu am găsit biscuiţi...Dar lângă mine a venit o doamnă şi a văzut produsul pe care *îl căuta*…şi l-a luat de pe raft ca şi când *l-ar fi furat*, l-ar fi *smuls* altcuiva din mână.

Asta mi-a spus ceva important despre *modul nostru de a exista*: că vrem *să luăm neapărat* ceea ce ne dorim şi că atunci când *găsim ceea ce ne dorim*, nu luăm *cu evlavie* acel lucru, cu modestie, cu linişte, ci *ca pe o pradă* ce ni se cuvine, ca pe ceva făcut *numai pentru noi*.

Ni se spune peste tot, că acest lucru e „pentru tine" şi celălalt, şi celălalt şi la nesfârşit…iar noi am crezut *minciuna* asta.

Ni se pare că totul *ni se cuvine*. Dar *nu ni se cuvine totul*! Trebuie să existe *limite*, decenţă în *a cumpăra*, în a lua și *în ceea ce ne dorim*.

Mi se pare *nelegal* pentru conştiinţa mea, să iau ceva care *nu e pentru mine*, care nu e *pentru statutul meu social* sau pe care *nu mi-l permit financiar*.

Nu cred că *e bine* să *mă împrumut* pentru ceva anume, pentru ca *să îmi cumpăr ceva* și apoi *să fac foamea*, pentru că acel lucru *a costat mai mult* decât eu *îmi pot permite*.

Nu poţi *să porţi* toate *ciurucurile scumpe ale pieţei de consum* şi nici *elementele ei de contrabandă*.

Nu poţi să te tunzi *oricum*, să mergi oricum pe stradă.

Şi, mai devreme sau mai târziu, înţelegem că nu putem să facem *tot ce ne taie capul*.

Răul nostru e acela, că înţelegem că dacă suntem sinceri, omenoşi, muncitori, cinstiţi *nu o să ne placă nimen*i şi *o să ne placă* dacă suntem excentrici, nesimţiţi, adulatori şi iresponsabili.

Şi nu ne pasă de ceea ce *lăsăm în urmă*, de gunoiul pe care *îl aruncăm aiurea* dar, în același timp, vrem ca statul *să facă* ceea ce noi am putea să facem *foarte bine* şi *chiar elementar de bine* dar *nu vrem să facem*.

Am observat că ortodocşii sunt socotiţi adesea „inculţi", „impostori", „şarlatani". Aş vrea să ştiu *detaliile* care conduc la asemenea *catalogări*.

---

[407] Titlul unei poezii a lui Geo Dumitrescu: http://atelier.liternet.ro/articol/1168/Geo-Dumitrescu/Libertatea-de-a-trage-cu-pusca-si-alte-poezii.html.

Procesul *umano-demonic* de apariţie al gândurilor neadevărate se vede la tot pasul.

Vorbim *prea uşor* despre toate, când stau *pe lângă noi* şi *în noi* miliarde de celule şi de corpusculi şi de realităţi pe care *nu le ştim* şi cărora *nu le percepem existenţa*.

*

Dacă iubirea pe care o avem pentru cineva e *strivită* de orgoliu, atunci avem o iubire *mai mică* decât credem. Avem mai mult *orgoliu* şi mai puţină *dragoste*, şi tot mai puţin sau deloc evidentă *dragoste de copii*.

Pot să ne spună *tot ce le trece prin cap* iar noi „trebuie" *să îi ascultăm.* Nu avem „voie" *să tragem la răspundere* pe cei care ne-au născut şi crescut iar atunci când *îi enervăm* trebuie *să tăcem*.

„Eu te-am făcut *pe tine* şi nu tu *pe mine*" e o formulă care se vrea „o explicaţie", când ea este *o expresie a lipsei de dialog* și de *înțelepciune paternă*.

Așa vorbesc și se manifestă părinţii *inconştienţi* și *iresponsabili* vizavi de copiii lor.

E utopică dorința de *a nu-i contrazice*, când părinții *habar au ce fac*.

Părinţii *inumani* cu copiii lor cred că *au dreptul discreţionar* de *a te omorî oricând*, pe considerentul că *ei te-au născut*.

Ei nu pot înţelege, mulţi dintre ei, că un copil nu e *un sclav*, nu e *un robot*, nu e o fiinţă pe care *o poţi manipula* cum vrei ci că trebuie *să te înțelegi* cu ea, să o faci *să te iubească* și *să te respecte* dacă vrei *să te privească responsabil*.

Vor înţelege mai devreme sau mai târziu, că iluzia *dominării* copiilor lor e *un contraserviciu lamentabil* pe care şi-l fac.

Nu copiii *îşi urăsc* părinţii, ci părinţii nu ştiu *să îşi accepte* copiii, *să le accepte modul lor de a fi*!

Şi copiii sunt *constrânşi* să îşi urască, să îşi deteste părinţii, pentru că nu sunt atinşi de *urme directe*, vizibile, *de normalitate*.

Nu ştii *să creşti un copil* şi vrei *să se manifeste normal*?! De la cine să înveţe *normalitatea*, dacă voi, părinţii lor, nu le-aţi *împărtăşit-o fără ostentaţie*?

Şi părinţii *îşi mint* copiii.

Şi copiii simt de la un moment dat minciuna care *radiază* din părinţii lor şi dacă *nu o suportă*, dacă nu o pot suporta, cu ce sunt ei *de vină*?

Dacă părinţii „sunt *trecuţi* prin viaţă", „dacă au *experienţă de viaţă*", „dacă *îşi iubesc* copiii", cum se face că *nu vor să stea de vorbă* cu ei, să *le asculte* inima şi *să le-o înţeleagă*?

Cum poate o mamă *să nu simtă* durerea fiului ei şi un tată să nu ştie să fie *împăciuitor* cu fiica lui?

Certurile apar din cauza *principiilor* sau *a lipsei lor*.

Şi dacă am vrea, ca împreună – bunici, părinţi, copii, fraţi – *să ne înţelegem*, atunci nu se poate să nu găsim *căi* pentru *a ne înţelege*.

Ne e frică de proprii noştri copii. Îi suspectăm. Îi credem nişte *monştri*. Îi credem nişte *proşti*, nişte *rataţi*.

Dar dacă ei sunt aşa, noi, părinţii sau cei care *îi creştem*, *cum suntem*?

Cine suntem *noi*, cum ne definim noi *în faţa noastră*, dacă ei sunt „doar *nişte copii*", când au 25 de ani, 30, 40, 50 de ani?

Nu ştim *să ne respectăm* copiii, pentru că *nu-i iubim*.

Îi facem „din greşeală", „la repezeală", „inconştient".

Bem ceva azi, ne culcăm cu viitoarea *mamă* şi dacă *se vrea*…peste nouă luni vine „cataclismul".

Cresc copilul, spun că „îl iubesc" şi, la o anumită vârstă, când acela *le reproşează ceva* şi cei care l-au făcut *nu vor să accepte* adevărul, îi spun copilului lor: „Mai bine *nu te mai făceam*…Mai bine *te omoram la naştere*…".

…Şi *şocul* acesta al copilului, şi alte şocuri *de acest fel* duc la acte *de tot felul*, puțin spus „iresponsabile".

Pentru că familia şi societatea în care *au trăit* a fost pentru mulţi *o sminteală prea mare*.

Suferim din cauza celor care *ar trebui* să ne iubească. Suferim. Şi suferinţa noastră pare „o joacă".

Suntem „nişte copii" şi „trebuie" să tăcem.

„Trebuie" să tăcem „la infinit".

Şi această tăcere *să însemne*: „voi, copiii, nu sunteţi *buni de nimic*, pentru că *nu ştiţi ce vreţi*. Noi, părinţii, ştim *ce vrem*, chiar şi împotriva *a ceea ce vă place vouă*".

Şi dacă acasă *ni se închide* gura, la şcoală la fel, la serviciu la fel şi, dacă întâlnim şi un preot paroh, care crede că „ştie *totul*", „tot *ce ne trebuie*", nu ai *nicio şansă*, nici dacă

vrei *să te apropii de Dumnezeu*, pentru că cei care ar trebui *să Îi slujească* Lui, te împing afară, *departe* de El.

Eşti lăsat *singur*, deşi statul „îţi garantează” drepturile…

*

Ca să nu îi mai *enervez* cu *simpla mea prezență* pe oamenii de la Sfânta Ecaterina…am decis să merg şi *să cunosc* şi alte Sfinte Biserici ale Bucureştiului.

În maşină am dat peste un cuplu, pe care l-am găsit mai apoi la slujbă. Şi doamna nu a vrut *să stea jos*, când i s-a ivit ocazia, ci a dat voie soțului ei, care se simțea *slăbit*.

Mi-a plăcut gestul *sincer*, *iubitor* şi fără *conotaţii manieriste ieftine*, pe care *cuplurile bucureştene* îl practică *acerb*.

La slujbă, el *a stat jos*, pe scaun iar ea a stat *tot în picioare*.

Locaşul m-a impresionat: lărgimea lui, formele arhitecturale măreţe...Erau peste o sută de becuri *aprinse*...dar preoţii erau *bătrâni*. Unul dintre ei era *un fost profesor* de Teologie[408].

La un moment dat am văzut *parabola fiului risipitor / curvar* de pe perete. Fresca nu avea conotaţii *mistice*, nu era *o tălmăcire duhovnicească* a parabolei, ci era *o naraţiune picturală* de *un realism brut*, în care tatăl era *un om*, fiul ce s-a întors era *alt om* iar cel care a stat acasă *alt om*…Şi nicio *aureolă*.

Pictorul n-a văzut deloc adânc, *ermineutic*. N-a privit *în realitatea* acestei parabole dumnezeieşti.

Slujba *cu fast citadin posac*, cu cor pe 4 voci, cu lumini și solemnitate, dar fără *ascetism* și fără *străluciri de experiență mistică* în glasul preoților și al cântăreților și al credincioșilor e o slujbă cu *adâncă realitate* teologică, că așa e ea: mare, sfântă, *dumnezeiască* dar *cu o exprimare searbădă*, călduţă, pentru că cei care *o slujesc* sunt la sute de mile distanță de *înțelegerea* și de *slujirea* ei.

Sfânta Liturghie *de oraş*, slujită în *zonele intelectualiste*, e *o minune a minunilor* servită însă *în polei de ciocolată*, care *îi lasă la fel* pe credincioşii *ignoraţi* dar *„culţi”*, pentru că îi

---

[408] Pr. Prof. Dr. Dumitru Radu, Biserica *Sfinţii Împăraţi Constantin şi Elena*, piaţa Hurmuzaki, autobuzul 104.

face să creadă că *o minune atât de imensă ca Liturghia noastră* e *cea mai „tristă” realitate* a lumii şi timpul unde poţi *să caşti sistematic*.

Preoţii slujitori îşi *înălţau* gâturile cu *gesturi studiate*, cei care veneau aveau fiecare *pretenţiile* lor…şi ce m-a surprins aici a fost aceea, că mi-am pus problema, aşa, deodată, în mijlocul slujbei, despre cum *să fac rost de bani* la Bucureşti, asta după 5 ani şi ceva de zile, timp în care nu m-a stăbătut *deloc* acest gând *la o asemenea intensitate*.

Ultimele evenimente care *ni s-au întâmplat* în familie, ne-au pus *pe gânduri*. Poate că, mai târziu, aceste gânduri care *mă străbat* acum vor fi privite *cu un surâs* în colţul buzelor.

Un mare comic e băgat la puşcărie şi peste un timp este eliberat. Oamenii aud că el va fi *din nou* pe scenă şi vin *într-un număr mare* la spectacol. Vor să-l vadă.

Iese pe scenă, se pune pe un scaun şi *nu spune nimic*.

El, marele comic, stă în faţa publicului care îl iubeşte şi…*nu spune nimic*.

Stă 5 minute, stă 10, stă 15, stă 30 de minute şi lumea începe *să fluiere*, vrea să plece, gesticulează.

Credeau că e *o farsă*.

Credeau că *a înnebunit*.

Şi când aşteptarea oamenilor ajunsese undeva *la limită*, atunci el le spune: „Iubiţii mei, eu am aşteptat *întâlnirea* aceasta cu voi *15 ani de zile*...Voi nu aţi putut aştepta *nici 30 de minute*?”…

Spectatorii *se înfioară* şi *izbucnesc într-un ropot de aplauze*. Marele comic *pleacă* sau *continuă* să îşi spună rolul…

Și ce contează dacă *nu îi știți* numele, dacă *un miez de adevăr* există în toată această *relatare pe scurt*?

Aşteptăm, *mulţi* sau *puţini* dintre noi, să ni se întâmple *o surpriză reală*, *o minune* a proniei dumnezeieşti. Privim spre Sfintele uşi şi aşteptăm *pe cineva*, care să ne *înfioare* cu adevărul lui.

Sfântul Teodosie cel Mare[409], sărbătorit azi, 11 ianuarie, înspăimânta prin *luarea sa de atitudine*.

Aşteptăm *un om*, un preot al lui Dumnezeu, care să ne vorbească *atât de sincer*, atât *de înalt*, atât *de simplu*, încât toţi *să recunoaştem în el* voia lui Dumnezeu, îndrumarea Lui, iubirea Lui.

---

[409] A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsian/01-11-cv_teodosie_cel_mare.html.

Aşteptăm o zi în care *să ne bucurăm* unii pe alţii şi *să ne iubim* unii pe alţii şi *să ne primim* unii pe alţii în inimile noastre, în casele noastre, în nădejdile noastre de bine.

Poate că eu *visez*.

Poate că *acela* sau *acei preoţi* deja *sunt* dar eu *nu-i ştiu*.

Poate că sunt *un biet idealist*, care nu face alteceva decât *să ceară*, în loc să facă ceva ca *să-şi mântuiască* sufletul.

Dar dacă aşteptăm *să vină cineva* un an, doi ani, 40 de ani, ani şi ani, să vină prieteni sinceri, *foarte sinceri*, atunci ei *vor veni*, vor intra *la un moment* dat în viaţa noastră şi tot timpul acesta *singuratic* ni se va părea *puţin*, pentru că vom avea oameni care *vor umple într-o zi* golul multor clipe *aţâţate de singurătate*.

De ce nu *aşteptaţi*? Trebuie *să aşteptăm cu răbdare*.

Şi chiar când *ridicolul e pus pe tavă*, tot trebuie să credem că *bucuria lui Dumnezeu* e *bucurie printre oameni* şi *pentru ei*.

„Împărăţia lui Dumnezeu nu e *pentru animale*, ci *pentru oameni*”, a spus el.

Şi l-am văzut la slujbă și pe Prof. Dan Zamfirescu[410], căruia i-aş fi spus, că *i-am găsit scrisoarea* între scrierile Fericitului Ilie şi că a făcut *cea mai mare eroare* atunci, în acea clipă, când nu i-a publicat la editura sa *marea operă* a acestui Sfânt, ci *l-a dus cu vorba*.

Înalt, cu părul alb, şi obosit, cu o geantă în mână din acelea, pe care funcţionarii comunismului o aveau ca pe *o emblemă* permanentă. Şi domnul Voicu poartă la fel: aceeaşi *geantă* a oricărei zile.

Iubim *trecutul* nostru, vrem să ne dăm *mari* cu teologia noastră ortodoxă dar *nu împlinim* poruncile lui Dumnezeu decât prea puţin.

Puţini vrem *să le împlinim*.

Şi dacă Îl iubim pe Hristos *mai puţin* decât trecutul nostru ortodox suntem pierduţi, ne-am pierdut minţile.

Cum am putea *să nu-L iubim* pe El şi să iubim mai mult *istoria noastră*?

Ne-am *deplasat* viaţa nepermis de mult *de la El* spre *memoria Lui*.

Dar *Dumnezeul nostru* nu e *mort*, ci e *viu*!

Nu e Dumnezeul pe Care *să-L inventariem* dar să nu putem *să stăm de vorbă cu El*, să ne bucurăm *întru El*.

---

[410] Idem: http://biserica.org/WhosWho/DTR/Z/DanZamfirescu.html.

Dacă nu te bucuri *slujindu-I Lui*, nu stai *în faţa* lui Dumnezeu.

Dacă suntem *insensibili* la glasul Lui, la prezenţa Lui, atunci putem fi *îngropaţi de vii*, pentru că *degeaba mai trăim*, dacă vrem să fim doar nişte *umbre mişcătoare*, fără personalitate, fără finalitate *bună*.

Şi apoi am mers spre ceva *imens* şi *novissim*[411].

O hală imensă[412], pe care am considerat-o iniţial *un locaş romano-catolic* dar s-a dovedit a fi *greco-catolic*. Cel care oficia avea veşminte *ca ortodocşii*, cânta *aproape ortodox*, dar nu era *al adevărului*.

Greco-catolicismul, această caricatură *amuzantă*, m-a lăsat *cu gust amar*. E pentru prima dată când asist la o *farsă religioasă* greco-catolică, adică la o liturghie a lor, unde se combină *adevărul* cu *minciuna*.

Și mă exprim în acești termeni, pentru că nu pot *confunda* pseudo-bisericuţele cu *Biserica lui Dumnezeu*, cu *Biserica Ortodoxă*.

Nu există *biserici*, ci *Biserică*, doar *o Sfântă Biserică*!

Acesta e *crezul meu* şi întru acesta *vreau să mor*.

Acesta e *adevărul*, pe care nu eu *îl propun*, ci e adevărul pe care Prea Sfânta Treime *ni l-a dat* şi întru care *ne sfinţim viaţa*.

Nu există *sfinţenie* în afara *Sfintei Biserici Ortodoxe*!

Trebuie să terminăm odată cu hulele, cu mistificările, cu prefăcătoriile.

Cine spune altfel *cade sub anatemele* tuturor Sfinţilor şi *sub urgia* lui Dumnezeu.

Eu nu spun însă prin asta, că trebuie *să-l omorâm* pe cineva dacă nu e *ortodox*, ci *să mărturisim faptul*, că *nu există alt adevăr* în afară de Ortodoxie, chiar dacă multora *nu le place* acest lucru.

Pentru cei *din afara* Bisericii Lui, pentru ei trebuie *să ne rugăm mult*, lor trebuie *să le arătăm* toată dragostea noastră, tot ajutorul nostru dar *adevărul dumnezeiesc* nu e ceva care *suferă compromisuri*.

Acum vreo trei secole românii foşti *ortodocşi*, care *s-au unit* cu Roma, doreau să rămână toate *la fel*, să nu li *se schimbe* obiceiurile, credinţa, datinile.

Dar la intrare în locașul lor era *apa catolică* unde pui mâna. Apoi pictura catolică, ieslea cu Pruncul catolică, azima

---

[411] *Foarte nou*. De la adj. latin, la superlativ*: novissimus*.

[412] Strada Mihai Bravu, aproape de gura de metrou de la *Piaţa Muncii*.

catolică, limbajul catolic, orga catolică, satanismul şi maimuţăreala lingvistică romano-catolică, pe care românii *nu le-au avut* mai înainte.

Și lipsa harului dumnezeiesc, şi credincioşi minţiţi „cu precizie”, şi multe altele.

Auzeam ecteniile ortodoxe dar într-o atmosferă *stranie*, rece, lugubră.

Această hală imensă, numită în mod antihristic „biserică”, ca şi alte „catedrale” şi prăpăstii ale Iadului catolice, calvine, prezbiteriene, evreieşti, musulmane, hinduse etc. sunt *boala acestui pământ*, SIDA care *Îl atacă necontenit* pe Fiul lui Dumnezeu şi *împroşcă cu noroi*, cu murdărie *sfinţenia* şi *frumuseţea cea veşnică*.

Martor îmi e Dumnezeu: ele *vor fi aruncate* în Iad, în chinul *ateismului veşnic*.

Și spun aceste lucruri *cu o durere imensă* pentru ei și nu *cu bucurie*!

Viaţa aceasta nu e *o glumă*, iubiţii mei!

Dacă s-ar cerceta *în mod autentic* istoria de două mii de ani a creştinismului s-ar vedea *fără tăgadă* că Ortodoxia e *adevărul lui Dumnezeu*.

Dacă vrea cineva *să se convingă*, să studieze şi să citească tot ce se poate şi e scris sau vestigiile care mai sunt încă conservate, şi *va afla adevărul*.

Nu luaţi *uşor* lucrurile!

Nu aşteptaţi adevăruri *gata servite*!

Ci căutaţi-L pe Dumnezeu *cu inimă umilită* şi *cu dragoste* şi El vă va spune *unde e adevărul*.

Cineva, un deţinut, s-a dat jos dintr-un tren cu deţinuţi şi a primit *un pachet de mâncare*. Cel care împărţea mâncarea, l-a văzut din nou pe cel cu pricina şi a vrut *să îi mai dea* încă o dată mâncare. Dar deţinutul a spus, în mod prompt: „Eu *mi-am primit porţia*. Daţi-i celui de acolo mâncarea, căci el nu a primit”.

La noi e vorba: „…să moară *și capra vecinului*, dacă a mea *a murit*”.

Dar dacă moare capra ta sau fiica ta sau îţi ia foc casa, nu trebuie *să doreşti* ca să ia foc toate casele, ci *să ceri iertare* şi *ajutorul Domnului*.

Am fost cândva la un prieten, pentru ca să îl vizitez, care suferise un accident grav și, din acest motiv, se afla în comă continuă...iar părinţii lui erau invidioşi că *eu trăiesc* şi el e *în*

comă. Mi-au spus-o *în faţă*...lucru care m-a lăsat *cu gust amar*...

După ce a murit vărul meu primar, bunica lui mi-a spus-o şi ea: „*…a murit*, dar tu eşti *viu*…”. Ar fi vrut *să mor şi eu*, dacă *a murit el*!

Dar eu nu aş fi vrut *să moară cineva* în *locul meu*, dacă Dumnezeu *m-ar fi luat* la El.

Eu n-aş dori *să sufere cineva*, dacă sufăr eu ci, dimpotrivă, dacă *tot sufăr* eu, de ce *să mai sufere* şi altul aceeaşi durere?

Şi după mari oboseli, după mari şocuri, parcă eşti „ireal”.

Sfântul Teodosie cel Mare a avut un ucenic, care a vrut să moară *în mormântul săpat în Mănăstire* şi după ce i s-au rostit *toate slujbele de înmormântare* a adormit şi s-a mutat cu Sfinţii. Acela, după adormirea sa, *a venit* şi *a cântat la strană* cu fraţii...

Mormântul care *ne aşteaptă* şi care *ne taie gândurile* de frică, de slavă deşartă, falsele gânduri de slavă deşartă…

Mormântul, gândul la el e *o lumină* care ne învie din moartea nepăsării, a indiferenţei, *a blegelii* duhovniceşti.

Am văzut dimineaţă, în fotografii, mormântul Sfântului Teodosie cel Mare şi, tot acolo, alte Sfinte Moaşte, multe cranii sfinte, multe oase *pline de har*. Şi m-am întrebat: Ce frumuseţe, ce bogăţie de har *poate fi acolo*? Nici nu-mi pot imagina.

Pustiu, mult nisip…Și Sfânta Biserică era din piatră, cu sculpturi minunate.

Se pare că americanii tocmai acum au ajuns pentru prima dată pe Marte, prin intermediul unei nave şi imediat a apărut ştirea: că există *şi acolo* apă.

După ce au umplut cărţi întregi cu *fanfaronada marţienilor verzi*, ei abia acum *am ajuns* acolo, după ce cu câteva decenii în urmă *s-a ajuns pe lună*.

Facem speculaţii *nefondate* şi apoi cercetăm *rudimentar* cazul propriu-zis.

În România există nuferi care se deschid ziua şi se închid noaptea sau înfloresc noaptea şi se închid ziua.

În peşterile de la noi frumuseţile sunt *nebănuite*.

Ne cunoaştem *prea puţin* ţara, oamenii.

Am văzut o şopârlă care zbura prin aer în nu ştiu ce ţară, pe unul care spărgea bolovani de râu, pe unul care pictase ceva pe un milimetru pătrat sau chiar mai puţin decât atât.

Oameni *curioşi* şi oameni *abjecţi* şi oameni *Sfinţi* şi oameni „comuni”.

Şi cu toate acestea eu mă simt *mic* între atâtea minuni, *prea mic*. Dintr-un avion nu ne vedem nici cât *un punct*.

Cine eşti tu, cel atât de îngâmfat, dacă te poate omorî *o muscă* sau *un cui ruginit* sau *o simplă împingere în gol*?

Cine eşti tu, cel care este *mai neputincios decât umbra*?

Cine eşti tu, muritorule?

Şi, cu toate acestea, suntem chemați la nemurire, la fericire dumnezeiască, la comuniunea veșnică cu Dumnezeu și cu oamenii bineplăcuți Lui.

*

Am continuat drumul prin Bucureşti. Când am coborât din metrou am găsit imediat Sfânta Biserică[413].

Şi aici am fost uluit de *frigul* în care stăteau credincioşii la slujbă deşi locaşul era *arhiplin*.

Cântatul la slujbă însă a fost deplorabil.

L-am văzut şi pe un fost coleg al meu de facultate în sobor, acum *preot*, care *şi-a scos patimile la înaintare*, dându-şi pe faţă caracterul.

Manipularea oamenilor de către anumiți preoți la Spovedanie, la predică, prin diverse broşuri, pentru *interese mărunte*, cel mai adesea *pecuniare*, se practică din plin…în locul *vorbirii în harul lui Dumnezeu*.

Preoţii noştri, cei care nu au conștiință de *adevăraţi preoţi* – pentru că *n-au vrut* și *nu vor să fie* oamenii lui Dumnezeu – şi care *s-au chemat singuri* la hirotonie, fac *mult rău* credincioşilor.

Mă doare inima când văd această *luptă* împotriva lui Dumnezeu, nu făcută de *eretici*, ci *de ai noştri*, care au fapte *asemănătoare* ereticilor.

S-a citit Sfânta Evanghelie mai rău ca din gura *unui actor slab* de la teatru.

Predica unui confrate de la doctorat a vrut să fie *mobilizatoare* dar nu Dumnezeu *ieşea în evidenţă* în predica lui, ci el, *vorbitorul*.

---

[413] *Biserica de lemn* de lângă staţia de metrou *Titan*.

Se folosesc de neştiinţa şi patimile credincioșilor, ajungându-se la faptul dureros, ca propunerile preoţilor să fie *urmate orbeşte*, chiar şi *împotriva adevărului*.

Dumnezeu m-a luminat însă și cu privire la *separaţiile și discordiile* care există între oamenii acestei metropole. Cei *de la periferie* luptă împotriva celor *din centru*, cei *săraci* au repulsie de *bogaţi*, dar şi zone mai mici *rivalizează* între ele.

Se practică *separaţia de clan*, de *parohie*, de *sector*, de *parte* a oraşului.

Păream *suspect* în sfântul locaş deşi eram *fratele* lor.

Însă păream *suspect* nu pentru că *m-aș fi comportat aiurea*, ci tocmai pentru că *nu arătam interior ca ei*, nu mă *buluceam* ca ei, aveam distincția *omului atent la detalii*.

Intelectualii Bucureştiului nu se *prea văd* pe la slujbe, ci numai *semidocţii* şi *oamenii slab pregătiţi*.

Fapt pentru care, atunci când apare vreun intelectual în Biserică și îl simt că e *altceva* decât ei încearcă *să îl minimalizeze*, să îl facă *să se simtă aiurea* în spațiul eclesial. Adică nu fac *mai nimic* ca să *și-l apropie*, fiindcă văd, de la o poștă, că nu e *de nasul lor*.

Omul sărac, simplu, adesea instruit sumar este *elementul forte* al comunităților noastre eclesiale.

Dar el e *discreditat* chiar de preotul care *își face treaba* aproape numai cu cei *ca el*, atunci când vine la Biserică elementul „bariu”[414] al societăţii, adică omul „cu portofel gros”, portofel adesea umplut cu *bani murdari*.

Sărăcie multă dar și *neștiință multă*. Și *invidie multă*. Și *nesimțire multă*. Și *aflare multă în treabă*...

E dureros faptul, că *m-am simţit singur* la slujbă şi că *am dorit să se termine mai repede* Liturghia, când vedeam că pe nimeni din altar *nu îi interesa* de credincioşi dar credincioşii *se simţeau*, paradoxal, *„iubiţi”*.

Nu e pentru prima dată când observ discrepanța *neliniștitoare* dintre indiferența *grijulie* a preoților și sentimentalismul *debordant* și lipsit de *consistență teologică* al credincioșilor.

Adică primii erau bucuroși că Liturghia *merge*, banii *curg*, fără să se implice *prea mult*...iar credincioșii erau bucuroși că *sunt lăsați să cânte din toți boșogii*[415] o cântare de te luai cu mâinile de păr.

---

[414] Omul „mare”, omul „important”, adică „omul cu bani” și nu *cu multă sfințenie* și *știință*.

[415] Variantă regională a lui *bojoci*, care înseamnă *plămâni*.

Concluzia: am început *să mimăm cu frenezie* realitatea.

Ne place *să facem teatru* şi *mimăm* şi smerenia şi sfinţenia şi dragostea.

Mimăm tot. Mimăm tot în timp ce *desființăm* orice *trăire duhovnicească autentică*.

După care ne mirăm, tot noi, cei care am inițiat *largheţea păcătoasă* la slujbe, de ce toată lumea stă *ca la teatru* în Biserică, de ce nu mai *participă interior*, de ce nimeni nu se mai simte *la slujbă* ci *la piață*.

Puţini dintre mai marii noştri, dintre ierarhi, vorbesc *pe şleau* oamenilor așa *cum simt* și *ce simt* să le spună...Și asta *foarte rar* în public, la slujbă.

Am sentimentul că le e frică *să fie ei înșiși*. Suntem timoraţi *și noi* și *ei*.

De ce *frică*...în loc *de dragoste*?

De ce nu ne comportăm natural, *firesc* între noi, ci ne ținem tot timpul *la distanță*, inculcând în mintea oamenilor că suntem *închiși în noi*, necomunicativi, reci, *insensibili* la nevoile oamenilor?

Credincioşii sunt *înspăimântaţi* de unii preoţi *cu blestemul preoțesc* sau *legarea preoţească* la Spovedanie.

Și astfel multora *li se siluieşte* conştiinţa, sunt împinși să facă lucruri pe care *nu le vor*, unii sunt cununați *cu forța* sau *determinați* să facă unele lucruri *fără să le simtă* cu toată inima.

Sunt învăţaţi *să mintă*, să se *prefacă*, să nu îşi spună *păcatele cu adevărat*.

Multora le e teamă *să îşi spună păcatele*, pentru că *simt* sau *au auzit* că preoţii *încalcă* secretul spovedaniei.

Fugim ca să vindem cărţi, să vindem lumânări, să zidim locaşuri somptuoase dar puţini *vorbesc* şi *zidesc oameni*.

Și *oamenii*, da, ei, singurii sunt *cei prețioși*!

Și, pe ei, *pe prețioși* nu îi hrănește *prea mulți* la modul real.

Predica a devenit din mistagogie[416] *un loc de publicitate*, un moment în care *îţi iei revanşa*, un spaţiu temporal *al neştiinţei* şi *al hulei strigătoare la cer*.

Pictura bisericească a devenit *o imitaţie* şi mai puţin *o vedere duhovnicească*. La fel şi arhitectura bisericească.

Degeaba ne ascundem după plopi: acolo unde nu sunt *faptele credinţei ortodoxe* şi unde harul dumnezeiesc e *alungat*

---

[416] *Inițiere sfântă*, *profundă* în teologia ortodoxă și în viața duhovnicească.

de nesimţirea interioară se practică satanismul „subtil" al înşelării.

Şi e normal ca cineva să pară „nebun" vorbind despre *înşelare* în spațiul ortodox, când puţini ştiu ce e de fapt *înşelarea*, adică *mistificarea interioară* a trăirii duhovnicești prin înlocuirea ei cu *o pseudo raportare personală* la viața Bisericii.

Decadenţa interioară nici măcar nu ne-o mai *simţim*.

Dacă o simţim totuși, o simţim *slab*. Și dacă o simțim *slab* nu avem chef să luptăm cu ea ci *ne bălăcim* într-o atmosferă interioară mult prea departe de *curățirea de patimi* a Ortodoxiei.

Într-o astfel de ipostază, a scrie despre realitatea lumii ortodoxe de azi și a lumii în general e *un pericol*, o *mare nebunie*, pentru că vrând să le spui *adevărul*, oamenilor le place să creadă că *tu eşti „duşmanul" lor*.

Când spui *adevărul* eşti *luat la ochi*.

„*Cine* e el? De ce ne spune nouă despre *păcate*? Cum *îşi permite*?".

Deci problema lor nu este dacă *e* sau nu e *adevărat*...ci: *cine e el* de ni le spune?

Că dacă le-ar spune Dumnezeu din cer...sau dacă le-a spus întreaga Tradiției a Bisericii...parcă se poate *schimba ceva*...dacă oamenii *nu vor* această schimbare interioară duhovnicească.

Şi dreptul revelațional şi constituţional de *a spune adevărul* e *negat cu cruzime* la nivel subiectiv.

Nu ţi se dă *nicio şansă* ca să-l spui, „pentru că e *o conjectură*", şi: „mai bine *ai tăcea*", şi: „nu ne strica *afacerile* noastre"…

Furăm şi *escrocăm* sub numele lui Dumnezeu. Şi credem că Dumnezeu *nu ne vede*.

Spunem *orice ne vine la gură* credincioşilor şi credem că le-am dat „sfaturi".

Nu ne sfinţim viaţa şi credem că „putem" predica. Nu putem!

La televizor, un american care „levita" cu ajutorul dracilor era tare „minunat" pentru conaţionalii săi.

Li se părea şi *ni se pare* că dracii „sunt *simpatici*", chiar „*folositori*".

Mirarea „pentru *evenimentele magice*", entuziasmul pentru ele *îi aduce în noi* pe demoni şi ei ne învaţă multe

lucruri care par „extraordinare". Dar sunt *mişmaşuri*[417] *satanice*!

Sfânta Biserică Ortodoxă nu e prezentă pe cablu TV cu *emisiuni mari* în timp ce neoprotestanţii au devenit *duminicali*.

În fiecare duminică, afectaţii predicatori ai Americii, fugiţi din România spre „bine", ne umplu inima cu *o durere enormă* prin parşivenia şi apetitul lor spre falsificare grea, *constantă* a sufletului uman.

Ortodocşii, care sunt milioane, parcă *nu sunt în România* iar dacă sunt apar la TV numai la rubrica violuri, crime, furturi, prostituţie, escrocherie.

Dacă urmăriţi ştirile, veţi vedea două ştiri despre America – dar nu ştiri *importante* – 3 ştiri din România – dar *găinării* – şi nimic despre o mie şi una de ţări, care par ca nici măcar *să nu existe*.

Despre Irak, românii au aflat câteva lucruri la TV, pentru că americanii au vrut *să-i bombardeze*, chiar dacă ştiau că *nu au arme nucleare*.

Au auzit şi despre Serbia câte ceva la TV, pentru că acolo i-au bombardat pe ortodocşi tot „iubiţii" americani.

Am auzit şi despre Turcia mai ieri, pentru că a fost un cutremur la ei şi despre Roma, pentru că a nins *ca o surpriză*.

Dar, în rest, poţi să aştepţi mult şi bine, pentru că ştirile sunt „bine alese", pentru ca manipularea prin *informaţie trucată* să îşi atingă *scopul*.

Mâncarea *clonată* ne-a invadat. Usturoiul nu mai miroase a usturoi, roşia miroase a altceva, merele par impresionant de *ireale*.

Și unii cerşesc pe la colțuri *puşi* de alţii.

Și „relaxarea" păcatului e *o abundenţă nimicitoare*.

Și trupul femeilor a devenit *latrina* tuturor obsedaţilor.

Și răul e *mai rău*…

Și *câţi suferă* pentru acest lucru?!...

O, Doamne, dă-ne *să ne pară rău* pentru ceea ce facem!

Dă-ne să ne venim în fire şi să ne pară rău pentru păcatele noastre.

Un preot spunea astăzi: „e foarte greau *să fii preot adevărat*".

Dar e bine să fii preot *neadevărat* sau *un parşiv de profesie*?

---

417 Înșelătorii.

Cum să nu mă doară când văd *asemenea oameni*, când îi cinstesc şi îi iubesc pe preoţii lui Dumnezeu, care au *o sfinţenie uluitoare*, de care *nu suntem vrednici*?

Cum să nu spun că aceştia sunt cei care *fac răul să fie şi mai rău*, când preoţii lui Dumnezeu sunt cei care *ne umplu de uimire* cu cât bine fac oamenilor?

Eu îi iubesc pe preoţii lui Dumnezeu dar aceia sunt *Sfinţi*. Şi pe cei care *nu vor* să îşi sfinţească viaţa, dar sunt totuşi *preoţi*, nu pot *să îi am cu totul la inimă*, pentru că nu-i poţi iubi *în mod deplin* pe cei care Îl urăsc pe Dumnezeu, Care e Iubire.

Preotul nu poate fi *indiferent*, pentru că nici Dumnezeu nu e *indiferent*.

Chiar dacă nu poţi *să ajuţi* pe cineva, nu poţi să treci pe lângă el *fără strângere de inimă* şi *fără rugăciune* în tine însuţi pentru el, pentru *cel în suferinţă*.

Preoţii şi ierarhii de azi ai Sfintei Biserici, dacă nu vor trece, după adormirea lor, în calendarul Sfinţilor, nu vor avea niciun *câştig* de la preoţia lor, ci *o mare osândă*. Tot la fel şi mirenii: dacă nu îşi vor sfinţi viaţa, degeaba au fost *ortodocşi*. Pentru că nu vom rămâne cu *ceea ce credem noi că suntem*, ci *cu ceea ce suntem cu adevărat.*

Răutatea aceasta din jur *mă covârşeşte*.

Mă doare inima *de atâta răutate* câtă simt în jur şi câtă emană *și de la demoni*.

Mântuirea noastră e *cea mai grea* şi *mai mare istovire*.

Doamne, miluieşte lumea Ta. Ai milă şi de noi, Doamne. Nu ne lăsa pradă singurătăţii, disperării, tristeţii! Adună-ne *într-o singură turmă* şi ne miluieşte.

Aseară citeam despre Francisc de Assisi[418] şi am găsit următoarea frază: „când era ispitit trupeşte îşi pedepsea corpul aruncându-se într-o apă *rece ca gheaţa*”.

Vă daţi seama ce *stare de satanizare* avea omul acesta, de nu se îmbolnăvea, aruncându-se de multe ori într-o apă *atât de rece*?

De la el a început la catolici *teatrul religios de Crăciun*. Prima piesă o pune în scenă în 1223.

Când vezi boul şi asinul ca *statuiete*, pe Prea Curata, pe Sfântul Iosif şi în centru, pe paie, pe Domnul, nu vezi *nicio taină*, nicio *sfinţenie*, ci numai nişte figurine moarte, *ţepene*.

---

[418] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Francisc_de_Assisi.

În jurul datei de 14 septembrie 1224 îi apar *stigmatele*, aceste noi „minuni” ale Satanei, „confecționate” special pentru catolicii eretici.

Nu mai se petrec *minunile de până atunci*, ci „altele”, „în alt fel”.

Satana le-a făcut „minuni proprii” catolicilor, protestanţilor, neoprotestanţilor, păgânilor.

Cele 5 răni care îi apar lui Francisc (care înseamnă „francezul”) vor dura până la moartea sa, survenită în ziua în 2 octombrie 1226.

Și demonii le-au făcut ca pe o „substituire” a suferințelor lui Hristos Dumnezeu. Francisc va suferi „în locul” Domnului.

Şi azi, într-o ţară catolică, unii *se crucifică* ca să *li se ierte păcatele*.

Comut centrul de atenţie: nuvela *Cheile*[419] a lui Arghezi e *o delicateţe rară*. Acesta ridică un fapt – probabil *autentic* sau cu *o miză de realitate* – petrecut cu cei doi copii ai săi, la nivelul unei lupte împotriva lui şi a soţiei sale, la care el e *de partea* copiilor.

Dulapurile sunt închise, cheile stau la cei mari, iar copiii parcă sunt făcuţi într-adins *mici*, de parcă „copiii trebuie să fie *mici* şi *să stea mici* o viaţă întreagă”[420].

Curiozitatea duce la *căderea* dulapului peste copii, ei sunt salvaţi, sunt judecaţi de *un complet de judecată* „necruţător” şi pentru că la întrebarea: „Câţi ani *ai*?”, Baruţu răspunde: „Sunt *bătrân*”, completul îi scoate afară pe acuzaţi, pentru ca să poată să râdă *din toată inima*.

În loc de „catastrofă” li se dă pe mână cheile. Dar cum nu li s-a spus care la care broască merge, nicio uşă nu s-a deschis.

Şi copilul crede că nu sunt *bune* şi reîntoarce cheile părinţilor, deşi părinţii ar fi trebuit să le spună despre *chei* copiilor lor, pentru ca să ştie că sunt *responsabili* şi ei pentru ele.

Frumuseţea nuvelei e aceea, că autorul *a luat partea celor mici* şi *a gândit ca ei*.

Şi gândirea *ca ei* a fost înduioşătoare, cum nu ar fi fost dacă ar fi spus *în mod rece*, că vor fi *pedepsiţi* cei care *au dărâmat mobila*.

---

[419] Tudor Arghezi, *Versuri și proză*, ed. a II-a, Ed. Ion Creangă, București, 1985. Nuvela e între p. 78-86.
[420] Idem, p. 79.

În filmul „Cu vărul Vinny nu-i de glumit”, *avocatul impostor* îl învinge pe *avocatul tehnic* prin paşi *mărunţi* şi *uimitori*.

Experta în maşini ne lasă cu gura căscată. Trenul, porcii sau uzina îl scoală la 5 dimineaţa. Stă de mai multe ori la închisoare. Dar e admirabil prin aceea, că duce la un succes net procesul, care părea „fără scăpare”.

Oamenii vor să trăiască *ca în filme*. Dar pentru că le e teamă *să o spună* şi *să o facă*, tocmai de aceea *doar visează* la faptul de *a trăi ca-n filme*.

Mi-am adus aminte de *preotul Florentius*. Acesta începe *să îl invidieze* pe Sfântul Benedict de Nursia[421] şi să îi facă *publicitate negativă* în faţa celor care veneau la mănăstirea sa.

Ca *să o termine* cu Sfântul Benedict, îi trimite o pâine otrăvită spunându-i că e „sfinţită”. Şi pentru că *nu o mănâncă*, atunci, ca *să îi smintească* pe ucenicii acestuia, trimite în grădina mănăstirii un grup de tinere fete goale şi le pune *să danseze* în faţa monahilor.

Despre acest preot: *no comment*[422]. Deşi se pot spune multe…

Vieţile Sfinţilor lui Dumnezeu au fost scrise *ca să ştim ce să facem* şi *de ce să ne ferim*.

Ele sunt *un compendiu al vieţii*, cu *alb* şi *negru* la un loc, din care şi *negrul* poate aduce *alb*.

Căci *exemplul rău* ne poate învăţa *să iubim binele*, dacă răul e *o aşa de mare decădere* și *să ne ferim de rău*.

*

Îi deformăm pe cei care *ne privesc*, pentru că iubindu-ne *ne imită deformarea*, strâmbarea firii noastre adusă de patimi.

Cei care ne privesc *urâciunea* ne-o pot urma şi aceştia devin *la fel de urâţi* ca şi noi.

Copiii preiau *urâciunea* părinților, o duc mai departe, considerând-o *o preluare de familie*, o „moştenire lăudabilă”.

Dar cu ceea ce *se laudă* ei, eu *mă întristez*, pentru că patimile sunt *o tristeţe* şi *un mod de desfigurare* personală plin de nebunie.

---

[421] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Benedict_de_Nursia.

[422] În engleză: *fără comentarii*.

*

Kevin, cel care o iubeşte *pe fata din tren*.

„Întreaga" Americă priveşte la iubirea a doi tineri, de parcă nimeni *nu mai iubeşte* şi doar ei, în această masă *amorfă*, se iubesc.

Spectacolul la care cască ochii *toată lumea*.

Şi cineva spune în film: întâi contează postul/locul de muncă, apoi banii/salariul şi „dragostea *o cumperi*". Iată *paradigma* societăţii de azi!

Îți trebuie *viața biologică* pe când împlinirea sufletească e *un lucru indiferent*. Adică se poate trăi „și fără" să fii *împlinit* sufletește și duhovnicește.

*

Astăzi, Prea Curata Stăpână, m-a purtat spre un loc, unde puteai *să îţi auzi interiorul* de atâta tăcere.

Am plecat cu metroul şi am coborât la staţia Pipera. O vânzătoare de ziare şi o femeie care mergea şi ea la Sfânta Mănăstire, m-au ajutat să ajung la Sfânta Mănăstire Christiana[423], într-un loc *pustiu* şi aruncată pe *un câmp neprimitor*.

Ele au fost femeile prin care *am fost ghidat* să ajung.

Mă dor picioarele, am făcut o bătătură în talpă dar m-am liniştit. E vorba de o mănăstire de maici...și unele chipuri îmi erau cunoscute de la facultate, pentru că sunt studente la noi.

Pictura e la început. Abia s-a terminat de pictat Sfântul Altar şi cele două strane. Însă s-a folosit *un roşu foarte viu*, pe gustul tinerelor maici dar *în discrepanţă* cu teologia picturii.

– De ce o maică e îmbrăcată *în negru*?

– Pentru că ea e *moartă pentru lume*. Ea trebuie să ajungă *să-şi omoare* patimile. Şi negrul hainelor ei îi spun să nu îşi mai simtă trupul *viu*, să nu îi mai facă poftele.

[423] A se vedea: http://manastirea_christiana.crestinortodox.ro/.

Faţa şi mâinile îi sunt *neacoperite*. Cu faţa *priveşte* spre Dumnezeu iar cu mâinile *lucrează* pentru aproapele.

Şi mersul ei nu trebuie să trădeze *eleganţă*, ci *smerenie*.

Şi aici, din păcate, cu toată *frumusețea* și *tăcerea* din Biserică, era vizibil *sentimentul de clan*.

„Ceilalţi” erau *fraţii lor*...dar fără *să se implice prea mult*.

Am fost însă *uimit* din nou de locurile unde te poate duce Dumnezeu, dacă *te laşi în mâna Sa*.

Când am plecat de acasă nu am știut *unde voi fi* la slujbă. Am plecat pur și simplu...și unde *am simțit să mă duc* acolo m-am dus.

*

Dezamăgirea e *un gol* în inimă, o simţire a răcelii, a neiubirii. Şi când simţi că *cel ce te iubea* a *uitat* de tine sau nu mai priveşte *foarte atent* la tine, te simţi singur, părăsit, aruncat afară.

Dezamăgirea noastră trebuie *să o aruncăm* în faţa lui Dumnezeu.

Rugăciunea smerită e cea care *umple* acest gol *nociv*.

Doamne, nu lăsa să ne inunde răceala dezamăgirii, răceala singurătăţii, a deznădejdii. Toate lucrurile au *un sens* şi Tu vrei *să ne înveţi* de fiecare dată *altceva*.

Nu lăsa, Doamne, ca lecţiile Tale *de iubire* să le percepem ca *o depărtare a Ta de noi*, ca *o nepăsare* a Ta de noi, Tu, Care eşti iubirea lumii acesteia, Care iubeşti lumea Ta mai mult decât poate ea *să înţeleagă vreodată*.

Doamne umple-ne cu iubirea Ta! Dă-ne să ne smerim înaintea Ta, că Tu eşti lumina şi viaţa noastră.

Avem nevoie de Tine, Dumnezeul meu, avem nevoie de mila Ta. Avem nevoie de bunătatea Ta negrăită, care ne iartă păcatele noastre şi ne pune pe noi iarăşi în starea de *fii ai Tăi*.

*

Îi era frică ca demonii *să nu îi sară* în spate când se duce noaptea la veceu în grădină.

Sau auzind de preotul care a fost „transportat” de draci de la *slujbă* în *mijlocul* oraşului, i se pare că *ar putea fi luat pe sus* şi el.

Viitorul este *incert*. I se face frică *să gândească*.

Egoismul îi face *cu ochiul* şi se gândeşte *în mod păcătos*, dacă va putea trece *vreun hop* din viaţa lui.

Dar aceste gânduri nu au nimic de-a face *cu smerenia* şi *cu lăsarea în voia* lui Dumnezeu.

De ce trebuie să fii *atât de laş*?

De ce trebuie să îţi faci *tot felul de planuri*, care nu au nimic de-a face *cu realitatea*, ci sunt doar *fantezii de duzină*?

Frica de *a nu înnebuni* e o frică pe care dracii o aduc celor care *se curăţesc* de patimi.

Frica, panica din faţa exorcismelor te face *anormal*.

Vrem să rezolvăm totul *repede*.

Vrem minuni care *să nu ne schimbe* şi *victorii intelectuale* pentru care *să nu suferim* şi pentru care *să nu depunem eforturi*.

Ne închipuim cum ar fi fost *dacă am fi scris noi* cartea aceea sau cum ar fi fost *dacă vorbeam* şi noi atunci...

Dar nu conştientizăm, că am fi putut face accident vascular cerebral înainte ca să spunem *două cuvinte* sau *să scriem trei rânduri*.

Vrem să fim *alţii*, pentru că nu ştim *să fim noi înşine* sau nu vrem să devenim *noi înşine*, cu harul lui Dumnezeu.

Tot felul de frici ne străbat.

Conştiinţa că nu am făcut vreun lucru ne avertizează.

Presiunea psihică e *prea mare*, încât unii se şi întreabă de cum *au putut să reziste* până azi.

Spunem: „nebun”...dar nu prea ştim *cât de siguri* suntem în ceea ce spunem. Nici nu putem să împrejmuim, *să delimităm* acest termen, realitatea lui.

Cum spovedim *un nebun*?

Cum înţelegem *deficienţele* altora, când noi *nu le avem*?

Ce *responsabilitate* am eu, faţă de cel care *nu se poate ajuta pe sine*?

Uneori vrem *să cunoaştem* multă lume. Dar dacă am cunoaşte-o, ne-am da seama, că acest demers *ne solicită foarte mult*.

A cunoaşte pe cineva înseamnă *a trece prin multe faze de apropiere* şi *de îndepărtare*, de *acceptare* şi de *respingere*, de *tachinare*, de *încercare* din ambele părţi de a trece peste *asperităţi*, peste *neajunsuri*.

Şi când am citit ceva despre nişte teologi protestanţi, demonii îmi spuneau, în timp ce citeam, că am început să tâlcuiesc *Molitfelnicul*, la care lucrez acum, *ca protestanţii*, deși eu îl înțeleg *prin luminarea lui Dumnezeu*, cu toate păcatele mele.

Însă *răutatea* demonilor se vede din aceea, că în timp ce citeam *o carte teologică protestantă* ei îmi vorbeau despre *motivațiile* sau despre *modul în care comentez* eu *Molitfelnicul*.

Interferenţele demonilor par *gândurile* noastre dar *nu sunt*.

Un gând trebuie să apară din *motivaţia expresă a căutării mele*, din dorinţa mea, din aşteptarea mea.

Dar interferenţele demonice sunt gânduri *deja făcute* şi *aruncate* în *ograda minţii mele*. Nu-mi *aparţin*, însă apar ca ceva ce *mi-ar aparţine*.

Şi poţi astfel să încurci, în mod grav, ceea ce *vrei tu* cu ceea ce *vor dracii* şi crezi că e *voinţa ta*.

Când ispitele trec, înţelegi că a fost *un cutremur* într-un *pahar cu apă*.

Te *uiţi* mereu. Nu mai ştii *cum arătai* sau *cum arăţi*.

Mergi *mai departe*, şi nu sperai ca *mai departe* să simţi şi să trăieşti lucruri pe care *nu le aşteptai*.

*

Mersul la doctor, pentru analizele necesare pentru căsătoria civilă, *ne-a costat mult* (bani *din darul* Părintelui Marcel Hancheș) dar am putut trece mai departe.

Ochii ei te invitau la *a da mită*. Și până nu a *făcut ce a vrut cu noi* nu ne-a dat *certificatele prenupţiale*.

Cealaltă asistentă vorbea cu o detaşare soră cu *indiferenţa*, dar banii ni *i-a luat doctorul* care era cu ea.

Noi doream *să facem* analizele...iar ei ne-au invitat să *nu le mai facem*...dar să le băgăm banii pe „necesarele analize” în buzunar. Și am făcut *așa cum au vrut*!

Şi, cu toate acestea, Prea Curata Stăpână ne-a scăpat repede de *drumuri obositoare*, care nu ar fi avut *nicio relevanță*, pentru că nu suferim de *nicio boală*.

Ea a rânduit, ca prin intermediul oamenilor corupţi, chiar şi *împotriva* vrerii lor, să mergem mai departe.

Sclipirea *hoaţă* din ochii lor, tertipurile care *le ascundeau* caracterul, zâmbetul *prefăcut*, toate acestea mi s-au *imprimat* undeva. Deşi *le uit*. Deşi ele *se duc undeva în mine*, unde nu mai îmi place *să le discut*.

Am dat *mită* cum credeau ei sau am vrut *să scăpăm* de strangularea spitalului? Ultima exprimă *adevărul*.

Pentru ei eram doar *doi proşti*, care *nu au pe nimeni* şi care *nu ştiau să se descurce*. Şi poate că *au dreptate*!

Nu ştiu *să mă descurc* în lumea aceasta, adică să devin *curvă cu două fețe*, şi n-am ştiut niciodată.

Dar nici nu vreau *să intru* în acest vârtej periculos, unde oamenii nu mai au nimic *sfânt*, nimic *curat*, unde nimeni nu mai poate să îl vadă pe celălalt *frumos* şi unde toată ziua să ne *bălăcărim* ca la uşa cortului.

Stăm închişi în casă, studiem, ne rugăm, mai dăm drumul la televizor, mâncăm şi dormim. Dar mulţi dintre oameni sunt afară, merg, discută, fac *compromisuri*, au *realizări*, sunt striviţi de *nesimţirea* altora.

Dacă privesc de aici, din acest *culcuş* al nostru, *nu văd* lumea?! Lumea crede că *se schimbă*. Dar se schimbă *cu adevărat*?

Mă gândeam azi, şi i-am spus şi Gianinei [Picioruș], că în locul Fericitului Ilie [văzătorul de Dumnezeu], într-un anume grad, nu aş mai avea pe cineva, din cei pe care *îi cunosc* în jurul meu, cu care *să fiu împlinit* într-o *relație de prietenie*.

Poate numai cu Părintele Savatie [Baștovoi] aş putea avea *o relație duhovnicească* și *culturală* amplă, pentru că ne leagă și *vârsta*, și *experiența dublă*, și *temperamentul*. Dar el *nu mă cunoaște*.

Deduc asta din cărțile sale, chiar dacă scrie cărți *mai mici* decât (sunt sigur) *poate să scrie*.

Pentru *a te cunoaşte cineva* trebuie *să te consumi mult*.

Lui Savatie [Baștovoi] nu îi e teamă *să vorbească*, spune lucruri pe care alţii *le acoperă*. Te *regăseşti* în el, în căutările lui, în păcatele lui, în iubirile lui.

Însă cine știe cum ar putea *interpreta dorința mea*, dacă vreodată aş avea posibilitatea de *a-i scrie* sau de *a vorbi cu el*[424].

E *un chin imens* să fii *sfârtecat* de priviri, de cuvinte, de neîncredere.

Când ies pe stradă, *fuge* uneori din mine starea de *a fi om* (deşi nu pierd nimic din *a fi om*) şi mă simt *hăituit* de privirile oamenilor.

Îl privesc în mine *pe preot* – aşa cred ei, mulți care mă văd, pentru că cred că sunt *preot* – cu ironie, cu dispreţ, cu invidie, cu mirare, cu ciudă.

Mi se *vând* tot felul de sentimente deşi nimeni *nu mă cunoaşte*. Şi nici nu vrea *să mă cunoască*.

Poate că dacă aş fi *preot* lumea ar vrea *să mă cunoască* sau poate că ar veni la mine numai pentru că sunt *preot* dar nu şi pentru că *ar vrea să mă cunoască personal*.

Şi nu ştiu ce înseamnă *a te cunoaşte*, dacă cunoaşterea *nu are sfârşit*.

În orice caz, *scopul real al* oamenilor e *să se iubească întru Domnul* şi *să îşi sfinţească viaţa*.

„Unii pe alţii" să se iubească, ca să poată mărturisi, într-o comuniune de iubire şi de înţelegere, iubirea faţă de Prea Sfânta Treime.

Iarăşi *întristez* oameni. Oamenii cer *să nu îi întristez* şi eu *nu vreau* acest lucru. Dar, în acelaşi timp, oamenii ar trebui să înţeleagă că şi eu *am nevoie* de înţelegerea lor și că adevărul nu ne *întristează*...ci *ne vindecă*.

Mă simt bucuros deodată...Harul dumnezeiesc *izvorăşte* în inima mea, şi asta datorită *iubirii* Domnului.

Aseară simţeam cum *izvorăşte* harul dumnezeiesc, ca apa dintr-un izvor, în inima mea. Deodată...

Şi Dumnezeu ascultă *rugăciunea* mea, a ticălosului şi *mă umple de milostivirea Sa*.

Cum pot să-Ţi mulţumesc, Doamne, pentru toate? *Confirmările* Tale mă umplu *de iubire*.

Tu nu-i uiţi pe cei singuri. Tu nu-i uiţi pe cei din nevoi.

Şi ei sunt *mulţi*, dar Tu *nu îi uiţi*.

Şi nu îi uita, Doamne, niciodată!

Ai milă de cei betegi, de cei fără casă, de cei fără dragoste în inimă.

---

[424] A interpretat-o *extrem de prost*, din păcate, pierzând în persoana mea *un prieten foarte rar*.

Ai milă de cei care *nu cunosc mila*, de cei care *nu îşi mai plâng de milă*, pentru că consideră că *nimeni nu îi ajută*.

Tu ai toate darurile din lume ca să le dai lor, cât şi daruri cereşti. Da-le lor, Iisuse Doamne, mila Ta, iubirea Ta, hrana Ta, cum nu au cei care se ghiftuiesc pe pământ şi nu ştiu când trece noaptea şi cum vine ziua.

Când eşti *timorat*, nu mai ai *curaj*.

Cei care *se răzbună* cred, în slava lor deşartă, că pot să facă *tot ceea ce îşi propun*.

Bogatul se încrede *în ce are* în conturi şi pare să fie *liniştit*. Inima nu îi *palpită* pentru ziua de mâine. El are *case*, nu *casă*. Mănâncă ce vrea. Nu râmneşte la nimeni.

Şi tu, călătorule, care nu ai decât pungi şi zdrenţe pe tine, suferi amarnic, şi nici eu nu am ce să-ţi dau, şi treci mai departe, şi ceri, şi iarăşi ceri…

Când se urcă în maşină, vor să treacă peste tine.

Nu au timp. Parcă *s-a terminat* timpul şi nu pot *să mai aştepte*.

Telefonul a venit *desfăşurat*. Asta *mă panichează*: să ştiu că mulţi ştiu *la cine* am sunat eu. Mă simt urmărit. Suntem urmăriţi mai rău decât cu *Securitatea*, şi vom fi *şi mai mult*.

Nu e niciun fel de paranoia: *puţini oameni* vor şti ce fac *cei mulţi*.

America a început *să monopolizeze* România într-un mod penibil şi atitudinile *nu se aud*. Toţi au devenit, deodată, *pro-americani*. Oare să fie aşa?!

Am văzut două filme la rând, unde „iadul” şi „raiul” erau tot *ca pe aici*: cu femei, cu distracţie, cu chefuri. Producţii americane.

Hulele *se ţin lanţ* şi *desfăşurarea răutăţii* e în curs *de derulare*.

Omului *i se dau de toate* în schimbul *libertăţii sale* şi *a sufletului său*.

Deşi toţi suntem *liberi*, imediat eşti *dat în judecată* dacă spui ceva *împotriva curentului*, înspre care unii *vor să* ducă poporul român.

Cărţile *se scumpesc* în mod drastic, la „prăjiturile” magazinelor ne uităm *cu jind* şi nu mai avem multe lucruri *să ne spunem*, pentru că *nu mai vrem să ne vorbim*.

Nu ştiu cum de mai putem să suportăm *atâta singurătate*. E un chin imens.

Singurătatea a început să fie cea care *ne conduce*, pentru că *am fost învrăjbiţi* unii contra altora.

Slavă Ţie, Doamne, pentru toate! Ai milă de noi și ne iartă, Doamne!

*

După mult mers pe jos, după un ocol *asumat*, timp în care mi-am dat seama de *sărăcia* din anumite părţi ale Bucureştiului, am ajuns la Biserica *Sfântul Ştefan*, la *Cuibul cu barză*[425].

Deşi ştiam că acolo a fost un „cuib" al ereziei cândva, am găsit o atmosferă duhovnicească foarte bună, *liniştitoare*.

Părintele Daniel [Benga] [426] a predicat la *fiul cel risipitor* despre *pocăinţă* – un drum *interior* mai întâi – apoi despre *conştiinţă* şi despre *grija părinţilor faţă de copii*.

Am observat cu bucurie *subtilitatea* interpretării sale, modul în care *a condus* discuţia în cadrul omiletic, implicarea *directă* în realitatea *descurajantă* a tineretului actual.

Întoarcerea acasă e *o regăsire*.

Conştiinţa, după tâlcuirea semantică a limbii greceşti, e *o ştiinţă cu Dumnezeu*. Dumnezeu a lăsat conştiinţa omului și ea ne va fi *adevăratul nostru judecător*.

Conştiinţa e *judecător* dar şi *sfătuitor*.

La un moment dat a interpretat o poveste populară, spunând că demonii au trei lucruri: *un ac*, *o pătură* şi *o trâmbiţă*.

Când ne momesc, *ne înţeapă* cu acul. Acul, înţepătura lui e prima lor *intervenţie*.

Dacă vrem păcatul, atunci ne acoperă conştiinţa şi mintea cu *o pătură*, pentru ca să îl vrem, pentru ca să îl facem *până la capăt*.

Şi după ce facem păcatul, *ne ia pătura* de pe minte şi încep *să ţipe din trâmbiţă*, adică începe *să ne mustre conştiinţa*.

Celălalt preot mi-a vorbit cu multă *grijă* şi *atenție*. M-a bucurat mult *intervenţia sa*.

---

[425] A se vedea: http://www.bisericacuibulcubarza.ro/.

[426] CV-ul său: http://www.ftoub.ro/index.php?view=article&id=23%3Apr-conf-dr-daniel-benga&option=com_content&Itemid=273. La teza sa doctorală mi-a plăcut *documentarea* ei...și am citit-o, în manuscris, în biblioteca facultății, înainte ca aceasta să fie *editată*.

Doamne, miluieşte-i pe robii Tăi aceştia şi ajută-le lor! Fii cu ei şi îi iartă şi îi miluieşte!

A interpretat cuvinte ale Fericitului Arsenie Boca[427], ale Fericitului Paisie [Eznepidis] Aghioritul[428], ale Fericitului Nicolae [Steinhardt][429] de la Rohia şi a amintit de încercarea lui [Constantin] Noica[430] de *a comenta* această parabolă: *a fiului curvar*.

„E duminica noastră, *a tuturora*, căci toţi suntem *fii rătăcitori*", a subliniat predicatorul nostru.

Din fericire, aici nimeni nu s-a uitat la mine *suspect* şi nu am găsit în comunitatea aceasta *aroganţa „ştiutorilor"* din alte părți.

Aici se citeşte anaforaua liturgică *cu voce tare*, ca şi la Biserica Rusă, dar locaşul e *mic* şi, pe deasupra, e și *monument istoric*.

Deodată, mi-am dat seama că aici *am retrăit* clipa de *aşteptare* a cuvântului lui Dumnezeu, nesaţul după *autenticitatea* credinţei şi a experienţei ortodoxe pusă *în cuvinte actuale*.

După o predică ortodoxă *autentică* începi *să respiri normal*.

Și *autentică* înseamnă *vie*, *problematizatoare*, despre adevăruri *profunde* și *largi*.

Aşa simt eu: pot respira, când după o slujbă *cu simţire*, auzi o predică *cu înţelesuri smerite*, vii.

Stăteam lângă Sfânta Cruce a Domnului şi priveam rana din coasta Sa dreaptă. Eu sunt, Doamne, cel ce Te-am răstignit cu patimile şi cu poftele mele!

Trei picături de sânge erau *curse* iar altele *pătaseră deja* ştergarul din jurul coapselor Sale.

Axionul m-a liniştit şi el: modulaţii făcute *cu supleţe*.

Când am ieşit afară din Biserică i-am mulţumit lui Dumnezeu pentru *o asemenea bucurie liturgică*.

Înainte ca să găsesc Sfânta Biserică însă, am trăit o altă înţelegere minunată, *o vedere duhovnicească*. O tânără doamnă mergea alături de o femeie mai în vârstă.

Şi, deodată, parcă nu am mai văzut *trupul e*i, al celei *tinere*, ci *sufletul i se vedea prin trup*. Trupul ei era ca *o mişcare continuă* a sufletului ei.

---

[427] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Arsenie_Boca.
[428] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Paisie_Aghioritul.
[429] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Nicolae_Steinhardt.
[430] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_Noica.

Şi acest lucru mi l-a dat Dumnezeu să îl văd, tocmai când abia gândisem, la cât de mult îşi exprima *sexualitatea ei*, prin fiecare mişcare pe care *o făcea*.

Adică prin cea care mă făcea *să văd păcatul în mine*, ca o povăţuire profundă, Dumnezeu mi-a dat *să văd adâncul sufletului ei* dincolo de *trupul ei*.

Şi vederea mi-a confirmat faptul, că gândul care *te străbate* acela este şi cel care *te conduce*.

Eşti la un moment dat ceea ce *simţi* şi *crezi*, deşi eşti cu *mult mai mult decât atât*.

Dar patimile *ne reduc* comportamentul la mult mai puţin decât suntem noi, în afară de faptul că *ni-l deviază* într-un mod uluitor de mare.

Pentru că eu m-am născut *în acest timp*, de aceea și ştiu *modul subversiv* al comportamentului uman de azi, îl intuiesc, ca şi toţi ceilalţi.

Fiecare ştim ce înseamnă *o fustă scurtă*, de ce femeia vrea *să i se vadă sânii*, de ce bărbatul *se bărbiereşte* şi *îşi dă cu spray*, de ce se folosesc *bijuteriile* şi la ce *folosesc* banii.

Şi tocmai pentru că ştim cu toţii *de ce*, lucrurile se fac între noi fără prea multe *explicaţii*.

Dar într-un timp mai vechi nu ştiu *cum a fost* în mod concret.

Ştiu patimile de azi pentru că *le am* şi ele se manifestă într-un *anume fel*. Dar nu intuiesc *prea bine* modul în care *îşi înţelegeau* cei din vechime patimile, şi cum *şi le expuneau* sau *şi le sugerau*.

Mai târziu, cei care n-au trăit *aceste vremuri* despre care scriu acum, nu vor putea percepe *întreaga realitate*, la *cald*, ca noi, cei de azi.

Timpul nostru va deveni *istorie*.

Istoria are doar unele fragmente *vii*: acelea care au exprimat adevărul *în mod acrivic*. Şi acele fragmente *le recuperăm* de oriunde.

Când citim Sfânta Scriptură sau vieţile Sfinţilor noştri observăm că viaţa nu este exprimată *depreciat*, ci ea este *un şuvoi*.

Curge harul Său spre noi. O simţim din plin.

Dar unde *apropierea de adevăr* e *mai slabă*, în scrieri literare, acte, documente, adevărul trebuie *să-l culegem cu grijă*.

Harry Potter[431] e *jocul de calculator* şi *filmul* în care *demonicul* e *o fantezie în mişcare*.

Zbori pe mătură, intri prin zid, dintr-un ou se naşte un dragon şi, mai ales afli, spre deliciul telespectatorului de la noi, că România e *ţara dragonilor*, unde cresc şi se vânează *dragoni*.

Răul, vrea să ni se spună, nu e el „atât de rău”, ci are şi accente „drăguţe”.

Camerele mai au şi alte cămări, cămăruţe. Tot felul de *ascunzişuri*. Există *aşteptare*...

Deci *nu se termină nimic* dar, tot la fel, *nimic nu e real*.

Viaţa ca-n filme e o viaţă în care mintea crede tot, pentru că „nu există minte”, pentru că „nu ştim nimic”, pentru că „nu există nimic”.

Şi acest enunţ din urmă – „nu există *nimic*” – vrea să ni se infuzeze adânc, ca să nu ne mai temem de Dumnezeu, de drac, sau de om. Să nu ne mai temem de nimeni.

A trăi disperarea azi dar, în acelaşi timp, şi „liniştea” înseamnă a avea conştiinţa că „nimic *nu există* şi totul e doar *un joc prost*”.

Se caută faptul, ca omul să nu mai aibă *un centru* nicăieri, *o scăpare* a lui, *o liniște* a lui.

Omul vrea *să fie lăsat singur* deşi nu poţi *să fii singur* în creaţia lui Dumnezeu.

Când Dumnezeu *vrea ceva*, lucrurile *se leagă*.

Totul merge *înainte*, ţi se sugerează ce trebuie să faci.

Am vrut să merg *undeva* şi am fost condus *spre altă parte*.

Aceste *peregrinări* ale mele, îmi arată cum Dumnezeu *alege* pentru noi lucruri *mai bune* decât orice *aşteptare a noastră*.

*

Ziua căsătoriei noastre civile. Aşteptările şi pregătirile nu sunt pentru cine este *invitat*, ci pentru cine *vrea să răspundă invitaţiei*.

Refuzul unora *le destăinuie* inima. Și inima spune *lucrurile pe faţă*, când e pusă *în situaţii limită* şi nu numai.

---

[431] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Harry_Potter.

E importantă *viaţa* unui om? E o întrebare care nu ne-o mai punem *la modul serios* pentru că a devenit *o întrebare „ironică”*.

Aseară, un cuplu tânăr fără casă, a trebuit să facă ceva *radical*: să îşi dea cei doi copii la orfelinat. Ambii erau îndureraţi, necăjiţi.

Spunea tatăl, că în loc *să se îmbolnăvească mai rău*, trăind împreună cu ei *prin scările blocurilor* pe unde ei se aciuează, mai bine să aibă cei doi copii ai lor *un trai asigurat* de către stat, dacă el şi soţia lui nu pot avea parte *de așa ceva*.

Şi când am auzit aceste cuvinte, mi s-a părut gestul lor un act *de mare responsabilitate*, de *multă dragoste* pentru copiii lor, chiar dacă ei *trăiau în concubinaj*.

Dar oficialităţile statului român însă, pe aceşti oameni responsabili, i-au „*decăzut* din drepturile părinteşti”, până vor avea condiţii *mai bune* de viaţă.

Adică cum, acum ei *nu mai pot fi părinţii* lor? Cine poate *să îţi ia dreptul* de *părinte*, când acest drept nu se poate *sechestra* de către nimeni? *I-a făcut* cumva statul?

Îmi aduc aminte de *o altă exprimare tâmpită*, a unui alt părinte de copil, care a spus reporterului TV, că dacă copilul său *s-a căsătorit cu altcineva*, pe care el *nu l-a vrut*, atunci el *nu îi mai ajută*, ci statul trebuie *să îi ajute*.

Şi am tot glumit pe situaţia asta cu Gianina [Picioruş]: „Ce, eu v-am făcut?! Statul v-a făcut! El *să vă crească*”.

Cum *să ne facă statul*, părinţi iresponsabili?!

Când *minciunile voastre* au devenit *un mariaj*, iar mariajul vostru a devenit *un număr de copii*, iar copiii voştri au devenit nişte *fiinţe neiubite* şi *neînţelese*, vina nu aparţine *copiilor* ci, în cea mai mare parte, *vă revine vouă*.

E inadmisibil *să iubeşti pe cineva* şi *să nu lupţi* pentru el. Să nu lupţi *să îl înţelegi*, să nu îl urmezi, să *nu fugi* după el, să nu cauţi cuvinte care să-l facă *să te simtă*.

Cum putem vorbi cu câinii şi cu pisicile, şi nu putem să vorbim *cu copiii noştri*?

Cum putem să nu avem *timp* pentru ei, dacă i-am făcut *cu dragoste* şi *din dragoste*?

Dar dacă am făcut unul, doi şi *am avortat zeci*, bineînţeles că dragostea noastră e *cariată*. E *o dragoste cu miros de cadavru*.

Ne plictisim *de noi înşine*.

Nu mai credem nici în ceea ce *putem să facem acum*, darămite să mai sperăm *la alte clipe* din viitor.

Cei care *nu Îl ştiu* pe Dumnezeu în ei, care *nu Îl simt* în ei, îşi duc *regretul singurătăţii* oriunde, golul acesta *înviforat*, pustiul acesta *fără sens*, care *îi indispune* amarnic.

Îşi duc propria *casă de nebuni* în spinare, ca melcul.

Inima lor nu se bucură de nimic *în mod deplin*. Simt şi ei că le lipseşte „ceva". Dar, în adevăr, le lipseşte „Cineva".

Şi acest Cineva *ne fugăreşte* peste tot, *ne caută* peste tot, *ne aşteaptă* peste tot. Acest Cineva este *extrem de insistent*. Nu Se dă bătut, învins *de nesimţirea noastră*. El nu ţine doar *două predici* şi aşteaptă ca oameni *să devină Sfinţi peste noapte*.

El nu crede în „Sfinţi" *făcuţi la comandă*, în „Sfinţi" făcuţi *din frică*, în „Sfinţi" *inconştienţi de El* şi *de ei*.

Acest Cineva nu ne pune *la zid* pentru fiecare greşeală a noastră, nu e *un securist* care să vrea să ne facă răul, nu e unul care *ne pune pe rug*, un inchizitor, nu e unul care să ne vadă doar *din când în când* situaţia, așa, ca un prefect al capitalei, care vede *ceva* numai *când vrea* el.

Acel Cineva e *Dumnezeu*. Și Dumnezeul nostru e atent, *foarte atent* la fiecare mişcare a inimii noastre, la fiecare gând nerostit, la fiecare faptă făcută sau încă nefăcută, la fiecare pas, la fiecare mişcare a mâinii noastre.

Dumnezeu *ne priveşte* tot timpul, fără ca asta să însemne că suntem *urmăriţi din satelit*.

Ci privirea Lui *ne susţine* moralul, căci El e *Prietenul nostru cel mai bun*, neaşteptat de bun şi de înţelegător.

Unii *s-au învăţat* sau *au fost învăţaţi* să repete *doar fraze*. Şi când nu spui *fraza teologică* pe care el *o ştia de-a gata*, pari *suspect*, pentru că nu îl interesează *să gândească* ceea ce spui tu, ci vrea să i se spună ceea ce *ştie* şi el de fapt.

Şi când îi spui răspunsul „standard", el îţi spune: „ştiam *şi eu* asta".

Dar, de fapt, el nu ştia nici ceea ce *i-ai spus*. Căci nu şi-a muncit niciodată capul *să meargă mai departe* cu înţelegerea, şi să judece şi să experieze *conţinutul credinţei* noastre şi nu *textualitatea* ei, ci a rămas doar la faza de *papagal repetitiv*, de *memorator mecanic*, care are ca *mamă* pe *lenea cu diplomă*.

Ne lovim de *morile de vânt*, pentru că uneori confundăm *ce pare să fie omul* cu *ceea ce este el*, cu ceea ce înțelegem până la urmă că *este*, că *poate*.

Şi, cel mai adesea, îl găsim pe *omul nepotrivit*, care e pus la *locul potrivit*. Pe cel care *nu merita* să fie acolo, în locul acela, de care *se împiedică* mulți.

Sau îl întâlnim pe omul, care *s-a dezis*, la un moment dat, într-un mod înfiorător, de *menirea lui*, de vocația lui, pe care l-a corupt „mediul ambiant”, chiar dacă odată avea principii cât de cât *solide*.

În locul *stabilităţii* care se câştigă prin nevoinţă, prin studiu, prin rugăciune, printr-o viaţă eclesială, ne situăm în barca celor care *se aventurează* spre *necunoscuturi utopice*.

Câţiva ani la rând am beneficiat de milosteniile unui domn, creștin ortodox fervent, cu care nu am vorbit decât *în anumite momente*.

Primeam *cărţi* şi *bani* de la dumnealui fără *să îi solicit* sau, uneori, de foarte puține ori, *i-am cerut ajutorul* în mod expres.

S-a constituit pentru mine într-un *sprijin enorm*, în mijlocul nesimțirii din jur, pentru că am trăit relația mea cu el ca pe relația cu *un om providențial*. L-am resimțit ca pe omul pe care *mi l-a trimis* Maica lui Dumnezeu în viața mea.

Dumnezeu a lucrat prin acesta într-un mod foarte discret. I-am înțeles dorința de *a mă ajuta*, de a rămâne memorabil *la modul pozitiv* în viața mea și de *a se confesa cuiva* despre diverse probleme: religioase, experențiale, filosofice, culturale, politice...

Dar, de curând, după ce am primit *o sumă imensă* de la el (fără să îmi ceară *nimic în schimb*), care mi-a prins bine la pregătirile pentru *cununia civilă*, am aflat mai multe despre el, pentru că a vrut *să stăm mai mult timp de vorbă*.

Şi descoperirea mea a fost *dezamăgitoare* vizavi de persoana sa: nu îmi dădea bani pentru că *mă înţelesese* întrucâtva, ci pentru ca *să-şi ispăşească anumite păcate* și să-și împlinească unele *făgăduinţe personale*.

Adică am fost *ales în mod aleatoriu* pentru asta...și nu pentru că *a văzut* ceva în mine.

Însă eu *am văzut* multe lucruri în dumnealui, de-a lungul timpului...dar nu am vrut *să-i remarc* nicio neregulă. Am vrut să văd *ce dorește* să facă, până *unde țin* destăinuirile...

Însă în clipa când am început *să îi arăt* greşelile de gândire şi *neştiinţa* în planul teologic sau modul meu de *a fi*, ce fel de experiență *am în spate*, teologică, ascetică, culturală, filosofică etc. a început pur şi simplu *să tremure*.

M-a rugat *să tac* din gură, pentru ca să nu „îl tulbur”. Pentru ca nu cumva „să *îi clatin* credinţa”.

Dar cum se poate clătina *credinţa*, când ea e *o stâncă*, care se bazează pe *simţirea prezenţei lui Dumnezeu* şi *a lucrărilor Sale*?

A ieşit *la suprafaţă* și pentru el, și-a dat seama și el că se *apropie de sine* sau că eu pot să îi spun *și mai multe despre sine*...și *a izbucnit* din el orgoliul, adâncul înşelării, ipocrizia, patimile *mascate* până atunci.

A dorit, în mod brutal, ca *să se îndepărteze* de mine...ca să nu aflu *mai multe* despre sine.

Şi am înţeles ceva izbitor în persoana lui – deşi nu era *o noutate* cu totul „nouă" pentru mine – că în Sfânta Biserică primează *mentalitatea decăzută* printre credincioşii noştri mai degrabă decât *mintea nouă*, *regenerată* a credinciosului autentic.

El este *un exemplu elocvent* în acest sens.

Merge în fiecare duminică la Sfânta Biserică, a învăţat Sfânta Liturghie „pe de rost" – aşa spune el, pentru că nici nu cred că ştie faptul, că preotul spune *multe rugăciuni* în Sfântul Altar, *neştiute* de credincioşi – dar nu a înţeles *să se bucure de înţelegere* cu smerenie şi să dorească să afle adevărul *din ce în ce mai mult*.

După o discuţie de două ore în metrou, stând în picioare, când eu eram *obosit mort*, a început să îmi zâmbească ironic, *dispreţuitor*, ca şi când aş fi spus nişte *prostii*...

Și m-am simţit *ridicol*! Și întotdeauna mă simt *ridicol*...când îmi dau seama că vorbesc lucruri *prea mari* pentru *multe capete*. Adică atunci când dau orzul pe gâștele care *nu-l savurează*...

În loc să accepte că nu are *competenţă* în domeniul teologic, cum eu nu am competență în domeniul său, al ingineriei, şi nu o să pretind niciodată că *am*, lui i se părea că *ştie multe* despre teologie, după câteva cărţi citite, şi că acestea îi sunt „de ajuns", dar îl și fac *capabil* de *un dialog teologic* cu *un masterand în Teologie*.

I se părea foarte *normal* să-mi dea mie lecţii de teologie, deşi eu nu am avut niciodată dorinţa *să fiu ipocrit* cu el, şi să pretind că aş putea să fiu „normativ" în lucruri care îmi sunt *străine* tot la fel de mult ca şi *planeta Jupiter*.

Și am mai tras o concluzie, acolo, în mijlocul oboselii, de îmi venea *să pic jos*: sunt mult, *mult prea sincer* cu oamenii (când ei nu doresc să fie cineva *sincer* cu ei) şi de aceea *îmi pierd prietenii*, pentru că *nu îi „menajez"*, adică *nu îi mint cu*

delicateţe, cu *geniu*, lucru de altfel *foarte uşor* pentru mine. Chiar *prea uşor*...

L-am privit cu atenţie: abia aştepta *să scape* de mine, când a înţeles *cât de profund* şi *de categoric* privesc lucrurile teologice.

Demonii *îl mânau* departe, spunându-i că trebuie *să se „liniştească”* şi că nu *el*, ci *eu* sunt *sursa neliniştii* lui interioare.

L-am pupat pe obraz la finalul discuţiei, şi am simţit că *nu se mai aştepta* să o fac. Era uimit că eu sunt *amiabil*, liniştit în faţa lui deşi *ar fi trebuit* să fiu *tot la fel de neliniştit* ca şi el.

Şi iarăşi am mai înţeles ceva: cât de *orgolioase* sunt discuţiile între *oamenii lumeşti* sau care au început *să se îmbisericească* la suflet dar s-au îmbisericit numai *parţial*.

Adică au gânduri bune, *teologice* în inimă dar şi gânduri rele, care nu pot *să se împrietenească* între ele...şi când i-ai *lovit la adevăr* devin *violenţi*.

Însă *discuţiile între oameni* au tocmai *scopul teologic* de a ne face *să ne cunoaştem reciproc*, să ne *înţelegem reciproc* şi *să ne iubim reciproc*.

Pentru aceste lucruri ne-a dat Dumnezeu *să vorbim* unul cu altul: pentru a deveni *mai profunzi*, mai *bogaţi* interior, pentru *a ne certifica* experienţele sau pentru *a le curăţi* de înţelegeri şi fapte păcătoase.

Dar cei care *nu admit* că au şi gânduri *rele*, neconforme *cu adevărul*...tocmai de aceea sar în sus: pentru că se cred *fără pată*, fără cusur.

Şi asta e *înşelarea satanică*!

Asta înseamnă *să îţi acoperi* bubele, goliciunea, *murdăria* şi să nu vrei *să ţi-o descoperi*, să o pui *în lumina* adevărului Său şi *a comuniunii* cu El.

Dacă am accepta *şi perspectiva altora* ne-am *îmbogăţi* experienţa interioară şi nu ne-am *diminua-o*.

*

Oamenilor păcătoşi le place *să fie minţiţi* în stil mare.

Eşti „un prieten *bun*”, dacă ştii *să scoţi în relief*, adică *să umfli* enorm lucrurile *bune* pe care ei le au. Nu şi *pe cele rele*...

Când vezi *o telenovelă*, afli că trebuie să te comporţi *a-natural* pentru ca să fii „la modă”. Şi când vrei să vorbeşti cu cineva, care vrea *să fie minţit cu orice chip*, trebuie *să te faci o telenovelă* şi să nu depăşeşti cu ceva *şarlatania* celuilalt, căci e *de rău*.

Discuţia a ajuns „*un interes*”.

Discuţia între doi oameni nu mai înseamnă pentru mulţi *o întâlnire fără urmări pecuniare*, ci totul se derulează dacă trebuie *să primeşti ceva*, să ai *un profit* de pe urma întâlnirii cu celălalt.

Ironia şi *sarcasmul*, două mari patimi, sunt *tapetate* ca ceva „genial”.

Iar cel care se crede *geniu negativ* e de fapt un om *cu mult potenţial*, dar pe care şi-l valorifică *satanic*, deşi adevărurile lui par „superioare” celorlalţi.

Politica e o formă de *împărţire* a maselor, care e *profitabilă* pentru mulţi.

Însă sexul, spre exemplu, pare *un simpozion* la care toată lumea e *chemată*. Și un alt simpozion ar fi *sărăcia*. Și poate, mai târziu sau mai devreme, şi *incultura crasă*.

„A te *arâni*” înseamnă să faci *tot ce poţi* numai pentru ca *să trăieşti*.

Şi dacă *trebuie* să o taie pe mă-sa în parcele şi să o dea la porci pentru bani, atunci *o face*. Nu stă *pe gânduri*. Acționează *mai repede* decât gândește, pentru că acționează *instinctual*.

Până la urmă, se gândeşte tânărul dezaxat de azi: „De ce *nu pot să o ucid* pe mama?”. Și trece *la treabă*...pentru câți bani are el *nevoie* atunci.

Când eram eu copil mergea o vorbă printre noi, o axiomă[432] *nenorocită*, care *a stricat* viețile multora: „Toate femeile sunt nişte *curve* în afară de *mama mea*. Dar cum şi mama mea este *femeie*, atunci toate femeile *sunt curve*”.

Şi cei mai mari spuneau, că ar fi o zicere a lui Napoleon Bonaparte[433]. Nu știu dacă *a zis-o el* sau *nu*...

Esenţialul e acesta însă: că cei care *au crezut* acest lucru, au început *să nu mai aibă încredere în nimeni*.

Și am indicii *sigure* de la mulţi bărbaţi, că atunci când *văd o femeie care le place*, se gândesc mai întâi de toate la *în ce poziţie s-ar culca cu ea* şi *ce i-ar face*. Adică femeia e *doar pentru sex* și pentru *nimic altceva*.

---

[432] Idem: http://dexonline.ro/definitie/axiom%C4%83.
[433] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Napoleon_I.

Primul lor gând e *să se culce* cu ea, „să *o facă* în toate felurile”. De aceea nu trebuie să ne mai mire *sexualizarea excesivă* a relațiilor dintre bărbați și femei sau de ce nu există *prietenii reale* între bărbați și femei dacă nu se termină totul *în pat*...

Între bărbaţi, *relațiile sexuale cu femei* sunt tratate ca niște „*delicateţi* filosofice”. Şi între femei la fel...

Sex mult: asta vrem „cu toţii”!

Şi dacă spui cuiva că *tu nu vrei asta*, acela se uită la tine *cu repulsie* şi *te crede marţian*.

Dar unii nu sunt *marţieni*, ci vor *să îşi sfinţească viaţa*.

Eu aș vrea să aud la televizor non stop: *Sfinţeşte-ţi viaţa!*

Asta ar fi *o mare minune* a secolului al XXI-lea.

*

M-am întors undeva[434], unde credeam că *e bine pentru sufletul nostru* şi am vrut *să mă spovedesc* la un preot pe care *l-am citit* şi care *mă entuziasma*.

Deși, prima dată, da semne că *nu m-ar cunoaște*...când am revenit a doua oară în Biserica sa am avut parte de *un dezastru total* la nivel relațional.

Ne-a spus că „nu are timp” *să ne spovedească*...Însă spunerea asta a fost *pe un ton categoric*, tradus in extenso[435]: „nu vreau să am *niciodată* de-a face cu voi”. Am înțeles mesajul...că nu suntem *ostrogoți*!

Am fost împreună cu Gianina [Picioruș]. Și a fost o decepție enormă pentru mine, pentru că i-am cunoscut și mai bine caracterul *de la apropiere*...

Fără doar și poate *schimbarea sa de atitudine* a fost *a-naturală*, pentru că părea *înspăimântat*, *enervat*, *incomodat* că *mă vede*.

Cred că a intervenit ceva *între timp*...Adică el a plecat urechea la niște „prieteni”, care „m-au vorbit *de bine*”. Așa se explică modul *etanș* în care ne-a vorbit.

O, Doamne, iartă-i pe acești *neprieteni*, care nu știu altceva decât *să bârfească*! Și iartă-l și pe preotul acesta, care

[434] 22 februarie 2004.
[435] În latină: *pe larg*.

plecând urechea *la bârfe* ne-a făcut să îl înțelegem nu *în bunele lui*, ci *în relele caracterului său*!

Aseară şi azi dimineaţă la rugăciune am simţit în inimă, de la harul lui Dumnezeu, să nu merg la el, căci e pomul lăudat...la care te duci *cu 10 saci* și te *întorci cu 3 mere stricate*...

Dar mintea îmi era cuprinsă de *un entuziasm frumos*.

De fapt unul dintre preoţi mă invitase *să predic* la Biserica lor. Adică nu venisem *neinvitat* ci, mai mult decât atât, și *pregătit să predic*...

Însă, ca și când nu ne-am fi *cunoscut deloc*...sau ca și când ne-am fi *cunoscut* dar eu aș fi *omorât-o* pe mama lui... preotul era rece ca *zidul iernii*.

M-a întrebat, totuși, văzându-mi *perplexarea*, dacă *am postit* şi m-am uitat *în ochii lui*. Credeam că *glumeşte*, pentru că spovedirea ține *de sinceritatea inimii* și de nimic altceva.

I-am spus că postesc miercurea şi vinerea şi posturile mari şi că mă spovedesc şi mă împărtăşesc la fiecare Sfântă Liturghie dacă sunt *spovedit*.

Dar atitudinea lui m-a consternat, atâta timp cât fusese săptămâna brânzei, şi nici el şi nici eu *nu puteam posti* în acele zile.

La Sfânta Liturghie nu s-a împărtăşit nimeni deşi Sfânta Biserică era plină. Asta m-a îngrozit...

M-am uitat în ochii preotului care mă invitase şi a sesizat *groaza mea* în ceea ce priveşte *lipsa credincioşilor de la împărtăşire*. Vai, ce groază!

Îi oprim pe oameni de la Hristos, *le falsificăm* vieţile, *aşteptările* şi ni se pare *că-I slujim Lui*.

Preoţii *Îl mănâncă ca belferii* pe Hristos euharistic iar credincioşii rabdă de foame, de această *foame sfântă*.

Niciun preot – sau foarte rar – nu este *oprit* de la împărtăşire pentru păcatele lui dar credincioşii, sărmanii, sunt trataţi mereu ca nişte *infractori* şi sunt *privaţi* de *cea mai mare bucurie a acestei lumi*: Hristos, Dumnezeul nostru!

Închidem Împărăţia Cerurilor pentru alții, şi *nu intrăm* nici noi – că nu ne prea *interesează* – dar *nu-i lăsăm* nici pe aceia, care doresc *să se mântuiască*.

Mântuirea a ajuns „o glumă”, „o prostie” în gura multor preoţi. Te uiţi în ochii lor, şi ochii lor îţi spun că mântuirea e o „problemă” pentru cei „nebuni”, nu pentru nişte oameni „realişti”.

Pentru că oamenii vor „să se aşeze” în lumea asta, or să se aşeze *în Iad*, că locuri sunt *destule*.

Cine *ne dă voie* să îi *neliniştim* pe oameni, să-i agasăm, să călcăm peste sufletele lor cu tancul, cu nişte şenile atât de *nepăsătoare* şi de *egoiste*?

Cine ne dă dreptul să ne credem *creatori de opinie*, când noi nu ştim *să ne vedem lungul nasului*?

Nu vreau să dau *nume*...

Am vrut doar să subliniez gesturi care *nu trebuie să se facă*...atunci când ai în față oameni credincioși, sensibili, atenți la detalii...

Și, da: adevărul e cel mai „enervant” lucru!

Cuvintele dumnezeieşti sunt cele care „smintesc” pe *neciopliţii la suflet* de astăzi. Și încă cum!...

Omul trupesc face din *învăţătura sfântă* o exegeză atât *de tâmpă* încât *te înfiori*.

Mă cutremură *mojicia* de care dăm dovadă.

Am auzit că Fericitul Constantin [Galeriu] spunea, că timpul viitor, acel *mâine* sau *poimâine* e *timpul diavolului*, pentru că *azi*-ul e *timpul creştinului*.

Azi e *timpul mântuirii*. Mâine, *lăsarea pe mâine* a pocăinţei e *o mare înşelare satanică*, pentru că *mâinele nu stă în mâna ta*.

Deşi în relația personală cu mine *m-a tăiat* pe inimă, acel preot a spus ceva *foarte frumos* la predică: în duminica Judecăţii *s-a terminat* timpul.

Iar săptămâna brânzei a fost o perioadă *în afară de timp*.

Astăzi, în duminica izgonirii Sfântului Adam, e *începutul* timpului.

Vecernia din seara aceasta ne spune, ca un rezumat, despre folosul *Postului Mare*. Duminica iertării.

Dar cum să existe *iertare* fără *dragoste*?

Şi cum să existe *dragoste* fără *dreaptă credinţă*?

Un prieten al meu *şi-a cerut iertare*. M-a *mişcat* acest lucru. Dar nu mi-a spus şi *din ce motiv* nu mai mi-a dat niciun *semn de viaţă* până acum.

Oamenii vor să fie *iertaţi*, dar şi când *își cer iertare* nu sunt *sinceri* până la capăt.

Adică e *interesat* pentru un anume lucru de *relația cu mine*...și nu îi pare rău *în mod fundamental* pentru că a fost nesimțit cu mine până acum.

Pe zi ce trece am şi mai multe motive de *consternare*.

Atitudinile oamenilor mă umplu de *stupoare* şi, uneori, sunt *amuzante* dacă nu ar fi vorba de *nesimțire cruntă*.

Parcă *îi deranjez pe toţi* de când sunt *masterand*.

Parcă fără mine viaţa lor ar fi *mai frumoasă*.

Parcă sunt ca *o mare urâciune* care fărâm *peisajul* vieţii lor.

Însă observ tot mai mult faptul, că sunt *enervați* că nu m-au înțeles *atât de bine* până acum, în facultate...și că eu *nu am glumit* în ceea ce privește opera mea literară și teologică.

Mai pe scurt: sunt *enervați* că nu sunt și *prost* și *lăudăros la modul gratuit* (și că *merg cu studiile teologice* și cu *munca de acasă mai departe*)...dacă tot sunt *smerit* și *am barbă mare*.

O, ai milă, Doamne, de *lumea Ta*!

Învaţă-ne să ne iubim, să ne respectăm, să ne înţelegem unii pe alţii. Ajută-ne să fim *calzi* şi *sinceri* unii faţă de alţii.

Răceala tăcerii dintre noi, *a necomuniunii* ne sugrumă, ne strânge de gât, ne sufocă.

Până când *ne mai ucidem* unii pe alţii cu atâta *indiferenţă*?

Indiferenţa *ucide* nenorocit de mult.

Ucide mai mult decât glonţul.

Ura oamenilor e un foc care te umple mereu *de chin*, o privelişte neagră, absurdă, foarte respingătoare.

Acum o zi sau două am tradus un cântec şi un al doilea ale lui *Guns N' Roses*[436]. Deşi versurile lor sunt *banale*, succesul lor a fost şi este unul *uimitor*. Şi mulţi dintre fanii lor pot spune versurile *pe de rost*. Sunt sigur de asta.

În *Don't Cry*[437], găsim versurile: „Există un cer deasupra ta, iubita mea, / şi de aceea *nu plânge* noaptea asta".

Deşi nu se spune *ce rost* are cerul, faptul că i se cere ei *să nu plângă* e *liniştitor* pentru multe suflete de adolescente, care *lăcrimează* din cauza cine ştie cărui băiat.

Tinerii adorm ascultând muzică sau dansează până nu mai pot. Pentru unii muzica e *viaţa* lor.

Şi, deşi unuia ca mine i-ar suna creierii în cap de atâta muzică, dacă intri în camera unui adolescent, muzica e dată *la maximum* încât trebuie *să răguşeşti* ca *să vorbeşti cu el*.

November Rain[438] ţine aproape nouă minute. Şi la un moment dat auzi: „trebuie să încercăm *să ucidem* durerea".

---

[436] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Guns_N%27_Roses.

[437] În engleză: *Nu plânge!*

[438] Idem: *Ploaie de noiembrie*.

Dacă scoţi asta din context, poţi predica foarte bine pe acest subiect. Căci *durerea păcatului* trebuie ucisă în noi, pentru ca *bucuria vieţii dumnezeieşti* să iasă la lumină.

Tot aici: „este greu să ţii o lumânare / în ploaia rece de noiembrie”. Nu e sufletul nostru plin de dragoste ca *o lumină*, pe care uraganul ispitelor furibunde caută *să o stingă*?

Nu avem timp să predicăm oamenilor *pe înţelesul lor*, pentru că nu vrem *să îi cunoaştem aşa cum sunt*.

Şi dacă am avea experienţa vieţii lor, am putea înţelege *deformările* de care suferă, şi *de ce nu le place* ceea ce ţine de *domeniul bisericesc*.

De ce *nu vin* oamenii la Sfânta Biserică?

De ce nu îi *atrage deloc* pe unii?

Acestea sunt întrebări care ar trebui *să ne chinuie* zi şi noapte, pentru că *răspunsul lor* suntem *noi*, cei care venim *acum* la Sfânta Biserică.

Nu îi atrage, pentru că nu sunt mulţi care *să le poată explica* cum stau lucrurile cu locaşul ăsta și cu viața ortodoxă.

Suntem acuzaţi de *anacronism*, de *cabotinism*, de *corupţie*, de *ipocrizie*, de *idealism*, şi cred că într-o anumită cotă parte *au dreptate*, fără ca prin asta cei care ne acuză să fie *ceva mai breji*.

Dacă nu ştim să fim *expliciţi* şi *pentru ei*, pentru cei *necredincioşi* sau *călduţi* suntem *anacronici*.

Dacă slujim ceva *cu mult fast*, fără să ştim *de ce* suntem *cabotini*[439].

Dacă le luăm banii ca să îi facem *preoţi*, dacă le luăm bani *ca să împărtăşim* pe cineva, dacă-l jupuim pe om ca să îi înmormântăm mortul şi dacă în loc de *preot*, omul de rând vede *un perceptor*[440], care vrea să îi ia gâtul, atunci suntem şi *corupţi*.

Dacă predicăm *una* şi facem *alta*, dacă ne ascundem păcatul *cu hainele* şi dacă *nasul ridicat pe sus* şi *morga intelectuală* nu au şi *rezultate concrete*, în indiferent care domeniu de activitate, atunci noi, toţi oamenii Sfintei Biserici, care facem acest lucru, suntem şi *ipocriţi*.

De ce suntem acuzaţi de *idealism*? Pentru că ni se pare că lucrurile *se obţin uşor*. Şi asta pentru că nu cunoaştem *cum se vindecă* oamenii în interior.

La noi există „*program* pentru spovedanie”. Dacă la spital există *cameră de gardă*, la noi oamenii au boli *numai*

---

[439] A se vedea: http://dexonline.ro/definitie/cabotin.
[440] Idem: http://dexonline.ro/definitie/perceptor.

între anumite ore. Şi asta arată *indiferenţa noastră* pentru *adevărurile intime* ale oamenilor.

– Dar ce, domnule, vrei ca noi să nu mai avem *nicio familie* şi să stăm *numai* în Biserică?

– Nu, nu e asta *problema*! Problema e că nu trebuie să fim preoţi numai *cu numele*, şi să credem că păstorim *o comunitate*, pe care de fapt nici nu *o cunoaştem*.

Trebuie să nu dăm sentimentul că preoția e *o ocupație oarecare*, ci trebuie să se vadă, mai mult decât *explicit*, că noi *slujim lui Dumnezeu* şi *oamenilor tot timpul*.

Pe fondul unei *grave oboseli* mişcarea patimilor *se activează* ca urmare a neputinţei de *a mai gândi*.

Simţi că nu mai poţi să citeşti, să te rogi. Nu mai ai astâmpăr.

Oboseala mentală e cea care *paralizează* activitatea noastră şi, pe care, uneori, *o suspendă cu totul*.

Schimbarea cărţii pe care o citeşti, a aerului, un nou decor *te stimulează* ca să continui *mai cu spor*.

Nu cred că pot fi *folositor* tuturor oamenilor.

Nu am *neobrăzarea* să cred, că *voi fi înţeles* de toţi.

Dar cei care sunt *luminaţi de Dumnezeu* şi care *se bucură întru harul Său*, se vor bucura de cuvintele acestei cărţi, pentru că le-am scris *mânat fiind de El*.

Când citesc o carte a unui Dumnezeiesc Părinte mă bucur ca şi când *ar vorbi cu mine*. Pentru că el chiar *îmi vorbeşte* prin harul Duhului Sfânt.

Cărţile duhovniceşti sunt *o convorbire*, o confesiune *detaliată*, o deşertare *plină de generozitate* a inimii.

Orice carte pe care o citesc e *un mare dar dumnezeiesc*.

Chiar dacă pare *rea*, înţelegerile sunt întotdeauna *folositoare*.

Trebuie să ne punem *la curent* cu tot ceea ce *se întâmplă* în lume şi cu ceea ce *s-a întâmplat*.

Cunoaşterea adevărului lumii e *o cunoaştere de sine*.

Ducem cu noi *adevăruri cutremurătoare*.

Adevărul unui om e *tot ceea ce s-a întâmplat cu el*.

Ce *devine* omul e *important*.

Drumul spre *adevăratul om* e de fapt *experienţa duhovnicească*.

Experienţa duhovnicească e formată din tot ceea ce am citit, am trăit, din păcatele şi faptele noastre bune, din toate amănuntele pe care *le-am înregistrat* în drumul nostru prin istorie.

Istoria e *o mare bancă de date*.

Dar veşnicia e *adevăratul tărâm*, care ne umple *de viaţa dumnezeiască*.

Şi veşnicia *se revarsă* în noi, atunci când *ne sfinţim* viaţa.

Scrisorile Fericitului Sofronie Saharov mi-au reliefat şi *mai natural* viaţa şi experienţa sa. Cred că sunt *doar câteva scrisori* din foarte multe.

Zvâcnirile vieţilor Sfinţilor sunt extrem de *folositoare* pentru cei care sunt *pe drumul mântuirii*. Şi aici aceste amănunte sunt *calde*, proaspete.

Oamenii sunt *uimiţi* când li se face *un bine*. Mai ales dacă tu le propui *un ajutor*, deşi ei *nu te cunosc deloc*.

Sunt surprinşi de faptul că *pot fi ajutaţi* de cineva care *nu îi cunoaște*.

Oamenii se simt *necunoscuţi* dar asta e *o minciună*.

Ne cunoaştem *între noi* când ne rugăm *pentru întreaga lume*. Dacă mă rog *pentru toţi*, atunci *îi cunosc pe toţi*, pot să îi cunosc pe toţi.

Dacă am disponibilitatea *să îi iubesc pe toţi* e foarte simplu *să vreau să îi cunosc*.

Numai dacă nu pot *să îi iert*, nu pot nici *să îi cunosc*.

Vreau să iert, iert, dar vreau să simt şi că *sunt iertat*. Dacă simt că nu sunt *iertat*, mă simt greu, ştiind că undeva nu pot *să intru*, pentru că uşile inimii *îmi sunt închise*.

De ce *ne închidem* inima?

De ce nu ne putem *bucura* de iubirea oamenilor?

Rezolvăm problemele *prea simplu*.

Astăzi vroiam să mă împărtăşesc dar *mi s-a refuzat* bucuria de *a fi cu Dumnezeu*.

Ştiu de ce mi se întâmplă asta: pentru ca niciodată, niciodată *să nu refuz cuiva* bucuria de *a fi cu Dumnezeu*.

Dumnezeu mă învaţă *să nu procedez şi eu la fel*.

Orice *lovitură în inimă* pe care o primesc e de fapt *o lecţie de rezistenţă*.

Când suntem *flagelaţi interior* de răutatea şi interesele meschine ale altora, atunci, de fapt, *ne întărim* iubirea în Dumnezeu şi în oameni, deşi oamenii sunt cei care vor *să ne convingă* că *nu trebuie să îi iubim*.

E paradoxal: pe cât oamenii *vor să ne demonstreze* că au ajuns *mai rău* decât animalele din junglă, în fiecare lovitură pe care *o primim de la ei* îi vedem *tot mai frumoşi*, adevăraţi

Îngeri. Și asta *îi enervează tot mai mult* pe ei, şi *ne sfinţeşte şi mai mult pe noi*.

În lumea unde se proclamă *libertatea de exprimare*, alt paradox, noi ortodocşii vorbim *tot mai puţin* despre *sfinţenie*, adică despre *cea mai mare culme a libertăţii personale*.

Și asta pentru că *libertatea de exprimare* e *o formă fără conţinut*.

Ce *să exprimi*, dacă *nu te cunoşti*? Cum *să te cunoşti*, dacă renegi *sursa primă* a vieţii şi a cunoaşterii, pe Dumnezeu?

Şi cum *să Îl cunoşti* pe El, dacă *nu renunţi la tine*, dacă nu ţi-e *silă* de tine, dacă nu te *dezici* de proasta ta minte pentru o minte *frumoasă*, plină de *strălucire dumnezeiască*?

Cum să gândeşti *frumos*, dacă ai o minte care *nu simte frumuseţea*?

Şi tocmai de aceea iubim *o casă* mai mult decât *adevărul*, pentru că nu ştim că *adevărul* e *o umplere de har*, care *ne satură* mai mult decât tot pământul acesta pe care îl vedem.

Cei pe care nu *i-a atins* Dumnezeu *au rămas la fel*: nişte oameni robiţi de *înţelesurile slabe* ale acestei lumi. Nu palpită în ei nicio bucurie *mai presus* de lumea asta.

Ei nu îşi pot *permite* să pară nebuni, proşti, anemici, *fără rost* pentru lumea asta. Dar acelora pe care *i-a cunoscut* Dumnezeu şi care *vorbesc cu El* mereu, non stop, în taina inimii lor, nu le pasă *ce spun oamenii* care vor să pară *corecţi*, probi, disciplinaţi, educaţi, stilaţi, pentru că pe ei îi interesează numai *ce spune Dumnezeu*.

Ei sunt *absorbiţi* de Dumnezeu. Dumnezeu e *mâncarea* lor, *foamea* lor. Sunt *nebuni pentru El*. Se bucură *de El* ca de *cea mai mare comoară*, ca de *Prietenul* fără de care nu poţi trăi.

Iubirea Ta, Doamne, ne face *nebuni*, ne face *fără sens* pentru oamenii acestei lumi. Dar Tu *ştii* şi *înţelegi* iubirea celor care *Te cheamă continuu*.

Tu eşti cu noi. Tu ne asculţi. Noi nu vorbim *cu pereţii*, ci *cu Tine*. Şi nici Tu nu vorbeşti *cu morţii*, ci cu noi, *cei vii*, care auzim glasul Tău cel lin şi *fremătăm de dor* după Tine.

Cine ne poate opri, Doamne? Ce persecuţie şi boală *ne poate stinge* iubirea din noi? Cine ne poate opri *gândul*, ca să *nu Îţi slujească* Ţie? Cine ne poate face *să pierim*, dacă Tu eşti *viaţa noastră* şi *viaţa lumii*?

Tu ne faci *să fim vii* şi prin Tine viem noi, păcătoşii, robii Tăi. Tu ne faci *vii*. Tu eşti *viaţa noastră*. Şi dacă Tu eşti *Viaţa*, cine poate *să moară fără Tine*?

Cine poate *respira* fără Tine? Cine poate *simţi* fără Tine că *trăieşte*?

Şi dacă Tu *trăieşti* în noi şi noi *trăim cu Tine*, cine ne poate spune că *noi visăm*?

O, viaţa aceasta nu e *un vis*, ci e tocmai *ieşirea din starea de visare*!

Viaţa cu Tine e tocmai *frumuseţea de a trăi* veşnica frumuseţe.

*

De *ce* și *pentru cine* au scris Sfinţii Părinţi? Primim un răspuns de la Sfântul Isaac Sirul: „această carte a fost alcătuită de noi ca *o aducere aminte* pentru noi înşine plecând de la *plinătatea contemplării* Scripturilor, cum stă scris în capul cărţii, plecând puţin şi de la *încercările* care au venit peste mine"[441].

A scris cartea pentru ca *să îşi amintească*, pentru ca *să se folosească pe sine* în tot timpul.

Dar a plecat de la *contemplarea duhovnicească* a Sfintei Scripturi. Sfânta Scriptură este *temeiul înţelegerilor dumnezeieşti*. A contemplat întru harul Duhului Sfânt înţelesurile tainice ale ei.

Însă a scris şi din *experienţa sa*, din *încercările vieţii* sale.

Un triou foarte explicit: *cuvinte spre aducere aminte – înţelegerea duhovnicească – viaţa personală*.

Cuvintele Scripturii şi *experienţa sa* i-au dat Sfântului Isaac materia de scris.

„Foloseşte-te *de citire*; nu de cea care ar face din tine *un învăţat*, ci de cea care-ţi *omoară patimile* şi-ţi arată *calea scurtă care duce la Dumnezeu*"[442].

Învăţătura duhovnicească e cea care *îţi dă ştiinţa* de a lupta cu patimile.

---

[441] Sfântul Isaac Sirul, *Cuvinte către singuratici, despre viaţa duhului, taine dumnezeieşti, pronie şi judecată*, partea a II-a recent descoperită, studiu introd. și trad. de Diac. Ioan I. Ică jr., Deisis, Sibiu, 2003, p. 123.
[442] Idem, p. 98.

Dacă studiile teologice nu sunt *un efort de îndumnezeire* a noastră, ajungem părut „erudiţi" dar niciodată *oameni duhovniceşti*.

Teologia despătimirii e teologia care ne duce *la vederea lui Dumnezeu*. Şi de aceea *drumul sigur* este *calea scurtă* care duce la Dumnezeu.

Cel care „îşi închipuie că *se face prieten* al lui Dumnezeu dacă-i *urăşte* pe păcătoşi" aceasta „e semnul unei *minţi neghioabe* şi *cu totul străine* de orice cunoaştere a lui Dumnezeu"[443].

Ura împotriva aproapelui nu e *o apropiere de Dumnezeu*, ci *un orgoliu nemăsurat*. Dacă vrei *să te apropii* de Dumnezeu trebuie *să-i iubeşti* pe toţi, considerându-te ca fiind *cel mai păcătos*.

Această carte a Dumnezeiescului Isaac e o minunăţie uluitoare datorită experienței teologice și mistice expuse în ea. Aflăm aici exprimări *unice*, adevăruri spuse *cu cea mai mare fineţe*.

Însă ipotezele traducătorului român din *studiul său introductiv*, referitoare la *istoricitatea* și *eclesialitatea* Sfântul Isaac, sunt foarte dăunătoare deşi traducerea, cu excepția unor *alegeri traductoriale* nu prea bine *alese*, e *admirabilă*.

Trebuie să laud *conţinutul cărţii* Sfântului Isaac dar să dezaprob *lupta* traducătorului cu Tradiția în ceea ce-l privește pe acesta.

Aş vrea să vorbesc mult despre această carte. Dar despre câte cărţi nu aş vrea *să vorbesc*.

Citim atâtea, înţelegem atâtea dar prea puţine *punem în scris*.

Greşeala cititorilor mei e să înţeleagă că *am citit*, *am înţeles* şi *am trăit* numai *ceea ce am scris*.

Glasul lui Dumnezeu „*învie* în chip tainic toate"[444].

Dumnezeu ne vorbeşte în tăcerea inimii şi vorbirea Lui, neauzită de alţii, trezeşte, învie inima noastră. E vorba de *trezirea datorată simţirii Lui*, a harului dumnezeiesc.

E un lucru *foarte real*, un lucru din realitatea noastră interioară, duhovnicească.

Cărţile sfinte ne vorbesc despre *o geografie interioară duhovnicească* pe care nu o cunosc cei în care *nu viază* harul lui Dumnezeu.

---

[443] Idem, p. 104.
[444] Idem, p. 108.

Tocmai de aceea experienţa duhovnicească e tainică, e adâncă, e nevăzută.

Rugăciunile Sfântului Isaac sunt *spontane*, pentru că noi *ne rugăm în fiecare clipă*.

Într-o rugăciune mică, el spune: „*pierzanie* e să fie *lipsit* cineva de *vederea Ta* care dă bucurie tuturor"[445].

Vederea lui Dumnezeu e bucuria noastră, e singura noastră *bucurie reală*. Şi dacă locul în care mă aflu sau mă voi afla după moarte nu mă lasă *să văd* faţa Lui sau *sunt departe* de El, atunci sunt nefericit, sufăr, sunt absolut singur.

„Motivul nădejdii"[446] acestei vieţi e *să văd* slava lui Dumnezeu: „ai vrut în iubirea Ta ca făptura creată să existe ca *să Te simtă pe Tine*"[447].

Simţirea lui Dumnezeu e o realitate de orice clipă a ortodoxului.

Putem fi acuzaţi, că noi vorbim despre un Dumnezeu pe Care nu-L vedem, pe Care nu-L simţim, pe Care nu-L cunoaştem. Dar nu e adevărat! Noi vorbim şi scriem despre Dumnezeu tocmai pentru că *Îl cunoaştem*, pentru că *Îl vedem*, pentru că *Îl simţim*, pentru că *e cu noi*, pentru că *ne garantează adevărul Său*.

Mulţi dintre Dumnezeieştii noştri Părinţi nu au mai vrut *să scrie*, pentru ca să nu spună *mai puţin* din câte vedeau, simţeau şi trăiau ei. Pentru ca să nu expună *fragmentar* experiențele lor și astfel *să fie greșit înțeleși*.

Sunt mii de revelaţii, de vederi dumnezeieşti, milioane de minuni şi de Sfinţi necunoscuţi nouă.

Ce considerăm noi că *a rămas* în Tradiție, deşi *mult*, e *prea puţin*.

Dumnezeu *ne covârşeşte* cu minunile Sale, cu iubirea Sa, cu descoperirile Sale.

Noi *trăim mai multe* decât *putem explica*.

Experierea iertării altora e *un mare dar dumnezeiesc*. Trăirea acestei minuni *te adânceşte* enorm. Când ierţi pe cineva, de fapt învii din morţi, te renaşti.

Când înţelegi că eforturile tale sunt nişte încercări omeneşti soldate doar *cu eşecuri*, atunci laşi pe Dumnezeu *să lucreze* în oamenii pentru care te rogi, şi lângă care stai ca nişte rugăciuni care nu se aud decât numai *cu inima*.

---

[445] Idem, p. 109.
[446] Ibidem.
[447] Ibidem.

E o mare virtute *să ştii să comunici*, să te faci *primit* de inima oamenilor. Nu spunem *numai cuvinte*, ci ne spunem mai ales *sufletul*.

*

Spui: „Ştiu, ştiu asta!”. Dar există întotdeauna *o mare parte* din acel adevăr, din realitatea acelui lucru, a acelei persoane pe care *nu o ştii deloc*.

Nici măcar nu bănuim *cine sunt* cei de lângă noi.

Ştiu pentru că am experiat puţin munca, rugăciunea. Dar nu ştiu ce poate fi *mai mult* decât *ştiu eu*.

Nu ne simţim bine însă *cu câte* ştim. Am dori *mai mult*.

Acest „a dori” iarăşi nu ştii *ce înseamnă*, dar simţi că *vrei tot mai mult*.

Formulările noastre uneori sunt *ambigui*.

Dar chiar dacă ştim *să formulăm bine* un lucru tot rămâne *ceva pe deasupra*, pe care *îl simţim* dar e *tainic*, pe care îl experiem ca pe *un nedefinit*.

Trăim *din harul* lui Dumnezeu dar nu putem pune *margini* simţirii lui. Acest *a fi peste tot* al harului e simţit cu totul de noi.

Când spui: „vreau *ceva mai mult*” te referi la ceea ce simţi că *poate fi*, că poate fi *şi mai mult*.

Când *cauţi* ceva, ai certitudinea că *există* acel ceva sau că *poate exista*.

Freamătul inimii noastre *ne depăşeşte* mintea, ne-o inundă.

Bucuria, uneori, *îţi scaldă mintea* într-atât de mult încât mintea ta rămâne *în uimire*. Dar într-o *uimire relativă* în comparaţie *cu uimirea vederii dumnezeieşti*, cu uimirea din extaz.

Precizăm mereu. Facem afirmaţii sau negăm ceva.

Cineva spune: „am fost *călcat* în picioare” – în sens real, *am căzut jos* şi *au trecut* peste mine – dar: „mi-au călcat inima în picioare”, în sens sufletesc, arată că unii *şi-au bătut joc* de dragostea mea pentru ei. Au considerat că dragostea *nu contează*.

Când cineva e supărat, când nu mai suportă, spune: „Îmi ajunge! Vreau *să plec*”. Dar el se gândeşte atunci, în ultimă

instanță, nu la *un loc anume din lumea aceasta* (pentru că oriunde te-ai duce există și neplăceri), ci la *o lume transfigurată*, unde nu ar mai exista niciun *inconvenient*.

Durerea, când te apucă durerea, *vrei să fugi* undeva, vrei *să scapi*. Unde să fugi?

Cel care e condamnat la închisoare vrea să fugă, vrea să scape dar toţi îl caută.

Cel care are un defect major vrea *să îl ascundă*.

Chiar dacă tu ai trecut peste un eveniment negativ din viaţa ta, l-ai depăşit, demonii sau oamenii îţi aduc aminte de el, *te îndurerează* cu el.

Tinerii mai ales, a căror conştiinţă e *zbuciumată* de păcat şi care vor să se pocăiască, uneori vor să se bată peste trup, să îşi rupă sexul, pentru că desfrânarea *îi apasă* enorm sau să îşi rupă fața pentru că nu arată *atât de bine* pe cât și-ar dori.

Când ne întemeiem familie, grija e *tiranul* care ne împresoară. Lipsa unei case, lipsa banilor, lipsa de ajutor *te sufocă*. Nevoile te deznădăjduiesc, te înnegurează.

Tânărul ortodox e dispreţuit de toţi, ridiculizat, luat în râs. El pare pentru mulţi „un aiurit”. Parcă „i *s-a greşit* viaţa”.

Tristeţea şi *lâncezeala* îi duc pe mulţi la depresii enorme. *Oboseala* şi *dezordinea interioară* ne fac nişte oameni fără logică, care nu se pot *concentra* la munca lor.

Vrem să fim *surprinşi* dar numai de *lucruri bune*.

Nu ne place să fim surprinşi *pe picior greşit*.

Teama de *a nu fi buzunăriţi* pe străzi lăturalnice, de *a nu fi văzuţi în compania unor oameni huliţi* de toţi, de *a nu ne pierde locul de muncă…*

Micimea de suflet apare, şi e foarte *hidoasă*, când trebuie *să îl vinzi* pe un altul pentru ca *să îţi fie ţie mai bine*.

Lipsa de curaj e o urmare *a lipsei de principii*.

Taci şi mergi mai departe. Te ascunzi. Fugi *de responsabilitate*. Ştii foarte bine că *faci rău* ceea ce faci, dar vrei ca fapta ta *să nu se afle*, să nu te tragă nimeni *la răspundere* pentru ea.

Un scriitor a spus, că dacă vrei *să scrii*, trebuie să scrii *cu propoziţii scurte*. Dar propoziţiile scurte, pentru ca să fie *crezute*, trebuie să conţină *adevărul vieţii tale*, adevărul fără mistificări.

Ne privim în ochi. Una *spunem* şi alta *simţim*. Și ceea ce simţim *ne dezgustă…*dar totuşi *vorbim*.

Lipsa aceasta *de sinceritate* măreşte şi mai mult *singurătatea* şi *egoismul nostru*.

Egoismul *se accentuează* când socotim că *am fost loviţi pe nedrept* de alţii. Când ne simţim *nedreptăţiţi*, încercăm să fim *prevăzători* şi, dacă suntem *răi*, vom fi *şi mai egoişti*.

Mulţi oameni se tem de lucrurile pe care *şi le închipuie* şi nu *de realitate*.

Presupun că cineva *le vrea răul*, că cineva le e *duşman* şi se sperie continuu de această fantasmă a presupusului „duşman".

Îi spunem câinelui: „Stai cuminte!", şi vrem ca el *să înţeleagă* că trebuie *să stea nemişcat*. Vrem ca şi câinele *să aibă raţiune*.

Avem tendinţa *să scurtăm* comunicarea.

Dacă cineva *ne minte* spunem: „nu ai *obraz*". Dar el are *obraz*...Numai că „a avea *obraz*" înseamnă *a avea conştiinţă*, a te ţine *de cuvânt*.

Când el ne spune: „acel om *spune adevărul*", vrea să spună că acel om *nu minte*. Dar de ce *nu minte*? Nu minte pentru că *nu vrea* sau pentru că *nu poate*? Şi dacă *nu minţi*, trebuie să ştii de ce e mai bine *să nu minţi* decât *să minţi*.

Descoperim pe zi ce trece *incoerenţa* planurilor noastre de viaţă.

Trebuie *să te muţi continuu*, să ai puterea să te muţi continuu de la *moarte* la *viaţă*, de la *delăsare* la *iubirea pentru Dumnezeu*, de la *idolatrie* la *adevărata cinstire de Dumnezeu*.

Când omul *se ridică din păcat* e *o minune enormă*: şi-a învins *dezertarea*, s-a învins *pe sine*, s-a lăsat *în urmă* pe sine, pe cel *de ieri*. Victoria aceasta e *cea mai uluitoare minune*. Nu e minune mai mare ca *învierea din păcate*.

Descoperim noi maşini, noi utilaje, noi metode de confort. Dar dacă *nu ne scoatem* din moarte, din moartea spirituală, nu ne folosește la nimic *harul descoperirilor recente*.

Cunosc oameni care se simt *părăsiţi*, care nu mai cred că *se poate face ceva frumos* cu ei. Iar alţii speră, speră *nebuneşte*, deşi nu li se arată în faţă nicio realitate din cele pe care ei *şi le doresc*.

Înaintarea duhovnicească e *cel mai normal lucru* care se întâmplă cu noi. Nu te uiţi la *paşi*, la *realizări*, de la un timp nu te mai uiți nici la *înțelegeri* ci eşti *absorbit* de iubirea lui Dumnezeu, de *trăirea comuniunii* cu El. Pentru că Dumnezeu ne devine *mult mai evident* decât lumea.

Când eşti absorbit de o muncă anume sau de un joc *uiţi* toată lumea. Tot la fel e şi dacă *trăieşti împreună cu*

Dumnezeu: eşti *numai cu El*, deşi există în jurul tău *o întreagă lume*.

Cel din faţa ta *vorbeşte cu tine*. Şi dacă *intri în lucruri adânci* în discuţia cu el, ajungi *să priveşti* şi *să fii atent numai la el*, numai *la discuţia* cu el.

Dacă urc undeva, la înălţime, datorită multei oboseli pe care o sufăr acum, am tendința *să mă arunc* în gol, să mă arunc de la acea înălţime. Tot aşa, cineva avea intenţia *să se arunce în apă*. Nu exclud şi *influenţa demonilor* în aceste două situaţii.

Mulţi se tem de cutremure. Atunci toată lumea încearcă *să fugă*. Cei care se pun sub tocul uşii sau lângă grinzi solide sunt foarte puţini.

Frica de foc e frica de *a nu-ți fi arsă pielea*. Mirosul pielii arse *se păstrează* peste ani.

Când ai *gânduri curate* ţi se spune de unul sau altul că *numai după moarte* se văd Sfinţii, că numai atunci *se cunosc* marii oameni. Eu nu am crezut asta niciodată, pentru că Sfinții lui Dumnezeu *se văd de acum*.

Şi mi-a dat Dumnezeu să trăiesc *lângă Sfinţi*, pentru ca să îmi dau seama, că *se simte de acum* frumuseţea lor veşnică.

Cel care *nu te-a înţeles* deşi *a stat lângă tine* înseamnă că *a fost indiferent faţă de tot omul*.

E imposibil să stai lângă *un om dumnezeiesc* şi *să nu simţi* mireasma faptelor lui bune şi a cuvintelor sale preaînţelepte.

Putem să citim cu toţii *despre viaţă*. Dar să suferim, *să trăim viaţa* e *mult prea greu*. După ce o trăiești ţi se pare *uşoară* dar *nu a fost aşa*. Suferim mult.

Şi bucuria e *o mare suferinţă*, pentru că bucuria *ne solicită mult* şi întotdeauna vrem *şi mai mult*.

Pentru bucuriile duhovniceşti suferim mult, pătimim multe.

Uneori vorbim doar *unora*, alteori nu vorbim *mai deloc* despre ele.

Şi când mă gândesc că viaţa unui om e *o sumă mare de cărţi*, de aceea mă întreb: *Câte cărţi nu ştim?!*

Oamenii uită dar Dumnezeu nu uită pe nimeni şi nicio faptă a noastră. Tocmai de aceea, Dumnezeu e Cel Care *Îşi aminteşte* de noi toţi.

*

Mergând și la alte Sfinte Biserici din Bucureşti am trăit simțământul dureros că parcă merg, *rătăcesc prin pustiu*.

Apucăturile credincioşilor noştri mă înspăimântă. Se simt imediat *diferenţele* culturale, sociale, teologice dacă intri, în mod succesiv, în mai multe Biserici și îi privești pe credincioșii care participă la slujbă.

Îţi sar în ochi *deficienţele* credincioşilor noştri.

Am trecut prin două monumente istorice de secol XVII, cu comunităţi de oameni săraci, pentru ca să mă opresc la un locaş grecesc[448], fastuos, unde *numai bogaţii* se afişau. Nu ştiam *cine slujeşte* acolo. A fost o surpriză *plină de bucurie* pentru mine[449].

Cei săraci merg în *locaşuri sărace* iar bogaţii se retrag în *cele bogate*.

Împărţirile acestea *mă dor*. Ele nu au nimic de-a face cu *frăţietatea* care trebuie *să domnească* între noi.

Avem locaşuri *puţine*, multe cu condiţii *precare*, în care abia ar încăpea, cu chiu cu vai, 10 % din populația Bucureştiului.

Dacă printr-o *mare minune* toţi ar veni la slujbă, noi, Biserica Ortodoxă Română, nu am avea unde să-i invităm *să intre* pe credincioşii noştri. Nu mai zic de alţii care *vor să vină*.

Părintele Ioan a slujit în greceşte şi doar câteva rugăciuni au fost în română. Am fost foarte puţini la Sfânta Liturghie și ne-am umplut de multă liniște.

Aerul european era prezent în Sfântul Locaş: civilizaţie, respect, curăţenie.

Însă nimeni dintre greci nu *a îngenuncheat* la slujbă. S-a împărtăşit copilul din Sfântul Altar, care era *român*, şi o mamă cu fiica ei, care probabil că erau *greci*. Mama şi fiica au venit fără lumânare la împărtăşire iar starea lor era foarte *relaxată*, fără *umilinţa* Ortodoxiei.

---

[448] Paraclisul *Ambasadei Greciei* la București.

[449] A slujit Părintele Ioan Moldoveanu, sub coordonarea căruia am făcut studiul despre *Isihasmul românesc*. A se vedea CV-ul său:
http://www.ftoub.ro/index.php?view=article&id=22%3Apr-conf-dr-ioan-moldoveanu&option=com_content&Itemid=273.
Studiul la care facem referire: *Isihasmul românesc și reprezentanții săi de-a lungul secolelor. Privire rezumativă și esențializatoare*.
Acesta a fost inclus în:
Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș, *Bucuria comuniunii. Articole, note, predici și studii științifice pe diverse teme*, vol. 1, Teologie pentru azi, București, 2009, p. 6-52.
Cartea noastră poate fi downloadată de aici:
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/06/bucuria-comuniunii-vol-1/.

Pe măsură ce grecii erau *eleganţi* şi *bogaţi*, românii, pe care i-am întâlnit la celelalte două Sfinte Biserici româneşti, erau săraci, slab pregătiţi, cu salarii mizere.

Nu vreau să mai dau *nume*, căci e *prea apăsător* pentru mine.

Undeva am găsit un locaş unde *toată lumea cânta* dar nimeni nu avea *pregătire teologică* cât de cât.

Se încurajează *prostia* şi *fariseismul*, pentru că credincioşii noştri sunt ţinuţi într-un *cabotinism* şi într-o *pseudo stare religioasă*, într-o *înşelare nenorocită* care e *chinuitoare* când o descoperi.

Un bărbat cădea şi se închina tot timpul deşi unele femei vroiau să treacă pe lângă el.

Gesturile de paradă sunt manifestări ale unei suflet foarte bolnav.

Mă cutremur de *suferinţa* acestor oameni, mai ales că o înţeleg în parte, pentru că şi eu am trecut prin această *neştiinţă îngâmfată* ca şi ei.

Neştiinţa mândră e *cea mai mare problemă* a celor *puţini educaţi*. Iar cei cu multe titluri ştiinţifice suferă de aroganţa fariseică a omului, care îşi permite *să ştie multe*, dar care face *foarte puţine* pentru alții.

Studenţii la Teologie au o vorbă *nu prea ortodoxă* dar care conține *mult adevăr*: „a ţinut o predică *de toată trebuinţa*”. Cel care predică oricând *la fel*, în orice situaţie, e cel cu predică „*de toată trebuinţa*”.

Adică el se crede *atât de deştept*, încât crede că tot ce spune *e foarte interesant*, deşi *nu spune nimic concret*.

Predica lui e *un ghiveci cu de toate*, fără cap şi fără coadă…dar prin care *nu stresează* pe nimeni.

De fapt asta e și *strategia*: să predice despre orice, să sară din subiect în subiect, să trateze totul *în mod superficial* și să evite orice *subiect* sau *afirmație* care ar cădea *greu* la inima credincioșilor.

Slujitorii şi credincioşii noştri au devenit *călduţi* în multe şi asta *o să ne coste* deopotrivă.

Dacă lucrurile merg *prost* din punct de vedere personal, vine din aceea că nici *înainte* şi nici *acum* lucrurile n-au fost prea bine.

Pe mine nu mă interesează *procentele* sondajelor, adică *câţi sunt* şi *câţi nu sunt ortodocşi*. Pe mine *mă interesează*, şi pe Dumnezeu *Îl interesează* în primul rând, ca noi să fim

ortodocşi cu adevărat, adică să ştim *cine suntem* şi *să ne comportăm ca atare*.

Privesc slujbele *Molitfelnicului*[450] în mod *expectativ*. Mă pregătesc pentru viitoarele *constatări* din comentariu. Şi mi-am dat seama cât de *absolut* îl privesc pe om Sfintele Taine.

Am ajuns la concluzia, că dacă un preot aplică *literal* cerinţele de la Sfânta Spovedanie, acela e *cea mai mare catastrofă* pentru comunitatea sa.

Un preot fără *mintea lui Hristos* face mai mult *rău* decât *bine* pentru credincioşi.

Am avea credincioşi care nu s-ar împărtăşi *mai deloc* toată viaţa dar şi preoţi şi ierarhi care nu ar mai sluji *cu anii*.

Iconomia Sfintei Biserici însă este *adevăratul mod de a lucra al lui Dumnezeu* în lume.

Dacă preotul *nu vine spre credincios*, dacă nu *îi arată* milostivirea lui Dumnezeu, înţelegerea şi compătimirea lui Dumnezeu cu el, credinciosul nu mai vede decât un Dumnezeu „al răzbunării”, un Dumnezeu „al nebuniei”, Care „nu este *realist*”.

Cu toţii suntem *răspunzători* de *credinţa* şi *de comportamentul* fraţilor noştri.

Cine *îi vindecă* pe oamenii aceştia *paralizaţi de frică*, de *obsesii satanice*, de *dorinţe terifiante*? Cine *îi ajută* pe ei?

Doamne, până când vom mai fii *atât de cruzi*, atât de *laşi*, atât de *neumani*? Până când *frumuseţea din noi* va rămâne *scufundată în adânc*?

Nu dăm dreptul oamenilor *să fie fericiţi*.

Nu încurajăm *fericirea*, deşi Biserica Ortodoxă, Biserica unică a lui Dumnezeu e *Biserica fericirii*, a îndumnezeirii, a dragostei.

De ce *nu mai vrem* să-L iubim pe Dumnezeu, când El *ne iubeşte atât de mult*?

Cum ne lasă *reci* cuvintele Sale cele *atât de fierbinţi*?

Cum de stăm atât de *nepăsători*, atât de *răi*, atât de *frivoli*?

Mă doare rătăcirea lumii, suferinţa lumii, singurătatea lumii. Şi cine iubeşte pe Dumnezeu şi pe oameni *suferă* pentru lume, *suspină* pentru întreaga lume.

Am recitit puţin din prima şi a doua rugăciune a Sfântului Vasile cel Mare (din exorcisme) şi mă gândeam la *ce suferinţă imensă* poartă demonii în fiinţa lor.

---

[450] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Molitfelnic.

Ce e *blestemul* împotriva demonilor? *O scoatere afară* a lor din om şi nu *o distrugere* a lor.

Am sentimentul de multe ori, că unii cred că trebuie „distruşi” demonii de către Dumnezeu şi, la fel, şi unii oameni *foarte răi*.

Dar puţini sunt cei care vor şi pentru demoni *fericirea*, cât şi pentru oamenii *foarte răi* deşi asta e gândirea normală, *ortodoxă*.

Sfânta Ortodoxie e *totala* şi *autentica normalitate* a omului. Ea *îl renaşte* pe om *în mod total*, îl face un om al Împărăţiei lui Dumnezeu, un om *ceresc*.

Dacă demonii sunt *blestemaţi* asta înseamnă că se vrea *alungarea răului* din om, pentru *a se pogorî* harul dumnezeiesc în acesta.

Dacă pleacă demonul, vine în locul lui harul dumnezeiesc.

Deci blestemele preoţeşti împotriva demonilor nu sunt *o distrugere* a demonilor, ci *o alungare* a lor, pentru *a se pogorî harul Sfântului Duh* în om.

Ele ne propun *bucuria*, pentru că *ne scot* de sub influenţa demonilor.

Dar tu, cel posedat, trebuie *să conlucrezi* cu harul preasfânt al lui Dumnezeu, pentru ca *să se dezlipească* de tine demonii patimilor.

Ortodocşii, în secolul al XXI-lea, *sunt chemaţi* să facă *surprize frumoase* tuturor oamenilor şi *mai mult*, şi mai *evident*. Trebuie *să-i surprindă* pe oameni cu viaţa lor sfântă, cu dărnicia lor, cu dragostea lor, cu frumuseţea curajului şi a înţelepciunii lor.

Trebuie să fim nişte *minuni* în lumea de astăzi.

Să ieşim pe stradă, în întâmpinarea omului necăjit, cu daruri care *să îl uluiască*.

Să mergem la cei care *nu ne vor* şi *să dăm mărturie* despre iubirea şi iertarea noastră.

Ne putem *înspăimânta* părinţii, rudele, prietenii cu dragostea şi curăţia vieţii noastre: o spaimă bună, *foarte bună*.

Când noi *Îl vom iubi* pe Dumnezeu şi pentru El *vom face toate*, atunci lumea va fi *mai bună*, mai *dreaptă*.

Să răbdăm *la nesfârşit*. Răbdarea noastră e *plină de chinuri* dar *atât de mântuitoare*.

Ne e greu în lumea asta. Suferim mult, suntem batjocoriţi, terfeliţi de către toţi, călcaţi în picioare.

Mulţi cred că noi nu ştim *să trăim*, să ne *distrăm*. Dar *distracţia* noastră e *viaţa după Dumnezeu*: o distracţie care *împacă* şi trupul şi sufletul.

Nu suntem *anormali*, fraţilor! Nu suntem nişte *brute*! Ci nişte oameni care vrem *să ne păstrăm curaţi pentru Dumnezeu*.

El[451] nu avea bani de o cafea[452]. El era poliţist. Ea era chelneriţă[453]. Şi el îi propune, în schimbul banilor de cafea – 2 dolari – să fie *copărtaşă* la eventualul *câștig* al unui bilet de loto.

Câştigă 4 milioane de dolari. Chelneriţa era falită. Ea a crezut că el, poliţistul, a spus *doar în glumă* că îi va da *jumătate din câştig*. De fapt niciunul dintre ei nu se aştepta ca *să câştige*.

Şi poliţistul, deşi nu o cunoscuse până în acea zi, şi-a ţinut promisiunea – „promisiunea e *sfântă*" – şi *a uluit-o*. I-a dat cele două milioane de dolari.

Acesta e un exemplu cu *iz evanghelic*.

Cam aşa trebuie *să trăiască* ortodocşii: să facă lucruri foarte bune, *uluitoare*, pe care alţii *nu le-ar face deloc*.

Spre exemplu: *să restitui* un portofel burduşit cu bani celui care l-a pierdut, deşi tu *nu ai bani de pâine*; să donezi un organ de al tău fără bani; să faci puşcărie în locul altuia deşi nu eşti *vinovat*; să mori în locul altuia; să-i îngrijeşti la bătrâneţe pe duşmanii care ţi-au făcut *cel mai mare rău* în viaţă şi multe altele de acest fel, care îi minunează pe oameni.

Dar trebuie să faci un asemenea lucru *cu discernământ* şi *cu toată fiinţa ta*.

Trebuie *să-i îmbrăţişezi* pe oameni *cu toată dragostea*.

Când suferi pentru că *iubeşti* oamenii, dragostea ta *se sfinţeşte*.

Nu te uita *la păcate*! Păcatele sunt mici erori, erori *de duzină*.

Fă tot timpul *ceva* cu inima ta, cu mintea ta, cu voinţa ta, cu trupul tău. Fă un lucru bun faţă de fiecare în parte.

Grija noastră nu trebuie să fie *păcatul*, ci *flămânzirea după bine*, după iubire, după înţelegere.

---

[451] Nicolas Cage: http://en.wikipedia.org/wiki/Nicolas_Cage.
[452] E vorba despre filmul *It Could Happen to You*. A se vedea: http://www.filmeleonline.ro/filme-comedie-un-bacsis-de-2-milioane-de-dolari-1241/
[453] Bridget Fonda: http://en.wikipedia.org/wiki/Bridget_Fonda.

Măreţia Sfinţilor noştri constă în aceea, că ei au făcut la început ceea ce părea pentru toţi „utopic”, dar mai apoi s-a dovedit că ei au făcut *ceea ce trebuia*.

Frumuseţea lor e *frumuseţea lui Dumnezeu*. E o frumuseţe care *s-a coborât din plin* în ei.

Înveşmântă-ne, Doamne, cu frumuseţea Ta cea veşnică şi ne miluieşte!

*

M-am gândit la moarte, la înfricoşata Judecată...Dar nu aveam *percepţia morţii* printr-un obiect care *o anunţă* şi anume: *tronul*.

Acum, de când i-am luat *tron* şi *cruce* lui tataie şi le ştiu în camera mea de la stradă, sentimentul morţii, *starea fizică* a morţii e *mult mai prezentă* în casa de la ţară şi în inima mea.

Acest lucru mi-a tăiat pofta de mâncare.

E greu *să înveţi că mori*, după cum spunea şi Eminescu.

E greu să înţelegi că distanţa până la moarte e *o distanţă mică* şi că ea se poate *îngusta* într-o clipă, până la *a fi tu cel care mori*.

Şi cu toate acestea, deşi moartea nu pare *credibilă* pentru cel care trăieşte, ea intră *în firescul* acestei lumi, a realităţii lumii de azi.

Am devenit *convivi* cu sicriul.

De fapt, fiecare dintre noi suntem *un sicriu*. Vezi oameni murind zilnic şi ţi se pare că e *un vis* moartea lor.

Dar moartea nu e *un vis*, ci *o realitate zguduitoare*.

Ceva *se amputează* în tine. Nu mai e *el*, nu mai e *ea*…şi, deşi *viaţa continuă*, tu te simţi *mai străin* fără *el*, fără *ea*…

Intră *în mersul despătimirii* simţirea că eşti *străin*, că eşti *singur* pe pământul acesta, că eşti doar *călător*.

Doamne, ai milă de cei pentru care m-am rugat şi mă rog. Ai milă de lumea Ta, Iubitorule de oameni Doamne şi ne iartă nouă toate! Iartă-ne neştiinţa, bădărănia, ipocrizia, delăsarea, ticăloşia inimii noastre.

Iartă-ne mereu, Doamne şi luminează inima noastră cu frumuseţea Ta, căci *ne urâţim continuu*. Nu lăsa făptura Ta stingheră. Nu ne lăsa în ghearele cele rele ale singurătăţii.

Scoate-ne din marasmul păcatului, pentru ca să Te vedem pe Tine, să simţim slava Ta, să ne minunăm de mila Ta, Doamne.

Numai Tu poţi să faci vie inima, sufletul nostru, mintea noastră întunecată. Numai Tu poţi să ne ridici ca pe cel căzut între tâlhari şi *să intri* la noi, şi să fii *cu noi* şi noi *cu Tine*.

Cine altul poate să ne iubească *ca Tine*?

Căci nimeni nu şi-a dat sângele pentru noi ca Tine, Iisuse Doamne.

Numai Tu i-ai iubit pe cei netrebnici.

Numai Tu i-ai îngrijit de cei răi.

Numai Tu ai sperat în întoarcerea oii celei pierdute şi i-ai promis ei, acestei *oi*, bucuria cea veşnică.

Tâlharul cel bun a primit iertare deşi greşise mult.

Dar Tu nu te-ai uitat *la ceea ce a făcut* el, ci la *întoarcerea lui*, la inima lui care tindea spre Tine; pe cruce, tocmai atunci.

Niciodată nu e *prea târziu* la Tine. Niciodată nu e scos cineva afară. Tu eşti iubire, Dumnezeul meu, inima mea! Tu eşti iubire multă şi bogată pentru toţi, Care nu-l excluzi pe cel sărac şi nici nu-l bagi pe cel bogat mai în faţă, dacă nu are şi *viaţă curată*.

Tu Te uiţi la inima omului, la plăcerea lui.

Dacă Tu eşti *plăcerea* omului, atunci Tu Te faci *frumuseţe nemaipomenită*, necugetată de el niciodată.

Tu eşti Lumina lumii, Doamne, Lumina cea ipostatică, Lumina care dă adevărata înţelepciune. Şi la Tine nu e *moarte*.

Deşi eu mor, dacă voi fi cu Tine *până la sfârşit* – şi eu vreau Doamne, eu vreau asta din toată inima! – voi fi *mereu cu Tine*, întru slava Ta.

Moartea e numai *separarea de Tine prin păcat*. Dar Tu eşti Viaţa mea şi a lumii întregi.

Dă-ne să Te cunoaştem pe Tine cu adevărat, Iisuse Doamne, şi pe Tatăl şi pe Duhul împreună cu Tine.

Dă-ne să Te cunoaştem pe Tine, Treime Preasfântă şi Preabună, Treime preamilostivă şi atotstăpânitoare.

Dă-ne *să însetăm* şi *să flămânzim* după slava Ta, Treime atotţiitoare şi atotconducătoare.

*

De când m-am apropiat şi *mai mult* de cuvinte, cuvintele încep să-mi vorbească *altfel*.

Spre exemplu: „a merge *drept*" înseamnă a merge *rectiliniu*, a merge pe *o cărare*, a nu merge *împleticit*, a nu fi *beat* sau *a avea o viaţă curată*.

Limba unui popor se îmbogăţeşte uimitor de mult, *cu fiecare om în parte*.

Dacă spun: „merg drept înainte, până la intersecţie", nimeni nu va înţelege că merg *pe o cale bună*, pe calea lui Dumnezeu ci că merg *pe jos* sau *cu maşina* până la intersecţia cutare, pentru a o lua la dreapta, pe alt bulevard.

Dar: „mergea *aiurea*" arată comportamentul unui nebun sau al unui *om beat* sau al unuia care *vrea să se prostească*.

„Afacerea merge *bine*", adică e *rentabilă*. Dar afacerea nu *merge* nicăieri, ci productivitatea firmei respective e *într-o continuă creştere*.

„Să nu te opreşti" e o afirmaţie imperativă, care poate fi înţeleasă în multe feluri.

Dar: „să nu te opreşti; să mergi *până la capăt* cu studiile", arată ceva şi mai mult: te arată pe tine într-o continuă *adâncire în înţelegere*, pe care o poţi exprima ca „*ridicare* la noi înţelegeri" sau ca „*escaladare* a tuturor treptelor de învăţământ".

Putem vorbi despre „un om *drept*", care nu e cocoşat, care e înalt şi fără o aplecare a trupului spre înainte dar şi de un „om *drept*", plin de virtuţi, de un om „vertical" în viaţa sa.

Dar *cine* a dat *pe cine*? A dat *statul în picioare*, în poziţie de drepţi, pe *a fi drept*, Sfânt sau dreptatea, ca *virtute dumnezeiască*, a încetăţenit ideea de *a sta drept*?

„*A căzut* în păcat": adică a căzut *din dreptate*, din poziţia de *a fi drept*.

Păcatul e considerat ca *o cădere*, ca o prăbuşire, ca o cădere jos. Nu spunem „*s-a rostogolit* în păcat", ci simplu: „a căzut".

Noi presupunem imediat că *a căzut jos*, că a rămas fără viaţă, că a leşinat, că a intrat în inconştienţă. Dar această *cădere în păcat*, deşi e exprimată ca *o doborâre la pământ* în textele liturgice, nu presupune *moartea*, pe un om aflat *în moarte definitivă*, ci pe un om *între viaţă şi moarte*, care poate oricând „să se ridice".

Cum s-ar mai putea *ridica* cineva, dacă nu ar mai avea *puţină viaţă*? Şi totuşi, Dumnezeu îi ridică şi pe cei din „umbra morţii” sau *din moarte*, înviindu-i la *o viaţă nouă*.

Când Domnul învie, auzim cântându-se : „Sculatu-Te-ai din moarte, Iisuse”.

Învierea e o sculare, *o ridicare* din moarte, o ridicare după *o mică aţipire*.

Realitatea morţii, vizavi de cel răposat, ne predispune la a vedea mortul *întins*, pus *pe ceva*.

Şi dacă el ar învia, dacă s-ar ridica din moarte şi ar sta în picioare, am spune că el „stă *drept*”, stă *în două picioare* şi nu că e „drept”, Sfânt, în mod neapărat.

A sta drept, în picioare, nu presupune a fi şi *Sfânt*. Dar *sfinţenia* e prezentată ca *stare de dreptate* iar faptele bune, în Mt 6, 1, sunt „fapte de dreptate”.

Însă cum înţelege cel credincios *realitatea dreptăţii*, dacă i se vorbeşte despre *fapte ale dreptăţii*? Faptele creează *dreptatea* sau apar din cauza *dreptăţii interioare*?

Corelativul sinonimic al *dreptăţii* e *sfinţenia*. Dar ambele terminologii sunt *prea ample* sau *prea vagi* pentru ca să fie *intuite deplin*.

Aproximările noastre dovedesc gradul ridicat *de înţelegere* a acestor realităţi.

E uşor să spui că *cineva e Sfânt* dar e greu să nuanţezi *ce este sfinţenia*.

Mergi *drept*. Dar de ce mergi *drept*? Ce îl face pe un om *să meargă drept*? De unde înţelege el cât de mult înseamnă *binele* acestui *mers drept*?

Spre exemplu, filosofii şi literaţii ne propun adesea *curse gâfâitoare* de înţelegere, pentru ca să ne spună la sfârşit, că nu *adevărurile* contează sau faptul de *a ajunge la adevăruri*, ci *efortul înţelegerii*, al căutării, al tinderii spre ele.

Când filosoful aude de *Religie*, aude de *propoziţii apriorice*, de *postulate ale gândirii* şi *ale experienţei*, care par să nu aibă nicio *valoare experenţială* sau *epistemologică*.

Însă, Revelaţia dumnezeiască nu pleacă *de la neştiinţă*, ci de la *maxima realitate a exprimării adevărului*, fapt pentru care ea invită *la iubire*, pentru că *dezveleşte adevărul* despre om, despre statura lui, despre ţelul său.

Credincioşii noştri nu-şi pun multe întrebări gnoseologice, pentru că multe dintre întrebările pe care *şi le-ar putea pune* sunt de domeniul *ridicolului* în faţa luminozităţii Revelaţiei.

Dar, adesea, mulţi sunt îmboldiţi de *idei uşuratice*, ca spre exemplu: Cum *arată* Dumnezeu? Cine *L-a văzut*? Cum poate exista Cineva *din totdeauna*? Ce înseamnă *să fii veşnic*, să fii *atotputernic*, să fii *atotbun*?

Ni se pare că sunt întrebări *relevante* dar *nu sunt*.

Întrebările concrete în faţa Revelaţiei nu iau înfăţişarea întrebărilor *autonomiste* în faţa lui Dumnezeu ci, mai degrabă, *a rugăciunii*.

Când noi vrem *să-L întrebăm* ceva pe Dumnezeu, Îl întrebăm *rugându-ne* Lui.

Formularea întrebării nu este niciodată *imperioasă*, pentru că asta denotă *o atitudine frivolă* în fața Celui întrebat.

Și nu Îl întrebăm pe Dumnezeu despre *ceva* anume ca şi când am fi *egalii* Săi, ci întrebarea noastră e *o mirare evlavioasă* în care El are *ultimul cuvânt*. Dar nu *într-o clipă* sau *într-un interval de o săptămână*, ci atunci când *El va dori*.

„Facă-se voia Ta" nu înseamnă: „să se facă azi, *acum*", ci: „când *Tu vrei* să se facă, atunci *să se facă*".

Este dramatic de observat cum *aroganţa scolasticilor*, spre exemplu, a presupus că poate „fura" adevărul dumnezeiesc, dacă *îl presupun mental* sau *îl judecă pe picior de egalitate* cu Dumnezeu.

La fel stau lucrurile şi în *comentariile ştiinţifice la cărţi sfinte*: materia de studiat e fărâmiţată, interpelată, condamnată adesea, i se pune *o parafă*, fără ca cel care *a creat-o* sau *a inspirat-o* să aibă ceva de-a face cu *exegeza* eruditului.

Și e dramatic și modul cum *Îl gândim pe Dumnezeu* fără *a-L băga în seamă*. Cum *discutăm despre El* ca şi când ar fi *vreun film* văzut de curând.

Şi iarăşi este dramatic *modul lejer* în care se formează opiniile noastre. Adică fără a fi *urmărite* de întrebarea: E *adevărat* ce cred eu sau *nu*?

În unele cântări auzim: „îndreptează-mă". Dar „a te *îndrepta*" de aici e înţeles de noi prin „*a ieşi* din *împovărarea* păcatelor", deşi păcatele nu sunt văzute ca nişte *pietre de moară* pe care le cărăm în spate, ci ca realităţi care ne-au *afectat* sufletul.

Sunt *aplecat* spre pământ. Mă vrăjeşte, *îmi ia ochii* lumea. De aceea nu stau *drept*, nu privesc *înspre cer*, ci *înspre pământ.*

Merg aplecat după *roşcove*, aplecat asupra *poftelor* de tot felul, fără a mai putea, prin mine însumi, să-mi *recapăt* starea iniţială.

Dacă Hristos *mă îndreptează* înseamnă că mă face *sănătos* la suflet. Mă face să nu mai simt *nevoia* să fiu *scormonitorul murdăriei*, ci *să privesc frumuseţea Sa*, să privesc „spre cele înalte”.

Am atras atenţia de mai multe ori faţă de cuvântul „viază”: „Viază-mă, ca să Îţi cânt Ţie”.

Nu înseamnă numai: „să mă faci *viu*” azi sau doar odată, ci: „să mă faci *viu mereu*, în fiecare clipă, să mă susţii în viaţa dumnezeiască, Dumnezeul meu”.

Auzim şi „*înviază* sufletul meu”. Dar e vorba de acum, de *azi*.

Pe când „viază-mă” arată *o condiţie permanentă* a lucrării lui Dumnezeu în fiinţa noastră.

*

Am continuat *să îmi cunosc* oraşul. Şi cu troleibuzul 69 am ajuns în *cartierele sărăciei*.

Şi am înţeles că nu trebuie *să mai cer ceva* de acolo de unde *nu am pus nimic*. Asta m-a liniştit încă odată. Și mai mult. Pentru că *mă războiam cu mine* şi nu *cu cineva anume*.

Am renunţat în mine însumi *la lupta* cu toţi aceia, care nu se lasă *convinşi* că viaţa arată *altcumva*. Vrând *să fac lumină* şi la alţii, am cerut multora ceea ce *nu erau dispuşi* să facă. Şi am înţeles, că oricât de *bun* e gândul tău, oricât de *dumnezeiesc* ar fi, dacă nu e *plăcut* de cel care *te ascultă*, nu poate *să-l înnoiască* nicidecum.

Adevărul te eliberează. El te eliberează când *faci* binele, când urmezi binele.

În Sfânta Biserică a armatei, de lângă *Favorit*, am găsit Sfinte Moaşte din Sfinţii Niculiţelului (din Sfinţii Zoticos, Atallos, Camasis şi Filippos)[454], din Sfinţii Mucenici Epictet şi Astion[455] şi din Sfântul Panaghiotis[456].

De ce se fac *Biserici din lemn* în Bucureşti? Pentru că sunt *mai ieftine* şi nu trebuie să mai dai *milioane de lei* pentru pictură.

Vedeam ceasul în stânga. Din punct de vedere practic e *un bine*. Dar ceasul *exclude* rugăciunea.

---

[454] A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsiun/06-04-sf_zotic_atal_camasie_si_filip.html.
[455] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Epictet_si_Astion_din_Halmyris.
[456] Şi parcă mai era un fragment şi de la un alt Sfânt...

Mă urmăreau ochii unei fete care cânta la strană. Nu întreb *ce vroia*, ci *de ce se pierdea* în ochii mei?

Căutăm în ochii altora *o odihnă*. Ochii care ne sunt *ostili* nu ne *odihnesc*. Ochii iscoditori ne scot din sărite, ne irită.

Formele pe care le ia rugăciunea în noi *ne uimesc* în timp. Devenim *tot mai simpli* cu trecerea timpului, chiar dacă nu vrem *să arătăm* asta.

Se iubesc oamenii de 8 martie? Cadourile curg. La fel şi telefoanele şi florile.

Ne place să ne vedem unul pe altul *zâmbind* şi să ne *facem curaj* unii altora.

Când sărăcia, incultura, neştiinţa sunt *aşa de mari*, ce să mai ceri *standarde* la astfel de oameni?!

E o minune dacă omul *mai vine* la Sfânta Biserică. Va mai veni şi *pe viitor*?

Mă uitam la blocuri: mii de locuinţe. Și Biserica lor, în ea, abia dacă încăpea *o scară* de bloc.

Păi în Bucureşti trebuie să clădim nu *zeci de Biserici*, ci *zeci de mii de Biserici*, dacă vrem Biserici din astea *mici*, unde *să n-ai loc să te miști*.

Un supermarket e *ditamai hala* și tot *nu ai loc* iar Bisericuţele noastre sunt mici, *neîncăpătoare*.

La unele Sfinte Biserici stăm ca legumele la piaţă: unii *în capul* altora. Cei mai scunzi *nici nu-l văd* pe preot. Cei cu deficiențe de auz nici nu *prea aud* ce se spune la strană sau în altar. Cei înalţi *trec* peste cei mici. Cei graşi *fac pârtie* în urma lor…Și frichineală toată ziua în Sfânta Biserică!

La noi, la slujbe, *se intră* şi *se iese* şi doar câţiva vin *ca să fie atenţi*.

Mă gândeam: credincioşii *se plictisesc* pentru că nu sunt *surprinşi* la slujbe. Dacă i-am *surprinde prin ceva*, dacă i-am *impresiona în bine* la fiecare slujbă, ne-ar asculta, ne-ar urma.

*

„Umblaţi întru iubire” (Efes. 5, 2), trăiţi întru iubire, cu iubire multă. Dar Sfântul Pavel continuă: nu cu orice iubire *să vă umpleţi viaţa*, ci „precum şi Hristos *ne-a iubit pe noi*” (Ibidem).

Trebuie să trăim *cu iubire sfântă*, din iubirea *neîntrecută* a Fiului lui Dumnezeu cu care El a iubit umanitatea.

Responsabilitatea iubirii noastre e covârşitoare.

Nu trebuie să iubim *ca oamenii*.

Nu trebuie să iubim *ca animalul*, care îşi iubeşte numai *puii lui*. Ci să iubim *ca Dumnezeu*, Care nu face *diferenţe* între oameni ci *îi iubeşte pe toţi deopotrivă*.

Iubirea lui Dumnezeu e *răstignită*. E o dragoste care *acceptă moartea*, ca mergere *până la capăt* pentru mântuirea noastră.

Şi mântuirea înseamnă *recuperarea* noastră din moarte, din mâna diavolului.

Mântuirea e scoaterea noastră din *devierea* păcatului, din întunericul existenţial, din *dezordinea* unei vieţi oarecare.

El S-a dat pe Sine „*prinos* şi *jertfă* lui Dumnezeu" (Ibidem).

Şi acest lucru îl va repeta adesea Sfântul Chiril al Alexandriei: Hristos e oferirea de Sine adusă Tatălui „întru miros cu bună mireasmă" (Ef. 5, 2, *cf.* ed. BOR 1988). Sau: „într-un miros de bună mireasmă", ca în *GNT*.

Oferirea Fiului din dragoste pentru noi e *o frumuseţe* în faţa Tatălui. Jertfa Sa e *o bună mireasmă*, o tămâie binemirositoare, pentru că e Jertfa curăţiei, oferirea de Sine care nu are nimic pătat, nimic ciuntit.

După cum Fiul S-a dat pe Sine pentru noi, fără păcat, fără miros de întinăciune, adică *cu multă iubire*, cu multă frumuseţe, tot la fel trebuie *să iubim* şi noi lumea: cu multă frumuseţe, cu multă gingăşie.

Gingăşia iubirii noastre, adică *curăţia ei* trebuie să transpară din aceea, că nu facem ceva *uitându-ne la noi*, ci la *cei care stau în faţa noastră*.

Trebuie *să ne aducem* înaintea altora, să ne facem *expliciţi*, pentru ca şi ei să se facă *expliciţi* nouă sau să aibă curajul de a trece peste *bariera* necunoaşterii şi a neîncrederii în celălalt şi să vină la relaţia iubirii, a cunoaşterii reciproce.

Iubirea e *o recunoaştere* din ambele părţi.

Iubirea îl face pe fiecare în parte *să îi recunoască* pe alţii şi *să se recunoască* în iubirea altora.

Când eşti *cunoscut* de alţii cu adevărat, din iubirea lor tu vezi *chipul tău*, ce este *de remarcat* în tine şi ceea ce a fost *remarcat din tine* de către alţii.

Te vezi *în gesturile de iubire* ale altora, înţelegi *cât contezi* pentru alţii.

Şi *cât faci tu pentru alţii* nu iei în seamă, pentru că tu vrei să-i vezi pe ceilalţi *mulţumiţi*.

Eşti *mulţumit* de treaba ta nu privind *la tine*, ci privind cum ceilalţi *s-au bucurat de tine*, de ce *ai spus* şi *ai făcut tu*.

Făcând altora *bucurii*, înţelegi ce e *bucuria*: o trăire cu altul a unei bucurii la care *aţi lucrat împreună*.

Numai când *umbli în iubire*, viaţa altora este şi *a ta*. Tu *te contaminezi* de persoana altuia, de toate persoanele. Iubirea ta îi *contaminează* pe alţii şi poate ca şi alţii *să te contamineze cu iubirea lor*.

Interacţiunile dintre noi formează *stabilitatea* sau *instabilitatea* climatului dintre noi.

Pacea lumii e formată din *ce emană* din noi.

Tocmai de aceea, *pacea* lumii devine de multe ori *răzbunarea* noastră, neputinţa noastră de *a iubi* şi *a ierta*: adică *război*.

Războiul e neputinţa de *a renunţa la noi înşine*.

*

Îmi e greu, Doamne, Dumnezeul meu! Nu mă lăsa pradă *singurătăţii deznădăjduite*, frigului din inimă. Nu lăsa loc *gheţii* în inima mea, că se sminteşte repede mintea mea.

Fii cu mine, Doamne şi cu lumea Ta şi învaţă-ne din nou să fim *buni*, să zâmbim *din nou*.

Vom ajunge să *nu mai ştim* ce să facem? Sau vom *decădea* din ce în ce mai mult, până când ni se va *acri de noi* şi *ne vom pocăi*?

Mă zdrobeşte indiferenţa, nefericirea oamenilor, egoismul lor.

Astăzi m-am simţit atât *de singur*, de *inutil* pe stradă, încât am crezut că nimeni *nu are nevoie* de nimeni. Dar nu e adevărat!

Trebuie să ne *reumanizăm*.

Trebuie să redevenim *oamenii lui Dumnezeu* şi să alungăm odată din noi *urâciunea*.

Spălarea creierelor e înfiorătoare. Parcă nimeni nu mai vrea *să fie el însuşi*.

De vreo jumătate de an şi mai bine, televiziunile ne propun o grilă de programe din ce în ce *mai proastă*, la limita *ridicolului*.

Se caută *imbecilizarea* noastră, alinierea noastră cu orice preţ la nişte *standarde* pe care puţini *le înţeleg* şi *le vor*.

Unde mergem noi? Spre ce ne îndreptăm?

Doamne, ai milă de noi şi ne iartă. Facă-se voia Ta întru noi şi ne miluieşte!

*

Credeam că înmormântarea bunicului meu va fi *o traumă*, o durere enormă. Însă *zâmbetul său* de pe faţă şi harul dumnezeiesc care *s-a pogorât* în inima mea m-au umplut de *o mare fericire*.

Credeam că e *o zi de praznic*.

Nu am putut să plâng mai deloc.

Înmormântarea nu mi-a accentuat *prezenţa* morţii ci, dimpotrivă: prezenţa *vieţii*, *a bucuriei*.

Când citeam la *Psaltire*[457], la capul său, aveam senzaţia continuă că *acum se ridică*, că acum *se scoală din coşciug*. Aveam senzaţia că trebuie *să învie* și nu că trebuie *să îl înmormântăm*.

Şi asta, pentru că era *primul mort frumos* pe care l-am văzut. Era *prea viu* şi cu *un zâmbet de împăcare* pe întreaga faţă.

Cred că Dumnezeu *S-a milostivit* de el.

Şi când scriu acum, *mă bucur*.

Cred că mulţi *s-au smintit de mine* pentru faptul că *nu m-au văzut plângând*. Au crezut poate că *nu mă doare*, că el nu *a contat deloc* pentru mine.

La predică le-am spus că eu *mă bucur că a murit împăcat cu Dumnezeu* şi că el nu e *mort*, ci e *viu*.

Moartea nu *înghite* viaţa. Abia cu moartea începe *adevărata viaţă*.

Închistarea în *reguli* şi *obiceiuri prosteşti* şi multa *prostie* a consătenilor mei *m-au îndurerat mult*. Mai ales *răutatea* şi *invidia* de care dau dovadă mereu.

---

[457] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Psaltirea.

Ochii oamenilor mă sfârtecă, mă înspăimântă. Faptul că *nu am dat găină* pe sub tron a fost *un mare subiect de „scandal”*. Au găsit ei că crucea „nu trebuia” să stea acolo și că trebuia să fac *asta* şi nu *pe cealaltă…*

Şi la un moment dat mi-au spus că *le e frică de mine*. Dar eu *nu le făcusem* nimic! Îi înspăimântă *seriozitatea* din *ochii* și din *cuvintele mele*?

Dracii invidiază nespus de mult *înţelegerea* şi *dragostea* mea cu Gianina [Picioruș] şi îi pune pe oameni ca *să ne bârfească din senin*.

Tocmai de la cei care ne aşteptăm *mai puţin* la „surprize neplăcute”, tocmai aceia *ni le fac*.

Demonii *îmi strică* lucrurile care îmi plac, îmi aduc *frici* şi *nelinişti neprevăzute* când am de lucru, îmi pun *piedici* pentru examene şi încearcă *să mă tracaseze* în chip şi fel.

Eram duminică în faţa Sfântului Potir şi mă uitam la Hristosul meu, pe Care aveam să Îl mănânc, pentru ca *să fie cu mine*. Şi m-a copleşit deodată iubirea lui Dumnezeu, când m-am gândit *de câte ori* m-am mărturisit Lui şi m-am împărtăşit cu El.

Am fost *un pacient* care am beneficiat de multă *delicateţe* şi *candoare dumnezeiască*. El m-a iubit mult. El, Dumnezeul nostru.

La slujbă am început să simt că pot cânta din nou *din toată inima*. Durerea naşte cântec, dor. Durerea naşte jale vie, unduire de dor pentru Dumnezeu.

Condescendenţa faţă de oameni, pe care o trăiesc din ce în ce mai mult, mă face să nu mai pot fi *drept* cu ei. Îmi e *prea milă* de cei care îmi fac rău, de cei care sunt *răi*, neascultători, netrebnici.

Pe măsură ce ei devin *tot mai răi* cu mine, pe atât îmi clocoteşte în inimă şi mai multă *dragoste*.

Şi eu sunt *netrebnic*, Dumnezeule, şi *înşelat* de diavoli din multe părţi. Şi inima mea e *bolnavă* de păcate. Dar dorul după Tine *mă mistuie*, că Tu eşti Dumnezeul *celor vii* şi nu *al morţilor*. Eşti Dumnezeul celor *vii* cu inima.

Tataie Marin a adormit în preziua Sfântului Mucenic Marin[458]: deci *aproape* de unul dintre *apărătorii săi*.

Eu *cum* voi muri? *Unde* voi muri?

Când m-am dus la Fericitul Ilie [văzătorul de Dumnezeu] şi mi-a spus că a început să aibă din nou *vederi*

---

[458] Adică pe 16 martie 2004. Și Sfântul Mucenic Marin e pe *17 martie*: http://www.calendar-ortodox.ro/luna/martie/martie17.htm.

dumnezeieşti, am înţeles că şi pe el *îl pregăteşte* Dumnezeu pentru *odihna* şi *fericirea cea veşnică*. După atâta dor şi rugăciune, chin şi aşteptare, Dumnezeu trimite mila Sa celor care *Îl caută fără preget*.

Acum, de la sine, nu mă pot apropia de *emisiuni de divertisment* şi de *locuri de petrecere*. Simt că ar fi ca și când *l-aş trăda* pe tataie.

Nu pot *să înţeleg* faptul că *nu mai e* printre noi. Nu am început *să îi simt* lipsa, atâta timp cât el este *foarte prezent* în mine. Sau nu ştiu dacă *pot pierde* pe cineva, atâta timp cât iubirea *îi ţine vii* pe cei care se iubesc.

Primăvara a venit din plin.

Renaşte natura dar ies la iveală şi patimile noastre mult *mai pregnant*.

Glasul lui, al cerşetorului, mi-a intrat *până în inimă* şi *m-a durut*. Uneori suntem tare *surzi* şi *reci* la apelurile fraţilor noştri.

Prin fiecare eveniment din viaţa noastră, Dumnezeu *ne sculptează* frumuseţea sufletului, dacă acceptăm lucrarea Sa *cea prea măiastră*.

Ne schimbăm mereu. Mergem spre *o înfăţişare* necunoscută nouă dar pe care *o dobândim* cu harul lui Dumnezeu.

Vorbeam cu Gianina [Picioruş] şi îi spuneam: slujba înmormântării e cea mai „enervantă” slujbă a Sfintei Biserici pentru că îi aminteşte acestei lumi parşive adevăruri „enervante”, „îndrăzneţe”.

Se spune la un moment dat: „când *dobândim* lumea, atunci în groapă *ne sălăşluim*”.

Facem noi toate învârtelile, toate hoţăriile de pe faţa pământului...şi deodată vine *moartea* şi *ne enervează cumplit*.

Un vecin al nostru de la ţară trebuia să fie împărtăşit. Era aproape de moarte. Nevasta lui i-a spus că *îi dă medicamente*. Când preotul *l-a împărtășit*, el *a drăcuit* Sfintele Taine, pentru că „au fost *rele*”. I-au *ars* sufletul demonizat şi demonii *l-au îndemnat să hulească*.

Aseară, ţigăncile inepte, care se ocupă *de vrăjitorie*, se închinau în faţa camerelor de luat vederi înainte de *a face rele*. Ele cred că *nimeni nu îşi dă seama* de satanismul lor.

*

Tocmai o aşteptam *să vină* de la examene. Mă rugasem îndelung pentru ea. Simţeam emoţiile pe care ea *le-a avut* la examene şi cum, deodată, ele *au încetat*. Şi când a venit acasă eram *nerăbdător* să aud *ce a făcut*.

Prea Curata Stăpână a ajutat-o enorm de mult şi acum, la acest ultim examen pentru doctorat.

M-am bucurat cu Gianina [Picioruș] de reuşita, de bucuria ei. Cum puteam *să nu mă bucur*, dacă eu eram *în rugăciune* pentru ea?!

Şi tocmai când *ne bucuram* și *nu ne gândeam* niciunul la vreun *lucru rău*, s-a apropiat de mine *un demon al invidiei*, care nu mai mă străbătuse niciodată, și care vroia *să mă convingă* de contrariu cu orice preţ.

Cu harul lui Dumnezeu am luptat împotriva acestui demon şi harul dumnezeiesc *l-a îndepărtat*.

Şi mă gândeam după aceea: dacă *aș fi acceptat* acel demon şi *aș fi crezut* că e *gândul meu*, că asta simt eu *cu adevărat*, nu se strica *toată fericirea mea* pentru ea? Cu siguranţă!

A-ţi părea rău de *reuşitele altora*, de *harul lui Dumnezeu care lucrează în oameni* e un păcat împotriva Sfântului Duh.

Şi la fel vine *demonul curviei*, al *neîncrederii*, al *urii*.

Vin şi se luptă *cu raţiunea ta* ca *să îi accepţi*, să îi laşi *să te conducă unde vor ei*.

Părintele translator a ţinut predica despre Sfânta Maria Egipteanca[459] evidenţiind faptul, că schimbarea ei s-a petrecut *într-un moment*, datorită *puterii dumnezeieşti* a Sfintei Cruci.

Şaptesprezece ani de curvie pentru *47 de ani de nevoinţă*: *sublinierea forte* pe care a făcut-o.

În locaşul unde slujeşte el, oamenii au un alt obicei ciudat: *ating* lumânarea paraclisierului ori de câte ori iese la vohod.

M-a invitat să vin în Sfântul Altar altă dată şi mi-a spus că e de la Costeşti. El îl ajută pe Prea Fericitul cu traducerea din limba greacă.

Bucuria harului dumnezeiesc nu poate nimeni *să ţi-o fure*. Curăţia inimii e locul unde Dumnezeu Îşi trimite *frumuseţea*.

M-am rugat pentru fratele Marin, bunicul meu, şi simt *să mă rog* pentru el. Îmi pare rău că *nu am fost* la pomenirea sa de nouă zile dar m-am rugat, aici, la Bucureşti, pentru el.

[459] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Maria_Egipteanca.

Vream să împart *nişte vin* pentru el şi poate că o să reuşesc până la urmă.

Nu am nici acum sentimentul că sunt *părăsit* de el. Poate o să apară în timp.

Îmi pare rău[460] că sunt tare *nemilostiv*, tare *rece*. Simt *să dau din toată inima* dar o mie de motive, cât și unele obiective, mă reţin.

---

[460] Icoana Sfintei Maria Egipteanca de deasupra a fost pictată de Ovidiu Clapa în 2008 şi e preluată din articolul de aici: http://www.doxologia.ro/imagine/sfanta-cuvioasa-maria-egipteanca.

Orice Sfântă Biserică trebuie să aibă *fântâna* şi *veceul ei* deschise pentru toţi. Dacă vrei să te duci la un veceu, la București, aproape că nu ai unde. Şi dacă *şi ale noastre* sunt *închise*, atunci *unde să te duci*?

Când o să învăţăm *să ne comportăm* în Sfânta Biserică?

Respectul faţă de celălalt, *grija* pe unde calci sunt *foarte importante* la orice slujbă.

Nu contează că *nu l-ai mai văzut* pe acolo până acum: *primeşte-l şi pe el*!

Privirea *ostentativă* trebuie *să dispară*.

Doamne, învaţă-ne să fim buni, răbdători, înţelegători. Învaţă-ne să fim *îngăduitori* şi *responsabili faţă de toţi*.

*

Când ai *un lucru de împlinit*, deşi nu îţi dai seama prea bine, în adâncul tău eşti *racordat* la acea muncă care *te împlineşte*.

Şi când reuşeşti şi termini acel lucru ai sentimentul de *uşurare*, de *bucurie a finalului*, dacă e un lucru făcut *după voia lui Dumnezeu* şi *cu ajutorul Său evident*.

Am terminat *Disertaţia de Master*[461] şi mai am doar cele *două apendice* ale ei. Dar deja mă simt *despovărat* de grija aceasta.

Bucuria finalului, dacă e *o bucurie a împlinirii*, e *o uşurare mare*.

Nişte bătrâni cumpăraseră *puieţi*[462] ca să îi replanteze în curțile lor. Am avut sentimentul că ei fac *ceva important*, ceva *de un firesc desăvârşit*. Şi atunci m-am simţit şi eu *dator* să cred, că pot pune anul acesta nişte pomi în curte.

Însă nu am avut timp. Şi îmi pare rău că nu am putut *sădi viaţa*, că nu am perpetuat acest *firesc al naturii*.

Un prieten al meu o aşteaptă pe soţia sa *să nască*.

Mă gândeam: viaţa *creşte* în ea, *înfloreşte*. Nu mai sunt *doi*, ci *trei*, deşi al treilea e *nevăzut* dar *trăit* cu sentimentul *celei mai mari prezenţe*, realităţi.

Nu poţi convinge o mamă că în ea nu e *viaţă*, că în ea nu *e* sau *nu a fost copilul* sau *copiii ei*. Dar nici nu poţi să spui, că

---

[461] Poate fi downloadată de aici: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/09/teologia-mantuirii-la-sfantul-marcu-ascetul-2010/.

[462] Pomi fructiferi tineri.

viaţa aceasta e creată *numai de mamă* sau *numai de tată* sau *doar de ei amândoi*, fără *conlucrarea* lui Dumnezeu.

Aici, Dumnezeu *lucrează împreună* cu oamenii şi se naşte pruncul: *o nouă viaţă*.

Dumnezeu doreşte viaţa, *o nouă viaţă*.

Şi părinţii care *se iubesc* şi vor şi ei *viaţă*, conlucrează cu Dumnezeu care doreşte *nespus de mult viaţa*, căci El e *Viaţa prin excelenţă*.

Dumnezeu lucrează *în mod surprinzător*.

Dumnezeu face lucruri la care *nu te aştepţi*.

El *întrece* orice logică a noastră.

Spre exemplu, la o emisiune televizată a venit Gigi/George Becali[463] şi a vorbit *despre chinurile Iadului* şi despre *conştiinţa sa*, că *dacă jură strâmb va ajunge în Iad*.

Un teolog ortodox poate s-ar fi *ruşinat* de asemenea *subiect* dar el *nu s-a ruşinat*.

Eu nu am auzit încă un teolog ortodox român vorbind *despre Iad* la televizor.

Şi George Becali e *un patron de fotbal* care a intrat în politică, fiu de oier, fără prea multă carte şi nu *teolog*.

Teologii trebuie *să vorbească despre Iad*. Ei *mai întâi* sau ei *în primul rând*.

Dar Dumnezeu pune *pe te miri cine* să facă lucrurile pe care *trebuia să le facă teologii ortodocşi*.

Alte exemple de acest fel: am *ediții critice* ale Sfintei Scripturi de la eretici. Sfinţi Părinţi tot de la ei, pentru că ei *i-au tradus*. De la ei am luat *dicţionare biblice* cât şi *cărți introductive în greaca veche*, *comentarii* și *studii științifice* cu care pot să mă descurc, cu care pot să îmi fac *munca mea teologică*.

Bineînţeles că toate acestea *au marca lor*, profilul lor *eretic*, al celor care le-au făcut şi nu sunt *sută la sută bune* şi la ele mă raportez *în mod critic* și *selectiv*, privindu-le *din interiorul* Tradiției ortodoxe.

Dar ei au făcut *lucruri esențiale* pentru Tradiția Bisericii Ortodoxe, pe care noi, ortodocşii, nu le-am făcut *mai deloc*, deși e vorba de *Tradiția noastră*.

Eterodocșii fac studii de teologie cu problematizări *surprinzătoare*.

Nu scriu ei *întru harul* Sfântului Duh, nu pot fi *normativi* pentru noi, nu îi punem în calendar.

---

463 A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/George_Becali.

Dar putem *alege* din cărțile lor, putem *lua ceea ce ne trebuie* și *ne aparține* din gândirea lor, din munca lor de cercetare, putem să ne bucurăm de *aurul* Tradiției Bisericii pe care ei *îl cercetează* și *îl dezbat* mai mult decât noi.

Eu remarc *calităţile* lor, *râvna lor pentru erezia* pe care o propovăduiesc, *conștiinciozitatea* cu care fac *muncă de cercetare*. Pentru că aceşti oameni, dacă vor vrea să afle *adevărul dumnezeiesc* cu adevărat, vor fi nişte *oameni extraordinari*.

Un eretic, care *cercetează totul* şi *se converteşte* la Ortodoxie, va fi *mult mai folositor* pentru Biserică, decât unul de-al nostru, decât ortodoxul nostru, care se crede bine-mersi *la căldurică* dar nu face nimic pentru Ortodoxie, ba, dimpotrivă, *îşi mai bate şi joc* de sfinţenia Bisericii.

Lucrurile făcute *cu sârg* au mereu *un bine al lor* oricât *de rele* ar fi.

Am primit în cutia poştală *o invitaţie* de la adventişti pentru *un şir de conferinţe* ţinute pe durata unei săptămâni.

Bineînțeles: trimisă la întâmplare, fără să ne cunoască. Au pus pliantele în toate cutiile poștale.

În fiecare zi, seara, vor avea câte *o temă*. Şi teme *interesante* dacă ar fi discutate *cu adevărat*.

Gianina [Picioruș] a vrut să arunce invitaţia dar eu am oprit-o. Am vrut *să văd* temele.

Pentru că mi-am zis: Cine nu ne lasă pe noi, creştinii ortodocşi, să facem *acelaşi lucru*? Nu ştim *să vorbim*? N-avem spaţiu? Nu e *timp*? N-avem *cui*?

Am respectat, deodată, în sinea mea, *efortul* acestor eretici.

Nu sunt *de acord* cu prozelitismul lor și, cu atât mai mult, nu pot fi *prieten* cu această *erezie*. Dar nu pot să nu *felicit* demersul lor *colocvial*, demers pe care noi, ortodocșii români, ar fi trebuit să îl facem *mai întâi* și nu *ei*.

Auziţi teme: „*De ce există* suferinţă?”; „Diferenţa dintre *bine* şi *rău*”; „*Ce este* moartea?”; „Născut pentru veşnicie!” etc.

Pot ereticii aceştia *să răspundă* la aceste întrebări, mai bine ca *Biserica lui Dumnezeu*? Eu cred că nu!

Şi atunci, de ce nu *îi întrecem* în conferinţe, în dezbateri, în traduceri, în lucrări ştiinţifice, în case de binefacere?

Oamenii noştri *se uită la noi*. Credincioşii noştri *aşteaptă* semnalul nostru, al ierarhiei, pentru proiecte *mari*, *laborioase*.

Dacă preotul, episcopul, stareţul, patriarhul nu fac lucrurile la care *se aşteaptă* credinciosul şi nu dovedesc că această credinţă a noastră e *adevărul îndumnezeitor*, se vor duce *la secte*, vor deveni *nihilişti*, *agnostici*, *atei*, indiferenţi religios.

Lumea începe *să se trezească*.

Informaţiile ne dau de gol, dacă vrem *să ascundem* murdăriile din propria noastră casă. Nu ne mai putem *ascunde* şi nici nu mai putem *să aruncăm deşeurile pe câmp*.

Trebuie să fim *ai lui Dumnezeu* sau *vom fi bătaia de joc a tuturora* pe drept motiv.

Suficienţa, *aroganţa*, *indiferenţa* la problemele reale ale României și ale Bisericii noastre Ortodoxe *nu ţin de foame*.

Suntem nevoiţi *să vorbim continuu*, *relevant* și *pe înțelesul ei* unei lumi *cu pretenţii* din ce în ce mai mari.

Şi trebuie să fim nu *Sfinţi*, ci *foarte Sfinţi*.

E *înspăimântător de grea* datoria oricărui membru al Sfintei Biserici Ortodoxe și, cu atât mai mult, cea *a ierarhiei dumnezeieşti* a Bisericii noastre.

Toată lumea *cere* de la noi.

Nu contează *ce ne dă statul*, *cine* suntem, *ce* avem...Dar şi *statul*, şi *omul de rând* cer de la slujitorii Sfintei Biserici să fie *Sfinţi*, *Îngeri*.

Ereticul vine şi spune, că la el la adunare nu e *hoţia* şi *dezordinea* din Bisericile ortodoxe. Îţi arată nume, cazuri, evenimente. Dacă ele *există*, poţi să îi spui că *nu există* aşa ceva la noi?! Nu poţi!

Degeaba vor doi preoţi, trei sau o sută *o viaţă sfântă*, dacă ceilalţi *îi trag în jos* prin gafele de mari proporţii pe care le fac.

Şi cel mai rău mă doare, când cei din afară *au motive* să râdă de noi. Mi se frânge inima, îmi trece tot cheful *să mai ies în lume*.

Noi suntem priviţi *de toţi ochii*. Chiar dacă nimeni *nu îţi spune asta*, acesta e adevărul.

Dacă faci ceva rău, imediat *se improşcă* Sfânta Biserică prin tine, datorită ţie.

Când lucrăm ceva *împreună* cu Sfinţii lui Dumnezeu e *bucurie mare* în noi.

Simţi că el, Sfântul, e *lângă tine*, *cu tine* şi *îţi sugerează una sau alta*.

Nu îţi *imaginezi*, nu e *o halucinaţie* ci ceva cât se poate *de real*!

Locuim împreună cu toţi Sfinţii lui Dumnezeu. Nu suntem *singuri*, ci *Dumnezeu e cu noi*.

Omul *singur* e omul care *nu vrea să fie al lui Dumnezeu*.

Nebunia păcatului te *infantilizează*.

Mult timp n-am înţeles *de ce nu mă înţelegeam* prea bine cu oamenii. Şi am înţeles în cele din urmă, căci cu unii dintre ei trebuie să te porţi *precum cu copiii*, pentru că nu rezistă *prea multului adevăr*, efortului susţinut, ideilor mari şi ascezei grele.

Pe mulţi *îi doare capul* când te aud, pentru că nu pot *să te urmărească* şi nici *să te urmeze*, pentru că ei nu au făcut până acum nici *eforturi de înţelegere* şi nici *eforturi de curăţire de patimi*.

O viaţă sfântă pentru ei e *o mare nebunie* şi tu, cel care o propovăduieşti, ești *un nebun*, pentru că ei neîncepând să facă nimic *în acest sens*, nu ştiu *de cât ajutor dumnezeiesc* se pot bucura.

Pari „straniu", „imbecil", „înapoiat", „fanatic".

Şi ei *au dreptate în felul lor*: pentru că nu au văzut niciodată astfel de oameni *atât de convinşi*, atât *de drepţi*, atât *de energici*.

Cineva care ştie 11 limbi, spre exemplu, e ceva *înfricoşător* pentru acela care *nici limba română* nu o ştie prea bine.

Îl cred *un superman*[464], un *extraterestru*.

Dar puţini încearcă *să facă un astfel de efort* şi *să îl urmeze*.

Omul semidoct, care nu înţelege *mai deloc* ce spune cel din fața lui, îl contestă, *îl neagă imediat* în loc *să se bucure că poate să înveţe ceva nou*.

Trebuie să avem răbdare, *o răbdare plină de răbdare*.

*

În acest weekend[465] am fost la mamaia, la Scrioaştea şi am învăţat trei lucruri „capitale" pentru mine: *să tai la vie*, *să fac o mămăligă bună* şi *să trag la maşina de cusut*.

---

[464] În engleză: *un om cu capacități extraordinare*.
[465] Idem: *sfârșit de săptămână*.

Şi am înţeles şi mai mult, că *modestie* înseamnă *să începi pe fiecare zi să înveţi ceva nou*.

Începutul acesta are ceva foarte *inocent*, foarte *bucuros*.

Mătuşa mea, Mariana [Picioruș][466], a văzut cum mamaia Floarea [Picioruș][467] vrea să aprindă focul cu nişte *caiete vechi* de-ale mele, şi când a văzut *despre ce era vorba*, a rugat-o *să nu le ardă*, căci eu *puneam mare preţ* pe ele.

Şi când le-am văzut, mi-am dat seama că Dumnezeu dorise *să îmi reamintească* cu câtă *inocență frumoasă* credeam în *ceea ce făceam* pe atunci, în clasele primare, când mă jucam cu jucării.

Îmi creasem *ţara mea* tocmai în parcela cu căpşuni a bunicii mele, care avea cam vreo 10 metri lungime. Iar „Ţara Dorului" s-a extins continuu, pentru că construiam noi și noi porțiuni *paralele* cu lumea *mare*, reală. Căpşunii însă *au pierit de la sine*.

Într-un interviu televizat transmis astăzi, ÎPS Bartolomeu [Anania][468], *traducătorul*, a spus că a fost într-un timp *chelner*[469]. Eu nici nu mi-l pot *imagina* în această postură.

Tot aşa, privind în urmă, nu mă mai pot *imagina*, nu mai înțeleg că eu sunt *autorul* atâtor *păcate* şi atâtor *gafe enorme* dar și al atâtor *ingenuități debordante*.

Ne uităm *pe noi înşine*.

Am uitat cum *arătam*, ce *gândeam*, ce *simţeam cândva*.

Suntem *străini* faţă de noi înşine deşi mai ştim unele *flashuri*[470] ale vieţii pe care *am trăit-o*.

Uneori *mă cutremur* privind înapoi sau *râd de mine însumi*.

Cred că cea mai bună armă de *umilire de sine* e arătarea cu degetul *a urâciunilor noastre interioare*.

Ţi se pare că *viţa tăiată* e *o fiinţă amputată*. Dar tocmai *tăierea mlădiţelor excedentare* sau *a joardelor uscate* îi *revigorează* viaţa.

---

[466] O mică discuție cu sine din 11 aprilie 2010: http://www.viddler.com/explore/dorinfather/videos/436/.

[467] Un interviu cu mamaia Floarea din 9 noiembrie 2010: http://www.archive.org/details/InterviuCuBunicaMeaFloareaPiciorus9Noiembrie2010.

[468] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Bartolomeu_Anania.

[469] E vorba de interviul dat Eugeniei Vodă, care poate fi vizionat aici:
http://www.youtube.com/watch?v=FAxIIBCfu0Y
http://www.youtube.com/watch?v=f-x4jf4qwT8
http://www.youtube.com/watch?v=PdRZctUVUjE
http://www.youtube.com/watch?v=rSYXMDvT-QI
http://www.youtube.com/watch?v=_KAtvXjA8eE

[470] În engleză: *momente, străluciri, clipe, imagini din trecut*.

Tăierea viţei e *o primenire* a ei, după cum *curățirea noastră de patimi* e *o înfrumusețare* a firii noastre umane.

Mămăliga începe de la *apa clocotită*. Se pune din ce în ce mai mult *mălai*, trecându-se astfel de la *mămăliga-păsat*[471] la *mămăliga închegată*. Greşeala mea era că puneam *tot mălaiul* de la început şi *nu o lăsam să se coacă bine*.

Până am învăţat *să trag la maşina de cusut* am dus lupta cu *găsirea* sau *înțelegerea ritmului* în care picioarele mele trebuia să apese *pedala mașinii* pentru *a iniția cusutul*.

Bunicii mele îi era ciudă că eu „*învăţ de toate* numai asta *nu pot*". Ca *să prind ritmul* a trebuit *să îmi împingă cu mâna picioarele pe pedală*.

Până la urmă *am reuşit*, deşi, la început, aveam tendința să împing cusătura *în spate* şi nu *în faţă*.

Când ştii un lucru *bine*, dacă eşti *orgolios*, ţi se pare că *ştii de toate*. Dar când vezi *cât de greu* e să ştii lucruri „minore", înţelegi că trebuie să fii *smerit* şi *să asculţi* de cei care ştiu *cum se face* acel lucru.

Am vrut să învăţ *să mulg vaca* dar n-am vrut să par „suspect" pentru acela.

Îmi place să mă înveţe oameni care *vor să aibă timp de mine* şi care să nu creadă că *fac lucruri „aiurea"* dacă învăț *aşa ceva*.

Vreau să învăţ să lucrez la andrele, să torc, să fac oale de lut, să repar o maşină, să mă ocup de electricitate, să fac lucruri *normale* şi *foarte folositoare*.

Chiar dacă *nu îmi trebuie mie* toate acestea e bine *să le învăț*, pentru ca *să îi învăț* şi pe alţii, care pot *să aibă nevoie* de așa ceva.

Demonii vor *să te înfricoşeze* prin vise. Treaba e să nu le joci jocul.

Nu trebuie să accepţi că *minciuna* e şi puţin „blondă" sau „albă".

În compania tinerilor de azi, cu *duh lumesc*, simţi să te lauzi, să minţi, să pari „interesant". Te ia valul şi nu e bine.

Demonii care *palpită* în gesturile şi fremătările lor *te iluzionează* şi pe tine.

Stând fără să vreau în compania unor astfel de oameni am simţit *rolul nefast al prieteniei* cu cei care *nu calcă* pe la Sfânta Biserică. *Laxismul* lor mental, lipsa lor *de reverenţă*, de umilinţă, de omenie sunt *bacili*[472] care se răspândesc repede.

---

[471] La Scrioaştea se zice *pâsat*.

[472] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Bacil.

Dacă durerea autentică *respinge* divertismentul, muzica, atunci pentru cine *s-au creat* toate acestea? Pentru oameni *lipsiți de profunzime* şi fără dureri şi iubiri *autentice*, reale.

Bătrâneţea aduce *o umilință accentuată*. Când văd oameni de la ţară, veniţi în treacăt pe la oraş şi care *contrastează* de la început faţă de ceilalţi, simt *povara grea* a oraşului şi *lipsa lui de pudoare*.

Se simt, sărmanii, mai ales *cei mai bătrâni*, respinşi *cu forţa* de această lume „simandicoasă” şi *prea brutală*.

Se simt singuri, neagreaţi, *excluşi*, ca şi când nu ar avea *dreptul la existenţă*.

Egalitatea în drepturi e *o mare ficţiune* la nivel social.

Patimile celor avuţi şi *înjosirea celor umiliţi* ştiu foarte bine că oamenii nu sunt *egali*, ci unii sunt *conducătorii* iar ceilalţi sunt *slugile*, pe care *poţi să le păcăleşti* cum vrei.

Şi înţeleg din ce în ce mai bine, de ce *înnebunesc* oamenii.

Dacă stau în medii pline de certuri, de drăcuituri, de frică, de ameninţare, oamenii slabi *cedează*. Şi cei *slabi* sunt *cei fără credinţă în Dumnezeu* şi *cu multe păcate*.

Sunt *slabi* pentru că *vor să fie slabi*. Pentru că *şi-au slăbit fiinţa* prin multele lor păcate.

Credem că dacă avem bani suntem *bogaţi*. Şi dacă suntem bogaţi „trebuie” să mâncăm mult. Şi dacă mâncăm mult, ce se întâmplă? Ne facem cât o batoză, cât un elefant, şi nu ne mai ţin picioarele şi avem nevoie de spital, că boala e *mare* şi *viermii ne mănâncă*.

Sunt *de acord* cu ce spune Părintele Iustin Pârvu[473]: românii nu vor *să recunoască jertfa*, nu vor *să se bucure de ea*. Sfinţii închisorilor comuniste din România şi cei de două milenii de pe pământ românesc, cei mulţi, aşteaptă *să le aducem laude*, să le facem slujbe, să îi cinstim.

Românii aşteaptă *prea mult* până îşi slăvesc Sfinţii.

Sârbii şi ruşii *se grăbesc*.

Însă, în același timp, *a te grăbi în materie de canonizare*, în materie de *cinstire a Sfinților*, e cea mai mare *capcană*, pentru că viețile Sfinților trebuie *aprofundate cu mare grijă*.

Ne vin *ispite* tocmai de unde *ne aşteptăm mai puţin*.

Epuizarea *îţi taie pofta de viaţă* şi te face să crezi că *nu mai vrei* şi că *nu mai simţi nimic*.

---

[473] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Iustin_P%C3%A2rvu.

E interesantă problematica *schimbărilor interne* ale fiinţei noastre în funcţie de boli, schimbări de domiciliu, stres, enervare, aşteptare încordată, tortură, închisoare.

Şi e interesant și faptul, cum *marea viață sfântă* poate *coexista*, pe un spaţiu foarte restrâns, cu *o viață devastată de hedonism*, de *teroare*, de *satanism*.

Dacă ne-am *revedea* rugăciunile personale, pe care i le-am adresat lui Dumnezeu, am vrea să facem *unele schimbări semnificative* în lexicul lor.

Dar rugăciunile nu pot fi *schimbate*.

Rugăciunea nu are logica *frumosului* sau *a urâtului estetic*. Ea e *o vorbire directă*. Şi uneori are *multe stângăcii*.

Dar rugăciunea nu e *stângace* sau *mai puţin stângace*, ci ea trebuie să fie în primul rând *sinceră*, *adâncă*, *existenţială*, *una cu tine*.

[Mircea] Cărtărescu[474] spunea ceva *foarte adevărat* în *Jurnalul naţional* de azi: Big Brother[475] „este singurul fel de spectacol *incompatibil* cu o lume democratică, deşi, ironic, el nu poate apărea decât *într-o lume democratică*"[476].

Aici, totul se bazează pe *dictatorialismul* organizatorilor, deşi el este *deschis* tuturor privirilor.

Privim *cu ochi avizi* o intimitate pe care altfel n-am putea *să o vedem deloc*.

Ne place să fim indiscreţi, perverşi, să manipulăm lumea, să privim cu ochiul *orice secret* al lor.

Patima curiozităţii se bazează tocmai pe *nestăvilirea voinţei* şi *a cercetării păcătoase a minţii*.

Atmosfera dumnezeiască a Sfintelor Patimi, la Bucureşti, are ceva *din turbulenţa* specifică oraşului.

Venim de acasă cu *povara noastră cotidiană*.

Când eram la sat, vedeam cum oamenii *cară lemne* la spinare. Acum îmi dau seama, că nu cărăm *numai lemne* sau *sacoşe* ci, în primul rând, dureri, tristeţi, neîmpliniri, regrete, *incertitudini*.

Şi *incertitudinile* scot cel mai mult *peri albi*.

*

---

[474] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Mircea_C%C4%83rt%C4%83rescu.
[475] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Big_Brother_1.
[476] Mircea Cărtărescu, *„Big Brother": doar o chestiune de sex?*, în *Jurnalul naţional*, marţi, 6 aprilie 2004, p. 4.

Iustin [Manta][477] a cântat o idiomelă[478] în harul Sfântului Duh. Era o cântare dumnezeiască, care întrecea *orice aşteptare* a celor prezenţi. Îţi trebuia o ureche *fină*, înduhovnicită pentru ea.

Asta înainte de „Doamne, femeia ceea ce căzuse…”[479], pe care a cântat-o *tot el*.

Nu era prezent PS Varsanufie [Gogescu][480]. Acesta a venit la *Denia de joi*, la ieşirea cu Sfânta Cruce.

A cântat fără *stresul privirii* superiorului său. Asta s-a simţit din plin. Există *un stres evident* al diaconilor în faţa episcopilor.

Şi acel imn, *numai acela* a fost de ajuns *să mă liniştească profund,* să îmi *calmeze* duhul.

Forfota din Bisericile noastre e *năucitoare*, enervantă la culme…dar Dumnezeu, prin diaconul Său, a făcut să se audă *teologia* din melosul bisericesc.

Nu poţi cânta în Biserică fără ca să fii *teolog*. Pentru că muzica bisericească e *o teologie fină*, adâncă.

Ţipătul, răguşeala şi cântatul *alături* de flegma din gât, guturalităţile de tot felul nu sunt *muzică*, ci *stres*, un stres dureros, *sâcâitor*.

Unii vor să cânte „toată suflarea” în Biserică. Dar ca să cânte *toată suflarea* trebuie *să şi poată*, după cum toată lumea trebuie *să înveţe să scrie* dar nu toată lumea poate *să şi scrie poezii*.

Fiecare poate să scoată nişte *sunete* acolo, dar nu toţi pot *să te ungă la inimă*, după cum zice românul.

Şi *ca să ungi inima*, să veseleşti inima omului cu adevărat trebuie să cânţi întru harul lui Dumnezeu, căci altfel decât *ragi* şi *te schelălăi* dar *nu cânţi*.

Cântarea bisericească e smerenie, cuviinţă, *zdrobire a inimii*, bucurie. Şi acestea sunt *mişcări dumnezeieşti* ale harului.

Şi cine crede că e capabil să facă ceva *fără harul dumnezeiesc* se înşală, căci frumuseţea adevărată vine din *nevoinţa* împreună cu Dumnezeu.

Cineva se roagă pentru demoni *fără patimă*, ca să îi ierte Dumnezeu pentru câte *îi fac* acestui bărbat. Şi ei şi mai mult *se luptă* cu el.

---

[477] Pe atunci *diacon*.
[478] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Idiomel%C4%83.
[479] A se asculta aici: http://www.youtube.com/watch?v=JlJFd685Efk.
[480] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Varsanufie_Prahoveanul.

Şi îl enervează în chip şi fel: ori *direct*, ori prin *oameni* sau *animale* sau prin *diferite situaţii*.

Uneori, demonii le sugerează altora că e *nebun*, îi pune pe unii *să îl bârfească* sau vreo femeie se „îndrăgosteşte" din senin de el. Alteori îl atrag spre *situaţii murdare* sau *e tras la rost din senin* de unii sau alţii.

Toţi îl privesc *suspect*, încât uneori se simte *tare singur*.

Starea lui interioară *îi enervează* pe demoni şi de aceea vor *să nu îl lase deloc* să se concentreze la munca lui.

La o emisiune de la *Pax TV*[481], cineva îşi punea problema, dacă Simon Cireneanul *s-a mântuit*, fiindcă a fost *forţat să care* Crucea Domnului[482].

Sinedriul[483] era format din 71 de inşi. Și vreau să caut în *Talmud*[484] și să văd, dacă e *adevărat* că aici *Domnul* e numit, în mod blestemat: „Marele Vrăjitor"[485].

Satanismul evreilor la adresa Bisericii Ortodoxe este exasperant. *Învârtoşarea lor* mă înspăimântă.

La etajul doi, deasupra mea, stă un evreu și, mai mult decât atât, *un rabin*. De ce a vrut Dumnezeu ca să ştiu, că el e tocmai *evreu*?

Pentru ca să ştiu că *vrăjmaşul credinţei mele* e deasupra mea cu casa, dar asta nu trebuie *să afecteze* inima mea şi nici rugăciunea mea pentru *toată lumea* cât și *pentru el*.

Eu nu am nimic cu nimeni. Dar mulţi *mă urăsc* pentru ceea ce sunt: *ortodox*.

Mie îmi place să ştiu *ce fac* evreii, ce fac mormonii, ce fac adventiştii, ce fac musulmanii etc.

Dar nu pentru că *aş găsi ceva desăvârşit* la ei, pe care eu *să nu-l am* în Biserica lui Dumnezeu, ci pentru că vreau să cunosc *diversitatea personală* a acestor oameni, să văd cum se simt, ce cred, cât de mult *se simt mulţumiţi* cu *ceea ce sunt* şi cu *ceea ce fac* ei.

Doresc să cunosc *experienţa lor de viaţă*, *să învăţ* din viaţa lor, să văd pe viu *ce urmări* produc în ei ereziile lor.

---

[481] Singura *televiziune religioasă* a lui 2004 care era transmisă de RCS & RDS (http://www.rcs-rds.ro/) prin cablu TV la Bucureşti. Din data de 22 februarie 2005, *Pax TV* a devenit *Senso TV* (http://www.sensotv.ro/), și-a schimbat *profilul* iar în scurt timp *a dispărut* din grila de programe.
Adică ea era *în locul* televiziunii *Trinitas TV* (http://www.trinitastv.ro/) de astăzi.

[482] E unul dintre Sfinții Bisericii, pomenit la 1 noiembrie: http://books.google.ro/books?id=96u9tHR9-TQC&lpg=PA261&ots=olEMxuyrbL&dq=St.%20Simon%20of%20Cyrene&pg=PA261#v=onepage&q=St.%20Simon%20of%20Cyrene&f=false.

[483] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Sanhedrin.

[484] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Talmud.

[485] Idem: http://www.biblebelievers.org.au/talmud1.htm.

Însă când vine vorba de *autenticitatea credinţei*, mi se rupe inima când le văd *prostia* şi *nebunia rătăcirii* lor.

Și nu cred că e *suferinţă mai mare* ca aceea, când vezi că oamenii îşi fac rău *cu mâna lor* şi tu nu poţi *să îi ajuţi*, pentru că ei cred că fac „bine" ceea ce fac.

Dar *taina libertăţii umane* se dezleagă prin aceea, că îţi clădeşti veşnicia pe care *o vrei* şi nu pe cea care *ai fi constrâns* să o vrei.

Tu decizi.

Decizia ta *te ajută* sau *te condamnă*.

La telejurnal s-a dat următoarea ştire: într-un sat, în faţa locaşului ortodox, se ţine *focul aprins* toată noaptea. Sătenii strâng din timp lemne pentru evenimentul din Săptămâna Sfintelor Patimi.

Dar se anunţă – şi asta e *scandalos* – că ei ţin *focul aprins*, pentru că au credinţa că *focul* e ceva *curăţitor* pentru oameni.

Ce-o avea *păgânismul* acesta cu *Ortodoxia*?

Oamenii dansau şi beau în faţa Sfintei Biserici şi asta în zilele de doliu ale *Săptămânii Mari*.

Ispitele sexuale apar când stomacul e *plin* sau *lenea ne-a împresurat* inima şi mintea.

Gândul desfrânat nu e atât de mult *imaginaţie* pe cât e *plăcere* sau *subordonare a minții faţă de plăcere*.

Ne răcim inima când mintea *se disociază* de inimă şi când încercăm să fim numai şi numai *minte*.

Când vrei să te convingi că eşti „cineva" atunci încerci *să te minţi*.

Şi *minţirea de sine* e *cea mai cruntă închisoare*.

Adevărul este *eliberator*. Te scapă *de lupta cu tine însuţi*, de „grija" perversă de *a minţi*, de *a te ascunde* continuu.

De la un moment dat am început *să nu mai simt nevoia* să fiu *cu oamenii*. Dar simt că, deşi e *un mare bine* să vorbesc cu oricine despre orice, totuşi nu mă simt *împlinit* fără *o legătură adâncă cu oameni de acelaşi duh cu mine*.

Este *egoism*? Este *delăsare*? Este *o clacare*, o ieşire din comuniune? Numai Tu, Dumnezeul meu, poţi să îmi spui mie toate acestea.

Ce e omul *fără Tine*? Nu e nimic, Doamne, nu e nimic. Şi nimic din ce am eu *nu îţi trebuie* Ţie. Dar mie îmi trebuie mila Ta, Doamne, mai mult decât *orice* de pe acest pământ.

Tu eşti *în mijlocul* lumii. Crucea Ta a fost înfiptă *în mijlocul lumii*, Hristoase al meu. Şi pâraiele Sângelui Tău, ale iubirii Tale, curg *spre mântuirea lumii*.

Cum stau eu înaintea Ta, Doamne? Cu ce ochi şi mâini şi inimă? Nu mă osândi *după ticăloşia mea* cea multă, ci după mila Ta, miluieşte-mă!

Dacă El e *Mielul cel fără de preţ* pentru mântuirea lumii, atunci de ce cerem *preţ* pentru El, când *Îl dăm spre mâncare* lumii?

Un preot m-a întrebat *dacă am postit*, pentru ca el *să mă primească să mă spovedesc*.

Dar cât ar fi trebuit *să postesc*, pentru ca *să fiu vrednic* de El, dacă nimeni nu poate fi *vrednic de El*, oricât *de mare* şi *de prea dumnezeiască nevoinţă* ar face cineva pe faţa acestui pământ?

Îl *preţuim* pe El, pe Cel *nepreţuit*, pentru că noi ne credem *mai buni* şi *mai drepţi* decât El.

Și asta ne face să fim *foarte haini* la suflet, foarte *nedrepţi* cu cei pe care îi păstorim.

Nu cred că are dreptul vreun preot *să oprească pe cineva de la Sfânta Împărtăşanie*, dacă *Hristos Îl cheamă la El*. Dacă inima noastră e *plină de El* şi El *nu ne dă afară* ci, dimpotrivă, *ne cheamă*, atunci *cine ne poate da afară*?

Mă doare inima când văd că preoţii *se împărtăşesc de sute de ori* iar credincioşilor lor le cer *eforturi ascetice* şi *rugăciuni*, pe care ei înșiși *nu le prea fac*.

Ierarhia noastră se crede „dreaptă” şi asta *nu place* Domnului.

Dacă voi vă împărtăşiţi *des*, atunci *tot la fel de des* să vă împărtăşiţi şi credincioşii. Dacă credeţi că voi sunteţi *Sfinţi* mereu, de ce nu sunt şi ei *tot la fel de Sfinţi* ca şi voi?

Şi preotul care *îşi iubeşte turma* e preotul care *îşi împărtăşeşte des turma* cu *Capul turmei*, cu *Păstorul turmei*.

Cum să iubească cineva pe *Hristos*, dacă *nu-L simte în el*? Cum am putea *iubi* pe cineva, dacă *nu vorbim* cu acel cineva, dacă *nu îl vedem*, dacă *nu stăm împreună* cu el?

Cea mai mare teologie este și se naște din *împărtăşirea euharistică cu Domnul nostru*.

Şi dacă cineva Îl are pe El, atunci devine *scrupulos* cu păcatele lui şi *se va spovedi de fiecare dată* înainte ca să se împărtăşească.

Nu vrem *să împărtăşim des* credincioşii din *comoditate*, din *neiubirea lor* şi, mai ales, *din indiferenţă demonică* faţă de *cea mai mare sfințenie* a lumii: *unirea* cu Domnul nostru.

Mă doare inima. Adevărul dumnezeiesc pare „nebun” iar minciuna „veselă”.

Mă doare inima pentru faptul că *ne simţim singuri* şi *suferinzi* în Biserica lui Dumnezeu şi nu ştie nimeni *să ne aline durerile*.

Doamne, trimite-i pe oamenii Tăi, pentru ca să lumineze lumea Ta! Fii cu Sfânta Ta Biserică mereu, că *ne topim* din cauza lipsei de *cuvânt dumnezeiesc viu*, direct, percutant și de *lipsa dragostei dintre noi*.

Ai milă de noi, Iubitorule de oameni, căci *pacea Ta* este *bucuria* și *viața lumii*!

*

Tot ce nu am vrut să învăț și să fac *la timpul lor*, am muncit cu greu ca *să le învăţ mai târziu*. A trebuit să învăţ ceea ce am *nesocotit cândva* şi a trebuit *să devin* cel care îmi era *nesuferit să fiu*.

Dumnezeu *a smerit* sufletul meu, arătându-mi că nu trebuia să fac *mofturi*, că nu trebuia să cred că ceva e *fără folos* în viaţa mea.

Îmi pare rău pentru tot timpul *consumat aiurea*, pentru fiecare minut de *distracţie nelegiuită*.

Îmi pare rău că am avut *nesimţirea sfidătoare* de a crede că *pot să păcătuiesc atâta* şi *să-mi fac de cap* după cum îmi vine.

Timpul nu e *o grămadă de clipe întâmplătoare*, ci *un parcurs foarte strict*, o conduită menită *să ne sfinţească viaţa*.

*

De ce ar vrea cineva *să te primească* în casa lui?

O doamnă bogată îl primeşte pe un cerşetor şi pe fiica acestuia, îi spală, îi îmbracă, le dă de mâncare, ei locuiesc împreună cu ea – ea era *singură* – şi învaţă de la ei cum se

supravieţuieşte pe stradă *fără bani* dar, mai ales, învață *să iubească*.

Şi iubirea cuiva *îţi schimbă viaţa*, te face *mai bun*, mai *îngăduitor*.

La un moment dat e întrebată de o clientă – cea bogată era *avocat* – dacă *a păţit ceva*, pentru că *azi e mai bună*.

Şi dragostea, într-o zi, te face *mai bun*, te face *să zâmbeşti*, să fii *senin*.

Te umpli de dragoste nu făcând sex *în mod neapărat*, ci dragostea pentru soţia ta creşte pe măsură ce *o înţelegi*, pe măsură ce trăieşti împreună cu ea situaţii care *vă unesc*, care *vă întăresc* într-un mod evident.

Şi oamenii nu caută *răspunsuri finale* în mod neapărat, ci răspunsuri care *să îi liniştească*, care *să îi facă conştienţi*.

Sunt lucruri care *te irită* imediat, pe care *le simţi* la celălalt dar pe care el *nu le conştientizează*.

Mulţi se comportă schizoid: *cred una* şi *simt alta*. Şi nu vor *să se asculte*, să-şi asculte conştiinţa.

În adâncul nostru, sechelele se cer *vindecate* şi nu *acoperite*.

Spre exemplu: dacă duhovnicul tău, cel pe care tu îl iubeşti şi ai încredere în el şi pe care încerci *să îl urmezi* are o anume *patimă*, nu trebuie să o copiezi și tu *în mod instinctiv*, fără *reţineri*.

Aşa ajung unii *să simtă* sau *să trăiască* ceva anume, numai pentru că cel pe care *îl iubesc ei* face acel lucru.

Adică urmează, fără discriminare, și *bunele* cât și *relele* duhovnicilor, părinților, soților, prietenilor etc.

Mulţi dintre cunoscuţii mei cred că *cunoaşterea voii lui Dumnezeu* nu e atât de *importantă* ca *slujirea Lui*.

De aceea citesc teologie *puţin* sau *deloc* şi se analizează *şi mai puţin* şi *au repulsie faţă de scris*.

Dar lor le place *să nu fie mustraţi* de către Dumnezeu prin cele pe care *le citesc* sau pur şi simplu sunt *leneşi* şi *nesimţitori* la *delicateţea înţelegerii dumnezeieşti*.

Nu poţi *să te nevoieşti bine* fără *să cunoşti cu stricteţe* voia lui Dumnezeu.

Aşa că, cei care nu sunt *oameni ai studiului* şi *ai ascezei* şi *ai vieţii eclesiale* în acelaşi timp, vor să trăiască „mai *liber*" viaţa ortodoxă.

Pentru că *modelele* noastre sunt *puţine* (la *modelele de sfinţenie* mă refer), majoritatea celor care *se nevoiesc* astăzi

sunt *oamenii cărţilor*, sunt tributarii sfaturilor dumnezeieşti din cărţile sfinte.

Şi dacă e aşa, de ce nu are credinciosul nostru măcar curiozitatea *să ştie cât mai mult*?

Pentru mine e *mirabil* (nu cu totul!) faptul, că unii dintre prietenii mei, auzind că *scriu*, nu au avut nici măcar curiozitatea *să vadă ce scriu*, până când nu le-am dat eu să citească. Adică nici nu au întrebat *ce scriu*...

Şi nici atunci nu ştiu dacă *au vrut să citească cu atenţie*.

Şi ştiu că aceste cărţi ale mele nu sunt *folositoare* pentru nimeni atâta timp cât *cuvintele lui Dumnezeu*, în primul rând, nu mai au *prea multă căutare* în lumea de azi.

Dar mă gândesc totuși la faptul, dacă poţi să fii *prieten* cu cineva, fără să te intereseze *orice lucru* pe care îl face prietenul tău, mai ales când e vorba de *lucruri importante*.

Am observat la unii dintre ei, că manifestă *o neîncredere vădită* în cuvântul scris, deşi ei sunt *traducători*.

Şi iarăşi m-am întrebat, dacă poţi să dai *atâta preţ* pe *cuvânt* şi, în acelaşi timp, *să nu te intereseze* cuvântul.

Dar eu *citesc*, *ascult* şi *mă interesează* tot ceea ce *fac* şi *spun* ei, pentru că sunt avid de *noutăți personalizatoare*. Şi mi se pare *foarte normal* să fie aşa.

De ce am impresia însă, că aici e vorba de *şarlatanie*? Lucrurile se bat cap în cap.

Ideea că trebuie *să te nevoieşti*, fără însă să accepţi *amănuntele providenţierii vieţii tale* de la Dumnezeu îi năuceşte pe mulţi în ziua de azi.

Găsesc de multe ori oameni cu *o idee de nevoinţă*, care este *ruptă* de aproapele, de Sfânta Biserică sau de Sfinţii lui Dumnezeu.

Fiecare parcă *se simte bine* în pătrăţica lui.

E ca la manifestaţiile lui Ceauşescu, unde toată lumea era *aranjată* în piaţă precum pionii pe tabla de şah.

Tindem spre faptul, ca *idealul nostru de nevoinţă* să ia locul *realei nevoinţe* pe care *am putea să o facem* și pe care *trebuie să o facem*.

Facem *una* şi ne închipuim că facem *o mie una*, ceea ce e fals.

Şi când alergăm după *idealul de nevoitor ortodox* fără să fim *cu ochii deschişi* la realitatea fiinţei noastre, alergăm după himere *frumoase* dar *zănatice*.

Am întâlnit adesea oameni *înşelaţi* care se socoteau „sfinţi”, *profitori notabili* care păreau „iniţiaţi” şi *nefericiţi* din

cauza *prostiei*, care nu puteau să îşi vadă viaţa lor *aidoma unei calamităţi*, din cauză că nu puteau trece peste *valul de minciună* pus de Satana pe inima şi pe mintea lor.

Îmi aduc aminte de un coleg care începuse să se roage cu *rugăciunea lui Iisus* şi care *începea să plângă* fără însă *a fi şi smerit*. Deși începuse rugăciunea *de curând*...credea că *a ajuns la final*.

Plânsul lui avea ceva *foarte îndrăzneţ*, foarte mândru. Vroia *să iasă în evidenţă* cu el.

Nu mai ştiu *unde e* şi *ce face* acum, dar puteai înţelege văzându-l, că *nu a pătruns deloc* frumuseţea lui Dumnezeu în el deși aparenţele îl făceau „ascetic".

Un alt coleg (acum e *preot*) făcea mult sport când era mai tânăr...Și l-am întâlnit recent şi dorea să mă convingă de *adâncirea lui în evlavie*.

Deşi părea *să fi citit multe cărți* în ultimul timp, nu am putut să stau de vorbă cu el *în tihnă*, pentru că întotdeauna *mai avea ceva de adăugat* și asta: mai înainte ca eu *să îmi termin vorba*.

Însă cele despre care *îmi vorbea* el, atunci când *mă întrerupea*, nu aveau nimic de-a face cu *adâncirea în sine* – căci acesta e *drumul pocăinţei* – ci cu *memoria*, memorie care *îi spunea* că a devenit, deodată, *smerit*.

Fariseismul şi *duplicitatea* pe care le înveţi în *seminar* se adâncesc la *facultate*. Iar când te preoţești, devii un „atotştiutor" enervant la culme, dacă nu ai nimic de-a face *cu conștientizarea* realității interioare a propriei tale persoane.

Devii „atotștiutor" chiar și în lipsa *ascezei* și *a cunoașterii teologice*.

De aceea e rar preotul care *ascultă smerit* ceea ce îi spui şi care recunoaşte, cu multă sinceritate, că *are și el patimi* sau că *nu are habar despre ceea ce îi povesteşti*.

Se poate întâmpla și aceea, ca la spovedanie să te asculte *în tăcere*, să dea din cap *a înţelegere*, să te facă să crezi că e *de partea ta* dar când începe *să îţi dea sfaturi*, să înţelegi, într-un mod dureros la culme, că *nu a înţeles nimic* din drama ta.

Mulţi nu au *conştiinţă de duhovnic*, ci li se pare că e *normal* ca un preot *să și spovedească*, pentru că la noi *duhovnicia* se dă – din motive *obiective* – odată cu hirotonirea întru preot, mai ales la *preoţii de mir*.

Şi pentru că nu mulţi au *o experienţă de viaţă profundă*, cred că *pot rezolva* orice problemă, că pot *alina* orice durere,

bazându-se doar pe faptul, că în cadrul Sfintei Taine ei *lucrează* cu Dumnezeu.

Dumnezeu *pogoară harul Său* întotdeauna...Dar dacă preotul se gândeşte la cai verzi pe pereţi sau are o viaţă de *indiferent* sau de *păgân*, cum poate *să înţeleagă* viaţa altcuiva, dacă pentru a sa *nici nu-i pasă*?

Dumnezeu nu face *magie* şi nici nu-l sfinţeşte pe om *cu forţa*!

Ca *să vindeci de patimi* trebuie *să fii luptat tu cu patimile* și să ai înțelegerea modului *cum cresc* patimile, din ce *cauză* și cum cresc *și virtuțile* în om.

Aşa că nu poţi să fii *sfânt* când *spovedeşti* şi apoi să fii *altceva*. *Eşti* sau nu *eşti*. Şi dacă eşti *se vede*.

Dumnezeu trimite mila Sa, harul Său în viața celui care se spovedește, se împărtășește, se cunună etc., credincioșii se pot *sfinți* (dacă vin *smeriți* și *plini de dor* după Dumnezeu) iar pe cei care *slujesc* Sfintele Taine să îi lase *reci*.

Cel mai mult mă doare argoul „religios” practicat între oamenii Sfintei Biserici. Am auzit de la două persoane, că unii preoţi spun la omul decedat „răcitură”.

Dacă ar ştii familia celui adormit de „importanţa” pe care o dă preotul *celui adormit* din familia lor, ce ar face și spune? Mai sunt *proști* să îl îngroape cu el? Sau dacă totuşi *îl îngroapă*, ce părere au despre un asemenea preot?

Banii de la pomelnicele primite la Sfânta Liturghie sunt „caşcavalul”.

Mai toți vorbesc (unii deloc *ferit*, ci *în gura mare*) că *au dat* bani, într-un fel sau altul, pentru ca să fie *hirotoniți* şi pentru ca *să li se dea parohie*. Puţini spun că drumul a fost *lin*, fără *accente simoniace*.

O, Dumnezeul meu, iartă-mă și ne iartă!...

Se poreclesc unul pe altul, vorbesc vulgar şi cred că fac *mare lucru*. Le place să se simtă *proşti* şi nu vor *să studieze prea mult* dar îi invidiază şi îi duşmănesc pe cei care *îi întrec*.

Toate acestea *ne trag în jos*.

Cu cât vom fi *mai indiferenţi* la ceea ce se întâmplă cu atât ne vom adânci în *nămolul nesimţirii*.

Apar casele noilor oameni „bogaţi” lângă casele *vechi*, *peticite* ale celorlalţi. Arhitectură *stridentă*, *copiată* şi *de prost gust* de cele mai multe ori.

A început să apară *galbenul* şi *roşul* pe pereţi şi pe case.

Toată lumea vrea să fie *dură*, *emancipată*, *să se bage în faţă*, să prindă *ceva*: un loc, o pensie, un serviciu.

Fuga după bani e mania care *ne va dezumaniza* pe zi ce trece.

Începe, în mod pregnant, *să ne fie silă* de noi dar punem fard, *mult fard* pe obraz, în loc de *roşeaţa ruşinii* care dispare, pe fiecare zi *dispare*.

La sate şi în oraşele mici cartea a ajuns deja *un moft prea pedant*. În unele oraşe se citesc doar *reviste* iar librăriile sunt *cu cărţi de prost gust*.

Se călătoreşte cu transporturi *mizere*, se mănâncă *ieftin*, se ascultă muzică *ieftină*...şi arunci totul *pe jos*.

Fuga nu doar *după*...ci și *de* celebritate. Mă gândesc *cum se ascund* oamenii *cunoscuţi* ai acestei ţări. Ei nu pot merge nicăieri fără să fie *deranjaţi*.

Crizele de timp sunt cele mai *obositoare*. Faci *totul la repezeală* pentru că *vine* examenul, scadenţa, pentru că *ne vizitează* cineva, pentru că *trebuie să plec* cu trenul.

Şi *timp pentru sufletul nostru* nu mai avem, deşi acest lucru e *singurul important* în toată *învălmăşeala* vieţii noastre.

Nu ne putem *închipui* viaţa pe care *o vom trăi*. E o necunoscută pe care *o vom descifra din mers*.

Nu ştim *ce va fi* cu noi. Suntem *o mare necunoscută* pentru noi înşine.

Când *trec* durerile şi înţelegi *rostul* lor, începi să mulţumeşti celui care *te-a enervat*, celui care *te-a dispreţuit*, celui care *ţi-a făcut viaţa grea*.

Dar asta numai când înţelegi că *aşa a vrut Dumnezeu să fie viaţa ta* şi *consimţi* acestei *doriri dumnezeieşti*.

Spunem ceva azi şi credem că ce ştim acum e *totul*, că e *desăvârşit*. Dar peste ceva timp, crescând în înţelegerea *voii lui Dumnezeu*, înţelegem că *ne-am înşelat*: nu era *desăvârşit* ceea ce ştiam noi.

Dar nu e *o greşeală* a noastră, ci *o normalitate a creşterii duhovniceşti*, după cum nu poţi convinge pe un copil că jucăriile nu sunt *vitale* pentru el.

Dumnezeu *dă peste cap* tot ceea ce *ştim* noi prin ceea ce El *ne învaţă*.

Învăţătura duhovnicească experenţială e *o continuă şcoală*, o continuă *descoperire*, o continuă *subţiere* a minţii şi a inimii.

Mereu *înveţi*. Mereu eşti pe *drumul spre* Dumnezeu.

*

Cineva mi-a spus că *nu citeşte cărţi teologice* – scrise de teologi *academici – ci îi citește numai pe Sfinţii Părinţi*.

Însă a vrut să-mi spună în subsidiar altceva: că el e *un om curat de erezii*, că e *un om duhovnicesc*, neștiind faptul că și oamenii duhovnicești pot *greși* dacă nu au *multă cunoaștere teologică* și *multă experiență duhovnicească*.

Dar, pe lângă faptul că *îi e teamă să nu se îmbolnăvească de vreo erezie* (și rămâne „curat” pe mai departe) *adevărul adevărat* e acela că nu citește cărți teologice scrise de teologii academici, pentru că nu prea *înţelege* erudiția lor. Și aceasta: pentru că nu are *o pregătire teologică profundă*.

Nu ne prea place să facem *distincţii*, să despărţim *adevărul* de *erezie*, să lucrăm cu *penseta atenţiei* pe texte și realități.

Consecința acestui fapt: mintea noastră nu are *un discernământ bogat*, o atenție *la detalii* ci *gândește bădăran*.

Discuţiile noastre – multe dintre ele – nu se referă la lucruri pe care *le gândim atunci*, pe loc, ci *la lucruri uşoare*, *molfăite de mult timp* şi *învăţate pe de rost*.

Tocmai de aceea unii comunică „repede”, tocmai pentru că *nu gândesc* ci doar *îşi aduc aminte* iar alții *consumă multă energie* când vorbesc pentru că gândesc totul *pe loc*, în momentul *de față*.

Dar cine *gândeşte profund* ştie că *gândirea e foarte obositoare*, că ea *ne istoveşte mult* şi ne face *să ne chiorăie maţele repede*, căci consumăm imediat energia acumulată la masa precedentă.

Dar ca să gândeşti *adevărat* şi, în acelaşi timp, *evlavios* e o muncă *şi mai imensă*, pe care puţini au făcut-o *în decursul istoriei* sau *vor să o facă*.

Rămânem la ideea că suntem *ortodocşi* dar nu putem să spunem *două vorbe* despre noi. Acest lucru e unul dintre *cele mai grave* pe care le facem.

Ne e frică să nu fie etichetaţi ca „eretici”, dar suntem cu multe erezii în noi, pe care însă „nu le ştie lumea”.

„Lumea” e pentru mulţi *singura paradigmă* şi *cea mai proastă* de altfel.

„Gura lumii” ţipă *tare*.

Iar gura lui Dumnezeu pare *să nici nu mai ţipe*.

Însă realitatea e alta: că *puţini o mai aud*.

Şi pentru *gura lumii* facem *multe compromisuri*, pe care le facem *ca să nu fim linşaţi pe degeaba*.

Durerea ortodocşilor e o durere *a dragostei*, a dragostei pedepsite cu răutate şi dispreţ.

Suntem „calamitatea” acestei lumi, tocmai când noi suntem *lumina lumii* şi *sarea pământului*.

*

Fricile *construite* şi *infuzate* pe orice cale în mintea noastră acţionează ca cele *reale* până într-un anumit punct.

Într-un film despre „extratereştri”, frica care *cuprinsese* lumea se transmitea şi ţie, telespectatorului, chiar dacă nimic nu era *real* iar tu *ştiai asta*.

Scenariştii, regizorii, oamenii care filmează intuiesc ce anume *ne sperie* şi *cum arată* ceea ce ne sperie şi pe asta mizează.

Reclama mizează pe ceea ce *ne place* sau *ne-ar putea plăcea*.

Dimineaţă am fost învăţat ceva fundamental de Sfântul Isaac Sirul: că orice *supărare* şi *durere* şi *nervozitate* şi *ispită* reprezintă *aspecte experenţiale* ale mântuirii mele.

La prima vedere pare că nu e *mare lucru*.

Dar, într-o anume secundă, nu *doar citeşti* nişte lucruri, ci şi *înţelegi profund* ceea ce citeşti.

Dezbaterile sale despre viaţa duhovnicească sunt foarte *adevărate*, foarte *punctuale*.

Trebuie să primim *durerea* după cum primim şi *bucuria*.

De ce plângem? Penru că harul lui Dumnezeu *ne atinge* inima. Pentru că adevărul unei situaţii *ne fărâmă* inima, ne-o *înmoaie* deodată.

El *îşi iubea nespus* fiica deşi era *retardat*. Și nimeni asemenea lui nu ştia *ce să facă* şi *ce să-i spună*.

Și avocata s-a schimbat deodată, învăţând mai mult decât *se aştepta*.

Și prietenii săi, ai retardatului, s-au dovedit mult mai *raţionali* decât cei care *se credeau* cu capul pe umeri, dar *nu ştiau să vorbească* cu copiii lor.

Ea sparge uşa şi intră la el. Şi el îi spune că ea *nu înţelege* durerea lui, a celui care încearcă *să îşi întreacă handicapul* dar *nu poate*.

Şi ea îi spune, cu lacrimi în ochi, că pe cât crede el că ea e *frumoasă* şi *fericită*, pe atât ea se simte *goală*, *urâtă* şi *nefolositoare*.

Fiul ei *o urăşte*, soţul ei *o înşală* şi lumea ei *e pustie*.

Şi cine e *lumea ta* mai întâi decât *familia*?

Monahul are o familie şi el: pe *părintele lui duhovnicesc* şi pe *prietenii* lui, apoi *mănăstirea*.

Familia noastră e cea care *ne îmbrăţişează* cu dragoste.

Dar, de cele mai multe ori, familia noastră e *indiferentă* faţă de noi şi de la ea nu vine nicio *rază de sinceritate*, nicio *lacrimă de iubire*.

De ce trebuie să stai cu *frica ilegalităţii*, a faptului de *a nu fi escrocat*, de *a nu fi prins în flagrant*?

Pentru ce *nu ne înghiţim* unii pe alţii dacă, în definitiv, *nimeni nu câştigă nimic* pe pământul acesta?

Vedeţi: nu putem vorbi de durere, de tristeţe, de chinuri decât cu cei care *au trecut* prin ele!

Ne uităm *prea jos*, deşi mergem *cu nasul pe sus*, şi nu suntem *răpiţi* de frumuseţea iubirii, de *adevărata frumuseţe* din ochii unui copil, a unui om care şi-a curăţit inima, a celui care ne iubeşte.

Şi tocmai *simplitatea* acestei priviri e cea care *ne înduioşează*.

Am stat şi m-am gândit la faptul, de ce unii dintre cei care *se nevoiesc* fug de *cunoaşterea teologică*.

Şi am ajuns la un răspuns: pentru că dacă înţeleg, că *numai cunoaşterea duhovnicească ne mântuieşte* şi ea vine *de la Dumnezeu* şi că teologia scrisă de oamenii neînduhovniciţi nu e *bună de nimic*, atunci nu trebuie să o citească *decât pe aceea*.

Dar ca *să ajungi la aceea* trebuie să pleci de la *asta*. Şi pornind de aici ajungi să te nevoieşti mai apoi după *cele duhovniceşti*, după cuvintele Sfinţilor. Iar când vine harul lui Dumnezeu în tine să înţelegi faptul, că tocmai *atunci* înţelegi *cum stau lucrurile*.

Exclusivismul acesta în materie de citit e *un gând drăcesc*, pentru că *noi pierdem* dacă *îl credem*.

Trebuie să cercetăm toate, cum spunea Sfântul Pavel şi să alegem *ce este bun* (I Tes. 5, 21).

Le înţelegi *pe cele sfinte* dacă în tine este harul dumnezeiesc, dacă *rezonezi* cu Dumnezeu.

Acele „urechi de auzit” sunt un lucru *foarte real*, o realitate interioară.

Fixitatea în viaţa duhovnicească duce numai la *extremisme*.

Când nu îţi adaptezi *simţirea inimii* la atmosfera interioară a oamenilor cu care vorbeşti atunci *nu comunici deloc* cu ei şi acest lucru *îl simţiţi* cu toţii.

Primul-ministru al României[486] din timpul lui Cuza a fost ucis când trecea *pe sub clopotniţa* de la Patriarhie.

În acelaşi moment, crucea mare de pe Biserica din satul său *a căzut deodată*. Un semn că Dumnezeu *a plăcut* acest om.

La o Sfântă Mănăstire cu hramul Sfântului Nicolae (6 decembrie), nevoitorii au vrut să schimbe *ziua hramului*, pentru că nu se putea face *prea bine* pe timpul iernii.

Dar când episcopul locului a vrut să facă acest lucru, un vânt puternic i-a luat *veşmintele* şi *cele pentru slujbă* şi nu a putut să facă nimic.

Peste câtva timp, ceea ce luase vântul acesta *providenţial*, au fost găsite *pe malul unui* râu din apropiere, *aşezate la un loc* şi *toate intacte*.

Hramul a rămas acelaşi.

E vorba de o Mănăstire românească.

Doamne, Cel care nu ne uiţi niciodată, povăţuieşte-ne la calea Ta şi ne miluieşte!

*

Paloarea feţei lui şi a ochilor lui când se ruga şi se privea înăuntru era *satanică* deşi el *se uita la păcatele lui*. Ieşea din el, ca printr-o fereastră a sufletului, o stare care *îţi producea frică*.

Dar acest preot dumnezeiesc îşi dă toate silinţele să fie foarte *bun*, foarte *milostiv* şi *înţelegător cu oamenii*.

Numai că îl trag înapoi *sechele puternice*, încă *neconştientizate*.

El e o îmbinare de multă *putere duhovnicească* şi *naivitate*, de *asceză aspră* şi de *cugetare adâncă*, de multă

---

[486] Barbu Catargiu: http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Guvernul_Barbu_Catargiu.

responsabilitate şi *tact pastoral*, dar și de *nesimțire* și *neatenție* la detaliile interpersonale.

Fiindu-mi *foarte adânc* în inimă sunt *bucuros nespus de el* dar şi dezamăgit. Căci nu pot *să trec cu vederea* lucrurile care *dor*, pe care aştept *să le înţeleagă* şi *să le depăşească* cu harul lui Dumnezeu.

Dar acest mod de *a-i purta* pe oameni în inimă, pe oamenii pe care îi iubeşti nespus, e *foarte normal*.

Dacă *nu-ţi pasă* de cele pe care ei *nu le înţeleg* înseamnă că *nu îi iubeşti*.

Iubirea *nu suportă* minciuna.

Şi când minciuna *se aşterne* în iubire, în inimi care se iubesc, *depărtarea* unora faţă de alţii se produce *repede* şi *fatal*.

M-am simţit *foarte bucuros*.

Taina Sfintei Cununii, pentru mine, a fost *o mare deparazitare de stres*. Multe dintre agitaţiile mele au zburat deodată şi a venit *o bucurie dumnezeiască*, care *gâlgâie* din destul în inima mea.

Şi, cu toate păcatele mele, mă bucur *nespus*, şi soţia mea la fel, de relaxarea aceasta *dumnezeiască* care ne-a inundat inima şi casa.

Fără ochii *avizi* ai oamenilor care *nu ne cunosc* m-am simţit *mai protejat*, mult mai *în siguranţă*.

Pe oamenii duhovniceşti, demonii îi luptă mai ales prin cei care *îi iubesc* dar nu îi înţeleg *prea bine* datorită imaturității lor experențiale.

Părintele M. a fost de acord cu mine în ceea ce priveşte „vinul umilinţei”. Dar când s-au discutat probleme pe care nu le-a trăit, înverşunarea de a spune „nu” a slavei deşarte a fost *mai evidentă* decât la B.

B. îmi era *mai aproape* ca mentalitate (datorită apropierii regionale). Dar Părintele M. e *mult mai profund* decât el.

Şi pentru ca totul *să fi fost bine*, trebuia să am *înţelegerea directă a unuia* şi *profunzimea celuilalt* într-o singură persoană.

Atunci discuțiile ar fi fost reale, *depline*...

Tâlcuirea la *Psamul 27* pe care Părintele M. a făcut-o oral am pierdut-o cu totul. Înţelegerea dumnezeiască a textului s-a dus (mă refer la cea *cuvânt cu cuvânt*) iar ideile rămase sunt *prea vagi* ca să o reconstitui.

Bucuria a fost însă *mai mare* decât *oboseala* și *starea noastră de epuizare* și aceasta *compensează*, întru câtva, uitarea ei.

Însă e un mare păcat *să se procedeze astfel* în mod continuu, pentru că aceste *înţelegeri sfinte* puteau folosi pe mult mai mulţi.

Îi e „greu" să scrie, zice el. Dar „greutatea" asta e *dăunătoare* pentru toţi.

Când aceste lucruri rămân *imprimate* sau *scrise undeva* şi *le revezi*, atunci te smereşti ori pentru că ele sunt *daruri de la Dumnezeu* ori pentru că nu ai explicat ceva *până la capăt* sau pentru că ai explicat ceva *greşit*.

O predică păstrată e o predică care *învaţă oricând* şi te scuteşte de efortul *repetărilor obositoare* sau *a întoarcerii la izvoarele odată cercetate*.

Cauţi anumite date în mod serios, predici cu multă dragoste şi predica fiind *imprimată* sau *consemnată* rămâne şi poate fi *un sprijin* pentru cei care vin după noi, care au nevoie *majoră* de aceste *mărturii*.

Mă doare că-i *judec pe oameni* şi *nu mă judec pe mine*.

Faptul că-i vorbesc de rău pe oameni *mă mustră cu tărie*, însă, în același timp, *adevărurile dure* sunt *folositoare pentru toți*.

Sunt *mult prea ticălos* pentru voia lui Dumnezeu, deşi doresc nespus, mai mult decât orice, să fiu *al Lui*, să fiu *cu El*.

Tu, Doamne, mă vei judeca şi mă vrei găsi *foarte rău*, foarte *ambiţios*, foarte *nestatornic*.

Înmoaie inima mea pentru ca *să Te iubesc* pe Tine şi *să fiu blând* cu oamenii.

Încrâncenările inimii trec dacă *te curăţeşti de patimi*.

Pe măsură ce inima devine *curată* şi mintea *se limpezeşte*, pe atât trec şi *luptele interioare* ale oamenilor credincioşi.

*

Învăţ cuvinte englezeşti (*învăț*...și nu *memorez*!) şi multe forme sunt *mirabile* prin asemănările *grafice* și *semantice* cu limba română.

Dau numai un singur exemplu: *ejaculate* = *a exclama*.

„A ejacula” e pentru mulţi români *un verb plin de snobism*. Când vorbesc românii între ei folosesc un alt cuvânt.

Dar *ejacularea*, în accepţiunea adevărată *a reacţiei umane* este o exclamaţie a vieţii, un „Da” răspicat spus *vieţii* şi care *naşte viaţă*.

Inseminarea *normală*, firească a femeii de către bărbat, în cadrul dumnezeiesc al căsătoriei, este *o bucurie de viaţă* şi *o aşteptare a vieţii*, o îmbrăţişare a nădejdii că *viaţa vine din iubire* şi că *iubirea autentică e născătoare de viaţă* împreună cu Dumnezeu.

Copilul este *exclamaţia de bucurie* a părinţilor lui, pentru că e *darul lui Dumnezeu*.

Şi darul lui Dumnezeu e *o înfiorare*, o cutremurare plină de dragoste a întregii fiinţe a omului, pentru că darul dumnezeiesc e *o umplere a noastră de viaţa* şi *frumuseţea din veci* a lui Dumnezeu.

Ne naştem ca fiinţe ale *aşteptării pline de dragoste*.

Suntem *aşteptaţi* să ne naştem şi naşterea noastră produce *bucurie*, o conştientizare *plenară* a importanţei vieţii şi a rolului ei hotărâtor.

În viaţă fiind devenim *conştienţi*, pe zi ce trece, de *importanţa vieţii*.

Când *viaţa* e numai *un simplu program extenuant*, numai *poliţe de plătit* şi *multă nesiguranţă*, i se reduce considerabil *valoarea* şi *amplele ei posibilităţi de exprimare*.

Credinţa mântuitoare în Dumnezeu e aceea care ne face să înţelegem că *viaţa* e *umplere de viaţa lui Dumnezeu*, o *suportare în răbdare* şi *nădejde* a tuturor obstacolelor existenţei şi *bucurie în definitiv*, bucuria de *a te împlini* în viaţa după Dumnezeu.

Să nu reducem *plenitudinea vieţii* la *o privire plină de deznădejde* asupra traiului cotidian!

Când înaintăm în viaţa duhovnicească înţelegem că ea, viaţa, e *o taină divino-umană*, mult prea *amplă* pentru a fi pusă *în scris* dar, totuşi, inepuizabilă fiind, se revarsă şi pe hârtie urma ei ca *marea pe ţărmuri*.

Suntem născuţi ca *o uimire* şi trăim *din nenumărate uimiri*.

Dumnezeu e Cel ce *ne uimeşte* mereu şi ne va *uimi veşnic*, pentru că viaţa dumnezeiască e *mult prea copleşitoare* pentru fiinţa noastră mereu *doritoare de împlinire*.

*

Înţelegi până la urmă, că *folosul* cărţilor sfinte e al acelora care *se curăţesc de patimi*. Cei care *nu s-au dezis cu totul* de lumea aceasta şi de gândirea ei puerilă manifestă *animozitate* interioară faţă de *scrierile sfinte*.

Citeam de curând *Din viaţă şi din Duh* a Fericitului Sofronie [Saharov] (o mică carte) şi mă gândeam cum o astfel de *dumnezeiască alinare* pentru cei smeriţi e tratată cu un deosebit *dezinteres* de teologii universitari.

Scrierea universitară e adesea *voluminoasă*, greoaie prin aparatul critic, pedantă și îi obosește pe mulți. E bună pentru *puţini*, pentru cei *mai versaţi* în domeniu.

Însă, pentru inimă, cartea duhovnicească e *cea mai vorbitoare carte*. Ea vorbeşte *duhului* omului şi îi alină setea de adevăr, de iubire, de viaţă duhovnicească.

Pe de altă parte însă, mulți înțeleg, iarăși *prost*, că nu au nevoie *deloc* de marile cărți, de *grelele cărți de teologie* și vor numai *frugalități*, numai *cărțulii ușoare*. Adică tot din *lac* în *puț*.

Eu aici mă refer la faptul, că o astfel de carte e *o alinare a inimii și a minții* (pentru că este *experențială*) și că nu trebuie *repudiată* pe motivul, că nu e *o carte sistematică de teologie*.

Cred că trebuie *să îmbinăm* toate felurile de cărți de teologie în experiența noastră pentru ca să fim *teologi echilibrați*, profunzi.

Am asistat la *o scenă de milostenie*.

Cineva, un bărbat, cerşea în metrou şi un tânăr a făcut *primul gest* şi i-a dat ceva. Văzând atitudinea lui, un gardian public, îmbrăcat elegant şi altcineva care citea o carte *i-au urmat* gestul.

Fiecare dintre cei trei au încercat *să nu îşi arate bucuria* pentru ceea ce făcuseră, dar privirea lor *ruşinoasă* oarecum şi încercarea *de a nu se uita unul la altul*, arăta că trăiau *o complicitate discretă*: aceea de *a fi sensibili* la nevoile altora.

Nu şi-au spus nimic *cei trei*. Dar fiecare *a înţeles* că ceva *îi leagă*, că ceva *îi uneşte*.

Gesturile care *se întâlnesc* arată că suntem *pe aceeaşi lungime de undă*.

Fumătorii se înţeleg repede când e vorba *să îşi împrumute bricheta* sau *să îşi aprindă ţigara*.

Cei care vor *să se culce cu o femeie* dau repede de înţeles *ce vor* iar cei care se droghează au *semnele lor*, prin care, celălalt, *pasatorul de stupefiante*, înţelege că acela e *clientul*.

Tot la fel se înţeleg şi *oamenii duhovniceşti*: prin puţine gesturi înţeleg *cine e celălalt* şi cât de mult trebuie *cinstit* şi *iubit* celălalt.

Întâlnirile între oameni Sfinţi sunt nişte *emoţii rare*, un şuvoi *de complinire* a tuturora. Atunci când îi vezi, înţelegi că ceva *unic*, măreţ *se petrece* şi asta *de la sine*. E *o revărsare de dragoste*, de încredere şi de adevăr, care fac bine oricui, chiar şi celor *mai reci* dintre noi.

Priveam ochii lui. *Strălucirea* ochilor lui *contrasta* cu limbajul său. Vroia să plece *cât mai repede*. Dar *o ruşine păcătoasă* se furişa în licăririle ochilor lui, care îl făceau să pară *un mare farsor*.

Vroia *să plece* şi, în acelaşi timp, vroia să mă convingă că *vrea să rămână*.

Şi oamenii nu înţeleg că *se dau de gol*, tocmai când vor *să-şi ascundă* meschinăriile interioare.

Adesea *pierd şirul* discuţiei sau al gândurilor (din oboseală *extremă*) şi înţeleg atunci că *aş fi vrut* să îi spun *altceva* celui din faţa mea.

Când nu pot *să prind un gând* e tocmai pentru aceea, că ce am gândit cândva a devenit *trecut* şi având acum *o altă stare* nu mai mi-o pot aminti *mai deloc* pe aceea de atunci.

Vorbirea e *o articulare*, e *o succesiune de propoziţii* care au *un ritm interior*.

Dar, uneori, *insulele de idee*, acele *picături de vorbă* pe care simţi *să le spui* şi care nu pot fi *înţelese de toţi*, parcă spun ceva *mai mult* decât *coerenţa unor fraze fluviu*.

După o rugăciune plină de frumuseţe dumnezeiască *te acaparează* o pace cerească ce îţi taie cheful oricărei *articulări*.

Te apucă atunci tăcerea, o stare de tăcere din care *nu mai vrei să ieşi*, pentru că dulceaţa acestei tăceri *întrece* limbajul.

Tăcerea rugătorului e *o vorbire fără cuvinte*.

Toată inima ta atunci e *rugăciune* şi, în acelaşi timp, e *o odihnă fără cuvinte*.

Vorbeşti cu Dumnezeu şi *taci înaintea Lui* în acelaşi timp. Şi Dumnezeu *te aude tăcând* şi tăcerea aceasta e *o tăcere care arată veacul ce va să vină*.

Dar *a renunţa la discuţii* înseamnă *a renunţa la comuniune*, la *confesiune* şi asta e *un mare rău*.

Confesiunea e *o trecere a înţelegerii* în celălalt.

Şi când confesiunea *stârneşte invidia* asta arată că cel care ascultă e *un leneş*, care se crede *un om duhovnicesc*.

Nu pot să accept faptul, că *un om duhovnicesc* este *un impostor*. Şi când aud că cineva *vrea să îmi audă păcatele* fără ca *să îi aud păcatele*, ştiu foarte bine că el e *un farsor* indiferent de slava pe care o are *de la oameni*.

Oamenii duhovniceşti sunt *prin excelenţă confesivi* şi *debordanţi* de atâta iubire şi sensibilitate. Şi dacă cineva îmi propune *o altă înfăţişare* a lor înseamnă că nu e vorba de *cei pe care îi iubeşte Dumnezeu*. Căci cei pe care *îi iubeşte* Dumnezeu, ştiu *să iubească foarte mult* şi *să înţeleagă foarte mult pe oameni*.

Luăm *prea uşor* lucrurile.

Ceea ce eu *pot gândi* trebuie *să mă întărească în înţelegere*.

Cineva mă poate întreba, dacă *ne sunt proprii* tendinţele de autodistrugere. Însă *pripeala noastră* e cea care ne face să credem, alături de demoni, că nu mai putem *rezista*, că acum *crăpăm*, că acum *înnebunim*.

Uneori demonii *ne încearcă* cu ideea dacă nu cumva suntem *nebuni* şi, de fapt, ceea ce spunem noi nu sunt decât *o sumă de minciuni*.

Dar când *încerci să faci* voia lui Dumnezeu, demonii te fac *să te îndoieşti* de faptul că aceasta ar fi *voia Lui* şi îţi indică *o altfel de viaţă*, care nu are nimic de-a face *cu evlavia*.

Stările de dedublare a personalităţii, pe fondul oboselii majore, sunt cele *mai şocante* pentru un începător. I se pare că se luptă cu cineva *necunoscut*, care e de fapt *el* şi pe care nu poate *să îl facă să tacă în el însuşi*.

Un frate mi-a spus că *a început să se roage* şi simţea în el *pe altcineva* care făcea acest lucru. Rugăciunea se spunea *de două ori*.

Alături de *infiltrarea demonilor* era, de fapt, şi *oboseala lui* şi *o imaginaţie necontrolată* mai deloc.

Prea puţini ştiu care e diferenţa dintre *imaginaţie* şi *gândire*. Mulţi cred că *gândesc* dar ei de fapt *îşi imaginează* cum ar fi *să gândească*.

Tocmai de aceea sunt şi foarte *neobosiţi*, dar şi foarte *simpli* în judecata lor.

Cei care confundă *imaginaţia* şi *fantasmele ei* cu *gândirea* sunt mai tot timpul *exaltaţi*, puşi pe *gânduri mari*.

Dar aceste lucruri se petrec cu ei pentru că nu au *pic de discernământ* şi sunt mânaţi de *o bucurie periferică*, pe care o numesc: bucurie „harică”.

Harul nu lucrează însă în om când mintea e *plină de imaginaţie*, pentru că *imaginaţia* este *paravanul* ce ne desparte de har.

Când mintea *se smereşte* şi nu mai are *gânduri*, ci îşi simte *durerea adânc*, atunci *te atinge* harul dumnezeiesc.

Şi omul *gol de gânduri* şi de *reprezentări deşucheate despre sine* e omul care *înaintează în smerenie* şi *tăcere duhovnicească*.

Cum *poţi să scapi* de imaginaţia păcătoasă? Renunţând la faptul de *a te poza pe tine însuţi* în propria ta minte.

Când *nu îţi mai dai importanţă*, când renunţi la orgoliul că eşti *cineva*, atunci înţelegi *cât de falsă* e imaginea pe care *tu o ai despre tine*. Şi *renunţarea la tot ce ştii despre tine* e *o spargere a acestei oglinzi a imaginii tale egoiste despre tine* şi despre *lume*.

Şi când ai devenit din „cineva” un *nimic*, înţelegi cine eşti tu *cel adevărat*: un *biet păcătos*, care *nu ştie nimic* şi care trebuie *să înveţe totul de la capăt*.

Şi de aici încolo începe *noua ta viaţa*, cea *duhovnicească*, pe care nu o poţi învăţa *decât din* Sfânta Scriptură, din Sfinţii Părinţi, din Sfânta Biserică.

Scăparea de *imaginaţiile bolnave* ale minții tale e *o mare liniştire a minţii*.

Când *gâlgâie sângele* în tine de atâtea *imagini bune de sine* te crezi *tare*, mergi *cu capul gol* pe gerul de foc, nu ai *egal* pe lume și în cer.

Dar când mintea începe *să se simtă bine fără imagini* şi *închipuiri de sine*, începe *să simtă dorul* de frumuseţea odihnei.

Patimile se hrănesc şi ele *cu imagini* sau *cu impulsuri sentimentale*. Dacă renunţăm la acestea *două* şi *ne domolim şi mânia*, atunci omul intră pe zi ce trece *în odihnire*, într-o odihnă care îl face *propriu* odihnirii harului dumnezeiesc în om.

De aceea harul dumnezeiesc e *al păcii* şi *nu al neorânduielii interioare*.

Faptul că *nu scapi cu totul de patimi* e *o problemă falsă*.

Niciun bolnav *cu grave arsuri pe piele* nu îşi pune problema de ce nu se vindecă *cât mai repede*, pentru că vede că *ritmul schimbării*, al regenerării pielii are un curs al ei: *încet* dar *sigur*.

Dacă *nu scăpăm* de patimi, dacă nu vedem că se produc *schimbări în timp* în fiinţa noastră, înseamnă că *nu ne nevoim cum trebuie*, că nu avem habar despre *cum arată* adevărata *schimbare* a omului.

De aceea nu mă miră faptul, că unii *se panichează* că *nu mai scap de patimi odată*. Pentru că numai cel care *nu se nevoieşte bine* are astfel de *probleme false*.

Dacă eşti *învăţat de Dumnezeu* în mod personal, prin mişcările inimii, în ce parte *să o apuci* şi dacă urmezi aceste îndemnuri e *imposibil* să nu vezi *schimbări masive*, semnificative, *schimbări în bine* în fiinţa ta.

Schimbările oamenilor, aflați în comuniune cu Dumnezeu, nu se petrec *după așteptări de ani* ci totul se petrece *în secunde*.

Cel care e *schimbat mereu* de Dumnezeu poate da mărturie despre *lucrarea imediată* şi *foarte mare* a lui Dumnezeu.

Aşa că problema nu se pune aşa: *de ce Dumnezeu nu mi Se descoperă*, ci aşa: *de ce eu nu vreau să mă fac propriu Lui*.

Sunt ridicoli nevoitorii ortodocși, care cred că Dumnezeu e „de vină” că *nu ştiu ei prea multe*.

Nu ştiu *prea multe*, pentru că se cred *mai deştepţi* decât El. Şi când eşti *deşteptul lui peşte*, baţi pasul pe loc şi *te enervezi şi tu*.

Pe cei care nu mai simt nevoia *să înveţe mereu* şi *să se smerească mereu* și *să se adâncească mereu în cele sfinte* i-a acaparat marea boală *a suficienţei*, a *„împăcării” păcătoase cu sine* şi *cu „condiţia” omului de azi*.

Dracii ne-au *învăţat* ceva „fundamental”: voi nu mai puteţi fi *Sfinţi*, ci voi, cel mult, puteţi fi doar nişte *mici păcătoşi*, care faceţi şi voi *ce puteţi* şi *doar atât*.

Iar dacă cuiva demonii îi spun că e „sfânt”, atunci îl fac să-i *uimească* pe toţi cu metaniile lui, cu nevoinţa lui, dar fără a avea *pic de discernământ* şi *de mărime de suflet*, ca să nu mai spun *de dragoste* în tot ceea ce face.

Și cel mai adesea observăm *impostorii* vieții duhovnicești din faptul că *îţi spun câte fac ei*, ce *regim de viaţă* au, fără a-ţi spune şi *cursele vrăjmaşului* pe care *le-au dejucat*, cu harul lui Dumnezeu, în drumul lor ascetic și

întreaga teologie pe care Dumnezeu *le-a dezvăluit-o* în fiecare moment al vieții lor.

Şi când cineva îţi spune despre *lucruri exterioare* şi despre întâmplările „dulci" din viaţa lui, fără să tragă nişte concluzii despre *demonisul* sau *providenţierea lor*, atunci i se pare că *ştie ceva* dar e dus de *fumul slavei deşarte*.

Dacă Sfântul Pavel spune că *nu ne sunt străine gândurile Satanei* (II Cor. 2, 11) e pentru că *asta e realitatea*.

Dacă *te nevoieşti bine*, cu pocăinţă *adevărată* şi *smerenie*, primul gând care îţi vine mereu în minte e *cum te-a înşelat Satana în una* sau *alta* şi punând apoi toate lucrurile cap la cap, înţelegi ce mult *te-a ajutat* şi *te ajută* Dumnezeu, dacă te-a scăpat de atâtea *boroboaţe* din partea demonilor.

Experienţa duhovnicească înglobează *o mare bază de date interioare* pe care dracii înşişi *ţi le-au pus pe tavă*, în momentele când *te-au împins la toate blestemăţiile*.

Tragi concluzii *din toate*: asta e *viaţa după Dumnezeu*!

Dacă mergi *ca orbul*, dacă *nu înțelegi nimic* și de aceea nu poți să spui *mare lucru* despre luptele și victoriile vieții duhovnicești, atunci mergi *în altă parte* şi nu *spre Dumnezeu*.

Spre Dumnezeu se merge numai *ochi* şi *urechi* şi *ca pe sârmă*. Adică întotdeauna *cu mare răspundere*, cu mare *atenţie*.

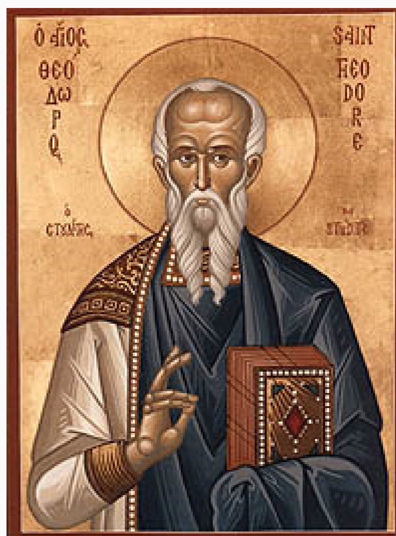
*

Este *legitimă* explicarea Sfintei Scripturi? Avem nevoie de ea *cu toţii* sau e doar *un „moft"* al Sfinţilor şi al erudiţilor?

Sfântul Teodor Studitul[487] răspunde la această întrebare: „dintre cuvintele Evangheliei unele sunt *arătate direct*, iar altele *indirect*, căci aşa a rânduit Duhul ca să nu fie *uşoare pentru cei mulţi* dobândirea *celor de folos*, ci mai degrabă să culegem cele *folositoare* cu *iubirea de osteneală a căutării*, ca unele ce într-un loc sunt *bine fixate* iar într-alt loc *uşor de*

[487] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Teodor_Studitul.

ridicat. Şi pe drept cuvânt aceasta, căci dacă n-ar fi *căutarea* n-ar fi nici *găsirea*”[488].

Duhul Sfânt a rânduit *locuri grele* şi *locuri uşoare*, pentru ca fiecare *să crească în smerenie* şi *în înţelepciune* depunând *eforturi*.

Osteneala căutării produce şi multe *bucurii*, căci găseşti mereu *lucruri minunate* cercetând Sfintele cărţi.

Aşa că *cercetarea* Sfintei Scripturi este *pentru toţi* dar toţi trebuie *să ne ţinem de învăţătura sfântă* a Sfintei Biserici şi de *o viaţă evlavioasă*, plină de fapte bune şi de dragoste.

În viaţa Sfântului Lavrentie al Cernigovului am găsit un loc unic despre *vămile văzduhului*.

Nu se vorbeşte despre *demoni*, ci se pune accentul pe *starea de curăţire* prin milostenii şi rugăciunile Sfintei Liturghii.

Iată textul: „I-am povestit părintelui[489] şi acest vis, iar el mi-a descoperit că tatăl meu *nu a trecut toate* vămile. Se întâmplă să treacă vămile în trei zile, în douăzeci de zile, în patruzeci de zile, în doi ani, în patruzeci de ani, după păcatele săvârşite, care *determină reţinerea* la anumite vămi. Trebuie dat mult *de pomană* şi *prescuri la Proscomidie*. În patruzeci de ani trec vămile cei ce *nu au pe nimeni* care să se roage pentru ei şi care *au săvârşit păcate grele*”[490].

---

[488] Sfântul Teodor Studitul, *Iisus Hristos prototip al icoanei Sale (tratate contra iconomahilor)*, studiu introd. şi trad. de Diac. Ioan I. Ică jr., Ed. Deisis & Sfânta Mănăstire Ioan Botezătorul, Alba Iulia, 1994 , p. 177.

[489] Sfântului Lavrentie adică.

[490] Sfântul Lavrentie al Cernigovului, *Viaţa, învăţătura, minunile şi Acatistul*, trad. din lb. rusă de Pr. Prof. Teoctist Caia, Ed. Bunavestire, Galaţi, 2003, p. 69.

Slujbele noastre pentru cei adormiţi sunt *slujbe cheie*, în momente *marcante* pentru cel adormit.

Sfântul Lavrentie prezintă o realitate, aidoma Sfinţilor care vorbesc despre *pogorârea harului Sfântului Duh* la Sfânta Liturghie.

Noi vorbim despre momentul *epiclezei euharistice* și *al binecuvântării Cinstitelor Daruri* ca despre momentul *transfigurării* lor în *Trupul* şi *Sângele Domnului*. Însă unii Sfinţi Părinţi vorbesc de *o coborâre a harului* Sfântului Duh peste Cinstitele Daruri și *despre sfințirea lor* la Liturghie în momentul *când dorește* Dumnezeu.

Și au spus asta, pentru că au văzut adesea cum lumina lui Dumnezeu *se cobora* peste Cinstitele Daruri.

Aşa şi aici: sufletele sunt *în aşteptare* la vamă, sunt în aşteptarea *rugăciunilor conjugate* ale Sfintei Biserici şi ale familiei celui adormit.

Nu putem *exclude* mărturiile Sfinţilor Părinţi.

Trebuie să înţelegem *adânc lucrurile*, neexcluzând nicio direcţie.

O lecţie de spovedanie dumnezeiască: „O femeie, stătea la rând la spovedanie. Când a ajuns la părintele, acesta, fără să *o întrebe nimic*, i-a aşezat epitrahilul pe cap şi i-a citit *rugăciunea de dezlegare*. Femeia era nedumerită, dar sfântul stareţ i-a spus: <Tu ai făcut *o altă spovedanie*: pe drum *ţi-ai amintit de păcatele tale* şi *ai plâns*, iar atunci Îngerul *a însemnat* şi *ţi s-au iertat păcatele*>. <Adesea *mă smeresc* aşa>, a spus femeia"[491].

Ca să spovedeşti trebuie *să ştii mai multe* decât auzi.

Trebuie să vezi *în omul* din faţa ta, viaţa lui, ca în palmă.

Aş vrea să fac un studiu despre *dezvoltările eretice* în catolicism începând cu schisma de la 1054. Măcar *primele două secole* de după schismă.

Aş înţelege mult mai bine paşii pe care *i-au făcut* şi pe mai departe, spre *o şi mai mare rătăcire*.

Arta lor bisericească şi doctrina lor, care îmi repugnă atât de mult prin *lipsa de adevăr* pe care *o încorporează* în ele, vin *de undeva* şi *vreau să aflu* acest lucru. Ajută-mă, Doamne, pentru acest lucru!

După unele păcate, există momente când crezi că *te-ai schimbat cu totul*, că *nu te mai recunoşti*. Şi acest lucru vrea să te ducă *la extrem*, ca şi când *ţi-ar fi frică de tine însuţi*.

---

[491] Idem, p. 76.

Nu trebuie să ne uităm la un astfel de *gând demonic*, ci trebuie *să gândim smerit*, adâncindu-ne în *mila* şi *iubirea* lui Dumnezeu.

*

Sfântul Grigorie de Nazianz[492] e făcut preot de însăşi tatăl său, episcopul Grigorie, într-o zi de Paşti. Începutul primei lui predici a devenit cântarea „Ziua Învierii...”.

În prima lui predică el spune: trebuie „să ne aducem *daruri* pe noi înşine, adică *averea cea mai de preţ* şi *cea mai proprie* lui Dumnezeu”[493].

Nu trebuie să jertfim doar ceva din *ce avem* noi lui Dumnezeu, ci trebuie *să ne dăm pe noi înşine* Lui, să ne dăm *în mod integral* lui Dumnezeu.

Mesajul său e unul *foarte profund*. Nu e de ajuns să fii unul *care jertfeşte* lui Dumnezeu, ci pentru a jertfi Lui trebuie *să te jertfeşti cu totul*, să te dărui Lui Dumnezeu *în întregime*.

Şi pentru că *a primit* dumnezeiasca bucurie a preoţiei, a primit-o ca să fie *al lui Dumnezeu cu totul*, ca *o jertfă deplină*.

Într-un poem către Dumnezeu Tatăl, acesta spune *cui se adresează* teologia sa: „către cei care sunt *curaţi*, sau *se curăţesc încă*”[494].

Cuvintele duhovnicești se adresează celor care au „urechi de auzit” şi *inimi deschise* spre dragostea Sa.

Citeam aseară din comentariul Sfântului Ioan Gură de Aur la *Romani* şi acesta spunea de cât de aproape *era* Dumnezeiescul Pavel *de inima sa*.

Parcă *îl vedea*. Sta cu el *în inimă* mereu. Cuvintele lui erau *o continuă odihnă* dar şi *un continuu prilej de plonjeu*, de scufundare în *adâncurile* harului.

Şi la un moment dat se referă la *jonglerii ambulanţi*, vorbeşte despre *femeile curve*, despre bogaţii plini de toate *pe dinafară*, dar nu şi *pe dinăuntru*…

Şi toate ale lumii lui sunt *foarte aproape* de lumea noastră, în care sunt şi *homosexuali* şi *lesbiene*, ca cele de care amintea Sfântul Pavel în începutul epistolei.

Sodoma a fost biciuită pentru pederastie, pentru homosexualitate şi a văzut *un iad mai dinainte de Iad* încă de aici.

Cuvintele Sfântului Ioan [Gură de Aur] sunt atât de *calme* şi de *adânci* pe cât sunt de *intransigente* şi de *dumnezeieşti*. Alese *cu grijă*.

Cuvinte care nu se scriu decât după *multă chibzuinţă*.

---

[492] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Grigorie_Teologul. Fotografia supra e preluată de aici: http://www.sfgrigoriedenazianz.ro/sfinte-moaste/.

[493] Sfântul Grigorie de Nazianz, *Opere dogmatice*, trad. din lb. gr., studii şi note de Pr. Dr. Gheorghe Tilea, Ed. Herald, Bucureşti, 2002, p. 116.

[494] Idem, p. 131.

Trebuie să ne fie dor de această *chibzuinţă*, de această *atenţie plină de înţelepciune*.

Avem nevoie de glasul *iubitor* şi *înţelegător al prieteniei*. Fără prietenie viaţa ţi se pare că *îţi trece pe sub picioare* mai repede.

Prietenia, iubirea prietenilor e *un balsam* de care avem nevoie oricând.

Acum văd, din izolarea în care mă aflu, cât de *duios* a fost pentru mine *sprijinul* venit din *partea iubirii* celorlalţi.

Singurătatea naşte *o rugăciune plină de dor*.

Doamne, miluieşte inima mea cea ticăloasă şi pe robii Tăi, care mi-au fost mie *sprijin* şi *mângâiere* îi luminează, îi întăreşte, îi bucură cu mila Ta, ca să vedem zorii Împărăţiei Tale încă de aici, Iubitorule de oameni.

Nu ne lăsa fără acoperământul milei Tale, deşi noi *greşim mereu* şi *mâniem* iubirea Ta de oameni.

Scoată-ne din mormântul amorţirii noastre. Ridică-ne pe noi la lumină, ca să lăudăm slava Ta, Prea Sfinte Doamne şi să ne mângâiem dumnezeieşte.

Experimentez în inima mea ce înseamnă *să intri* în mijlocul unei lumi a urii, a despuierii tale de orice *voinţă personală*.

Merg undeva unde *mă întâmpină* demonii neiubirii şi acolo *mă sfâşie*, în interiorul meu, răutatea.

Ce bine ar fi aici, dacă m-ar iubi!

Cât *har* ar da Dumnezeu acestor oameni, care *mă cunosc*, ştiu *cine sunt* dar *nu mă vor*!

Le e frică de mine.

Sunt un străin „rău" pentru ei şi asta numai din iubirea de bani.

Mă uit în urmă şi mă îngrozeşte aceste camere, aceste străzi, aceste evenimente pline de ură, pe care le-am experimentat foarte adânc.

Rănile pe care le avem în conştiinţă, rănile din amintire sunt grele uneori, *prea grele*.

Numai Dumnezeu ne dă puterea să nu înnebunim, să nu clacăm, să nu facem *acte necugetate*.

Se acumulează multă durere în om, multă *aglomerare* de sentimente şi uneori simte cum e pe cale *să răbufnească*, să înceapă *să urle*.

Păcatele oamenilor, pe care dumnezeieştii preoţi le iau în inimile lor şi în trupurile lor de la ceilalţi sunt cele care *îi macină*.

Trebuie să lupţi cu răutatea *cot la cot* şi, mai ales, în inima ta, în trupul tău.

Şi de n-ar fi Dumnezeu, nu am putea să răbdăm *atâta chin*, atâta suferinţă *doborâtoare*, pe care *o simţi* şi *o conştientizezi la cote mari*.

Şi privindu-i astfel pe Sfinți și cărţile lor, pe Sfinții care au suferit *infinit mai mult* decât înţelegem noi, înțelegem că sunt nişte *minuni înspăimântătoare*, pentru că au trăit și și-au scris cărțile cu asemenea *dureri în spate*, cu griji, cu frici şi nelinişti imense numai *din dragoste pentru alţii*.

Vrem *să dăm canoane* ca Sfântul Vasile cel Mare[495] şi *să alungăm demonii ca el*...Dar câţi au *viaţa lui*?

Credem că dacă *citim* şi *înţelegem* totodată. Dar nu e aşa!

Dacă *am fi ca el*, am putea să fim *mult mai cumpătaţi* în a-i vedea pe cei care *ne stau înainte*.

Răsfoim cărţile de rugăciune, *Ceaslovul*, *Mineiele*, *Penticostarul*, toate celelalte şi vedem zeci de rugăciuni şi cântări care nu au niciun nume de autor şi dacă au, nu știi cine sunt.

Trebuie să ai mare *arhivă de cărţi*, pentru a afla cine au fost cei care *au format* Dumnezeieştile Slujbe. Şi poate nici atunci.

Smerenia lor e *colosală*.

Când citesc câte o lucrare de doctorat îmi dau seama, la modul dureros, de cât de greu este *să adunăm date* despre *adevărurile* credinţei noastre.

Pentru *a face studii serioase* ai nevoie de mii de pagini, de zeci de mii de cărţi.

Şi găseşti *greu* ceea ce cauţi, dacă nu ştii *unde să cauţi*.

Şi chiar dacă ştii *unde ai găsi* ceea ce cauţi, ce te faci dacă nu ai *biblioteca care să le încapă pe toate*.

Mergem la studii în străinătate *de nevoie*, nu *de plăcere*. Eu aşa văd lucrurile.

Şi eterodocşii, care au cărţile la îndemână, îşi permit să scoată *cărți în serie* şi *să răstălmăcească adevărul* după cum vor.

Biserica noastră românească are nevoie de multe traduceri, de multe studii, de multe eforturi coroborate pentru ca să putem răspunde *la întrebările* pe care *le ridică* credinţa noastră.

---

[495] Un sait românesc închinat lui: http://www.sfantulvasilecelmare.info/.

Cei care îşi dau seama de acest lucru *se nevoiesc mult* cu scrisul şi cititul.

Mă bucur nespus de aceşti fraţi ai mei, care aşa cum pot *traduc* şi *scriu* despre *dumnezeiasca credinţă ortodoxă*.

Cu o carte *în plus* suntem *mai bogaţi*. Ne dăm seama de acest lucru în cele din urmă.

Şi *o nouă apariţie editorială* e *o bucurie*, o sărbătoare a sufletului, dacă ea reprezintă *autenticitatea credinţei*.

Trebuie să luptăm cu *singurătatea leneșă* și *autosuficientă* care vrea *să se aşeze* în noi.

Rugăciunea elimină orice singurătate.

Cei care *nu cunosc adevărul* pot spune că sunt *naiv*, că *îmi bat gura cu lucruri puerile*.

Dar eu cred că *lucrurile lui Dumnezeu* sunt cele pe care trebuie *să le avem mereu în inimă* şi *pe buze* şi *la ele să cugetăm zi şi noapte*.

*

Cei care scriu sunt ispitiţi uneori cu ideea că sunt *penibili*, că scriu lucruri *uşoare*, puerile. Dar nu e întotdeauna aşa.

Demonilor nu le place *vivacitatea*, *adevărul* spus cu *revărsare de inimă* şi de aceea vor *să ne îndoim* de ceea ce scriem, pentru ca să începem să scriem „stilizat”, adică *mincinos*, artificial şi nu *ceea ce simţim noi*.

Când am recitit astăzi capitolul despre eshatologie al Fericitului Dumitru Stăniloae, am înţeles şi mai mult că *Dogmatica* sa a fost *un program ales* şi că citările sale *exacte* erau făcute după *notiţe* sau ştiind foarte bine *unde se găsesc* acele pasaje.

Apar şi texte pe care le ştie, ştie *ale cui* sunt dar nu mai ştie cărţile *de unde le-a luat*.

Şi asta demonstrează că uneori scria *şi din memorie* unele lucruri.

Dogmatica Ortodoxă trebuie să se extindă în citări, în argumentări, să îşi extindă *aria de lucru*. Şi simt din ce în ce mai mult, că trebuie *să mă apuc să scriu* puţin câte puţin la o astfel de *Dogmatică*.

E o muncă grea.

Orice lucru pe care îl simţi *necesar* e *un mare chin*.

Putem *să ne luăm* de orice afirmaţie, de orice opinie lansată *împotriva* dogmelor dumnezeieşti şi a sfintei noastre învăţături şi să o detaliem.

Aprofundarea dogmatică e *o necesitate interioară* şi nu *un lux*.

La fel şi *aprofundarea* Sfintei Scripturi, a cultului nostru, a vieţii ortodoxe în totalitatea ei.

Se pot scrie *studii de teologie dogmatică* într-un mod *universitar*, într-un mod *profund elaborat* şi cu *multă susținere bibliografică* dar şi *într-un stil predicatorial*, *dinamic* şi pe *înţelesul tuturor*.

Contează modul *cum îmbinăm* lucrurile în cărțile noastre teologice.

Datorită oboselii acumulate depresia se poate *instala* uşor în fiinţa ta alături de tristeţe.

Tristeţea devine foarte mohorâtă, când nu încerci să priveşti *frumos* lucrurile.

Ieşim din starea de a vedea „negru" întreaga lume prin bucuria care vine *din credinţa* şi *din iubirea* lui Dumnezeu.

Te întrebi: cum e *posibil* atâta oboseală, atâta suferinţă în fiinţa mea, atâta ură împrejurul meu?

Dacă eşti *urât de oameni* şi *le simţi ura copleşitor de mult* înseamnă că eşti *un om al lui Dumnezeu*, adică un om *sensibil la toate*.

Împotriva fricii se luptă cu rugăciune şi cu răbdare.

Trebuie *să nu îţi fie ruşine* să Îi spui lui Dumnezeu că *te simţi slab* şi că *nu mai poţi să rezişti*, să lupţi, să mergi mai departe.

Uneori nu mai avem puterea nici *să gândim* ce trebuie să facem. Alteori ne simţim în stare de *cele mai mari lucruri*. Alteori de *cele mai mari păcate*.

Lipsa banilor, a serviciului, a casei, a faptului că nu avem ce pune pe masă şi nici ce să punem la pachet copiilor şi soţului *ne chinuie amarnic*.

Dar trebuie să învingem *frica satanică* prin nădejde în Dumnezeu, prin *lăsarea cu totul în mâna Sa* cea prea iubitoare.

Credem că *nu o să mai treacă* durerea, chinul, sărăcia... Însă toate trec.

Privind în urmă, zâmbim la clipa de astăzi. Privim în urmă şi parcă e *viaţa altcuiva* şi nu *a noastră*.

Adâncirea în *întrebări fără răspuns* nu ne ajută.

Mai bine ne adâncim în nădejde, în dragostea de Dumnezeu şi în lacrimi.

Unii *se repliază în sine* şi suferă *tacit*, ca nişte *deţinuţi*.

Mai bine *să spunem* suferinţa noastră lui Dumnezeu și El *ne-o va vindeca*.

*

Sfântul Moise *a ales să sufere* cu poporul lui Dumnezeu „decât să se bucure de *fuga în plăcerile păcatului*" (Evr. 11, 25, *cf*. ed. Nestle-Aland, varianta englezească).

Există şi o fugă, *o călătorie* prin lumea păcatului, un drum al dezamăgirii şi al suferinţei din ce în ce mai intense.

Şi Raj (din celebrul film indian) îi spune celei de care era îndrăgostit: ar fi trebuit *să recunoşti* pe cel sărac dacă eşti *săracă* şi *să nu te încurce haina lui*.

Şi ea îi spune apoi, când el intrase în lumea afacerilor ilegale: *cinstea* nu e ceva care *se cumpără*.

Propoziţii pline de impact în contextul filmului.

Mergeam pe stradă şi mă întâlnesc cu un fost coleg de seminar, care acum este *preot*. Vorbim puţin, nu am încercat *să îl trag de limbă* (lucru care *îmi displace profund*) dar îmi spune, deodată, că *renunţă la preoţie* şi *se apucă de afaceri*.

După ce ne-am despărțit (bineînțeles cu gust amar) m-am gândit la cât de mult *fugiseră* părinţii lui *ca să-l preoţească*.

Pare-se că falsele „vocaţii" preoțești se destramă cu timpul, numai că trebuie *să ai curajul să o mărturiseşti*.

Nu îmi pare *bine* că se întâmplă acest lucru.

Nu mă bucur *deloc* de acest lucru.

Dar ar fi mai bine, ca părinţii *să nu-și împingă* copiii lor spre *preoție* sau *monahism*, dacă nu simt că locul lor e *acolo și numai acolo*.

Fac *un mare rău* copiilor lor, când îi împing să se facă *preoţi* dar nu îi îndeamnă şi să fie *preoţi cu adevărat* sau văzându-i că nu sunt *capabili* de aşa ceva, totuşi îi *împing* spre acest lucru pentru *a-i distruge*.

Aici, la Evrei 11, 38: „ei, de care lumea *nu era vrednică*" *mă răscoleşte* de fiecare dată. Aceste cuvinte sunt ca o cădere în inima mea a unei *stele de har*, a unui *foc*.

Privind în urmă, cu adevărat, Sfinţii sunt cei de care lumea *nu a fost vrednică* şi *nici nu este*.

Tot în aceeaşi variantă scripturală găsim, că „suntem înconjuraţi de *un aşa mare nor de mărturii*" (Evr. 12, 1).

Mărturiile iubirii lui Dumnezeu sunt imense. Nu numai că avem mărturii ca *să credem* în El, ci sunt *atât de multe*, încât peste tot vedem *numai frumuseţea* şi *iubirea Sa*.

Fericitul Ilie [văzătorul de Dumnezeu] se gândea la faptul, că dacă n-ar fi *veşnicia* şi *frumuseţea* ei foarte mulţi ar alege *să se sinucidă* atunci când trăiesc *dureri mari*. Dar ştiind *ce pierzi*, de aceea *rabzi îndelung*.

Citind despre *ideea de predestinare* la [Emil] Brunner[496] m-am gândit la faptul, că e *interesant* de ce [Jean] Calvin[497] a pus problema *alegerii divine* ca *un edict din veşnicie*.

Brunner *atenuează* ideea, vorbind despre faptul că *cel care crede* e, de fapt, *cel ales*.

Dar Calvin nu pune predestinarea în raport *cu timpul* ci *cu voia lui Dumnezeu* excluzând din start orice *raport* cu viaţa oamenilor.

E interesant faptul şi cum a ajuns [Martin] Luther[498] *să excludă* Sfânta Tradiţie şi toate celelalte care ţineau de Biserica Catolică.

Cum s-a simţit în această poziţie de *iconoclast*? Probabil ca „*un restaurator* al adevărului".

Meandrele ereziilor sunt *interesante* tocmai în aceea, că poți să vezi cum *unele patimi* au atras anumite *idei satanice* şi *au pactizat* cu ele creând nişte *orori neaşteptate*.

Deşi răul nu e nicidecum *frumos*, ereziile sunt *surprinzătoare* şi mereu *noi* prin modul în care oamenii în cauză *se dedică unor idei greşite* şi nu pentru că, în esenţă, erezia e *o noutate*, căci e *vechea murdărie a Iadului*.

Dar *ardoarea* cu care e *îmbrăţişată erezia* e *surprinzătoare* şi *mereu nouă*.

Există întotdeauna *o naivitate umană* care *se înfrăţeşte* cu *un entuziasm satanic* în perimetrul ereziei.

Am *citit cu atenție* (și *durere*, astupându-mă *mirosul* spiritual) viețile unor „sfinţi" catolici de după schismă şi observam cum ei *arată altfel*, altcumva decât cei de dinainte, decât *autenticii Sfinţi*.

---

[496] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Emil_Brunner.
[497] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Jean_Calvin.
[498] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Martin_Luther.

Sfinţii ortodocşi, în orice veac ar trăi ei, nu par *rupţi* de şirul celorlalţi, pentru că *nu sunt rupţi* în realitate de aceia.

Dar pervertirea lor, a catolicilor, îi face să nu mai fie *conştienţi* de discrepanţa dintre *sfinţenie* şi *minciuna pe care o trăiesc ei acum* și care atinge cote din ce în ce mai *uluitoare* prin satanismul lor.

Fericitul Dumitru Stăniloae ţintea foarte bine în miezul rătăcirii lor, când semnala că în catolicism Dumnezeu e considerat „un obiect complet *explorabil*" şi că, la rândul Său, şi Dumnezeu îl vede pe om ca pe „un obiect".

Când Dumnezeu nu mai e privit într-un raport *personal* cu omul începem să considerăm că *totul ne e permis*, pentru că nu mai avem *frumuseţea relaţiei* cu persoana, ci considerăm persona *un obiect*.

De fapt noi nu mai suntem *sănătoşi* sufleteşte şi vrem să considerăm că totul e *vandabil* şi că nimic *nu se dăruie* şi *nu se primeşte prin dragoste*.

Erezia e *o cerebralizare bolnavă* a relaţiei cu Dumnezeu.

Nu te mai *implici real* în această relaţie dar te *autopropui* un martor prin excelenţă al *veridicităţii* ei.

Observ cum o gamă largă *a teologie de azi* se face faţă în faţă *cu cartea* şi nu faţă în faţă *cu Dumnezeu* şi *cu cartea*.

Închiderea inimii în faţa lui Dumnezeu şi luarea pe cărările *propriei neînţelepţiri* nu poate duce decât la *extreme regretabile*.

Numai *cu Dumnezeu* putem vorbi *despre El*.

Dacă El *nu garantează* scrisul nostru niciun alt *for uman* nu ne poate face *Teologi*.

A început *să îmi fie dor* de bunicul meu[499] şi durerea e *ca o rană*. O durere *vie*, care *înteţeşte* gândirea mea la el şi *rugăciunea* pentru el.

Nu e *un regret*, ci *o lipsă acută a prezenţei lui* lângă mine. Simt lipsa *sprijinului său* chiar dacă el îmi spunea *puţine cuvinte*.

El a fost *echilibrul* casei noastre şi cel care *m-a împins înainte*.

S-a rugat şi *a suferit pentru mine*. Încep să îmi dau seama foarte *acut* de acest lucru.

Trec de la una la alta pentru că în inima omului *se ţin multe* în acelaşi timp.

---

[499] Marin Piciorуș.

A sluji lui Dumnezeu nu poate fi *o afacere profitabilă* de unde să curgă bani cu carul.

Când *se câştigă* de pe urma lui Dumnezeu, de pe urma faptului că *slujesc lui Dumnezeu*, te întrebi îndurerat dacă există aici *o credinţă sănătoasă*.

E incompatibilă *asceza* şi *plânsul* cu *dorinţa de îmbogăţire* şi *de confort*.

Cine se gândeşte *numai la Dumnezeu* nu îşi mai face *palate* şi *vile* şi câte mai câte.

Luxul nu face *casă bună* cu cuviinţa.

Luxul e mereu *marca neglijenţei interioare*.

Una dintre *ispitele evlaviei* este *excesul de aparenţe evlavioase*.

Eram în metrou şi o maică foarte cucernică sta în faţa mea. Dar excesul ei de a fi crezută *cucernică* o făcea *să îşi scuture* din frumuseţea evlaviei *reale* pe care o avea.

A da tuturor *motive* despre sfinţenia ta personală e până la urmă *o reclamă necuviincioasă*, o reclamă care *deteriorează* sinceritatea evlaviei tale.

Însă nu e *de acceptat* nici *a vrea să fii neevlavioasă*, deşi ai conştiinţa că *lipsa de evlavie* şi *de ruşine* sunt *păcate*.

Să fugim deci de *snobismul* de *a fi consideraţi perfecţi*!

Grija *prea mare* la imaginea a ceea ce *trebuie să faci* te face să nu mai fii *cel care eşti*.

Acţiunile noastre *trenează* deoarece ne imaginăm că *nu trebuie să facem anumite lucruri* deşi *ele sunt foarte bune*. Dar ne imaginăm că *nu trebuie* să le facem, pentru că *nu ne-am gândit deloc să le facem.*

Trebuie să dăm *multe măşti jos* ca să ajungem *la noi înşine*.

*

De ce lipsesc *multe amănunte* despre viețile, bolile, păcatele, neajunsurile Sfinţilor lui Dumnezeu în descrierile despre ei?

Pentru că nu erau *cunoscute* de cei care au scris despre ei.

Pentru că nu au vrut să fie spuse decât *lucrurile principale*.

Pentru că s-a ţinut cont de *puterea de înţelegere* a oamenilor.

Pentru a nu se crede că viaţa Sfinţilor e *tot la fel de „banală”* ca a noastră.

Dar aceste amănunte ne scapă de multe păcate, de multe *încleştări* interioare, de multă *fixitate* în acţiunile noastre.

Însă citite cu atenţie cărţile Sfinţilor lui Dumnezeu sunt *un izvor inepuizabil de viaţă* şi *de simţire autentică*, iubitoare de Dumnezeu.

Vorbim adesea despre *ce trebuie* să fim noi, dar nu spunem şi *cum suntem noi de fapt*, despre *cât putem noi* să facem acum, astăzi.

Căci viaţa noastră nu e *liniară* şi nici nu e *lipsită de surprize*.

Trebuie *să ne rugăm* şi când suntem *bolnavi* şi când suntem *veseli*. Dar nu e tot una *a te ruga cu febra în sânge* şi *a te bucura cu inima plină de dragoste* şi *de bucurie dumnezeiască*.

Acum, preotul acesta are înmormântare, dar gândul lui e *la un păcat* pe care l-a făcut sau nu poate scăpa de *grija*, că mâine vine cineva la el, poate episcopul lui.

El ştie că trebuie să fie *atent* la rugăciunile de dezlegare, dar trupul lui *ţipă altceva* şi *grija nu îi piere* din minte deloc.

Pentru acesta, ceea ce ştie el că e *rugăciunea* nu îl poate *ajuta* acum, dacă nu ştie *cum să le împace* pe toate, să îşi împace *toate gândurile*.

Episcopul vine mâine. Dar până la episcop, patima mâniei *îi colcăie* în inimă.

Cum poţi opri inima *să nu urle*?

Ce *unealtă* poate ucide această *mânie*, care te-a apucat pe aceia, care nici la înmormântare nu ştiu *să tacă* şi *vorbesc în spatele tău*?

Trebuie să ştii, tu trebuie *să ştii totul*.

Dar *unde ai învăţat*, la ce *şcoală teologică*, cum *să îţi astâmperi* mânia? Nu avem la teologie *un curs* despre *mânie* și altul despre *hule* şi altul despre *gânduri desfrânate*.

Cineva ar fi trebuit *să te înveţe*. Cine? Şi ar fi trebuit să te înveţe *foarte multe*.

Transpiraţia *gâlgâie* pe tine.

E luna august şi ei *tot nu tac*.

Îţi vine *să opreşti* slujba şi să le spui că e *inadmisibil să vorbească într-una*, când e vorba tot *de mortul lor*.

Dar tot tu îţi spui: „De ce să par *un preot nătâng* şi *moralizator*?! Lasă-i *să facă ce vor*!”...

Poate alt preot gândeşte *altcumva*.

Poate el nu ar tolera *babilonia* în timpul slujbei.

Şi gândurile pot *să îl fure* în altă parte, la ceva din trecutul lui, la ceva din viitorul lui, la ceva aiurea.

Şi slujba se termină fără *să te fi rugat puţin* şi pentru *cel adormit*.

Ne putem *ruga* fără *să ne rugăm*, pentru că *mintea nu ne stă la slujbă*.

Şi episcopul vine mâine. Şi tu te gândeşti *să fii bine pregătit* la toate.

Multe ne enervează.

Poate că la fel *îi enervează* pe episcopi faptul când trebuie *să ajungă* la patriarh şi să-i răspundă *la întrebări*.

Iar pe copil îl enervează profesorul că îi cere *prea multe la lecţie*.

Iar pe părinţi copiii care *nu se mai întorc noaptea de la discotecă*.

Iar pe fete că *nu au cu cine se culca*, deşi nu au terminat *nici clasa a opta* unele.

Enervarea aceasta *ne poartă*, chiar dacă *vorbim* sau *nu* despre ea.

E o realitate pe care mulţi *nu o mai simt aiurea* în fiinţa lor.

Şi mă întorc: un astfel de preot *trebuie să slujească*.

Însă nu slujeşti într-un mod *ipotetic* şi *la cine vrei tu*, ci de multe ori slujim la oameni care *nu ne plac mai deloc*, care nu sunt *pe calapodul nostru* dar pe care Dumnezeu *îi vrea* şi *îi iubeşte*.

Trebuie să ne depăşim continuu *mofturile interioare* şi *să le slujim*.

Şi una e când oamenii *participă* la rugăciune şi tu *îi simţi* şi alta e când ei *se uită în nori* şi par *plictisiţi* de atâta „bălmăjeală” a preotului.

Preotul e *încurajat* şi *întărit* de *împreuna slujire* cu el, de iubirea şi evlavia celor din jur. Dar el suferă depresii adânci, *schilodiri* ale simţămintelor şi ale firii sale, când *răutatea* şi *îndărătnicia* enoriaşilor săi sunt *fără de seamăn*.

Suntem *în mijlocul lupilor* (Lc. 10, 3), după cum ne-a spus Domnul dar şi *a inimilor tari*, a inimilor *murdare* şi *îmbâcsite de răutate*.

Şi uneori *simt* cum preotul *nu mai poate*, e *dezgustat*, nu ştie *cui să spună* durerea lui, durerea care *îi vine să o ţipe* din toţi rărunchii.

Şi atunci mă simt şi eu *rău*, mă doare inima, sufăr, când văd că acesta, preotul lui Dumnezeu, nu are *un confident*, nu are *cui să spună* ceea ce alţii *îi spun lui*.

Nu trebuie să fii *duhovnic* ca să fii *duhovnic*, ci trebuie să fii duhovnicul pe care *nimeni nu îl contestă*, pentru că *experienţa*, *înţelepciunea* şi *puterea sa de înţelegere* şi de *maleabilitate sufletească* este *evidentă*, mult prea evidentă pentru toţi care *îl aud* şi *îl văd*.

Şi unde te duci tu, iubitul meu părinte? Unde, cui, când spui tu *ceea ce ai pe suflet*?

Nu e vorba neapărat de *păcate*, ci de *înţelegerea durerii*, a neputinţei, a greutăţii vieţii.

Sufletul uman are nevoie de *un alt suflet* care *să îl înţeleagă*.

Omul nu se poate *confesa* unei maşini sau unui copac, chiar dacă şi asta *se poate* până la urmă.

Însă *ne confesăm cu adevărat* la cei care ştim că *ne pot înţelege*, că *pot da din cap cu înţelegere* la ceea ce le spunem noi.

Preotul are preoteasă. Preotul are copii. Preotul are socri, părinţi, bunici, fraţi, veri, unchi, rude, cunoscuţi.

Şi toţi vor *să îşi spună punctul de vedere* în ceea ce îl priveşte.

Şi suntem *striviţi* uneori de *remarcile* şi *insinuările* lor, de *râsul* lor, de *neînţelegerea* lor.

Nu trăim într-o *lume ideală* şi nu tot ce gândim noi e *bun* sau *vor toţi să îl împlinească*.

Banii pe mâncare, banii pe încălţăminte, banii pe cadouri sunt de fapt *banii de la pomelnice*, banii de la *sfeştanii*, banii de la *înmormântări* şi *parastase*.

Hoţii sparg Biserica, fură veşmintele, fură icoane şi tot tu, preotul, le plăteşti.

Cotele la protopopiat şi episcopie sunt foarte mari pentru unii.

Banii pentru cărţi sunt puţini.

Nu mai spun să vrei să faci *studii superioare* şi să fii *un preot modest*.

E cam imposibil fără *mari eforturi* şi *fără mila lui Dumnezeu din belşug*.

Există apoi certurile în familie, patimile preotului stresează pe mulţi, ale preotesei, ale familiei şi ale copiilor lui în general *enervează* comunitatea.

După cum şi *patimile* şi *neghiobia* comunităţii îi enervează mult pe preoţi.

Nici *ei* şi nici *el* nu sunt *cu totul fără de păcat*. Numai Dumnezeu e *fără de păcat* şi ne cunoaşte şi pe *unii* şi pe *alţii*.

Şi una e preotul la 30 de ani şi alta e la 60 de ani.

Una e când are *multă putere* şi *tragere de inimă* şi alta e când e *obosit* şi *epuizat* şi *îmbolnăvit de atâtea tracasări*.

Cum ar arăta *spitalul ideal* pentru un preot sau *locul ideal de odihnă* pentru el?

Cred că în afară de Sfântul Altar nu e niciun spital şi niciun loc de odihnă *mai relaxant*, mai *înviorător* pentru un preot.

Şi, cu toate astea, şi preotul trebuie *internat în spital*.

Și el poate suferi de *prostată* sau de *inimă*.

Cred că *familia preotului* este expusă la multe *intemperii* din partea tuturor.

Uneori sperăm *să mai treacă gura rea* a oamenilor, să *mai uite* greşelile noastre din trecut şi *să o luăm de la zero*, să fie totul *bine*. Dar de unde *atâta înţelegere*?!

Păcatele trec...Dar *cine ne mai dă înapoi* şi *puterea de muncă*?

Iertarea lui Dumnezeu *vine peste* păcatele noastre. Dar noi devenim *prea bolnavi* pentru o muncă susţinută în *ogorul lui Dumnezeu*.

Suntem nişte *plugari ai credinței* sau *nu*?

Nedumeririle tânărului preot sunt multe şi nu mai ştie uneori *cu cine să se dea* ca totul *să fie bine*.

La noi fiecare e *cu ai săi*.

Dacă nu ştii *pe cine ai lezat* te omoară te miri cine, pe care nu l-ai văzut niciodată la faţă.

Unii cred *în conspiraţii*, alţii apară *idealuri meschine*, cineva *acoperă urmele* celor care au furat şi şmanglerit, şi aşa mai departe.

Ne astupăm gropile unii altora, atât cele *de murdărie* cât şi cele *de îngropare*.

Ne *zgârcim prea mult* pentru o viaţă *aşa de pasageră*.

O tânără din Tahiti[500] spunea că e *sclava* unora care *o bat*. Lacrimile ei curgeau în mod dureros pe obraz.

---

[500] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Tahiti.

Unul e sclavul femeii lui, că nu poate trăi *fără să facă dragoste cu ea* şi de aceea face *toate relele* de pe lume la ordinul ei, altul e *plin de datorii* la bancă, altul are nevoie de bani *de îi sar ochii*.

Lumea aceasta e *foarte reală*.

Şi când trăieşti *în lumea reală* și nu *în închipuirea patimilor tale*, când eşti *treaz duhovniceşte*, *duhoarea* şi *sfinţenia* vieţii te ating în acelaşi timp şi eşti *un om care plângi* şi *râzi*.

Şi, cu toate acestea, şi-a adus aminte că episcopul i-a atras atenţia asupra unui lucru, iar el nici acum nu l-a rectificat. Şi el vine mâine.

Şi e nevoie de masă, dar şi de oameni la slujbă, vor veni şi alţi preoţi, preoteasa e puţin bolnavă. Dar când vine episcopul nimeni nu mai e *bolnav*...

Și copilul cel mic are *un abces*. Și trebuie să îşi facă şi rugăciunile pentru a doua zi, dar nu s-a spovedit încă.

Şi unde, unde e *linişte*a lui şi *liniştea ta*, dacă tu ai fi *el* şi el ar fi *tu*, şi *aţi fi în aceeaşi situaţie*?

Unde fugi?

Cine *să te ajute*?

Dar alături de acest *crâmpei de vorbe* se pot ivi *multe neplăceri*, care tocmai acum încep *cu adevărat*.

Nu ai timp şi ai *prea multe* de făcut, mai pe scurt. Şi cu toate astea…eşti *preot*.

Cineva spunea: dacă vrei *să-l înjuri* pe preot, atunci să faci *mai mult* decât el în tot ceea ce el *face bun*.

Şi după ce vei face asta, vei învăţa *să îl iubeşti* şi *îţi va părea rău* că ţi-a trecut prin cap *să îl înjuri*.

*

Nu știam că Jonathan Swift[501] a fost *preot anglican*. Și ieri, din stiva de cărţi şi de romane pe care o am la bloc, am luat tocmai o carte de-a lui[502] de peste 600 de pagini.

Am citi pe ici pe colo şi am rămas *surprins*: deşi a trăit în secolele XVII-XVIII este *foarte actual* în multe.

---

[501] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Jonathan_Swift.

[502] Jonathan Swift, *Călătoriile lui Gulliver, Povestea unui poloboc şi alte satire*, trad. de Leon Leviţchi şi Andrei Brezianu, Ed. Univers, Bucureşti, 1985, p. 646.

Am găsit la el: „Carte către un june domn de curând primit la Sfânta Hirotonie” şi, intrigat fiind de ea, am citit-o.

Şi iată pasaje: „de îndată ce *a pus mâna pe o diplomă*…viitorul cleric se grăbeşte la rândul său *să primească hirotonia* fără *a mai sta pe gânduri*”[503]. Parcă ar fi astăzi!

Şi despre *predică* şi *stil* are multe *argumente preţioase*: „cuvântul *potrivit* la locul *potrivit*, iată ce *hotărăşte stilul*”[504]; să nu folosim cuvinte pe care *nu le pot înţelege* oamenii care ne ascultă, chiar dacă sunt *termeni teologici* foarte cunoscuţi pentru *teologii de profesie*; observa „frecvenţa epitetelor *plate* şi *de prisos*” dar şi „*redescoperirea* şi *folosirea prostească* a vechilor *expresii tocite*”[505]; o paralelă între *Demostene* şi *Cicero* foarte obiectivă, din care reiese, până la urmă, că aţâţarea *părţii emoţionale* în detrimentul *învăţăturii de credinţă* e *dăunătoare*, pentru că „nu se cade *pasiunii* să fie *mai presus de raţiune*”[506].

Trec peste câteva lucruri. Scrierea aceasta de câteva pagini ar putea fi *lăţită* într-o conferinţă.

Şi concluzionez cu următoarele: „*Ignoranţa* poate fi uneori *mamă a superstiţiei*; din experienţă, nu reiese însă să fi fost şi *mama sentimentului religios*; într-adevăr religia creştină a propăşit mereu *cel mai iute* şi *mai bine* în ţările *civilizate*. Ţin să pomenesc aici acest lucru pentru că s-a susţinut cum că preoţimea ar avea *mai mare trecere* acolo unde domneşte *neştiinţa* (cu siguranţă că dacă ar fi *aşa*, ţara noastră ar fi *un adevărat rai* pentru clerici)”[507].

Cu cât oamenii se apropie de *dreapta raţiune a firii* cu atât spun *lucrurilor pe nume*.

Ei nu pot ajunge niciodată, fără Revelaţia dumnezeiască, la înţelegeri care *decurg* din aceasta, dar pot ajunge la nişte *înţelegeri*, care pot fi *utilizate* şi *îmbogăţite* de cei care sunt *plini de cuvintele cele prea sfinte* ale lui Dumnezeu.

De aceea, de la un moment dat, în urcuşul nostru duhovnicesc nu trebuie *să ne mai fie teamă* de a privi *peste tot*, oriunde, pentru ca să înţelegem *adevărurile* Sfintei Ortodoxii.

Pot privi pe un scriitor, pe un muzician, pe un filosof, pe un eretic şi din ei pot extrage *argumente* pentru *veridicitatea adevărului* Sfintei Biserici şi nu argumente *împotriva ei*.

---

[503] Idem, p. 536.
[504] Idem, p. 537.
[505] Idem, p. 540.
[506] Idem, p. 543.
[507] Idem, p. 552.

De curând m-au surprins plăcut trei formaţii hip-hop româneşti, care au spus nişte adevăruri *categorice* ale vieţii noastre.

Una instigă *la cultură*, la *a mai citi o carte*, alta cere României *să se trezească* şi dă exemplu pe unul care munceşte de dimineaţa până seara şi cade lat seara, amintindu-ne totodată că în decembrie, la revoluţia română, alţii au murit ca *să îţi fie ţie mai bine* iar a treia vorbeşte despre lumea aceasta *nebună*, în care *nu trebuie să mori de tânăr*, pentru că *mai poţi visa*, adică mai poţi vedea *ceva bine* în viitor.

Cu cât priveşti mai atent lucrurile, cu cât le cunoşti *mai aproape de adevăr*, cu atât poţi spune *lucrurilor pe nume*.

*

A trebuit să plec la Sfânta Biserică. Ziua pogorârii Sfântului Duh.

Şi după ce am terminat de scris la computer cele de mai sus, acesta s-a stricat „din senin”. Imprimantele, două la rând, una după alta, s-au stricat și ele tot „din senin”.

Totul *se strică*...dar numai când eu am *cea mai mare nevoie* de ele.

Părintele profesor Dumitru Popescu a acceptat *tema mea pentru* doctorat[508] dar a extins-o și mai mult, pentru ca să aibă *întâlnire* cu *problematica culturală* a lumii de astăzi.

Şi mi-am adus aminte că aseară eroul poporului *a rămas singur*, pentru că lumea sa *a trecut* şi de el, cei de astăzi, nu mai au nevoie, deşi el *a luptat pentru ei*.

M-a durut această *realitate*, când el *cânta din muzicuţă* un marş ostăşesc, era orb, dar sta în faţa statuii ridicate pentru foştii săi *combatanţi*, acum *morţi pentru ţară*.

*

Aseară am văzut un film *înspăimântător* în esenţa lui.

[508] Subiectul tezei mele doctorale.

Un grup de femei *se înţeleseseră* între ele ca *să îşi ucidă* bărbaţii. Şi fiecare trebuia să ucidă bărbatul *alteia*, cu *ştiinţa soţiei aceluia*. Aşa ceva este *înspăimântător* pentru mine.

În casa unde bărbatul *se teme* de soţia lui ca *să nu-l ucidă* sau femeia se teme *să nu fie ucisă* de soţ sau copiii se tem *să nu fie ucişi* de părinţi sau părinţii se tem să nu fie *ucişi* de proprii lor copii e *un adevărat iad*.

Frica, *teama persistentă* în fiinţa noastră ne scelerează, ne face să acceptăm *înrâurirea demonilor* foarte adânc şi să comitem fapte rele, *foarte rele*.

Într-o astfel de stare *semi-conştientă* poţi fi *un monstru*.

Oamenii care *nu dorm liniştiţi* sau *îndeajuns de mult* şi sunt *enervaţi* pot deveni *asasini fără să vrea*, pentru că *se lasă purtaţi* de imaginea *deformată* a realităţii pe care ei o percep în această stare.

Oboseala multă, epuizarea extremă, drogurile, mândria că poţi face *una* sau *alta* sunt factori de *debilitate perpetuă*.

E foarte greu dar, cu harul lui Dumnezeu, e *posibil* să treci peste *obstacole mari* într-o asemenea stare.

Omul care se simte *neajutorat* sau care *nu se roagă cu tărie Domnului* se închide în el şi, ca un animal încolţit, aşteaptă *un sfârşit iminent*.

Dar nu vine nimic!

El se simte claustrat, nedorit, apăsat...Dar nu e *reală* simţirea lui. E numai *o influenţă satanică*.

Dacă şi-ar smeri cugetul ar vedea că starea aceasta de *aşteptare catastrofică* e *falsă*.

Starea de boală te face să te uiţi în urmă *cu silă*, ca şi când nu ai făcut nimic care *trebuie să rămână*.

De multe ori Satana mă împinge *să arunc tot* ce am scris aici, în această carte şi în celelalte. Îmi spune că totul e *pueril*, că nimeni nu vrea *să citească aşa ceva*.

Şi chiar dacă nimeni nu ar vrea *să citească*, cuvintele acestea *mă ţin treaz pe mine însumi* şi prin ele *mă eliberez de uitare* sau *de lipsa de curaj de a le privi în faţă*.

Ispita *distrugerii* sau *a autodistrugerii* o avem la fiecare păcat pe care îl facem.

Pasiunea satanică de *a ne răni* e înspăimântătoare.

*

E interesant faptul că în structura noastră lingvistică *prezentul* e *o acţiune care nu se termină în prezent*.

Spunem: „eu văd”, ca şi când am spune: „eu voi vedea *oricând*”.

Şi privind această *speranţă a prezentului* cu ochii unui bătrân putem spune că prezentul e *foarte juvenil*. Că el, prezentul, nu ştie că oamenii *pot şi orbi* la un moment dat.

Istoria vieţii omeneşti neagă această *speranţă neţărmurită* a indicativului prezent.

„Poate fi *şi altfel*”, spune ea.

Însă, dacă raportăm la suflet acest *prezent*, e adevărat: sufletul întotdeauna *va vedea*.

Vom vedea *şi dincolo* de moarte.

Sufletul *vede*.

Bogatul, fiind în Iad, *vedea* Raiul dar *se vedea şi pe sine*. *Își conştientiza* chinul în care se afla.

Noi privim Sfintele Icoane ca să începem *să ne curăţim* privirea, să *ne-o sfinţim*.

E o mare *liniştire*, o mare *bogăţie de sens* şi *o prolifică teologie* în contemplarea Sfintelor Icoane.

Privirea te duce *la înţelegere*.

Privind un Sfânt vrei să îi cunoşti *şi mai bine* viaţa.

Cauţi viaţa lui şi o citeşti dar *ţii şi legătura* cu acel Sfânt prin rugăciunea *directă* şi *cu inimă deschisă* către el.

Relaţiile cu Sfinţii lui Dumnezeu, legătura de iubire şi de încredere în ei sunt *cele mai sincere prietenii* ale umanităţii.

Pe cât *ne privim pe noi* în mod egoist, pe atât nu mai înţelegem *rostul* aproapelui nostru, nu mai vedem *importanţa lui covârşitoare* pentru noi.

Nu mai înţelegem că el ne face *să ne simţim iubiţi*, *ascultaţi*, că el ne dă *încrederea în celălalt*, pacea inimii ca *iubire pentru oameni* şi *pentru Dumnezeu*.

Oamenii fără prieteni sunt *decăzuţi din umanitate*, sunt *mai puţin* oameni.

Atâta timp cât singurătatea ta e *din cauza egoismului tău* viaţa *ţi se pietrifică*, inima îţi devine de gheaţă.

E înfiorătoare această *gheaţă a neiubirii*, a neînţelegerii durerii celuilalt, a apelului celuilalt.

Dar tot la fel de *dizgraţioasă* e şi relaţia cu un altul, atunci când urmărești *un scop meschin* sau situația în care *nu îl laşi să intre* în inima ta dacă vezi că e *sincer*, dacă vezi că *te*

iubeşte enorm, dacă vezi că vrea să fie într-o relaţie de *sfântă prietenie* cu tine.

În ultimul timp am încercat *o deschidere enormă* faţă de fiecare om, care a vrut să intre în contact cu mine. Au intrat însă *prea puţini* până la urmă.

Am spus *tot ce mi-a trecut prin inimă* în faţa lor, le-am arătat toată dragostea şi toată încrederea încât unii au rămas *uimiţi*.

Dar nu am găsit niciunul care *să rămână* lângă mine, pentru că ar fi înţeles că *are mare nevoie de mine*.

Eu însă aveam *mare nevoie de fiecare* dintre acei oameni, care mi-au călcat pragul, numai pentru că *vreau să fiu în relaţii vii* cu toţi.

Şi am înţeles ceva: că *nu e de ajuns* să vrei să ai *întâlniri mari* cu oamenii, ci că acestea sunt *un dar al lui Dumnezeu* până la urmă.

Oamenii vin la tine şi fără *să vrei* tu.

Dacă vrea Dumnezeu, prietenii apar *din toate zările lumii*.

Însă, cred eu, că *e bine să vii* în faţa oamenilor, să *îi aştepţi*, să *îi cauţi*, dacă *vrei să iubeşti oamenii* şi *să îi ajuţi*.

A sta acasă nu e întotdeauna *un lucru bun*. Uneori trebuie *să ieşi afară* şi *să cauţi*.

*

Am rămas în suflet cu *răceala crematoriului* din parcul *Tineretului*[509]. Şi niciodată până azi mausoleul comuniştilor[510] din parcul Carol[511] nu mi s-a părut mai *ridicol* şi *dizgraţios*.

Când am văzut crematoriul am crezut că e *un templu evreiesc*. Privind pe geam, pătrăţelele cu urne pline cu cenuşă umană m-au înfiorat.

Comuniştii distrugeau Sfintele Biserici, care aveau Sfinte Moaşte în ele şi îşi puneau în mijlocul spaţiilor verzi osemintele lor păgâne, atee.

Propaganda *Partidului Democrat*[512] împotriva Sfintei Catedrale[513], care se vrea construită în parcul Carol şi a celor care se împotrivesc e de *un satanism feroce*.

---

[509] A se vedea: http://wikimapia.org/62368/ro/Crematoriul-uman-Cenu%C5%9Fa.
[510] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Mausoleul_din_Parcul_Carol.
[511] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Parcul_Carol_I.

Preferă un monument fără *nicio semnificaţie* în locul unui *locaş al lui Dumnezeu*. E ca şi cum ar spune că Dumnezeu nu are *ce căuta* în acel parc, că „nu l-a făcut El".

Îi refuzăm lui Dumnezeu existenţa. Ce ridicol!

Îl refuzăm pe Dumnezeu pretutindeni unde spaţiul se foloseşte împotriva voii Sale.

Parcul Herăstrău[514] mi se pare singurul parc din Bucureşti unde poţi *să respiri sănătos*.

În rest, spaţiile sunt amenajate mai mult *comercial*.

Urcam scările spre crematoriu, scări concentrice. Era ca o redută în care moartea *trona*. Nu există niciun semn, nicio inscripţie. Gianina [Piciorуș] a dedus că e *un crematoriu* din nişte afişe care vorbeau despre *urne*.

Îţi duci mama la crematoriu şi o laşi pe mâna unui necunoscut ca să o incinereze. Poate să-şi bată joc de trupul ei cum vrea.

La fel la morgă: le taie capul cu unelte electrice şi le privesc creierul, le scot tot din stomac şi cap. Şi îi cos trupul la loc *ca pe un sac*.

Trupul nu mai are *nicio demnitate*, nicio *valoare* în ochii lor.

Ce diferenţă este între *evlavia cu care se umblă cu trupul unui Sfânt*, de către cei care îl iubesc şi modul cum l-ar fi tratat, pe acelaşi trup, *cei de la incinerare* sau *de la morgă*!

Citeam despre Sfinţii care au fost *martirizaţi* în Rusia de către comunişti.

Le aruncau trupurile unele peste altele şi sfântul lor sânge era *ca o baltă* în acele camere unde îi aruncau. Umblau *oricum* cu trupurile lor pentru că *nu simţeau* mireasma curăţiei acelor trupuri.

Nu aveau *nasul înfundat*, ci *sufletul*. Asta e *marea drama* a acestor *persecutori nebuni*!

Am stat puţin pe o bancă. Am luat aer...dar nu mi-am făcut *niciun prieten*.

---

[512] Acum se numește: *Partidul Democrat Liberal*. Pe atunci era *Partidul Democrat*: http://ro.wikipedia.org/wiki/Partidul_Democrat.

[513] *Catedrala Mântuirii Neamului* s-a dorit să fie construită în Parcul Unirii, unde e crucea patriarhală de acum, care îi enervează pe mulți și nu mai știu cum să o mascheze, când vine vorba de evenimente culturale.

Apoi s-a dorit construirea ei în Parcul Carol I, în locul mausoleului...dar unii au început să protesteze legându-se de copaci.

În cele din urmă lucrările s-au început aici și continuă: http://catedralaneamului.ro/.

[514] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Parcul_Her%C4%83str%C4%83u.

Furăm momentele de linişte, de răcoare. Dar când vom vrea *să avem* şi ore de intimitate, de bucurie şi de dăruire cu alţii?

Ca să vindem ceva punem reclame facem şi desfacem.

Dar ce reclame punem ca *să ne cunoaştem* şi *să ne iubim cu sfinţenie unii pe alţii*, „aşa cum *ne-a iubit El*"?

Nu e mult mai uşor *să scrii* oamenilor, decât *să-i iubeşti* şi *să te dărui lor*?

Şi, cu toate acestea, astăzi am avut *o stare de bucurie* de când m-am trezit. Uneori, cineva se roagă pentru mine şi mă bucură mult aceste rugăciuni.

Mulţumesc Ţie, Doamne, pentru mila Ta cea mare şi prea minunată, pe care o reverşi în inima mea, a păcătosului!

Scrisorile Fericitului Ilie [văzătorul de Dumnezeu] sunt şi ele *o altă lecţie profundă de viaţă* în viaţa mea.

Sunt scrise de el la vârsta pe care *o am eu acum*.

Şi ne asemănăm *atât de mult* încât el e *tatăl meu* mai mult decât propiul meu tată.

Aşa *trebuia să arate* tatăl meu! Aşa vroiam să fie! Şi Dumnezeu *mi l-a dăruit din plin*.

Darurile sale, ale Dumnezeiescului Ilie, sunt *cele mai mari* şi *mai sfinte bucurii* ale vieţii mele.

Sunt *darurile unui Sfânt* pentru *fiul său cel prea nevrednic*. Şi iubirea aceasta *te umple de lacrimi*, de *o bucurie fără margini*.

*

M-am reîntors la *Omul din subterană*[515] ca la o *a amintire frumoasă* dar *uitată în mod fundamental*.

Cineva cu *o memorie impecabilă* (dacă *există* şi aşa ceva) nu m-ar înţelege, dacă i-aş spune că *am uitat tot* ce am citit până acum, şi ceea ce îmi amintesc este *aşa de vag* încât trebuie *să recitesc* ceea ce am mai citit şi tot nu îmi aduc aminte *totul*.

Destăinuirile lui sunt *fireşti*, normale, cu tot *ficţionalul* lor. Intri în pielea unui *personaj*, care este de fapt *autorul*.

Dar un autor *dublat* de toate senzaţiile, percepţiile şi amintirile pe care le are vizavi de alţi nu ştiu câţi oameni, pe

---

[515] F. M. Dostoievski, *Omul din subterană*, col. „Marii scriitori – Marile cărţi", trad. de V. Em. Galan şi Igor Blok, Ed. Orfeu, Bucureşti, 1993.

care i-a întâlnit sau a vrut să îi întâlnească, pe care și i-a imaginat sau pe care i-a „falsificat" în scris, deoarece în atingerea cu viaţa sa au fost *prea brutali*.

Şi cel care *vorbeşte mult* – şi un scriitor *vorbeşte mult* (căci *scrisul* e o formă de vorbire *foarte lungă*, epuizant de lungă) – scrie despre sine: „*unica menire* a oricărui *om deştept* e *pălăvrăgeala*"[516].

Bineînţeles că e *ironic*.

Se autoironizează autorul nostru, deoarece în faţa mulţimii neşcolite *omul deştept* e doar unul care *vorbeşte mult* dar nu și *esențial*.

Pentru ei vorbirea lui nu e *esențială*...pentru că ei nu au nimic de-a face *cu profunzimea*.

E adevărat: omul deştept e *foarte obositor* atunci când *nu poţi să-l urmăreşti*. Şi asta pentru că *nu ştii despre ce vorbeşte*. Pentru că *nu cunoşti ce vrea el să îţi spună*.

Teoria despre civilizaţie mi s-a părut de *un mare realism*.

Spune Dostoievski: „Civilizaţia nu face decât să ne dezvolte *varietatea senzaţiilor*; nimic mai mult. De pe urma dezvoltării acestei varietăţi s-ar putea ca omul să evolueze atât de-al dracului[517] încât să-şi afle *desfătarea în sânge*"[518].

Şi tot el remarcă, că cei care au vărsat *cel mai mult sânge* nu erau de teapa lui Atila sau Stenka Razin, ci din categoria *domnilor celor mai civilizaţi*[519].

Căutând să-l *civilizăm* pe om fără *să îl transfigurăm duhovniceşte*, ontologic, ajungem la ideea de civilizaţie ca la cea mai *anostă utopie*, care încă *se practică*: „sunteţi ferm convinşi că omul *se va obişnui neapărat*, când vor dispărea cu desăvârşire *diversele apucături vechi* şi *proaste*, când *bunul-simţ* şi *ştiinţa*, reeducând firea omului pe deplin, o vor îndruma pe *calea normală*"[520].

Omul secularizat crede că *se poate domina*, că se poate *educa pe deplin* de unul singur.

De aceea copiii lui fac *meditaţii la orice* nu şi la *Religie*.

Religia e privită ca „o apucătură veche", care *nu ne mai trebuie* şi, mai ales, *viaţa Bisericii* nu ne mai trebuie.

Însă Sfânta Biserică are puterea de *a ne transfigura ontologic*.

---

[516] Idem, p. 24.
[517] A se citi: „de satanic".
[518] F. M. Dostoievski, *Omul din subterană*, ed. cit., p. 29.
[519] Ibidem.
[520] Idem, p. 30.

Adevăratul bun simţ şi *folosirea corectă a cercetărilor ştiinţifice* ţine de *transformarea harică* a fiinţei noastre.

Reeducarea pur umană nu e decât *o schilodire* şi mai *nefirească* a firii umane.

Omul care *se centrează pe sine* e *cel mai exasperant*.

Şi devine *cel mai exasperant*, pentru că „ştiinţa însăşi îl va învăţa pe om…că în realitate el *n-are nici voinţă*, nici *capricii*, cum de altfel *n-a avut nicicând*; că el nu-i, în fond, decât ceva gen *clapa pianului* sau *butonul orgii*”[521].

Ştiinţa îl învaţă pe om că el e ceva *inert*, că e *cineva fără valoare*.

Însă *întruparea* Fiului lui Dumnezeu îi arată omului adevărata *valoare*: omul e *chemat la îndumnezeire*.

Omul nu e *o maşină*, nu e *cineva programat* să facă *una* sau *alta*.

Cândva poate am *să mă întorc* la această carte.

Utopia e *o viziune umană inadecvată* despre lume, care este *infuzată la nivel politic* în viaţa noastră.

Comunismul e o utopie pe care am digerat-o cu greu.

Democraţia e o altă utopie, pe care o digerăm şi pe asta cu greu.

Nu poţi face *proiecte socialo-politice perfecte*, atâta timp cât unii vor *să se curăţească de păcate* iar alţii vor să facă orice *ca să se îmbogăţească*.

Incompatibilitatea ţine de *voinţa antagonică* a celor care trebuie să trăiască într-un astfel de stat, gândit şi condus *comunist* sau *democratic*.

Însă ideea că ni se va arăta de ce suntem *aşa* sau *aşa*, fără cuvântul lui Dumnezeu, e cea mai *periculoasă afirmaţie* a ştiinţei şi culturii contemporane.

Atâta timp cât ni se va „demonstra” că nu ne putem *schimba pe deplin*, ci numai *parţial*, se va lupta împotriva vieţii duhovniceşti, care îl transfigurează pe om şi îl face *om nou* cu adevărat.

Falsa „soteriologie” a culturii şi civilizaţie e un subiect care merită a fi cercetat.

Încrederea omului *exclusiv în sine* constituie *eşecul* lumii contemporane.

*

---

[521] Ibidem.

Ca să fim *ironici cu adevărat* trebuie să spunem *prostii cu carul*. Dar ca să fii ironic într-un mod *nebuneşte de enervan*t e ca în întâmplările care urmează.

Mergem la o filială BCR ca să spunem că avem în cont *o sumă de bani* dar ea *nu mai apare* şi pe cardul nostru. Ni se cer nişte acte, le aducem şi când colo, în loc să ne spună de banii pe care trebuia *să îi ridicăm* datorită unei banale erori de soft, doamna cu pricina se uita dacă nu cumva actul nostru de căsătorie e *fals*.

Venisem să ridic banii şi ea se uita la acte care nu aveau nimic de-a face cu cardul. Asta mi se pare de-a dreptul *ironie nebunească*.

Însă un caz şi mai „tare" decât al nostru a fost acela, că în acelaşi timp, unui tânăr, bancomatul băncii îi „mâncase" cardul cu totul, pe care avea 400 de euro.

Acesta cerea *să i se restituie banii* și *cardul*, pentru că îi rămăsese în bancomat iar cea care îl îndruma îi spunea *să sune în Elveţia*, ca să primească un fax de acolo, pentru ca să se confirme faptul că pe acel card sunt *banii lui*.

Însă el îi spunea *cu foc*, din toată inima, că nu mai are *niciun ban* şi că doar aceia sunt *banii lui*, pe care, în loc ca bancomatul băncii să *i-i dea...i-a înghițit*.

Văzând că nu o scoate la capăt cu impertinenta, până la urmă a cerut, sărmanul, numai cardul și le-a oferit banii „cadou", că și așa *nu avea banca* prea mulți bani.

Dar femeia, funcţionara de un prost gust veritabil, și când acesta i-a spus că *nu mai vrea banii* ci doar *cardul*, în loc să spună că e *vina lor* și că *se rezolvă imediat*, pentru că *nenorocitul de bancomat e al băncii* și dacă *îi dădea banii*...nimeni nu îl mai *înnebunea de cap*, a ținut-o una şi bună, până la final, ca o placă stricată: că *trebuie să sune în Elveţia*.

Nu vroia să-i restituie cardul, deşi se putea face *foarte uşor* acest lucru, deschizându-se bancomatul, căruia i-au pus, după toată tărăşenia, un „defect" pe el...în timp ce cardul omului era *înăuntru*.

Dar el nu era *defect*, ci cu 400 de euro în el, care nu erau *ai băncii* ci *ai unui cetăţean oarecare*, care nu trebuie umilit și nici escrocat de nimeni.

Dar pentru că totul era *foarte ușor de făcut*, pentru că era *prea simplu de făcut*, tocmai de aceea *nu s-a putut face*.

Nici banii mei nu au fost *găsiți*.

Ideea era că introdusesem cardul în bancomatul unei alte bănci şi aceea mi-a „mâncat” banii instantaneu...fără ca eu *să îi scot*.

Nu am făcut decât să introduc cardul într-un bancomat *Bancpost*, să stabilesc cuantumul de bani pe care îl doream...și...când trebuia să îmi curgă banii...mi s-a afișat că am *zero* lei în cont!

Însă banii nu mi i-a *mâncat nimeni*, pentru că pe desfăşurătorul primit de la bancomatul BCR se spunea că banii *sunt la ei*.

Deci *am banii într-o bancă* şi, în acelaşi timp, *nu-i am*.

Nu era pentru prima dată când foloseam bancomatul Bancpostului. De fapt foloseam bancomatele ambelor bănci şi până acum n-am mai avut probleme de acest gen.

Dar dacă eu bag un card al unei bănci în bancomatele altei bănci şi îmi „dispar” banii, ce înseamnă asta: că băncile *se fură între ele*? Atunci ce siguranţă pot avea în astfel de *instrumente de vehiculare* a banilor, când banii dispar ca la hocus-pocus?

Nu ni s-a restituit niciun ban. Nici tânărului nu i s-au restituit cei 400 de euro.

Ambii avem „probleme de nerezolvat” deşi nu avem nicio problemă.

Lui putea să îi dea cardul *în două minute* iar mie putea să îmi dea banii *pe loc* şi *să-mi schimbe cardul*.

Însă mi-au făcut doar formele de schimbare ale cardului, pe când problema banilor anteriori *a rămas în aer*.

Cardul e pe numele soţiei. Pe ea *nu a crezut-o* funcţionara băncii că e *măritată* cu mine, până nu i-am adus acte „doveditoare”. Dar când i-am dat cardul să ni-l schimbe, ni l-a luat și nu ne-a dat *nici măcar o chitanţă în schimb*, ci din partea noastră s-a mers „pe încredere”.

Adică ei: *hoți cu noi*, pe când noi: *oameni de zahăr cu hoții*.

De ce nu s-a mers *pe încredere* şi în cazul nostru?

„Marile” bănci apar pe *spinarea pârliţilor* care pierd. La fel ca şi *cazinourile*.

Statul român, la fel şi marile instituţii comerciale, te taxează la zi, la secundă dacă *nu îţi plăteşti taxele*, însă când faci *reclamaţii*, când îţi ceri *drepturile*, când vrei să ţi se facă *dreptate*, se face dreptate *niciodată* sau *după ce mori*.

E ironic. O ironie absurdă.

Credem că suntem *apăraţi* sau *în siguranţă* pentru că *statul* are *grijă* de noi.

Însă nu e adevărat! Suntem singuri, pe cont propriu, într-o lume pe care nu o guvernează decât *Dumnezeu*.

Ieri am mers spre noi Sfinte Biserici. Am luat-o pe jos.

Am trecut prin faţa casei lui Anton Pann[522], care acum e locuită de ţigani. Nu ştiu dacă au auzit vreodată *cum sună* cuvintele acestuia.

Câinii ieşeau din curţi cu *bucuria* de a ne muşca.

Am scăpat totuşi.

Puţin mai încolo, lângă *o casă părăginită*, o vilă avea şi *parc cu statui în grădină* şi *piscină*.

Contrastul era *de prost gust*.

Era *un nefiresc total* în acest ansamblu arhitectural, ca în cazul bogatului *cu zece lanţuri de aur* şi a săracului ce stă lângă el şi care *nu are chiloţi în cur*[523].

Mergem mai departe şi ajungem la prima Sfântă Biserică din faţa noastră.

Era pe un deal pusă și arăta ca și când ar fi fost *un container de gunoi*, pentru că nu avea *ce să facă* pe delușorul ăla.

Nefirescul ei era evident. *Fostul regim* cred că *şi-a spus cuvântul* şi aici.

Ne aşezăm în dreapta şi o femeie, imediat, *îmi dă scaunul ei*. Nu ştiu unde a dispărut acea femeie, pentru că nu am mai văzut-o.

Însă atmosfera de aici mi-a fost *atât de insuportabilă*, datorită celor care *o compuneau*, încât am plecat *până să înceapă* Sfânta Liturghie.

Era *un soi de debandadă*, de *ducere* şi *întoarcere continuă*, care *spune multe* despre cei care slujesc aici.

Se vorbea care cu cine dorea şi cum se putea, unii se spovedeau, alţii erau într-un *continuu voiaj* la Biserică iar cântăreţul a cântat *canoanele* Adormirii Maicii Domnului, apoi s-au întors cu slujba şi s-au citit *Sfintele Evanghelii* (a duminicii şi a praznicului), pentru a se reveni la *Laude*.

Probitatea şi *credibilitatea* multor preoţi e îndoielnică. *Te uiţi* la feţele lor şi *înțelegi* acest lucru.

---

[522] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Anton_Pann.

[523] O expresie românească neaoşă: „a nu avea chiloţi în cur”. Înseamnă: *a nu avea de nici unele*, a fi *sărac lipit*. Dacă aş fi spus că ar fi fost numai *sărac*, ar fi fost *prea puţin* pentru *a spune adevărul*.

Ieşim afară. Cineva ne îndrumă spre *o alta* din apropiere: Biserica *Dobroteasa*.

Lume multă. Mergem în faţă. Căldură mare.

Îl văd pe patronul de la *Sofia*[524], care face *drumuri dese* cu cărţile şi pe alţi câţiva pe care *îi cunosc din vedere*.

Preotul slujitor e părintele Gheorghe Sima[525], care mi-a fost profesor de *Spiritualitate ortodoxă* la facultate.

Îl ştiam *în altă parte* şi nu mă aşteptam *să îl văd aici*.

Însă în timp ce noi *ne aşezăm* lângă Sfintele Icoane, tot pe partea dreaptă, datorită *cozii de la împărtăşit*, apar mai multe doamne, una după alta, care *fără să ne ceară voie*, ne fac *să ne dăm la o parte*, ca să se închine ele *un minut* la două Sfinte Icoane…

M-am enervant şi mai mult şi le-am certat din tot sufletul. Au fost *uimite* de reacţia mea, chiar *indispus*e, însă fără să conştientizeze că *nu se face aşa ceva niciodată*. Că nu există *rugăciune pentru tine*...dacă în timp ce tu crezi că *te rogi*...*îi umplii de nervi* pe cei de lângă tine.

Le-am întrebat: „Dacă erau vreo 30 de Icoane aici, ce făceaţi: îi dădeaţi pe toţi la o parte, numai ca să vă închinaţi dumneavoastră?...În ce *instituţie de stat* vă mai comportaţi aşa, *ca la piaţă*?...”.

N-au zis nimic.

Însă una dintre ele *s-a îndreptat spre răsărit* şi *a început să se roage*, ca şi când *eu aş fi deranjat-o enorm* prin „mojicia” mea...nu mojicia ei *pe mine*.

Însă *zisul de la obraz* a fost *un lucru bun*...pentru că nimeni nu *a mai îndrăznit* să ne deranjeze...după cum nici noi *nu am deranjat pe nimeni* în jur.

S-a terminat fâţâitul în zona noastră.

A început predica. *Foarte slabă*, de altfel. Mă aşteptam la *ceva mai mult* de la el.

Dar am avut parte de o altă *surpriză*: un om la vreo 40-50 de ani se înălţa pe vârfuri în spatele nostru, pentru ca să îl vadă pe preot predicând.

I-am dat voie, cu stupoare, ca să treacă *mai departe*.

În faţa noastră, în spatele unei doamne care stătea la slujbă, el se înălţa pe vârfuri *ca un şoarece*, pentru ca să audă *ce se predică*.

Nu l-am întrebat *ce a auzit el* din predică. Însă știu că eu nu am reţinut *nimic* din cauza enervării pe care *mi-a produs-o*.

---

[524] Editura *Sofia* din Bucureşti: http://www.sophia.ro/index-ro.htm.
[525] A se vedea: http://dobroteasa.ro/parohie/slujitori/.

Dar el nu a sesizat *cât e de penibil*.

Și sunt uluit mereu de asta: credincioșii noștri nici măcar nu își dau seama că sunt *penibili*, ridicoli *prin anumite gesturi*, darămite *să le ceri mai mult*!

Harul lui Dumnezeu *ne atrage* ca să mergem la Sfânta Biserică, însă mergem acolo *cu nesimţirea* şi *proasta creştere de acasă*.

Şi îi spuneam Gianinei [Picioruş]: ortodocşii noştri nu au nici măcar *orgoliul satanic* al omului civilizat de *a nu se face de râs*, de *a spăla aparenţele*, chiar dacă ei sunt *mitocani de înaltă clasă*.

Îşi arată prostia *în stil mare* în Biserică și în societate, în timp ce *ereticii* sau *liber cugetătorii* își ascut limba la orice prostie pe care o spun, pentru ca să pară „intelectuali rasați", „profunzii profunzilor".

La miruit am fost surprins de faptul, că fostul meu profesor *şi-a adus aminte de mine*.

M-a întrebat despre *cum am ajuns eu tocmai pe aici*. Şi i-am răspuns: „Am căutat strada". Nu am găsit *ceva mai bun* pentru *o asemenea întrebare*.

De la *Timpuri Noi* am ajuns cu metroul în *Unirii* şi am cumpărat *un spray*. Domnişoara care *ni l-a vândut* era *mult mai drăguţă* decât cei care au mers astăzi *să se împărtăşească*.

Nu contează dacă a făcut-o *din interes comercial* sau *nu* dar cel puţin s-a dovedit *mai atentă* decât cei care *erau la slujbă*.

Asta e *dramatic*: să găseşti oameni *mai deschişi la minte* în afara Sfintei Biserici şi noi, cei care *ne unim totdeauna cu Dumnezeu*, să fim *mult mai fazi* decât ei.

Asta mă omoară cu zile: nici măcar *nu nimăm* evlavia, delicatețea, voioșia, frumusețea în Biserică și în relații dacă *tot nu le avem* ci *distrugem totul în jur* prin *trei cuvinte* și *două priviri*.

Condiţiile în care noi facem slujbe nu sunt deloc *potrivite*.

Avem locaşuri mici, cântare proastă, încălzire şi aerisire precară şi slujitori care *rar se ridică* la înălţimea unui *intelectual fin* şi de-a dreptul *înfiorător de rar* sunt cei care trăiesc ca nişte *teologi ai lui Dumnezeu*.

Situaţia *mă înspăimântă*. Ce văd *mă şochează*. Consternarea pe care o trăiesc *mă lasă mut*.

Iar când te uiţi la credincioși ei arată, cu precădere, ca preoţii care îi conduc. Şi când te uiţi la zidurile Bisericii şi acestea îi reprezintă.

Lângă un hotel bea ceva un bărbat care avea steaua evreiască la gât.

Aş vrea să întreb pe un evreu: ce înseamnă *încă* pentru evrei *acest semn*?

Pentru mine e dezolant să privesc *o sinagogă* sau *aşteptările unui evreu*. E dezolarea care apare atunci, când se *calcă* evidenţele şi se caută, în acelaşi timp, aceleaşi evidenţe „prea evidente".

Dezolarea aceasta mă cuprinde şi când privesc *un mahomedan* sau *un budist*, *un catolic* sau *un luteran* sau pe *oricine altcineva*, care încearcă să mă înveţe *ce e adevărul*, *unde e adevărul*, fără ca el *să fie în adevăr*.

Dezolarea mea e *fundamental religioasă* pentru că reprezintă *durerea mea* faţă în faţă *cu minciuna*, cu lucrurile răstălmăcite, viciate.

Ni s-a *îmbâcsit* fiinţa de satanism. Peste tot ni se *pompează* în suflet egoismul, dezinteresul de ceilalţi, crezul că *poţi să faci totul de unul singur* sau *prin forţă*.

De aceea, acele femei treceau *peste noi* ca să se închine, pentru că *nu vedeau* şi *nu sperau* decât la *o relaţie egoistă cu Dumnezeu*, la o relaţie *singuratic-egocentrică*, în care comunitatea celorlalţi credincioşi nu era *importantă*. Sau vin să se închine numai ca să epateze a femei *credincioase* dar acasă, în mediul privat, *nu au timp de rugăciune*.

Omul rugăciunii nu e niciodată *un om prost-crescut* sau *indiferent faţă de ceilalţi*.

Rugăciunea creează *o sensibilitate enormă* faţă de toţi oamenii, *o amabilitate evanghelică* şi *o smerenie profundă*.

Mulţi încurcă *smerenia* cu *laşitatea plină de egoism*, care se propune drept „*suferinţă* pentru Dumnezeu".

Însă niciodată *fariseismul* nu are să fie *canonizat* şi slăvit ca *sfinţenie*.

Stam în pat şi vedeam un reportaj din comuna *Cumpăna*[526]. Primăriţa a făcut multe în această localitate din judeţul Constanţa...

Dar în interviul pe care ea l-a dat unei televiziuni a repetat *de atâtea ori* numele de *Cumpăna*, încât la noi, în casă, a devenit proverbială: „ca la Cumpăna", după cum e

---

[526] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Cump%C4%83na,_Constan%C8%9Ba.

proverbială: „care este”, a domnului Vanghelie[527] de la sectorul 5.

„E de la Cumpăna” a devenit *semnul distinctiv* pentru acela, care nu ştie să vorbească *prea pedant* dar vrea să se dea, totuşi, *de rotund*.

Era uşor de găsit *un înlocuitor* pentru acest nume sau se putea vorbi omeneşte, jovial, direct despre realizările din comună.

Însă ea nu a vrut în ruptul capului acest lucru, pentru că vroia să fie *recunoscută* drept o femeie cu un anumit *standard informaţional*, în ciuda faptului că *nu-l avea*.

Îmi aduc aminte de o funcţionară a *Poliţiei* (un exemplu *tras la xerox*), care m-a întrebat *ce studii am*. Asta când *ne-am schimbat* buletinele...

Şi i-am spus că *am studii post-universitare*.

Ea s-a uitat la mine mirată (pentru că *nu avea rubrică* pentru *cetățeni cu studii post-universitare*) şi m-a întrebat: *Adică ce?* Şi i-am spus *ce*.

S-a uitat la mine...şi a tras concluzia „nefericită”: „Deci, aţi absolvit *o facultate*!”.

Ea nu înţelegea însă ce sunt acelea *studii post-universitare*, adică *după facultate* şi...până la urmă: a scris ce a vrut. Și așa *nu conta* pentru Poliție dacă eu *am* sau *nu am* studii *post-universitare*...

Însă nu e ea *de vină*, sărmana...ci cel care *a pus-o acolo*.

Incompetenţa e anume *căutată*, e *selecționată* și *pusă în funcție*, ea nu e *o mirare* ci *o cotidianitate*, și e pusă expre acolo...pentru ca să te întâlneşti cu ea *peste tot*.

Şi, în România, gradul de *întâlnire* cu *incompetenţa* şi *ridicolul* la nivelul instituţiilor statului e *de-a dreptul sinistru*.

Mor atâţia, pentru că cei care *ne conduc* nu sunt *cei care trebuie*.

Şi cel mai grav e că *nu avem mulţi* care pot să conducă în aşa fel țara asta încât lucrurile *să funcționeze ca unse*.

Lângă *Magazinul Unirea* două domnişoare strângeau semnături pentru doamna Lia Roberts[528].

Liderii americani cred că vor să vadă, dacă românii sunt *tot la fel de proşti* ca şi alte state ale lumii, care au ales ca preşedinţi persoane venite *din America* şi care reprezintă *mătreaţa* economiei capitaliste americane.

Nu am greşit cuvântul când am spus: „mătreaţă”.

---

527 Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Marian_Vanghelie.

528 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Lia_Roberts.

Mătreaţa e ceva *de prost gust*. Cam aşa arată *mare parte* din economia americană.

În această perioadă nimeni de la noi nu mai *atacă* America, chiar dacă ne aduc ăia containere întregi cu *deșeuri toxice*.

Tot ce vine de acolo a devenit „sacru", la fel de „sacru" cu ceea ce venea odinioară din *China* sau *Rusia*, ambele *comuniste* ca şi noi.

Nu cred însă că va dura prea mult *adulaţia aceasta prostească* pentru America. Va pieri tot atât de penibil ca și *adulaţia pentru comunism*.

Oamenii vor vedea *foarte curând* şi *foarte evident* ceea ce *au început să vadă* deja: că democraţia nu e „un rai" pentru toţi, ci doar *pentru unii*.

Şi că e tot la fel *de dictatorială* şi *de meschină* ca şi *dictatura politică anterioară*, că ne infestează de *relativism* în orice domeniu, de *boli* şi de *prostie*, de *corupţie* şi de *şantaje* de diferite feluri, de *manipulare grotescă*, *terorism*, *războaie* şi *distrugere*.

Mie nu-mi plac *exemplele* de viață socială în care *doi mănâncă banane* iar *o mie mănâncă răbdări*.

La nivel social nu e de a ajuns ca *doar câţiva* să *o ducă bine*, ci *majoritatea* trebuie *să o ducă bine*.

*

Am văzut reluarea unui reportaj despre greco-catolicii din Ucraina, în care ei apăreau ca *singurii ostracizaţi* ai regimului sovietic ateu. E o mare minciună.

Li se părea că nu trebuie să fie *cu ortodocşii*, ci *cu catolicii*, deşi mixtura enervantă de *ortodoxie* şi de *catolicism* pe care ei o practică, îi face să fie mai aproape de *Ortodoxie* decât de *catolicism* în ceea ce priveşte *slujbele* şi *monahismul*.

Eu atât l-aş întreba pe un greco-catolic: Dacă ştii că ortodocşii s-au unit cu catolicii la un moment dat, numai pentru ca să aibă *privilegii politice* şi *sociale*, cum poţi numi greco-catolicismul „credinţă" sau „Biserică", când ea nu e decât rezultatul unui *interes pecuniar* şi nu *o voinţă divină*?

Greco-catolicismul e un fel de *struţo-cămilă*, o *corcitură penibilă* în materie de eclesiologie.

Din când în când îmi aud numele strigat sub geam, alături de batjocuri la adresa mea. Şi tare aş vrea să ştiu *ce gândesc* aceste femei demonizate. Bat atâta drum numai ca *să mă enerveze*.

Se „satură” numai din ideea că *îmi strică liniştea* şi apoi *pleacă*. Nimeni *sănătos la minte* nu ar face aşa ceva.

Dumnezeule, Prea Bunule, Tu ştii toate. Facă-se voia Ta întotdeauna şi ne miluieşte!

Când vrei să faci *ceva bun* apar *multe ispite*, multe hopuri. Demonii se luptă cu tine din răsputeri.

Dar punându-ne nădejdea în Dumnezeu, toate barierele ce ni se pun în faţă *se sfărâmă*. Am văzut acest lucru minunat de zeci de ori.

Oricând Dumnezeu *acţionează cu putere* în viaţa noastră, observăm *cu mare bucurie* rezultatele.

E mult prea vizibil *unde lucrează* Dumnezeu, unde Dumnezeu *consimte* şi *ajută* la crearea unui lucru.

*

Venirea bunicii mele la Bucureşti a fost *o bucurie*, *o odihnă a inimii* şi *o întărire* în acelaşi timp. M-am găsit în postura de *a o bucura*, după cum ea *m-a bucurat toată viaţa* prin ceea ce *a făcut pentru mine*.

Am mers la Sfânta Mănăstire Cernica, ne-am plimbat prin pădure, am stat pe banca de lângă *fresca Raiului* din cimitir, am privit mormintele, am stat puţin lângă lac şi am cumpărat pepene, pentru că ea nu mâncase niciun pepene pe acest an.

Şi cum *să nu mă bucur* şi cum să *nu o iubesc enorm de mult*, când ea este *singura persoană* din lumea asta, care e în stare să ne dea toată pensia ei de 1.600.000 de lei şi tot ce are, chiar *şi viaţa*, numai pentru *a ne fi nouă bine*, fără *a ne cere nimic în schimb*?

A venit încărcată cu de toate: cu carne, cu zarzavaturi, cu prăjituri, cu cadouri, cu bani.

Şi când eram la *seminar* şi la *facultate*, tot ea, iubita mea bunică, venea cu sarsanalele pline, pentru ca *să îmi fie bine*.

Ne-a repovestit faptul, cum atunci când trebuia să mă boteze eram *atât de slab* din punct de vedere fizic, încât mulţi

credeau că *am să mor* în curând. Şi ea *nu dorea să creadă* acest lucru, pentru că mă considera *frumos* şi *al ei*.

Bunicul meu[529] şi bunica mea[530] *m-au iubit enorm toată viaţa* încât nici nu pot explica *câte au făcut* pentru mine.

În schimb, părinţii mei au fost de *o indiferenţă*, de *un satanism* şi *de o răutate ieşită din comun*.

Ca să vă închipuiţi ce înseamnă *iubirea de părinţi* pe care am primit-o, trebuie să vă spun că acum, când a venit bunica mea la noi, tatăl meu, pe furiş de mama mea, i-a dat bunicii mele (şi mamei lui), ca să îmi aducă mie, nici mai mult şi nici mai puţin decât...*două ouă*.

Cam atât *valorează* relaţia lor cu propriul lor copil, cu care *se laudă peste tot*, dar căruia nu i-au dat *mai nimic* toată viaţa şi pe care bunicii lui l-au crescut începând de la vârsta *de două săptămâni*.

Îmi spunea mamaia, că mama nu a mai vrut să îmi dea ţâţă, pentru ca să nu îşi păteze şi să îşi distrugă hainele.

Şi ei, bunicii mei, m-au luat de la părinţii mei şi m-au crescut, deşi locuiam cu toţii în aceeaşi curte, din cauza *iresponsabilității* părinților mei față de *creșterea unui copil*.

Pentru că acum mamaia a rămas *văduvă*, toţi vor să o înşele, să o fure, să o escrocheze, să o omoare.

Cele mai apropiate dintre rude s-au arătat *cele mai mârşave*, cele mai rele fiinţe cu noi.

Îmi aduc aminte întotdeauna acel dumnezeiesc: „M-au urât pe nedrept” (In. 15, 25) şi îl văd şi în mine. Pentru că, „dacă M-au urât pe Mine şi pe voi vă vor urî” (In. 15, 18).

Ni se răsplăteşte *binele* cu *rău*, pentru ca diavolul să ne şoptească: „Vezi, *i-ai făcut bine* ăstuia iar el *îţi face rău*. Altă dată *să nu mai faci bine la nimeni*, pentru că *tot la fel* se întâmplă!”.

Însă *binele făcut* e răsplătit *cu fericirea veşnică* şi nu cu *un bine aparent* sau *de conjunctură*.

Dumnezeu *răsplăteşte* binele şi nu trebuie *să încetăm niciodată* de a-l face.

Dar în drum spre Sfânta Mănăstire Cernica am fost din nou „escortat” de una dintre agitatoarele care îmi cântă sub fereastră *cântările înmormântării*. Luase un copil cu ea, pentru ca să pară „serioasă”.

---

[529] Marin Picioruș.
[530] Floarea Picioruș.

Și a mers cu noi *în același* microbuz, a stat *cât am stat* noi la Mănăstire, s-a reîntors *cu aceeași mașină* ca și noi...pentru ca la un moment dată *să dispară*...

Problema e că acest *triou de femei*, care mă șicanează continuu, e *angajat de cineva*, pentru că șicanele au început într-un moment *bine stabilit*.

Și acel cineva, care *le-a angajat* și *le păstrează viu „dinamismul”* nebuniei lor e *de-al Bisericii*...care vrea să mă incomodeze în *pregătirea mea pentru doctorat*.

Adică cât de „periculos” par/sunt pentru unii de mi se dorește atât de *intens* neintrarea la doctorat?

Și cât de „ortodocși” sunt acești *ortodocși*, care însceneazǎ o astfel de *mizerie*, pentru un tânăr care dorește să aprofundeze *viața* și *teologia* Bisericii, pentru că vrea *să trăiască* și *să lucreze cu sfințenie* pentru mântuirea lui și a oamenilor?

Adică nu sunt atât de „invizibil” precum *par*, dacă sunt urmărit *atât de insistent* și *șicanat atât de tenace*.

De unde mi-am dat seama că „angajatorii” lor sunt „de-ai Bisericii”? E simplu! Pentru că le-a învățat *să spună* și *să facă* anumite lucruri, care reies dintr-o *mentalitate aeclesială*, pe care eu *o cunosc foarte bine*, și care e *atmosfera interioară* a unor oameni ai Bisericii.

Mai pe scurt: așa ceva fac unii oameni ai Bisericii, care *nu au nicio conștiință* atunci când vine vorba *să îl linșeze mediatic* pe cineva, pentru *a se da bine pe lângă altcineva*.

Cele trei nu știu că eu știu că ele *vorbesc cu vorbele altora* și că *fac faptele* pe care *alții ar dori să mi le facă*...și că ele sunt doar niște *biete unelte*, de care mie *mi-e milă*.

De ce mi-e *milă*? Pentru că treaba asta a început de doi ani, de când am intrat la master și s-a accentuat tocmai acum, când eu *mă pregătesc pentru doctorat*.

Iar dacă doi ani femeile astea au fost sugestionate *să spună* și *să încerce* și *să facă* toate drăciile de pe lume asta denotă faptul, că cei care le-au pus...sunt *mai sataniști* decât ele.

Iar mie mi-e *și mai milă* de cei care *le-au pus* și care vor, cu o curiozitate *ieșită din comun*, să știe: ce fac, unde mă duc, ce gândesc, cum reacționez.

Pe scurt: s-a activat *o securitate „eclesiastică” underground* în ceea ce mă privește...și agentele, 3 la număr (sunt mai mulți?!), au o diversă activitate de manipulare,

instigare la violență și strângere de date, o activitate puternică deci de *filaj*.

Azi dimineaţă, „tartora” lor mi-a aruncat o plasă pe balcon, care conținea *tămâie* şi *un pietroi*.

Acest mod de *exprimare al nebuniei* însă s-a înmulţit enorm de mult în societatea de azi.

Când trebuia să luăm maşina la întoarcere și să ieșim din curtea Mănăstirii Cernica, o altă scrântită, care se dădea drept „închinătoare”, îl agasa pe un monah bătrân, care lucra pe pământul Mănăstirii, ca *să vină să vorbească* cu ea.

Acela îşi vedea de treaba lui iar ea ţipa la el din toate puterile, invocând tot felul de *motive de vorbă*.

Văzând că monahul *nu o bagă în seamă*...a venit după noi la mașină. Cât a stat să aştepte maşina spre București a cântat, s-a plimbat, s-a întors pe toate părţile…Demonii nu o lăsau în pace.

Ne-a enervat mult situaţia asta, pentru că nu a fost *o coincidenţă*.

Iar pe dracii care mă agasează continuu i-a *apucat o panică puternică* de ceva vreme, de când cu *începutul pregătirii pentru doctorat*, că sunt în stare să ne smulgă blocul și să-l arunce pe lună.

Ni se strică lucruri din senin, cele trei ne urmăresc și țipă în spatele nostru peste tot, ne mai pleacă din viața noastră câte un prieten pe te miri ce motiv, alarme deschise și muncitori zgomotoși la stradă și la firmele de jos, când ți-e lumea *mai tihnită*, fapt pentru care învăț la *cote maxime de buruiaj*, de stres continuu.

Ieri, după ce am condus-o pe mamaia la tren, l-am vizitat (fără să ne așteptăm *să-l găsim acolo*) pe părintele Grigore Mazilescu[531] şi impunătoarea sa catedrală. E una dintre cele mai frumoase Sfinte Biserici ale Bucureştilor[532].

Ne-a spus că a schimbat tabla de pe acoperiş şi că ea cântăreşte 3000 de kilograme. Am găsit aici Sfinte Moaşte de la trei mari Sfinţi.

Convorbirea cu el ne-a bucurat. A fost o discuţie sinceră, deschisă, fără *echivocuri*.

Ceva care *nu s-a mai întâmplat de mult* în ceea ce *mă priveşte*.

---

[531] Timp de doi ani de zile l-am avut asistent la Noul Testament. A se vedea: http://www.ftoub.ro/index.php?view=article&id=9%3Apr-asist-dr-grigore-mazilescu&option=com_content&Itemid=272.

[532] E vorba de *Biserica Sfânta Vineri-Nouă*: http://sfvineri.ro/index-1.html.

Cu mine, cel mai adesea, se vorbește *lapidar*, cu *fereală*, cu *subînțelesuri* și deloc *cu inima deschisă*. Sau dacă totuși vreunul dintre preoți vorbește cu mine, nimeni nu mă întreabă dacă *îmi trebuie ceva*, dacă *pot să mă ajute cu ceva* sau nu inițiază *discuții teologice* sau *confesiuni* cu mine.

Însă în drum spre casă am vrut să intrăm în sinagoga evreilor de lângă noi, să vedem cum e şi ne-au oprit portarii, pentru că nu avem „acoperăminte" pe cap.

N-am acceptat cele două petice de cârpă murdare (tot folosite de cei care vin...și care nu reprezintă *nimic* pentru noi), pe care unul dintre ei dorea să ni le dea, pentru ca să ni le punem pe cap şi pentru aceea am plecat *consternaţi* de răutatea lor.

Unul din ei, pentru că îl înfruntasem în ceea ce privește „*necesitatea* primirii acoperământului evreiesc pe cap, deși eu sunt *ortodox*", m-a făcut „bulangiu", adică „homosexual" (în ciuda faptului că eram cu soția *lângă mine*), deși amândoi spuneau că sunt *tot ortodocşi*.

Dar dacă eu eram „bulangiu" pentru că *aveam barbă*, rabinii, care au barbă, sunt tot „bulangii"? Sau doar ortodocșii cu barbă sunt „bulangii", deși au soții acasă, ca și rabinii cu barbă?

Şi le-am spus-o şi lor, ortodocși sau evrei fiind ei: „Dacă aşa se comportă *toţi evreii* faţă de *neevrei*, nu e de mirare că alţii vor *să-i bombardeze*".

Pentru că, dacă Biserica Ortodoxă Română ar pune *un afiş imens* lângă fiecare Biserică: „Cine nu are batic pe cap şi fustă lungă şi e femeie sau cine nu se închină şi nu sărută Sfintele Moaşte sau Sfintele Icoane *nu au ce căuta* în acest locaş", ne-ar eticheta toţi că suntem „fundamentalişti". Și, cu adevărat, așa am fi!

Însă, într-o sinagogă evreiască din România, ultracentrală în București (în comparație cu *intratul tuturor* în Bisericile ortodoxe din România), nu am putut *nici măcar intra*, deşi nu formam nicidecum *un pericol public*.

Şi dacă mi-aş fi pus pe cap acel *petic de pânză*, nu aş fi devenit *evreu*.

Iar dacă aş fi fost *evreu*, nu mi-ar fi plăcut ca un altul, de altă religie, să se prefacă că e *evreu*, atunci când intră la mine în sinagogă.

Acest incident m-a lăsat *cu gust amar*.

Am ajuns ca în propria noastră ţară să fim consideraţi *minoritari* şi să fim *trataţi cu scârbă*.

Focusarea evreilor numai pe *holocaustul lor* a început *să streseze* pe omul de bun simț, atâta timp cât nu vor să vadă decât *propria lor dramă* dar nu *și pe a altora* și se erijează în *singurii persecutaţi* ai istoriei.

Însă când *maximalizezi drama ta ca nație* în detrimentul *dramelor altor nații* nu faci decât *să devii o nație penibilă în acest sens* şi drama ta *să nu mai fie luată în serios*, atâta timp cât ești indiferentă față de *persecutarea sângeroasă a altor nații*.

Satanismul acesta halucinant *mă scârbeşte* când e vorba de evrei. Îmi pare nespus de rău că acest *popor magnific*, care a dat atâţia *Sfinţi*, atâția *oameni mari* pentru lumea asta și din care *Însuși Domnul S-a întrupat* a devenit din ce în ce *mai înverşunat* şi *ipocrit* faţă de toată lumea.

Când oamenii încep *să îi urască pe ceilalţi* numai pentru *un concept*, numai pentru *o presupusă „superioritate”* mincinoasă, atunci aceia devin nişte *oameni decăzuţi*, nişte *fiinţe ranchiunoase* şi *răzbunătoare.*

Răzbunarea se găseşte numai într-o inimă în care *răul se simte la el acasă*.

Ca să te răzbuni, trebuie să fii o fiinţă foarte adânc rănită *de nefericire* şi *singurătate*, și care nu sunt consecinţele unei vieţi sfinte, ci ale uneia *depravate* şi *egoiste*.

Doamne, Dumnezeul meu, iartă-mă pe mine, păcătosul şi arată-mi calea pe care trebuie să merg. Scoate-mă la lumina Ta şi bucură-mă cu bucuria Ta cea sfântă, Dumnezeul meu, că sufletul meu *s-a umplut de durere* şi *tristeţe*. Ajută-ne nouă, tuturor, Iubitorule de oameni şi ne iartă!

*

Un prieten a venit și mi-a spus, că s-a întâlnit cu *un coleg* al meu, care a vorbit cu *un fost coleg al meu* (nu am vrut *să le cunosc* numele, pentru că înseamnă că mă cunosc *beton armat* și de aceea *nu are rost să le știu numele*), care l-a atenționat că *nu mai trebuie să mă viziteze*.

Adică *ce fel de rău* aș putea eu să fac cuiva, dacă vorbesc cu el despre teologie, cultură, știință, viață cotidiană și îl mai pun *și la masă* și îi mai dau *și ceva de băut*?

Pot discuțiile astea *personalizatoare* și *ieșite din inimă să îndobitocească* pe cineva?

Ar putea cineva *să își piardă mințile* dacă vorbește cu mine *lucruri teologice profunde* sau *să își schimbe viața în bine*?

Da, singurul *rău* e: *să îmi pierd timpul* cu discuții, în care doar eu spun *lucruri interesante*...și primesc în schimb *nimic*!

Numai că e interesat *modul* în care sunt privit, dacă *o simplă discuție cu mine* te poate *afecta irevocabil*.

A venit vorba despre acest amănunt, atunci când prietenul meu îmi spunea, că „nu mai avem *o privire de ansamblu*” asupra lumii din jurul nostru.

Îmi reaminteşte despre un film, în care regizorul *încetineşte* imaginea, şi îl face pe actorul principal să vadă o gară, în ansamblu, *dintr-un singur punct*.

La care eu îmi aduc aminte de bucuria pe care am avut-o în metrou, când am stat lângă doi tineri – un el şi o ea – care păreau *a fi la teologie*.

Tânărul îi spunea *prietenei* sau *soţiei lui* un banc despre „extratereştri”, în care aceştia vin pe pământ şi cer pământenilor să le explice *ideea de timp*, pe care aceştia *nu o înţelegeau*. Unele fragmente din discuția lor nu le aud.

Însă, la un moment dat, îi spune că *ceasul nostru*, fiind *ca o brăţară* e de fapt *o cătuşă*. Şi de aceea noi suntem „încătuşaţi în timp”.

Cred că e *singurul moment public elevat*, necreat de *profesioniști* ai ideilor, pe care l-am trăit în Bucureşti de 6 ani de zile încoace.

Adică nu am mai asistat, ca o persoană neutră, la o convorbire în public între doi sau mai mulți inși, în care să văd *oameni gândind frumos*.

Oamenii nu mai gândesc *acum*, pe loc, nu mai sunt *spontani*.

Şi cei care gândesc *acum* au o spontaneitate de multe ori *prefabricată*, ticluită după *modele intelectuale precise*. Modele *proaste* însă, care nu mai vor să vorbească românește *cu toată gura*.

Însă acest tânăr *m-a entuziasmat prin spontaneitatea lui ingenuă* și prin faptul că, *în mod vădit*, sincer, dorea *să îi vorbească* și *aștepta să i se răspundă tot la fel*.

El era *o bucurie comunională* cu prietena/soția lui și îi vorbea *din toată inima* despre tot felul de lucruri.

Și în gura acestui om, care cugeta *simplu* dar cu *dragoste de gândire*, aceste cuvinte au sunat *fără fisură*, ca un *cadou frumos* primit în mod neaşteptat.

Vorbim în continuare despre faptul, că atunci când intrăm într-un supermarket culorile ne atrag *ca pe nişte copii*.

Suntem *identificaţi* cu obiectele pe care *trebuie să le cumpărăm*. Asta îmi spunea el.

Şi își aduce aminte despre ceea ce îi spusesem cândva (pe când nu era căsătorit), că *a vedea pe cineva gol* nu înseamnă *a-l privi şi cu patimă* şi că *a scăpa de patimă* înseamnă *a-i privi pe toţi oamenii la fel*.

Îl întreb, dacă acum, după ce s-a culcat cu soţia lui, mai îi e *ruşine* de ea, ca atunci când *a cunoscut-o prima dată* şi mi-a răspuns că *nu*.

Şi am continuat: sexul, atunci când eşti căsătorit, devine ceva *normal*, chiar *se banalizează*, ca şi *mâncarea unei fripturi* sau *faptul de a bea un ceai*.

Înţelegi că el nu e *un tabu*, ci *un act firesc* pentru doi oameni căsătoriţi.

Şi îmi spune ceva *frumos* şi *adevărat*, atunci când eu îi spun, că dacă *aş fi forţat de cineva să fac sex cu ea*, nu mi-ar strica *relaţia de dragoste* cu soţia mea, pentru că relaţia este *între noi doi*: „*relaţia* implică *dialogul* şi *împărtăşirea*”.

Deşi spunem atât de multe cuvinte despre *dragoste*, ea este ceva *care ne scapă din cuvinte* deşi *o trăim*.

Îl întreb de ce nu mai sunt *oamenii sinceri unii cu alţii* şi îmi răspunde: *din cauza lipsei de încredere*. „Interesul perfid” e cel care *primează*.

Îi părea rău, că într-o anume zi *nu a anunţat pe cineva* despre un anume lucru, care îi era *necesar* aceluia. Nu l-a anunţat *din invidie*.

Însă, continuă el: „sunt demersuri rele în care *nici tu nu crezi*, şi totuşi *le faci*”.

Mi se pare foarte firesc *să dialogăm* şi să spunem *ceea ce simţim* şi *gândim*, aşa cum *putem să o facem* și nu *să ne fandosim tot timpul*.

Aseară, Costion Nicolescu[533] a amintit cuvintele Fericitului Dumitru Stăniloae, cum că *trebuie să afierosim lui Dumnezeu tot ceea ce avem noi mai bun*.

---

[533] Articole ale sale: http://www.formula-as.ro/redactia/costion-nicolescu-91.

Nu pe băiatul nostru *mai slăbuţ* trebuie să-l facem *preot*, ci *pe cel mai bun*, pentru că lui Dumnezeu trebuie *să-I dăm tot ce e mai bun*. E un foarte mare *adevăr*.

Ce vor filmele *să ne înveţe*? Ce vor cărţile şi ziarele *să ne transmită*? Şi *de ce le folosesc unii* pentru *a distruge* mulţi oameni?

Ideea unei *televiziuni duhovniceşti*, cu reportaje şi emisiuni despre *lucrurile de taină* ale Ortodoxiei ar fi *un mare scandal*.

Însă un canal cu filme porno nu e niciun *scandal*, ci e chiar „o reuşită" a firmei de cablu.

Iluzoriul, ficţionalul e totuşi *o căutare* spirituală. Preferi *să te crezi* în lumi paralele, omorând monştri, creând civilizaţii utopice, pentru că *niciodată nu vei face asta*.

Ţi se dă iluzia *să crezi* în lucruri pe care *nu le vezi*, care *nu există* şi *nu vor exista niciodată* dar care sunt puse în scenă *într-un mod impecabil*.

Orice încercare *şi mai demonică* de prezentare a unei lumi *presupuse* sau *a unui sfârşit al lumii „apocaliptic"* nu e decât o dorinţă luciferică de *a muta* limitele imaginaţiei.

Însă imaginaţia nu are *o evoluţie salvatoare* a lumii.

Niciodată utopia nu va da *speranţe reale* omului.

Eroul care moare dramatic şi care, până moare, te face *să ţi se taie respiraţia* când *era să cadă* de pe o stâncă...sau criminalul, care intră în casă şi vrea să îi omoare soţia unui ofiţer de poliţie...sunt momente *fulminante* dintr-o viaţă, care *nu s-a petrecut niciodată*...pentru ca să *avem ce vedea* la televizor.

Ficţionalul e *un mod plăcut de a-ţi pierde timpul* dar, în acelaşi timp, creează *un alt om*: omul care nu mai ştie *ce să facă* dacă *nu i se mai dau ficţiuni*, omul care nu mai poate *trăi durerea* dacă nu are *plăcere*, dacă nu i se dă *o doză mare de plăcere*, oricum ar fi şi oricare ar fi aceasta.

Devenim *dependenţi* nu de vreun *personaj* anume, ci de ideea că trebuie *să vedem ceva nou*, de ideea că *ceea ce am văzut* e *ceva mai prost* în comparaţie cu *ceea ce vom avea de văzut pe mai departe*.

Aşteptăm ca mâine, filmul *de mâine* să fie *şi mai sexy* sau *şi mai oribil* decât cel de ieri. *Neapărat vrem* acest lucru.

Căutăm cu ardoare *să vedem ceva* dar, în acelaşi timp, văzând ceva, ne schimbăm *după acel ceva* pe care îl vedem.

Cum arată *vedeta* arată şi *spectatorul care o iubeşte*.

Apare trupul *mirosind* a patimă pe ecran, bătaia, înjurătura, viciul, minciuna, accidentul cu morţi şi răniţi, atentatul cu bombă, în care totul e numai frică, încordare, teroare.

Te aştepţi ca mâine şi tu să fii *tâlhărit*, să cadă şi la tine *un avion de luptă pe casă*, să se întâmple şi cu tine *o mare dragoste*, la fel ca în filme.

În secolul al XVIII-lea, Montesquieu[534] scria: „Fardul nu e numai o dovadă că femeile se gândesc *mai mult* la frumuseţea lor, ci dimpotrivă, că se gândesc *mai puţin*…(Cândva) feţele erau *nefardate*, iar frumuseţea era *a fiecăreia*. De unde şi erau *mari deosebiri* şi *mari superiorităţi*. Astăzi toate feţele *sunt la fel*”[535] .

Dacă atunci erau *la fel*, ce să mai spunem de astăzi, când, deşi există *multe farduri*, toate dau *cu farduri*. Sau deşi există *multe farduri*, foarte puţine vor *să nu le folosească*.

În propoziţia de mai sus nu e nicio *eroare*.

Pe mine mă miră faptul, că deşi există *atâtea farduri*, prea puţine femei îşi pun întrebarea *la ce folosesc*, pentru că *mai frumoasă* tot nu poţi fi, cu ceva care nu aduce decât *o frumuseţe de 5 secunde*.

Multitudinea lor *îmi dă de gândit*, cum îmi dă de gândit *multitudinea restaurantelor* sau *a revistelor deocheate*. Şi îmi dau de gândit, pentru că toate sunt *cam la fel de proaste*.

Ideea nu e ca tu *să ieşi folosit* cu ceva ci *să pierzi*.

Societatea de azi, numită în mod eufemistic: „de consum”, nu e nici pe departe o societate care să-ţi facă plăcere *să „o mănânci”*, ci *abia poți să „o înghiţi”*. E un fel de muzică ţigănească, cântată după ureche, pe care *o auzi* numai când te interesează *votca* din faţa ta.

Căderea *în alcool* a omului postmodern sau *lăsarea în voia fumului de furnal* care *îți iese din gură* e un mod de *a uita de tine*, un refuz criminal de *a-ţi da o notă bună*.

Erau întrebate femeile, care au pozat în reviste „explicite”, despre motivul care *le-a determinat* să facă acest lucru. Însă niciuna nu a recunoscut că *dorește*, în mod nebuneşte, să fie *adulată de bărbaţi* şi, nu în ultimul rând, ca în faţa pozelor ei bărbaţii *să se masturbe*ze.

Ele *şi-au luat banii* iar bărbaţii, ca nişte fraieri, *îşi pierd puterea*...masturbându-se în fața unor poze.

---

[534] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Montesquieu.

[535] Montesquieu, *Scrisori persane. Caiete*, trad. de Ştefan Popescu, cu prefaţă de Irina Eliade, Ed. Minerva, Bucureşti, 1970, p. 353.

Şi sexul vine, în lumea de azi, ca „o compensare”, ca „o sărbătoare” pe care *şi-o oferă* oamenii între ei sau pe care *şi-o cumpără* sau *şi-o iau cu forţa*.

Bucuria rugăciunii e *mult prea rară* în comparaţie cu *bucuria sexuală*.

Sexul e *o idolatrie depersonalizantă* în stadii mai avansate de *împătimire sexuală*.

În revistele porno româneşti apare la un moment dat, ca un icon, un penis ditamai de bărbat, pe care o femeie *îl îmbrăţişează* ca şi cum *l-ar adora*.

Mulţi dintre credincioşii noştri, încă *tulburi* la minte, vad în Sfintele Icoane nişte *trupuri* care *le produc plăcere*, care *îi excită*.

Uneori sărutatul Sfintelor Icoane sau al Sfintelor Moaşte se transformă în *altceva mult mai greţos*.

Filmele porno sunt categorisite foarte „ştiinţific”. Unde trebuie să vezi *zoofilie* asta găseşti. Dacă e vorba de *transsexuali* găseşti *transsexuali*.

Apar actriţe îmbrăcate în călugăriţe romano-catolice şi sunt posedate în chip şi fel.

Bancurile româneşti *cu preoţi*, nu de puține ori vorbesc despre femeile care *vin să se spovedească* dar fac *sex oral cu preoţii*, pentru că *îngenuncherea la spovedanie* o asimilează felației.

Mai ales bărbaţii văd în reverenda preotului ortodox o „fustă”, ca şi cum el *ar fi femeie*. Iar dacă e *femeie* înseamnă că e *cineva slab*. Și preotul ortodox e văzut ca *femeie* pentru că poartă „fustă”.

Raţionamentul, deși destul de *pueril*, e *foarte răspân*dit.

Când trece preotul pe lângă cei mici, auzi: „Doamne miluieşte, popa prinde peşte!”. Sau: „Veșnica pomenire!”.

E interesant cum sunt *păstrate* în timp, cu multă *ardoare*, de către *cei mai puţin credincioşi*, aceste citate *celebre* ale batjocurei la adresa preoţilor.

Filmul porno vrea să îţi redea *întregul act*, vrea să te facă *să fii acolo* dar *nu îţi spune pentru ce*. Îţi dă ocazia *să vezi* dar nu îţi spune care e *motivaţia filmului*.

Aproape toţi *cred că ştiu* care e *motivaţia* filmului porno: să te masturbezi sau să faci sex cu cineva uitându-te la un film.

Dar *motivaţia* filmului porno e alta: să crezi că totul e *atât de uşor*, că sexul e *ceva plăcut* şi fără nicio *urmare rea* şi

că *plăcerea e cea care te împlineşte*, plăcerea e *scopul tău*, adevărata ta *normă de viaţă*.

De fapt nu vrea *să îţi arate* ceva, ci *să te înveţe ceva*, să *te convingă* de ceva.

La fel stă treaba şi cu *momentele publicitare*. Nu vor *să cumperi* ceva anume în primul rând, ci să te convingă că ceea ce *pot ei să facă*, de acelea *ai tu nevoie*.

Reclama nu te duce *spre produs*, ci *spre firma* care îl produce. Firma e *lăudată* până la urmă şi nu *produsul*.

Şi nici firma *nu contează* până la urmă ci *banii* pe care îi câştigă cei care *deţin firma*.

La alt nivel, orice firmă e ca *un petic de pământ* pe care tu *sădeşti* ceva. *Te foloseşti* de pământul acela dar nu te interesează *pământul*, ci *profitul*.

Dar profitul nu înseamnă *să ai*, ci *să ştii că ai numai tu* şi *ai mai mult decât alţii*.

Cel care *ne vinde* pâine, face ca totul să ni se pară *bun*, dar pe el nu îl prea *interesează* de pâinea noastră. Poate chiar *ne urăşte* că nu cumpărăm *pâine mai multă*.

Când trebuie *să depui bani la bancă* sunt foarte *amabili*, ca şi când ar fi văzut *coborându-se soarele* la ei în casă, dar când trebuie *să îi scoţi*, parcă ei sunt *proprietarii* banilor tăi iar tu le-ai lua ceva care *nu îţi aparţine*.

Ideea de posesivitate e larg mediatizată. De la ideea de „*drept elementar* al omului”, până la ideea de „libertate de manifestare şi de opinie” acest *e al meu* sună cu putere.

Şi ţi se spune: „*cumpără* pentru că *meriţi*”. Dar de ce *merit*?

Ideea de *merit* nu mai e legat de *persoana mea* ci *de banii mei*. De fapt *nu merit ceva*, dacă *nu am bani*.

Şi *merit ceva*, orice vreau, în măsura în care *pot să îmi permit să îl cumpăr*.

În teologia romano-catolică *ideea de merit* a apărut ca ceva *distinct* de persoană.

În concepţia românească, ideea de *merit* apare cam aşa: nu *meriţi* ceva, dacă nu munceşti, dacă *nu trudeşti* pentru el.

Dar astăzi *ţi se implementează* contrariul: dacă ai *o pilă* undeva, poţi *să intri* oriunde.

Ideea de *pilă*, de *a pili* este extrem de sugestivă.

Pe unde *se pileşte* ceva sau unde *se erodează* fierul pot să intre toţi gândacii de bucătărie.

Însă „a te pili” înseamnă şi „a te îmbăta”, căci băutura *erodează* mintea.

Şi iarăşi mă întorc la *exploatarea* sexualităţii pentru *a-l degrada* pe om. Se dorește cu tot dinadinsul *desfiinţarea ruşinii*.

Dar ruşinea *odată diminuată* în om are numai *consecinţe nefaste* pentru societate.

Vocabularul pornografic *distruge* limba pe care o vorbim, ne pupăm şi facem sex în public, facem tot felul de semne obscene, ne folosim de trupul nostru ca să câştigăm ceva, ne creăm obsesii asupra anumitor persoane, *distrugem* viaţa altora.

Anarhia societăţii e creată în *undergroundul* ei. De aici izbucneşte afară *toată mizeria* pe care o avem *stagnată* în noi.

Atâta timp cât bărbatul şi femeia nu vor fi decât nişte *sexe* care *își produc plăcere reciproc*, relaţiile dintre oameni vor deveni *strict impulsive*, fără pic *de dialog*, de înţelegere, de cunoaştere reciprocă, de dragoste.

Căsătoria însă nu e numai *sex*. Este în primul rând *dialog*, încredere, dragoste, compasiune, punerea mereu *în locul* celuilalt şi trăirea *în locul lui* şi cu el.

Acolo unde sexul devine *o obsesie* toată frumuseţea interioară şi exterioară a celor doi devine *banală*, o marfă *vandabilă*, ceea ce *nu e*.

Scopul ideologiei porno, care îți dă *să vezi tot* e să te ducă spre acel moment, când ţi se va părea *normal* să te culci cu oricine, de la mama ta și până la vaca pe care o ai în curte, pentru ca *să te simţi „liber”*.

Şi, după ce faci asta, să mergi mai departe, spre lucruri din ce în ce *mai greu de suportat* de o minte sănătoasă, pentru ca să devii *mai rău decât toţi*.

*

Momentele de bucurie sunt *daruri dumnezeieşti*.

Bucuria adevărată e un har sfânt, o deschidere spre bucuria dumnezeiască.

Dacă nu te-ai bucurat de frumuseţea lui Dumnezeu, de mila Sa, de bucuria care vine de la El, e normal să nu ştii *ce e bucuri*a. Şi dacă nu ştii *ce e bucuria*, cum *arată* ea în om, numeşti *bucurie* ceea ce *nu e bucurie*.

Acum *mă bucur*. Prea Curata Maică a lui Dumnezeu *mă încălzeşte* cu iubirea şi cu bunătatea sa. O simt *aproape* de mie azi.

O, Prea Curată Maică, iartă-mă pe mine păcătosul care greşesc mereu! Îndreaptă-mă la bunătatea Fiului Tău şi mă miluieşte.

*

De ce Tom e *mare* şi Jerry e *mic* şi trebuie să fie *mereu alergat*? Ce dorea *să ne spună* desenul animat[536] al timpului când eu eram copil şi credeam că e „frumos” *să fii alergat*?

Nu e nicio *frumuseţe* în *a fi alergat*.

Nu e nicio frumuseţe în *a fi mare* numai pentru *a fi schingiuitorul* celor mici.

Mi se pare a fi *o parabolă* la mijloc.

Tom e pisicul, *motanul cel mare* dar *cam prostuţ*. El îl aleargă continuu pe sărmanul Jerry dar, de fiecare dată, acesta îi face „bucata” şi Tom „o ia în freză” în mod sistematic.

Apropo: o trupă românească vorbea de „statul în freză” pe faleză. E o problemă *semantică* demnă de discutat.

Dar Jerry, parcă tocmai de aia e *mic*: ca să fie *sprinten*.

Şi cu toate astea, oricât ai fi tu de *tare* la fugă, tot nu e bine să fii *mic* doar pentru ca să fii *persecutat*.

Însă, americanii care au făcut desenul animat, nu au vrut să spună că sistemul economic e tocmai *balena cea mare*, care mănâncă *peştişorul de aur* al *omului de rând*?

Nu cumva au vrut să ne înveţe, că putem fi numai nişte *mici fiinţe* întotdeauna, în comparaţie cu „puternicii lumii” şi că, dacă avem nebunia de *a ne lupta cu ei*, nu avem decât şansa de *a fi fugăriţi tot timpul*?

Nu suntem noi, *Jerry*?

Nu suntem noi micul animal cu două urechi, care nu are lucru *mai bun de făcut*, decât *să se ascundă*?

Şi peste Tom şi Jerry planează din când în când o femeie, *stăpâna casei* (ca şi la Mr. Bean de altfel), care ar putea fi numită „dumnezeul” desenului animat, care face până la urmă *dreptate*.

Însă de ce această femeie nu e *nedreaptă*, ca vrăjitoarea cu nasul plin de negi?

De ce nu omoară şi ea pe *micul şoarece*, atâta timp cât şoarecele, în „cariera” lui *naturală* e doar *un devastator* al casei unde stă *o pisică atentă*?

---

[536] A se vedea: http://www.imdb.com/title/tt0274294/.

Se vede treaba că întruchipează aici *spiritul dreptăţii* deşi „Dreptatea" e o femeie goală, legată la ochi, care face totuşi *dreptate*.

Se poate ajunge şi la dreptatea *nedreaptă*...

Dar ce mai contează, când avem *desene animate*?

Ochii lui Tom *se dublează* de multe ori, când i se mai dau *tupe* de către câini. Câini îl aleargă, poliţia îl claxonează, teroarea devastează oraşul…

Și cu toate astea, happy end-ul[537] vine foarte *reconfortant* în lumea oamenilor, care au pisici în casă sau în care şoarecii fac şmecherii de ţi se *blochează* mintea între etaje.

Şi mă gândeam: De ce facem desene animate sub formă de *fabulă*? Pentru ca omul să fie „înţepat" frumos de *realitatea înconjurătoare.*

Iar copilul – asta e important! – învaţă de mic *cum stau lucrurile* cu lumea în care va locui *ceva timp*, e drept, *puţin*.

Însă mulţi vor rămâne şi în stadiul de adulţi pe rolul *micului şoricel*, care nu are altceva de făcut, decât să trăiască *chinuit* de cine vrea *să îl chinuie*?

Şi poate că trebuie să ieşim într-o zi, fiecare, cu o placardă în mâini, pe care să scriem: „Cine vrea *să mă chinuie*?".

Fiindcă astăzi dorinţa de *a chinui pe cineva* este evidentă.

Aştepţi la ghişeul nu ştiu care. Se uită la tine. Vrea *să suferi şi tu* ceea ce *simte ea*.

Aştepţi. Te uiţi la ceas. Dai din picioare. Nerăbdarea ţi se urcă până în creştet iar maţele îţi chiorăie, pentru că n-ai mâncat nimic de dimineaţă.

Şi aştepţi să vină cineva, care să dea la o parte pe acest *Tom* de la ghişeu, care te urmăreşte, care *te umple de nervi*.

Şi parcă nu vine nimeni.

Numai Dumnezeu te poate scăpa de această *staţionare continuă* de la ghişeu, numai că nu ştiu dacă eşti *prieten* cu El.

Şi vine *rocărul* (denumirea *standard* dată de *românul sută la sută*) şi îţi spune: „Ce, bă, ai venit *să îmi ţii predici*? Eu *nu cred* în Dumnezeu. Eu sunt *satanist*…You understand me[538]?".

Însă trebuie să vorbim și de implementarea reală *a bunei voințe*. Eu *te respect* şi tu *mă respecţi* chiar dacă *nu mă placi*.

---

[537] În engleză: *final fericit*.

[538] Idem: *Mă înțelegi?*

Însă nici pe *mouse*[539] nu-l plăcea *pisoiul fiţos*.

El fugea *fugărit fiind* iar pisoiul alerga, *alergându-l de zor*.

Dacă *ai înţeles ideea*, când te vei face mare, vei fugări pe oricine pare *mai neajutorat*, îl vei *jecmăni*[540], pentru ca să pari *un om „agreabil"*.

Azi am luat o carte a unui preot *foarte frumos* prin *onestitatea* lui. Şi i se spusese, că dacă vrea să spună *anumite lucruri*, trebuie să aibă *experienţă în spate* ca să le spună, în sensul că: „trebuie *să aibă spate*".

Ideea cu *a avea spate* se traduce cam aşa: dacă spui ceva *bun* şi nu eşti *omul nimănui* e un lucru „ridicol", pentru că ai spus *tu* acel lucru şi nu *altul*.

Dacă eşti *al cuiva* însă, dacă eşti *pila cuiva*, atunci *poţi să spui multe* dar nu din alea *incendiare* şi *trăieşti bine mersi*.

Însă tânărul nu are „voie" să gândească în faţa celui *bătrân*, asta e *ideea*, pentru ca să nu pară că *i-a luat-o înainte*.

Eu nu sunt de acord cu acest *cumul de date bizare* ci cu *adevărul în care crezi*.

Dacă cineva are *ceva de zis* şi *e bine ce zice* atunci *să vorbească* indiferent *de ce vârstă are*. Şi dacă e *tânăr*, atunci *să fie remarcată* înţelepciunea lui iar dacă e *bătrân*, *să luăm aminte* la povaţa sa înţeleaptă.

Unde este *egalitatea de şanse*, dacă *neofiţii* sunt consideraţi drept *şoareci* iar *vânătorii* se ascund în spatele *ghearelor complezenţei*?

Unde mai poţi *respira* şi construi *o lume nouă*, o lume *mai bună*, dacă *şoarecii* sunt buni numai pentru *a fi exterminaţi*?

Dar ştiţi ce se întâmplă când *mor şoarecii*?

Atunci se întâmplă că mor *şi pisoii*, nu de alta dar nu mai au *pe cine să mănânce*.

Rămân la ideea că suntem *programaţi subtil* încă din copilărie şi *nu spre binele* nostru.

Trebuie să înveţi *de mic*, trebuie să mergi *la şcoală*, să fii *premiant*, să te *realizezi*…

Dar *pentru cine*, mă rog, facem toate astea?

Multe dintre *cunoştinţele noastre* şcolare sau extraşcolare pot fi *convertite în bine*.

---

539 Idem: *şoarece*.

540 Am auzit şi forma: *jegmăni*.

Dar rămânem nişte *himere care aşteptăm moartea*, dacă scopul nostru, s*ingurul scop* nu e decât acela de *a avea un viitor pe pământ*.

E fantastică *somnolenţa* umană. Mii de ani au murit oameni iar oamenii *nu s-au trezit* şi *vor să construiască mereu*.

Vor să construiască *numai aici*.

Rămân *lucrurile* şi mor cei care *le-au făcut*.

Şi *Tom* devine acest *trecut*, care *îl tot înghite* pe Jerry, adică pe acest *nesemnificativ prezent* pentru mulţi.

Ajungi în pragul situaţiei când spui: „Nu mai înţeleg! Nimic nu mai are *sens*”.

Dar tot ce se întâmplă are *sens*, numai că noi nu-l putem *privi*!

Ideea *privitului în oglindă*, care este sinonimă cu *privitul în urmă*...Sau ajungând la semnificaţia duhovnicească, aceea de *a-ţi privi sufletul*, trecutul vieţii tale, care pare să fie tot mai *eclipsată*.

Putem gândi *şi altfel*.

Putem să credem că tot ce ni se pune în faţă e *regizat* şi că asta e doar dorinţa celor care *au puterea*, a *dinozaurilor* pe care i-a născut *puterea financiară*.

În spatele sloganurilor, în viaţa reală sunt mii, milioane de oameni care nu au aceleaşi *scopuri meschine*.

Însă nu au glas ca *să protesteze* sau poate că *nu mai vor* să protesteze.

Vezi câte un bătrân care nu mai vrea *nimic* decât să fie *lăsat în pace*, ca să poată să se bucure de ceea ce *puţini* se mai bucură: de puţin soare, de puţină mâncare şi de linişte.

Vrei să dormi liniştit pe perna ta, aşteptând să mergi dincolo, în cer.

Mulţi vor *să moară pe perna lor*. Nu vor să fie duşi *la azil* sau *la spital*. Vor să moară *în casa unde au iubit* şi *au fost iubiţi*, unde *s-a clădit* viaţa lor, aşa cum a fost ea, *cu bunele* și *relele ei*.

Oricât de *roză* a fost viaţa omului au existat în ea şi *multe bucurii*.

Bucuria de a primi un ursuleţ, bucuria de a primi un cec cu bani, o floare, bucuria de *a fi iubit fără vreun interes meschin*, bucuria simplă din cauza căreia *ne dau lacrimile* e bucuria pe care *ne-o dorim*.

Poate că Jerry ar vrea să fie pentru o bună bucată de timp *iubit*.

Poate ar dori *să se termine alergările* şi să audă cum liniştea *răsună* între el şi Tom.

Poate că şi Tom ar vrea să nu mai fie *o haimana* şi să treacă *la afaceri mai bune*.

În loc să te gândeşti la infinit la *cum ar putea fi* e mai bine *să acţionezi* în vreun fel anume.

Mulţi și-ar dori *să meargă*, cu siguranță, la Sfânta Biserică dacă ar ştii *cât de fericiţi suntem noi*, cei care *Îl iubim* pe Dumnezeu şi, mai ales, care *simţim iubirea Lui*.

Dacă ar ştii că plăcerea pe care *ţi-o provoacă* o femeie cu care te culci e *infinit mai mică* decât *bucuria* şi *plăcerea* pe care ţi le aduc *împlinirea voii lui Dumnezeu* şi *unirea cu El*, mulţi ar fi astăzi *mireni* și *monahi cu viață sfântă*.

Dar oamenii *nu ştiu*, pentru că ei aleargă precum *pisicul* din povestea noastră şi se gândesc cum ar fi *să îl mănânce* pe celălalt, în loc să se gândească *ce multe ar învăţa*, dacă *nu l-ar mai alerga* pe celălalt, ci *l-ar privi* în faţă şi *l-ar întreba cine e*.

Şi *ar fi uimit* să înţeleagă, că acela *înţelege cine e*, pentru că *e privit de un altul* şi că acel altul *îi cere* să fie *responsabil cu sine* ca să fie *responsabil cu el*.

Oamenii *nu te cunosc*, pentru că se practică ideea că trebuie să fugim cu intimităţile noastre într-un mediu unde *nu putem fi atacaţi.*

Dar o carte ca aceasta mă face *vulnerabil*, pentru că totul e *la vedere*. Şi *te pot acuza* cu *propria ta marfă*.

Dar *cealaltă parte a ideii* e că oamenii pot vedea *cine eşti tu*, în *cea mai adâncă parte a ta*, în relaţia ta cu Dumnezeu, cu oamenii, cu tot ce există şi *pot trage concluzii bune*.

Îmi doresc să fie trase *concluziile bune* şi nu neapărat *pentru mine*, ci pentru *fiecare în parte*.

Ceea ce se petrece cu noi *îi poate modela* şi pe alţii.

Când citesc cărţile Sfinţilor lui Dumnezeu văd *cât de important* e *ceea ce se întâmplă în viaţa noastră*.

Oamenii de cultură spun şi ei *măsura lor*, ce *prind* din lumea asta.

Toţi spun *ceva important* pentru *cine aude*, pentru cine nu se crede *atotştiutor*.

Şi când *iei atitudine* asupra unui lucru *ia pentru fiinţa ta*, nu *pentru alţii*.

Cel mai mult îmi displace *ostentaţia*.

Răsfoiam nişte cărţi teologice într-o librărie. Şi librarului i se adresează o cititoare cu remarca: „Cărțile duhovnicești sunt pentru *hrana noastră*".

La ea în gură, acest mare adevăr suna *strident*, nelalocul lui, pentru că *împrumutase* un vocabular teologic, duhovnicesc, experențial care *nu se potrivea deloc* cu cât de *sclifosită* era.

Pentru că ea vorbea *pe un ton impropriu*, cu *cuvinte improprii* ei, crezând că dacă *împrumută* limbajul și unele gesturi a și ajuns *o femeie duhovnicească*.

Și marea nenorocire a multora care citesc acum cărți sfinte de toate calibrele, mai *grele* sau *mai puțin grele*, e că *se simt în stare de toate cărțile* din fața lor, chit că ei nu pot *să îți reformuleze* trei lucruri din ceea ce citesc într-o carte.

În teatrul de satiră, sclifoseala doamnelor *simandicoase* se aseamănă unei *cârpe stropite cu aur*. Păcat *de aur* pentru *aşa cârpe*, nu?

Băiatul care *îşi ia femeie* doar pentru *banii lu' ta-so*, lingăul, *şmenarul de femei* e prezentat cu *alură de mincinos*, de farsor, de fanfaron.

La fel şi femeia care *fuge după bărbaţi bogaţi* şi e *săracă* e *curva cu dragoste excedentară*, care face *orice* pentru faptul de a i se spune: „doamnă".

Chipuri desfigurate.

Arta postmodernă e o artă care prezintă *nebunia* sufletului *cu lux de amănunte*. Care *destructurează* firescul tocmai pentru ca să te facă să crezi că *execrabilul* e preferabil *normalului*, coerentului, firescului.

Tot ceea ce poți *să îți imaginezi* se poate *scrie* şi *picta astăzi*.

Zgomotul devine *muzică*, cârpa şi celofanul e *material artistic*, sexualul şi macabrul sunt *adjective* pentru fiecare roman sau film.

De ce atunci când e vorba de *un film de iubire*, nu apare niciun *personaj urât* în scenă? Pentru că lumea în care *se iubesc* personajele e *ireală*.

Și, la fel, în filmul macabru *totul e urât* pentru că e *o halucinaţie*.

Dar mintea omului nu e *pictată* doar de *o singură culoare*. Nu e doar *albă* sau doar *neagră*.

Ştim lucruri *din ambele părţi*, pentru că viaţa ne dă să vedem tot ceea ce *am vrea* şi *nu am vrea* în acelaşi timp.

Și, cu toate astea, când ajunge Tom *la pensie*?

Poţi să crezi că filmul *nu are moarte*, pentru că el *nu îmbătrâneşte*. Actorul rămâne *la fel*.

El poate că *a şi murit* iar tu rămâi să priveşti la el *ca la un om viu*.

Contează *ce vrei* să vezi, *pe cine* vrei să vezi.

Şi contează *cât vrei să-l vezi* pe cel pe care acum *vrei să-l vezi*.

Trebuie să învăţăm că atât Tom, cât şi Jerry *pot să moară*. Și *chiar mor*...

*

Hărţuirea ta de către alţii e *o luare de contact* cu nebunia care stă *dedesubtul* aparenţei.

Se autoinvită unul sau altul deşi văd *că te deranjează*.

Nu-i interesezi *tu*, ci *ceea ce au ei nevoie* de la tine.

Nu ne mai interesează *persoanele*, ci *obiectele* lor.

Fugim după *obiecte vandabile*, după obiecte care *discreditează* oamenii.

Vrem să stăm *faţă în faţă* cu idolul, chiar dacă idolul e *o copie* după *un personaj real* sau nu e decât *o nălucire de-a noastră*.

Omul are nevoie *de defulări*.

O româncă a scris un roman de curând, „Băgău"[541] se numeşte, şi costă peste 200.000 de lei. E un roman obscen, unde zice *ce vrea* şi *zice din inimă*.

Îşi *descarcă* inima, sărmana, *se expune* în toată trivialitatea ei.

Iar patima exprimată *cu precizie* e *trivială*, e explozivă.

Şi când te uiţi în carte ţi se pare totul *normal*, pentru că e vorba de *o anumită stare a omului*, care este *expusă bine*.

Îţi place cartea pentru că e *o patimă* și nu pentru că *nu ştii că e o patimă*.

Tu *cauţi* patima şi de aceea *cumperi* cartea. Și tocmai pentru acest lucru a fost scris *Băgău*: pentru că e despre patima pe care tu *o cauți*...și care *se vinde bine*.

---

[541] Romanul *Băgău* al Ioanei Bradea a fost unul dintre *subiectele de discuției* în cartea noastră: *Lumea postmodernă și depersonalizarea omului*, din 2005, tratat la p. 169-176. Ea poate fi downloadată de aici: http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/01/lumea-postmoderna-%c8%99i-depersonalizarea-omului/.

Iar dacă *ai patima* îţi *place* cartea deşi nu te învaţă *nimic bun*.

Cartea asta e *o dezamăgire confesată* şi fata care a scris-o e dezamăgită, e *rea cu viaţa*.

Dacă a văzut numai *bărbaţi răi* în viaţa ei, curvari, profitori, bineînţeles că are *o asemenea concepţie*.

Dar oricine scrie un roman erotic *exagerează* şi tocmai exagerarea aia *place*.

Eroul american, războinicul *fără teamă* și *conștiință*, care mitraliază *la nesfârșit* și tot *rămâne în picioare*, place pentru că e *ireal*, nu pentru că e *real*.

Harry Potter place tocmai pentru că e *o minciună cu vârf* şi *îndesat*.

Când cineva îşi mai și *exprimă* patima iar tu nu ştii *să o faci ca ea*, tocmai de aceasta îţi place „Băgău”, pentru că *te surprinde sinceritatea* ei.

Dar *sinceritatea* ei poate să fie *90% minciună*.

Dar dacă 10% e *emoţia ei*, dacă *a trecut* şi ea *pe acolo*, romanul *curge* spre public.

Nu pot *să sugerez* acum nimic, *să dau detalii* din carte – *nu o am* de fapt, ci *am răsfoit-o* numai într-un stand de cărţi – dar poţi să fii *oricum*, când *nu mai ţi-e frică de Dumnezeu*.

Literatura lumii vorbeşte despre *Dumnezeul nostru* ca despre *o realitate fără conţinut*. Acum, El a devenit doar un nume.

Ştim că Nietzsche[542] L-a declarat „mort” pe Dumnezeu...deși înaintea lui *o mai făcuseră* mulți alții.

Dar El poate „muri” tocmai pentru că noi *suntem morţi*.

Nu Dumnezeu *a murit* – e *cea mai prostească idee posibilă*, naivă la culme – ci *noi nu-L mai percepem*, pentru că *nu-L mai dorim* decât *foarte puţin în mod voit*.

Harold Bloom[543] spunea în *Canonul occidental. Cărţile şi Şcoala Epocilor*: „Kafka[544], *o sensibilitate religioasă* de mare geniu, *nu credea* în Dumnezeu, nici măcar în *Dumnezeul infinit* de îndepărtat al gnosticilor[545]. El împărtăşeşte această *necredinţă* cu Freud[546], Woolf[547], Joyce[548], Beckett[549], Proust[550], Borges[551], Pessoa[552] şi Neruda[553]”[554].

---

542 A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Friedrich_Nietzsche.
543 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Harold_Bloom.
544 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Franz_Kafka.
545 Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Gnosticism.
546 Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Sigmund_Freud.
547 Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Virginia_Woolf.
548 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/James_Joyce.

Şi *depărtarea* lor de Dumnezeu e tocmai motivul pentru care *au scris mult*, frenetic, incisiv, cu răutate. Şi tocmai asta *place*.

Omul păcătos *de rând* e ispitit de asemenea *mari autori* şi se crede şi el *în stare* să îşi bată joc de Dumnezeu.

Şi pe cât *facem rele*, pe cât devenim *mai răi* şi pe cât *ne depărtăm de normalitate*, simţim „nevoia” să ne luăm *la întrecere* cu alţii, să-i *discredităm*, să-i *nimicim*.

Autorul de mai sus susţine că Joyce era *obsedat* de Shakespeare[555] şi că această obsesie i-a produs multe dureri, pentru că a simțit că *nu-l poate întrece*.

De unde „nevoia” acestui *egoism imens* la artişti? Aş putea spune, pe scurt: din cauza *dorinţei de posteritate*, de posteritate *luată cu forţa*.

Cine nu mai aşteaptă *răsplata* Judecăţii lui Dumnezeu, când binele e *răsplătit* şi răul e *pedepsit*, speră la *o glorie vană*, telurică, *după moarte*.

Influenţa *scrisului satanic* e nefastă. Ştiu asta pe propria-mi piele şi prin *influenţa negativă* pe care am avut-o asupra altora la un moment dat.

Arta e plămădită din *vâltoarea* patimilor noastre.

Pentru a deveni *un om smerit* trebuie *să te curăţeşti de patimi*.

Dar *un artist* nu poate fi *un om smerit cu adevărat*, pentru că el trebuie să apeleze la *resorturile lui interioare* şi acelea sunt *viciate rău*.

Poţi să fii *un om credincios* ca artist. Dar când Dumnezeu *te acaparează* cu totul, atunci *renunţi la orice profesie pătimașă* ai avea, pentru că simţi că nu e nicio profesie *compatibilă* cu viaţa duhovnicească, dacă vrei şi *profesia* şi *viaţa după Dumnezeu*.

Nu poţi *împăca* lucrurile decât dacă *precumpăneşte viaţa duhovnicească* în tine.

Când *te adânceşti* în curăţirea de patimi, începi să dai prea puţin *importanţă* profesiei tale, pentru că nu mai ai *orgoliul* de „bun profesionist”.

---

549 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Samuel_Beckett.

550 Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Marcel_Proust.

551 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Jorge_Luis_Borges.

552 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Fernando_Pessoa.

553 Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Pablo_Neruda.

554 Harold Bloom, *Canonul occidental. Cărţile şi Şcoala Epocilor*, trad. de Diana Stanciu, cu postfaţă de Mihaela Anghelescu Irimia, Ed. Univers, Bucureşti, 1998, p. 354.

555 A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/William_Shakespeare.

Profesia e *telurică*. Muzicianul vede *note*, agricultorul vede *grâu*, vânzătorul *bani*. Peste tot *bani*.

Dar Dumnezeu *te ridică* dintre cele ale lumii şi îţi cere *uitarea de toate*.

Şi atunci vezi, că pentru *a-ţi câştiga existenţa ca ortodox*, în societatea de azi, trebuie *să ascunzi în tine* viaţa ta intimă şi pe afară *să afișezi* doar *standardele pieţei*.

Dar *standardele* societăţii contemporane sunt *o cochetărie* care *îţi displace instinctiv*, însă trebuie *să joci* cum joacă *şi alţii*.

Te forțează *atmosfera* să ieși *cu capul gol* dacă ceilalţi nu mai poartă nimic *pe cap*, pentru ca să nu se uite la *tine ca la urs*.

Eu nu trebuie să fac *anumite gesturi* şi nici anumite *remarce*, pentru ca să nu par „nepotrivit" pentru oraşul ăsta.

Dar oraşul acesta nu m-a primit *în burta lui*, ci doar *o persoană* din el m-a primit *în inima ei*.

Aceasta m-a primit *lângă ea*, pe când ceilalţi *şi-au văzut de ale lor*.

Cam peste tot se înţelege că *suntem singuri* dacă nu ne ajutăm *măcar* cu câţiva oameni.

Unul bea *să uite*.

Eu scriu ca să privesc *mai destins* lucrurile care se întâmplă.

Când vrem să uităm *cine suntem* şi *să ignorăm harul dumnezeiesc* atunci ne poticnim într-o mare *nefericire*: nefericirea de *a nu mai simţi niciun sprijin* în noi înşine.

La emisiunea lui Doru Octavian Dumitru[556] a venit domnişoara cu pictoriale erotice. Sutienul ei alb se vedea aproape jumătate la o cupă şi la celălalt puţin şi s-a pus tocmai acolo unde lumina *cădea bine* pe trupul ei.

Toţi ştiau *cine e* şi *cum arată* pe dinăuntrul hainelor.

Ea este „*un bun comun* al multor *consumatori*".

Şi când şi-a spus vârsta am rămas *pal*: 22 de ani.

La 22 de ani a făcut poze în multe „feluri" şi *ştie multe*.

Ar fi trebuit să fie *studentă*...dar ea are o *avocată* de pe acum.

---

[556] Pe data de 5 decembrie 2010, *marele umorist de geniu* Doru Octavian Dumitru, din nefericire, *s-a retras din activitate*. Vom vedea dacă pentru *totdeauna* sau pentru *o anume perioadă*.
În 2004 era realizatorul unei emisiuni TV cu *dialoguri inedite* și *umor fin*.
Pentru mai multe file video:
http://www.youtube.com/results?search_query=+Doru+Octavian+Dumitru+.

Actriţele porno sunt „visele noastre *ascunse*”, ale bărbaţilor. Demonii ni le aduc *pe tavă*, la *maşina* gândului nostru, ca *să ne înfruptăm* din ele.

Dar nici noi nu ştim *la ce serveşte* toată această „industrie” a gândurilor desfrânate.

La unii poate că *le place* sexul cu animalele, mâncatul excrementelor, sexul cu cadavre, cu obiecte…

Sporirea plăcerii e „o aşteptare” a lumii de azi.

„Asta *îmi place*, asta *nu-mi place*”, auzi.

Dar nimeni nu prea mai zice: asta *trebuie să fac*, asta e *voia lui Dumnezeu pentru noi*.

Ispita artei ca şi *a altor religii* e o ispită *a uitării* şi *a promisiunilor în stil electoral*.

Renegarea credinţei ortodoxe din tine e, de fapt, începutul unei *lupte interioare cu tine*, cu tine *cel bun*, cu *binele din tine*.

Zbuciumul sufletesc nu vine *din neştiinţă* întotdeauna, ci şi din *neaderarea interioară* la voia lui Dumnezeu.

Lupta cu Dumnezeu, iubiţii mei, e o luptă *cu voi înşivă* şi nu *cu El*!

Voi vă luptaţi să vă nimiciţi *propria* voastră frumuseţe, dorinţa voastră *de bine*, aspiraţia inimii voastre *spre desăvârşire*.

*

Ce înseamnă să fii *antifeminist*? Cineva poate să-mi spună că nu suportă *unele fiţe* ale femeilor şi cu asta basta.

Dar Sfânta Ortodoxie evidenţiază *foarte precis* atât rolul bărbatului cât şi al femeii în această lume.

Bărbatul este *cap* femeii, conducător al ei *în cele bune*.

Și bărbatul despre care vorbim acum e bărbatul care *stă în Sfânta Biserică* şi nu de orice bărbat însurat, care vrea să-şi *conducă* femeia.

Şi la fel, femeia care *se supune* bărbatului ei, se supune *în cele sfinte* şi *curate*.

Dacă bărbatul şi femeia sunt *oameni duhovniceşti* relaţia aceasta *de supunere* e *de la sine trăită* şi *înţeleasă* în autenticul ei.

Dar ce ne facem dacă cei doi au început să se bată, să se jignească şi să se deteste unul pe altul?

Căsnicia devine *un chin* dacă cei doi nu au la bază *credinţa*, *iubirea* şi *sfinţenia*.

Relaţiile *se deteriorează* când *abdici* din bine, când renunţi *la fidelitate*.

Când „lupţi" *să îţi baţi joc* de celălalt, căsnicia e cu ambele picioare la tribunal, căutând o „soluţie".

Soluţia pentru *orice căsnicie* e Dumnezeu. Dumnezeu e Cel care îi *alină* şi îi *împacă* pe cei doi.

Dac vin în faţa Lui, recunoscându-şi amândoi vina, o căsnicie rămâne ceea ce e: *un puternic legământ de dragoste* în faţa lui Dumnezeu şi *o împlinire duhovnicească*.

Poţi fi *un homosexual* şi *un ortodox* în acelaşi timp?

Astăzi, cei de la *Accept*[557] vor să spună că *păcatul trebuie „tolerat"*, pentru că *omul poate alege „ce vrea"*.

Dar homosexualul e *un om bolnav*, ca oricare *alt bolnav*, care, dacă *nu se pocăieşte cu adevărat*, rămâne cu *o înţelegere deteriorată a Ortodoxiei* şi cam asta e.

El face parte *dintre noi*, dacă e *ortodox*, dar stă departe *de curăţia* pe care ne-o cere Dumnezeu.

La fel ortodoxul care *curveşte*, care *ia mită*, care *fură*, care *omoară*. Sunt *bolnavi*.

Suntem *bolnavi* dar trebuie *să recunoaştem* acest lucru.

La o emisiune televizată, un fost student ortodox, care a făcut ceva ani de teologie la Bucureşti, a declarat că a devenit *neoprotestant* şi a mărturisit că e *homosexual*.

Şi el spunea, că *nu se reduce dragostea la sex*. Și *aşa e*! Însă *nici nu înseamnă dragoste păcatul*.

Când *păcătuiești din dragoste* ai o dragoste din ce în ce *mai viciată* de păcat. Sau când confunzi *patima* cu *dragostea* nu ai nicio *împlinire adevărată*, pentru că răul *nu împlinește* ci *te urâțește*.

Dar el credea că noi nu ne dăm seama că şi homosexualitatea e „ceva bun" până la urmă.

Îşi dă seama că homosexualul *nu dă naştere la copii* dar nu vede în pasajele Sfintei Scripturi *o respingere* a homosexualismului.

Dar homosexualitatea e *o bătaie de joc* la adresa *normalităţii dorite de Dumnezeu*.

---

[557] A se vedea: http://accept-romania.ro/.

Şi minciuna este spusă *prin cuvânt*. Însă nu cuvântul e *mincinos*, ci *mesajul transmis prin el*.

Tot la fel, plăcerea sexuală e *îngăduită* în căsătorie, când *o doreşti spiritualizată*. Când copiii tăi, care urmează unirii tale cu soţia ta, sunt *asumaţi* şi *crescuţi* cu toată responsabilitatea.

Poţi *să nu ai copii* dar poţi *să îţi spiritualizezi* sufletul şi trupul.

Sfinţirea vieţii e lucrul urmărit *de oricare* din Sfânta Biserică.

De aceea, cei căsătoriţi trebuie să trăiască *ca şi cum nu* ar fi căsătoriţi, adică fără *adâncirea în teluric* ci *urmărind mereu* voia lui Dumnezeu.

Pofta pentru poftă: asta e *homosexualitatea* şi *lesbianismul*!

Închiderea în *carapacea genului* tău.

Renunţi la adevărata *deschidere* şi *împlinire* a căsătoriei, pentru *plăcere* şi *egoism în doi* sau *între mai mulţi*.

Batjocorind firea ta *prin desfrâu* nu-I poţi da „lecţii" lui Dumnezeu dacă e *bine* sau *nu*.

Suntem *prea ipocriţi* şi ipocrizia e *un răspuns* la tot ceea ce *am schimbat în rău* în fiinţa noastră.

De ce există *o imagine oribilă* a bărbaţilor şi a femeilor despre ei înșiși sau în mod reciproc?

Cum poţi crede că bărbatul sau femeia sunt nişte *monştri*, aşa, fără *nicio cauză* sau *explicaţie*? Ce ne determină să fim, spre *defavoarea* noastră, atât de *imprevizibili*?

*

Părintele Diacon Andrei Kuraev[558] foloseşte în „Daruri şi anateme"[559] paralele *foarte futuriste*.

Până la pagina 229 am remarcat trei şi anume: *parabola supravieţuirii* după un cataclism global, *parabola scafandrului* şi *parabola adăpostului sigur*.

Cuvintele sale *au mare forţă*, forţa celui care *se transpune cu totul* în realitatea celui care *trăieşte*, *simte* şi *gândeşte aşa*.

---

[558] Blogul său: http://diak-kuraev.livejournal.com/ și portalul său: http://kuraev.ru/.

[559] A se vedea: http://www.sophia.ro/Daruri-si-anateme.-Ce-a-adus-crestinismul-lumii-de-Diac.-Andrei-Kuraev-colectie_carte-ro-141.htm.

Cineva mi-a spus că a apărut o carte la *Deisis*[560] (eu n-am citit-o) şi unde ar fi singurul care se declară *pro-evoluţionist* între semnatarii articolelor din carte. Îmi pare rău dacă acest lucru e *adevărat*.

*

La Mănăstirea *Sfântul Fanurie* de la Siliştea-Teleorman[561] a curs sânge, în Joia Mare, din Sfânta Cruce şi unele Sfinte Icoane plâng.

Părintele Gheorghe Holbea[562] şi Gheorghiţă Ciocioi[563] au vorbit aseară la *Pax TV* despre această minune.

Eu cred că e *o minune*.

Spaţiul nostru teleormănean nu a avut şi nu are multe Sfinte Mănăstiri. În Teleorman acum *se construiesc* Sfinte Mănăstiri.

Reticenţa, chiar *ura* faţă de viața monahală, vine din *neînţelegerea* vieții monahale ca atare.

Minunea lasă *urme* în adâncul conştiinţei noastre oricum am fi noi. Chiar dacă nu o credem, *fraparea* noastră în faţa minunii e *cu mult mai mare* ca fraparea pe care o trăim în faţa unei explozii.

Nu poţi *să o conteşti*, căci ea *lasă urme*.

Noi contestăm *falsele minuni*, nu *minunile adevărate*.

Şi părintele Gheorghe a vorbit despre un monah de la Sfântul Munte Athos, care, deşi *orb*, avea chilia plină de Sfinte Icoane. Şi el simţea *prezenţa harică* a Sfintelor Icoane, prezenţa Sfântului din Icoană, deşi nu le vedea pe niciuna dintre ele.

Costion Nicolescu[564] a pus problema că Icoanele de la Siliştea nu sunt *autentice*, după *canonul ortodox* şi totuşi

---

560 Idem: http://www.edituradeisis.ro/opencart/.

561 Idem: http://www.crestinortodox.ro/biserici-manastiri/schitul-sfantul-fanurie-silistea-gumesti-68002.html.

562 Idem: http://www.ftoub.ro/index.php?view=article&id=35%3Apr-lect-dr-gheorghe-holbea&option=com_content&Itemid=276.

563 Idem: http://www.edituracristiana.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=107:de-vorb-cu-sora-lui-valeriu-gafencu&catid=26:cuvantul-christianei&Itemid=85.

564 Idem: http://www.ziarullumina.ro/autor.php?wid=0&actual=1&editia=1540&autor=Costion+NICOLESCU.

plâng. La un moment dat a spus că a plâns şi icoana imprimată de pe calendar.

El era sceptic faţă de aceste Icoane neconforme cu canonul ortodox şi care i se par nişte *erezii*, pentru că *deformează* dogma ortodoxă.

Îi dau dreptate că *deformează* dogma, viaţa ortodoxă.

Dar părintele Holbea a avut o remarcă bună, adevărată: că Dumnezeu, în iconomia Sa, *lucrează* şi prin acele Icoane, mai puţin *canonice*, după cum e Sfânta Icoană a Maicii Domnului de la Sfânta Mănăstire Nicula[565].

Dacă oamenii nu ştiu *atât de multe* despre cum arată *adevăratele Sfinte Icoane* – de fapt acestea sunt şi *exorbitant de scumpe* pentru mulţi – Dumnezeu lucrează şi prin cele care sunt *apropiate cumva*, de cele adevărate, care sunt *pictate după canonul ortodox*.

Şi iarăşi vedem modul cum Dumnezeu *întrece* modul nostru *de aşteptare*!

Dumnezeu îi „sminteşte" pe cei care *nu acceptă*, că Dumnezeu poate face *derogări de la lege* de dragul *mântuirii oamenilor*!

Dumnezeu lucrează *iconomic*: aceasta e *marea lecție* a minunilor autentice, care *lezează*, într-un anume fel, *aspectul standard* al vieții bisericești.

*

De vreo două zile am mari ispite sexuale, tendinţe homosexuale, masturbatorii, neastâmpăr interior. Am învăţat *fără oprire* şi acum îmi merge mintea mai mult decât *vreau* eu şi nu mai pot *să mă concentrez*.

Sunt *o noutate* pentru mine aceste *stări* dar *Îi mulţumesc* lui Dumnezeu pentru ele, căci astfel *înţeleg* ce se întâmplă cu alţi oameni în astfel de *situaţii de supraîncărcare*, de *solicitare excesivă* a persoanei lor.

Frica de *a nu mai putea să învăţ*, panicile din faţa examenelor.

Linişteşte, Doamne, inima şi trupul meu şi mă iartă!

Demonii *se lipesc* de mine. Nu-mi dau pace. Deşi nu am nicio dorinţă *înspre sexualitate* şi vreau *să mă concentrez la învăţătură* sunt agresat, în forţă, în fiinţa mea.

---

[565] Idem: http://www.manastireanicula.ro/index.php?id=13&category=home&lang=ro.

Căutarea în dicţionare e o problemă *continuă*, de fiecare clipă pentru mine. Probabil e problema tuturor celor care vor *să înveţe* și *să traducă* dintr-o limbă străină, care are o gramatică complicată.

Traducătorii, unii dintre ei, fac *chintesenţa* propoziţiei şi pe aceea *o notează*. Alţii sunt *mai largi*, iau cuvintele ca atare şi sunt *mai greoi* la înţelegerea textului.

Problema traducerii mi se pare *o problemă deschisă*, niciodată *învăţată până la capăt*.

Putem să-i împărțim pe *intelectuali* în două mari categorii *funcționale*: unii, care sunt *foarte specializați lingvistic* dar fără *forţă personală* şi alții, care duc viaţa în *plan lingvistic* dar nu au *o hiperspecializare a limbajului*.

Prefer *a doua categorie* de intelectuali (pentru că nu vor *să se rupă* de viață, ci vor să *ridice* viața în cuvinte, în mod *esențializator*) dar, în același timp, cred că e nevoie de *o adâncire continuă a limbajului*, pentru a putea spune lucrurile *mult mai concis* şi *mult mai bine*.

Adică *erudiția lingvistică* trebuie să aibă în spate *experiența de viață* pe care trebuie *să o pună în cuvinte*.

E interesant cum *ne desfăşurăm* frica, cum *o mărim* în mod gratuit. Facem din imposibil *o cerinţă de câteva zile* şi ne creăm *iluzii epuizante*. La ce bun?

Cerinţele pentru doctorat la teologie sunt *prea mari* pentru un examen, fiindcă nu se cer *lucruri punctuale* ci *totalizatoare*.

Greaca, latina, plus engleza, pentru mine înseamnă *o totalitate*, pentru că trebuie să fac *un efort de cuprindere a cât mai mult* și nu a unor *lucruri secvențiale*.

Nu ni s-au dat nişte *părţi*, nişte *fragmente*, ci suntem puși în fața *a trei coloși*, a trei *limbi* care se constituie în *arhive uriașe*, din care ni se dă câte un fragment, la întâmplare, pe care noi trebuie *să îl pricepem* la modul absolut.

Aşa ceva e *imposibil* și *o știu* (*sper* acest lucru) și cei care *au instaurat* examenul.

Şi tocmai pentru că nu vor să învăţăm ceva *foarte bine* pentru acest examen, pentru aceste *examene*, programa e *foarte vagă* şi *inuman de mare*.

Iar de așa ceva trec două feluri de *candidați*: cei pe care *îi ajută* Prea Curata Stăpână și care *au studiat* pe brânci sau *cei cu pile*.

E *imposibil* altfel, pentru că nu ni se cere *verbul* în latină și *substantivul* în limba greacă, ci *toată greaca*, *toată latina* și *toată engleza*.

Și mi-am dat seama în anul când am intrat *la master*, că *programa de la doctorat* era mult mai *pipernicită* la *Dogmatică* decât cea de *la master*. Şi asta e iarăşi *inadmisibil*.

„Eliminatoriile contează”: așa spun toţi. La Sibiu am auzit că nu au *eliminatorii*, adică greacă, latină, limbă străină.

Discrepanţa aceasta între facultăți e *nedreaptă*.

Iar dacă cel care *intră la doctorat* nu mai are *nimic de-a face* cu greaca sau latina (eu am de-a face cu ele și mă bucur că *sunt acolo* și *trebuie să rămână acolo*) nu face altceva decât să învețe *fără tragere de inimă*, numai pentru ca *să treacă* probele eliminatorii.

Programele de acest tip, în care ți se cere *totul* și *nimic punctual*, nu fac altceva decât *să te submineze mental*, să te *obosească*.

Studiul e *la comandă*, nu e *de plăcere* sau pentru că tu *ai dorință pentru munca de cercetare* şi nici nu eşti împins *să studiezi ce îţi place*. E de la sine înțeles că nici nu ești *ajutat* să studiezi ceea ce *îți place* să studiezi.

Fuga după *cunoaştere masivă*, *detaliată* a teologiei (indiferent despre ce *specializare* ar fi vorba) nu este *inclusă* în programul nostru universitar pentru doctorat.

Se caută un cadidat care trebuie *să lipească texte*, să pară *erudit* dar *să nu aibă personalitate*, fapt pentru care, după doctorat, abia mai scrie, odată la 10 ani, câte o carte. Sau poate *niciuna*...

Cu alte cuvinte, dacă în timp ce scrii *o teză doctorală* (singurul lucru care *ți se cere*, de fapt) nu mai scrii *alte câteva cărți* și nu ai *o muncă de cercetare amplă pe detalii* ajungi *un Doctor în Teologie* care știi *atât de puține lucruri* încât *te rușinezi să te privești în oglindă*.

Dar, pentru mine, abia odată cu *studiile postdoctorale* și nu cele *doctorale* începe *munca de cercetare teologică*.

Acum, prin teza pe care vreau să o scriu despre Sfântul Simeon Noul Teolog, Părintele nostru, abia *îmi fac încălzirea* pentru ceea ce *nădăjduiesc să urmeze* în viața mea.

*

Un film franţuzesc despre *problemele copiilor*.

Doi prieteni stau ascunşi în iarbă, pentru ca să privească o doamnă dezbrăcată care *se bronza* în propria curte.

Unul dintre ei, al doilea erou al filmului, spune la un moment dat că e o femeie „vicioasă”, dar primul, *roşcatul*, zis şi *Morcoviţă*, e interesat de *culoarea* părului pubian al femeii cu pricina.

Se întreba el: Dacă este *blondă*, de ce are *părul*…de acolo *negru*?

Curiozitatea lui merge și mai departe. Vrea să o surprindă pe mama lui *dezbrăcată*, pentru ca să vadă dacă, deși e *blondă* la părul din cap, jos, la…e tot *neagră*.

Pe motivul că *are păduchi*, Morcoviță reușește să se uite la trupul mamei lui, care era îmbrăcată (o, *neglijență perversă* a mamelor!) doar într-o *cămăşuţă transparentă*.

Primeşte o palmă.

Băiatul *insistă*...

Nu se lasă bătut!

Mama face baie iar Morcoviţă „intervine”.

Se uită pe gaura cheii...dar, la momentul „principal”, capodul[566] mamei *astupă* raza vizuală.

Iese afară, în curte, se urcă pe o scară şi vrea să o vadă pe mama lui cum face baie. Dar nu poate să-i vadă decât piciorul pe care şi-l săpunea. Face eforturi de apropiere de „ţintă”...dar *cade cu scara*.

Şi când ceilalţi doi fraţi dau „alarma”, că Morcoviţă e *lovit la cap*, mama *iese goală* la fereastră, cu părul *blond* din cap şi cu părul pubian *negru*.

Bineînţeles: era vorba despre *un păr vopsit*, căci asta *vroia să vadă* şi Morcoviţă.

Deci *mama* e ca *vecina*...și *sus*...și *jos*...trage concluzia *băiatul*.

Văzând-o goală însă *pentru prima dată*, Morcoviță *se îndrăgosteşte* de propria sa mamă. E vorba de *erotism*, de *fantezie sexuală* sau *de dragoste*?

Îi scrie *o scrisoare de dragoste* mamei sale şi *i-o înmânează* pe când toată familia *stătea la masă*.

Scrisoarea e *cenzurată*.

Nu apare în ea *tot ce trebuia spus*.

Regizorul vrea *să ne inculce ideea* că e vorba de *fanteziile sexuale* ale unui copil de *vârstă preşcolară*.

---

[566] Un regionalism teleormănean pentru *capot*.

Mama *citeşte* scrisoarea şi *începe să râdă* în hohote.

Numai tatăl *nu râde*. El ştie că problema asta, *bărbătească*, nu e *o simplă glumă*.

Pentru că relaţiile lui cu soţia sa nu erau *tocmai bune*, femeia râde, în acelaşi timp, de *fanteziile copiilor ei* dar şi de „neputinţele" propriului soţ.

Iresponsabilitatea femeii este ilustrată *cu pregnanţă*.

În loc *să constate cu multă seriozitate* (că de aia mamele trebuie să fie *mature* și *experimentate* în creșterea copiilor), că a apărut *o problemă foarte delicată*, o problemă gravă la unul dintre copiii ei, ea *o tratează uşor*, ca pe *o glumă*.

Și asta, pentru că femeia era *tot la fel de iresponsabilă* în modul *cum se îmbrăca* prin casă sau la faza cu *ieşitul la geam*, în faţa unor minţi *crude*, care *se aprind repede* de poftă.

E interesant modul cum copilul *îşi doreşte mama* din punct de vedere sexual.

O fire precoce, cu multă energie şi imaginaţie. Era pe de parte *liderul* fraţilor săi în materie de *originalitate*.

În mintea lui începe *să se îmbine* dragostea *firească* pentru ea cu *imaginea ei dezbrăcată*.

O visează stând *deasupra* patului lui, fără *tentă sexuală*, pentru că la acea vârstă el *nu ştia* ce face *mama* lui cu *tatăl prietenului său*, atunci când *închid obloanele* de la geamuri.

Morcoviță (adică *un puști prost*, care nu are niciodată *probleme serioase*) credea că *dorm de foarte devreme*.

Dar prietenul lui *ştia* că ei *fac dragoste* în spatele *obloanelor închise*. Și, mai ales, că tatăl lui face *ilegal* dragoste cu *mama prietenului său cel mai bun*, cu mama lui Morcoviță.

Apare un cadru în care Morcoviţă era pe bicicletă iar doamna pe care ei *o urmăreau din iarbă* (cea de la care a plecat *obsesia părului pubian*) era *în propria ei maşină*.

Începe *să alerge* cu maşina în spatele ei.

El alerga după *propria sa iluzie*.

Aleargă după aceea *şi după mama sa*.

Ideea lui Morcoviță de *femeie frumoasă* se bifurca deocamdată în persoanele a două femei.

Ajunge la concluzia că mama lui *nu îl iubeşte*. Dar crede că *nu îl iubeşte* pentru că *nu e fiul ei*.

Însă văzându-şi *certificatul de naştere* e dezamăgit de faptul că nu a fost *un copil adoptat*, pentru că el credea că trebuie *să fi avut nişte părinţi bogaţi*.

După o vizită la medic împreună cu mama lui îşi dă seama că și doctorul are *o aventură* cu aceasta. Și plănuiește *să se răzbune*.

Ce face? Noaptea se duce în faţa cabinetului aceluia, ia o cărămidă şi *îi sparge* geamul doctorului.

E dus la poliţie, tatăl său îl scoate de acolo şi lui Morcoviţă *îi pare rău* pentru acest gest.

Nu mai mănâncă vreo trei zile.

Mama se dă bine pe lângă el, îi face o mâncare bună, el o mănâncă...dar constată că *în loc de mujdei* aceea îi pusese *din urina lui*, păstrată în sticla unde el se pişa în timpul nopţii, pentru ca să nu mai iasă afară din cameră. Acest gest *îl dezarmează*.

Neiubirea ei *îl dezamăgeşte* profund.

Vrea *să se înece* dar e scăpat de doi *„duşmani" buni*.

Vorbeşte apoi *cu tatăl său* şi îi cere *să îl ducă la cămin*.

Îşi ia la revedere *de la toţi*, inclusiv *de la dădacă* – o fată care ţinea mult la el – dar nu *şi de la mamă*.

Mama plânge *fără consolare…*

Atunci şi-a dat seama că nu s-a comportat *deloc bine* cu copilul ei şi că acela e *mult mai înţelept* decât ea.

Tatăl îl duce cu maşina. Şi el îi spune la un moment dat lui Morcoviță, că mama lui e *rea* pentru că e *nefericită* dar că *nu a fost mereu aşa*.

Morala filmului e foarte *onestă*: copiii care caută *să înțeleagă* ceva anume trebuie *să fie ajutaţi să înţeleagă* acel lucru iar *pedepsirea nepedagogică a unui copil* arată *cât de slab pregătit eşti tu* pentru *a fi părinte* şi, mai ales, lipsa ta *de intuiţie* şi *de experienţă* faţă de *perspectiva vieţii lui*.

Nu poţi naşte în sufletul cuiva *dragostea cu forţa* şi nici nu poţi *opri sentimentele* care se nasc în inimă *ca să nu vorbească*, oricât *te-ai împotrivi voinţei* copilului tău.

Inocenţa lui Morcoviţă e *foarte adâncă*.

El caută lucrurile care *îl fascinează* dar ştie, în acelaşi timp, *să îşi asume greul* vieţii, *responsabilitatea* singurătăţii, când vede că *nu e dorit de către toţi* în propria sa casă.

I se refuză *dreptul firesc* de *a avea o casă*.

Mama lui îl face *să nu se mai simtă acasă*, tocmai pentru că nefericirea ei conjugală *şi-o proiectează*, în mod nefast, asupra unuia dintre copiii săi.

De ce *doar pe acesta* nu-l dorea? Pe ceilalţi îi plăcea pentru că nu aveau *voinţa clară* şi *cinstită* a acestuia.

Poate că *se identifica* cu ceilalţi doi, care *îşi ascundeau* adevăratele sentimente, după cum făcea şi ea.

Copilul „problemă" însă se dovedeşte a fi copilul „adevărat", copilul cu bunele şi relele lui dar care *nu abdică* de la principiile în care crede.

*

Este mereu nevoie de τὸ δίκτυον, de *o plasă*, de *un laţ*, de *o cursă* pusă înaintea noastră, pentru ca *să ne împiedicăm* în ea şi *să ne mai trezim un pic*.

Necazul e *un mijloc de reîmprospătare duhovnicească* sau *un moment de derută*.

Unde este gândul nostru atunci? Acest lucru e *foarte important*.

*

Este bine să nu suferim *răutatea învederată*, minciuna (Apoc. 2, 2) dar nu e bine *să părăsim* dragostea *cea dintâi* pentru Dumnezeu (Apoc. 2, 4).

Să nu ne fie *teamă* de cele ce pătimim (Apoc. 2, 10), căci cei care biruie până la sfârşit *au cununa vieţii*.

Dumnezeu *aşteaptă* pocăinţa celor care sunt *atei* şi *desfrânaţi* (Apoc. 3, 21).

El *dă boală* acelora care sunt *cu cea desfrânată* (Apoc. 3, 23), pentru ca *ea* şi *ei* să *se trezească* din păcatele lor şi *să se pocăiască*.

Boala de aici nu este „o răutate" a lui Dumnezeu vizavi de oameni, ci *un manual de ajutorare* a lor, *un impuls* spre o nouă viaţă.

Să nu-i *reproşăm* lui Dumnezeu propria noastră *indiferenţă*! Şi indiferenţa este *o mare greutate*, o povară interioară.

Dacă *treci peste* conflictul cu tine însuţi, conflictele cu ceilalţi vor fi resimţite *tot la fel de dur* pentru că eşti *dezarmat* în faţa vieţii.

Avem nevoie *de sprijin*. Este evident acest lucru.

Când nu apelăm la alţii *după ajutor* asta nu înseamnă că *ne simţim tocmai bine*, ci ne este *teamă* să nu ieşim din *singurătatea noastră* pentru *a-i întâlni pe alţii*.

Uneori putem fi *şocaţi* de întâlnirea cu semenii noştri. Ei ne pot face *foarte nefericiţi*.

Însă dacă *îi cunoaştem* pe *oamenii lui Dumnezeu*, bucuria este *imensă*.

Teologia unităţii, creată din *bucuria comuniunii* e foarte puternică. În ea găsim bucuria *trăită*, experiată *a comuniunii*.

*

Dacă eu, care nu am mai fost la Sfânta Biserică de *o lună şi ceva*, datorită examenelor pentru *intrarea la doctorat*, mă simt *ca peştele pe uscat*, fără oxigen în această lume, cum se simt cei care *nu merg deloc*?

Mi-e foarte greu fără *Hristosul meu*, fără *citiri duhovniceşti*. Uneori simt că *totul mi-e potrivnic*…

Poate sunt numai eu *de vină*, care nu mai suport efortul, stresul mai mult decât *prelungit* și *efortul ăsta uriaș* pe care îl fac de ani buni.

Aş vrea *din toată inima* să intru la doctorat şi să continui *adâncirea în studiu* şi *în dragoste* începută la seminar, continuată la facultate şi prelungită la master.

O, Prea Curată Maică, vezi *dorinţa mea adâncă* şi nu te uita la *noianul păcatelor mele*, căci dacă ai privi la el, n-aş mai avea dreptul să trăiesc deloc!

Ajută-mi mie şi nu fă de ruşine păcatele mele, nu mă fă să hulesc în inima mea, să fiu trist, să fiu îndurerat şi dezamăgit în inima mea.

Ştiu că *nu merit* nimic. Ştiu că *nu fac nimic bun*. Ştiu că n-am făcut niciodată *ceva bun* în viaţa mea, ci numai *ticăloşii*.

Dar dacă tu eşti cu mine, Prea Sfânta mea Stăpână, inima mea va fi *copleşită de bucurie*, de dulceaţă dumnezeiască, de lacrimi dumnezeieşti.

Nu da *motive de întristare*, din cauza mea, celor care *mă iubesc pe mine* şi *pe tine* şi *se roagă ție pentru mine*.

Bucură-ne pe toţi cu *bucurie mare*, cu bucurie plină de *frumuseţe dumnezeiască* şi *ne iartă*!

Am mers cu computerul la service dar mi-a fost respins, pe motiv că *nu mai au placă de bază* ca a mea. La cât de

blegomani păreau tinerii care se ocupau de ele...e și normal că *nu știu mare lucru*.

Hoţăria celor cu computerele este mare. Fac *ce vor* şi nu ai unde *reclama*.

Cel puternic îl calcă în picioare *pe cel slab*.

Uneori mă întreb dacă *mai pot să rezist*, să mai suport *ticăloşia* din această lume.

Mi-e din ce în ce *mai greu* şi *mă simt singur* printre oameni, pentru că nu mai am *oameni* care să vadă *profund* oamenii.

Parcă iarăşi nu mai am *gustul* vieţii reale, nu mai am *apetenţă* pentru el.

Retragerea în tine poate crea *mulţi idoli*. Şi mie mi-e *teamă* de aceşti idoli ai singurătăţii, ai depravării, ai disperării.

Mi-e *dor* de oameni, deşi *îi văd trecând* pe lângă mine tot timpul.

Mi-e dor de sinceritatea, de dragostea, de încurajarea lor. Dar nebunia *din oameni* mă înspăimântă.

Viaţa pe care *ţi-o imaginezi* pentru tine nu are în ea *ineditul* lui Dumnezeu, lucrarea *felurită* a lui Dumnezeu, pentru că aceea *nu poate fi imaginată*.

Şi când *trăieşti* viaţa asta ea *te şochează*: parcă trăieşti *viaţa altuia*, pentru că *nu ţi-o cunoşti*.

Şi uneori se spune: „nu mi-am *imaginat* că mi se poate *întâmpla mie* aşa ceva”. Asta pentru că *imaginaţia noastră* e *mai puţin bogată* decât *viaţa noastră*.

*

În faţa *conştiinţei treze* păcatul e *o ruşine* şi *va fi mereu aşa*. Şi ruşinea asta e *mare* în noi. E o ruşine care *ne frământă* mult.

Doamne, spală-mi toată *ruşinea mea* şi mă iartă! Mi-e tare ruşine de tot ceea ce am făcut şi fac rău.

Îmi crapă obrazul de ruşine uitându-mă la păcatele mele dar *tot păcătuiesc*.

O, nefericit om! O, bolnavă făptură! Ia aminte, Doamne, la lucrul mâinilor Tale şi mă iartă!

*

Dumnezeu *Se revelează* oamenilor. El nu stă *ascuns*, ci *le vorbeşte*. Sfânta Scriptură e *glasul* Prea Sfintei Treimi către oameni. În Sfânta Tradiţie găsim *reperele adevăratei căi* către Dumnezeu.

Dar *a trăi în Sfânta Biserică* înseamnă *a trăi în harul lui Dumnezeu*.

Pe baza *datelor* Revelaţiei s-au format *dogmele dumnezeieşti*.

Teologia constă în *aprofundarea adevărurilor de credinţă* în interiorul unei vieți *cu totul dăruite* lui Dumnezeu și oamenilor.

*

In. 14, 16: „another Counselor/Comforter".

Harul Sfântului Duh avea *concreteţe personală* în Sfinţii Apostoli, pentru că „rămâne *la voi* şi *în voi* va fi" (In. 14, 17).

Ei nu vorbeau de cineva căruia *nu îi observaseră prezenţa*, ci de *Cineva care locuia în ei* şi care era *Altcineva decât ei*.

Simţi *alteritatea personală* a lui Dumnezeu când *Îi experiezi prezenţa*. Deşi harul dumnezeiesc e *în tine*, el vine *de la Dumnezeu* şi nu poţi confunda *harul* cu *simţămintele tale omeneşti* sau – mai rău – *cu patimile tale*.

Însă adesea se confundă *prezenţa Sa în noi* cu mişcări *pătimaşe* şi *frivole* ale ființei noastre.

Dar în astfel de oameni care încurcă lucrurile lucrează *patimi vii* şi *multă aroganţă* şi nu harul Sfântului Duh.

*

Ce se întâmplă *la mine sub geam* de vreo câteva săptămâni e o frescă a ceea ce înseamnă *capitalismul*, adevărata lui faţă, cea *reală* și nu cea *îmbrăcată în rochie de gală*.

Fosta firmă *s-a mutat* şi patronii cei noi fac *reconstrucţii*, cu zgomote şfichiuitoare, pe fiecare zi.

Se taie fiare, ciment tare şi asfalt.

Se dă muzica la maximum (dacă *aşa vrea* muncitorul sau patronul), se *bocăneşte* cât nu vrei, fără să ne întrebe nimeni, pe noi, locatarii etajului unu, dacă suntem de acord cu această *traumatizare zilnică*.

Se fac că *nu existăm*.

Ei îşi văd *de ale lor* şi *prea puţin contează* dacă ne *place* sau *nu* atmosfera.

Ei *muncesc* în *indiferență totală* față de tot ce e *în jurul lor* sau *deasupra lor...*

„Ce *ne pasă* nouă, dacă tu vrei *să scrii* şi *să înveţi,* când noi vrem *să facem bani*?”.

Democraţia e *una* și înseamnă numai *un vot la 4 ani*, în care se face (dacă se face) *o rocadă politică*, pe când *capitalismul* e ceea ce se face dacă *ai bani* şi *pentru bani*.

Demosul, poporul, cei care își aleg oamenii politici care să *îi reprezinte* votează sau nu *în cunoștință de cauză*, pe când *capitalistul* e cel care are *bani* și *proprietăți* și doar la ele visează și pe ele dorește *să le înmulțească* continuu.

Și pentru că, în mintea lui, eu sunt *un nimeni*, care locuiește *deasupra* unui *șantier viu* în comparaţie cu el, *patronul* de dedesubtul apartamentului nostru, se poate face *orice* pe nervii şi liniştea mea.

La drept vorbind, renovările lor sunt *îngâmfare* şi atâta tot. Dacă nu sunt *rentabili*, mâine-poimâine *zboară* şi ăştia, şi vine alt „ideatic”, care ne mai omoară *luni întregi* cu finisările lui.

Sunt *bune* şi *frumoase* democraţia, cât și capitalismul *la televizor* sau *în somn* dar nu şi *pe stradă*, nu şi *în viaţa reală* a oamenilor.

În viaţa *reală*, cei bogaţi *calcă pe gâtul* celor slabi şi săraci şi care sunt nevoiţi *să se plece* în faţa lor, dacă vor *să trăiască*.

N-ai *cui* să reclami.

Nu te ajută *nimeni*.

Ei îşi văd *de ale lor* iar noi *ne uzăm* psihic şi sufleteşte, asistând neputincioși la *nebunia* unor oameni, care, dacă *au bani*, nu îi mai interesează că alţii vor să aibă *măcar linişte*.

Democraţia e acea *rezervație cu lei și cu oameni la un loc* în care *fuga după bani a capitaliștilor* e invers

proporţională cu *puterea oamenilor de a lupta, cu mâinile goale, cu leii*.

*

PS Sebastian Paşcanu[567] a predicat azi *dumnezeieşte*.

Fiii Împărăţiei *vor fi aruncaţi afară*, pentru ca să vină cei care *nu-L cunosc* pe El dar sunt *sinceri* cu El.

Sutaşul a fost pus *deasupra* Israelului. Păgânul roman a avut *mai multă credinţă* decât tot *Israelul credincios* și asta datorită *profunzimii* credinţei lui.

La sfârşit, Părintele Episcop a spus: „Să avem *bun-simţ* în relaţia cu Dumnezeu". Să *nu Îi poruncim* lui Dumnezeu, ci *să ne rugăm cu smerenie* şi *cu sfială Lui*.

Slavă Ţie, Doamne, Cel care *nu treci cu vederea* pe nimeni! Cel care *nu uiţi* pe cei ce Te doresc pe Tine, cu toate păcatele lor!

Slavă Ţie, Cel ce dai *putere multă* Episcopului Tău, spre *plinirea* Sfintei Tale Evanghelii!

Întotdeauna mi-a plăcut *delicateţea* şi *căldura curată* a cuvintelor sale.

Întăreşte-l pe el, Doamne, şi pe mine păcătosul, prin sfintele sale rugăciuni!

A predicat şi slujit la Patriarhie de unul singur. Adică fără alt episcop.

Când faptele noastre nu mai vin *dintr-o simţire puternică* a prezenţei lui Dumnezeu sunt ca nişte *fructe uscate*.

Și eu sunt *așa* şi de aceea *am plâns*.

Eu sunt cel care *voi fi aruncat afară*. Eu sunt cel *cu fapte formale*. Eu sunt *impostorul*. Iartă-mă, Doamne şi mă miluieşte!

*

Aseară am avut parte de *o surpriză negativă majoră*, când o spiritistă de „tradiţie", un creator de „nouă religie" şi o văzătoare „ortodoxă" – toţi români – *au apărut* pe ecran.

---

[567] A se vedea: http://www.episcopiaslatinei.ro/episcop/biografia/.

Toţi aceşti nefericiţi „văzuseră” Raiul şi Iadul, Atlantida, Îngeri şi demoni, avuseseră tot felul de „revelaţii” demonice şi credeau în lucruri care *întrec orice nebunie*.

Credeau în reîncarnare, în extratereştrii, în vorbirea cu cei adormiţi, împărţeau Raiul şi Iadul în te miri câte părţi…

„Văzătoarea” fusese în extaz 4 nopţi şi 3 zile şi i s-au „dictat” 4 cărţi. Ultima pe care a scris-o se referă la ce „s-a şters” din Sfânta Scriptură despre Mântuitorul Hristos. Pentru ea, Mântuitorul Hristos „a fost” *esenian* şi a călătorit mult până la 30 de ani, pentru ca să „înveţe”.

Vorbea de un Rai unde sunt şi *musulmani* şi care este *împărţit* în 7, după numărul zilelor săptămânii.

Creatorul de „nouă religie” crede că trebuie să facă o biserică, pe care să se picteze *oamenii de ştiinţă* şi nu *Sfinţii*.

Biserica lui se numeşte „Biserica Puritană”.

Aşteaptă extratereştrii, *pictează* şi vrea să îşi facă *o farfurie zburătoare*.

Vorbeau de un „canal energetic” deschis în România, prin care poţi vorbi „direct” cu Divinitatea.

Spiritista *a coborât* în Iad şi a vorbit cu Satana însuşi, sub forma unui bărbat frumos, dar foarte viclean, care a momit-o cu bani ca să treacă *de partea lui*.

Dar ea „nu *a trecut*”, ci „i-a rezistat *eroic*”.

Satana i-a spus că vrăjitoarele sunt *ale lui*.

În Iad le-a văzut pe *femeile care avortează* şi modul în care *îşi mănâncă* copiii. Dar eu cred, mai degrabă, că sunt lucruri pe care *le-a citit* în cărţile noastre ortodoxe și le-a înțeles după cum a vrut.

Cunoşteau elemente de credinţă ortodoxă, *puţine* e drept, şi pe ele *le uneau* cu tot felul de idei *străine* Ortodoxiei.

Femeile se declarau *şi ortodoxe* şi *altceva* în acelaşi timp, adică „văzătoare” sau „mediumi”, aveau părul făcut şi bijuterii din destul la mâini.

Moşul cu „noua religie”, urâţit de timp şi cu probleme la cap, spunea că Dumnezeu e *în materie* şi *în tot ce există* şi că Biserica Ortodoxă e „eretică”.

Fiecare dintre cei trei *l-au întrecut* pe Petrache Lupu[568] în afirmaţii.

Mihail Urzică (dacă nu a murit) mai poate să scrie *încă o carte*[569] şi chiar *mai multe*, despre această nouă

---

[568] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Petrache_Lupu.

[569] Idem: http://www.scribd.com/doc/6443775/Minuni-Si-False-Minuni.

„efervescenţă profetică” din România, în care „noii profeţi” şi „vizionari” români se iau *la întrecere*.

Păcat că nu mi-am luat *notiţe* în timp ce ei vorbeau.

Fizionomia interioară a doctrinei lor era cu totul „inovatoare”.

*

Ce s-a gândit un regizor: De ce să nu creez un „Hristos” venit pe pământ, numit *Joshua*, care *să reînvigoreze* lumea de azi?

El e un tânăr american, *căzut* într-o comunitate baptistă, unde începe să facă „minuni”.

O femeie începe *să vadă*. Îi redă vederea.

Un bărbat negru, care a dorit să pună în funcțiune clopotul noii biserici baptiste din sat, a căzut de pe scară.

Joshua vine şi *îi redă spiritul* acelui om, pentru că negrul mai avea *ceva* de făcut.

El e „Iisus”, căci de aceea e numit *Joshua*.

O femeie văduvă – soţul ei murise într-un accident – vine *să-l vadă* muncind. Era noapte.

Joshua vine *de la baptişti* dar el *ciopleşte statui* pentru *catolici*. Era dulgher.

Şi ea încearcă *să îl sărute*.

Dar el *o opreşte*, spunându-i că *nu e bărbatul potrivit* pentru ea.

Un moment *penibil* pentru femeia *refuzată*. De nervi *sparge o vază*, dar pe care Joshua *o va reface* la loc, o va face din nou „un întreg”.

Joshua *se împrieteneşte* cu un preot catolic.

Preotul crede în „minunile” lui, dar superiorul său ierarhic era *sceptic*. Superiorul *sună la papă*.

Papa *îl cheamă* pe Joshua la Roma şi mai înainte de a i se face intrarea la el, Joshua vindecă „neiubirea” superiorului, care îl vede în el pe „Hristos”.

Joshua *îngenunchează* în faţa papei – priviţi blasfemia! – şi îl numeşte *Petru*, spunându-i că el trebuie *să umple golul neiubirii* din inimile oamenilor.

Papa *lăcrimează* iar „Hristos” dispare, lăsându-i papei în braţe *sculele sale de dulgher*.

Putem spune că e *un subiect furat* din *Marele Inchizitor*[570] al lui Dostoievski[571]. Are puncte *comune*.

O parabolă pentru *ce vrea să facă* şi *face* Dumnezeu pentru noi.

Ar fi *un punct bun* al filmului, nu? Dar acest film, ca şi multe altele, spun că *toate religiile sunt la fel*, că trebuie *să iubeşti*, aşa, pe oricine, fără să ştii *chipul real* al voii lui Dumnezeu.

Minunile şi *falsele minuni* se doreşte *a fi puse la un loc*.

Apare într-un film *lumini* din cer, care *penetrează tot ce există* şi faţa lumii *se schimbă*.

Monştrii *învie* şi *îşi fac legea lor*.

Spiritele *merg pe unde vor* şi *sunt ce vor*. Nimeni nu le trage la cherem.

Realitatea virtuală şi *realitatea* se scufundă într-o istorie *ireală*, fabuloasă, frenetică.

Oamenii filmului nu spun că *au suflet* şi dacă *au*, ce le *pasă* de el?!

Sufletul nu ţine *de mâncare*. Banul ţine *de mâncare* și de aceea el e „zeul”.

Pupi pe cine *are* bani.

Strigi la cel *care are.*

Te împrieteneşti cu cel care *poate să-ţi dea ceva*.

Linguşeşti pe oricine, corupi, ucizi, furi…banul *contează*.

Când *Holograf* cânta: „banii *vorbesc*, unii te ridică, alţii te lovesc…totul e *în mâna lor*”[572], la vârsta aceea a mea părea totul doar *un cântec la modă*.

Nu-i percepeam *realitatea dramatică*. Dar realitatea aceasta *zbiară*, urlă la noi.

Într-un alt film, cineva pictase *un trup de femeie*, care îşi scotea propriul cap *din fund*. Ce înseamnă asta? „De ce trebuie să însemne *ceva*? E *pictură*…și asta e *tot*!”. Îşi avea *capul tăiat* şi băgat *în propriul anus*.

E tot *o obsesie sexuală* sau e dorinţa *cuiva* faţă de *altcineva*, care doreşte să-i facă acestuia o aşa „surpriză frumoasă”?

---

[570] De aici puteți downloada *Marele Inchizitor. Dostoievski – Lecturi teologice [de] Konstantin Leontiev, Vladimir Soloviov, Vasili Rozanov, Serghei Bulgakov, Nikolai Berdiaev, Semion Frank,* trad., pref. și note de Leonte Ivanov, Polirom, Iași, 1997, 248 p. în PDF : http://www.filehost.ro/1775293/marele_inchizitor_pdf/.

[571] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Feodor_Dostoievski.

[572] Concert live la București (5 decembrie 2006): http://www.youtube.com/watch?v=7TvdeIoMR2k.

Şi am auzit o altă expresie gangsterească: *o să-ţi trag limba prin beregată dacă nu mă asculţi*.

Cultul macabrului, al ridicolului, al orgiasticului, al înfricoşătorului, al dezgustătorului *tronează* peste tot.

Se desfigurează firea umană într-un mod înfricoşător.

Imagini online cu mame violate de proprii lor fii sau *caricaturizarea relațiilor* dintre părinți și copii, bătrâne urâte cu sâni mari și trupuri desfigurate, transsexuali *bucuroși* de „noua lor *configurație* sexuală”, zoofili satanizați, canibali plini de insanitate, terorişti internaţionali cu sânge rece, multă reclamă *la orice*, multă *risipă* de informaţie, de imagini, de timp.

Cine eşti *tu*?! Nu îi mai interesează *cine sunt* pe foarte mulţi, ci doar *supravieţuirea*, această *rămânere în viaţă* fără valori, fără Dumnezeu şi fără oameni.

Fuga minţii într-un *spaţiu fără final*.

Fuga omului într-un spaţiu *exacerbat* de mizerie, de singurătate, de dramatism *necruţător*.

Discrepanţa dintre *bogaţi* şi *săraci* naşte mult *obsesii*, multe *crime*.

Săracul *se răzbună*, pentru că simte că *cei de sus* îl vor „domesticit”.

Negativismul e *o stare de spirit* născută dintr-o *singurătate debusolantă*.

E *necrezut* și *nevăzut* plânsul multor inimi.

Omul se stinge ca o flacără, cerşind pe trotuar sau jucând teatru pe picior mare.

Lacrimile lor, ale noastre, par *un cântec*.

S-a devalorizat până şi *negaţia*. Şi negaţia, până şi ea, adică drăcuitura, sanatismul, răul, azi înseamnă *altceva*!

Zici că *nu vrei să faci* ceva anume. Dar dacă *eşti nevoit* să faci, se schimbă *multe* în viaţa ta.

Nu te mai *recunoşti* nici dacă *zâmbeşti*, nici dacă *rânjeşti*.

Sub *crusta de normalitate* stă o lume interioară *crispată*, *ultragiată*, *furată* sau *ucisă*.

Carapacea inimii e foarte *translucidă*.

Dacă dai *cu barosul* în ea bineînţeles că *se alege praful*.

Praful pare să fie *mai jos* decât noi dar în el *ne culcăm* până la urmă.

Mă gândeam: cât de bine *te simţi*, cât de *uşurat*, când *dai ceva*, când *îţi deschizi* inima! Ce *minunăţie* stă aici, între aceşti doi *poli* personali: *tu* şi *celălalt*!

Joshua din film nu era *Hristos*. Era *o simplă* dar *dementă afirmare* a libertăţii *teribiliste*.

El a dispărut printr-un banal *efect regizoral*.

Totul a fost…*film*.

Nu confundaţi *filmul* cu *realitatea*!

Hristos e *real* şi nu *o ficţiune*. Iar tot ceea ce e *ficţional* nu ţine *de foame*.

*

Pe la unu noaptea, Viorel Pop[573] vorbea în direct telespectatorilor de la OTV.

E vorba de un „vindecător" înşelat de demoni, care le spunea în direct celor care îl sunau, ce *boli* au, ce *caracter* au, cum *arată* părul uneia, cum o femeie *îşi drăcuie* fiul…

Telespectatoarele erau *entuziasmate* de acest om, care crede că a primit acest „dar" *de la Dumnezeu*.

Faţa lui ascundea *o mare părere de sine*, un şarlatanism *bine conturat*, sub pielea unui om *nu prea cultivat* şi cu *accent de moldovean*.

Telespectatoarea punea mâna *pe locul* unde o durea, el se concentra în studio, în direct, şi, deodată, aceea *se simţea mai bine*.

Uneia îi spune că *s-a dus* la medicul stomatolog de curând, alteia că are probleme *cu un picior*, alteia că trebuie *să-şi facă sfeştanie* în casă (asta ca *să pară* al lui Dumnezeu) dar şi să ia „tratament medicamentos".

Cele în cauză *recunoşteau* că aşa stau lucrurile.

Nici eu nu mă îndoiesc că acele femeie *aveau* problemele pe care le spuneau – pe lângă altele *mult mai mari*, pe care nu le ştiau nici *ele* şi nici *dânsul cu pricina* – dar ceea ce *nu vedeau* femeile sau *nu ştiau* erau acei draci care *îl ajută* pe domnul Viorel să *îşi facă treaba*.

Adică demonii făceau muncă de *curierat foarte rapid* pentru acest om.

În cazul vrăjitoarelor, demonii fac *aceeaşi muncă de cărăuşie ultra-rapidă*.

El era foarte *încrezător* că face acest lucru spre „binele omenirii" dar le anunţă pe cele trei persoane, care l-au

[573] Saitul său: http://www.viorelpop.com/.

persecutat îndelung, că vor veni asupra lor *pedeapsa* lui Dumnezeu, dar că el *nu se bucură* de acest lucru.

O altă situaţie comică exploatată de mass-media: un bătrân din nu ştiu ce sat românesc a trimis *o cerere* către *primarul* din comună dar şi la ONU[574], că vrea *să plece în Irak*[575], ca să *îl prindă* pe Osama bin Laden[576], care se ascunde prin peşterile deşertului.

Vrea să plece aşa cum e *îmbrăcat el p-acasă*, cu o metodă românească neaoşă de *capturare* a teroristului: să bage *fum de ardei iute* în toate peşterile, că de ardei iute iese teroristul şi *din gaură de şarpe*.

Reportajul era creat pentru *a produce ilaritate*. Şi *a produs* de fapt.

Dar *naivitatea* românului nostru nu era *aşa de prostească* precum părea.

Că bagi *ardei iute*, că bagi *gaze lacrimogene* sau mai ştiu eu ce *substanţe toxice* tot acelaşi este *efectul*.

Însă telespectatorul râde când vede *vârsta* şi *înfăţişarea* celui care propune o asemenea *strategie militară*.

Dar asta se întâmplă, pentru că socoteşte că *cel bătrân* nu mai e *bun de nimic* şi că toate *ideile bune le au* şi *trebuie să le aibă tinerii*.

Lupta asta dementă între *ce a fost* şi *ce trebuie să fie* ne face să nu mai vedem *ce e bun* în trecut şi *ce nu e bun* în prezent.

Discredităm mai înainte de *a cunoaşte situaţia* ca atare.

Pentru că nu suntem *conştienţi* de viaţa părinţilor şi a bunicilor noştri, ni se pare că *la viaţa lor* ei *nu au înţeles nimic*, dacă nu au avut *telefon celular*, *computer* sau *televizor plat* ca noi.

Dacă am râs şi eu de *naivitatea* acestui om, care nu a înţeles că acum nu e *băgat în seamă* de nimeni dintre îngâmfaţii care luptă în golf, la fel râd şi de cei *împreună tineri* cu mine, care cred că sunt *buricul pământului*, tocmai pentru că au în faţă *o viaţă* pe care cred că *o înţeleg* şi că *le aparţine*.

*

---

[574] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Organiza%C8%9Bia_Na%C8%9Biunilor_Unite.
[575] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Ocuparea_Irakului_din_2003-2004.
[576] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Osama_bin_Laden.

Putem să detaliem *foarte puţin* relaţia noastră cu Dumnezeu deşi putem spune *multe lucruri* în acelaşi timp.

Tot ce *ştim* noi despre Dumnezeu, El Însuşi *ni le-a descoperit* despre Sine.

Teologia e *venirea Lui către noi* ca Dumnezeu treimic, ca *Dumnezeu tripersonal*.

E foarte adevărat ce spunea un teolog, că prin Întruparea Domnului noi am aflat că Dumnezeu e *Tată*, e *Fiu* şi e *Sfânt Duh*.

Dumnezeu ni *S-a adresat* prin Fiul în mod direct, deschis. Fiul a arătat *dragostea Lui* pentru Tatăl prin ascultarea Sa până la moarte şi ne-a vorbit despre faptul, că Cel care *purcede din Tatăl* este Sfântul Duh.

Prin întruparea Sa, Fiul lui Dumnezeu a devenit *cea mai explicită persoană* pentru credinciosul de rând.

Însă persoana Tatălui e văzută adesea ca având „primatul" faţă de celelalte două, deşi aceasta reprezintă *o vedere greşită* a realității lui Dumnezeu.

Persoana Sfântului Duh este înțeleasă și ea foarte *defectuos*. Pentru că aude vorbindu-se despre „Duh", românul se gândeşte imediat la *duhuri*, *stafii*, la ceva *ca un abur* şi nu la *o persoană*.

Simţirea lui Dumnezeu, care înseamnă *simţirea harului dumnezeiesc* e *o realitate indiferentă* pentru mulţi.

Omul credincios, care a intrat într-o *relaţie periferică* cu *adevărul total* al Bisericii, nici nu ştie că *trebuie să ajungă* la această *împărtăşire simţită* de harul dumnezeiesc încă în viaţa aceasta.

E greu *să explici* lumii de azi, în termenii pe care ea *îi vrea,* cum e *trupul lui Hristos* în Prea Sfânta Treime, cum *te aud* Sfinţii lui Dumnezeu când te rogi lor, cum *acţionează* Dumnezeu în viaţa noastră.

Sfântul Vasile cel Mare scria: „nu se poate să ne gândim *la Fiul* fără să fim *luminaţi de Duhul*"[577].

Cam acesta e *răspunsul*: harul lui Dumnezeu *a îndumnezeit* trupul Domnului, *pin har* ne aud Sfinţii şi Dumnezeu lucrează *tot prin harul Său* cu fiecare în parte.

Suntem *luminaţi* de Duhul Sfânt pentru ca să ne gândim la Fiul şi la Tatăl, la întreaga Prea Sfântă Treime.

---

[577] *Cf.* Vladimir Lossky, *Teologia mistică a Bisericii de Răsărit*, trad., studiu introd. şi note de Pr. Vasile Răducă, Ed. Anastasia, f. a., p. 98.

Tot Dumnezeu e Cel care *ne aduce aminte* pe cele *despre Sine*, după cum tot El *ne învață* care e *calea spre Sine*.

De aceea, *teologia* este *descoperirea personală* a lui Dumnezeu cel în Treime. Noi *vedem* prin harul Său Treimea cea Preasfântă şi Preadumnezeiască şi astfel *vorbim* despre Ea.

Catolicismul vorbeşte despre *primatul fiinţei* lui Dumnezeu asupra *persoanelor dumnezeieşti*, pentru că Îl înțelege pe Dumnezeu ca pe *o esenţă* din care *apar persoanele*.

E vorba aici de *un raţionalism extrem de satanic*, în care *mintea căzută* îşi imaginează *despre* Dumnezeu în afară de *relația cu El*.

Pe când noi vorbim despre Dumnezeu, Care este *iubire*, pentru că e *comuniune veşnică de persoane*.

Nu o esenţă *naşte* o persoană, ci persoana e cea care *are în sine* fiinţa!

De fapt tot jocul acesta *raţionalist* e *o cădere* din Revelaţia dumnezeiască, pe care catolicismul nici nu o mai sesizează.

Teologia ortodoxă vorbeşte despre *monarhia* Tatălui, despre faptul că Tatăl este Cel care Îl naşte pe Fiul şi Îl purcede pe Sfântul Duh din veşnicie, El fiind *principiul de unitate* în Prea Sfânta Treime.

Şi cu toate acestea, persoanele Prea Sfintei Treimi sunt *egale*, locuind *una în alta* şi *conţinându-se una pe alta*.

Iar persoanele dumnezeieşti nu au *o întâietate logică* una în faţa alteia, deşi Tatăl e Acela din care *Îşi iau fiinţa* celelalte două persoane şi *toate ale Lor*.

Însă Tatăl, în dăruirea Sa totală *către* Fiul *prin naştere* şi *către* Sfântul Duh *prin purcedere*, nu pierde nimic din *cele ale Sale*, fiind împreună cu Fiul și cu Sfântul Duh, ca unii ce au *aceeaşi fiinţă*.

Discuţia asupra lui ὁμοούσιος[578] a fost o discuţie *profund teologică*, pentru că s-a pus într-un *cuvânt al credinţei* modul de existenţă *supradumnezeiesc* al Treimii, al lui Dumnezeu cel tripersonal.

Prin acest termen *foarte inspirat* s-a spus în acelaşi timp că Dumnezeu are *o unitate de fiinţă*, că e *unul în fiinţa Sa* dar şi că e *întreit în persoane*.

Pavel Florenski spunea în *Stâlpul şi Temelia Adevărului*, că prin acest cuvânt „nu a fost exprimată doar *dogma hristologică*, ci şi *valoarea legilor raţionale* ale

---

[578] Transliterarea cuvântului: *omousios*. În greaca veche: *deoființă*.

gândirii…(unde) raţiunea a primit *lovitura de graţie*”[579], deoarece raţiunea umană nu poate asimila integral *deofiinţimea*.

Raţiunea vrea, pentru că e *comodă*, sau doar pe *Dumnezeu unul*, adică *un Dumnezeu monopersonal* sau doar *un Dumnezeu triteist*, format din *trei persoane separate*. Însă nu și pe *Dumnezeu unul în trei persoane*.

Pentru *a accepta* taina prea dumnezeiască a Treimii trebuie *să o primeşti cu mintea credinţei* şi nu cu o minte care *vrea să distrugă* această prea dumnezeiască *antinomie* a lui Dumnezeu, Care e *Trei* şi *Unul* în acelaşi timp.

*

Pentru că mai sus m-am referit la realitatea tripersonală a lui Dumnezeu şi am spus că ea nu e înţeleasă de *o minte „monistă”*[580], de aceea afirm, că tot ceea ce poate spune omul *fără Revelaţie* şi *fără o schimbare a minţii* despre *Dumnezeu* este *foarte pueril*.

Mulţi au *o idee* despre Dumnezeu destul *de vagă*, de ambiguă şi nu *o credinţă*.

Credinţa se sprijină în primul rând pe *contactul direct* cu Dumnezeu, cu acest Dumnezeu treimic.

Orice filosofie care nu are la bază această realitate experiată *în mod direct* poate fi considerată *o pierdere de timp*, dacă omul caută *ceva concret* pentru mântuirea lui.

Aspiraţia omului spre „altceva” sau nemulţumirea sa cu ceea ce „are” sunt *un pas spre credinţă*, spre *acceptarea* lui Dumnezeu. Dar Îl accepţi pe Dumnezeu când înţelegi că tot ceea ce ai tu nu e *pe măsura* bogăţiei pe care ți-o oferă El.

Credinţa e acea *simţire* a lui Dumnezeu prin care primeşti de la El *o garanţei mai presus de orice dovadă palpabilă*, că ceea ce El îți promite *îți va şi da*.

Credinţă mută centrul de greutate *din* tine *spre* El. El devine ceva *infinit mai important* decât tine, fără ca asta să însemne că *nu mai eşti conştient* de ceea ce faci sau că ceea ce faci tu *nu are nimic de-a face cu raţiunea* şi *cu înţelegerea ta*.

---

[579] Pavel Florenski, *Stâlpul şi Temelia Adevărului. Încercare de teodicee ortodoxă în douăsprezece scrisori*, în româneşte de Emil Iordache, pr. Iulia Friptu şi pr. Dimitrie Popescu, cu studiu introd. de Diac. Ioan I. Ică jr., Ed. Polirom, Iaşi, 1999, p. 41.

[580] Idem, p. 47: „A refuza *pentru* Dumnezeu *monismul gândirii*, iată *începutul credinţei*”.

Crezi pentru că *simţi viaţa* care vine de la El, *gândeşti* şi *cugeţi* despre ceea ce simţi în relație cu El, înţelegi că ce spun Sfinţii lui Dumnezeu despre El e *adevărat*, pentru că există foarte multe mărturii care explică *în mod similar* viaţa cu El.

Şi *identitatea esenţială* a experienţei lor te convinge şi mai mult dacă o aprofundezi personal şi dacă accepţi şi tu, cu totul, adevărurile lor.

Interiorul celui care crede *se îmbogățește* pe fiecare zi.

Acceptările personale, racordarea la Sfânta Tradiţie a Bisericii aprofundează şi mai mult *universul personal* al celui care crede şi, în acelaşi timp, *adevărul* în care el crede.

A crede în Dumnezeu nu implică numai *a afla cine e Dumnezeu*, cum vorbeşte El *cu noi*, cum vorbim noi *cu El* sau *ce să facem noi* pentru Dumnezeu, ci trimite şi la *cunoaşterea* Bisericii Sale, a oamenilor Săi, a istoriei şi a lumii în ansamblul ei.

Credinţa te învaţă *să respecţi* natura, *să te bucuri* de succesele bune ale ştiinţei şi ale medicinii, ale tehnologiei, să fii *tolerant* în sensul de *a fi bun cu toţi* şi *a căuta binele adevărat* al tuturora, de a fi *un bun patriot*, un *om de nădejde*, muncitor, sensibil, priceput.

Credinţa te învaţă *cum să te raportezi* la tot ceea ce Dumnezeu *a creat* sau *îngăduie să existe*, chiar dacă *nu e bun*.

Cu cât ești *mai aproape* de Dumnezeu cu atât *te rupi interior* de oameni, cu atât trăieşti mai mult *în lumea cealaltă*, fiind în același timp *cel mai propriu vieții* în societate și relațiilor cu oamenii, pentru că vezi lucrurile *în curăția lor*.

Paradoxurile credinţei ortodoxe sunt numeroase şi acesta e unul dintre ele: pe de o parte, trebuie *să ne integrăm* în lume, *să o înțelegem* și *să o ajutăm* iar, pe de altă parte, trebuie să privim lumea *cu ochii lui Dumnezeu*, trăind *sfânt*, adică nefiind ca lumea care este *indiferentă* la voia lui Dumnezeu.

Vrem *să ne umplem* de harul lui Dumnezeu, pe de o parte iar, pe de altă parte, vrem să fim *competitivi*, pentru ca să avem ce mânca, ce bea, cu ce ne îmbrăca.

Poziţia celor necredincioşi faţă de noi e o poziţie cât se poate de „normală" din punctul lor de vedere.

Rugăciunile noastre, pentru ei, sunt ceva care *nu ne ţin de foame* iar dacă nu ne uităm prea mult la televizor sau nu ne fardăm sau nu ne trăim viața ca ceilalţi suntem socotiţi nişte oameni *tâmpiţi*, înapoiaţi.

Faptul că *stăm mult la slujbe* e o altă *nebunie* în faţa lor.

Omul ideologiei postmoderne e omul care *are în ochi* profitul. Dacă nu ies bani *din tot ceea ce face* se simte *neîmplinit*.

Când oamenii aud că trebuie *să ne lăsăm averile* asta e o curată „nebunie" pentru ei, pentru că scopul lor e tocmai să îşi strângă *cât mai mult capital* financiar şi imobiliar.

Nu sunt *înţelepţi* şi pe drept cuvânt. Pentru că în fiinţa lor ei sunt *prea plini* de ei înşişi şi *de ceea ce vor* şi *au ei nevoie*, încât se ghidează *numai* după mintea coruptă a acestei lumi a păcatului.

Nu există în ei *o prefacere a minţii* în Hristos.

Ei nu pot simţi *bucuria dumnezeiască* pe care o ai tu *împărtăşindu-te* cu Sfintele Taine, bucuria ta de *a da ceva* fratelui tău, bucuria ta *de la rugăciune*, din clipele când *citeşti despre viaţa duhovnicească*.

Pentru omul trupesc viaţa aceasta e cea mai „anostă" şi mai „prostească" viaţă.

Ceea ce propovăduieşte Biserica lui Dumnezeu e atât de *imens* pentru omul de azi încât nici nu poate *să-şi mai dea seama* de măreţia ei.

E *o mare minune* să poţi *să mai crezi* astăzi şi să crezi *profund ortodox*, fără *nicio îndoială*.

Ne desparte deja acea *prăpastie* dintre Rai şi Iad, dintre cei care *Îl iubesc pe Dumnezeu* şi cei care sunt *indiferenți la tot ce există*.

Nu văd *o diferenţă esenţială* între un indiferent „religios", care păstrează aparențele *civilizației*, şi un păcătos „notoriu" desfigurat de patimi.

Indiferentul religios, care se îmbracă în platoşa firavă a moralităţii sale sociale, prin faptul că stă *departe* de Dumnezeu şi de Biserica Sa, face *cea mai mare greşeală a vieţii lui* numai prin aceasta.

El poate păcătui oricând, pentru că nu are *de cine se teme*. El e *tentat să facă orice*.

Cel care face *de toate*, adică *păcate cu duiumul*, fără să *îi pară rău*, e şi el tot *departe* de Dumnezeu, dar pe el „bunul simţ *convenţional*" îl consideră *mai păcătos* decât pe *indiferentul religios*, care păcătuiește *sub masca civilizației*.

Dar ei sunt *la fel* de păcătoşi, pentru că nu stau *în legătură cu Dumnezeu*.

Însă oricând omul poate să-şi găsească viaţa drept *o ruină* şi *să se apropie* de Dumnezeu.

Dar cu cât *te apropii* mai mult de Dumnezeu, cu atât *te îndepărtezi* de „binele tău” visat cu o minte trupească şi pe care *ţi-l cere* lumea de azi.

Biserica lui Dumnezeu e *în lumea aceasta* dar ea *o depăşeşte cu totul*.

Nu se pot stabili *relaţii de înţelegere* între Biserică şi conducerea statală decât sub *ideea compromisului*, pentru că Biserica are *o traiectorie eshatologică* pe care lumea secularizată *o refuză*.

Lumea va merge mereu *orizontal* sau, mai bine zis, *descendent*, spre tenebrele Iadului, dacă nu va accepta *traiectoria pnevmatizatoare* a Sfintei Biserici.

Omul nou, Sfântul, se desăvârşeşte *în lumea asta* dar el nu are *fondul interior* al acestei lumi. El e *crucificat* în lumea asta, ca şi Biserica, Trupul lui Hristos.

Nu ne este *prielnică* lumea care nu are *principii evanghelice autentice*.

Oricum am scălda-o noi, nu ne simţim *bine* în lumea asta, atâta timp cât *scopul nostru esenţial*, începând de la Sfântul Botez, e de „a ne muta de pe *pământ* la *cer*”.

Suntem legați, prin trup, de lumea asta şi suntem nevoiţi că vrem sau că nu vrem noi *să ne pătăm* de murdăriile acestei lumi, dacă vrem să trăim *la oraş* sau *la sat*.

Chiar dacă câţiva *ar fugi* în munţi şi pustietăţi, la nivel global, Biserica, membrii ei *nu pot scăpa* de lumea aceasta, ci trebuie *s-o suporte* şi *să se suporte*, pentru că avem în noi *flagelul răutăţii* şi *al perversităţii acestei lumi*.

Oricât *nu ne-ar plăcea* civilizaţia noastră de azi trebuie *s-o acceptăm* şi *să coabităm* în năuntrul ei ca într-un castron cu de toate.

Pe măsură ce ne apropiem *mai mult* de lumea noastră şi *o înţelegem*, pe atât *o învingem* în noi în ceea ce ea are *mai rău* şi *o folosim* ca pe *o pistă spre înţelegere* şi *bucurie* prin ceea ce are ea *mai bun*.

Suntem nevoiţi *să ne acceptăm* şi propriile noastre slăbiciuni, *să nu le trecem cu vederea* şi să găsim *o izbăvire* de ele prin *mila lui Dumnezeu*.

Dacă *ne blocăm* în noi, dacă *ne astupăm ochii* la tot ceea ce se vede, nu vom scăpa *de patimi*, ci ne vom umple de îngâmfarea că suntem *mai tari* decât o patimă, pentru că suferim de una *mai mare* decât aceea.

Oricâţi şi-au închipuit că *buba lor* e *mică* au pierdut în Ortodoxie.

Oricâţi au considerat că *nu mai au ce face*, pentru că *au făcut tot*, s-au zdrobit *cu amar* de pământ în zborul lor luciferic spre *scaune* pe care nu le pot ocupa.

Ortodoxia e *o crucificare continuă*.

E o viață *a paradoxurilor vii*, a *antinomiilor mântuirii*.

În Sfânta Cruce se află toată *traiectoria noastră* spre lumea de dincolo.

Nimic nu e fără *durerea* acestei cruci, de multe ori *exasperant* de grea, alteori *atât de fericită* încât uiţi *tot răul* ce s-a întâmplat cu tine şi ţi se pare că *nu ai trecut deloc* prin zbucium şi durere cumplită.

Suntem aici, *pe pământ* şi nu suntem *din lumea asta*, pentru că suntem *născuţi de sus* şi nu dorim, în mod fundamental, decât *împlinirea cerească*.

Combinarea carierei omeneşti, oricare ar fi ea, *cu munca pentru viaţa cealaltă* e *o durere continuă*, e crucea fiecăruia.

A păstra *calea de mijloc* aici e *greu*, dacă focul dumnezeiesc *îţi ia minţile* şi *ţi le îndumnezeieşte*.

Sfinţii nu sunt *prea plăcuţi*, deşi oamenii „comuni", recunosc cu toţii că nu pot să ajungă la „performanţele" lor.

Ce să facem fiecare *cu noi*? E întrebarea pe care şi-o pune *fiecare om* în viaţa lui, chiar dacă găseşte *o soluţie proastă* la ea.

*

Nu-l auzisem vorbind pe părintele profesor Sterea Tache[581] niciodată[582]. Predica lui de duminică despre Sfânta Cruce *m-a impresionat*. *Verva* cuvintelor şi a gesturilor sale era *împreunată* cu *adâncime de gândire*.

Ideea principală era că Sfânta Cruce e şi *putere* dar şi *înţelepciune*.

Pentru cel care vede în Fiul lui Dumnezeu doar *un om* care moare pe cruce şi crucea e *o moarte de ruşine*, crucea nu îi inspiră *multă încredere*. Ba, dimpotrivă, i se pare că

---

[581] A se vedea: http://www.ftoub.ro/index.php?view=article&id=38%3Apr-prof-dr-stere-tache&option=com_content&Itemid=276.

[582] Predica din 19 septembrie 2004. Am recitat *Apostolul* și am găsit aici, în Biserica de lângă parcul Tineretului, două fragmente din Sfintele Moaște ale Sfântului Sfințitului Mucenic Haralambie.

Dumnezeu nu poate *să se plece* până acolo, încât *să Îl omoare* toţi descreieraţii şi nenorociţii cu o aşa *moarte josnică*.

Când Dumnezeu e văzut numai ca *Atotputernic care Se manifestă* discreţionar, care *îi înspăimântă* pe toţi prin măreţia Lui, ipostaza *condescendentă* a lui Dumnezeu faţă de oameni, infinita Sa iubire faţă de om nu mai poate fi înţeleasă *mai deloc*, pentru că omul cu pricina nu poate *să îmbine* aceste *două aspecte* ale realităţii lui Dumnezeu şi să Îl vadă pe Dumnezeu *coborând* la oameni şi devenind *om*, fără a renunţa la ceva din *ceea ce era* El, adică *la dumnezeirea Sa*.

Crucea Domnului e *înţelepciune* pentru că prin harul adus de Jertfa Domnului fiecare dintre noi *cunoaştem adevărul mântuitor*.

Puterea Crucii Sale e puterea care *ne curăţeşte* de păcate, e puterea care ne face să fim *mai tari* decât patimile şi apucăturile noastre păcătoase.

Atunci când cineva *ţi se dezvăluie* în altă lumină e *foarte impresionant*.

Odată cu aceste examene prin care *am intrat la doctorat*, profesorii mei îmi apar în cu totul altă *lumină*, mult mai *adânci*, mult mai *cuprinzători* decât îmi păreau până acum.

Sinceritatea e aceea care *întinereşte* persoana umană, o face *credibilă* şi *impresionantă* într-un mod covârşitor.

Nu poţi face *o casă trainică* cu cineva fără sinceritate, fără adevăr, fără dragoste.

Oricât am vrea să fim *închişi* în relaţia cu altul, atunci când adevărul aceluia *ţi se impune cu putere*, acest lucru te face *să ieşi din carapacea ta* şi *să-i răspunzi cu mărinimie*.

Ne *contaminăm* în modul *cel mai dumnezeiesc* de *sinceritatea* celuilalt.

Priveam la părintele profesor Dumitru Popescu[583] şi observam această *contaminare firea*scă când îi vorbeam.

Discutam şi când *tăceam* şi când *vorbeam* iar încercarea lui de a pune *o distanţă* între mine și el *nu îi reuşea prea bine*, pentru că simțea că *are cu cine să discute* în persoana mea și pentru că problemele pe care i le-am pus *l-au descumpănit* de mai multe ori.

Mi-a indicat un pasaj din Sfântul Atanasie cel Mare, foarte revelator și prin care își explica *teologia raționalității creației*, iar pe In. 17, 21 mi l-a prezentat ca argument catolic

---

[583] A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/cv-pr-prof-acad-dr-dumitru-popescu/.

pro-filioquist şi, în acelaşi timp, ca *piatră de poticnire* pentru teologii romano-catolici.

Experienţa pe care o are lucrând în mediul catolic transpare cu putere.

Iubirea şi *admiraţia* pentru domnul profesor Remus Rus[584] îmi creşte pe zi ce trece fără ca să discutăm *prea mult*. Există *o comunicare a inimii*, a ochilor pe care o am cu unii oameni încât dragostea pentru ei creşte cât *făt-frumos din poveste*.

Eram în timpul micii gustări pe care a prilejuit-o ultimul meu examen pentru a intra la doctorat şi ne spune două chestiuni interesante: bulgarii, când au venit în spaţiul în care trăiesc acum, au venit *antropofagi* iar landul german *a primit* odată cu *încreştinarea* lui apuseană *distrugerea întregii lui culturi*.

Neputând *să citesc altceva* din cauza examenelor şi fiind *prea obosit* adesea, m-am uitat mult la televizor în vara asta.

Din emisiunile recente care mi-au plăcut mi-am notat câte ceva.

Andrei Pleşu[585] a fost admirabil în *onestitatea* lui.

Vorbea de „un capital de suferinţă" al omului, care *îl defineşte* dar care îl şi face *greu de tradus* pentru alţii, dacă nu avem *experienţe apropiate*.

Era nemulţumit de proştii care au învăţat *cu greu* un anume limbaj şi sunt „intelectuali" pentru că par „exotici".

Îl interesează faptul ca discursul, cuvântul său *să treacă* la cititor şi, în acelaşi timp, cataloghează *sforţările prea mari* pentru a scrie drept „o exigenţă" care nu e nici ea *prea bună*.

Îşi arăta *dezamăgirea* pentru un fost student al său cu potenţe, care acum încearcă *să îl discrediteze* mai mult sau mai puţin *subtil*.

Şi vorbind despre el, afirmă la un moment dat, că oamenii tineri manifestă tipul de „nerăbdare otrăvită", deoarece un astfel de om e un „om *confiscat* de propriile sale *frustrări*".

Vrea să fie cunoscut *imediat*, vrea să fie *băgat în seamă* dar *nu scrie din bucurie*.

Şi spune la final Pleşu: „Recunosc…că creativitatea nu are *sens* decât *ca bucurie*".

Îi cerea generaţiei tinere: „Lăsaţi-ne să dispărem *liniştiţi*!", deoarece *replicile tăioase* la fiecare discuţie şi

---

[584] Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/01/24/cv-ul-prof-dr-remus-rus/.
[585] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Andrei_Ple%C8%99u.

certurile nu pot fi *un factor de progres* pentru nimeni, ci doar *un mod de îndurerare continuă*.

Îl ascultam pe Tudor Gheorghe[586] şi mi-au dat lacrimile.

Uneori plângem ca *un mare har* de la Dumnezeu la nişte versuri şi în faţa unor realităţi pe care altădată le consideram *fade*.

„Copii ce *pentru lupte* cresc" sau „osul celor care *au luptat*" se imprimă în inimă într-un mod minunat, atunci când Dumnezeu vrea *să ne arate o nouă minune*.

Continui cu o reclamă care are *un mesaj puternic*: „Discriminarea *ucide* vise".

Un profesor din Oltenia nu a fost primit *în învăţământ* pentru că *este ţigan*. Omul e *în vârstă* şi are *două licenţe* dar factorii de decizie *refuză să-l primească*.

Discriminarea unuia, excluderea lui de la ceva *firesc* din anumite motive *nefireşti* e tot *răul* societăţii noastre, unde s-ar putea ca toată lumea *să fie în pace* cu toată lumea.

Ţiganul e întotdeauna *pricină de râs* pentru că e socotit „inferior" nouă, orice *ar face* el. Suntem *îndoctrinaţi* cu această idee, parcă *curge prin aer* şi fiecare *o inhalăm* şi *o ştim pe de rost*.

Dacă albii americani au omorât atât pe *negri* cât şi pe *indieni*, albii români nu pot *să suporte* pe ţiganii tuciurii. Şi când ţiganul vrea să se numească „rrom", românul are *de ce* să-şi bată joc şi mai bine.

Cineva *îmi atrăgea atenţia* cândva la păcatul pe care îl facem, atunci când *vorbim depreciativ* despre oameni, catalogându-i după *regiuni* şi *rase*.

Moldoveanul şi transilvăneanul sunt *subiecte de râs* pentru muntean, când e vorba de grai.

Îi exclude imediat *prin tonul* pe care îl adoptă.

Îmi dau seama, din ce în ce mai mult, că are mare dreptate, deşi atunci când mi-a spus acest lucru, eu nu eram *prea conştient* de implicaţiile *nefaste* ale acestui păcat *al discreditării*.

Despre o Biserică *aflată în ruină* cineva a spus, că a fost „tăiată de *foarfecele nemilos* al timpului".

Iar ca ceva comic, într-un film românesc am auzit următoarea zicere, care m-a amuzat mult: „Nu ai *o picătură de apă*, că *mi-e foame* de *n-am unde dormi* la noapte?".

---

[586] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Tudor_Gheorghe.

În dimineaţa aceea tocmai vorbeam cu soţia mea despre trecerea *bruscă* de la planul *normal* al vorbirii spre teritoriul mult mai înalt *al alegoriei* numai printr-o *punere împreună a unor cuvinte,* care te scot din *reprezentarea istorică* a lumii.

Şi *trecerea aceasta* provoacă efectul râsului sau al compătimirii celuilalt.

„Nu ai o picătură de apă?” e o întrebare *firească*, chiar *poetică* prin *strălucirea* pe care o aduce „picătură de apă” în întrebarea cu pricina.

Dar *foamea* conexată cu *dormitul la noapte* spune altceva decât *simpla invitaţie la ospitalitate*.

Legarea aceasta *surprinzătoare* a ultimelor două propoziţii stârneşte hazul omului, atâta timp cât cel care *cere* nu se opreşte *la prima dorinţă* şi *la satisfacerea ei*, ci se *autopropune* în mod total.

Nesimţirea lui e *drăgălaşă* tocmai prin faptul *cum o spune*. Însă, dacă privești *la rece* afirmația, întrebătorul cu pricina nu e deloc *simpatic* ci de *o nesimțire* și *aroganță sfidătoar*e.

Alt registru de aşteptare: o reluare a emisiunii *Chiasma* din martie, cu tema *Biserica şi femeia*.

Aurora Liiceanu[587] afirma că „românii nu sunt un popor care *să arate solidaritate*”. Nu e *o generalizare inconsistentă*?

„Comportamentul pro-social” pe care îl promova ea era sinonim cu *caritatea* romano-catolică.

Vorbea despre femeie ca despre „*binefăcătoarea* spaţiului mic” şi despre bărbat ca despre cel care vrea *să mântuiască toată lumea*. Dar mi se par alte *generalizări inutile*, care pot fi *infirmate* oricând.

Pentru ea, preoţii noştri se implică *prea puţin* în social şi consideră că „la noi nu există *enoriaş*” (se referea la oraşul Bucureşti).

E de părere că „mila *se şi educă*”, pe când Magda Catone[588] crede că „mila nu cere *o anumită educaţie*”.

Sunt de acord *cu a doua*, căreia i s-a infuzat *ideea corectă* a Sfintei Evanghelii.

Mila e *firească* omului. Pentru *a fi milos* nu îţi trebuie *studii* ci *inimă bună*, atentă, iubitoare, condescendentă.

---

[587] Psiholog, fosta soție a lui Gabriel Liiceanu. A se vedea ultimele ei cărți publicate: http://www.polirom.ro/catalog/autori/liiceanu-aurora/.

[588] Actriţă, căsătorită şi o creştin-ortodoxă activă.
A se vedea: http://www.humanitas.ro/magda-catone.

Francisca Băltăceanu[589] vorbea despre *inegalitatea* dintre bărbat şi femeie şi despre *dorinţa de putere* ca elemente aduse în om *de păcat*.

„Drumul trebuie făcut *[spre] înainte*" spunea ea iar femeia apare în istorie ca *sursă* a răului din cauza unor *interpretări neadecvate*.

Vorbea despre „*marile doamne* ale Vechiului Testament".

Magda Catone continuă: iubirea de aproapele e *foarte simplă* şi totuşi *nu o vedem* iar „feminismul mi se pare *caraghios*".

Aurora Liiceanu recunoaşte că feminismul nu e *o invenţie* a Ortodoxiei, ci *a liderilor de opinie occidentali*. El a apărut şi s-a dezvoltat ca *o aversiune* la adresa *injustiţiei*, a *excludereii femeii* din viaţa socială.

Crede că femeia e *fidelă* la noi *spaţiului mic* al familiei din cauza educaţiei pe care o primeşte în familie, *familie* care în Apus are *o altă înfăţişare*.

Pentru feministe *copilul* nu mai e *o legitimare a femeii* sau *a existenţei ei*.

Feminismul exclude *totalitarismul masculin*.

Şi dă la un moment dat nişte *cifre*, vorbind de perioada *critică* a femeii: vârsta de 28 de ani la care fata *nemăritată* simte că *pierde trenul căsătoriei* şi vârsta de 34 de ani în care îşi pune foarte stringent *problema maternităţii*.

Cifrele acestea le consideră *aproximative*.

În România, crede tot ea, vârsta de 24 de ani e *vârsta medie* pentru o fată *ca să se mărite*.

E de părere că femeia *se sacrifică* în interiorul mariajului ei dar că nu percepe sacrificiul ca pe *o durere*, ci îl consideră *o plăcere*.

De vreo două zile *îl descopăr* şi *îl redescopăr* pe Caragiale[590].

Printre picături am reuşit să citesc: „Cănuţă, om sucit", „Două loturi", „Ion" şi „Partea poetului".

Cănuţă e omul născut cu *defecte mentale*, și care m-a impresionat până la lacrimi, atunci când se întoarce acasă de la

---

[589] Teolog romano-catolic, momentan *decanul* facultăţii de teologie romano-catolică din Bucureşti.
A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Francisca_B%C4%83lt%C4%83ceanu.

[590] Citez din I. L. Caragiale, *La hanul lui Mânjoală. Nuvele şi povestiri*, prefaţă de Gabriel Dimisianu, tabel cronologic de Şerban Cioculescu, col. „Biblioteca pentru toţi", Ed. Minerva, Bucureşti, 1987. A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Ion_Luca_Caragiale.

stăpân, chiar în ziua când împlinea 13 ani şi bunica lui îl primeşte cam aşa:

„Şi şi-a adus aminte baba că adineaori, acu, *a împlinit* copilul copilului ei d-abia atâta, şi că e *destul de mâhnit* el şi de bătut de ziua lui, când alţi copii cine ştie ce *bunătăţi* şi ce *mângâieri* au la ziua lor; ce să-l *mai mustre* şi ea?…şi tot uitându-se la el cum *plângea ca un prost*, şezând pe marginea lăzii, cu legătura-ntr-o mână, şi se ştergea cu căciula la ochi, a-nceput şi baba *să plângă ca proasta*…”[591].

Cum *să nu plângi* la o asemenea *privelişte* a iubirii şi a înţelegerii, unde bunica (tot *bunica*...) e aceea care *înţelege* că *certarea* nu îşi are *rostul* atunci când *strici* inima copilului.

Pentru că în momentul când inima e *îndurerată* nu trebuie să mai dai și tu *cu parul*, ci *să uzi cu lacrimi* împreuna ta *durere* cu el.

Bunica, inima care *cunoaşte* viaţa ta, pentru că *te-a hrănit* de când *erai o lingură*…

Bunicul meu [Marin Picioruş] îmi spunea mereu asta: că eram *cât o lingură* când m-am născut, cât *un pui de pisică*.

Merg pe stradă şi văd pe *bunicile altora cerşind* şi *în fiecare o văd pe bunica mea* şi vreau *să le ajut pe toate* dar *n-am cu ce*.

Aş vrea să duc pe toţi *nefericiţii* şi *neîncălziţii de nimeni undeva*, în *locuri fericite*, în care *să îi putem iubi* dar nu am *atâta putere*.

Mă doare, *mi se sfâşie inima*, ochii *mi se umplu* de lacrimi şi sunt *neputincios* să ajut pe cineva, când mulţi, foarte mulţi fraţi ai mei *nu au aproape nimic*.

„Două loturi” e povestea unor *bilete de loterie*, care *se pierd*, care *se regăsesc* şi duc la două *finaluri diferite*.

Descinderea în casa ţigăncii, *nebunia* posesorului de bilete şi ideea „fatalităţii” sunt *liniile de forţă* ale povestirii.

„Ion” e o adevărată *dambla*, unde el, fiind fratele împărătesei, se opune măgarului ce cânta „Carnavalul de Venezia”, pe când în „Partea poetului”, o parabolă cu valenţe pseudo-religioase, Dumnezeu *nu dă nimic* poetului, pentru că *la împărţeala* darurilor, el, *îmbătat* de lumina lui Dumnezeu, *nesocotea* cele pământeşti[592].

I se promite *intrarea* în Rai de către Dumnezeu, vine el de câteva ori, Sfântul Petru *îl trimite la plimbare* pe pământ,

---

[591] Idem, p. 75.
[592] Idem, p. 154.

până la urmă, văzându-i *dezamăgirea imensă*, îl roagă pe Dumnezeu să îi dea ceva: peniţe, cerneală şi hârtie.

Poetul are *de toate*, e *mulţumit* dar acum scrie *prea mult* şi vine *de multe ori* la Dumnezeu pentru *a mai primi rechizite*.

E atenţionat că trebuie să facă *economie de rechizite* şi Dumnezeu afirmă că e cam „găgăuţă” poetul.

Parabola are *trimitere sigură*, numai că eu *nu o pricep până la capăt*.

Cu cât *renunţăm la noi* şi *la grija spurcată de noi* cu atât *ne umplem* de iubire, de smerenie şi de înţelegerea oamenilor.

Acest lucru l-am perceput *şi mai mult* în aceste zile *prea înţelepţitoare* pentru mine.

Costion Nicolescu amintea la un moment dat zicerea unui Sfânt Părinte: când nu vor mai fi *drumuri* între noi, *paşi reciproci*…atunci va veni sfârşitul.

Învăţăm *bucurându-ne continuu*.

Învăţăm şi *ne bucurăm* numai dacă *ne iubim* unii pe alţii şi dacă *ne bucurăm* unii de alţii.

Pe cât noi *ne împărtăşim* din iubirea Prea Sfintei Treimi, pe atât privim umanitatea ca pe *o mare familie*, în care toţi trebuie să fim *una*, dar într-o unitate în care *să ne conţinem duhovniceşte* unii pe alţii şi *fiecare pe toţi la un loc*.

Când nu mai consider că *tu mă împlineşti* sau că *în relaţie cu tine e împlinirea mea*, eu devin ceva *închis* pentru mine şi nu mai pot *să mă înţeleg*, reducându-mi astfel *posibilitatea de îmbogăţire personală infinită*.

Celălalt, care *se deschide pe sine pentru mine*, mă deschide *şi pe mine* în acelaşi timp *spre el* şi mă face să îl resimt *foarte viu*, tocmai pentru că amândoi percepem *împărtăşirea de altul* ca pe *o bucurie* pe care *ne-o asumăm reciproc*.

Mă *descopăr* privind *la altul* şi nu *la mine*.

Falsul meu *eu*, creat de *introspecţia mea egoistă*, dezumanizantă, priveşte spre *himera lipsei mele de dragoste*, creată din refuzul de *a vedea pe alţii mai importanţi* şi *mai presus decât mine*.

Când tu eşti *cel mai important pentru tine* atunci *nu eşti important pentru nimeni*.

Când recunoşti însă, că tu eşti *cel mai neimportant decât toţi*, atunci afli, că *adevărata ascensiune* nu constă în *ridicarea deasupra altora* ci *în coborârea mai prejos decât toţi*.

Smerenia, umilinţa plină de dragoste e *cea mai mare înălţime*, din care *nu poţi cădea*, pentru că tu te simţi *slujitorul umil* şi *prea păcătos al tuturora*.

Când înţeleg că *am nevoie de altul mai mult decât de mine*, că *trebuie să privesc la ceilalţi ca să mă găsesc pe mine*, egoismul meu *se rupe* ca o cămaşă *uzată* şi *ticăloasă*, pentru a mă îmbrăca în *haina iubirii*, care preferă *să se dezgolească pe sine*, dacă are *de îmbrăcat* pe altul.

A te mândri cu ceva şi, cu atât mai mult, *cu tine însuţi* înseamnă a nu ştii că *valoarea nu are consistenţă fără adevăr*, fără *sfinţenie*.

Dacă nu ne-am *sfinţit* viaţa, dacă *nu ne găsim la Dumnezeu* ca *Sfinţi ai Săi*, dacă nu vom fi *moştenitorii* Împărăţiei, la ce bun toate, la ce ne folosesc, cu ce ne *încălzesc*?

Când nu-L dobândim pe El, putem să dobândim toată lumea, pentru că nimic *nu ne satură*, nimic nu ne *alină* inima.

Ne luăm o maşină, 10 maşini, 5 kilograme de aur să ni-l punem şi în cap, 30 de vile la munte şi mare...Dar, fără *a fi cu El*, *fără a ne umple de sfinţenia iubirii* Sale, avântului nostru *i se rup aripile* şi *ne zdrobim de stânci prăpăstioase*.

Nu *mă satură* averea, nu mă împlineşte!

Nu mă satură nici *zece miliarde de femei goale* cu care aş face sex, nici *luna de pe cer* şi nici *10 miliarde de ceruri* fără *Treimea mea*, fără iubirea ei *desăvârşit de frumoasă*.

Nu poţi *să te minţi la infinit*. Voi repeta mereu acest *adevăr capital* din care se naște *convertirea*, venirea în sine, pocăința.

*

Tocmai *îl visasem* pe părintele Marcel [Hancheș] că venise la mine şi că *nu îl primisem prea bine* iar el *se întristase*. Iar de întristarea lui şi eu *m-am întristat* şi apoi *am plâns*. Asta *în vis*...

Şi pe 2 octombrie [2004] am aflat că el *va veni* la Bucureşti pentru a fi *naş de Cununie*, pentru a doua oară în viaţa lui, pentru *o prietenă comună*.

Simţeam *cum vine*...spre București...în acea zi, pentru că *îl așteptam cu bucurie*...

Şi cu cât venea *mai aproape* (a făcut 480 de kilometri cu maşina, cu maşina cuiva), bucuria şi pacea Sfântului Duh *sporeau în mine cu putere* şi, fără îndoială, şi *în el* şi *în Rusalina*, soția sa, ei fiind *nașii noștri de Cununie*.

Am discutat *puţin*...dar *s-au deschis noi prăpăstii* între noi, din nefericire, deși, totodată, am trăit bucuria de *a ne simţi tot mai uniţi* în unele *amănunte de viață* și *de gândire*.

M-au durut enorm câteva lucruri *inacceptabile* între doi oameni *luminați de harul lui Dumnezeu*.

Primul dintre ele: când mi-a spus că scrisorile mele către el, scrise *din toată inima* și *cu toată conștiința*, primele mele *scrisori către el* au fost nişte *prostioare* (!!!!!), fără să-mi spună cum sunt *ultimele* sau dacă tot ceea ce *simt* și *gândesc* și *vreau* e numai *o prostie fără final* iar viitoarea mireasă îmi spune, că Rusalina *nu-mi putea citi scrisorile mele prime* (?!) dar că a înţeles că *trebuie să mă considere „altfel”* (cum ?!).

Nicio *remarcă personală*, nicio *subtilitate* din partea lui Marcel și a Rusalinei...deşi eu i-am umplut *de laude* şi *de admiraţie* pentru ceea ce *am văzut* în ei și *în munca lor eclesială* și *teologică*.

Pentru că *prietenii*, care *se văd profund* unii pe alții, trebuie *să se încurajeze întru toate* cu *mărime de inimă*.

Nu aştept *laude* de la nimeni și ar fi *cel mai penibil* să *le cer cuiva*.

Însă *prăpăstiile* dintre *noi doi* și *ei doi* se nasc tocmai din această *fugă de dialogul real* din partea lor, considerând orice *vedere* a noastră *vizavi de ei* drept *un atentat la persoana lor*.

Dar atunci când dragostea nu e *viciată* de nimic se bucură *să scoată în evidenţă* frumuseţea celui iubit, chiar dacă acela *nu i-o cere* şi nici *n-o doreşte*.

Și asta numai pentru că dragostea *se şterge* înaintea celui pe care îl poartă în inimă, ca pe *o comoară vie*.

Când el mi-a spus că i-am scris *lucruri uşoare*, *neconcludente*, care *nu-l interesau* – nu mai îmi amintesc *ce cuvânt a folosit* în mod precis, pentru că a folosit *un cuvânt căutat* – stăteam pe aceeaşi bancă, în parcul de la Sfânta Ecaterina, unde cu câteva zile în urmă aşteptasem *cu emoţie* rezultatele la *Dogmatică*. Rezultatele examenului doctoral...

Și fiind încă *în bucuria curată* pe care am trăit-o de curând și în *bucuria candidă* cu care l-am așteptat, *i-am așteptat* pe amândoi cu dor...în fața lui, a celui care îmi spunea cu *o doborâtoare indiferență* toate acestea...mi s-a *zvârcolit*

inima în mine...și am înțeles, în mod profund, că *dau orzul pe gâște*...

Mi-am înghițit durerea, am făcut *pe prostul*, bucuria și jovialitatea mea *i le-am pus la picioare*, nimeni nu și-a dat seama *ce trăiam* atunci, câtă *dezamăgire*...și am vrut să văd *până unde* va duce *mințirea mea în față*...că sunt *înțeles*, *apreciat*, *văzut* de mintea și inima lui...

Am discutat câteva zeci de minute pe bancă, pe *acea bancă*, deși eram *foarte obosit* și *fără chef de politețe fadă*, pentru că au dorit *să plece* de la noi pentru ca *să-i găsească pe viitorii săi fini*.

Fina era *la coafor* şi a venit după *vreo 2 ore şi jumătate*. Numai că nu s-a arătat *enervat* de asta...

Dar dacă eu întârziam *aşa de mult*, cu siguranţă că s-ar fi *enervat* şi *ar fi plecat*, pentru că de la mine se aşteaptă să fiu *duhovnicesc*...pe când el se comportă ca *un bădăran*.

A fost *liniştit*, acolo, în parc, în timp ce a vorbit cu mine...fără să sesizeze că eu *nu mă simt bine*.

La noi în apartament au stat vreo jumătate de oară, ca pe spini, și eu m-am uitat *intens* la ceas, ca nu cumva *să îi reţin* mai mult decât trebuie, pentru că dădeau semne evidente *de grabă*, de *așteptare a lor de către alții*. Și i-am crezut că *se grăbesc*...

Am discutat, printre altele, în această jumătate de oră *repezită*, despre presupusul *Filioque* la Fericitul Augustin şi am ajuns amândoi la conluzia, că ni se pare mai mult *un augment catolic târziu* decât *o reală greşeală* a acestuia, apoi despre un text pe care eu *îl tradusesem din latină*, despre ce vreau eu *să fac* şi despre *cum se simte* el acum.

Dar când îl ia pe „nu” în braţe, *nu*-ul lui *inflexibil*, eu nu pot să mai fac altceva decât *să renunţ la a-mi răci gura de pomană* și să fac *cum vrea el*. De aceea *am plecat* cu ei în oraș...deși *nu aveam chef de niciun fel*...

Doream să merg cu ei la *naşul lor* şi la *viitorii miri* numai pentru ca *să mai* vorbim, între timp, lucruri *teologice* și *de viață* și nu pentru că nu eram *destul de obosit* și mi-ar fi plăcut *să mă plimb* prin tot Bucureştiul...dar *m-au abandonat* în drum, fără nicio *explicaţie de bun simţ*, lucru pe care eu nu puteam să îl fac *niciodată* vizavi de ei, pentru că eu *mă bucur* și *mă laud* cu ei...și *nu mi-e rușine cu ei*.

Se pare însă că ori nașul lor *nu m-a vrut* pe la el...ori au considerat că mersul meu la *viitorii lor fini* e un lucru „neadecvat”.

Însă au avut *nesimţirea* să îmi propună să *îi cazez* pe cei doi şoferi/prieteni cu care ei veniseră, lucru pe care nu l-am dorit nicidecum.

Este inadmisibil ca ei *să dorească să plece* de la mine, să nu se bucure de *o discuție prelungă* și *duhovnicească cu noi* dar *să îmi dea pe cineva* cu care *nu am nicio relație*.

Le-am repetat de două ori: „Dacă în Ohaba (parohia sa) ar fi stat şi *mama* şi *soacră-mea*, şi eu aş fi venit de la București în satul vostru, eu n-aş fi locuit la niciuna *peste noapte* decât *la voi*”.

De ce? Pentru că mama și soacră-mea nu le au *cu viața duhovnicească* nici cât negru sub unghie. Dar dacă noi pretindem că am fi *duhovnicești* dar considerăm că e *o bucurie să fugim unul de altul* atunci e *vai de capul nostru*.

Concluzia dureroasă: oamenii despre care eu vorbesc acum sunt nişte *oameni duhovniceşti*, nişte oameni *rari*. Dar *carenţele caracterologice* ale acestor doi oameni *frumoși* și *profunzi*, *orgoliul* şi *nesimţirea lor* sunt *gesturi de indelicatețe* care *ne consternează*, pentru că *le viciază* o dragoste *reală* pe care *ne-o poartă*.

Iar apropierea *fizică* de ei îmi scoate în conștiință, de fiecare dată, şi *mai explicite* aceste lucruri.

Şi mă întreb, în mod cât se poate *de legitim* și de *înfricoșat* față de *viitorul Bisericii* noastre: Dacă unii ca ei *pot să se comporte aşa*, ce fel de *speranţe* să mai am de la alţii, de la cei care *nu se curățesc de patimi*, care *nu aprofundează* teologia Bisericii și nici nu *înțeleg* ce se petrece în ei și în jurul lor?

Faţă de oamenii pe care îi iubesc eu nu am trăit *niciodată* inconsistenţa aceasta *a suspiciunii* şi *a răcelii educate*, detaşarea *sterilă* faţă de persoana lor.

Eu vorbesc cu ei *avându-i în mine* şi *nepropunându-mi să îi scot de acolo*.

Dar când *văd*, fără *tăgadă*, semnele *decadenţei*, ale *decăderii din dragoste* şi *din sinceritate* din n motive, dragostea mea devine deodată *solidă* din *foc aprins* şi sufăr durerea celui *omorât de prăbuşirea unui gigantic bloc peste el*, prăbuşire provocată nu de *un gură cască*, nu de *un necunoscător* al sufletului oamenilor ci tocmai de cel pe care *îl iubeam mult* şi credeam că *mă iubeşte mult*.

Slujba Cununiei a fost făcută *fără prea multe emoţii*.

Ei, nașii noștri și ai proaspeților cununați, au plecat și ne-au lăsat „înlocuitori de nași”, să mergem unde?, tocmai acolo unde *ieri* nu *au vrut să mă ducă.*

Mergem cu taxiul, ajungem la masă şi ne intrăm *în rolul* de „înlocuitori de naşi”.

De aici încolo însă începe *surpriza plăcută* a acestei zile.

Ceea ce *n-au putut să facă* cei doi *oameni duhovnicești* și nici *nașul lor*, înainte, la slujbă și după...au făcut niște oameni *nu prea aproape* de viața Bisericii și, cu atât mai puțin, *cunoscători ai teologiei sale mistice*.

Oamenii de la masă au fost *receptivi* şi *amiabili* cu noi doi şi au constatat, cu bucurie, că m-am „coborât la mintea lor” şi că vorbesc *deschis*, cum nu au mai văzut *la alţi preoţi*.

Le spun însă că eu *nu sunt preot*, lucru pe care îl crezuseră anterior...ci eu doar *îl înlocui* pe *nașul mirilor*, pe părintele Marcel și că soția mea o înlocuie pe doamna preoteasă Rusalina, bineînțeles într-un mod *modest*, adică *în felul nostru* și nu *al lor*...

Se pune în discuție problema *socializării* dintre credincioşi, în termenii în care trebuie să fim *ai Bisericii* dar *deschişi* în acelaşi timp şi *problemelor* şi *tendinţelor* societăţii.

Bineînțeles, discuții purtate printre *felurile de mâncare* ale nunții, cu oameni pe care îi vedeam atunci *pentru prima dată*...în afară de *mireasă.* Mireasa, absolventă de teologie, ne fusese *colegă*.

Mă abordează *deschis* una dintre fiicele socrului mare, care aspiră la a fi *asistentă medicală* – socrul mare are 7 copii, pentru că nu a vrut să avorteze niciunul soţia lui – şi mă întreabă despre *statutul defavorizat al femeii* în societatea de azi, care, după ea, *ar decurge* din *textul liturgic* al Cununiei.

Ea crede că femeia *nu trebuie să se supună în mod integral* bărbatului şi că trebuie să fie *egala* lui. Dar egalitatea promovată de ea avea *tente feministe* chiar dacă *nu le conştientiza prea bine*.

Înţelegea literal ideea că femeia trebuie *să se teamă* de bărbat – din *Apostolul* Cununiei – însă continuarea discuţiei cu ea şi cu soţul ei, mai ales, a dus la *rezultate surprinzătoare*.

Şi anume: au început să se problematizeze cu atenţie *diferite aspecte* ale raporturilor complexe dintre bărbaţi şi femei şi s-a înţeles că *disponibilitatea* şi *dragostea mea de a vorbi cu oamenii* e *o dorinţă* a înnoirii *dialogului* dintre *cler* şi *credincioşi*.

Soţul acesteia lucra în domeniul reclamelor şi îmi spune la un moment dat că el *adoarme* la predicile preoţilor din Bucureşti, care nu ştiu să fie *actuali*, extrem de *ancoraţi* în cotidianul zilei. Îi dau dreptate.

Pentru cineva care nu are *cultură teologică* şi vrea *să consume repede* slujba, cantonarea preoţilor noştri în *texte* şi *motive tradiţionale* nu prea *prinde* la un astfel de segment al societăţii, care ar dori *o predică cu accente underground* sau *telenovelistice*.

Ca să îl faci *să rămână* trebuie să îi vorbeşti pe *un ton* şi *cu un limbaj familiar*.

Însă ca să faci acest lucru trebuie *să intuieşti* profilul celor care te ascultă, să le urmăreşti cu atenţie *gestaţia interioară*, acea *naştere a stării de ascultare* sau *de respingere a ta*.

Dacă nu ştii *când să termini* – ne spunea profesorul nostru de predică, părintele Vasile Gordon – *strici totul*, pentru că predica trebuie să aibă *un final* dar trebuie să aibă şi *o aprindere a minţii*, *a inimii*, *a entuziasmului*.

Interesant a fost şi faptul, că socrul mare, după o bere, două, a devenit *mai încrezător* în dialogul cu mine şi mi-a vorbit despre un caz „real”, zicea el, care *l-a dezamăgit*.

Și noi eram *dezamăgiți*...așa că *dezamăgirea era o stare de spirit*. Și ne spune...

Un preot făcea dragoste cu soţia lui şi a venit cineva ca să îl ia *să îi facă o slujbă*. Şi acela „s-a dat jos după nevasta lui” şi s-a dus *să îi facă slujba* solicitantului.

Şi treaba asta, că după ce preotul a făcut dragoste *s-a dus să slujească* i se părea *aiurea*, ca şi când nu ar fi avut voie preotul *să facă dragoste* cu soţia lui.

Şi l-am întrebat *ce ar fi făcut el* în locul preotului.

S-a uitat la mine, și-a dat seama că *nu are niciun argument* şi *a încheiat discuţia* pe această temă, pentru că punerea problemei era, în mod evident, *falsă*.

Dar „dezamăgirea” omului mi-a spus și altceva în subsidiar: că mulţi îl văd pe preot *fără sex* sau *fără boli*, pe când *tot mai mulţi* îl văd ca pe *unul dintre noi*, până la a-l *confunda în mod total cu ei înșiși*, care *nu au nimic de-a face cu preoţia*.

Idealizarea preotului sau *a celui ce merge la Biserică* dar şi *discreditarea amândurora* sunt *două extreme*, care ţin *capul de afiş* în creierul oamenilor *nebisericoşi*.

Unuia i s-a părut că sunt *obscen* în limbajul meu, pentru că el dădea dovadă de *o mult prea falsă pudoare*, atunci când am pus problema *relaţiilor sexuale* în căsătorie.

Vorba românului care ţi-o zice de la obraz: „ ei o fac *pe înfundate*, ca *iepuroii* şi se uită la tine *miraţi*, când aude de *păcate trupeşti*".

Şi apropo de acest detaliu...La Arad, acum câteva zile, a fost *primul târg pornografic* din România, unde s-au vândut de la *cătuşe de prins în pat* până la *casete porno* şi *dansuri la bară*. Și, deși era multă afluență acolo, nimeni nu ar fi recunoscut, dacă eram cu ei la masă, că *au fost* și *le-a plăcut*...

Discuţia *se frânge* în două, atunci când a venit o altă fiică a socrului mare, care era anul trei la *Asistenţă Socială*.

Avea un defect de vorbire din naştere, probleme incipiente cu auzul, dureri de ochi...dar cel mai important i se părea „sminteala" de care suferă.

A citit mai multe *cărţi sectare* şi acum *vrea dovezi*.

M-a întrebat, dacă nu cumva *învierea Sfântului Lazăr* nu a fost *înviere*, ci *moarte clinică*.

Răspunsul meu a fost acela, că e vorba de *o minune*, pentru că *Cel care a înviat-o* e *argumentul cel mai convingător*.

Ea nici nu-şi putea da seama cât de *minunată* era în *nelinişte*a ei, pentru că *neliniştea* e *apanajul omului care caută* şi nu *a somnambulului religios*, care e *ortodox* dar e *bâtă de oină* în orice *problemă teologică*.

La 25 de ani ai ei, această *criză religioasă* e o manifestare nu de *necredinţă*, ci *de o lărgire* şi *o aprofundare a credinţei personale*.

Ea vrea să se întoarcă la *ingenuitatea credinţei sale* de la 15 ani, dar eu i-am spus că *trebuie să meargă mai departe*, la o credinţă *mai profundă* şi să nu se gândească la *ce a fost*, căci acea stare *nu se va mai întoarce niciodată*.

Vorbim *până aproape* de ora 17 iar socrul mare şi ginerele său *ne conduc* până la cimitirul protestant din apropiere.

Şi ginerele îmi spune că *o să-mi ducă dorul*, pentru că lipsa mea *se va resimţi în mod evident*. Şi atunci am înţeles *impactul* pe care *îl avusesem în acea zi* în viaţa lui.

Astăzi, din senin, E. a venit la mine și și-a cerut iertare, făcându-mi metanie. După tot circul celor doi ani, am înțeles că dracii au vrut să am repulsie de *Sfinţii nebuni pentru*

Hristos, pe care îi iubesc *aşa de mult*, îngăduind această ispită venită prin ea.

De multe ori demonii caută să ne facă să vedem *cele mai frumoase lucruri* cu ochi *răi* şi, mai ales, *reci*.

Bucuria reală însă nu e *să aştepţi să fii fericit*, ci *să primeşti fericirea* venită de la Dumnezeu fără să te *ataşezi de ea* ca de o stare care *ţi se cuvine*.

*

Am văzut din nou, după Sfânta Liturghie, faţa radioasă, plină de har a stareţului Efrem de la Vatopedu.

Simţeai o bucurie *de altă nuanţă* în văzduhul Sfintei Biserici, o bucurie *ascetică*.

După predica sa de la Sfânta Ecaterina, s-a mers în sala 11[593] şi acolo a ţinut o conferinţă, ca şi data trecută.

Între timp, stau lângă Ioan Vlăducă şi îmi spune, ca răspuns la *preţul* reportofonului din mâna unei domnişoare: „Mama mea are o vorbă: suntem *prea săraci* ca să ne permitem să luăm *lucruri ieftine*". Îi dau dreptate.

Omul sărac nu-şi poate permite să cumpere *lucruri proaste*, care se strică în două săptămâni. Dacă tot ai bani puţini, strânge mai mulţi şi i-aţi un lucru care *să dureze*, în loc să iei un lucru *de doi bani*, care trebuie înlocuit după câteva zile.

Îl întreb de numele mamei sale şi îmi spune: „Maria".

Binecuvintează, Doamne, pe robii Tăi şi-i sfinţeşte pe ei, Iubitorule de oameni!

Şi de aici încolo încerc *să punctez* câte ceva din cele care s-au spus astăzi de către oaspetele nostru athonit.

„Biserica e *puternică*, noi suntem *păcătoşi*", spune el întru început. Şi după Sfânta Liturghie începe „ospăţul

[593] Din *Facultatea de Teologie Ortodoxă* din Bucureşti.

cuvântului”, care se poate prelungi şi până noaptea târziu, ca la Sfântul Pavel, dacă *setea de cuvântul lui Dumnezeu* este *mare*.

Trebuie să facem ceva, noi teologii: „în primul rând *să mulţumiţi* lui Dumnezeu, cu lacrimi, că sunteţi *ortodocşi* şi, în al doilea rând, că sunteţi *mădulare ale lumii teologice*”. Are mare, mare dreptate!

Aminteşte de faptul că preşedintele Bush sn.[594] a spus unui ierarh ortodox, poate fără prea multă *conştienţă*, că: „Viitorul lumii *aparţine* Ortodoxiei”.

Un parlamentar protestant din Cuba s-a convertit la Ortodoxie şi s-a botezat la Vatopedu iar „Teologul trebuie *să poarte în sine* focul harului”.

Nu acceptă *teoria ramurilor* în legătură cu Sfânta Biserică, *teologia* trebuie să fie *conexată* cu *experienţa personală* iar „*Sfinţii* sunt *creştinii desăvârşiţi*”.

De la ei trebuie să învăţăm şi noi, iar noi „*creştem* duhovniceşte [după] cum cresc şi pruncii: *pe nesimţite*”.

Stareţul Efrem a avut un educator care le repeta mereu: „să deveniţi *copii buni*, [pentru] ca *să vă iubească* Dumnezeu”.

Dar asta e o eroare, tușează el! „Dumnezeu nu ne iubeşte *în funcţie* de viaţa noastră. Dumnezeu o *iubeşte* pe Prea Curata *la fel ca şi* pe demoni”. Adică Dumnezeu *ne iubește* pe toți *indiferent* de viaţa noastră interioară.

E *primul cleric ortodox* pe care l-am auzit spunând acest lucru şi, mai ales, *cu atâta convingere*.

În timpul Sfintei Liturghii am stat lângă marea icoană a Răstignirii[595] pe care a pictat-o un fost coleg al meu de facultate şi soţia lui[596]. Şi mi-am *aţintit* ochii asupra ei.

Niciodată până atunci nu observasem, că palmele Domnului erau *prinse în cuie* ca şi când *ar fi fost la rugăciune*, la rugăciune ca preotul care *invocă* pogorârea harului Sfântului Duh la epicleză.

Am avut astfel *evidența* lui Dumnezeu, Care Se roagă fiind pe Cruce, a Dumnezeului întrupat, Care e în starea de *Jertfitor* fiind în același timp și *Jertfă vie*, cum de fapt *propovăduieşt*e Biserica.

Şi mai are ceva *autentic* această icoană, *deplin autentic*: pe lângă Crucea Sa apar numai *Sfinţi* şi niciun *omorâtor de Dumnezeu întrupat*.

---

[594] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/George_H._W._Bush.

[595] Din *Biserica Sfânta Ecaterina*, paraclisul universitar al *Facultății de Teologie Ortodoxă* din București.

[596] A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/2007/12/29/o-familie-a-picturii-ortodoxe-autentice-marian-si-maria-elisabeta-bonef/.

Sutaşul care *a mărturisit* are şi el *aureolă*.

Deşi fusese unul dintre cei care *au participat* la execuţie, pentru că *a crezut* în Domnul *a devenit* Sfântul lui Dumnezeu.

Şi a fost reprezentat iconic *aşa cum a murit* într-un final şi nu *cum era* în momentul morţii Domnului.

O icoană *cu profil eshatologic*, pentru că arată *împlinirea omului*, cum va fi *omul îndumnezeit*.

Nu apare *dramatismul înfiorător* pe faţa Domnului, ca în tablourile occidentale, ci *pacea lui Dumnezeu*, cea care *covârşeşte* toată mintea.

Şi revin la conferinţă, pentru a urmări întrebările ce i s-au pus Părintelui Efrem. Eu dau numai răspunsurile lui.

Trebuie „să trăim *mai mult* şi să vorbim *mai puţin*".

Şi-a adus aminte de Fericitul Paisie Aghioritul[597] şi de *credincioşia sa* faţă de Sfintele canoane.

Dacă Sfântul Nicodim Aghioritul[598] le numea „cârma Bisericii", Fericitul Paisie spune, că dacă sunt *cârmă* nu trebuie să ţinem *cârma drept*, căci astfel conducem Biserica spre *un ricoşeu* cu ţărmul.

Ci cârma trebuie *mişcată în ambele părţi*, adică şi spre *iconomie* dar şi spre *acrivie*, pentru ca să *nu înspăimântăm* şi să îi facem *să fugă de Dumnezeu* pe cei care *vor să se mântuiască*, dar nici să nu le arătăm că Biserica *nu are limite sigure ale adevărului* şi *ale vieţii ortodoxe*.

Cauzele schismei de la 1054 sunt concentrate pentru el în „*mândria* unor creştini", care *s-au separat* de Biserică iar *neîmpărtăşirea deasă* e *o greşeală dogmatică*. Adică e pentru *împărtășirea deasă* a credincioșilor și, implicit, nu e de acord cu Liturghiile la care *nu se împărtășesc* credincioșii ci doar preoții.

Postul de o săptămână pentru cei care vor să se împărtăşească e o „exigenţă prea mare" şi sunt *foarte de acord* cu el iar dacă *nu ţi se potriveşte* duhovnicul pe care îl ai, poţi *să te desparţi* de el, fără să fie nevoie să iei *binecuvântare* de la duhovnicul pe care îl părăseşti pentru *a merge la altul*.

Căsătoriile *mixte* (între *un ortodox* și *un soț de altă credință*) nu au succes *prea mare*. El le acordă doar 3-5 % procente *de reuşită*.

Şi ne spune o zicătoare grecească: „Ia pantof *de la tine* chiar dacă e *peticit*".

---

[597] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Paisie_Aghioritul.
[598] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Nicodim_Aghioritul.

Adică mai bine îţi ei *o femeie de la tine din sat*, care nu e *prea valoroasă*, decât să iei una *de altă religie*, cu *faimă* dar *să te cerţi cu ea* pe diverse motive.

Căsătoria *civilă* fără cea *religioasă* e *desfrâu* iar un alt cuvânt percutant al Fericitului Paisie sună cam aşa: „La cea de *a doua venire [a Domnului]* vom avea *multe surprize*".

Dumnezeu *îngăduie* boala, bolile oamenilor, pe de o parte dar, pe de altă parte, le dă oamenilor de ştiinţă *să găsească* noi soluţi de stopare a bolilor.

În căsătorie cel mai important lucru e ca soţii „să se *explice* [unul altuia] întotdeauna" iar „cea mai importantă *metodă* de modernizare [a omului] e sfinţirea vieţii [sale]".

Închei detaliile despre conferinţa lui cu *o poziţie proprie* la care *nu m-am gândit niciodată* până azi.

Întrebat despre *fenomenul* de la Medjugorje[599], Părintele Efrem răspunde că *nu cunoaşte* problema, dar că *el acceptă minunile* care se fac în catolicism sau cu mahomedanii, dar că aceste minuni *nu autentifică* şi învăţătura greşită a acestora.

Însă eu pun problema astfel: Dacă acele minuni *invită* la erezie, cum pot fi *minuni bune*?

Sunt de acord că *se pot face minuni* cu toţi eterodocşii, în viaţa acestora, pentru ca Dumnezeu *să le arate* Ortodoxia, Biserica Sa.

Dar când în urma unor „minuni" ortodocşii *devin* catolici, spre exemplu sau protestanţii *trec la* catolicism, adică din *lac* în *puţ*, atunci, fără îndoială, că e vorba de *satanism* şi nu de *minune a lui Dumnezeu*.

Să nu confundăm *minunea*, care *invită la adevăr*, cu *focarul de iradiere satanică*, care îndeamnă la *erezii explicite*.

O zi frumoasă, plină de frumuseţe dumnezeiască.

L-am întâlnit pe părintele diacon Iustin Manta, fostul meu coleg de la *Seminar* şi i-am mărturisit *bucuria* momentului de har, pe care mi-a prilejuit-o prin cântarea sa din *Săptămâna Patimilor*.

Mi-a spus că în catedrala de la Turnu Măgurele i s-a întâmplat de mai multe ori *să trăiască* acest lucru: momente de muzică dumnezeiască, de muzică harică, de stări *mai presus* de muzică.

Cred că am fost şi eu *martor*, de câteva ori, la astfel de *momente unice* din viaţa lui.

Sfinţeşte, Doamne, viaţa lui şi îl miluieşte pe el!

---

[599] Idem: http://www.medjugorje.org/.

La fel şi pe stareţul Efrem şi pe toţi cei care sunt cu el şi pe corul care cântă acum la Ateneu şi pe toţi cei care *i-am întâlnit* în viaţa asta şi *pe toată lumea Ta*.

Bucură, Doamne, lumea ta! Umple-o de *bucuria iubirii* Tale, a prezenţei Tale prea sfinte, Iubite Doamne!

Dumnezeul meu, nu ne lăsa fără frumuseţea Ta şi ne miluieşte!

*

Istoricul catolic italian Gabriele De Rossa[600] spunea într-o carte de-a sa, că „globalizarea, *produsul* timpului tehnologic…putem să o numim *ateism civil*, fiindcă nu produce războaie, nu provoacă victime, sălăşluieşte liniştit în sânul familiilor noastre, şi hrăneşte societatea noastră *cu bunăstare*"[601].

Dacă în comunism se propovăduia *absența* lui Dumnezeu, în democraţie bunăstarea socială *ne acaparează* mintea, pentru a nu mai *reflecta* la *prezenţa* şi *realitatea* lui Dumnezeu.

Dacă ateismul *exclude*, globalizarea *te centrează* pe *multiplul terestru*, pentru *a nu mai avea racordare* la transcendenţa lui Dumnezeu.

Publicitatea economiei de piaţă îţi oferă ample *tentaţii,* pe care nu ți le poţi satisface pe deplin. E *prea mult* ceea ce ea îţi oferă şi *mult prea antagonice* ofertele ei.

Ele te fac *să trepidezi*, să treci de la o bucurie la alta, de la o senzaţie la alta, să ai sentimentul că eşti *bogat*, că poţi să *optezi* pentru multe lucruri şi să te simţi *satisfăcut* de ceea ce *încerci*, de ceea ce *experiezi*.

Dar ceea ce *experiezi* e mai mult *contingent* decât *duhovnicesc*, e de aici, de pe pământ şi ţi se prezintă ca *rupte* de Dumnezeu şi ca *lucruri în sine* şi *pentru sine*.

---

[600] Idem: http://it.wikipedia.org/wiki/Gabriele_De_Rosa.

[601] Conti Paolo, *Il nemico ora è il nuovo ateismo*, Corriere della Sera, 14 maggio 2000, p. 7, apud Pr. Prof. Dr. Dumitru Popescu, *Omul fără rădăcini*, Ed. Nemira, 2001, p. 86. A se vedea articolul în original:
http://archiviostorico.corriere.it/2000/maggio/14/nemico_ora_nuovo_ateismo__co_0_0005147287.shtml.
Citatul în original: „La globalizzazione, l' avvento di un tempo tecnologico senza alcun rapporto con le più inquietanti domande: l' aldilà, la trascendenza, la salvezza. Lo potremmo chiamare un ateismo civile perché non produce guerre, non provoca vittime, staziona tranquillamente all' interno delle nostre famiglie, nutre le nostre società del benessere".

Concluzia dezastruoasă este că *ţi se dă prea mult* tocmai pentru ca *să nu reflectezi adânc* la condiţia ta şi la *realitatea ta interioară*.

Societatea postmodernă *te umple cu de toate* pentru ca *să uiţi de tine* şi de *vocaţia* şi *drumul tău eshatologic*, trăit în relaţie vie, mereu *actuală* cu Dumnezeu.

Ne pierdem în labirintul imensei pieţe de oferte, când trebuia *să ne pierdem* în dragostea de Dumnezeu şi de oameni, renunţând la noi înşine, la *orgoliul de sine*.

Punându-ne pe noi *în centrul lumii* ne opacizăm cu totul pentru adevăr, pentru că devenim propria noastră *sminteală* şi *cădere*.

Idolatrizându-ne libertatea, ne *încătuşăm* zilnic într-o lume *ficţională*, renegându-ne bucuria, singura bucurie: aceea de *a-L slăvi pe Dumnezeu* şi de *a ne minuna de bucuria Sa faţă de noi*.

*

Sfântul Apostol Toma căuta *confirmarea* răstignirii Sale în trupul lui *Hristos cel înviat*, pentru ca să ne arate că *nu putem iubi* şi *nu ne putem încrede* decât în Cel care ne-a iubit *atât de mult* încât *S-a răstignit pentru noi*.

El Îl vrea pe *Hristos cel răstignit* pentru că Acela e *adevăratul Hristos*, credibilul Hristos Care a înviat din morţi.

El nu *a negat* învierea Sa din morţi, ci *a vrut să se convingă* de faptul, că Cel în care trebuie să creadă că *a înviat* este Cel care *a murit pentru păcatele lumii întregi*.

Însă Hristos nu vine imediat *să-i confirme* Sfântului Toma *învierea Sa din morţi*. Îl lasă să vadă dacă *se încrede* în confraţii săi de apostolie, dacă *se lasă convins* de acest adevăr.

Şi pentru a elimina *orice îndoială*, mai ales pentru noi, cei de azi, vine după 8 zile, tot într-o duminică la Apostoli, fiind de față și Sfântul Toma, pentru ca *să ne încredinţeze pe toți*, în mod deplin, că Cel care *a murit* pentru noi, a şi *înviat* pentru noi şi că El e *Dumnezeul nostru*.

*

După Înviere, Sfinţii Apostoli erau pe Marea Tiberiadei şi Domnul *îi întâmpină* cu Παιδία, adică cu: „Fiilor!" (In. 21, 5). Îi întâmpină *la ţărm*.

Când vom ajungem *la ţărm*, chiar dacă nu avem *mari rezultate*, dacă *ne-am străduit* după puterile noastre, vom fi *primiţi* de El şi ne va numi *fiii Săi*.

Lipsa de peşte a acelei nopţi este *o pildă* pentru noi: fără Dumnezeu *nu poţi converti* lumea.

Străduinţa ta poate fi *mare*, poţi vorbi *frumos*, poţi fi *foarte convingător*, însă nu *pe atât de convingător*, încât oamenii *să se schimbe*, să devină *alţi oameni*, dacă nu sunt *ajutați* de harul Său.

Poţi să ai *năvoade*, adică *cuvinte*, poţi să ai multă *experiență predicatorială*, poți să te *dedici foarte mult* slujirii lui Dumnezeu și *luminării* oamenilor...Însă *fără harul Său*, fără ca El *să cheme peştii*, pe *oameni* adică, la Sine, oamenii *nu vor veni* şi nu se vor lăsa *prinşi* de frumuseţea cuvintelor pe care le spui.

*

De ce a folosit Fiul lui Dumnezeu toate aceste *comparaţii* pentru *oameni*?

Astăzi par „peiorative" pentru mulți dintre contemporanii noştri.

Pentru că „a fi *peşte*" înseamnă a scoate fete la „produs", a fi codoşul lor, cel care le *tocmeşte prețul* pentru care trebuie *să facă sex cu clienţii*.

Însă nu despre astfel de „peşti" vorbeşte Domnul. Ci îi compară pe *oameni* cu *peştii*, pentru că şi *oamenii* şi *peştii* trăiesc *în comunitate*.

Sunt *bancuri de peşti* şi *comunităţi de oameni*. Şi pentru ca lucrurile *să meargă bine* trebuie *să corespondăm* între noi, *să conlucrăm*.

Mergem cu toţii după hrană.

La Biserică venim cu toţii *ca să mâncăm*, să ne hrănim de la *Masa lui Dumnezeu*.

Şi cea care ne atrage e *frumuseţea Lui*, a lui Dumnezeu.

Venim *pentru El*, pentru că *am căzut în plasa* iubirii Lui.

El sta pe ţărm *dimineaţa* (In. 21, 4), după ce se dusese noaptea, întunericul.

Ucenicii *se munciseră* toată noaptea, doriseră *să prindă* peşte dar nu putuseră să prindă nimic. Erau obosiţi, dezamăgiţi…

Iar El vine şi stă pe ţărm...Și așa de *transfigurată* era firea Sa umană după înviere încât nu au putut *să o înţeleagă*, să-L recunoască până nu *au contemplat-o cu atenţie*.

A fost nevoie *de timp* şi, mai ales, de *înţelegerea plină de iubire* a Sfântului Ioan, care i-a spus Sfântului Petru, că *Acela e Domnul*.

Şi El le spune: *Fiilor*!

Fiii lui Dumnezeu suntem noi, cei care *murim* şi *ne naştem întru El*, care *mânecăm*[602] *cu dor spre El*.

Şi El le cere *mâncarea iubirii lor* de care e *flămând* Dumnezeu. Şi ei spun că *sunt goi* de *o iubire pe măsura Lui*.

Dar, cu toate acestea, iubirea *se naște* din smerenie sau iubirea care *stă* în smerenie se ridică, ridică mreaja cuvântului pentru ca *să prindă peşti* pentru Domnul.

Sfântul Petru *va transpune în faptă* această minune. La Cincizecime nu va mai prinde *peşti mari*, ci *mulţi oameni*, din diferite părţi ale lumii. Ei *vor veni* şi *vor cădea* în plasa lui, a harului dumnezeiesc care *lucra prin el*.

Aruncă mreaja *în dreapta*, în partea *înţelepciunii*!

Aruncă cu înţelepciune cuvântul, fratele meu, dacă vrei *să rodească*!

E plin *de înţelepciune* corul Sfinţilor Apostoli, al acestor *vânători de oameni*.

Dacă aruncaţi *cu dragoste* cuvântul lui Dumnezeu, dacă *îl aruncaţi în pământul inimilor* celor care vă ascultă, vă asigur, zice Domnul, că *veţi afla mulţi* oameni, care doresc *să vină după voi*!

Şi când a văzut *minunea prinderii peştilor*, atunci Sfântul Ioan a zis: „Domnul este!”. Nu putea fi altul *mai minunat* decât El, decât *Domnul*.

Când oamenii nu ştiu *cum să îi convertească* pe alți oameni, atunci *îi învaţă Dumnezeu în inimile lor*. Și harul *atinge* inima prin cuvântul propovăduirii și ei cred.

„Este Domnul!”...a răsărit pe buzele lui.

O veste *plină de frumuseţe*.

---

[602] *A mâneca* înseamnă *a te scula dis-de-dimineață*.
Mânecăm cu dor spre El, adică *ne trezim din zori*, devreme, pentru *a-I sluji Lui* toată ziua şi pentru toată viața. Ne trezim cu gândul la El, cu dorința de *a face voia Lui* în fiecare zi a vieții noastre.

Şi Sfântul Petru era γυμνός (dezbrăcat). Era *dezbrăcat de cele ale lumii* şi *în marea învolburată a multor dezordini*.

Pentru *a merge la El* şi-a pus haina, *o altfel de haină*, cea *a virtuţilor* şi *s-a aruncat în mare*, în viforul acestei vieţi, pentru ca *să înoate către Domnul*.

Dragostea *se îmbracă imediat* când Îl vede pe cel iubit. Ea se îmbracă repede şi trece *la lupta cu păcatul*, pentru a-L vedea *pe Cel iubit*, pe *Domnul*.

Dar şi Ucenicii merg cu corabia, cu Sfânta Biserică *spre* Domnul. Nu sunt *două căi*: una *a Sfântului Petru*, adică *a romano-catolicilor* şi alta *a ortodocşilor*!

Ci prin faptul că Sfântul Petru *se aruncă* în apă imediat sunt arătați cei care *renunţă la toate* din iubire pentru El şi vor *să pătimească toate pentru El*.

Dar şi cei care stau *în unire* în locaşurile de cult, cât şi asceţii anahoreţi sunt *în Sfânta Biserică* şi împreună merg spre Domnul.

La ţărm *era deja* masa. Era *masa Împărăţiei* Fiului lui Dumnezeu, adică *bucuria vieţii veşnice*.

*

A fost acaparatoare pentru mine *redescoperirea* lui Adrian Lemeni[603] în calitate de *profesor*. Vorbea cu însufleţire la curs, cu zelul celui care *restaurează instituția apologeticii* în facultatea noastră.

---

[603] A se vedea: http://www.ftoub.ro/index.php?view=article&id=36%3Aconf-dr-adrian-lemeni&option=com_content&Itemid=276.

Şi pe când le vorbea studenţilor lui, îmi vorbea *metalingvistic*, în mod evident, şi mie, celui care venisem ca *invitat* la cursul său.

Bucuria din ochii lui era bucuria celui care *înţelege* că e *înţeles*, *iubit* şi *apreciat* de către mine.

E *bucuria* pe care o vreau *în toate relaţiile* de pe pământ.

Spațiul temporal al seminarului său a fost foarte bine *cumpănit*: o oră şi un sfert pentru *discutarea unei teme* iar celelalte 45 de minute care mai rămân sunt alocate prezentării *lucrărilor de seminar*, una sau două, maxim trei.

Implementarea *fundamentului duhovnicesc* în *teologia* academică românească – deşi poate părea *ironică* această afirmaţie pentru *un trăitor ortodox autentic*, care nu cunoște *situația dramatică* din învățământul teologic românesc – are nevoie de oameni ca el, şi ca părintele Doru Costache[604] sau părintele Daniel Benga[605].

Cursul său, *proiectul* său de curs, în ceea ce privește *tematica* (depinde cum *o va umple* de conținut) pentru *Teologie fundamentală* sau *Apologetică Fundamentală* este revoluţionar în teologia românească academică.

Dacă şi ceilalţi părinţi amintiţi şi alţi mulţi tineri ca ei ar demara *un proiect vast de înnoire în învăţământul teologic*, cu *experiența* pe care o au acum și cu *bibliografia imensă* pe care o au la îndemână (nu mai vorbesc de *mijloacele tehnologice* ale momentului), ar putea *să redefinească* învăţământul teologic *într-un an de zile*.

Adrian mi-a dovedit-o.

Macheta cursului său la *Teologie fundamentală*, pentru un semestru, e următoarea:

1. Experienţa *eclesială* a adevărului: *criteriul fundamental* al apologeticii ortodoxe;
2. Relaţia *intrinsecă* dintre *natural* şi *supranatural* în Tradiţia ortodoxă;
3. *Unitatea* cosmosului şi a istoriei în cadrul Revelaţiei divine;
4. Raţiune şi credinţă;
5. Logica *participativă* şi ontologia *iconică* a cunoaşterii eclesiale;

---

[604] Idem: http://www.scribd.com/doc/25351935/CV-Revd-Dr-Doru-Costache.

[605] Idem: http://www.ftoub.ro/index.php?view=article&id=23%3Apr-conf-dr-daniel-benga&option=com_content&Itemid=273.

6. Sisteme de gândire şi curente filosofice care înţeleg *distorsionat* relaţia dintre *natural* şi *supranatural* (ateismul, deismul, panteismul, panenteismul) şi dintre *credinţă* şi *raţiune* (raţionalismul şi deismul);

7. *Atitudinea* Părinţilor apologeţi în contextul provocărilor prilejuite de întâlnirea dintre *Evanghelie* şi *cultura elenistică*;

8. Cultura profană şi experienţa eclesială: perspectivă patristică;

9. *Rădăcinile* secularizării şi *distorsiunile* înţelegerii eclesiale a adevărului (Scolastica, Renaşterea şi Reforma);

10. Modernitatea şi principiile sale *constitutive*;

11. Alienarea conştiinţei religioase (iluminismul şi pozitivismul);

12. Structuralismul ca tentativă de *eradicare* a metafizicii sau *logica fără Logos*;

13. Teologie şi ştiinţă în contemporaneitate;

14. *Limitele* cunoaşterii *discursive* şi *axiomatice* reflectate în paradigma ştiinţei contemporane (Fizica, Matematica, Cosmologia).

15. Teoria evoluţionistă şi implicaţiile sale. *Ideologizarea* şi *manipularea rezultatelor* prin cercetarea ştiinţifică;

16. *Comunicarea* cuvântului sacru în paradigma erei informatizate;

17. Martirajul şi valoarea lui *apologetică*: relevanţa martirajului în lumea contemporană.

Mie, tot acest proiect, mi se pare extraordinar, deoarece poate fi cadrul unei *continue aprofundări* şi *diversificări tematice*.

E structurat în mod fundamental *altfel* decât cele din anii ’40.

În 1948, *Teologia fundamentală* a fost scoasă din planul de învăţământ al facultăților de teologie din România deoarece era *reacţionară* la propaganda ateistă.

Cu noi *planuri de predare* a Dogmaticii, a Moralei, a Istoriei Bisericii Universale etc., adică apropiindu-ne de *modul autentic de teologhisire* şi *expunere* ale Sfinţilor Părinţi dar cu *limbajul*, *instrumentele* şi *în cadrul lumii de azi* am fi *mult mai proprii* pentru *a face teologie*.

Îmi pare rău că în timpul cursurilor din timpul facultății, datorită conflictul meu *real* și nu *regizat*, adică *principial*, cu părintele Doru Costache, nu am avut *tihna* să remarc, în toată

autenticitatea lui, *programul înnoitor* al acestuia *în a face teologie* şi *apropierea sa* faţă de cultură, ştiinţă şi problemele reale ale omului de azi.

Şi în urma acestui *conflict principial* am înţeles încă odată, că nu trebuie să ne uităm, în primul rând, la *ce e greşit* la celălalt, ci la ce e *bun* şi *autentic* la el şi pe acel lucru *să îl aprofundăm*.

Poziţia sa *pro-evoluţionistă* nu o accept nici acum, pentru că nu e *acceptabilă* în cadrul învăţăturii ortodoxe. Dar multe din aprofundări sale teologice m-au făcut să privesc mult mai *atent* și mai *amplu* lucrurile.

Am căutat *prilejuri de împăcare* cu părintele Doru Costache dar poate că n-am fost *prea convingător*. Și îi dau dreptate: ceea ce știe el *despre mine* și despre *ce înțeleg eu* e foarte puțin în comparație cu *ceea ce știu* și *am înțeles eu despre el*.

Poate, pe viitor, când cărțile mele și munca mea teologică vor fi *la îndemâna tuturor* și voi deveni *tot mai explicit*, va înțelege că reacțiile mele la *unele* dintre afirmațiile sale au izvorât din *experiența mea teologică și duhovnicească* și nu din *aversiune față de persoana sa*.

Și, ca el, nu mă înțeleg *mulți* din jurul meu...și nici nu le pot *reproșa* acest lucru.

Problema e, ca după ce *m-ar citi*, după ce *mi-ar citi cărțile* să nu înțeleagă *nici atunci* nimic despre mine.

Uneori trebuie să trecem peste multe *bariere reale* sau *închipuite* pentru *a fi credibili*.

Mie nu-mi place deloc situaţia asta *ingrată* și *neproductivă*, când celălalt vrea *să îi trăieşti viaţa* şi *teologia până la depersonalizare* numai pentru că el e *profesorul tău*.

Nu e *academică* această *dorinţă de intrare în forţă în celălalt* pentru *a-i implanta* propria ta *părere*.

Dacă celălalt *nu ne acceptă*, orice *încercare* a noastră de *a-l brusca* se va transforma într-o *neacceptare și mai sagace*.

Însă, pentru mine, deşi au existat toate aceste *dispute virulente*, respectul, admiraţia şi dragostea pentru persoana şi teologia sa sunt *vii*, cu toate că *nu sunt de acord* cu poziţia sa evoluţionistă.

Căci atunci când ţi se spune, că Sfântul Adam, Protopărintele nostru, a fost primul dintre multele „primate”, care au ajuns la *vederea lui Dumnezeu*, atunci acest lucru e *inacceptabil*.

Dacă Sfântul Adam e „un maimuțoi văzător de Dumnezeu” (O, Doamne, iartă-mă...și îl iartă!) s-a ales praful de Revelație, de teologie, de viața duhovnicească, pentru că *raționalul* și *duhovnicescul* sunt înlocuite de *irațional* și de *animalitate*.

Nu am căutat însă *motive de ceartă* cu părintele Doru Costache și oricând ne vom întâlni îi voi arăta *respectul meu* pentru alte poziții teologice ale sale *corecte*.

Însă nici nu pot să accept *falsificări grosolane* ale Revelației și ale istoriei, pe care cineva să mi le spună cu *nonșalanță* și, în același timp, *să mă forțeze* să le cred „ortodoxe”.

La fel stau lucrurile şi cu părintele profesor Constantin Coman[606]. La un curs de *Introducere în hermeneutica Noului Testament* i-am spus acestuia, că fără *prezenţa interioară* a harului dumnezeiesc nu poate înţelege *în niciun fel* planul duhovnicesc, *adânc* al Sfintei Scripturi. Ştia şi dânsul acest lucru.

Însă i s-a părut că am fost „ireverenţios”.

Însă *a spune adevărul* şi *a fi onest cu tine însuţi* şi *cu convorbitorul tău* nu e niciodată *o greşeală*, ci *un act asumat* prin care îți mărturisești *propriul crez*, convingerea *cea mai adâncă*.

Ceea ce i-am spus lui este *singura cale* de a cunoaşte *tot ceea ce există*. Numai *învăţaţi de Dumnezeu* putem percepe *bucuria dumnezeiască* şi *raţiunile adânci* şi *tainice* ale creaţiei lui Dumnezeu.

Disputele teologice *oneste*, cinstite (ei le-au înțeles *altfel*, din păcate) dintre mine și unii dintre profesorii și colegii mei nu *vin dintr-un fals și gongoric conflict al generaţiilor*, în care eu nu cred, ci din *diferența de racordare* la viaţa duhovnicească și la Tradiția Bisericii, adică din diferența personală de experiență teologică și duhovnicească.

Vorbim *pe măsura noastră*, a fiecăruia...și dacă nu acceptăm că lucrurile se pot vedea *mult mai larg*, mult mai profund, considerăm că celălalt e *de vină* pentru ceea ce noi *nu înțelegem*.

Dacă vrei să faci teologie academică „pură”, poţi spune *orice gând îţi vine* despre Sfinţii şi istoria Bisericii, despre creaţie, moarte şi păcat, stând cu ţigarea în mână, drăcuind şi înjurând, scriind după o partidă de sex sau fără să dai pe la

---

[606] Idem: http://www.ftoub.ro/index.php?view=article&id=6%3Apr-prof-dr-constantin-coman&option=com_content&Itemid=272.

Biserică cu anii, fără să te spovedeşti şi să te împărtăşeşti şi fără să te gândeşti la *despătimirea ta de patimi* sau la viaţa veşnică şi să vezi teologia ca pe *o sumă de informaţii*, înşiruite şi ticluite cu *morgă academică* şi care să fie *o realitate pur intelectualistă*, fără *tangenţă* cu harul dumnezeiesc.

Însă dacă vrei *să îţi sfinţeşti viaţa*, cadrul academic trebuie *îmbogăţit* în comparaţie cu ce e acum, pentru că trebuie să fii *cu adevărat prieten* cu Dumnezeu, *apropiat* al Său prin har şi *apărător* dar şi *tâlcuitor cu evlavie* al adevărului dumnezeiesc.

Începem de la texte *amendate critic*, de la filologie *riguroasă* şi *atentă*, de la texte şi mărturii *sigure*, dar trebuie să sfârşim în *bucuria de a cunoaşte şi mai profund* pe Dumnezeu, pe oameni, pe noi înşine şi creaţia întreagă.

O zi de vineri...care s-a transformat într-o bucurie extraordinară, *măreaţă*. Când Dumnezeu *te bucură* sau bucuria continuă a lui Dumnezeu, pe care El o revarsă în noi, e o realitate despre care trebuie să vorbim *numai la superlativ*, la *super-superlativ*, pentru că *întrece orice aşteptare*.

Trec la domeniul vizual, al concluziilor care vin din *ideea vizualizată*.

În „S1m0ne”[607], Al Pacino[608], întotdeauna trist şi cu faţa sa cu tente stranii, lugubre, creează *femeia virtuală*, un alter-ego care bate toate recordurile ca şi *cântăreaţă*.

Toţi *o iubesc* deşi ea este doar o femeie creată din *milioane de pixeli*.

Nimeni nu *o văzuse* pe această femeie dar ea *umplea* ecranele întregii lumi, având admiratori înfocaţi, *demenţial de iubitori*.

Al Pacino joacă drama artistului căruia *i se iubeşte creaţia* dar nu e iubit el, *autorul ei*. Vrea să convingă presa că ea e *o ficţiune*, că ea e numai pe *dischetă* dar nimeni nu îl crede.

Îşi propune să arunce toate dischetele, şterge programul cu *Simone* (ajunsese la versiunea *a opta* a acestui program, în care crease *o femeie pe calculator*, care se mişca *independent* de el, deşi făcea *gesturile lui*, ca *femeie* însă şi *gândea ca el*) dar o cameră de luat vederi îl filmează când aruncă în ocean o cutie foarte grea, care arăta aidoma *unui coşciug*.

Anunţă că Simone a murit. Îi face înmormântarea...dar e prins că „moarta” nu exista în coşciug şi e *închis*.

---

[607] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/S1m0ne.
[608] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Al_Pacino.

Interogatoriul la care a fost supus era *înnebunitor*.

Nimeni nu-l crede că *a fost o farsă*. Toţi *îşi vor* femeia *virtuală* înapoi. Nimeni nu vrea să creadă că e *o nălucire*, că acea femeie *nu a existat niciodată*.

Și aceasta, pentru că admiratorii nu pot să accepte că *s-au înşelat*, că miliarde de oameni *au iubit* şi *iubesc o fantomă*.

Fiica deţinutului *recreează* programul, Simone *revine dintre cei morţi* şi *farsorul de geniu*, alias *Al Pacino*, iese din puşcărie. Soţia lui îi propune să *îi mintă* în continuare dar de data asta *într-un stil şi mai mare*.

Creează imagini virtuale în continuare, în care el are *doi copii* cu Simone şi e *fericit*, deşi Simone *nu există* iar Al Pacino locuieşte cu *reala lui soţie*, mult mai în vârstă decât *ficţiunea* de pe computer şi cu fiica acestuia, o domnişoară în toată regula.

Concluzia filmului e că *poţi să-i minţi* până în pânzele albe pe cei care vor *să accepte totul* fără nicio *discernere*.

Vraja ecranului nu îţi mai dă voie *să te întrebi*, dacă ceea ce vezi tu e *cu adevărat*, dacă *există în realitate*.

Primeşti surogatul pentru că *ţi se pare frumos* dar nu observi că ceea ce *vezi tu* nu e şi *ceea ce trebuie să mănânci*.

Mai departe, concertele lui Beyoncé[609] sau ale lui Eminem[610], cu milioane de spectatori şi telespectatori trebuie să fie *un punct de reflecţie înspăimântător* pentru orice *credincios*, nu neapărat *ortodox*.

Cum de atrag atâția tineri *trei tâmpenii spuse pe scenă* și Biserica și teologia nu mai sunt *gustate*, nu mai sunt *relevante* pentru ei?

Cât de *incapabili* suntem noi dacă nu mai putem *înspăimânta* lumea cu *frumusețea* și *sfințenia lui Dumnezeu*?

Trebuie să ne întrebăm, noi, toţi cei care credem în Dumnezeu, indiferent *cum Îl concepem* fiecare, de ce la slujbele noastre *nu vin* atâţia oameni, câţi vin la ăştia doi pentru *două ore de muzică* şi *scălămbăială*?

Şi dacă ei ştiu să facă acest „miracol”, ce nu ştim noi, cu toţii, să facem, ca *o mare parte*, nu zic *toţi*, dintre credincioşii noştri, *să vină la slujbă*?

Mă întorc la filmul cu Al Pacino numai pentru *o singură remarcă*, care mi-a scăpat anterior.

---

[609] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Beyonc%C3%A9_Knowles.
[610] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Eminem.

Unul dintre cei care îl bat în închisoare, îi spun că a distrus „o icoană” prin actul său de omor, „icoana” întregii lumi.

Cu alte cuvine, femeia *creată pe computer* și care devenise *fascinația* tuturor, fusese ucisă *de același* Al Pacino, care din *creatorul* ei devenise *iconoclastul idolilor contemporani*.

Cine ucide *astăzi*, în oamenii *de azi*, imaginea „adorată” a Madonnei[611], a lui Elvis Presley[612], a lui Eminem sau a Britney Spears[613] este *iconoclastul lumii postmoderne*, al lumii autonome, „emancipate” de sub tutela „retrogradă” a religiilor.

Când un student român la teologie, înflăcărat pentru credinţa ortodoxă, aude că alţii *terfelesc* crezul său, e *dezamăgit profund*.

Însă el nu conştientizează prea bine, că pentru ateul, eterodoxul sau căldicelul de lângă el şi din toată lumea, Ortodoxia e o „religie ca toate celelalte”, care nu are nimic „spectaculos”, e „învechită”, e „anacronică” și nu îi inspiră niciun *moment de extaziere* în faţa istoriei ei.

Pentru *ceilalţi* noi nu suntem *nimic extraordinar*. Şi trebuie *să învăţăm să acceptăm* şi *să trăim cu acest regret enorm* (chiar dacă trebuie să facem tot ce se poate ca să fim *ortodocşi autentici* şi să ştie *şi alţii* despre noi): că ceilalţi *nu ne dau atenţie* şi le suntem *indiferenţi* în mare parte.

Protestul nostru e *luat în râs*, pentru că şi pe Sfântul Pavel l-au *luat în râs* atenienii.

Trebuie să acceptăm *diversitatea* opiniilor, a crezurilor, a nebuniilor din toată lumea, pentru că nu le putem *scoate* din istorie şi din *traiectoria istorică* a lumii.

Suntem conduşi *spre noi forme* politice, economice, sociale.

Începem să vedem *cât mai mulţi* negri, chinezi, americani, italieni, germani pe la noi şi vom vedea şi mai mulţi.

Vor creşte blocuri din senin şi se vor dărâma cele vechi în multe locuri.

Moravurile *se vor strica* şi mai mult.

Şi chiar dacă nu vrem noi doi, zece, o mie, multe milioane vor „schimbarea”, această adâncire a noastră într-o *masă imensă de pofte*.

---

[611] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Madonna_%28entertainer%29.
[612] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Elvis_Presley.
[613] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Britney_Spears.

Şi *relevanţa martirajului* în viaţa noastră, pe care o indica Adrian [Lemeni], îşi va arăta *acurateţea* şi mai mult, în persoanele celor care vor face *tot ce se poate*, în orice mediu ar fi, ca să mai rămână, totuşi, *ortodocşi*.

Andrei Gheorghe[614] spunea la o emisiune a sa[615]: „Nu mai alegem *noi*. A dispărut *monoteismul frumuseţii*. Acum suntem în *politeismul frumuseţii*". Are mare dreptate!

Acum suntem în plină elaborare *a amestecării politeiste* a *frumosului* cu *urâtul*. Avem şi *bune* şi *rele* dar *amestecate,* toate la un loc, neierarhizate, aşa cum găseşti acum cartea religioasă lângă cea economică sau politică, amestecate cu monden şi trivialitate.

Standul librăriei e *politeist*, e divers *până la refuz* şi tocmai de aceea te împinge *să stagnezi duhovniceşte*. Pentru că, dacă ai citi *tot ce îți oferă*, ai *creşte* cu o carte şi te-ai *afunda* cu alte zece sau o sută.

O emisiune inter-religioasă m-a surprins şi ea printr-un teolog neoprotestant, care a venit şi a spuns, că preotul trebuie să fie *un mijlocitor în rugăciune* pentru comunitate. El trebuie să-şi asume *răspunderea* comunităţii, să *compătimească* cu comunitatea de credincioşi.

Şi mi s-a părut imens saltul acestuia, pentru că neoprotestantismul „clasic" nu acceptă *alt mijlocitor* între Dumnezeu şi om decât pe *Hristos*, nefăcând distincţie între *iconomia mântuitoare* a lui Hristos şi *opera de rugăciune*, de mijlocire a Prea Curatei şi a Sfinţilor sau a ierarhiei Bisericii pentru noi.

Dacă ar pătrunde ideea aceasta *foarte ortodoxă*, şi *noutestamentară* în primul rând, în mentalitatea neoprotestantă, relaţia „preotului", a „fratelui" predicator cu credincioşii săi *ar spori simţitor*, pentru că el ar avea un ascendent „sacru" faţă de ceilalţi, chiar dacă nu *în fapt*, cel puţin *în idee*.

Şi tot atunci s-a spus, că *rolul preotului* în lumea de azi e să salveze *ce a mai rămas de salvat*, deşi aici se observă *o neîncredere* în harul dumnezeiesc şi *în convertirea rapidă* a omului.

Un preot ortodox vorbea despre „*un parteneriat* cu Dumnezeu", care traducea termenul de *conlucrare*, la care un neoprotestant a replicat faptul, că e mai drept a se vorbi despre „*o părtăşie* cu Dumnezeu".

---

[614] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Andrei_Gheorghe.

[615] Din 15 octombrie 2004.

Vorbesc despre lucrurile pe care le văd, pe care le aud, pe care *le trăiesc*. Şi mă bucur de tot ce văd, de tot ce aud, de tot ce trăiesc.

Mă bucur şi de cei care *nu se bucură de mine* iar pe cei care par *să îi ignor*, îi *vizez* în inima mea mereu şi *mă rog pentru ei*.

Toţi cei care mă felicită că *am intrat la doctorat* sau *mulţi dintre ei*, ca să nu generalizăm, din răutatea ce îi caracterizează sau din invidie, vor să vadă dacă *mă înalţ*, dacă *mă laud*, dacă *mă propun* pe mine în faţa lor.

Şi pe cei care vin cu această *curiozitate* îi *dezamăgesc rău de tot*, pentru că în loc să le vorbesc de *bucuria mea* şi de *cât de „tare” sunt eu* în comparaţie cu ei, eu le vorbesc despre *greul* acestui drum, despre *munca imensă* care trebuie depusă, despre *greutatea de a fi doctorand*. Şi ei rămân cu *un gust amar*, că nu am reacţionat *cum „trebuia”*: adică *să mă laud cu toată gura*.

Pentru că ei nu doresc *să se bucure cu mine* ci să găsească noi motive pentru ca *să mă discrediteze*.

O femeie e întrebată dacă bărbaţii sunt „porci”, în sensul de *nesimţiţi*, dar ea răspunde că nu sunt *porc*i, ci „vrăjitori”, adică *profitori*.

Cel care „vrăjeşte” femeile, care *le duce cu preşul*, e băiatul *de băiat*, care e *bazat*, nene, care cunoaşte *şpilul* acestei vieţi şi *ştie ce trebuie*.

El „ştie”, înţelegi? El e *bazat*, e *fundament*.

Tânărul român şmecher vrea să fie şi el ca ţiganul prost şi incult, care fituie[616] banii în dreapta şi în stânga şi îl imită mai întâi *în vorbire*.

Dar vine una, vere, şi zice: „Bărbaţii sunt *porci neserioşi*”. Şi, după cum se vede, fiecare îşi zice păsul, of-ul lui, vorbeşte despre *cicatricea lui sufletească*.

După doamna cu porcii remarc câteva ziceri ale lui Andrei Pleşu, pentru că la televizor aşa apar: după *ministru* vine *o cântăreaţă*, după cântăreaţă una care *prezintă moda*, vine *meteo* sau de ce nu *un film horror*, *păpuşile mapetz/mapeţ*, ştiri, *viaţa satului* etc.

Televizorul nostru cel de fiecare ceas ne-a învăţat cu *oala cu de toate*, aşa că *la fel ne e capul* şi aşa trebuie să fie şi *cartea asta*.

---

[616] A se citi: *cheltuie* sau *risipeşte pe toate distracţiile*.

Trebuie să vorbeşti *pe limba publicului* şi publicul e foarte *pestriţ*, nuanţat sau *neinteresat de nimic special*.

Şi spune Pleşu, că diferenţa dintre *vulgaritatea de tarabă* şi *cea mai subtilă* este evidentă pentru *cineva cu spirit* dar, în speţă, se cam ajunge *tot acolo*.

„Trebuie să ştii *ce să faci* cu limbajul”, ne avertiza el, pentru că „limbajul e *o formă de hrană*”.

Şi enumera *calităţile* limbajului: *persuasiune*, *emoţie*, *hrană*.

În mod normal, aspiraţiile „sunt un fel de *a te uita în sus*”, dar aspiraţiile lumii de azi, care încep *să se realizeze*, devin „o privire *în jos*”.

Şi dă exemplu faptul, că am renunţat la *costumul de muncă* şi *toţi ne cumpărăm blugi*. Are dreptate.

În loc să mergem spre *mai bine*, în loc să fim *mai culturalizaţi*, mai *atenţi*, noi ne facem şi *mai bonţi* în priviri şi aspiraţii.

Atrăgea atenţia că particula „care” o aude folosită mereu în mod greşit: adică ca *un cuvânt de legătură*.

Un altul spunea, că după revoluţie românii nu mai ştiu „să palatalizeze” cuvintele. Şi el are dreptate.

Altuia i se părea că limbajul folosit de trupa *Paraziţii*[617] nu e *un limbaj fără rost*. Îi dau şi lui dreptate.

Ascultam azi un cântec al trupei Şuie Paparude[618], „Scandal” se numeşte, şi avea cuvinte foarte atent ticluite.

Probabil nu mulţi înţeleg *ritmul interior* al hip-hop-ului sau al oricărei alte *muzici tinere*.

E totuşi un mare risc *să te crezi în stare de orice*.

Uneori, de atâtea laude, ajungi să crezi că *te pricepi la orice* dar *nu e adevărat*.

Cunosc pe mulţi care *cântă* muzică psaltică dar nu sunt *dăruiți* cu vocea necesară. La fel, mulţi profesori, preoţi, doctori, avocaţi, care par nişte *buni practicieni* dar care nu se *încadrează* în peisajul instituţiei lor. Ei nu pot să te convingă că *sunt ceea ce sunt* doar prin *simpla lor prezenţă*.

Au nevoie să spună *cine sunt* şi *ce fac*, pentru ca să devină *stimaţi* şi *credibili*.

Însă eu cred că omul care *merită să fie undeva*, trebuie *să spună* mai întâi de toate, prin ceea ce *emană* din el, fără cuvinte, despre *cine este* şi *ce face*.

---

617 A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Parazi%C5%A3ii.
618 Idem: http://www.suiepaparude.ro/.

Andrei Gheorghe a spus la un moment dat: „în informaţie *nu se introduce* emoţie”. De ce, nu?! Pentru că el are *o teorie falsă* despre informaţie.

Pentru că societatea standardizată de azi *refuză să fie reală* şi, ca drept urmare, *falsifică* o ştire redând-o *rece* şi *impersonal*.

Crainicii TV au părerea lor despre *ce sunt puși să spună* dar *şi-o maschează cel mai adesea*.

*

Vizita SS Bartolomeu I al Constantinopolului[619] la București a fost o surpriză pe care n-am putut să o percepem prea bine în prima zi, pentru că nu l-am putut vedea nici la *intrare* şi nici la *ieşire*. A ieşit *foarte discret*.

[619] Idem: http://patriarchate.org/patriarch/biography.

A doua zi, în aula de la Drept[620], a ţinut un discurs despre Sfântul Ştefan cel Mare[621] iar la *Academia Română*[622] a primit o distincţie.

Părintele Nicolae Necula[623] a ţinut *un discurs introductiv*, în care i-a redat *biografia* şi *activitatea* invitatului nostru de marcă.

S-a născut la 29 februarie 1940 în Turcia, din părinţi credincioşi şi se numea *Dimitrios*.

În 1961 ajunge licenţiat în teologie, între 1961-1963 efectuează stagiul militar, terminând ca *ofiţer în rezervă*, în 1964 ajunge diacon, între 1963-1968 studiază la Roma, Bossey şi München, devine preot şi ştie 7 limbi: greacă, turcă, franceză, engleză, italiană, germană şi latină.

E făcut *mitropolit de Calcedon* iar din 1991 ajunge *patriarh ecumenic*. E al 270-lea arhiepiscop al Constantinopolului şi patriarh ecumenic.

Datorită activităţii sale de *apărare* şi *protejare a mediului* e numit „Patriarhul verde”, are o mare *deschidere ecumenică* şi i s-au conferit 27 de titluri de „Doctor honoris causa”[624].

Rămân numai la aceste detalii. Însă mă bucur că avem *astfel de ierarhi*.

Arhiepiscopul Albaniei, care ne-a vizitat capitala de curând, Anastasios al Tiranei şi a toată Albania[625] are de asemenea o viaţă bogată în realizări duhovniceşti şi o activitate scriitoricească imensă.

Aşa aş vrea să fie *orice* preot, ierarh şi credincios al Bisericii: să lupte prin tot ceea ce face ca *să Îl cunoască* pe Dumnezeu şi *să slujească oamenilor* şi *Sfintei Biserici*.

A existat un moment aparte, pe care soţia mea l-a sesizat. La un moment dat patriarhul României[626] vorbea şi microfonul era *mai departe* de el şi *nu se auzea* prea bine. Iar patriarhul Constantinopolului, dându-şi seama de acest lucru, *a îndreptat microfonul* spre el.

---

[620] Idem: http://www.drept.unibuc.ro/.
[621] Idem: http://www.stefancelmare.ro.
[622] Idem: http://www.acad.ro/.
[623] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Nicolae_Necula.
[624] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Doctor_honoris_causa.
[625] Idem: http://www.orthodoxalbania.org/English/Archbishop/Archbishop%20Page%202.htm.
[626] PFP Teoctist Arăpaşu: http://www.patriarh.ro/Teoctist/repere.php.

Nu a făcut morga celui care nu trebuie să se „coboare” la acest gest. Ci l-a ajutat cu microfonul, înainte de a o face cel de lângă el.

Asta denotă *smerenie* şi *respect* şi *dragoste* pentru patriarhul nostru.

Iar când a venit de la aeroport, în *discursul de răspuns* la primirea făcută de patriarhul Teoctist, i-a spus acestuia la un moment dat, că se bucură de el ca Sfântul Iacov de Isav, care i-a spus lui Isav: „când am văzut faţa ta, parcă aş fi văzut *faţa lui Dumnezeu*” (Fac. 33, 10).

Mi se pare o alegere *plină de atenţie* şi *de dragoste* a cuvintelor de *bun venit* ale patriarhului ecumenic.

În începutul discursului de la *Facultatea de Drept* a salutat şi studenţii, cu cuvintele: „*prieteni* studenţi şi studente”.

Pe mine *m-a emoţionat* asta, pentru că nu am mai auzit pe nimeni folosind aceste cuvinte *în dialog cu studenţii* sau *în discursul lor* faţă de studenţi.

Despre acest discurs am scris şi într-o altă carte a noastră, dar vreau să remarc aici faptul, că a vorbit despre Sfântul Ştefan cel Mare cu o însufleţire pe care *rar o găseşti* la un român.

Dacă vorbeşti cu cineva care a făcut *Istoria* sau cu unul *mai erudit* o să te întrebe imediat (dacă nu e *prea credincios* omul): „Cum să-l numim pe Ştefan cel Mare *Sfânt*, dacă a avut *mai multe soţii* şi *vărsa repede* sânge omenesc?”.

Însă patriarhul ecumenic a spus *dimpotrivă*, că nu Biserica de azi *l-a canonizat*, ci faptul că „el *a rămas în memoria* Prea Sfintei Biserici Române, ca *apărător viteaz* şi ca *ortodox insuflat de sus*”.

Şi a remarcat *credinţa* sa, mărturisirea credinţei lui, *generozitatea* Sfântului Ştefan, generozitate „concretizată în fapte bune”, *nădejdea* şi *dragostea* lui de Dumnezeu şi de oameni.

Consider că a dat *cel mai bun răspuns* la *motivul canonizării* Sfântului Ştefan cel Mare: *conştiinţa vie* a credincioşilor din toate timpurile, care l-au mărturisit ca *Sfânt*.

*

Sunt în drum spre Fericitul Ilie [văzătorul de Dumnezeu] şi ascult o melodie „de lume” (la radioul

autocarului), cu versuri cam aşa: „viaţă trecătoare te-ai stins *ca o lumânare*” şi „tinereţea mea *s-a cununat* cu moartea”.

Mi-au plăcut şi le-am notat.

A nota ceva care *îţi place*, cred eu, ţine de *cumulul de erudiţie benefică* pentru tine şi pentru alţii.

A devenit *o obişnuinţă* să îmi notez despre tot ce văd şi percep, despre tot ce *îl atinge* pe om, despre tot ce ne *atinge* inima şi mintea într-un anume fel.

În drum spre Bucureşti, la întoarcere, am auzit nişte leacuri naturale de excepţie: *lacrima* viţei de vie pentru ochi şi *zeamă de brusture*[627] şi *ţelină rasă* şi puse într-o cârpă, pentru dureri de articulaţii, junghiuri şi crampe musculare.

Pomana de 7 luni a bunicului nostru Marin Picioruș (căci în a 6-a lună dădeam examene) a avut parte de *un soare frumos* şi de o atmosferă *caldă* şi *calmă* în acelaşi timp.

Am fost *fericit* în inima mea.

Mulţi vor *să te bruscheze*, ispitele vin din toate părţile, dar important e *cum ne bucură* Dumnezeu atunci când *ne întristează* oamenii.

Am început să am probleme cu ochii. Văd uneori mai greu scrisul mic şi care se află la o distanţă mai mare de mine.

Ca în anul acesta, parcă nu a fost niciodată *mai frumos* praznicul Sfântului Dimitrie Basarabov[628].

[627] La noi se zice: *lipan*.
[628] Frescă preluată de aici: http://sfdumitrucluj.dagisar.com/Biserica/Poze/sf_dimitrie_basarabov_300.jpg.

S-au scos Sfintele Moaşte de sâmbătă seara şi azi e marţi iar mâine e miercuri, praznicul Sfântului, şi ele sunt de atunci scoase afară, spre închinare.

Puhoi de lume. O coadă imensă. Megafoanele ţipă până în vale, o icoană imensă e pusă pe clopotniţă, fântânile arteziene ţâşnesc într-una şi comerţul *cu de toate* e foarte înfloritor.

Mai am puţin şi fac ultimele retuşuri şi adăugiri la traducerea comentariului la *Predica de pe Munte* al Sfântului Augustin al Hipponei şi apoi voi face *o introducere*.

Scrierile Sfântului Fotie cel Mare, traduse de soţia mea, trebuie şi ele revăzute şi completate[629].

Mă întreb în sinea mea despre *ce or să zică cititorii mei* (acum doar *potenţiali*) despre „discrepanţa" imensă dintre începutul şi sfârşitul cărţii de faţă.

Marcel [Hancheș] mi-a spus deja, că vede o trecere de la *interiorizarea* vieţii duhovniceşti la *exteriorizarea* ei în această carte, adică despre *o înaintare a mea în viaţa duhovnicească*.

E *normal* să fie aşa. E firesc să fie *altcumva* sfârşitul decât începutul.

Şi, deşi la început scriam *numai pentru mine*, pentru că renunţasem la ideea *să mai scriu literatură* (după ce o sfârşisem cu *literatura* şi *arta*), acum, deşi par să scriu *pentru mulţi*, scriu de fapt tot pentru *aducerea mea aminte*, pentru *mustrarea mea*, pentru *conştientizarea de sine* a decăderii mele.

Însă, am înţeles că trebuie *să fiu sincer cu mine până la capăt* şi *să mă preocup de tot ce există pe lume*, pentru că nimic nu trebuie să-mi fie *străin*, dacă vreau *să îmi asum* lumea aceasta, pentru a o transfigura, prin harul lui Dumnezeu, în mine însumi.

Însă sinceritatea mea *nu prea place*. E sigur: nu e *prea plăcută* de mulţi.

Pot să fiu socotit *diletant*, pentru că nu mulţi mă ştiu în această *ipostază*: de om care *nu glumesc* cu mântuirea mea şi *cu tot ce se întâmplă cu mine* şi *împrejurul meu*.

Astăzi oamenii nu mai *au timp* de suflet, ci doar *de afaceri*, fiind *ahtiați* să ocupe posturi şi funcţii mai înalte, pentru că gândesc în logica de doi bani *a parvenirii*.

---

[629] Ambele traduceri au fost introduse de noi în *Traduceri patristice (vol. 2)*, carte care poate fi downloadată de aici: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/10/06/traduceri-patristice-vol-2/.

Par pentru mulţi „un inadaptabil”, pentru că eu nu prea „ştiu” *să îmi văd* viitorul, adică *să mă fac preot* şi să îmi iau *o parohie bună* şi *să mă îmbogăţesc peste noapte* şi *cam atât*.

Mulţi, când mă văd cu soţia mea, la prima impresie, cred că „am greşit” alegerea. O, nu e nicio *greşeală*!

Numai că ei *nu o cunosc* pe Gianina [Picioruş][630] şi *nu o văd ca mine*, fapt pentru care nici nu știu *de ce e în stare* și *câte facem împreună*.

Dacă *ar vedea-o ca mine*, ar iubi-o şi ei *foarte mult*.

Şi tocmai eu, care nu par *să parvin*, după toate *datele esenţiale* ale vieții mele, sunt socotit de unii „profitor”. E ironic!...

Schimbăm registrul, pentru că *mojicia umană* e mare...

Mă bucură toţi aceia care *îşi iubesc* şi *cinstesc* Sfinţii lor Părinţi şi Maicile lor binecuvântate de Dumnezeu, pe care i-au cunoscut, lângă care au trăit şi care *au adormit de curând* sau *încă mai trăiesc*.

Mie îmi place *să îi cinstim pe Sfinţi* nu numai când ei *nu mai sunt* printre noi, ca oameni vii, în trup, ci şi atunci când ei *ne văd* şi *ne vorbesc nouă*, când sunt aici, vii, *cu noi*.

Cine nu l-a simţit pe Sfânt că e *Sfânt din timpul vieții* a fost *orb* stând pe lângă el toată viața.

Cărţile care apar în urma sa, *scrise* și *păstrate* de ucenicii lui, sunt *adevărate minuni* pentru noi.

Însă multe lucruri ei *le voalează*, pentru ca să nu-i „smintească” pe oameni.

Aşa e: *se smintesc* mulţi! Dar nu din cauza *Sfinților* ci, mai degrabă, din cauza *răutăţii lor* și *a micimii lor de suflet* cu care *se raportează* la Sfinții lui Dumnezeu.

Însă folosul este *imens*, pentru cei care *Îl caută pe Dumnezeu cu înfocare*.

Trebuie să facem *Paterice imense* despre Sfinţii de azi!

Să nu mai ascundem *comoara de har* a prezentului!

Fiecare cuvânt al lor, al celor care *îşi sfinţesc viaţa* este edificator, relevant.

Prea încercăm *să îi includem* în *tipare nivelatoare* şi nu încercăm, mai degrabă, să ne asumăm *diversitatea* şi *unicitatea lor ireductibilă*.

Mie nu îmi place să mi să spună *minciuna* că Sfinţii „sunt *toţi la fel*” sau că despre ei „*nu se mai poate spune* nimic”.

---

[630] A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/cv-dr-gianina-maria-cristina-piciorus/.

Despre ei se pot spune *imense lucruri mereu* iar fiecare Sfânt e *o cale unică spre Dumnezeu* şi *cu totul personală* şi *răscolitoare pentru noi*, pentru *fiecare* dintre noi.

Doamne, ajută-ne să ne bucurăm de *diversitatea prea dumnezeiască* a Sfinţilor Tăi dar şi de *unitatea lor în credinţă*, *mărturisire* şi *simţire a relaţiei* cu Tine! Ajută-ne să ne bucurăm întru *mila* şi *bucuria* Ta şi *ne iartă*!

*

Ispita că „am ajuns sfinţi" e una care *reapare* continuu.

Bucuria păcătoasă că *am ajuns* „foarte sus" şi că „nu mai putem cădea de acolo", pregăteşte *o mare cădere* de multe ori.

Să ne rugăm lui Dumnezeu, pentru ca să fie *milostiv* şi *lesne iertător* cu *infatuarea* şi *prostia noastră*.

*

Cred că am înţeles voia Ta, Doamne, cu mine, ca să fiu mai atent şi să nu îi mai cred pe toţi în tot ceea ce ei spun, chiar dacă *au o viaţă sfântă* sau *par să aibă*.

Dragostea mea pentru *Sfinţii nebuni pentru Tine* era *atât de mare* încât doream să întâlnesc unul, să stau cu el de vorbă, să mă rog împreună cu el, să discut îndelung, încât cea care mi-a întins capcana, prin îngăduința Ta, şi m-a făcut să cred că e *una dintre fiinţele acestea*, mi-a arătat cât de *dureroasă* e minciuna, și cum *numai acolo unde există, cu adevărat, harul Tău*, poate fi şi *nebunie sfântă* pentru Tine.

Această experienţă dureroasă m-a scăpat de *o pruncie a minţii mele*, de o naivitate soră cu *încrederea prea mare* în oameni *îmbrăcaţi în piele de oaie*.

Și, de-a lungul timpului, Tu, Iubitorule de oameni, mi-ai arătat faptul, că şi Sfinţii Tăi pot uneori *greşi*, ca nişte oameni ce sunt și care *se curățesc continuu* în această viață sau că, uneori, patimile lor *ascunse* şi *nevindecate*, pot produce *mari răni* în fiinţa mea prin *neînțelegerea* şi *bănuielile lor* vizavi de mine.

Şi că nu trebuie iarăşi să cred, că dacă au *mii de lucruri bune*, nu mă vor *brusca* întru ceva anume, dacă stau cu inima deschisă în faţa lor.

Mă refer la Sfinţii Tăi care sunt acum, *împreună cu mine* pe pământ, după cum ştii foarte bine, Dumnezeul meu.

Şi am cunoscut faptul, cum de la fiecare *m-am îmbogăţit* dar *m-am şi rănit*. Căci am venit cu o inimă *aşa de deschisă* la ei, ca la Tine, ca *în fața Ta*, vorbindu-le lor ca *propriei mele conştiinţe*. Și vorbindu-le lor ca Ţie, Iubitorule de oameni, am crezut că *îmi vor răspunde ca Tine*, adică *cu toată iertarea*, *înţelegerea* şi *dragostea*.

Uneori am avut de suferit de la adevărul spus *cu toată inima*, nu numai *cu toată gura*.

Oamenii Tăi, Doamne, nu mai sunt, mulţi dintre ei, *foarte sensibili*. Li s-au tocit inimile şi ni se tocesc mereu, ca şi mie, păcătosului şi spurcatului, pentru că nu mai învăţăm de la Tine *cum să ne comportăm* unii față de alţii, ci ne comportăm din ce vedem *în mintea* şi *în inima noastră îngustă*, în care nu intră *prea mult* din slava Ta.

Tu îmi vindeci *prunciile minții* mele, înţelegerile mele greşite, naivităţile mele vrednice de tot râsul, pentru că vrei să mă faci *bărbat*, care *să supun patimile* şi nu să fiu *jucăria lor*.

Dar eu sunt *mânat de patimi* mereu, Iubitorule de oameni şi mă clatin, mă ia valul, mă duc spre scârbe şi spre lucruri de ruşine, mă înalţ cu mintea şi tresar la fiecare gând de frică şi de incertitudine.

Nu sunt *cu totul* în mâna Ta: simt asta *din plin*!

Eu cred că m-am dat *cu totul* Ţie, dar încă *atârn* de trecut ca o cârpă murdară, încă în inima mea vine valul urâciunii, al decăderii, al infatuării prosteşti, omeneşti.

Și mintea mea *proastă* crede că *ştie ceva* fără să fie *luminată* de Tine şi fără ca Tu *să îi arăţi* iubirea Ta şi lumina Ta cea pururea fiitoare.

Ce s-a întâmplat cu mine? De ce nu mai ştiu să mă rog, *să strig* către Tine mereu? Oare *de ce uit să mă rog* tot timpul?

Nu mai *am timp* sau eu sunt *prea grăbit* spre patimi şi lucrurile *cu adevărat sfinte* şi *folositoare* nu le mai ştiu?

Cum, Doamne, *am uitat* să Te doresc, cum am uitat să cer lumina Ta, vederea Ta, bucuria Ta cea prea sfântă şi totuşi cred că *eu Te iubesc* şi *Tu mă iubeşti*?

Cum să iubeşti Tu, Cel prea curat, Cel prea dumnezeiesc, Cel prea frumos, o ființă plină de scârbă ca mine, un monstru al deşertăciunii ca mine?

Cum să Te *atingi* de mine, Doamne, deşi Tu te atingi de munţii mândriei mele, de munţii deşertăciunii mele şi ei fumegă la *simţirea* Ta?

Tu vii la mine iar eu ce fac?

Ce fac eu, de m-am *rătăcit* în noaptea acestui veac, în faldurile lui cele prea reci şi bucuria Ta, pe care am gustat-o, Doamne, şi vreau să o gust, parcă nu o mai vreau, parcă nu o *mai simt* ca *singura mea împlinire*?

Te-am căutat *rău* de multe ori, păcătuind ca să Te găsesc, dar m-am *rănit* ca un orb, ca un fără de minte, ca cel care încurc *frumuseţea* Ta cu *păcatul*, deşi frumuseţea Ta nu are *nimic în comun* cu păcatul.

Dar când *m-am apropiat* de Tine, Tu, Cel care izvorăști lumina cea neapropiată, Cel care eşti nemişcat dar mişti toate câte sunt, atunci *am văzut bucuria* Ta şi m-am umplut de smerenia Ta şi de răbdarea Ta şi de frumuseţea pe care o reverşi în noi, Iubitorule de oameni.

Când *mă apropii* de Tine, deşi Tu eşti *foc* şi *strălucire a tot copleşitoare*, simt şi eu, puţin, ca o cârtiţă oarbă, *căldura prezenţei* Tale, *iradierea prea sfântă* a iubirii Tale, care mă trezeşte spre viaţa cea veşnică.

Inima mea secătuită *se înseninează*. Apare ziua în locul nopţii. *Se scutură* de pe fruntea mea întristarea.

Numai Tu *îmi apari prea frumos* atunci şi lumea Ta o văd ca pe *o minune neînchipuit de frumoasă*, ca pe *o uşă* spre Tine, Lumina mea cea în trei sori, Dumnezeire mea cea în trei ipostasuri!

Taina iubirii Tale *o port* în suflet.

Merg rănit de rana ei, de dulcea rană a iubirii Tale, de frumuseţea Ta *cea atât de înviorătoare*.

Şi cei care nu înţeleg *ce e* cu mine, cred că sunt doar unul care *vorbeşte tare*, numai pentru ca *să iasă în evidenţă*.

Însă eu nu de *vorbă multă* am nevoie, ci de faptul de a fi crezut, că *Dumnezeu nu ne-a părăsit*, că Dumnezeu e *aici*, cu noi, lângă noi, în noi şi pe fiecare zi *discută cu noi* prin luminările aduse minţii noastre şi prin ceea ce înţelegem din purtarea Sa de grijă.

Nu *slava mea* vreau – *blestemată* să fie *slava mea deşartă*! – ci slava Ta, Doamne!

Pe Tine, Cel prea plin de slavă, Îl doreşte inima mea şi vreau ca iubirea Ta să fie *crezută*. Și cei care se cred *drepţi* să vină *la pocăinţă*, pentru ca să se umple de *adevărata pocăinţă* şi de *adevărata Ta bucurie*, care vine de aici: din a-ţi vedea

nepăsarea şi *sărăcia cea prea mare*, din a ţi-o plânge şi din a o regreta cu amar, pentru ca, într-o zi, să vezi licărind bucuria Sa întru tine, nădejdea unei zile în care patimile cele prea multe *încep să tacă*, să nu mai strige *aşa de tare* şi *să iasă tăcerea* la suprafaţa inimii, pacea, înseninarea inimii, acea *adâncă prezenţă* a harului Tău, care se amestecă cu noi, neconfundându-se cu carnea şi cu sufletul nostru niciodată, dar îmbrăcându-ne *cu totul în sfinţenie*.

Deşi nu ştim *cum el e în noi*, harul Tău, cum *ne sfinţeşte* şi ne face *dumnezei după har* şi, în acelaşi timp, nu putem spune că el *nu e în noi* şi că *nu se revarsă* de la Tine.

El *se revarsă* de la Tine. Și noi ştim că harul Tău nu devine *evident pentru noi* decât de la un moment dat, chiar dacă suntem botezaţi în numele Prea Sfintei Treimii, adică de atunci când noi începem să urmăm *cu tot dinadinsul* Ţie şi *ne umplem de smerenia Ta*.

Atunci, taină mare!, el iese *la suprafaţa inimii* din străfundurile noastre dar *coboară şi de sus* mereu, el ne umple, harul, de toate cele bune, deşi noi nu ştim *cum se petrec* toate acestea, dar simţim *foarte evident*, că lucrurile se îndreaptă spre bine, spre Tine, Doamne.

Simţim că Tu *scoţi afară din noi* murdăria. Dar paşii Tăi în noi sunt *prea lini*, pentru ca *să vedem* şi *să înțelegem* orice *mişcare* a Ta în noi.

Tu eşti *prea subtil* pentru noi şi noi *prea grei de minte*.

Şi cu toate acestea, Tu ne înveţi pe noi că *locuieşti* întru noi şi că noi nu trebuie *să ne temem* de Tine – pentru că nici nu ne mai temem atunci ca nişte *robi fricoşi*, pe care *îi sperie biciul* – ci *ne umplem* de bucurie, de încredere, de nădejde, de pace, de sfinţenie, de cumpătare, de cuviinţă, de sfială, de smerenie şi de tot *cortegiul preafrumos* al sfintelor Tale virtuţi.

Vedem că Tu *nu minţi* ci *spui mereu adevărul*.

Vedem că Tu *ne ieşi în cale*, imediat ce noi *ne îndreptăm* spre Tine cu lacrimi şi cu părere de rău.

Tu ne-o iei înainte, ne dai harul Tău când inima noastră *simte* decadenţa ei sau ne conduci tocmai acolo, prin harul Tău, ca să vedem că Tu eşti *împlinirea noastră*, scopul nostru cel adevărat în viaţa aceasta şi în cealaltă.

Tu *ne ieşi înainte* când ne aşteptăm cel mai puţin.

Dar Tu *ne duci* acolo, pentru ca *să Te vedem* pe Tine.

Și noi *Te căutasem*, dar nu ştiam că Tu eşti Cel pe care Îl doream noi, *în mod inconştient* şi *cu multă înfrigurare*.

Tu ne arăţi deşertăciunea lumii *separate* de Tine prin păcat şi patimă şi *deşertăciunea vieţii egoiste*.

Ne opreşti la Tine, ne acaparezi, nu minţindu-ne, ci arătându-ne pe îndelete, cu calm, *adevărul nostru* şi *al Tău*, ne spui că *Tu eşti Creatorul nostru*, că Tu ai trimis pe Fiul Tău ca să ne umple de iubirea Ta faţă de El şi a Lui faţă de Tine şi să ne dea pe Sfântul Duh, Care de la Tine, Tată ceresc, purcede şi de la nimeni altcineva, şi ne face pe noi *cămară împărătească*, umplându-ne de toate *nestematele* Împărăţiei Tale.

Tu, Prea Curata mea Treime, *îmi umpli mintea* cu razele Tale, cu frumuseţea Ta veşnică şi eu înţeleg că sunt *cuprins* de învăluirea bucuriei Tale, că fiinţa mea e *deschisă* măreţiei Tale.

Şi când spun asta eu *nu mă laud*, căci Tu eşti Cea care *faci asta* şi nu eu, Prea Curată Treime.

Căci cum aş putea *să Te forţez* pe Tine, Treime Preasfântă şi Izvorule a toată bunătatea, ca *să faci ceva* cu mine, când eu nu pot să-mi poruncesc nici mie ca să nu mai păcătuiesc şi dacă ochii mei se îmbolnăvesc, eu nu le pot porunci *ca să vadă*, dacă nu îmi dai Tu, tot *Tu*, pe cel care să mă vindece de această orbire sau dacă – îngăduită să-mi fie încrederea mea nebună – nu mă vei vindeca chiar Tu, Cea care mi-ai dat *ochi ca să văd* şi *mâini ca să scriu* şi *picioare ca să umblu*.

Şi poate că cineva va crede că nu spun acestea decât *mimând* pe Dumnezeieştii noştri Părinţi, care au scris şi ei *astfel* despre Tine şi despre *relaţia lor cu Tine*.

Dar tocmai de la ei *am învăţat* să îmi spun inima cu totul şi să strig către Tine, da, Doamne!, să strig către tine *din adâncul inimii mele celei ticăloşite*.

Căci şi orbii strigau după Tine ca *să-i vindeci* şi cel care avea fiica pe moarte de la Tine a cerut *înviere* şi cei care nu pescuiau nimic, deşi erau *pescari de meserie*, numai cu Tine au prins peşti mulţi, lucru care i-a uimit și pe ei, dându-şi seama că *Tu eşti Domnul*.

Şi strig către Tine, Doamne, din inima mea, fără ca să umplu cărţi de dragul cărţilor, ci pentru ca *să mă bucur* cu Tine, Doamne, să Îţi spun Ţie *iubirea mea*, pe care Tu mi-ai dat-o, decoperindu-Te mie, celui mai păcătos şi netrebnic, da, ca o mare minune, pentru ca Tu să Te arăţi *minunat* nu numai între Sfinţii Tăi, ci şi între *cei străini de fapte bune* şi *goi de înţelegerile unei vieţi sfinte*, ca şi ei *să se bucure* de Tine, Cel

care faci să răsară soarele şi peste cei nedrepţi, ca şi peste cei drepţi, căci iubirea Ta ne acoperă pe toţi, deopotrivă.

Şi, Doamne, nu mă uita niciodată, căci uitarea mea e demonică la culme.

Căci atunci când uit, poate că nu îmi mai aduc aminte deloc de Tine. Dar Tu *scoate-mă* din amorţire, din aţipire, din toropeala patimilor mele, ca să Te *percep* pe Tine şi voia Ta cu mine, păcătosul.

Nu mă uita, Lumina vieţii mele, pe mine cel ce uit de toţi şi chiar de mine însumi, în aşa fel încât bucuria vieţii veşnice să nu mai plece de la mine, ci *să mă odihnesc* între Sfinţii Tăi, cel ce sunt *cu totul netrebnic* de comuniunea cu ei.

Fiindcă știu, căci cu mila Ta, totul se poate face. Că unde vrei Tu *se biruieşte* rânduiala firi şi *se fac* minuni mari şi negrăite. Amin!

*

Alături de *teza mea de doctorat* (acestea sunt *dispozițiile legale*, pe care le-am aflat de curând) trebuie să mai fac câteva *proiecte de cercetare auxiliare* și am vorbit cu părintele Dumitru Popescu în acest sens. Și m-a îndemnat să fac *o frescă a lumii de azi*: *fundamentele postmodernității* și, în mod aplicat, despre *satanism*, *pornografie* și *terorism* în postmodernitate[631], pentru că astea sunt *marile probleme* ale zilei.

În acest sens voi cumpăra foarte multe cărţi sau voi analiza tot felul de articole despre orice *atinge* problemele *reale* ale lumii care ne e *contemporană*, pentru *a diseca* traumele, obsesiile, aspiraţiile noastre, ale tuturora.

Am început cu o carte a unui jurnalist francez de origine rusă[632]: Maurice T. Maschino[633].

O carte foarte *franc* scrisă, cu mărturii luate *la cald*, de la tot felul de oameni din Rusia post-comunistă. Se trece în

---

[631] Ceea ce trebuia să fie *un simplu articol* a devenit cartea noastră: *Lumea postmodernă și depersonalizarea omului* (http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/01/lumea-postmoderna-%c8%99i-depersonalizarea-omului/).

[632] A se vedea: http://fr.wikipedia.org/wiki/Maurice_Maschino.

[633] Maurice T. Maschino, *Pornostroika. Dragostea la sovietici*, trad. de Monica Jităreanu, Ed. Nemira 1996, 288 p.

A fost scrisă în 1991, în limba franceză, cu titlul: *„Allez-y doucement, camarades!” ou l'Amour chez les soviets* [*„Să fim tandri, tovarăși!” sau Dragostea la sovietici*].

revistă ravagiile pornografiei, în care „bărbatul în întregime nu e altceva decât *un enorm falus*”[634].

Posedarea *brutală* a femeii, fără niciun *romantism*[635] se poate regăsi alături de *amorul excesiv*, dezlănţuit, în care ea, „zvâcnea, sărea, ţipa, juisa, obligându-mă, imediat ce terminam, *să o mai iau odată* şi *încă o dată*…”[636].

Se prezintă o Rusie *pudică* dar, în acelaşi timp, libertină, în care „dragostea *nu se discută*, *se face*!”[637].

Tineretul îşi caută uitarea „în gălăgie, alcool, sex”[638].

Până la urmă *distracţia* tinerilor, cea atât de *mediatizată*, nu e decât un mod de *a umple un gol interior* sau *o perioadă de timp*, care nu ar putea fi *consumată* decât *stând*, deoarece tânărul nu e condus, de multe ori, spre *lucruri serioase*, *productive* pentru viitorul lui, ci *e lăsat la voia întâmplării*.

Şi când e vorba de sex, „băieţii *îşi numără* cuceririle iar fetele *îşi contabilizează* orgasmele”[639], totul reducându-se, după cum afirmă autorul, la *un plan cincinal la erotism*[640].

Devalorizarea moravurilor, libertatea înţeleasă ca *libertinaj*, ca centrare pe *un egoism* care e predicat de mass-media *ca ceva benefic*, are loc datorită unei *permisivităţi ambiante*[641], a unui climat în care din sex se câştigă *bani frumoşi* şi, mai ales, *uşor de strâns*.

La un moment dat, o tânără declara că *o să ajungă prostituată*, tocmai pentru că *e uşor să faci bani dacă te vinzi* iar prostituatele trăiesc „mai bine” decât cele care trebuie *să-şi caute un loc de muncă* sau decât *cele căsătorite*, care trebuie să fie *gospodine*, să aibă *grijă de copii* şi *soţ*, de întreaga familie, dar care nu pot *să-şi permită să trăiască în lux*, care să le facă *să se simtă „femei”*.

În Rusia, homosexualii sunt numiţi „albaştrii”[642] şi ei *îşi cer* drepturile. Dar le cer nu ca *oameni*, ci ca *homosexuali*, considerând că *atracţia pentru bărbaţi* e *o „înclinaţie” genetică*[643].

---

[634] Idem, p. 24.
[635] Idem, p. 26.
[636] Idem, p. 32.
[637] Idem, p. 35. Până la urmă *nu numai ruşii* fac asta. Am putea spune, că *pudicitatea*, conexată mereu cu *frivolitatea fără perdea*, e *o caracteristică* a lumii de azi.
Şi autorul nostru nu rămâne *la detalii de suprafaţă*, ci *ia foarte atent lucrurile*, ajungând la concluzii *foarte credibile*.
[638] Ibidem.
[639] Idem, p. 36.
[640] Ibidem.
[641] Idem, p. 40.
[642] Idem, p. 15.
[643] Idem, p. 46.

„Libertate de exprimare” e şi pedofilia, necrofilia, zoofilia, consumul de stupefiante, prostituţia. Şi chiar dacă unele ţări *renegă* multe din aceste „drepturi” la nivel constituţional, *le acceptă* sau *le permit* cu colţul ochiului.

Prostituţia în Rusia, ca şi în România, e doar *amendată*.

Şi spune autorul nostru: „Profesionistelor prospere nici că le pasă (ce înseamnă 100 de ruble, când câştigi 1000 pe noapte?); însă *nenorocitele din gări* şi *porturi* sunt obligate să „muncească” încă şi mai mult”[644].

Se descrie cazul unei fete, care la 14 ani a fost violată de colegii de clasă. Ei i-au făcut fotografii, au şantajat-o şi „în mod regulat, la sfârşitul unei petreceri, pe un teren viran, toată lumea *trecea peste* ea”[645].

Acum ea continuă să se prostitueze. Ceva de acest gen *ucide* viaţa unui om, viaţa lui *normală*, aidoma unui accident de maşină în care *ţi se paralizează* ambele picioare.

Fete cu priviri „discrete, simple, amabile, cu un aer de *familie bună*”[646], sunt profilurile *prostituatelor de lux*, care, pentru „plăcere”, cer de la 50 de dolari în sus. O fac cu străinii.

Şi într-un subtitlu numit „Canale pentru amor”, sintagma „religia e opiul popoarelor” devine: „sexul e opiul popoarelor”[647].

Stanislav, un intervievat, remarca: „Pretinzând că *instruieşte* sau *distrează*, televiziunea *cade mereu* în pornografie”[648].

Macabrul şi *perversiunea* fac casă bună în filme şi în reportaje diverse.

Şi o soţie îmi dă o dimensiune *negativă* a filmului porno, pe care nu o intuisem, şi care e foarte adevărată: bărbatul ei se uită la filme porno şi se masturbează iar „la sfârşitul emisiunii nu mai e *bun de nimic*”[649]: „Televizorul *omoară* dorinţa”[650].

Spaima de delincvenţă e un alt motiv care ne face *să nu comunicăm*: nu ştim *cine e* celălalt şi *ce vrea* sau *poate să ne facă* el[651].

---

[644] Idem, p. 49.
[645] Ibidem.
[646] Idem, p. 59.
[647] Idem, p. 60.
[648] Ibidem.
[649] Idem, p. 61.
[650] Ibidem.
[651] Idem, p. 66.

Şi *cele* sau *cei care nu se căsătoresc*, pentru că *nu ştiu cu cine* să se căsătorească, au în priviri *tristeţe*[652].

O altă declaraţie cutremurător de adevărată şi asta nu numai pentru Rusia, ci pentru lumea întreagă: „Nimeni nu mai crede *în nimic*, nu respectă nimic şi oamenii îşi închipuie că *totul este permis*. Am trecut dintr-o extremă într-alta: de la *făţărnicie* la *vulgaritate*, de la *ipocrizie* la *sadism*, de la *prudenţă* la *anarhia sexuală*"[653].

Motivele violării tinerelor sunt *grăitoare* pentru nivelul societăţii actuale: „lipsă de judecată, dezinvoltură, uşurătate, absenţa oricărei elementare prudenţe, tovărăşie la chefuri, plimbări cu maşina împreună cu băieţi pe care i-au cunoscut cu numai *o oră înainte* – un astfel de comportament nu poate decât *să îi excite* pe băieţi: adesea, viitoarea victimă se poartă în aşa fel încât *lasă impresia* că e *o fată uşuratică* în căutarea unei aventuri"[654].

La pagina 97 am dat peste *un text fundamental* în caracterizarea tipologică a omului postmodern: „totul funcţionează *la două niveluri*, cu două viteze şi pe două planuri, în care se vorbeşte, ca altădată, *limbajul dublu*, unde fiecare e, de fapt *altcineva* şi adesea *nu mai ştie cine e*. Şi în care toată lumea nu are decât *o grijă*: să fie *ca toată lumea*"[655].

Ieşirea din casă îl transformă pe om într-o *mască*, mai mult sau mai puţin *legitimă* până la un punct (dacă e *reţinere principială*) dar care devine *o adevărată boală*, când se transformă tot timpul în cineva cu un „aer *încăpăţânat*, distant"[656].

Personal: *nu-mi plac* măştile.

Şi dacă alţii *vor să port* mască, faţada aceasta a mea e *falsă* oricât i-aş pune eu *flori la ferestre*.

Nuditatea e *un tabu* pentru mulţi şi *o excepţie plină de caracterizări rele* doar pentru *manechine* şi *prostituate*[657].

Propaganda actuală *a eliberat* genitalitatea şi, în acelaşi timp, *a banalizat-o*[658].

Vedem tot felul de femei, care fac sex în tot felul de poziţii, la fel şi bărbaţi, şi ni se par că *nu mai au nicio taină*, că nu ne mai *ascund* nimic şi că ei nu sunt *buni* decât *la făcut sex*.

---

[652] Idem, p. 70.
[653] Idem, p. 72.
[654] Idem, p. 75.
[655] Idem, p. 97.
[656] Ibidem.
[657] Idem, p. 99.
[658] Ibidem.

Aproape că *o să ne şi mirăm*, când vom vedea pe cineva care se prostituează că *ştie să se închine* sau *să citească o carte*, pentru că suntem învăţaţi, că altceva în afară de sex ele nu mai fac.

La fel, soldaţii sunt numai *soldaţi*, parlamentarii fac numai legi, poliţiştii sunt numai cei care opresc maşini sau pun cătuşe şi cam atât.

Comunismul a transformat omul *într-o mică fărâmă* din mulţime, în mii de pixelii care creau *covoarele umane imense* de la *demonstrații*, ce se puteau vedea ca „România şi poporul" sau ca „Partidul, Ceauşescu, România".

Democraţia *gigantizează* individul la nivel publicitar dar face din oameni *o mare de giganţi de carton*, dintre care doar unii sunt cu adevărat *giganţi*, doar pentru faptul că *au bani*, pe când ceilalţi trebuie *să cedeze*, aduşi de spate ca şi mai înainte, în faţa acelora care au *toate* terenurile şi bogăţia acestei ţări.

De aceea, autorul remarcă la un moment dat, că „însăşi persoana – la singular – rămâne să fie *inventată*"[659].

Ruşii, care au trecut ca şi noi *prin comunism*, adică ruşii şi românii nu prea ştiu *să îşi manifeste* dragostea.

„Regimul *ne-a castrat*"[660] şi de aceea „te iubesc" „nu *vine*, nu *ţine* sau *provoacă teamă*. Pentru că e *prea serios*; după obiceiurile noastre, *angajează*: dacă-l spui, nu înseamnă doar că *exprimi ceea ce simţi*, ci şi că *te pregăteşti* ca într-o zi să spui (sau lasă de înţeles că *vei spune într-o zi*) *mă căsătoresc cu tine*; înseamnă deja că *te legi* şi că *renunţi la libertatea ta*"[661].

Totul se face *în linişte*. „Cel mai cinstit deci e *să o faci fără să spui nimic*"[662].

Andrei precizează, că în timpul actului sexual „se foloseşte un diminutiv şi un diminutiv al diminutivului"[663], căci tandreţea devine *ceva libidinos* sau ceva *foarte suav*, lucruri care depind *de împrejurări* şi *de starea interioară*.

Pentru azi, închei cu motivele pentru care *apar* copiii într-o familie. Şi le voi trece în ordine, aşa cum apar aici:

1. din cauza unor *avantaje materiale pentru părinţi* (*concediul post-natal* plătit de stat timp de 2 ani, alocaţiile, prioritatea pentru dobândirea unei locuinţe pentru familia cu copii…);

---

[659] Idem, p. 101.
[660] Idem, p. 104.
[661] Idem, p. 104-105.
[662] Idem, p. 106.
[663] Idem, p. 105.

2. pentru *a intra în „normalitatea”* cuplului în genere;

3. pentru *a calma* anturajul.

Şi aş mai adăuga:

4. *îl provoci* să facă sex cu tine şi rămâi gravidă, apoi *îl pui* să te ia de nevastă;

5. pentru a ajunge într-un post de conducere, dacă *ţi se cere* asta;

6. pentru a dona organe din propriul tău copil;

7. pentru a-l vinde pur şi simplu;

8. pentru a-l da la munci grele sau în filiere pedofile;

9. din orgoliul de *a-ţi continua* munca şi vocaţia ta;

10. pentru ca să aibă *cine se îngriji* de tine la bătrâneţe;

11. pentru ca să te mândreşti că *ai şi tu copii*, faci tot ce se poate să nu mai fi *sterilă* şi *rezultă un copil* sau obţii un copil prin *inseminare artificială* sau prin *mamă purtător* şi lista motivelor poate continua.

Apar copiii...dar ei nu sunt „obiectul unei *intense investiţii afective*”[664].

Educaţia copilului nu apare „atât *să-l dezvolte*, cât să-l *dreseze*: <Înainte de toate, se încearcă să se obţină copii *supuşi*>, spune Margarita, <modelându-i după *regulile grupului*. Nu e preţuit nimic din ceea ce *distinge* sau *personalizează*…Încă din prima copilărie, se procedează ca şi cum s-ar dori *să-i fie distrusă personalitatea*. Să-i fie *limitată la maximum* orice manifestare *afectivă*. Cu un astfel de *lanţ* în jurul gâtului, mulţi *se sufocă*>”[665].

Şi o doamnă conchide: „Ştiţi *ce-i lipseşte* cel mai mult societăţii noastre? *Dragostea*. Ne-am petrecut tot timpul căutând *duşmani*…am devenit atât *de duri*, atât *de cruzi*, încât nu numai că *nu-i iubim pe alţii*, dar *nici pe noi înşine nu ne mai iubim*”[666]. Subscriu cu totul acestor cuvinte.

Sunt la jumătatea cărţii şi *mi-a spus deja* foarte multe.

De acolo, din pântecele mamei, începe *drama neiubirii*!

Toate ideile şi „şansele” *surogat* ale lumii de azi nu sunt decât *lipsă de dragoste*, pe care căutăm *să o luăm cu forţa*, cu banii, cu pumnii, dacă *nu ne-o dă nimeni* şi dacă *nu ne iubeşte nimeni*.

Şi tocmai pentru că noi Îl căutăm pe Dumnezeu prin păcat, prin mocirlă, ca orbii care caută lumina prin ierburi, pentru că nu o văd şi nu o vedem, tocmai de aceea şansa

---

[664] Idem, p. 115.

[665] Idem, p. 115-116.

[666] Idem, p. 116.

omului de *a se întâlni* cu Dumnezeu e tot la fel de mare ca oricând în istorie, pentru că nu e de făcut decât *să mergi până la capăt* cu înţelegerea şi *vei da de El*.

Cine Îl va căuta pe Dumnezeu *în mod real*, cu o nevoie *stringentă* şi *irevocabilă*, am nădejdea că *Îl va găsi*, pentru că El *stă aproape* de cei care *Îl strigă* şi *Îl caută*.

Lumea de azi nu e *mai păcătoasă* ca lumea de ieri, în aşa fel încât să nu mai poată *veni la pocăinţă*.

Lumea de azi e *aptă pentru pocăinţă*, pentru *schimbare*.

Însă trebuie să învăţăm *să vorbim pe limba ei* sau *să ne lăsăm inima să-i vorbească*, pentru că tocmai acest lucru *caută* lumea de azi: *propria ei inocenţă pierdută*.

Iar dacă teologii Bisericii nu îi arată lumii de azi *cât de puţine lucruri* o despart de *împlinirea ei reală* atunci fac un păcat imens, *un păcat împotriva Sfântului Duh*, un păcat al *suficienţei sterile* şi *mârşave* şi *neiubitoare* atât de Dumnezeu, cât şi de oameni.

*

Cu câteva zile în urmă l-am vizitat pe un coleg de doctorat la el în cămin[667].

Mai fusesem în căminele acelea de la Grozăveşti, dar nu în acela unde stătea el, ci la unul de vizavi, când l-am vizitat pe părintele Marcel Hancheș, înainte să plece de la București.

Şi de la primul contact *cu spaţiul* căminului, începând din curte chiar, am simţit *prezenţa* demonilor desfrânării, indicându-mi *o adevărată cloacă* a desfrâului şi a perversiunii.

Sunt anumite „centre” foarte iradiante ale demonismului.

Dar aici libertatea de *a fi tu însuţi*, în modul tău cel mai *necurăţit de patimi*, era foarte evident. Era de *o evidenţă bătătoare la ochi*. Mirosea *a desfrâu*.

Câteodată, în camera mea de la drum, de la ţară, vin vecini sau rude şi spun că acolo *miroase frumos*, a mir. Nu e vorba de *mir*, de parfum, ci *de prezenţa harului dumnezeiesc*, care este *foarte evidentă* acolo.

---

[667] Pe Diac. Drd. Florin Marica: http://www.patriarhia.ro/ro/administratia_patriarhala/sectorul_teologic_educational.html.

Stricăm lumea, mediul în care suntem, cu prezenţa noastră, care iradiază mai mult *demonism* decât *sfinţenie*.

După ce sfinţim casa e *o altă atmosferă* în spaţiul nostru intim.

Pe mine mă doare, de fiecare dată când *viciez*, prin faptele şi gândurile mele, prin cuvintele şi atitudinile mele, *mediul ambiant* sau *interior* al oamenilor.

Rugăciunea, stropirea cu Sfânta Agheasmă, slujba sfântă, citirea de cărţi duhovniceşti şi cântarea de muzică bisericească, acest întreg mod de *a fi chemători* ai harului lui Dumnezeu, umplu iarăşi toate din jurul nostru, punându-le sub *o tot mai mare prezenţă harică*.

Trebuie să disipăm *aerul viciat* din jurul nostru, această *negură* ce emană din noi şi din demonii pe care *îi atrag* patimile noastre.

Am auzit-o pe o domnişoară vorbind despre una dintre ultimele conferinţe publice ale Părintelui Teofil [Părăianu] de la *Sâmbăta*.

Şi spunea aceasta, că Părintele a abordat asceza aici, pornind nu de la *radicalismul salutar al ascezei*, ci de la *un radicalism iconomic*, spunând că cine fuma un pachet de ţigări şi acum mai fumează decât câteva a făcut *o asceză*, s-a silit la *o renunţare practică* şi la fel, cea care vedea 5 telenovele şi nu mai vede decât două sau trei a făcut şi ea *un efort de a renunţa*, care poate fi socotit tot *asceză*.

Asceza privită *în detaliu*, ca o renunţare *cât de cât la ceva*, trebuie şi ea avută în vedere.

Opinia Părintelui Teofil mi se pare *autentic ortodoxă*, pentru că evidenţiază *şi micile reuşite* – care sunt *mari în esenţă*, pentru omul în cauză – şi nu numai *eroismul integral* al *ascetului desăvârşit*.

Această evidenţiere *a micilor reuşite* îl poate împinge pe cel care doreşte la reuşite *şi mai mari*, dacă îi învăţăm pe oameni faptul, că *reuşita* aceasta nu e *o victorie a noastră*, ci o victorie în care Dumnezeu *ne-a ajutat să fim puternici* în faţa unei patimi, care ne arăta *foarte slabi*.

Luptele ascetice nu trebuie să le privim numai în *rezultatele lor finale*, ci şi în *sinuosul* şi *labilul* traseu al vieţii de zi cu zi, în care păcatul, căderea e urmată imediat de *pocăinţă*, şi iarăşi *cădere* şi iarăşi *o mică victorie*, din care *învăţăm tot timpul*.

Mi-a atras atenţia un articol, semnat de Sorin Lavric[668], cu numele: „Fukuyama sau viitorul nostru simplu” [669].

Şi mi-a atras atenţia prin *descrierile realiste* şi prin previziunile tot atât de *realiste* ale lumii de azi şi ale lumii *de mâine* mai ales.

Autorul cărţii recenzate de Sorin Lavric ne spune, că americanii consumă antidepresive aidoma aspirinei, acest lucru transformându-se într-un „obicei naţional”[670].

Acestea „transformă omul într-o fiinţă din care suferinţa şi durerea *au dispărut cu desăvârşire* (iar) euforia şi starea de bine ajungând să fie *o dispoziţie psihică permanentă*”[671].

Medicamentul *fericirii aranjate* te face să vezi lumea *fără dureri* şi însăşi durerea se transformă într-un „mit”, pe care nu vrei *să-l mai încerci*, ci îţi cumperi iarăşi *Prozac*[672] şi *Zoloft*[673].

Şi parafraza făcută la nişte afirmaţii ale lui Konrad Lorenz[674], mi se par o pledoarie *ortodoxă* foarte reuşită, deşi nu cunosc *apartenenţa religioasă* a autorului lor:

„Un comportament uman ce urmăreşte necurmat *dobândirea plăcerii* şi *evitarea sistematică a suferinţei* duce la *o degenerare treptată* a speciei umane.

Preţul plăcerii imediate se plăteşte printr-o *debilitare crescândă* şi *inexorabilă* a stofei din care suntem croiţi. Se creează un cerc vicios de tip feed-back pozitiv, în care plăcerea îndeamnă *la repetarea ei*, repetarea plăcerii duce la creşterea pragului de *excitabilitate* a organismului, creşterea acestui prag atrage după sine nevoia de *a mări* intensitatea stimulului care provoacă plăcerea, iar mărirea stimulului împinge în final organismul într-un *colaps* pricinuit de *o extenuare* indusă de *o excitare nemăsurată*. Rezultatul este *o debilitare constantă* şi *o vlăguire de fiinţă stoarsă de puteri*”[675].

Pericolul pe care îl aduc experienţele pe om şi care vin din partea ingineriei genetice sunt şi ele prezentate *cu realism* şi *cu îngrijorare* în acelaşi timp: „nu e departe ziua în care

---

[668] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Sorin_Lavric.

[669] Sorin Lavric, *Fukuyama sau viitorul nostru sumbru*, în rev. *Idei în dialog*, nr. 2, noiembrie 2004, p. 33-34. Articolul a pornit de la recenta traducere a cărţii : Francis Fukuyama, *Viitorul nostru postum. Consecinţele revoluţiei biotehnologice*, Humanitas, Bucureşti, 2004, 300 p.

[670] Idem, p. 33.

[671] Ibidem.

[672] A se vedea: http://www.pcfarm.ro/prospect.php?id=2227.

[673] Idem: http://www.pcfarm.ro/prospect.php?id=945.

[674] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Konrad_Lorenz.

[675] Sorin Lavric, *Fukuyama sau viitorul nostru sumbru*, art. cit., p. 33.

intervenţia directă pe ADN-ul embrionar va putea modifica *zestrea genetică* a fătului în aşa fel încât să i se poată stabili dinainte culoarea ochilor şi a pielii, sexul, gradul de inteligenţă şi acele *predispoziţii* în privinţa cărora se vor fi depistat până atunci *mecanismele genetice*”[676].

Autorul articolului nu are *îndoială* asupra faptului că cercetările pe embrionul uman nu vor continua şi, ca drept urmare: „intervalul de timp până la apariţia unor *tehnici uimitoare* de inginerie genetică, nişte tehnici a căror eficienţă să depăşească *orice putinţă de anticipare*, va fi *foarte scurt*”[677].

Însă eu cred, că pe cât *va avansa* societatea umană *în destrăbălare*, pe atât vor apărea și oameni luminaţi şi Sfinţi *extraordinar de complecşi*, pe măsura nebuniei lumii de atunci, care vor putea *echilibra* şi *depăşi* puterea nocivă a cercetării luciferice, prin acţiunile, sfaturile şi viaţa lor.

Spune autorul, că occidentalii cu bani or să *trăiască şi mai mult*, datorită *intervenţiilor genetice* iar copii se vor naşte tot mai puţin, „raiul” ştiinţific, creat de oamenii de ştiinţă, „va deveni iad, iar genetica se va întoarce chiar *împotriva* celor care *au inventat-o*”[678].

Iar spre finalul articolului citează mesajul din 1996 al papei actual[679], către *Academia Pontificală de Ştiinţe*, care „a acceptat că teoria evoluţionismului darwinian este mai mult decât *o simplă ipoteză* şi că *valabilitatea ei* trebuie luată *ca atare* de către Biserica Catolică. Dar, preciza Papa, teoria *evoluţiei naturale* priveşte *exclusiv trupul* omului, nu şi *sufletul lui*”[680].

Cu alte cuvinte, papa crede că trupul a fost *creat* de „forţele inconştiente ale naturii”, că s-a transformat din *amibă* în *maimuţoi* şi, din *maimuţoi* în *Shakespeare*, printre alţii, dar că sufletul vine *de la* Dumnezeu.

Nu se observă aici *clasica poziţie* a catolicismului, cantonat în separaţia dintre *Dumnezeu* şi *om*, dintre *trup* şi *suflet*, dintre *creat* şi *necreat*, de unde tot *nestorianismul ei exacerbat* sau *umanismul ei demonic*?

Papa vrea să fie *în pas* cu ştiinţa şi *panoplia erorilor* romano-catolice *se înmulţeşte* vertiginos, de când partea de

---

676 Ibidem.
677 Idem, p. 34.
678 Ibidem.
679 A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Papa_Ioan_Paul_al_II-lea.
680 Sorin Lavric, *Fukuyama sau viitorul nostru sumbru*, art. cit., p. 34.

apus a Ortodoxiei a căzut, după 1054, în *vertiginoase deraieri* doctrinare şi morale.

De fapt „schismă" a devenit *impropriu* cu referire la catolicism, pentru că schisma nu presupune, în mod neapărat, şi *erezia*. Pentru că în ceea ce priveşte catolicismul nu mai e vorba de „schismă", ci de „cădere", de „rupere" de la Biserica lui Dumnezeu.

Ieri l-am audiat iarăşi pe Adrian [Lemeni] şi a vorbit, la modul laudativ, de Sfântul Iustin Martirul şi Filosoful[681], pentru că acesta *a valorificat în mare* cultura şi religia păgână antică dar caracteriza *insuportabilitatea* resimţită de Taţian Asirianul[682] faţă de păgânism drept un „radicalism *cu totul exagerat*", „o atitudine *extremistă* şi *exclusivist*ă", pentru că a „combătut *cu violenţă* filosofia şi cultura grecească".

Însă istoria Sfintei Biserici ne arată faptul, că *ambele reacţii* sunt *la fel de legitime*, pentru că, pe de o parte, sunt Sfinţi Părinţi care *au urcat* prin cultura şi ştiinţa vremii lor spre moduri de *o tot mai elevată prezentare* a învăţăturii dumnezeieşti, pe când alţii au renunţat cu totul la orice *învoială* cu idolatria, cu păcatul lumii lor, ambele grupuri de Sfinţi însă dobândind *aceeaşi prezenţă interioară* a harului Sfântului Duh şi *sfinţenie a vieţii*, lucrul *definitoriu* de fapt pentru *un creştin ortodox*.

Şi o altă concluzie a lui Adrian Lemeni, cum că „tăria creştinismului nu ţine de *puterea omenească*, ci *de cea dumnezeiască*", interpretată în sens *exclusivist*, duce la un *monofizitism/monoenergism devalorizant* al omului, pe când e autentic să vorbim despre *o susţinere a noastră de către Dumnezeu în tot ceea ce facem*.

Tăria creştinismului vine de la Dumnezeu dar *se află* şi *lucrează prin oameni* şi *pentru oameni*.

Când mergem în lume *împăunându-ne* cu triumfalismul unei Ortodoxii *învăţate din carte*, afirmăm cu multă îngâmfare faptul, că Dumnezeu *face tot*, chiar dacă noi *nu facem nimic*, uitând că *tot ce s-a făcut bun*, s-a făcut *de Dumnezeu prin oameni* şi că *aportul omului*, *rău* sau *bun*, *au schimbat* şi *schimbă* faţa acestei lumi.

Tăria creştinismului e *divino-umană*, pentru că creştinismul nu se adresează *la garduri* şi *maşini* ci *oamenilor*

---

681 Opera sa downloadabilă: http://www.documentacatholicaomnia.eu/20_30_0100-0160-_Iustinus,_Sanctus.html.

682 A se vedea: http://www.crestinortodox.ro/carti-ortodoxe/parinti-scriitori-bisericesti/tatian-asirianul-81390.html.

concreți şi aceştia sunt cei care *se nevoiesc continuu* sau *mor* şi *îşi varsă sângele*, pentru ca Biserica să fie *vie*, să dureze.

Dar pot *să se jertfească* şi pot *să lupte*, tocmai pentru că Dumnezeu e *forţa ce îi împinge mai înainte* şi numai El e Cel care *sfinţeşte* toate eforturile noastre *bune*.

Dar când Dumnezeieştii Părinţi afirmă *teandria lucrărilor noastre*, nu uită *diferenţa* şi *distanţa* dintre noi şi Dumnezeu. Şi, cu toate acestea, Dumnezeu e *Cel care coboară la noi* mereu, pentru ca să ne învețe pe noi *să mergem spre El în mod continuu*.

Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș